

1 Opatrenia na zabezpečenie súladu so stratégiou Únie na zabezpečenie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu	3
1.1 Analýza rozdielov, potrieb v oblasti rozvoja a potenciálu rastu	3
1.2 Zhrnutie kľúčových záverov ex ante hodnotenia PD	63
1.3 Zhrnutie vybraných tematických cieľov a zhrnutia hlavných výsledkov očakávaných pre každý z EŠIF v prípade každého z vybraných tematických cieľov	66
1.4 Orientačné rozdelenie podpory Únie podľa tematického cieľa na národnej úrovni pre každý z EŠIF, ako aj celková orientačná suma podpory plánovaná na ciele súvisiace so zmenou klímy ⁸⁹	
1.5 Uplatňovanie horizontálnych princípov a cieľov politiky pre využívanie EŠIF	91
1.6 Zoznam programov v rámci EFRR, ESF a KF, s výnimkou programov v rámci cieľa Európska územná spolupráca a zoznam programov v prípade EPFRV a ENRF, spolu s príslušnými orientačnými pridelenými finančnými prostriedkami podľa EŠIF a podľa roku.....	98
1.7 Požiadavka na transfer alokácií zo štrukturálnych fondov medzi kategóriami regiónov, ak relevantné	100
1.8 Transfer z cieľa Európska územná spolupráca do cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti, ak relevantné	100
1.9 Požiadavka na transfer technickej pomoci Európskej komisii, ak relevantné	100
1.10 Informácie o finančných prostriedkoch pridelených na výkonnostnú rezervu a rozčlenených podľa EŠIF a prípadne podľa kategórie regiónu, a o sumách vylúčených z výpočtu výkonnostnej rezervy.....	101
2 Opatrenia na zabezpečenie efektívnej implementácie EŠIF.....	102
2.1 Mechanizmy v súlade s inštitucionálnym rámcom na zabezpečenie koordinácie medzi EŠIF a inými finančnými nástrojmi Únie a vnútroštátnymi finančnými nástrojmi a s EIB	102
2.2 Informácie potrebné na overenie ex ante súladu s pravidlami o doplnkovosti	107
2.3 Súhrn hodnotenia plnenia použiteľných ex ante kondicionalít na národnej úrovni a v prípade, že sa použiteľné ex ante kondicionality nespĺnili, súhrn opatrení, ktoré sa majú vykonať, zodpovedné orgány a harmonogram vykonania týchto opatrení	108
2.4 Metodika a mechanizmy na zabezpečenie súladu vo fungovaní výkonnostného rámca	209
2.5 Posúdenie potreby posilnenia administratívnych kapacít orgánov zapojených do riadenia a kontroly programov a prípadne prijímateľov, ako aj prípadné zhrnutie aktivít potrebných na tento účel	211
2.6 Súhrn plánovaných opatrení v programoch, vrátane orientačného harmonogramu na dosiahnutie zníženia administratívnej záťaže prijímateľov	214
3 Integrovaný prístup k územnému rozvoju podporovaný z EŠIF, alebo súhrn integrovaných prístupov k územnému rozvoju na základe obsahu programov	217
3.1 Opatrenia na zabezpečenie integrovaného prístupu k využívaniu EŠIF pre územný rozvoj špecifických subregionálnych oblastí.....	217
4 Opatrenia na zabezpečenie účinného vykonávania EŠIF	232
4.1 Vyhodnotenie existujúcich systémov elektronickej výmeny údajov a súhrn plánovaných opatrení s cieľom postupne umožniť, aby sa všetky výmeny informácií medzi prijímateľmi a orgánmi zodpovednými za riadenie a kontrolu programov uskutočňovali prostredníctvom elektronickej výmeny údajov	232
5 Strategické environmentálne posudzovanie (SEA).....	238
Zoznam skratiek	240

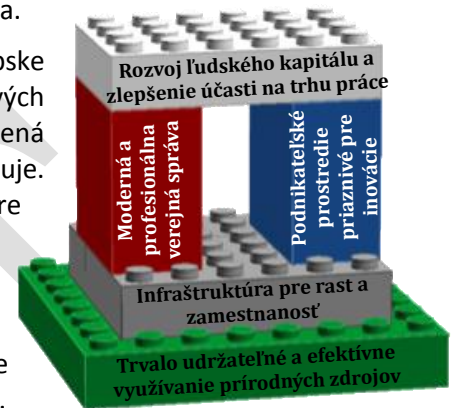
1 Opatrenia na zabezpečenie súladu so stratégiou Únie na zabezpečenie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu

1.1 Analýza rozdielov, potrieb v oblasti rozvoja a potenciálu rastu

Národný program reforiem SR (ďalej len „NPR“) predstavuje súbor politík, ktorých cieľom je prekonať súčasnú krízu a podporiť rast hospodárstva a zamestnanosti. Identifikácia potrebných politík je založená na analýze najvýznamnejších prekážok rastu a vyššej kvality života.

Finančným nástrojom na realizáciu štrukturálnych politík sú Európske štrukturálne a investičné fondy (ďalej len „EŠIF“). Koordinácia jednotlivých členských krajín EÚ a integrácia štrukturálnych politík je zabezpečená prostredníctvom spoločnej Stratégie Európa 2020, na ktorú NPR nadväzuje. Ich spoločným prienikom je 5 prioritných oblastí, ktoré predstavujú piliere kvality života, udržateľného rastu a zamestnanosti a ich vybudovanie v období 2014 – 2020 predstavuje pre Slovensko hlavnú výzvu.

Nasledujúca časť je zameraná na analýzu kľúčových prekážok dosiahnutia pokroku v týchto prioritných oblastiach a zdôvodnenie výberu najdôležitejších tematických cieľov zameraných na ich odstránenie.

1.1.1 Územná koncentrácia investičných priorít tematických cieľov

V nadväznosti na identifikovaný rozvojový potenciál regiónov Slovenskej republiky (ďalej len „SR“) a investícií posilňujúcich ich hospodársky a sociálny rast¹, koncentruje Partnerská dohoda SR na roky 2014 – 2020 (ďalej len „PD SR“) oprávnené príspevky EŠIF do tých geografických územných jednotiek, v ktorých sa dá očakávať najvyššia miera efektívnosti využívaných investícií na riešenie špecifických problémov regiónu prostredníctvom využívania ich miestneho potenciálu a zdrojov.

Z pohľadu regionálneho prístupu bude strategickým cieľom PD SR zabezpečovať implementovanie investičných priorít do priestorov, ktoré majú najvyšší rozvojový potenciál pre danú prioritnú oblasť. Cieľom je integrovať investičné aktivity tak, aby sa stali multiplikátormi ďalšieho rozvoja danej geografickej jednotky ako aj rozvoja k nej príľahlého územia.

Základným východiskom na riešenie územnej a tematickej koncentrácie pre rozhodovanie o umiestňovaní EŠIF podporovaných investičných aktivít je rozvoj územia a polycentrickej sídelnej štruktúry, definovanej v celoštátnom územnoplánovacom dokumente – Konceptia územného rozvoja Slovenska 2001 v znení zmien a doplnkov č. 1 KURS 2011² (ďalej len „KURS“).

PD SR diferencovane koncentruje tematické ciele a prioritné oblasti podpory do jednotlivých geografických územných jednotiek vymedzených celoštátnou územnoplánovacou dokumentáciou KURS, čím sa vytvára vhodný predpoklad vyrovnávania regionálnych disparít. Využívajú sa tým územné výhody rozhodujúcich rozvojových geografických územných jednotiek, spolu s výhodami ich sociálneho kapitálu, pre zabezpečenie nie len ich zvyšovania konkurencieschopnosti a inovačnej schopnosti, ale aj s tým spojené zvyšovanie konkurencieschopnosti a inovačnej schopnosti celých regiónov, v ich širšom územnom a hospodárskom kontexte.

¹ Návrh analýzy rozvojového potenciálu regiónov SR a ich územných rozdielov s priemetom na tematickú koncentráciu EŠIF v Partnerskej dohode SR na roky 2014 – 2020

² Konceptia územného rozvoja Slovenska 2001 v znení zmien a doplnkov č. 1 KURS 2011, schválená uznesením vlády SR a jej záväzná časť vydaná nariadením vlády SR č. 528/2002 Z. z., Zmeny a doplnky č. 1 KURS 2011 uznesením vlády SR č. 513/2011 a jej záväzná časť vydaná nariadením vlády SR č. 461/2011 Z. z.

KURS akceptuje a na slovenské pomery prispôsobuje základné princípy územných priorít rozvoja Európskej únie (ďalej aj „EÚ“) tak, ako sú deklarované v Územnej agende Európskej únie 2020³.

KURS v územnom rozvoji SR definuje systém terciárnych rozvojových centier, ťažísk osídlenia a rozvojových osí, ktorý na princípoch polycentrického konceptu osídlenia vytvára kompaktnú sídelnú štruktúru, ktorá je plynule previazaná aj na sídelné systémy susediacich štátov. Tento systém sídelnej štruktúry predstavuje základné geografické územné jednotky, ktoré majú najlepšie predpoklady pre absorpciu podporovaných investícií s cieľom ich tematickej integrácie a územnej koncentrácie, s predpokladom ich najvhodnejších rozvojových efektov v ekonomickej a sociálnej sfére pre čo najširší podiel obyvateľov.

Centrá osídlenia sú hierarchicky zoradené do piatich skupín, ku ktorým patria aj mestá Bratislava a Košice, nezoradené do hierarchických skupín. Centrá osídlenia tvoria základ polycentrickej koncepcie osídlenia. Sú dobre dostupné pre obyvateľov ich zázemí a preto sú vhodnými priestormi pre koncentráciu vybraných investičných aktivít, ktoré uspokojujú aj požiadavky a potreby obyvateľov ich zázemia. Ťažiská osídlenia predstavujú hierarchický systém sídelných aglomerácií rôznej intenzity rozvoja aglomeračných a kooperačných vzťahov medzi jednotlivými centrami a obcami v ich zázemí. Najvýznamnejšími priestormi pre územnú koncentráciu tematických cieľov sú územia vymedzených ťažísk osídlenia prvej a druhej úrovne. V prvej úrovni ide o priestory aglomerácií okolo krajských miest a niektorých k nim priradených bipolárnych jadier. Najrozvinutejšou aglomeráciou je ťažisko osídlenia okolo mesta Bratislavy, ktoré sa organicky prepája s aglomeráciami trnavského a nitrianskeho ťažiska osídlenia. Rozvinutými aglomeráciami sú tiež ťažiská osídlenia okolo ostatných krajských miest (ktoré sú súčasne aj najvýznamnejšími centrami osídlenia), v prípade aglomerácie okolo miest Prešova a Košíc vytvárajú jedno kompaktné ťažisko osídlenia. Ťažiská osídlenia prvej úrovne sú podľa intenzity kooperačných vzťahov medzi sídlami vnútorne členené na pásma, ktorými sú: jadrové pásmo, prímestské pásmo a ostatné územie ťažiská osídlenia prvej úrovne. Jadrové pásmo je priestor aj pre rozvoj mesta v rámci mestského funkčného územia. Pre koncentráciu rozvojových aktivít sú výhodné aj priestory vymedzené ako prímestské pásmo ťažísk osídlenia prvej úrovne, resp. podľa potreby difúzie jednotlivých aktivít aj centrá a priestory ťažísk osídlenia druhej úrovne. Popri centrách osídlenia a ťažiskách osídlenia majú významný rozvojový význam v celom priestore SR rozvojové osi. Tieto predstavujú jeden z najvýznamnejších prvkov distribúcie rozvojových impulzov pre čo najväčšie plošné pôsobenie rozvojových aktivít. Rozvojové osi sú súčasťou tvorby vyváženej hierarchizovanej sídelnej štruktúry. Podporujú sídelné väzby medzi obcami a rovnovážny sídelný rozvoj, vrátane rozvoja vidieka. Vytvárajú podmienky pre dostupnosť k infraštruktúram, zachovanie a rozvoj prírodného a kultúrneho dedičstva a zabezpečujú požiadavky, ktoré sa na sídelnú štruktúru kladú z hľadiska ekonomických, sociálnych a environmentálnych súvislostí. Rozvojové osi tak efektívne plnia požiadavky udržateľnosti a vytvárania zdravého a environmentálne vhodného obytného i pracovného prostredia.⁴ Rozvojové osi sú uzlovo-pásové systémy osídlenia s relatívne vysokou koncentráciou všetkých sídelných aktivít. Ide o priestory vhodné nie len pre koncentráciu rozvoja dopravnej a ostatnej technickej infraštruktúry, ale aj ostatných hospodárskych a sociálnych aktivít, ktoré majú za úlohu zvyšovať konkurencieschopnosť regiónov v súčinnosti so zabezpečovaním dostupnosti požadovaných aktivít pre čo najväčší podiel obyvateľov.

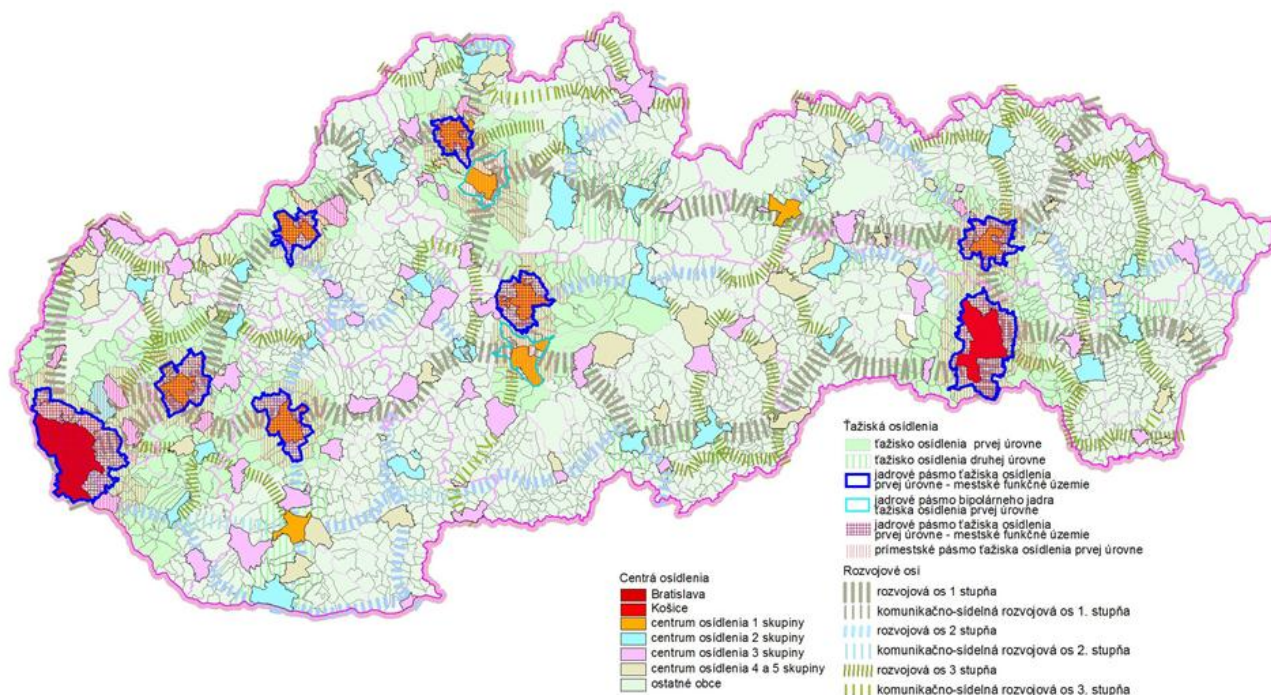
KURS vymedzil centrá osídlenia predovšetkým z pohľadu celoštátnych súvislostí. Popri týchto bude žiaduce v rámci implementácie integrovaných prístupov vymedziť regionálne a subregionálne centrá. Tieto budú dopĺňať celkový systém z regionálneho pohľadu a budú tvoriť centrá pre koncentráciu aktivít podľa jednotlivých tematických cieľov tak, aby ich efektivita bola využiteľná pre čo najširší okruh obyvateľov.

³ Územná agenda Európskej únie 2020 – Smerom k inkluzívnej a udržateľnej Európe rozmanitých regiónov; dohodnuté na neformálnom stretnutí ministrov zodpovedných za územné plánovanie a územný rozvoj; 19. mája 2011, Gödöllő, Maďarsko

⁴ Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 v znení zmien a doplnkov č. 1 KURS 2011, str. 60

KURS jednoznačne nevymedzuje vidiecky priestor. Územie mimo centier vymedzených v KURS je možné vnímať primárne ako vidiecky priestor, avšak vidiecke osídlenie je logickou súčasťou aj v KURS vymedzených jednotlivých aglomeráciách (ťažísk osídlenia) a rozvojových osí. Vidiecky priestor z hľadiska prijímania podporných prostriedkov EŠIF, je potrebné individuálne posudzovať a spresňovať jeho vymedzenie v rámci spracovávania implementácie integrovaných prístupov v podmienkach regiónov SR. Východiskom však musí byť ich vzťah k priestorom koncentrácie vyjadrených v KURS.

Priestory územnej koncentrácie podľa Partnerskej dohody SR 2014-2020

1.1.2 Podnikateľské prostredie priaznivé pre inovácie

SR patrí v rámci EÚ k najrýchlejšie rastúcim ekonomikám. Hrubý domáci produkt (ďalej len „HDP“) na obyvateľa v parite kúpnej sily vzrástol zo 47 % priemeru EÚ27 v roku 1995 na 73 % v roku 2012. Typ konkurencie, ktorý si SR vybrala, bol založený na nízkych daniach a mzdových nákladoch, nie však na investíciách do výskumu a inovácií (ďalej len „Val“). Tento typ konkurencie nie je dlhodobou udržateľný⁵. SR patrí do skupiny takzvaných miernych inovátorov s druhou najnižšou inovačnou výkonnosťou v skupine⁶. Zánik firemnej vývojovej základne mal negatívny dopad na konkurencieschopnosť a inovačnú výkonnosť priemyslu v celej SR a najmä v krajoch mimo BSK⁷.

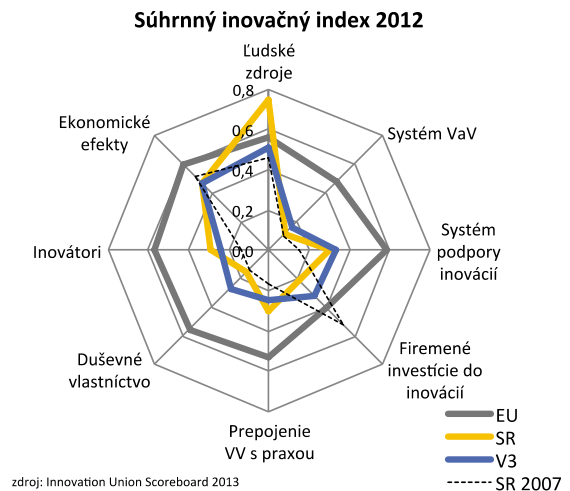
Koordinovanými štrukturálnymi politikami je potrebné zlepšiť inovačné prostredie v nasledujúcich oblastiach:

⁵ Zdroj: Hlavné vývojové trendy v slovenskej ekonomike z hľadiska inteligentnej špecializácie; Prognostický ústav Slovenskej akadémie vied pre potreby Ministerstva hospodárstva SR a Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR

⁶ European Innovation Scoreboard 2013

⁷ V podrobnejšom delení inovačnej výkonnosti podľa regiónov NUTS II v roku 2011 sa Bratislavský kraj radí k miernym inovátorom s vysokou výkonnosťou (stabilne od roku 2007, mimo roku 2009), Západné a Stredné Slovensko k miernym inovátorom so strednou výkonnosťou (ZS v roku 2007 malo vysokú výkonnosť, naopak SS nízku) a Východné Slovensko k miernym inovátorom s nízkou výkonnosťou (od roku 2007). Zdroj: Regional innovation scoreboard 2012

- Výskumný, vývojový a inovačný (ďalej len „VVal“) potenciál: SR potrebuje výrazne zvýšiť mieru internacionalizácie s dôrazom na zapojenie sa do Európskeho výskumného priestoru (ďalej len „ERA“), prepojiť vzdelávanie, VVal a zvýšiť spoluprácu s podnikateľským sektorom, konsolidovať a prepájať existujúcu výskumnú infraštruktúru (napr. výskumné centrá, univerzitné vedecké parky atď.) založené v programovom období 2007 – 2013 a podporovať aktivity interdisciplinárnych multisektorových excelentných výskumných tímov tak, aby sa dosiahol maximálny pridaný efekt pre spoločnosť a hospodársku prax. Rovnako je potrebné zabezpečiť dostatok vedcov, mladých výskumníkov a inovátorov, posilniť spoluprácu medzi vzdelávacími a výskumnými inštitúciami a podnikateľským sektorom, podporiť VVal kapacity v podnikoch a sieťach vrátane klastrov a technologických platforiem;
- Konkurencieschopnosť MSP: podporovať nové podnikateľské modely a internacionalizáciu MSP, zvyšovať podnikanie, zlepšiť prístup k financovaniu;
- Naplno využiť potenciál IKT: zvýšiť angažovanosť podnikov v digitálnej ekonomike, zaviesť inteligentnú elektronickú verejnú správu, zvýšiť dostupnosť širokopásmového internetu a penetráciu IKT, ako aj zlepšiť digitálne zručnosti;
- Ľudské zdroje: reštrukturalizovať stredoškolské a vysokoškolské vzdelávanie a odbornú prípravu tak, aby efektívne reagovali na potreby trhu.

1.1.2.1 TC 1: Posilnenie výskumu, technologického rozvoja a inovácií

V roku 2011 celkové výdavky na vedu a výskum (ďalej len „VaV“) predstavovali len 0,63 %⁸ HDP (EÚ15 2,12 % a V4 1,27 %). Dôvodom tohto stavu je najmä nízka úroveň súkromných investícií do VaV. Celkovo od roku 2005 podiel priemyslu na finančnej stimulácii VaV poklesol z 54 % na 35 % a v roku 2010 predstavoval len 0,27 % HDP⁹. Do roku 2020, aj v zmysle Stratégie Európa 2020, chce SR zvýšiť podiel výdavkov na VVal minimálne na 1,2 % z HDP¹⁰ tak, aby podiel verejných a súkromných zdrojov bol v pomere 1:2. Na splnenie tohto cieľa bude potrebné zvýšiť súkromné investície do VVal posilňovaním spolupráce výskumných centier s podnikateľskými subjektmi a konsolidovať a rozširovať VVal infraštruktúru investícií prostredníctvom inteligentnej špecializácie.

1.1.2.1.1 Konsolidovanie a rozšírenie výskumnej a inovačnej infraštruktúry

Dobudovanie infraštruktúry a kapacít na rozvoj excelentnosti v oblasti VVal, zvýšenie súkromných investícií do výskumu a inovácií a rozvoj spolupráce a synergií medzi univerzitami, výskumnými organizáciami a podnikateľskou sférou, sú opatreniami na odstránenie existujúcej „technologickéj medzery“.

⁸ SLOVSTAT

⁹ OECD Science, Technology and Industry Outlook 2012

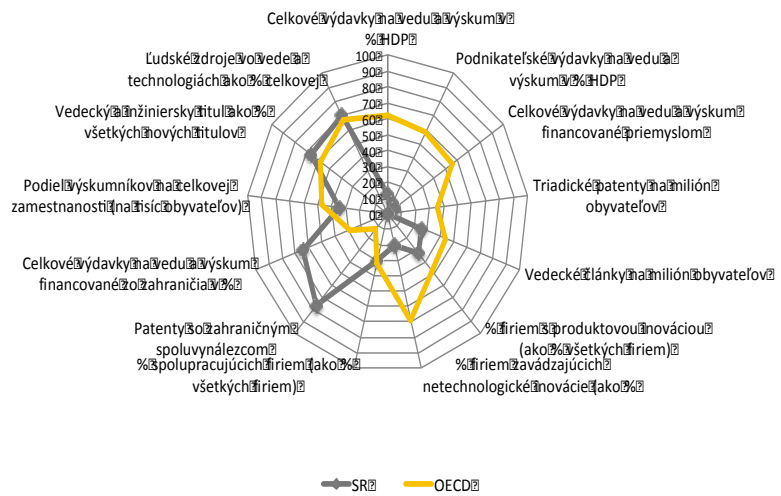
¹⁰ Aj keď SR definovala tento cieľ v zmysle Európy 2020 na úrovni 1 % z HDP, v Stratégii výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu Slovenskej republiky dochádza k jeho revízii na úroveň 1,2 % z HDP.

Infraštruktúra

Technologický dlh v inštitúciách realizujúcich VaV sa začal odstraňovať v programovom období 2007 – 2013, keď bola zahájená výstavba a modernizácia infraštruktúry na všetkých úrovniach¹¹. Účinnosť jej použitia je však vzhľadom na reálny prínos v inovačnom procese veľmi nízka. Z pohľadu multiplikačných efektov projektov VaV pre hospodárstvo a spoločnosť sa budú najzásadnejšie výsledky realizovať až v horizonte 5 rokov po skončení realizácie projektov. Investície v rámci programového obdobia 2014 – 2020 budú zamerané na kvalitné infraštruktúrne projekty v oblastiach identifikovaných stratégiou RIS3¹².

Profil SR vo výskume a inováciách v roku 2010

Source: OECD Science, Technology and Industry Outlook 2010

Nerovnomerné rozdelenie výskumno-vývojovej infraštruktúry ako aj ľudského kapitálu a smerovania financií z národných zdrojov kopírujú rozloženie potenciálu VVal na území SR. Podľa ŠÚ SR¹³ je v BSK zamestnaných až 50,7 % všetkých zamestnancov v rámci VVal a investície presahujú polovicu celkových výdavkov na VaV v rámci SR (51,8 %). V KSK pôsobí vo VVal 13,6 %, v ŽSK 8,8 % a iba zvyšných 26,9 % zamestnancov VaV pôsobí v ostatných samosprávnych krajoch.

Je potrebné zabezpečiť kontinuálne financovanie výskumno-vývojovej a inovačnej infraštruktúry ako aj výskumno-vývojových kapacít v rámci BSK pre roky 2014 – 2020 ako funkčného územia VVal s dôrazom na geograficky blízke vedecko-technologické platformy v Brne, Viedni, či v Budapešti. Pri plnení Stratégie Európa 2020 môže SR využiť potenciál spoločnej stratégie rozvoja Dunajského regiónu, alebo prostredníctvom vytvárania sietí v rámci ERA, regiónu Centrope (Bratislava-Brno-Viedeň), ako aj v rámci komunitárnych programov (najmä Horizont 2020).

V sektore pôdohospodárstva je výskum a poradenstvo finančne poddimenzované, zapojenie súkromného sektora do výskumu je nízke a nadnárodná spolupráca nedostatočná. Kritickou sa javí potreba revízie zamerania poľnohospodárskeho výskumu na odvetvia s reálnou perspektívou uplatnenia výstupov v praxi. Je potrebné hlbšie integrovať domácu inštitucionálnu vedecko-výskumnú základňu pôdohospodárskeho rezortu a podporovať jej spoluprácu a prepojenie na štruktúry ERA, vrátane operačných skupín Európskeho inovačného partnerstva. Taktiež súčasný pôdohospodársky poradenský systém je kapacitne poddimenzovaný a chýba mu účinná spolupráca a koordinácia.

¹¹ Dátových centier a výpočtových stredísk VaV; centier excelentnosti, najlepších a najperspektívnejších pracovísk s dôrazom na vedeckú excelentnosť a kreovanie tímov; kompetenčných centier s cieľom vytvorenia limitovaného počtu výskumných zoskupení, zložených z akademických inštitúcií a z priemyselných subjektov, ktoré majú byť vybavené špičkovou výskumnou infraštruktúrou; priemyselných výskumno-vývojových centier priemyselného (aplikovaného) výskumu a experimentálneho vývoja a na priamu spoluprácu podnikov s akademickou sférou; univerzitných vedeckých parkov a národných výskumných centier

¹² Materiál „Stratégia výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu Slovenskej republiky“ schválený uznesením vlády SR č. 665/2013, <http://www.rokovania.sk/Rokovanie.aspx/BodRokovaniaDetail?idMaterial=23039>

¹³ http://portal.statistics.sk/files/Sekcie/sek_500/Veda-a-technika/publ/rocenka_vt_2012_s_obalom.pdf

Kapacity Val

V oblasti Val v SR pracuje len 1,2 %¹² z celkového počtu pracujúcich osôb, avšak podľa správy OECD je stav ľudského potenciálu v oblasti výskumu a technologického rozvoja považovaný za nadpriemerný, vzhľadom na priemer krajín OECD¹⁴. Napriek tomu SR výrazne zaostáva v podiele mladých vedcov a výskumníkov v kategóriách do 35 rokov a 35-44 rokov¹⁵. Je to čiastočne spôsobené odchodom mladých vedcov do zahraničia¹⁶ a pracovným uplatnením vedcov mimo Val.

Medzinárodné zapojenie

Miera internacionalizácie výskumu SR, meraná počtom medzinárodných vedeckých publikácií aspoň s jedným spoluautorom mimo EÚ a počtom doktorandov zo štátov mimo EÚ, je veľmi nízka. Na základe týchto ukazovateľov je možné konštatovať značnú uzavretosť slovenskej vedy a nízku mieru zapojenia do medzinárodného výskumného kontextu.

SR patrí k najmenej aktívnym partnerom v medzinárodných výskumných projektoch EÚ¹⁷. Nedostatočná synergia a komplementarita existujúcich národných a medzinárodných podporných nástrojov, chýbajúca národná cestovná mapa na budovanie výskumných infraštruktúr, absencia národnej podpory, vrátane neexistencie zastrešujúcej kancelárie pre podporu zapájania SR do rámcových programov a ďalších iniciatív EÚ v Bruseli a obmedzené národné zdroje neumožňujú aktívnejšie zapojenie sa do projektov, aktivít a iniciatív ERA.

1.1.2.1.2 Podpora investovania do výskumu, vývoja a inovácií prostredníctvom inteligentnej špecializácie

Priemyselné investície do VVal pokrývajú len približne 9 % verejného výskumu a sú odrazom nízkeho dopytu po inováciách. Jeho nízka úroveň, ako dôsledok dezintegrácie trhu v SR, je jednou z hlavných príčin nízkej inovačnej výkonnosti v súčasnosti.

Podpora výskumu a aktívnej spolupráce medzi podnikmi, výskumno-vývojovými centrami a vzdelávaním by mala spočívať v rozvoji produktov a služieb, prenose technológií, inovácií procesov a vytváraním sietí na zdieľanie informácií. Uvedené by sa malo dosiahnuť prostredníctvom inteligentnej špecializácie a koncentráciou zdrojov do oblastí VVal vymedzených stratégiou RIS3, ako aj podporou vytvárania podmienok na realizáciu prototypov, ich verifikáciu, a to prostredníctvom investícií do najperspektívnejších oblastí so zohľadnením vybudovanej výskumno-vývojovej základne v období 2007 – 2013. Hlavným cieľom stratégie RIS3 je „podnietiť štrukturálnu zmenu slovenskej ekonomiky smerom k rastu založenému na zvyšovaní inovačnej schopnosti a excelentnosti vo Val s cieľom podporovať udržateľný rast príjmov, zamestnanosti a kvality života“¹⁸.

Z hľadiska globálnej excelentnosti a so zohľadnením miestnej relevantnosti pre potreby inteligentnej špecializácie boli z hľadiska dostupných vedeckých a výskumných kapacít identifikované nasledovné oblasti špecializácie: i) oblasti z kapacít výskumu a vývoja: materiálový výskum a nanotechnológie, biomedicína a biotechnológie, životné prostredie a pôdohospodárstvo, udržateľná energia; ii) hospodárska špecializácia: automobilový a strojársky priemysel, atď.; iii) perspektívne oblasti: automatizácia, robotika a digitálne technológie, atď. Pozitívny efekt pri riešení sociálnych problémov bude dosiahnutý prostredníctvom nasledovných identifikovaných prioritných oblastí: zamestnanosť

¹⁴ OECD Science, Technology and Industry Outlook 2010, <http://www.oecd.org/sti/inno/41559370.pdf>

¹⁵ Annual data on HRST and sub-groups, by sex and age[hrst_st_ncat], Eurostat

¹⁶ <http://portal.statistics.sk/files/KrajskeSpravy/KE/gender2012/2/2-trh-prace-58-69.pdf>

¹⁷ keď sa umiestnila na 25. mieste (z 27) a naši výskumníci žiadali 78,97 EUR na jedného obyvateľa a podali v priemere 356,21 žiadostí na mil. obyvateľov. Horšie z hľadiska aktivity je na tom už len Poľsko a Rumunsko. Medzi najmenej aktívne krajiny patrí SR aj z pohľadu pomeru prostriedkov k HDP, ktorý hovorí, že aktivita slovenských vedcov je približne o tretinu nižšia ako priemer EÚ, zdroj: http://www.7rp.sk/uploads/tx_main/2013/02/21/Sprava_o_ucasti_SR_7RP_01.pdf

18 Str. 5, stratégia RIS 3

mladých ľudí, sociálna inklúzia a problémy marginalizovaných skupín, starnutie populácie a kvalita života, znižovanie emisií, efektívnejšie využívanie prírodných zdrojov¹⁹.

Prekážky efektívnej spolupráce medzi všetkými aktérmi VVal, ktoré je potrebné v nasledujúcom období odstrániť z akademického sektora sú predovšetkým dôsledkom absencie politik, pravidiel a nástrojov na podporu spolupráce výskumnej a priemyselnej sféry ako aj chýbajúcich platforiem pre rozvoj spolupráce.

1.1.2.1.3 Územná koncentrácia

Pre riešenie posilnenia výskumu a rozšírenia Val infraštruktúry je z hľadiska dosahovania čo najväčších efektov najvhodnejšie vychádzať z lokalizácie existujúcej výskumnej infraštruktúry a nadväzovať na ňu. V existujúcich lokalitách je popri existencii výskumných zariadení, podmienok vzdelávania a spolupráce výskumných a vzdelávacích kapacít, vytvorený najlepší predpoklad aj z pohľadu sociálneho zázemia pre jeho ďalší kapacitný rozvoj. V súčasnosti ide o sídelné centrá najväčších a najvýznamnejších miest (Bratislava a Košice), ku ktorým možno z pohľadu tematického cieľa priradiť aj mesto Žilina. Pre ďalší rozvoj aktivít tematického cieľa podporovaných EŠIF (aktéri výskumu a rozvoja technológií, budovanie kapacít excelentnosti, demonštračné a vzdelávacie centrá a pod.) je vhodná ich lokalizácia aj do ostatných krajských miest a centier osídlenia 1. a 2. skupiny vymedzených podľa KURS, diferencovane podľa špecifik konkrétnych lokalít a možností ich najefektívnejšieho previazania na uplatňovanie výsledkov výskumu. Pri krajských mestách, okolo ktorých sú vytvorené aj najvýznamnejšie funkčné aglomerácie, sú vhodnými priestormi rozvoja aktivít aj jadrové a prímestské pásma ťažísk osídlenia prvej úrovne. Jadrové pásma sú aj priestormi mestských funkčných území.

K územiám s najväčším potenciálom realizácie kľúčových opatrení pre EPFRV zahŕňajúcich spoluprácu medzi sektormi poľnohospodárstva, potravinárstva a lesníctva, ako aj ďalšími aktérmi patria centrá osídlenia 1. a 2. skupiny podľa lokalizácie existujúcich kapacít v sektore poľnohospodárstva, potravinárstva a lesníctva. Tieto centrá sú vhodným územím aj z pohľadu vytvárania zoskupení a sietí, vytvorenia a využívania poradenských služieb a vytvárania operačných skupín spájajúcich poľnohospodárov, výskumníkov z hľadiska územnej koncentrácie. Podľa miestnych podmienok na lokalizáciu týchto zariadení sú z hľadiska aglomeračných efektov vhodné aj priestory prímestských pásiem ťažísk osídlenia prvej úrovne.

1.1.2.2 TC 2: Zlepšenie prístupu k informáciám a IKT a zlepšenie ich využívania a kvality

Odvetvia digitálnej ekonomiky (ďalej len „DE“) ponúkajú dostatok voľných²⁰ a najlepšie finančne ohodnotených pracovných miest²¹. Používanie IKT zásadne zvyšuje produktivitu práce ľudí na pracovisku, mobilitu a kvalitu voľného času. Stratégia Európa 2020 pripisuje IKT 50 %-ný podiel na hospodárskom raste EÚ za posledných 15 rokov a považuje DE²² za hlavný motor pokrízového zotavenia európskeho hospodárstva.

Odvetvia DE zamestnávali k 1. polroku 2012 v SR 56 tisíc zamestnancov (2,5 % celkovej zamestnanosti SR), pričom viac ako 2/3 pracovných síl je zamestnaných v MSP. Podiel DE na HDP (vyjadrenom

¹⁹ Finálne znenie priorit určuje Stratégia inteligentnej špecializácie SR do roku 2020 a ich konkrétna aplikácia bude realizovaná prostredníctvom implementačných mechanizmov, v ktorých aktívnu úlohu budú zastávať odberatelia výsledkov VaV

²⁰ Dlhodobo medzi najžiadanejšími profesiami na trhu sú IT analytici, IT architekti, IT konzultanti, IT manažéri, IT projektoví manažéri, IT testerí, IT technickí špecialisti, ostatné najžiadanejšie pozície vyžadujúce IT zručnosti: grafickí dizajnéri, operátori, administratívni pracovníci, referenti, asistenti; zdroj: http://www.profesia.sk/praca/?roll_by=position_id

²¹ Priemerná mesačná mzda v roku 2013 v sektore „Informácie a komunikácia“ bola 1.645 EUR, čo je najviac spomedzi nefinančných odvetví hospodárstva; zdroj: <http://portal.statistics.sk/showdoc.do?docid=63070>

²² Podľa odvetvovej klasifikácie ekonomických činností, sekcie J: 58 nakladateľské činnosti, 59 Výroba filmov, videozáznamov a televíznych programov, príprava a zverejňovanie zvukových nahrávok, 60 Činnosti pre rozhlasové a televízne vysielanie, 61 telekomunikácie, 62 počítačové programovanie, poradenstvo a súvisiace služby, 63 informačné služby

v hrubej pridanej hodnote) bol 4,7 %, čím predstihol odvetvia ako je poľnohospodárstvo, bankový sektor a dostal sa na úroveň maloobchodu²³.

SR patrí za posledné roky do skupiny lídrov v dynamike rastu HDP vytvoreného v odvetviach DE a je najrýchlejšie rastúcim exportérom IKT služieb²⁴. Predpokladá sa, že DE v SR bude rásť ročne o 12 %. Zároveň sa predpokladá, že ťahúňmi rastu budú súkromná spotreba, export IKT služieb a softvéru. Čistý export IKT služieb a softvéru by mal byť hlavným faktorom rastu s príspevkom dosahujúcim 51 %²⁵.

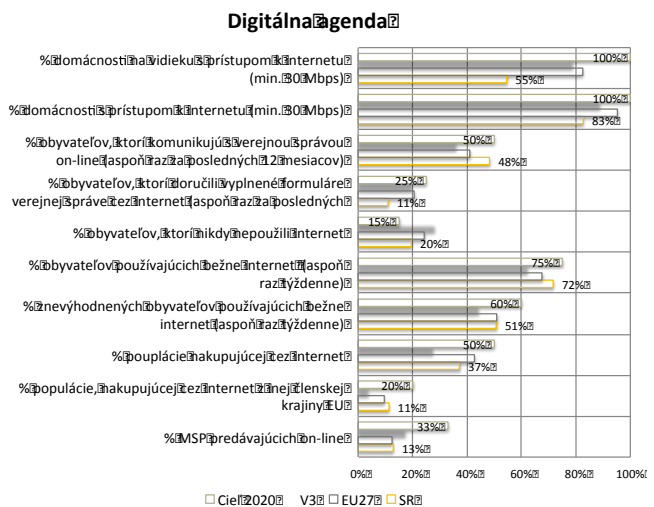
SR však zaostáva za krajinami s najvyššou DE²⁶ (USA, Nórsko, Singapur), ako aj za svojimi susedmi v EÚ (Česko, Rakúsko) v mnohých parametroch²⁷, ako napr. nízka úroveň penetrácie širokopásmového internetu, najmä na vidieku, relatívne nízka angažovanosť verejnej správy a podnikov v online službách, dopyt po elektronických službách a penetrácia digitálnych technológií, nízke investície do VaV, ako aj nedostatok absolventov s potrebnými IKT zručnosťami, po ktorých je na trhu práce na základe indexu záujmu zamestnávateľov najväčší dopyt²⁸.

Z hľadiska e-Governmentu v SR je jeho úroveň v súčasnosti nízka. Všetky inštitúcie štátnej správy a takmer všetky inštitúcie samosprávy sú on-line a poskytujú pre verejnosť prostredníctvom webového portálu informačné služby. Požiadavky verejnosti vybavujú inštitúcie elektronicky tam, kde nie je osobitným predpisom vyžadovaná listinná forma. Väčšina inštitúcií poskytuje on-line elektronické služby aj prostredníctvom webovej aplikácie, alebo prostredníctvom elektronickej podateľne na zasielanie podaní (napr. daňovým úradom, colnej správe, katastru nehnuteľností, Úradu verejného zdravotníctva).

V oblasti informatizácie je možné za základné problémy považovať nedostatočnú prípravu legislatívy a príslušných štandardov, koordináciu projektov, schopnosť jednotlivých povinných osôb realizovať projekty a zastavenie informatizácie spoločnosti v rokoch 2011 – 2012, čo spôsobilo až dvojročné pozdržanie.

V súčasnosti prebieha transformácia verejnej správy, ktorá je zameraná na informatizáciu štátnej správy a územných samospráv. Výsledkom tohto procesu budú základné elektronické služby a technologické komponenty, ktoré tvoria predpoklady pre zásadnú zmenu procesov vo verejnej správe a plnú organizačnú interoperabilitu a administratívnu spoluprácu na národnej a európskej úrovni.

Aj napriek pokroku v zavádzaní služieb e-Governmentu a vytváraní legislatívneho rámca²⁹ niektoré bariéry na národnej a európskej úrovni pretrvávajú, a to najmä v oblastiach semantickej, organizačnej a technickej interoperability.

Zdroj: EC, digital_scoreboard_4.6.2012

²³ Zdroj: <http://portal.statistics.sk/showdoc.do?docid=5657>

²⁴ OECD Factbook 2011: Economic, Environmental and Social Statistics – ISBN 978-92-64-11150-9 – OECD 2011

²⁵ Zdroj: Online šanca pre Slovensko, BCG, Google, 2012

²⁶ zdroj: Global Innovation Index 2012, BCG e-intenzity 2011

²⁷ <http://ec.europa.eu/digital-agenda/en/scoreboard/slovakia>

²⁸ Záujem zamestnávateľov o absolventov VŠ, ARRA a Profesia.sk

²⁹ Zákon č. 305/2013 Z. z. o e-Governmente

1.1.2.2.1 Semantická interoperabilita

Jedným z kľúčových zdrojov inteligentného rastu sú verejné dáta, tzn. všetky informácie, ktoré verejné orgány v EÚ produkujú, spracovávajú, alebo nakupujú.

Na úrovni EÚ boli dosiahnuté niektoré čiastkové kroky vytvárajúce rámec implementácie na národnej úrovni³⁰. Z pohľadu dátovej domény celoeurópskej architektúry jednotného digitálneho trhu je najväčšou výzvou prechod na novú paradigmu ukladania a manažmentu dát. Za týmto účelom je nosnou celoeurópskou platformou iniciatíva „open data“ a program ISA³¹, ktoré vyplývajú zo smernice EK³².

SR patrí medzi krajiny s najnižšou mierou otvorenosti v dostupnosti verejných dát, vrátane referenčných údajov spravovaných v registroch verejnej správy³³ potrebných pre výkon verejnej moci. Obrazom súčasnej kvality a otvorenosti verejných dát je úroveň sofistikovanosti elektronických služieb verejnej správy³⁴ v SR. Tá totiž vyžaduje dostupnosť referenčných registrov, ktoré neexistujú, a niektoré základné z nich (registre právnických osôb, fyzických osôb, priestorových informácií) sú len v implementácii v rámci OPIS s plánom sprístupnenia do roku 2015. Napriek tomu, že verejná správa v SR má k dispozícii dostatočné množstvo údajov, z technických a najmä právnych dôvodov, nie je ich však schopná efektívne používať.

1.1.2.2.2 Organizačná interoperabilita

Na základe doterajšieho hodnotenia pokroku v transpozícii pravidiel jednotného trhu SR dosiahol deficit transpozície pravidiel úroveň 0,3 %, čím je pod hranicou platného 1 % cieľa, ako aj pod hranicou navrhovaného 0,5 % cieľa na nasledujúce obdobie (priemer EÚ je 0,6 % transpozičného deficitu). Z pohľadu praktickej implementácie konkrétnych systémov a dátových výmen v roku 2011 nezabezpečovala SR ani jednu zo základných aplikácií v oblasti jednotných kontaktných miest (JKM), Your Europe – občania (dane, pobyt, vozidlá)³⁵.

SR zaostáva vo vytváraní jednotného digitálneho trhu, ako aj v užitočných službách e-Governmentu. Úroveň vyspelosti aplikácií a elektronických služieb v SR dokumentujú prieskumy EK³⁶ a Spojených národov³⁷ z ktorých vyplýva, že v roku 2012 sa SR medzi krajinami EÚ umiestnila na 4. mieste od konca v hodnotení vyspelosti e-Governmentu, pričom najviac zaostávajúcimi oblasťami sú on-line služby a telekomunikačná infraštruktúra (50 % úroveň). Relatívne vysokú úroveň dosahuje SR v oblasti ľudského kapitálu daného predovšetkým nadpriemernou digitálnou gramotnosťou a dopytom obyvateľov po elektronických službách. Verejná správa ako tvorca legislatívneho prostredia, štandardov a poskytovateľ kľúčových elektronických služieb dlhodobu zaostáva za reálnymi potrebami ekonomiky a vývojom v okolitých krajinách. Výrazný pokrok v legislatíve a v investíciách do e-Governmentu sa za posledné roky len pomaly premieta do zefektívňovania verejnej správy a rastu digitálnej ekonomiky.

1.1.2.2.3 Technická interoperabilita

Prevažujúcou charakteristikou technologického prostredia verejnej správy SR je roztrieštenosť a rezortný prístup pri budovaní IKT infraštruktúry a služieb, čo sa odráža aj vo vysokých nákladoch na

³⁰ Prijatie Nariadenia o znova použití informácií verejného sektora, spustenie sektorových politických iniciatív: Prístup k environmentálnym informáciám a nariadenie INSPIRE³⁰, akčný plán zavedenia inteligentného dopravného systému³⁰, otvorený prístup k vedeckým informáciám³⁰, politiky digitalizácie kultúrneho dedičstva; implementácia programov v oblasti výskumu, vývoja a inovácií, zameraných na použitie sémantických technológií pre harmonizáciu služieb a lepšie použitie dát na národnej a európskej úrovni: The Linked Open Data (LOD2)³⁰, projekt OpenAIRE³⁰ a v neposlednom rade aktivita ISA SEMIC.EU

³¹ Interoperability Solutions for European Public Administrations (ISA)

³² Smernica 2003/98/ES Európskeho parlamentu a Rady zo 17. novembra 2003 o opakovanom použití informácií verejného sektora

³³ The State of Open Data, http://www2012.wwwconference.org/proceedings/nocompanion/wwwwebsci2012_braunschweig.pdf

³⁴ Digitizing Public Services in Europe: Putting ambition into action. 9 th. Benchmark

³⁵ Making the Single Market deliver, Annual governance check-up 2011

³⁶ Digitizing Public Services in Europe, 9th Benchmark Measurement

³⁷ United Nations eGovernment Survey 2012

informačné technológie (IT)³⁸. Tento stav naďalej pretrváva a aktuálne riešenia projektov OP IS ho konzervuje. Na druhej strane však existujú tendencie smerujúce ku zdieľaniu IKT na nadrezortnej úrovni³⁹.

„Cloud computing“ možno zjednodušene chápať ako ukladanie, spracovávanie a používanie údajov na vzdialených počítačoch dostupných cez internet. Používatelia môžu na požiadanie disponovať takmer neobmedzenou výpočtovou kapacitou, nemusia vynakladať veľké kapitálové investície na splnenie svojich potrieb a môžu údaje získať odkiaľkoľvek prostredníctvom internetového spojenia. Cloud computing má potenciál výrazne znížiť výdavky na IT a umožniť vývoj mnohých nových služieb. Prijatie dôveryhodných riešení cloudu verejnými obstarávateľmi by mohlo povzbudiť malé a stredné podniky (MSP) k tomu, aby ho tiež prijali.

1.1.2.2.4 Nízka penetrácia internetu

SR patrí nielen v rámci EÚ, ale aj v rámci OECD dlhodobo medzi krajiny s najnižšou penetráciou širokopásmového internetu³³.

V SR sú dostupné všetky štandardné⁴⁰ technológie poskytovania širokopásmového prístupu s prevažujúcou technológiou xDSL (na maloobchodnom trhu) s podielom 39,7 % celkového počtu prístupov, nasleduje WiFi s podielom 23,6 %. Rast bezdrôtových širokopásmových prístupov súvisí s rozmachom najmenších lokálnych poskytovateľov. Zároveň to svedčí nielen o záujme obyvateľov v riedko osídlených oblastiach o širokopásmový prístup, ale hlavne o nedostatočnej rozvinutej infraštruktúre fixného širokopásmového prístupu v týchto oblastiach⁴¹.

Hlavným dôvodom nízkej penetrácie internetu na vidieku a vysokého podielu sietí ďalšej generácie je skutočnosť, že v SR nefunguje efektívna súťaž⁴². Na okraji záujmu ostávajú predovšetkým vidiecke oblasti, horské oblasti a ekonomicky slabé regióny, tzv. biele miesta: Banskobystrický, Košický a Prešovský kraj. Smerovanie investícií by sa preto malo zamerať na budovanie regionálnych sietí, ktoré umožnia napojenie bielych miest na rozvinuté národné chrbticové siete.

1.1.2.2.5 Nízka angažovanosť podnikov v DE

Počet online nakupujúcich vzrástol v roku 2013 oproti predchádzajúcemu roku o 12 % a je najvyšším v rámci CEE (37 %), ale stále tvorí len 50 % používateľov internetu. Vyššia kvalita e-commerce služieb, vrátane cieleného digitálneho marketingu by však tempo rastu online nakupujúcich ešte zrýchlila (transparentnosť, profesionálne online služby, garancie a pod.).

Mnohé firmy si uvedomujú dôležitosť internetu a väčšina z nich má webovú stránku alebo možnosť online predaja, či objednávok (B2C online služby poskytuje 20 %). Veľmi pasívne sa však správajú v rámci vlastných online nákupov. B2B online služby používa len 14 % podnikov, čo je najnižšia hodnota v EÚ. Len 13 % obratu MSP v roku 2011 tvoril obchod cez internet. Slovenské firmy majú ešte veľký potenciál (50 % používateľov internetu) konvertovať používateľov internetu na online nakupujúcich. Predpokladom je efektívnejšie využitie možností digitálneho marketingu a nových technológií, ako aj zvýšenia kvality ponúkaných e-commerce služieb⁴³.

1.1.2.2.6 Územná koncentrácia

Opatrenia zahrňujúce riešenie rozvoja e-Governmentu budú centrá osídlenia Bratislavy, v ktorých sídlia ústredné orgány štátnej správy, zodpovedné za riešenie rozvoja elektronických služieb

³⁸ Podľa údajov MF SR Výdavky štátnej správy na IKT boli v roku 2009 : 251,6 mil. EUR; 2010: 336,8 mil. EUR; 2011: 327,2 mil. EUR.

³⁹ Ako príklad je možné spomenúť projekt dátového centra obcí a miest (DCOM) alebo DataCentrum Ministerstva financií SR

⁴⁰ xDSL, FTTH, fixný bezdrôtový širokopásmový prístup, širokopásmový prístup cez koaxiálnu káblovú sieť, mobilný širokopásmový prístup, prístup prostredníctvom prenajatých okruhov, PLC, satelit

⁴¹ ANALÝZA veľkoobchodného relevantného trhu č. 5, Telekomunikačný úrad Slovenskej republiky, 2012

⁴² Rozhodnutie Telekomunikačného úradu SR č. 146/OER/2013 z 28. 2. 2013

⁴³ Zdroj: Online šanca pre Slovensko, BCG, Google, 2012

občanom a podnikateľom a budovanie e-Governmentu, pričom výsledky projektov budú dostupné na celom území SR. Opatrenia týkajúce sa územnej samosprávy budú smerované do centier osídlenia, ťažísk osídlenia a rozvojových osí. Opatrenia podporované EFRR (implementované najmä prostredníctvom národných projektov) týkajúce sa budovania širokopásmového internetu budú lokalizované v bielych a šedých miestach s nedostatočným pokrytím širokopásmovým internetom.

Opatrenia podporované EŠIF zamerané na zlepšovanie dostupnosti, využívania a kvality IKT vo vidieckych oblastiach tak, aby boli dostupné pre všetkých, je potrebné koncentrovať predovšetkým do centier v ostatnom území, lokalizovaných predovšetkým na rozvojových osiach podľa KURS. Opatrenia týkajúce sa budovania širokopásmového internetu budú lokalizované v bielych a šedých miestach (do 500 obyvateľov) s nedostatočným pokrytím širokopásmovým internetom.

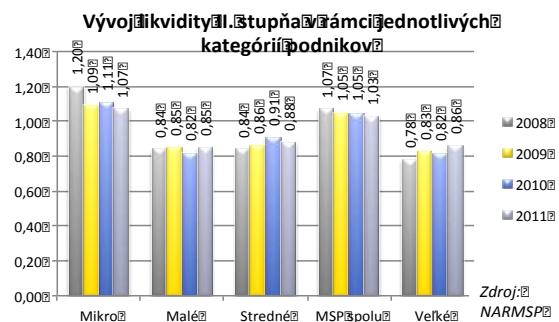
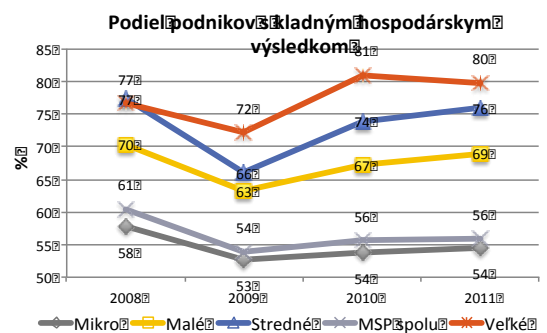
1.1.2.3 TC 3: Zvýšenie konkurencieschopnosti MSP, sektora poľnohospodárstva (v prípade EPFRV) a sektora rybníctva a akvakultúry (v prípade ENRF)

Z hodnotenia konkurencieschopnosti jednotlivých krajín Eurozóny⁴⁴ a jej vývoja v období 1999 – 2010 v prípade SR vyplýva dvojdielnosť medzi vývojom nákladovosti a produktivity tzv. obchodovateľného (z hľadiska zahraničného obchodu) a neobchodovateľného sektora ekonomiky. Táto dvojdielnosť je daná dramatickým poklesom systémovej konkurencieschopnosti sektora MSP v dôsledku:

- straty inovačného potenciálu MSP vplyvom nízkej vzájomnej kooperácie, chýbajúceho rozvíjania zručností nízkeho osvojovania si/zavádzania inovácií a nových trendov,
- obmedzených možností financovania MSP, osobitne najmenších veľkostných kategórií (mikropodnikov a malých podnikov), vplyvom konzervatívneho prístupu tradičných komerčných poskytovateľov (bánk) a absencie alternatívnych možností financovania,
- nízkej motivácie populácie pre vstup do podnikania a prevažujúceho vnímania podnikania ako nutnosti namiesto vnímania podnikania ako príležitosti,
- chýbajúcej motivácie/odvahy MSP pre expanziu podnikateľských aktivít nad rámec konvenčných produktov a služieb,
- poklesu ekonomickej aktivity veľkej časti MSP vplyvom globálnej ekonomickej krízy a prekážok v podnikateľskom prostredí a ich prepadu do kategórie mikropodnikov.

1.1.2.3.1 Nedostatočná konkurencieschopnosť obchodných modelov MSP

Slovenské hospodárstvo je stále závislé na ekonomických výsledkoch veľkých nadnárodných spoločností (MNC) pôsobiach v odvetviach na export orientovaného spracovateľského priemyslu. Napriek tomu, že časť MSP sa úspešne integrovala do dodávateľských štruktúr týchto MNC, veľká časť MSP, najmä v odvetviach mimo spracovateľského priemyslu, kde pôsobí prevažná väčšina MSP, zápasí s početnými problémami vyplývajúcimi zo straty cieľových trhov a to v dôsledku narušenia organických väzieb k špecializovaným inovačným procesom a k systematicky vzdelávanému ľudskému kapitálu. Situácia sa výrazne skomplikovala po roku 2008, keď vplyvom globálnej ekonomickej krízy došlo k výraznému prepadu ekonomickej kondície

⁴⁴ Competitiveness and External Imbalances Within the Euro Area“ (Occasional Paper Series, No. 139, december 2012, ECB)

a životaschopnosti MSP. V situácii otvorenej ekonomiky, akou je SR, sa MSP len veľmi ťažko darí presadzovať na zahraničných trhoch, čo v kombinácii s nízkou absorpčnou kapacitou domáceho trhu výrazne vplyva na udržateľnosť podnikania a znižuje mieru prežitia podnikov. Existujúce nástroje podpory MSP sa javia ako, málo účinné pre zabezpečenie ich podnikateľských aktivít, ako aj inovačnej kooperácie s akademickým sektorom.

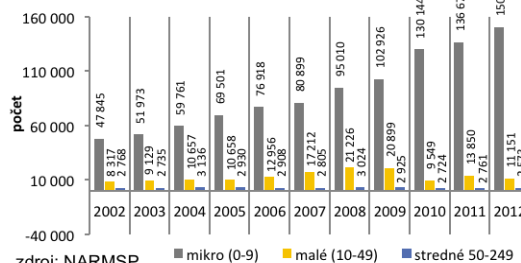
V dôsledku vonkajších ekonomických vplyvov a nízkej konkurenčnej schopnosti dochádza v poslednom období k znižovaniu ziskovosti MSP⁴⁵. Významným problémom v SR je druhotná platobná neschopnosť. Pri zohľadnení ukazovateľa likvidita II. stupňa⁴⁶ zaznamenali MSP v roku 2011⁴⁷ veľký prepád v oblasti uhrádzania krátkodobých záväzkov.

Okrem globálnych vplyvov krízy a poklesu dopytu je kľúčovým problémom nízkej konkurencieschopnosti MSP v SR nízka inovačná aktivita daná bariérami rozvoja MSP vo väzbe na zavádzanie inovácií⁴⁸ a nízkou systémovou podporou MSP.

Potrebu inovovať ako predpoklad dlhodobej konkurencieschopnosti, si väčšina začínajúcich MSP neuvedomuje⁴⁹, preto veľa z nich po skončení „novosti“ ich produktov úplne zaniká alebo musí hľadať nový predmet podnikania. SR patrí medzi krajiny s nadpriemerným podielom vzniknutých a zaniknutých subjektov a zároveň medzi krajiny s najnižšou mierou prežitia novovzniknutých subjektov⁵⁰. Podľa prieskumu Hodnotenie uplatňovania princípov SBA z januára 2013 a februára 2013 viac ako 4/5 podnikov investovalo do výskumných a inovačných aktivít menej ako 10 % svojho ročného obratu.

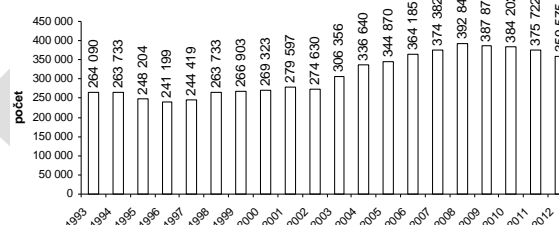
Dôsledkom izolovaného pôsobenia MSP nielen od aktuálneho VaV, ale aj od iných konkurenčných alebo komplementárnych podnikov je zaostávanie v oblasti rozvoja inovačných klastrov. Problematická pre konkurencieschopnosť MSP je aj nízka kvalita absolventov potrebných na pozície v odvetviach s vysokou pridanou hodnotou a nesúlad ponuky kvalifikácií a požiadaviek súkromného sektora. SR je v metrike „Dostupnosť vedcov a inžinierov“ na 74. mieste. Nižšia konkurenčná schopnosť v spojení s nevyhovujúcou veľkostnou štruktúrou sa prejavuje nízkou internacionalizáciou podnikania, keď podiel MSP v zahraničnom obchode dosahuje len 30 % a v obchode s krajinami mimo EÚ dokonca len 20 %⁵¹.

Vývoj počtu MSP - právnických osôb

zdroj: NARMSP

Vývoj počtu živnostníkov v SR

⁴⁵ Priemerný zisk MSP medzi rokmi 2008 a 2011 poklesol takmer o 1/3. Celkovo len 56 % MSP (právnické osoby) dosahuje kladný hospodársky výsledok, pričom v kategórii mikropodnikov je to ešte menej

⁴⁶ Vyjadruje podiel obežných aktív bez zásob k celkovým krátkodobým záväzkom

⁴⁷ Posledné dostupné údaje

⁴⁸ Analýzy realizované v období január 2013 – február 2013, identifikovali ako najväčšie bariéry rozvoja MSP vo väzbe na zavádzanie inovácií: nízka kapitalizácia MSP, vysoká zadlženosť, oneskorené platby – druhotná platobná neschopnosť, nedostatok finančných zdrojov pre rozvoj/ expanziu podnikateľských aktivít, príliš vysoké náklady na zavádzanie inovácií, rozvoj zručností a zvyšovanie pridanej hodnoty, chýbajúce systémové nástroje na prenos know-how medzi veľkými medzinárodnými podnikmi a ich domácimi dodávateľmi, vysoká administratívna záťaž podnikania, nedostatok poradenstva pre začínajúcich podnikateľov, nedostatočná podpora a propagácia podnikania na školách, nedostatočná podpora verejných programov, chýbajúce motivácie pre zavádzanie opatrení energetickej efektívnosti a eko-inovácií, chýbajúca systémová podpora pre internacionalizáciu MSP

⁴⁹ Global EntreprenEurship Monitor (GEM) 2012, realizovaný v období júl – august 2012

⁵⁰ Podľa údajov Eurostatu po prvom roku od svojho vzniku je aktívnych 74,9 % subjektov. Po piatom roku od svojho vzniku je na Slovensku aktívnych len 44,4 % subjektov, pričom priemer EÚ je viac ako 50 %

⁵¹ Zdroj: Postavenie malých a stredných podnikov v zahraničnom obchode SR v roku 2011, NARMSP

1.1.2.3.2 Nedostatočné podmienky podnikania

MSP sú v súčasnosti ohrozené pretrvávajúcou ekonomickou krízou a zároveň prebiehajúcimi zmenami v podnikateľskom prostredí. Dostupné formy a mechanizmy podpory z verejných zdrojov spravidla nezohľadňujú potreby MSP. Dosahuje sa tak na jednej strane efekt mŕtvej váhy, ktorý sa prejavuje v prípade viacerých realizovaných opatrení podpory, na druhej strane sa vytvára výrazná medzera vo financovaní a nedochádza k prenosu know-how, kompetencií a zavádzaniu inovácií vo veľkej časti MSP, osobitne v kategórii mikropodnikov, ktorá tvorí 96,7 % všetkých podnikov⁵². Dochádza taktiež k prepadu podnikov z väčších veľkostných kategórií do kategórie mikropodnikov (počet podnikov nad 9 zamestnancov sa medzi rokmi 2008 a 2012 znížil o 51 %). V dôsledku týchto existenciálnych problémov majú MSP len obmedzený priestor na expanziu, rozširovanie podnikania, zavádzanie inovácií a zvyšovanie počtu pracovných miest.

Firmy, ktoré obzvlášť prispievajú k vytváraniu nových pracovných miest, sú malé začínajúce firmy prinášajúce inovatívne produkty a služby, zväčša na báze technológií a kreativity, ktoré majú potenciál aj ambície presadiť sa na zahraničných trhoch⁵³. MSP schopné konkurovať na medzinárodnom trhu sa profilujú v odvetviach výroby s vysokou technologickou úrovňou⁵⁴ a poznatkovo intenzívnych služieb⁵⁵. V nich sú MSP zastúpené 3 % podnikov a 0,8 % podnikateľov – fyzických osôb v odvetví priemyslu (sektory s vysokou technologickou úrovňou) a 35,1 % podnikov a 27,1 % podnikateľov – fyzických osôb v odvetví služieb (sektory s poznatkovo intenzívnymi službami). Tento podiel sa v ostatných rokoch nemení, mierne sa zvyšuje len v oblasti poznatkovo intenzívnych služieb.

1.1.2.3.3 Nedostatočný prístup k financovaniu

Existujúce nástroje podpory na základe priamych dotácií sa okrem nedostatočnej kvality riadenia ukazujú ako ekonomicky neefektívne⁵⁶ a málo účinné. Na základe prieskumu Hodnotenie uplatňovania princípov SBA z januára 2013 a februára 2013 hodnotí možnosti získania finančných zdrojov z podporných programov pre svoje podnikanie viac ako polovica (53 %) oslovených MSP ako nedostatočné⁵⁷. Riadenie podpory je organizačne roztrieštené medzi rezorty, ako aj medzi rôzne organizácie spadajúce pod to isté ministerstvo⁵⁸. Verejne podporované nástroje založené na revolvingovom investičnom princípe prakticky neexistujú⁵⁹.

V porovnaní s inými krajinami v regióne je dostupnosť kapitálu na rozbeh a rozvoj inovatívnych firiem v SR hlboko poddimenzovaná. Bankové úvery, ako dominantnú formu komerčného financovania,

⁵² Register organizácií Štatistického úradu SR, stav k 30. 9. 2013

⁵³ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/files/supporting-documents/2012/do-smes-create-more-and-better-jobs_en.pdf

⁵⁴ Zahrňujú výrobu farmaceutických výrobkov a prípravkov, výrobu počítačových, elektronických a optických výrobkov a výrobu lietadiel a kozmických lodí a podobných zariadení

⁵⁵ Zahrňujú vodnú dopravu, leteckú dopravu, nakladateľské činnosti, výrobu filmov, videozáznamov a televíznych programov, prípravu a zverejňovanie zvukových nahrávok, činnosti pre rozhlasové a televízne vysielanie, telekomunikácie, počítačové programovanie, poradenstvo a súvisiace služby, informačné služby, finančné služby, poistenie, zaistenie a dôchodkové zabezpečenie (okrem povinného sociálneho poistenia), pomocné činnosti finančných služieb a poistenia, právne a účtovnícke činnosti, vedenie firiem; poradenstvo v oblasti riadenia, architektonické a inžinierske činnosti, technické testovanie a analýzy, vedecký výskum a vývoj, reklama a prieskum trhu, ostatné odborné, vedecké a technické činnosti, veterinárne činnosti, sprostredkovanie práce, bezpečnostné a pátracie služby, verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie, vzdelávanie, zdravotníctvo, starostlivosť v pobytových zariadeniach (rezidenčná starostlivosť), sociálna práca bez ubytovania, tvorivé, umelecké a zábavné činnosti, činnosti knižníc, archívov, múzeí a ostatných kultúrnych zariadení, činnosti herní a stávkových kancelárií, športové, zábavné a rekreačné činnosti

⁵⁶ Pozičný dokument EK k vypracovaniu Partnerskej dohody a programov na Slovensku na roky 2014 – 2020

⁵⁷ Takmer dve tretiny (63 %) oslovených podnikateľov uviedlo že nežiadalo ani nemá v budúcnosti záujem o využívanie verejných podporných programov. Približne 9 z 10 (89 %) podnikateľov sa ani nepokúsilo získať finančné zdroje z podporných programov na realizáciu svojich inovačných aktivít

⁵⁸ Napríklad MH SR má tri agentúry, ktoré sa explicitne zaoberajú podporou MSP – NARMSP, SIEA a SARIO – a ich koordinácia je v tejto oblasti málo citeľná, ani nehovoriac o koordinácii s agentúrami na podporu MSP pôsobiacimi v iných rezortoch, napríklad MŠVVŠ SR a jeho agentúry APVV a ASFEU

⁵⁹ Výnimkou je Fond inovácií a technológií nedávno spustený NARMSP

využíva len 16,5 % MSP⁶⁰. SR má jednu z najnižších úrovní rozvojového a rizikového kapitálu v Európe. Ekvitné investície predstavujú len 0,022 % HDP; priemer EÚ je 0,31 % HDP. Z toho vyplýva, že v SR existuje priestor pre približne pätnásťnásobné navýšenie.

Až v roku 2013 došlo k rozbehu iniciatívy JEREMIE. V prípade spustenia všetkých plánovaných nástrojov a ich včasom poskytnutí prijímateľom v plnej miere by momentálna alokácia vo výške 100 mil. EUR v prvom kole viedla k dodatočnému financovaniu pre MSP vo výške 355 mil. EUR. Podľa analýzy trhovej medzery uskutočnenej NARMSP v 4. štvrtroku 2012 predstavuje absorpčný potenciál MSP pre úverový nástroj realizovaný na území SR sumu 865 mil. EUR.

Praktické skúsenosti z realizovaných programov naznačujú, že pre MSP, najmä v počiatočných štádiách existencie, kedy majú veľmi málo praktických skúseností, je popri zabezpečení financovania potrebná aj podpora vo forme poradenstva a odbornej konzultácie (mentoringu). V rokoch 2001 až 2008 bolo zo zdrojov EÚ, štátneho rozpočtu a ďalších zdrojov, v rôznych regiónoch SR vybudovaných 16 podnikateľských a technologických inkubátorov a 1 výukový inkubátor (tzv. virtuálny). V dôsledku zastavenia financovania prevádzkových nákladov väčšina inkubátorov nedokáže poskytovať podporné služby pre začínajúce podniky. Ako vhodnejší sa javí model vytvárania podnikateľských centier typu one-stop-shop, ktoré budú zabezpečovať kombinované služby (informovanie, poradenstvo, financovanie, kontakty, priestory, zariadenia, administratívne a organizačné služby) určené pre širokú podnikateľskú komunitu a zamerané na dlhodobú podporu najmä začínajúcich, ale aj existujúcich MSP. Centrá budú spolupracovať s partnermi z akademickej sféry, využívajúc už existujúcu infraštruktúru (napr. vedecko-technické parky, univerzity a pod.). Cieľom je vytvárať synergiu medzi podnikateľských, akademickým a VaV sektorom. Centrá budú fungovať v partnerstve s regionálnymi inštitúciami (napr. regionálne samosprávy a pod.). Oproti inkubátorom zameraným na podporu úzko definovanej skupiny inkubátorových firiem, budú centrá existovať ako súčasť jednej organizácie (Slovak Business Agency) s 20 ročnou históriou a jedinečným postavením v rámci podpory MSP na Slovensku. Tento koncept predstavuje komplexnejší a ekonomicky udržateľný model, ktorý má ambíciu sanovať komplexné potreby rozvoja MSP v SR s dôrazom na inovatívne MSP.

1.1.2.3.3.1 Nízka konkurencieschopnosť poľnohospodárstva

Slovenské poľnohospodárstvo je charakteristické duálnou štruktúrou výroby – 82 % podnikov (prevažne rodinného charakteru) obhospodaruje 5 % poľnohospodárskej pôdy, zvyšných 18 % podnikov hospodári na 95 % pôdy. Štruktúra fariem je dominovaná veľkými právnickými osobami (družstvá a obchodné spoločnosti).

V roku 2010 bolo v poľnohospodárstve 24 463 podnikov, z toho 16 179 neregistrovaných fyzických osôb, 584 družstiev, 6 008 registrovaných fyzických osôb a zvyšok tvorili ostatné právnické osoby. Priemerná výmera farmy sa zvýšila z 28,1 ha p. p. v roku 2007 na 77,5 ha p. p. Toto zvýšenie spôsobil najmä 20 %-ný pokles neregistrovaných fyzických osôb (výroba pre vlastnú spotrebu), ktoré predstavujú okrajovú formu hospodárenia na pôde. Analýza obdobia medzi dvomi cenami (ŠÚ SR – za rok 2001 a rok 2010) dokumentuje stále silný plošný rozptyl poľnohospodárskych podnikateľských subjektov vrátane narastajúceho významu malých rodinných fariem (najmä v menej produkčných oblastiach Slovenska), ktoré majú značný potenciál najmä v nižších pracovných nákladoch. Nedostatkom je nízka investičná aktivita a malá podpora na investovanie v malých podnikoch.

Štrukturálne ukazovatele slovenského poľnohospodárstva sa výrazne líšia od veľkej väčšiny členských štátov EÚ. Priemerná výmera poľnohospodárskeho podniku v SR (1215 ha - v prípade podnikov nad 100ha⁶¹.) je niekoľkonásobne väčšia ako vo väčšine krajín EÚ. Ekonomicky rozhodujúca časť poľnohospodárstva SR má veľkovýrobný charakter s prevahou prenajatej pôdy (z celkovej výmery

⁶⁰ Podiel z celkového počtu MSP účtujúcich v podvojnom účtovníctve, údaj za rok 2011 (zdroj: Register účtovných závierok)

⁶¹ CD MPRV SR – Výskumný ústav ekonomiky poľnohospodárstva a potravinárstva SR, Informačné listy

využitej poľnohospodárskej pôdy bolo viac ako 90 % prenajatej) a relatívne nízkou mierou diverzifikácie mimo poľnohospodárstva. Celková poľnohospodárska produkcia SR dlhodobo stagnuje a zaostáva. Prejavom je nízka pridaná hodnota a nízke príjmy prepočítané na hektár poľnohospodárskej pôdy, ako aj orientácia výroby na komodity s nízkou pridanou hodnotou (obilniny, olejiny). Štruktúra produkcie sa postupne mení, podiel živočíšnej výroby na celkovej poľnohospodárskej produkcii výrazne klesá. V rastlinnej výrobe tiež dochádza k zmene štruktúry výroby, znižuje sa výmera plodín viac náročných na pracovnú silu a kvalitu práce, na riadenie procesov a marketing (zelenina, ovocie, chmeľ)⁶². Závažným problémom je nevyváženosť jednotlivých článkov dodávateľského reťazca a nedostatočná integrácia prvovýrobcov do potravinovej vertikály. Uvedené skutočnosti sa odzrkadľujú v cenovej disparite, poľnohospodárskej produkcii (SK v porovnaní s EÚ 27) ako aj v štruktúre agrárneho zahraničného obchodu. Na celkovom agropotravinárskom exporte sa neustále znižuje podiel výrobkov s vyššou pridanou hodnotou a rastie podiel základných poľnohospodárskych surovín s nízkou pridanou hodnotou⁶³. Pokým v roku 2002 na poľnohospodárske suroviny pripadalo len 25,0 % hodnoty celkového exportu, v roku 2011 ich podiel dosiahol až 34,8 %.

Vzhľadom na aktuálnu situáciu v poľnohospodárstve je nevyhnutné podporiť výrobu komodít, ktoré sú náročné na prácu a prinášajú vyššiu pridanú hodnotu a zároveň posilňovať potravinovú sebestačnosť SR. Špecializovaná rastlinná výroba (pestovanie ovocia, zeleniny, viniča) a živočíšna výroba (vrátane akvakultúry) má potenciál tvorby pracovných miest na vidieku aj pre menej kvalifikovanú pracovnú silu. Je potrebné posilniť integráciu prvovýroby do potravinového reťazca, zlepšovať kvalitu spracovania a podporiť odbyt vlastných poľnohospodárskych výrobkov a potravín.

V poľnohospodárstve prevažujú podniky so starším manažmentom od 45 do 64 rokov (55,31 %) a poľnohospodárska populácia začína výrazne starnúť. Zhoršujúca sa veková štruktúra má významný vplyv na stagnáciu, resp. pokles kapacity pôdohospodárstva absorbovať najnovšie poznatky a inovovať. Výrazne sa znížil podiel pracovníkov so základným vzdelaním a zvýšil sa podiel kvalifikovaných pracovníkov⁶⁴. Rozhodujúce sú odborné ľudské kapacity – poradcovia, preto je nevyhnutné systematicky podporovať školenie a certifikáciu poradcov, prípravu kvalitného a prepracovaného obsahu poradenstva a vzdelávania, vrátane špecifického poradenstva pre začínajúcich poľnohospodárov.

Slabou stránkou poľnohospodárskeho sektora je aj nedostatočne rozvinutý trh s pôdou vplyvom historicky podmienenej extrémnej rozdrobenosti vlastníctva pôdy⁶⁵.

1.1.2.3.4 Nízka konkurencieschopnosť potravinárskeho priemyslu

Potravinársky priemysel je nadväzujúci sektor na živočíšnu produkciu (vrátane akvakultúry) a rastlinnú produkciu, ktorý zvyšuje pridanú hodnotu, podieľa sa na regionálnej tvorbe priamych a nadväzných pracovných miest s priamou väzbou na potravinovú sebestačnosť.

⁶² Vývoj do roku 2011 oproti referenčnému roku 2002 reflektoval pokles zberových plôch zeleniny o 9,65 %. Plochy ovocných sádov sa každoročne znižujú o cca 250 -300 ha. Oproti roku 2002 klesla celková výmera chmeľníc až o 23,5 %.

⁶³ Z komodít patriacich do vertikál mäsa, mlieka, obilnín a olejnin Slovensko v priemere rokov 2002-2011 na zahraničných trhoch vykazovalo konkurenčnú schopnosť len u živého hovädzieho dobytku, ovčieho mäsa, tekutého mlieka, vtáčích vajec, pšenice, jačmeňa, kukurice, pšeničnej múky, repky, slnečnice.

⁶⁴ V roku 1989 bol takmer každý druhý pracovník v poľnohospodárstve nekvalifikovaný, v roku 2011 bol v poľnohospodárstve nekvalifikovaný už len každý desiaty pracovník

⁶⁵ Z celkového počtu 3559 katastrálnych území v rámci SR zostáva 3141, v ktorých neboli začaté pozemkové úpravy. Priemerný počet vlastníkov na jednu parcelu pred pozemkovými úpravami je 10,45, po pozemkových úpravách klesne na 5. Z pohľadu prístupnosti na pozemky je pred pozemkovými úpravami 22 % parcel prístupných, po pozemkových úpravách je 100 % parcel prístupných, čo predstavuje nárast v prístupnosti pozemkov o 78 %

V mnohých výrobných odboroch nie je potravinársky priemysel konkurencieschopný⁶⁶. Potravinársky priemysel je málo špecializovaný a inovatívny, prejavuje sa nízkou spoluprácou a nedostatkom transparentnosti v rámci agropotravinárskeho sektora a v niektorých výrobných odboroch neprebehla reštrukturalizácia. Zároveň je kapacitne predimenzovaný. Pri hlavných výrobkoch sa využíva menej ako 60 % výrobných kapacít⁶⁷. Od roku 2002 výroba potravinárskeho priemyslu stagnuje⁶⁸ a podiel slovenských výrobkov v obchodnej sieti podstatne klesol⁶⁹. Jedným z dôvodov je tlak obchodov na znižovanie cien spracovateľov a zvyšovanie dovozu konkurenčných potravín. Zvyšuje sa podiel nahraditeľných komodít na celkovom agropotravinárskom dovoze. V roku 2010 sa vynaložilo 51,6 % z rozpočtu domácností na produkty z dovozu, ktoré je možné vyrobiť v SR.

1.1.2.3.5 Nízka konkurencieschopnosť sektora rybárstva

Sektor rybárstva SR tvorí sladkovodná akvakultúra a spracovanie produktov rybolovu a akvakultúry. V SR má väčšina z 81 zaregistrovaných subjektov zaoberajúcich sa hospodárskym chovom rýb charakter MSP so zameraním na produkciu trhových rýb (najmä kapra a pstruha), ktorá je závislá od sezónneho dopytu. Súčasné spracovateľské kapacity produktov rybolovu a akvakultúry sú pre potreby SR, s ohľadom na množstvo vyprodukovaných rýb a na spotrebu, postačujúce. Miera využiteľnosti spracovateľských kapacít v SR v roku 2011 predstavovala 30 % v oblasti spracovania sladkovodných rýb a 21 % v spracovaní morských rýb⁷⁰. Medzi bariéry potenciálu rastu sektora rybárstva patrí zlý technický stav rybochovných zariadení s vysokým obsahom sedimentov, nízka ekonomická návratnosť investícií, nízka úroveň inovácií, úzky sortiment výrobkov a nízka spotreba rýb na jedného obyvateľa v SR⁷¹. Hlavnou výzvou pre sektor rybárstva SR je pokrytie celého dodávateľského reťazca inovatívnymi produktmi a výrobnými procesmi priaznivými k životnému prostrediu, ktoré by dokázali konkurovať lacnému dovozu z tretích krajín.

1.1.2.3.6 Územná koncentrácia

Aj keď MSP sú formy podnikania vhodné prakticky vo všetkých územných geografických jednotkách, odporúča sa podporovať aktivity na rozvoj MSP diferencovane, s cieľom ich čo najefektívnejšieho a najširšieho uplatnenia. Opatrenia EFRR zahŕňajúce investície do podnikania vrátane poskytovania počiatočného kapitálu, záruk, úverov a mezanínového financovania, investície do komerčného využívania nových nápadov a výsledkov výskumu a zakladania podnikov a poradenských služieb pre podniky, najmä v oblasti zakladania podnikov a zvyšovania podnikateľských zručností, rozvoj nových obchodných modelov vrátane nových hodnotových reťazcov a novej organizácie marketingu, najmä v záujme uľahčenia internacionalizácie, rozvoj MSP v nových oblastiach spojených s Európskymi a regionálnymi výzvami by sa mali koncentrovať predovšetkým do centier 1. a 2. úrovne vrátane miest Bratislava a Košice, území ťažísk osídlenia 1. a 2. úrovne, ako aj do centier v ostatnom území, lokalizovaných predovšetkým na rozvojových osiach podľa KURS.

Kľúčové opatrenia EPFRV zahŕňajú reštrukturalizáciu poľnohospodárskych podnikov, diverzifikáciu poľnohospodárskej produkcie a podporu poľnohospodársko-potravinárskej produkcie s vyššou pridanou hodnotou, vrátane miestnej produkcie a krátkych dodávateľských reťazcov, inovácie v oblasti spracovania ako aj uvádzania vysoko kvalitné výrobky na trh. Ďalej zahŕňajú, generačnú výmenu v poľnohospodárskom sektore, najmä prostredníctvom pomoci pri zakladaní podnikov

⁶⁶ Za nákup surovín z domácej produkcie má vyššie náklady ako je schopný späťne získať predajom vyrobených potravín na domácom a zahraničnom trhu. Tiež často nie je schopný kompenzovať výpadky príjmov prvovýrobcov vyvolané nižšími podporami iba cenou za produkciu, najviac s relatívne vysokou cenovou volatilitou. Vo viacerých odboroch musí čeliť priekupníckemu predaju slovenských poľnohospodárskych produktov, čo často núti spracovateľov nakupovať suroviny v zahraničí

⁶⁷ Informácia o využití kapacít potravinárskeho priemyslu v roku 2011 <http://www.rokovania.sk/File.aspx/ViewDocumentHtml/Mater-Dokum-158762?prefixFile=m>

⁶⁸ Index priemyselnej produkcie (výroba potravín, nápojov a tabakových výrobkov) sa pohybuje v intervale od 93,7 (2003) do 106,5 (2011)

⁶⁹ Podiel produktov slovenského hydinarskeho priemyslu klesol o viac ako 50 p. b. a podiel produktov mäsového a mliekarskeho priemyslu približne o 40 p. b. O tretinu klesol aj podiel výrobkov slovenského mlynárskeho a tukového priemyslu

⁷⁰ Zdroj: Návrh Operačného programu Rybné hospodárstvo SR 2014 – 2020

⁷¹ V roku 2011 predstavovala spotreba rýb na jedného obyvateľa 4,7 kg/rok; zdroj: Štatistický úrad SR

pre mladých poľnohospodárov, začlenenie prvovýrobcov do potravinového reťazca a riadenie rizík v poľnohospodárskych podnikoch prostredníctvom celej škály nástrojov. Kľúčové opatrenia v rámci ENRF zahŕňajú rozvoj podnikov, podnikateľských zručností a podnikania v sektore rybníctva a akvakultúry v záujme zvýšenia ich konkurencieschopnosti, životaschopnosti a udržateľnosti, zavedenie alebo vývoj nových či zdokonalených produktov, procesov, technológií, systémov riadenia a organizácie na všetkých úrovniach dodávateľského reťazca v sektore rybníctva a akvakultúry, zlepšenie organizácie trhu v sektore rybníctva a akvakultúry. Tieto opatrenia je potrebné uplatňovať na celom území SR.

1.1.2.4 TC 10: Investovanie do vzdelania, školení a odbornej prípravy, ako aj zručností a celoživotného vzdelávania

Vysoké školstvo je základom výskumného a vývojového potenciálu krajiny a poskytuje spoločnosti ďalšie špecifické služby, obvykle súvisiace s jej rozvojom a s rozvojom regiónu, v ktorom je príslušná VŠ lokalizovaná⁷². Súčasným problémom systému vzdelávania vo väzbe na inovačnú výkonnosť SR je najmä nízka kvalita, nesúlad s požiadavkami trhu práce, efektívnosť a otvorenosť terciárneho vzdelávania a pravidelná aktualizácia dlhodobého zámeru v oblasti vysokého školstva, s cieľom prispôsobovania sa politike rozvoja vysokých škôl SR, potrebám spoločnosti a trhu⁷³.

Od roku 2013 je vytvorené právne prostredie na tvorbu profesijne orientovaných bakalárskych študijných programov, ktorých absolventi by sa mohli uplatniť na trhu práce bez nevyhnutnosti pokračovania na druhom stupni štúdia. V akademickom roku 2012/2013 prejavilo 89,8 % študentov záujem pokračovať v druhom stupni štúdia. Z uvedeného vyplýva, že prvý/bakalársky stupeň štúdia nie je stále považovaný za postačujúci na uplatnenie sa na trhu práce, a to ani zo strany študentov, ani zamestnávateľov.

1.1.2.4.1 Neefektívne financovanie VŠ

Nízky objem prostriedkov vyčlenených na VŠ vzdelávanie a výskum v kombinácii s masovým nárastom študentov VŠ financovaných „na hlavu“ vedie k znižovaniu kvality vzdelávania. Absentuje výkonnostne orientované financovanie, ktoré by diferencovalo VŠ podľa kvalitatívnych parametrov. Nakoľko sa kvalita neprejaví v platoch učiteľov⁷⁴ ani v lepšej možnosti profesijného uplatnenia (chýba iný mechanizmus pre udržanie kvalitných pedagógov), dochádza k znižovaniu počtu kvalitných a najmä mladých učiteľov VŠ, ako aj mladých výskumných pracovníkov. Dôsledkom je, že na VŠ učia profesori v dôchodkovom veku (nad 65 rokov⁷⁵), učitelia VŠ majú viacero úväzkov na viacerých VŠ a namiesto vedeckej činnosti sa sústreďujú na externé vzdelávanie.

Zásadným problémom sú aj nízke výdavky na výskumnú činnosť a nestabilita nosnej grantovej schémy Agentúry na podporu výskumu a vývoja (APVV), čo sa aj v roku 2011 prejavilo znížením dotácií z tohto zdroja, v prípade verejných VŠ o 38,1 %. Takýto systém financovania výskumných grantov ohrozuje stabilitu akademického prostredia, jeho diferencovanosť, ako aj samotnú podstatu VŠ vzdelávania.

1.1.2.4.2 Nedostatok doktorandov

Podiel doktorandov na celkovej počte študentov stúpa, napriek tomu však SR výrazne zaostáva za zvyškom Európy, v ktorej podiel doktorandov predstavuje na špičkových univerzitách 40 %. V roku 2012/2013 podľa štatistickej ročenky školstva vypracovanej Ústavom informácií a prognóz školstva tvoril podiel doktorandov verejných, štátnych a súkromných VŠ, v oboch formách štúdia podiel

⁷² Str. 52, Správa o stave školstva na Slovensku a o systémových krokoch na podporu jeho ďalšieho rozvoja

⁷³ Str. 55, Správa o stave školstva na Slovensku a o systémových krokoch na podporu jeho ďalšieho rozvoja

⁷⁴ Podľa MŠVVŠ SR (Výročná správa o stave vysokého školstva) bol plat zamestnanca verejnej VŠ v roku 2011 906,59 EUR, vysokoškolského učiteľa na verejnej VŠ 1156,49 EUR

⁷⁵ Podľa MŠVVŠ SR (Výročná správa o stave vysokého školstva) bol v roku 2011 medián veku učiteľa vo funkcii profesora 60 rokov

5,35 % z celkového počtu študentov, bez ohľadu na občianstvo. Trend nárastu počtu doktorandov však nemožno považovať za jednoznačne pozitívny. Väčšina fakúlt slovenských VŠ má veľký počet doktorandov (budúcich výskumných pracovníkov), avšak samotný výskum fakulty je relatívne nízky. Výnimky s pozitívnym pomerom počtu doktorandov k celkovej vedeckej produkcii však existujú v každej skupine fakúlt⁷⁶. Rozdiely sú však medzi univerzitami značné a najviac sa prejavujú najmä v doktorandskom štúdiu. Pre ďalší rozvoj doktorandov a mladých výskumných pracovníkov sú nevyhnutné ďalšie investície na vytvorenie motivujúcich a atraktívnych podmienok, ako aj systémové zmeny v ďalšom rozvoji vysokého školstva. Bližšie k terciárnemu vzdelávaniu v kapitole 1.1.4.3.2.

1.1.2.4.3 Územná koncentrácia

Najlepšie predpoklady pre absorpciu podporovaných investícií do vzdelania, zručností a celoživotného vzdelávania budú mať mestské funkčné územia a centrá osídlenia 1. a 2. skupiny, ako aj územia ostatných obcí ležiacich na rozvojových osiach. Kľúčové opatrenia EPFRV a ENRF vo vidieckych oblastiach je potrebné lokalizovať najmä do územia ostatných obcí.

1.1.3 Infraštruktúra pre hospodársky rast a tvorbu pracovných miest

SR disponuje nedobudovanou, technicky a kvalitatívne zastaranou infraštruktúrou, ktorá sa negatívnym spôsobom premieta v oblastiach hospodárstva, v znižovaní emisií skleníkových plynov a nedostatočnom zvyšovaní energetickej efektívnosti/podielu obnoviteľných zdrojov. Tvorí prekážku v mobilite obyvateľstva a znižuje atraktivitu územia. Cieľom je prispieť k homogenizácii transeurópskej dopravnej siete (TEN-T), k zabezpečeniu plynulého fungovania vnútorného trhu a posilneniu hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti. Z tohto dôvodu je potrebné v nasledujúcom období vyriešiť nasledovné problematické oblasti, a to:

- odstránenie kľúčových nedostatkov v prioritných úsekoch dopravnej siete;
- zabezpečenie dostupnej, kvalitnej a udržateľnej sieťovej infraštruktúry na celom území SR.

1.1.3.1 TC 7: Podpora udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach

Identifikácia bariér rozvoja dopravnej obslužnosti a opatrení na ich odstránenie vychádza z detailných sektorových analýz jednotlivých dopravných módov a Strategického plánu rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2020⁷⁷. Kľúčovými problémami, ktoré musí SR v nasledujúcom období eliminovať sú: nedostupná kvalitná infraštruktúra cestnej siete, nekvalitná infraštruktúra železničnej dopravy, nekvalitná infraštruktúra – Terminály intermodálnej prepravy, nekvalitná infraštruktúra vodnej dopravy, neefektívne služby verejnej osobnej dopravy, nefungujúca integrovaná doprava a nedostupné kvalitné služby nemotorovej dopravy. V rámci siete TEN-T je nevyhnutné pokračovať vo výstavbe chýbajúcich úsekov diaľnic a rýchlostných ciest, modernizácii železničných koridorov a zlepšení splavnosti rieky Dunaj. Prioritou bude realizovať najmä tie úseky, ktoré sú súčasťou základnej siete TEN-T a úseky, ktoré zlepšia prepojenie dopravnej infraštruktúry SR na dopravnú sieť susedných krajín. Pozornosť je potrebné venovať aj posilneniu administratívnych kapacít a modernizácii colných priechodov⁷⁸, aby sa dosiahlo zvýšenie priepustnosti toku tovaru cez colné priechody na vonkajšej hranici EÚ s Ukrajinou.

1.1.3.1.1 Nedostupná kvalitná infraštruktúra cestnej siete

Pokrok dosiahnutý pri budovaní cestnej infraštruktúry zaostáva za dynamikou rozvoja ekonomiky a rastom prepravných nárokov. Rastúce požiadavky na mobilitu sú stále na väčšine ťahov – vrátane TEN-T – zabezpečované dominantne prostredníctvom ciest I. triedy, z ktorých mnohé už nespĺňajú

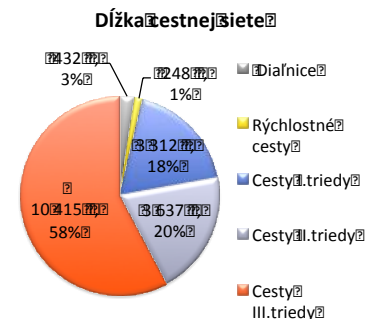
⁷⁶ Hodnotenie fakúlt vysokých škôl, Akademická rankingová a ratingová agentúra (ARRA), november 2012

⁷⁷ <http://www.telecom.gov.sk/index/index.php?ids=147132>

⁷⁸ V zmysle Stratégia modernizácie colných priechodov a budovania kapacít v colníctve na roky 2014 – 2020

kapacitné, bezpečnostné a v dôsledku dlhodobého preťaženia, ani kvalitatívne parametre. Nosnú časť cestnej siete tvoria cesty I. triedy, na ktoré sa prenáša takmer 44 % dopravných výkonov. V porovnaní s diaľnicami a rýchlostnými cestami je to približne o 21 % viac. Na cestách II. a III. triedy sa realizuje 20 %, resp. 13 % dopravných výkonov⁷⁹.

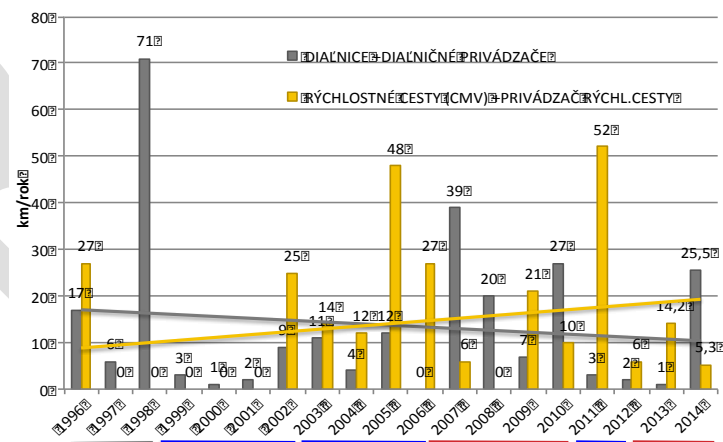
Tempo výstavby diaľnic a rýchlostných ciest je vzhľadom na ekonomické potreby krajiny⁸⁰, ako aj medzinárodné záväzky SR dlhodobo pomalé. Problémom výstavby diaľnic a rýchlostných ciest je nedostatočná kontinuita vo výstavbe, podliehajúca politickým cyklom⁸¹, nedostatočná projektová príprava stavieb, zdĺhavý proces majetkovoprávnej prípravy územia stavieb, nekompletnosť projektovej dokumentácie, meškание rozhodnutí vydávaných v režime stavebného zákona a nedostatočné finančné krytie⁸². V súčasnosti posun termínov realizácie úsekov spôsobuje zdĺhavý proces priebehu verejného obstarávania a problémy s majetkovoprávnym vysporiadaním.

Obmedzené finančné prostriedky, určené pre cesty I. triedy, sú využívané hlavne na riešenie bodových chýb (tzv. úzkych miest) na cestách, na rekonštrukcie mostných objektov v havarijnom stave, na odstránenie zosuvov, povodňových škôd, vo veľmi malej miere na komplexnú rehabilitáciu vozoviek, homogenizáciu ťahov a plánovité odstraňovanie opakovaných nehodových lokalít. Absencia cyklickosti súvislej údržby má za následok riešenie iba havarijných stavov, ktorých medziročný nárast je vyšší ako dĺžka rehabilitovaných úsekov. Ak nedôjde k zmene vo financovaní údržby a opráv ciest I. triedy, do roku 2017 bude v nevyhovujúcom stave až takmer 70 % ciest.

Samosprávne kraje, správcovia ciest II. a III. triedy nedisponujú vzhľadom na ich rozsah⁸³ dostatočnými zdrojmi na ich modernizáciu, údržbu a rozvoj, čoho dôsledkom je ich dlhodobo nevyhovujúci stavebno-technický stav. Prejavuje sa to najmä na cestách, ktoré v území preberajú funkciu nosnej cestnej infraštruktúry (t. j. cesty I. triedy), v prepojení sekundárnych a terciárnych uzlov, s priamym napojením na cestnú infraštruktúru siete TEN-T. Kvalita ciest II. a III. triedy bezprostredne vplyva aj na

Tempo výstavby diaľnic a RC

úroveň služieb prímestskej autobusovej dopravy a mestskej autobusovej dopravy, ktorá veľakrát predstavuje pre viaceré skupiny obyvateľstva jedinou alternatívu prepravy pri dochádzke do zamestnania, škôl, úradov, zdravotníckych zariadení atď.

Cestná sieť nie je dostatočne vybavená technologickými zariadeniami na monitorovanie dopravy a taktiež chýbajú inteligentné riadiace systémy v doprave, pre podporu zvyšovania bezpečnosti a plynulosti premávky a efektívnejšieho využívania cestnej infraštruktúry.

⁷⁹ Údaje vychádzajú z celoštátneho sčítania cestnej dopravy, ktoré sa vykonáva raz za 5 rokov. Posledné sčítanie bolo realizované v roku 2010, nasledujúce bude v roku 2015

⁸⁰ Očakávaný vývoj dopravy do roku 2020 – štúdia VÚD a .s. Žilina, september 2007

⁸¹ Graf. Tempo výstavby diaľnic a RC

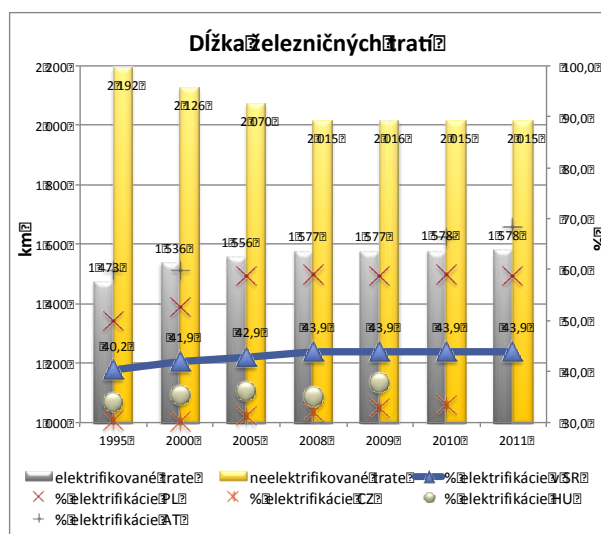
⁸² Stratégia rozvoja dopravy SR do roku 2020

⁸³ V roku 2012 predstavovala dĺžka ciest II. triedy 3 637 km a III. triedy 10 415 km

1.1.3.1.2 Nekvalitná infraštruktúra železničnej dopravy

Technický stav väčšiny infraštruktúrnych zariadení je neuspokojivý, najmä z dôvodu dlhodobého podfinancovania, zapríčiňujúceho nežiaduce odsúvanie štandardnej údržby, spojenej s neprimeraným nárastom budúcich nákladov potrebných na obnovenie udržateľného stavu.

Celková stavebná dĺžka železničných tratí je 3 631 km, z čoho elektrifikované trate tvoria necelých 44 % (1 586 km). Stavebná dĺžka koľají je 6 859 km. ŽSR spravujú tiež viac ako 3 600 prevádzkových budov. Najvyššou investičnou prioritou ostáva naďalej modernizovať trate zaradené do paneurópskych koridorov č. IV., V. a VI., ktoré sú súčasťou transeurópskej dopravnej siete TEN-T, na parametre AGC, AGTC⁸⁴ a zabezpečenie interoperability železničných tratí.

V súčasnosti realizovaný investičný program sa týka necelých 5 % stavebnej dĺžky prevádzkovaných tratí. Od vzniku samostatnej SR sa všetky ostatné modernizačné zásahy dotkli len necelých ďalších 10 % železničných tratí⁸⁵. Nevyhovujúci stav železničnej infraštruktúry, s veľkým množstvom prechodných obmedzení traťovej rýchlosti, vysokým podielom nezabezpečených priecestí, pretrvávajúcimi problémami elektromagnetickej kompatibility, neflexibilnou organizáciou prevádzky a nevyhovujúcim stavom železničných staníc bráni železničnej doprave k jej širšiemu uplatneniu na dopravnom trhu.

Modernizácia železničnej infraštruktúry a vozidlového parku vychádza z potrieb trhu (výkony na jednotlivých úsekoch, využitie kapacity tratí, prepravných prúdov). Trate tvoriace perspektívny železničný systém SR sú identifikované v Strategickom pláne rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2020. Investičné aktivity zamerané na modernizáciu železničnej infraštruktúry, parku železničných vozidiel, ako aj legislatívno-organizačné zmeny, napr. zníženie poplatku za používanie železničnej dopravnej cesty realizované od 1. 1. 2011, sú orientované na zvýšenie konkurencieschopnosti železničnej dopravy a patria medzi priority v oblasti financovania železničnej dopravy. Intervencie v oblasti železničnej dopravy budú smerovať taktiež k zavádzaniu systému ERTMS, s cieľom dosiahnuť plne interoperabilný železničný systém a tým odbúrať doterajšie technické bariéry, zabezpečiť plné využitie technických parametrov železničných tratí a zvýšiť konkurencieschopnosť železničnej dopravy.

1.1.3.1.3 Nekvalitná infraštruktúra vodnej dopravy

Vodná doprava sa prevádzkuje na vodnom toku rieky Dunaj (podľa dohody AGN označenej E-80), ktorá patrí do TEN-T a zároveň je súčasťou paneurópskeho dopravného koridoru VII (Dunaj – Mohan – Rýn), prioritného projektu TEN-T č. 18 v úseku medzi Viedňou a ústím rieky Moravy a na maďarskom úseku Dunaja, mimo spoločného SK – HU hraničného úseku. Táto vodná cesta umožňuje napojenie na prístavy v Severnom a Čiernom mori a napojenie na sieť západoeurópskych vodných ciest.

⁸⁴ Európska dohoda o medzinárodných železničných magistrálach, Európska dohoda o najdôležitejších trasách medzinárodnej kombinovanej dopravy a súvisiacich objektoch

⁸⁵ Ide najmä o elektrifikáciu tratí Šurany – Zvolen – Banská Bystrica, Čadca – Skalité – Zwardoň a Prešov – Plaveč, obnovenie prechodov Kittsee a Lupkóv, modernizáciu staníc Bratislava - Petržalka a Čadca, výstavbu kontajnerového terminálu v Dobrej pri Čiernej nad Tisou a inštaláciu diaľkového zabezpečovacieho zariadenia na niektorých významnejších miestnych železničiach

Slabá konkurencieschopnosť vnútrozemskej vodnej dopravy je mimo iného spôsobená aj nízkym počtom splavných tokov na území SR a obmedzením splavnosti Dunaja s priemernou využiteľnosťou ponoru plavidiel 190 cm po dobu 60 % celoročnej plavebnej prevádzky.

Zlepšenie splavnosti vodných tokov vyžaduje zlepšovanie plavebných parametrov vodných ciest predovšetkým na slovenskom úseku Dunaja Sap – Štúrovo, v úseku medzi Bratislavou a ústím rieky Moravy a riešenie poruchovosti a prevádzkovej spoľahlivosti plavebných komôr vodného diela Gabčíkovo. V strednodobom až dlhodobom horizonte, v rámci koridoru VII - Dunaj, bude dôležité zabezpečiť plavbu s ponorom najmenej 250 cm počas celého roka.

Dobudovanie infraštruktúry vodných ciest a prístavov bude doplnené o zavádzanie nových technológií do oblasti riadenia lodnej a prístavnej prevádzky. Uplatnenie riečnych informačných systémov (RIS) umožní dosiahnuť zvýšenie kapacity infraštruktúry, optimálne využívanie existujúcej infraštruktúry, zvýšenie bezpečnosti a zníženie negatívnych vplyvov na životné prostredie.

1.1.3.1.4 Nekvalitná infraštruktúra intermodálnej prepravy

Intermodálna preprava v SR má najlepšie predpoklady pre rozvoj v systéme cesta – železnica. Najväčší počet terminálov sa nachádza v západoslovenskom kraji, kde sú funkčné terminály Bratislava – ÚNS, Bratislava Pálenisko, Dunajská Streda a Sládkovičovo. Na východnom Slovensku sa nachádzajú terminály v obvode železničných staníc Košice, Veľká Ida a Dobrá pri Čiernej nad Tisou. V ostatných častiach SR je funkčný už len TIP v Žiline, v blízkosti ktorého sa plánuje výstavba ďalšieho. Stredná časť SR momentálne nedisponuje žiadnym terminálom. Sedem z nich je bimodálnych (cesta – železnica) a jediný terminál Pálenisko je trimodálny (cesta – železnica – vnútrozemská vodná cesta). V SR úplne chýba segment kontinentálnej kombinovanej dopravy.

Prioritou v oblasti rozvoja infraštruktúry intermodálnej prepravy je výstavba základnej siete verejných terminálov podľa parametrov Dohody AGTC. Väčšina terminálov je technicky a technologicky zastaraných a nespĺňa všetky požiadavky AGTC, najmä ohľadom dĺžky manipulačných koľají⁸⁶ a vybavenosti manipulačných zariadení pre prekládku nákladových jednotiek. Ani jeden z jestvujúcich terminálov, ktoré prevádzkujú v súčasnosti len súkromní operátori kombinovanej dopravy, neposkytuje nediskriminačný prístup k terminálovým službám v zmysle podmienok právnych predpisov EÚ.

1.1.3.1.5 Neefektívne služby verejnej osobnej dopravy a nefungujúca integrovaná doprava

Najvýznamnejším slabým miestom verejnej osobnej dopravy v SR je absencia funkčných integrovaných dopravných systémov (IDS). Nie je zabezpečená vzájomná previazanosť a koordinácia jednotlivých dopravných módov. Absentuje kvalitné spracovanie plánov dopravnej obslužnosti s dopravnou a tarifnou integráciou všetkých subsystémov mestskej a regionálnej verejnej osobnej dopravy.

Železničná doprava zaznamenáva pomalý, ale pokračujúci pokles výkonov, čo sa však v dôsledku prirodzených vysokých fixných nákladov železnice neodzrkadľuje v poklese jej nákladov⁸⁷.

V autobusovej doprave je nedostatkom nevhodná organizácia, nízka úroveň zastávok a staníc, nízky rozsah doplnkových služieb a absencia infraštruktúry. Naopak, silnou stránkou viacerých regiónov je obnovený vozidlový park autobusov.

V rámci mestskej hromadnej dopravy sa v SR prevádzkuje električková doprava v dvoch mestách, a to v Bratislave a v Košiciach. Trolejbusová doprava funguje v Bratislave, Košiciach, Prešove, Žiline

⁸⁶ Mnohé terminály majú k dispozícii len trate s celkovou dĺžkou menšou ako 300 metrov. To znamená, že blokové vlaky musia byť rozdelené a každá časť vlaku musí byť preložená samostatne, čo znamená neproduktívne dodatočné prekládkové operácie

⁸⁷ S vyťaženosťou pod 50 % maximálnej kapacity jazdí 974 spojov, teda 56 % vlakov. Pod 25 % obsadenosti jazdí 388 vlakov, takmer štvrtina všetkých spojov. Ani desatinu svojej kapacity nedokáže zaplniť 102 spojov. 169 spojov (9,8 %) sú zaplnené nad 80 % kapacity a len 53 (3 %) patrí medzi plne vyťažené, s priemernou obsadenosťou nad 100 % maximálnej kapacity Zdroj: INESS Policy Note 4/2012

a Banskej Bystrici, zvyšné výkony sú zabezpečované autobusovou dopravou. V MHD je najväčším problémom podfinancovanie mestských dopravných podnikov a z neho vyplývajúci zlý stav koľajového zvršku a trolejbusových dráh, meniarňí, zastaraný vozový park, nízke percento nízkopodlažných vozidiel, nedostatočné štandardy kvality a dopravnej obslužnosti, chýbajúce samostatné vyhradené pruhy pre MHD a inteligentné dopravné systémy.

1.1.3.1.6 Nemotorová doprava

V doterajšom období bolo v SR málo pozornosti venovanej nemotorovým formám dopravy, najmä cyklistickej a pešej doprave. Hoci v oblasti cykloturistiky existuje pomerne rozsiahla sieť tratí prevyšujúca 10 tis. km, využívanie bicykla na bežné dopravné funkcie zďaleka nedosahuje svoj potenciál. Dĺžka cyklistických komunikácií sa v mestách pohybuje v rádoch jednotiek a desiatok kilometrov, jednotlivé cyklotrasy sú často neprepojené a s častými prerušeniami.

1.1.3.1.7 Územná koncentrácia

Realizácia aktivít pre rozvoj udržateľnej dopravy sa územne koncentruje do viacerých priestorových geografických celkov podľa ich významu a funkčnej účelnosti. Opatrenia KF budú realizované na celom území SR. Najlepšie predpoklady pre absorpciu podporovaných investícií EFRR do integrovanej, udržateľnej a dostupnejestskej mobility v mestách, mestských regiónoch a metropolitných oblastiach, ktoré povedú k nižším emisiám skleníkových plynov, najmä prostredníctvom plánov udržateľnejestskej dopravy, vrátane uľahčenia využívania verejnej dopravy, je potrebné lokalizovať predovšetkým do mestských funkčných území, centier osídlenia 1. a 2. skupiny, prímestských pásiem ťažísk osídlenia prvej úrovne a podľa miestnych pomerov do území ťažísk osídlenia prvej a druhej úrovne.

1.1.4 Rozvoj ľudského kapitálu a zlepšenie účasti na trhu práce

V SR sa v dôsledku hospodárskej krízy neustále prehĺbuje problém nezamestnanosti, chudoby, sociálneho vylúčenia, či celkového zníženia životnej úrovne občanov. Osoby s nedostatočnými kompetenciami a kvalifikáciou sú najohrozenejšou skupinou na trhu práce a najväčšou bariérou udržateľného rozvoja SR. Kvalita odborného vzdelávania a prípravy nedostatočne reaguje na aktuálne potreby trhu práce a nedokáže pripraviť kvalifikovanú pracovnú silu v takej miere, aby bola schopná bezprostredne po ukončení štúdia vstúpiť do pracovného procesu.

Kľúčovými výzvami pre SR v nasledujúcom období sú: zvýšenie zamestnanosti a mobility pracovnej sily, aktivizácia ľudí ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením za účelom ich začlenenia, zosúladovanie rodinného a pracovného života, deinštitucionalizácia sociálnych služieb a sociálnoprávnej ochrany detí a kurately, integrácia marginalizovaných rómskych komunít a reštrukturalizácia systému vzdelávania.

1.1.4.1 TC 8: Podpora udržateľnosti a kvality zamestnanosti a mobility pracovnej sily

Zamestnanosť a mobilita pracovnej sily má silné regionálne, sociálne, kultúrne a generačné špecifiká, zakorenené v slovenskej spoločnosti ešte pred rokom 1989. Dôsledkom dynamickej, regionálne monoodvetvovej industrializácie v kombinácii s predrevolučným spôsobom urbanizácie je nediverzifikovaná štruktúra produkcie neschopná vytvárať dostatočné množstvo pracovných miest.

Vzhľadom na obrovskú regionálnu disparitu v nezamestnanosti, dlhodobej nezamestnanosti, ako aj v miere chudoby, je nutné (nielen z pozície štátu) podporovať rozvoj a fungovanie sociálnej ekonomiky. V súčasnosti sú veľké skupiny obyvateľstva reálne odrezané od trhu práce, čo sa bude bez zapájania komunít a rozvoja inkluzívneho trhu⁸⁸ prehĺbovať aj v budúcnosti.

⁸⁸ <http://www.iz.sk/sk/projekty/inkluzivny-rast>

Kľúčové problémy trhu práce, ktorým musí SR v nasledujúcom období čeliť sú: vysoká nezamestnanosť a nízka zamestnanosť (najmä žien, starších a nízkokvalifikovaných), dlhodobá nezamestnanosť, nezamestnanosť mladých ľudí, nedostatočná účinnosť a efektívnosť aktívnej politiky trhu práce a nízka mobilita domácej pracovnej sily.

Je dôležité posilniť úlohu poľnohospodárstva vo vidieckej zamestnanosti, zachovaním/rozširovaním poľnohospodárstva s vyššími nárokmi na objem a kvalitu ľudskej práce. Zároveň je žiaduce podporovať aj investície do nepoľnohospodárskych činností.

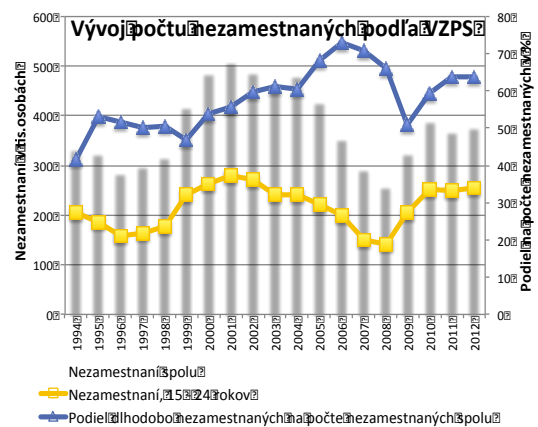
1.1.4.1.1 Vysoká nezamestnanosť a nízka zamestnanosť

Prejavom nerovnováhy na trhu práce je miera voľných pracovných miest, ktorá je v SR pod priemerom EÚ. Počas 3. štvrtroku 2012 bolo v SR z 1000 pracovných miest neobsadených len 8. Priemer EÚ je 14 miest, čiže 1,4 %⁸⁹.

Podiel pracujúceho obyvateľstva vo veku 20-64 rokov je v SR pod priemerom EÚ a posledné roky stagnuje okolo podielu 65,0 %. Národný cieľ pre SR vyplývajúci zo Stratégie Európa 2020 je pre oblasť zamestnanosti stanovený na úrovni 72 %. Pod priemerom EÚ je SR aj v miere zamestnanosti starších ľudí (vo veku 55-64 rokov) a miere zamestnanosti žien vo veku 20-64⁹⁰.

Možnosť zamestnania starších ľudí je nepriaznivo ovplyvnená viacerými faktormi, napríklad aj nedostatočným prístupom k celoživotnému vzdelávaniu, absenciou systému poradenstva vo vzdelávaní zamestnaných dospelých, čo osobitne platí pre špecifickú skupinu starších ľudí. Miera zamestnanosti nízkokvalifikovaných osôb (ISCED 0 -2) v SR (29,5 % v roku 2012) je v rámci EÚ najnižšia. V roku 2012 dosiahla len 57 % úrovne EÚ⁹¹. Výrazné rozdiely v zamestnanosti mužov a žien sú ovplyvnené dopadom rodičovstva, keď prítomnosť detí mladších ako 6 rokov v rodine významne znižuje mieru zamestnanosti žien, ale iba minimálne zamestnanosť mužov (zamestnanosť žien je nižšia ako 40 %, mužov viac ako 83 %). K situácii narastajúcej nezamestnanosti a slabšej ekonomickej nezávislosti žien negatívne prispieva aj nedostatok služieb starostlivosti o deti. Od roku 2006 sa každý rok zhoršuje dostupnosť predškolských zariadení a využívanie zariadení starostlivosti o deti do 3 rokov čo patrí medzi najnižšie v EÚ.

V 2. štvrtroku 2013 bola miera nezamestnanosti v SR (14,9 %) šiestou najvyššou a dlhodobá miera nezamestnanosti (9,9 %) štvrtou najvyššou v EÚ. Miera nízkej aktivity mladých ľudí⁹² dosiahla v roku 2012 úroveň 13,8 %, čo je mierne nad priemerom EÚ (13,2 %), menej ako v Maďarsku (14,7 %) a viac ako v ČR (8,9 %)⁹³. Miera nezamestnanosti starších zaznamenala v roku 2012 úroveň 11,1 %, čo bolo pod úrovňou celkovej miery nezamestnanosti (14 %). Miera nezamestnanosti osôb s nízkym stupňom vzdelania (44,7 %) presiahla viac ako trojnásobne celkovú mieru nezamestnanosti.

⁸⁹ Z hľadiska odvetví dosahujú najnižšiu mieru voľných pracovných miest administratívne a podporné činnosti a vzdelávanie (0,2 %), nasledované hotelmi a reštauráciami a odbornými a vedeckými činnosťami (0,3 %). Naopak, najvyššia miera voľných pracovných miest bola v SR zaznamenaná vo verejnej správe, kde dosiahla 4,3 %. Ide pravdepodobne o neobsadené "tabuľkové" miesta. V energetike dosiahla 2,0 % a vo finančných službách 1,8 %

⁹⁰ Miera zamestnanosti starších (vo veku 55-64 rokov) je pod priemerom EÚ. V roku 2012 dosiahla úroveň 43,1 % a oproti predchádzajúcemu roku sa zvýšila celkovo o 1,8 p. b. Miera zamestnanosti žien vo veku 20-64 rokov v roku 2012 oproti roku 2011 mierne poklesla o 0,1 p. b. na 57,3 %, kým miera zamestnanosti mužov vzrástla o 0,3 p. b. na 72,8 %. Miera zamestnanosti žien tak bola o 15,5 p. b. nižšia v porovnaní s mierou zamestnanosti mužov

⁹¹ Podľa údajov Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny bolo z celkového počtu nezamestnaných (406 498 UoZ) ku koncu septembra 2013 v evidencii 113 281 občanov so vzdelaním nižším ako stredné odborné (podiel 27,9 %)

⁹² NEET – not in education, employment, training

⁹³ Zdroj: Eurostat: [edat_lfse_20]

Počet nezamestnaných osôb medziročne vzrástol vo väčšine krajov v rozsahu od 3,7 % (Trnavský samosprávny kraj) do 9,3 % (Žilinský samosprávny kraj). Nezamestnanosť klesla len v Trenčianskom (o 12,5 %) a Košickom samosprávnom kraji (o 2,2 %). Na celkovom počte nezamestnaných v SR sa v najväčšej miere podieľali kraje východného Slovenska (Košický 19 % a Prešovský 18,6 %). Zároveň tieto dva kraje vykázali aj najvyššiu úroveň miery nezamestnanosti (Košický 19,7 % a Prešovský 18,9 %). Miera nezamestnanosti sa medziročne zvýšila vo väčšine krajov, najviac v Žilinskom samosprávnom kraji (o 1,1 p. b.)⁹⁴.

1.1.4.1.2 Dlhodobá nezamestnanosť

Miera dlhodobej nezamestnanosti patrí s viac ako 9 % medzi najvyššie v EÚ. Vyplýva hlavne z vysokej nezamestnanosti medzi mladými, dlhodobej nezamestnanosti nízko kvalifikovanej pracovnej sily a obyvateľov nad 50 rokov, ktorí stratili prácu a majú problém sa zamestnať. Presné štatistiky o nezamestnanosti Rómov neexistujú, možno vyslovovať iba odhady na základe posúdenia situácie v lokalitách s vysokým počtom rómskeho obyvateľstva. Na základe údajov z prieskumov o nezamestnanosti rómskej populácie z predchádzajúceho obdobia je zrejmé, že počet nezamestnaných Rómov v SR systematicky rastie a rómska populácia tvorí výraznú väčšinu dlhodobo nezamestnaných v SR.⁹⁵ V roku 2012 bolo podľa údajov výberového zisťovania pracovných síl bez práce dlhšie ako 1 rok, viac ako 60 % nezamestnaných. Problém je predovšetkým s veľmi dlhodobou nezamestnanosťou (nezamestnaní viac ako 2 roky). Z hľadiska vzdelania, najvyšší podiel dlhodobo nezamestnaných bol medzi osobami so základným vzdelaním a s učňovským vzdelaním bez maturity.

V skupine dlhodobo nezamestnaných bola znížená schopnosť vrátiť sa späť na trh práce spôsobená hlavne stratou pracovných návykov a pracovnej morálky v kombinácii s nedostatočne motivujúcim a zneužívaným sociálnym systémom. Okrem nízkej kvalifikačnej úrovne a presýtenosti trhu práce niektorými profesiami bola príčinou problémov pri riešení nezamestnanosti aj nízka geografická mobilita nezamestnaných a rozvinutá šedá ekonomika.

Dlhodobá nezamestnanosť je najväčším problémom Východného (71 %) a Západného (71,1 %) Slovenska. Stredné Slovensko vykazuje mierne pozitívnejší stav (65,7 %).

1.1.4.1.3 Nezamestnanosť mladých ľudí

Miera nezamestnanosti ľudí vo veku 15 -24 rokov podľa ŠÚ SR klesla z historického maxima 37 % v roku 2001 na 18 % v roku 2008. V dôsledku krízy však začala opäť prudko rásť a v roku 2012 dosiahla úroveň 34 %. Takmer 58 % nezamestnaných mladých ľudí si hľadá prácu dlhšie ako rok (priemer OECD je 21 %). Podobná situácia je aj vo vývoji miery zamestnanosti: v roku 2011 malo zamestnanie iba 20 % mladých ľudí, priemerný údaj v krajinách EÚ27 je 34 %⁹⁶.

Najpočetnejšiu skupinu nezamestnaných absolventov stredných škôl tvorili absolventi študijných odborov⁹⁷, nasledujú absolventi študijných odborov s rozšíreným praktickým vyučovaním a absolventi učebných odborov. Najmenej evidovaných bolo gymnazistov, pretože značná časť z nich pokračuje v štúdiu na vysokých školách.

I keď nezamestnanosť absolventov terciárneho vzdelávania je v skupine mladých ľudí najnižšia, a trvá najkratšie (90 % je v evidencii do 6 mesiacov), je relatívne vysoká. Po skončení štúdia sa v evidencii úradu práce ocitne viac ako 9 tisíc absolventov⁹⁸. Približne 60 % z nich tvoria absolventi spoločensko-vedných odborov, z ktorých 1/3 pripadá na ekonomické odbory. Približne 20 % tvoria absolventi technických odborov (1/3 strojárstvo).

⁹⁴ Zdroj: Štatistický úrad SR

⁹⁵ Štruktúra uchádzačov o zamestnanie podľa doby evidencie v SR spolu: http://www.upsvar.sk/statistiky/nezamestnanost-stvrtrrocne-statistiky.html?page_id=1253

⁹⁶ Zdroj: OECD, databáza LFS

⁹⁷ Uplatnenie absolventov stredných škôl v praxi. Bratislava : ÚIPŠ, 2011.

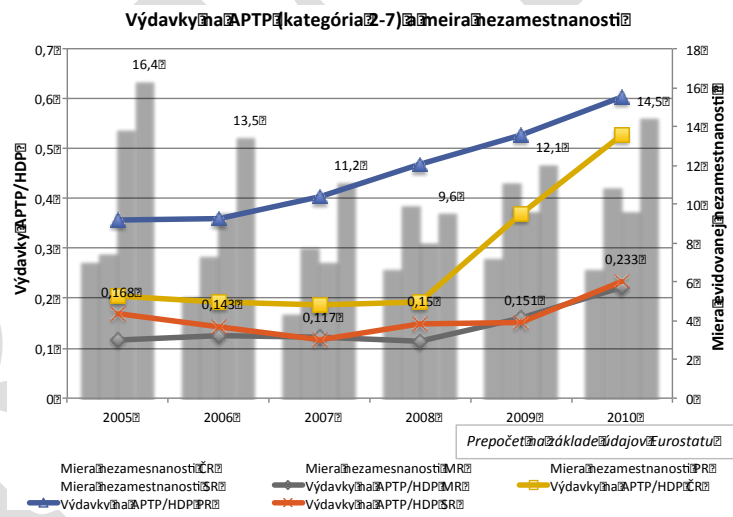
⁹⁸ Podľa údajov UIPS bol k júlu 2011 počet nezamestnaných absolventov VŠ 9.670 osôb

Bariérami, ktoré bránia premietnutiu dopytu na trhu práce do zvýšenia zamestnanosti sú najmä nesúlad medzi vzdelaním a získanými zručnosťami pre potreby trhu práce, nedostatočná pripravenosť stredných odborných škôl reagovať na meniace sa požiadavky trhu práce, ako aj slabé prepojenie terciárneho vzdelávania a trhu práce.

Medzi najčastejšie príčiny tohto stavu patrí motivácia podnikateľov zamestnávať mladých ľudí a mladých rodičov, čo je negatívne ovplyvňované relatívne vysokými nákladmi práce v porovnaní s očakávanou produktivitou⁹⁹, nízka angažovanosť firiem a všetkých typov škôl v príprave učebných osnov a financovaní odborného vzdelávania, slabo fungujúci duálny systém učňovského školstva, kde sa vyučovanie v školách strieda s výučbou priamo na pracovisku, neefektívny systém terciárneho vzdelávania, najmä absencia kratších a s praxou prepojených foriem štúdia (bakalársky stupeň) a nesúlad medzi počtom absolventov študijných programov žiadaných trhom práce a počtom absolventov študijných programov, ktoré trh práce v súčasnosti nevyžaduje vo väčšej miere. Ďalej k nim patrí nízka účinnosť programov prevencie predčasného ukončenia školskej dochádzky, nízka účinnosť kariérneho poradenstva, sociálnych a aktivačných politík a územná mobilita mladých, nedostatočná sieť zariadení starostlivosti o dieťa do troch rokov veku a vysoké príspevky zamestnávateľov na sociálne zabezpečenie pri nízko platenej práci.

1.1.4.1.4 Účinnosť a efektívnosť aktívnej politiky trhu práce (AFTP)

Vo všeobecnosti platí, že vývoj počtu podporených osôb, resp. pracovných miest v SR výrazne kolíše v závislosti od toho, aké finančne náročné opatrenia boli v danom roku preferované¹⁰⁰. Z uvedeného vyplýva, že rezort práce potrebuje zmeny na trhu práce predvídať a neželané tendencie prostredníctvom AFTP účinne korigovať. Zároveň je potrebné pravidelne hodnotiť a posúdiť ich vplyv na zlepšenie situácie na trhu práce, ako aj analyzovať čístu účinnosť a efektívnosť výdavkov jednotlivých aktívnych opatrení trhu práce (ďalej len „AFTP“) so zreteľom na neustále zlepšovanie politík trhu práce.

Zmierňovanie disparít na trhu práce štát realizuje aj prostredníctvom aktívnej politiky trhu práce (ďalej len „AFTP“)¹⁰¹. Hodnota indexu výdavkov¹⁰² na AFTP (kategória 2-7) má v SR od roku 2004

⁹⁹ Zdroj: OECD, databáza LFS, jednotkové náklady práce

¹⁰⁰ V roku 2008 bol podiel dlhodobo nezamestnaných vysoký a v záujme zvýšenia ich zamestnateľnosti a obnovy pracovných návykov bol veľký počet nezamestnaných zaradovaných na aktivačné práce – 183 229 osôb. Priemerný príspevok na osobu bol vo výške 223,50 EUR. V roku 2012 bolo na aktivačné práce zaradených len 24 098 osôb s priemerným príspevkom na osobu vo výške 399,60 EUR. V období rokov 2008 – 2012 boli poskytnuté príspevky pre 60 960 uchádzačov o zamestnanie v celkovej výške 192,4 mil. EUR, t. j. priemerný príspevok 3 156 EUR na osobu. V roku 2008 boli poskytnuté príspevky pre 3 072 občanov so zdravotným postihnutím vo výške 14,5 mil. EUR, v roku 2012 boli poskytnuté príspevky pre 6 629 občanov so zdravotným postihnutím vo výške 43,2 mil. EUR. Celkovo boli poskytnuté príspevky na podporu zamestnávania občanov so zdravotným postihnutím vo výške 156,4 mil. EUR. Príspevok na vzdelávanie a prípravu pre trh práce bol v rokoch 2008 a ž 2012 poskytnutý pre 41 961 uchádzačov o zamestnanie s celkovými nákladmi vo výške 14,4 mil. EUR, t. j. priemerné náklady na 1 osobu vo výške cca 343 EUR

¹⁰¹ Definované zákonom č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

¹⁰² Udáva, aké percento výdavkov z HDP vydávala krajina na AFTP (alebo aké percento participantov z celkového počtu nezamestnaných sa zúčastnilo v každej krajine na programoch AFTP) na 1 percento miery nezamestnanosti

miernie rastúci trend. SR vydáva na aktivovanie nezamestnaných (vzhľadom na ich relatívne vysoký počet) najmenej finančných prostriedkov spomedzi krajín V4¹⁰³.

Novela zákona č. 96/2013 Z. z. o službách zamestnanosti (s účinnosťou od 1. mája 2013) mení charakter väčšiny nástrojov AOTP z obligatórnych na fakultatívne. Spustením programov v rámci APTP sa zvyšuje tiež dôraz na znevýhodnené skupiny uchádzačov o zamestnanie, s cieľom zvýšiť zamestnanosť mladých uchádzačov do 29 rokov a starších ľudí nad 50 rokov. Novelou sa majú zároveň zlepšiť cielené individualizované služby uchádzačom o zamestnanie v rôznych formách (vzdelávanie, odborné poradenstvo), ktoré budú umožnené prostredníctvom posilňovania a modernizácie verejných služieb zamestnanosti.

Zamestnanosť by bolo možné podporiť aj pomocou finančného nástroja, ktorý by sa mohol zamerať na ten segment ekonomických aktivít, ktorých prevádzkové náklady sú plne pokryté ich výnosmi, no komerčnú úroveň zisku neprinášajú, a preto o ne bežní investori nejavia záujem. Nástroj by bol obzvlášť vhodný pre podporu zamestnanosti v zaostalejších regiónoch SR, ktoré trpia nízkym záujmom investorov.

1.1.4.1.5 Nízka mobilita pracovnej sily

SR má v porovnaní s ostatnými krajinami EÚ nízku úroveň pracovnej mobility, ktorá je ovplyvnená najmä nízkou cenou práce, vysokými priamymi nákladmi na cestovanie¹⁰⁴, nerozvinutým nájomným bývaním, vysokými nákladmi na bývanie a nekvalitnými dopravnými službami.

Najviac ľudí dochádza za prácou do hlavného mesta Bratislavy a do najväčších miest na území ostatných krajov. Najviac dochádzajúcich pracujúcich zamestnávajú veľké firmy v oblasti stavebníctva a finančníctva. Za regióny, v ktorých sa očakáva rast pracovnej mobility, považujeme regióny, ktoré susedia so vznikajúcimi silnými ekonomickými centrami podporenými priamymi zahraničnými investíciami, ako Trnava či Žilina, ale aj celý región Považia.

Podpora a zlacnenie hromadnej dopravy, investície do vedomostnej ekonomiky a orientácia na produkciu s vyššou pridanou hodnotou, povedú k rastu miezd a vyššej aktivite zamestnancov, ktorá vyvolá aj vyššiu pracovnú mobilitu. Významnú úlohu môže zohrať aj tzv. práca z domu, ktorá eliminuje negatíva vysokej pracovnej mobility a umožňuje zlepšiť podmienky zosúladenia pracovného a osobného života rodičov maloletých detí.

1.1.4.1.6 Nedostatočná diverzifikácia ekonomických aktivít na vidieku

V roku 2010 bolo v SR zamestnaných vo vidieckych oblastiach 43,9 %, v prechodných oblastiach 36,7 % a v mestských 19,4 %. Je tu viditeľný rozdiel v podiele pracujúcich na vidieku a v mestských regiónoch. Zamestnanosť v terciárnom sektore má na vidieku značný rastový potenciál. Podiel pracujúcich z celkového počtu obyvateľov v produktívnom veku príslušného regiónu (15-64 rokov) je vo vidieckych regiónoch podstatne nižší ako celoslovenský priemer.

Nižší podiel miery zamestnanosti vo vidieckych oblastiach vyplýva zo stále nedostatočnej ekonomickej infraštruktúry a nízkej podnikateľskej hustoty vo vidieckych oblastiach. Miera nezamestnanosti vo vidieckych regiónoch bola v roku 2012 (17,8 %) vyššia ako celková nezamestnanosť v SR (14,0 %). Hlavnými faktormi zvyšovania regionálnej polarizácie vidieckych regiónov boli štrukturálne ťažkosti veľkých, dominantných zamestnávateľských subjektov v regióne, infraštruktúrna zaostalosť a slabá integrácia na trh práce hendikepovaných a sociálne vylúčených skupín, ktoré sú väčšinou najviac zastúpené na vidieku. Špecifická miera nezamestnanosti mladých ľudí vo veku 15-24 rokov v roku 2012 činila 34 % (na vidieku bola 39,1 %).

¹⁰³ Zdroj: Uplatňovanie aktívnych opatrení na trhu práce v kontexte s aplikačnou praxou Európskej únie, Inštitút pre výskum práce a rodiny

¹⁰⁴ Zdroj: Inštitút zamestnanosti

Oblasť tvorby pracovných miest, ako jedného z hlavných cieľov PRV SR 2014 – 2020, je prioritne riešená podporou diverzifikácie poľnohospodárskych a lesohospodárskych subjektov do oblastí poskytovania služieb a výroby produktov nepoľnohospodárskeho charakteru, vrátane spracovávanía a marketingu poľnohospodárskych a lesných produktov. Spolu s podporou mikro a malých podnikov na vidieku mimo poľnohospodárstva a lesného hospodárstva, by tak malo dôjsť k stabilizácii a posilneniu vidieckej ekonomiky a generovaniu nových pracovných miest.

1.1.4.1.7 Územná koncentrácia

Z hľadiska lokalizácie kľúčových opatrení ESF zvýšiť mieru zamestnanosti prostredníctvom väčšej účasti mladých ľudí, starších pracovníkov a nízkokvalifikovaných pracovníkov a lepšej integrácie legálnych migrantov ide v podmienkach SR prakticky o celé jej územie. Najlepšie predpoklady pre absorpciu podporovaných investícií majú mestské funkčné územia, centrá osídlenia, územia ťažísk osídlenia 1. a 2. úrovne, ako aj miestne centrá ležiace na rozvojových osiach. Kľúčové opatrenia EPFRV a ENRF podporujúce tvorbu pracovných miest vo vidieckych oblastiach je vhodné lokalizovať do územia ostatných obcí.

1.1.4.2 TC 9: Podpora sociálneho začlenenia, boj proti chudobe a akejkoľvek diskriminácii

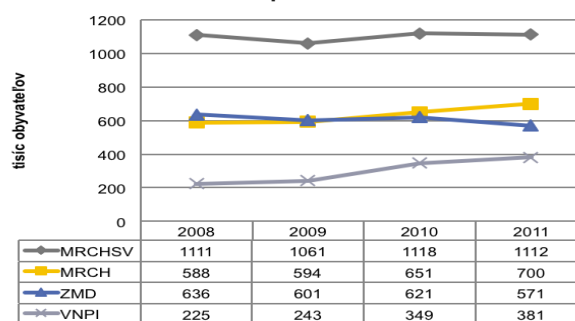
Sociálne vylúčenie vedie k chudobe na úrovni jednotlivca a rodiny, a tiež predstavuje ekonomické a finančné náklady pre spoločnosť. Vysoká miera dlhodobej nezamestnanosti je trvalým problémom slovenskej spoločnosti a prevládajúcou príčinou nízkej životnej úrovne, vylúčenia a chudoby.

Dlhodobo nezamestnaní a iní znevýhodnení nezamestnaní sa umiestňujú na trhu práce problematcky, pretože majú nižšiu produktivitu práce v porovnaní s ostatnými uchádzačmi. Ak sa zamestnávateľ rozhodne zamestnať takúto osobu, vystavuje sa riziku, že bude menej konkurencieschopný. Preto je tento problém väčšinou riešený formou dotácií, ktoré túto nerovnováhu kompenzujú. Problém však nastáva, ak je jej výška príliš vysoká. Vtedy dochádza k zneužívaniu systému a deformovaniu trhu. Ak je nastavená príliš nízko, je neúčinná a zamestnávateľom sa neoplatí zamestnávať znevýhodnené osoby¹⁰⁵.

Podľa EÚ SILC 2012 bolo v SR v riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia celkovo 1 108 965 ľudí, čo predstavovalo 20,5 % na celkovom počte obyvateľov¹⁰⁶. Riziku chudoby sú vystavené najmä deti, mladí ľudia, osamelí rodičia, domácnosti s nezaopatrenými osobami, ľudia s prísťahovaleckým pôvodom, a ľudia so zdravotným postihnutím. Navyše existujú celkom zrejme rodové rozdiely, pričom ženy sú vo všeobecnosti viac ohrozené ako muži.

Z pohľadu príjmovej chudoby patrí SR ku krajinám s najnižšou mierou rizika chudoby v rámci EÚ¹⁰⁷. Podľa EÚ SILC 2012 bolo v SR ohrozených rizikom chudoby 13,2 % obyvateľov. Naopak miera závažnej materiálnej deprivácie patrí v SR k najvyšším spomedzi všetkých krajín EÚ. V roku 2012 bolo 10,5 %

Vývoj počtu obyvateľov v riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia aj jednotlivých kompetentov

MRCHSV – miera rizika chudoby alebo sociálneho vylúčenia (po sociálnych transferoch)
 MRCH – miera rizika chudoby (po sociálnych transferoch)
 ZMD – závažná materiálna deprivácia
 VNPI – veľmi nízka pracovná intenzita

¹⁰⁵ Za posledné roky bol UPSVR zaznamenaný cca 100 % nárast počtu osôb veku dieťaťa pre jeho nepriaznivý zdravotný stav. Tento stav neznamená, že sa rapídne zhoršil zdravotný stav detí, ale rodičia radšej volia túto možnosť s podporou lekárov ako byť nezamestnaní.

¹⁰⁶ Zdroj: databáza EU SILC 2011 alebo www.statistics.sk

¹⁰⁷ Hranica rizika chudoby je stanovená ako 60 % mediánu národného ekvivalentného disponibilného príjmu. Celková ročná hranica rizika chudoby vypočítaná z EU SILC 2011 bola pre jednočlennú domácnosť 3 784 EUR, čo predstavuje sumu približne 315 EUR na mesiac. Pre domácnosť 2 dospelých s 2 deťmi do 14 rokov bola celková ročná hodnota hranice rizika chudoby na úrovni 7 945 EUR, čo predstavovalo priemerne 662 EUR na mesiac

obyvateľstva SR závažne materiálne deprivovaných. Miera veľmi nízkej pracovnej intenzity sa podľa údajov EÚ SILC 2012 nachádzala na úrovni 7,2 %. V súčasnosti je záchrannou sociálnou sieťou systém pomoci v hmotnej núdzi. Dôležitým aspektom tohto systému je princíp aktivácie, zabezpečenia adresnosti, zásluhovosti a ochrany. V roku 2012 bol priemerný mesačný počet poberateľov pomoci v hmotnej núdzi 183 091. Za týmto účelom boli čerpané finančné prostriedky v objeme cca 270 mil. EUR. Priemerná mesačná výška pomoci v hmotnej núdzi bola 122,89 EUR.

V SR sa v miere rizika chudoby prejavili regionálne disparity. Najnižšia miera rizika chudoby bola v BSK a najvyššia v PSK. Z hľadiska veku a typu domácnosti boli rizikom chudoby najviac ohrozené deti vo veku 0-17 rokov, domácnosti s vyšším počtom detí (3 a viac) a neúplné domácnosti.

Ohrozenie sociálnym vylúčením sa týka aj osôb, ktorým sú poskytované sociálne služby alebo náhradná starostlivosť, hlavne detí, ktoré sú umiestnené v inštitucionálnych zariadeniach. V podmienkach SR výrazne prevláda tradičný inštitucionálny model. Z toho dôvodu je nevyhnutné postupne transformovať tento systém smerom k rozvoju systému sociálnych služieb a systému náhradnej starostlivosti, ktoré sú založené na komunitnej báze. Doposiaľ však deinštitucionalizácia¹⁰⁸ veľkokapacitných zariadení a služieb prebieha pomaly¹⁰⁹, komunitné služby sú nedostatočne rozvinuté, vrátane služieb na zosúladienie súkromného a pracovného života (detské jasle).

Spríevodným znakom chudoby a sociálneho vylúčenia je úroveň zdravotného stavu obyvateľstva. Zlý zdravotný stav je jednou z príčin sociálneho vylúčenia a chudoby (najmä z dôvodu následnej straty príjmu a nezamestnanosti). Na druhej strane, sociálne vylúčenie a chudoba je zároveň príčinou zhoršovania zdravotného stavu obyvateľstva žijúceho v riziku sociálneho vylúčenia a chudoby (zníženie zodpovednosti za vlastné zdravie, zníženie dostupnosti ku kvalitnej zdravotnej starostlivosti). Zdravé roky života obyvateľstva SR pri narodení (muži-52,4, ženy-52,1) výrazne zaostávajú za hodnotami priemeru krajín OECD (muži-61,9, ženy-62,7)¹¹⁰. SR zaostáva aj v očakávanej dĺžke života pri narodení v porovnaní s priemerom OECD aj s priemerom krajín V4.

Kľúčové problémy v oblasti sociálneho začlenenia a boja proti chudobe, ktorým musí SR v nasledujúcom období čeliť sú: chudoba a sociálne vylúčenie MR, riziko sociálneho vylúčenia občanov so zdravotným postihnutím, sociálna exklúzia vidieka, nízka úroveň sociálnej ekonomiky, nízka efektívnosť slovenského zdravotníctva a úroveň verejného zdravia, deinštitucionalizácia sociálnej starostlivosti a náhradnej starostlivosti.

1.1.4.2.1 Chudoba a sociálne vylúčenie MRK

Najvýraznejším prejavom sociálneho vylúčenia MRK je chudoba, ktorá nadobúda extrémne a zhoršujúce sa podoby, ktoré sa u majoritnej populácie v marginalizovaných územiach nevyskytujú. Podľa výskumného demografického centra¹¹¹ žilo v roku 2011 na území SR približne 440 000 Rómov (8 % celkovej populácie), ktorí sú sústredení najviac v Prešovskom, Košickom a Banskobystrickom samosprávnom kraji. V roku 2030 budú Rómovia tvoriť 10 % populácie SR a 16 % populácie v produktívnom, alebo školopovinnom veku. Podľa výberového zisťovania UNDP na Slovensku v roku 2010 je miera zamestnanosti rómskych mužov 20 % a žien 11 % a miera nezamestnanosti rómskych mužov je 72 % a žien 75 %¹¹². Priemerné náklady¹¹³ plynúce z vylúčenia Rómov v SR sú odhadované na 7 % HDP v roku 2008. V rámci aktualizácie Atlasu rómskych komunit (2013) bolo v 582 obciach identifikovaných 804 koncentrácií, v ktorých je možné životné podmienky označiť za nedôstojné

¹⁰⁸ Deinštitucionalizácia v oblasti náhradnej starostlivosti a v oblasti sociálnych služieb je rozpracovaná v Stratégii deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti v Slovenskej republike

¹⁰⁹ Report of the Ad Hoc Expert Group on the Transition from Institutional to Community-based Care. DG for Employment, Social Affairs and Equal Opportunities, 2009

¹¹⁰ http://epp.eurostat.ec.europa.eu/statistics_explained/index.php/Healthy_life_years_statistics; referenčné obdobie 2007 – 2011

¹¹¹ http://www.rokovania.sk/html/m_Mater-Dokum-141258.html#_ftn16

¹¹² Stratégia Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020, Úrad vlády SR, Bratislava, december 2011

¹¹³ Hlavný podiel na sociálnych nákladoch majú náklady stratenej tvorby produktu spôsobené nízkou zamestnanosťou Rómov, ako aj priame nákladové položky ako zdravotné poistenie nezamestnaných, dávky sociálnej pomoci, či neefektívne financovanie základného školstva

a neprimerané. Obyvatelia týchto komunít, ktorých počet sa v súčasnosti odhaduje na približne 200 000, trpia materiálnym nedostatkom a sociálnou depriváciou a celkovo výrazne zníženými životnými príležitosťami.

Ako ukázali viaceré výskumy, geografická poloha rómskych osídlení a obmedzené sociálne kontakty sú reálnou bariérou, ktorá sťažuje ich plnohodnotnú participáciu na ekonomicko-kultúrnom živote spoločnosti. Jednou z takýchto oblastí je aj vzdelávanie¹¹⁴. Problémom je nízka zaškolenosť detí zo sociálne znevýhodneného prostredia v materských školách z dôvodu nedostatku kapacít zariadení, finančnej náročnosti a nízkej informovanosti o prínose vzdelávania v materských školách. Následne žiaci zo sociálne znevýhodneného prostredia často ukončujú základnú školu v nižšom ako deviatom ročníku, čo prehľbuje rozdiely v dosiahnutej vzdelanostnej úrovni a kompetenciách oproti majoritnej populácii. Komplexnosť problému dotvára miera zastúpenia rómskych detí v špeciálnych základných školách a v špeciálnych triedach na bežných základných školách. Ukončenie špeciálneho základného vzdelania vážne limituje možnosti ďalšieho vzdelávania a uplatnenia sa na trhu práce. Jednou z príčin umiestňovania detí bez mentálneho postihnutia do špeciálnych tried alebo špeciálnych škôl je aj nedostatočná diagnostika pri zápise, nedostatočné ovládanie štátneho jazyka zo strany detí, ale aj nepoužívanie rómskeho jazyka pri testovaní, alebo iných odborných činnostiach v rámci diagnostiky¹¹⁵.

Pretrvávajúcim problémom ovplyvňujúcim kvalitu vzdelávania je aj dvojzmenné vyučovanie v 45 základných školách (prevažne lokality s vysokou koncentráciou MRK), čo je 2,02 % z celkového počtu základných škôl a nedostatok podporného servisu pre zabezpečenie inkluzívneho vzdelávania (napr. asistenti učiteľa, psychológ, logopéd)¹¹⁶.

Marginalizácia na trhu práce, resp. vylúčenie Rómov z formálneho trhu práce je zapríčinená, okrem nedostatočnej konkurencieschopnosti na trhu práce z dôvodu nízkej vzdelanostnej a kvalifikačnej úrovne a zručností, aj ďalšími faktormi, a to: a) prítomnosťou diskriminácie voči rómskemu etniku zo strany majority, resp. zamestnávateľov (povešť nespoľahlivých pracovníkov, bez pracovnej morálky, disciplíny a motivácie); b) priestorovou/geografickou lokalizáciou (koncentrácia Rómov v regiónoch s najnižšou pracovnou aktivitou); c) nízkym statusom bývania, životných podmienok a nevyhovujúcim zdravotným stavom; d) devastáciou ľudského kapitálu a stratou pracovných návykov zapríčinenou dlhodobou nezamestnanosťou.

S cieľom znižovania nerovností a rozdielov medzi sociálne vylúčenými a marginalizovanými skupinami rómskej populácie a majoritou je nevyhnutné uplatňovať integrovaný a komplexný prístup v lokalitách s prítomnosťou separovaných a segregovaných MRK, ktorý umožní zlepšiť prístup ku kvalitnému inkluzívnemu a desegregovanému vzdelávaniu, znížiť podiel v miere nezamestnanosti, podporiť prístup k sociálnej infraštruktúre, zdravotnej starostlivosti a k zvýšeniu hygienických štandardov bývania.

1.1.4.2.2 Rodová segregácia a nerovnosť na trhu práce

Trh práce v SR patrí medzi rodovo najsegregovanejšie trhy práce v Európe, t. j. ženy, napriek zvyšujúcemu sa podielu vo vedúcich a manažérskych pozíciách (31 % v roku 2011)¹¹⁷, pracujú výrazne častejšie na nižších pozíciách v porovnaní s mužmi. Stereotypné predstavy a predsudky o „práci vhodnej pre ženy“ sa odrážajú aj pri výbere študijných odborov, ako aj zamestnania. Takéto stereotypy sú najmarkantnejšie v podnikateľskej sfére, kde na jednu podnikateľku pripadajú traja muži – podnikatelia, alebo v oblastiach ako zdravotníctvo, sociálne služby a školstvo tvoria ženy až

¹¹⁴ Odporúčania Rady, ktoré sa týka národného programu reforiem Slovenska na rok 2013 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Slovenska na roky 2012 – 2016 (SWD(2013) 375 final)

¹¹⁵ Správa o stave školstva na Slovensku a o systémových krokoch na podporu jeho ďalšieho rozvoja, <http://www.minedu.sk/data/att/5250.pdf>

¹¹⁶ <http://diskriminacia.sk/skola-ako-geto-systematicke-nadmerne-zastupenie-romov-v-specialnom-vzdelavani-na-slovensku/>

¹¹⁷ Zahŕňa korporátne manažérky a manažérky malých podnikov, v EU-27 bol priemer 28,7 % (zdroj: Eurostat: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_PUBLIC/3-07032013-AP/EN/3-07032013-AP-EN.PDF)

80 % pracovnej sily, v sektore verejnej správy 70 %. S rodovou segregáciou úzko súvisí rodový príjmový rozdiel, ktorý je v SR dlhodobo nad priemerom EÚ27 (20,5 % oproti 16,2 % v EÚ27).

Pomerne nízku zamestnanosť žien (hlavne nad 45 rokov) ovplyvňujú regionálne rozdiely a málo pracovných miest na menšie úväzky. K týmto negatívam prispieva aj nedostatok služieb starostlivosti o deti a zhoršujúca sa dostupnosť predškolských zariadení od roku 2006¹¹⁸, ktorá umocňuje dopady rodového rozmeru rodičovstva na zamestnanosť žien. Podpora služieb pre zosúladenie rodinného a pracovného života preto zostáva jednou z priorít pre možnosť lepšieho začlenenia žien na trh práce a kariérny postup.

1.1.4.2.3 Riziko sociálneho vylúčenia občanov so zdravotným postihnutím

Rizikovou skupinou ohrozenou sociálnym vylúčením sú aj občania so zdravotným postihnutím, pre ktorých sa uplatňuje kompenzácia sociálneho dôsledku ZŤP poskytovaním peňažných príspevkov alebo poskytovaním sociálnych služieb¹¹⁹ s cieľom podpory sociálneho začlenenia fyzickej osoby so ZŤP do spoločnosti za jej aktívnej účasti pri zachovaní jej ľudskej dôstojnosti a v ustanovených oblastiach.

SR ratifikovala Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím¹²⁰. Pre SR to znamená zabezpečiť, aby všetky právne predpisy, politiky a programy na úrovni EÚ boli v súlade s ustanoveniami dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím, a to najmä v oblastiach akými sú: prístup ku vzdelávaniu, zamestnanosť, doprava, infraštruktúra a budovy otvorené pre verejnosť, poskytnutie volebného práva, zlepšenie účasti na politickom živote a zabezpečenie plnej spôsobilosti na právne úkony pre všetkých ľudí so zdravotným postihnutím, zlepšenie prístupu pre osoby so zdravotným postihnutím pri rozvoji IKT produktov, služieb a e-commerce.

1.1.4.2.4 Sociálna exklúzia na vidieku

V odľahlých vidieckych oblastiach a v najmenších vidieckych sídlach dochádza ku koncentrácii „neviditeľnej“ sociálnej exklúzie a riziku reprodukcie exklúzie o tzv. mäkké formy vylúčenia (nízka občianska vybavenosť, nedostatočná dostupnosť zdravotníckej starostlivosti, nízka sociálna infraštruktúra, atď.), ktorá je typická pre malé vidiecke obce a v makro pohľade pre regióny južného a severovýchodného Slovenska. Za hlavné prekážky rozvoja vidieka sú považované: negatívny demografický trend a úbytok mladých ľudí v produktívnom veku, monosektorálna ekonomika, slabá alebo nedostatočná infraštruktúra a zlá dostupnosť, vrátane kvality a prístupu k širokopásmovému internetu, nízka úroveň vzdelanosti, zručnosti, podnikavosti a inovácie, nerozvinutý sociálny a inštitucionálny kapitál. Navyše v kontexte vidieka SR je potrebné k prekážkam priradiť aj vysokú nezamestnanosť, nízke reálne príjmy, nedoriešené vlastnícke vzťahy k pôde a nehnuteľnému majetku.

Naplnenie potrieb zlepšovania kvality života na vidieku a podpory rozvoja miestnych komunít/partnerstiev vo vidieckych obciach s dôrazom na zachovanie miestneho kultúrneho a historického rázu územia by malo byť zabezpečované podporou činností na vytváranie podmienok pre základné služby na vidieku, zvyšovanie dostupnosti vidieka, využívanie kultúrno-historického a prírodného potenciálu vrátane využívania OZE, ktoré urýchlia miestny ekonomický rozvoj založený na efektívnom využívaní endogénnych zdrojov. Podpora miestnych komunít prostredníctvom

¹¹⁸Počet nevybavených žiadostí dosiahol k septembru 2012 v štátnych škôlkach 7,5 tisíc, pričom situácia je kritická hlavne v Bratislavskom kraji (46 % zo všetkých žiadostí), zdroj Ústav informácií a prognóz školstva

¹¹⁹Druhy peňažných príspevkov na kompenzáciu sú napr. peňažný príspevok na osobnú asistenciu, peňažný príspevok na kúpu alebo úpravu osobného motorového vozidla, peňažný príspevok na prepravu, peňažný príspevok na úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže, peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov na diétne stravovanie, peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich s hygienou alebo s opotrebovaním šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia, peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla, peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so starostlivosťou o psa so špeciálnym výcvikom, peňažný príspevok na opatrovanie

¹²⁰Východisková správa k Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím <http://www.employment.gov.sk/dohovor-osn-o-pravach-osob-so-zdravotnym-postihnutim.html>

iniciatívy LEADER by mala zohrávať kľúčovú úlohu pri smerovaní subvencií, ktoré budú pozitívne vplývať na hospodársky rast a tvorbu pracovných miest na vidieku.

Podporou rozvoja miestnych komunit, z PRV SR 2007 – 2013 cez prístup LEADER, sa prispelo k zlepšovaniu kvality života, zamestnanosti, rozvoju miestnych služieb a obcí. Tým sa podporilo budovanie a rozvoj miestnych partnerstiev a využitie vnútorného rozvojového potenciálu vidieka. Podniky a miestne komunity zapojené do partnerstva môžu pôsobiť motivačne a tvoriť sociálny vzor pre iné komunity/obyvateľov na vidieku, preto je nutné zabezpečiť kontinuitu takto realizovaných a už podporovaných aktivít.

Pre rozvoj obcí a miestny rozvoj je potrebné smerovať investície do drobnej infraštruktúry (rozvoj podnikania a cestovného ruchu), miestnych služieb, vytváranie podmienok pre komunitnú/podnikateľskú činnosť (využitie nevyužívaných objektov v obciach).

1.1.4.2.5 Nízka úroveň sociálnej ekonomiky

Dosiaľ nevyužitý potenciál pre podporu zamestnávania dlhodobo nezamestnaných predstavuje oblasť sociálnej ekonomiky, t. j. takých ekonomických aktivít, ktoré prinášajú nefinančný spoločenský prospech, nižšiu úroveň zisku, než je komerčne akceptovaná. Medzi takéto pozitívne externality patrí práve i podpora zamestnávania dlhodobo nezamestnaných, či marginalizovaných skupín. Na podporu sociálnej ekonomiky by sa mal zamerať verejný sektor a neziskový sektor. Na túto oblasť sa nevzťahujú problémy s dotáciami, keďže práve vzhľadom na nezáujem komerčných subjektov o sociálnu ekonomiku nepredstavuje štátna podpora deformáciu trhu. Aby sa predišlo ďalším problémom s dotáciami, vrátane možného korupčného zneužívania, ponúka sa príležitosť použiť v tejto oblasti finančné nástroje v rámci návratnej formy pomoci.

1.1.4.2.6 Zdravotníctvo

Obyvatelia SR budú priame dôsledky klimatických zmien najviac pociťovať v podobe zvýšenia teploty v letnom období, zmien vo výskyte peľových alergénov a rozšírenia vektorov – prenášačov ochorení. Vo vyššom riziku budú obyvatelia väčších miest a v južných oblastiach SR a v oblastiach s vyššou koncentráciou prachových častíc PM10 i PM2.5. Ak sa počas takýchto dní zároveň zvýši aj koncentrácia prízemného ozónu, bude pravdepodobnosť úmrtí u osôb liečených na určité diagnózy minimálne dvojnásobne vyššia.

1.1.4.2.6.1 *Nízka efektívnosť slovenského zdravotníctva a úroveň verejného zdravia*

Hlavnými medicínskymi príčinami zlého zdravotného stavu obyvateľstva SR¹²¹ je nízka efektívnosť zdravotnej starostlivosti, jej fragmentalizácia a nedostatočná prevencia vzniku ochorení. Nízka efektívnosť slovenského zdravotníctva, ktoré funguje v dlhodobo neudržateľnom nemocnične orientovanom modeli poskytovania zdravotnej starostlivosti, bez koordinovaného prepájania exitujúcich služieb a s malým dôrazom na prevenciu a pôsobenie verejného zdravia, nedokáže účinne prispievať k zlepšeniu zdravotného stavu obyvateľov SR.

1.1.4.2.7 Riziko sociálneho vylúčenia ľudí s prisťahovaleckým pôvodom

Pre SR to znamená zrealizovať investície na podporu aktívneho začleňovania osôb, ktorým z rôznych dôvodov hrozí sociálne vylúčenie, hlavne ľudia s prisťahovaleckým pôvodom, žiadatelia o udelenie azylu, azylanti aj osoby, ktorým bola poskytnutá doplnková ochrana.

¹²¹Zdravé roky života obyvateľstva SR pri narodení (muži-52,4 ženy-52,1) výrazne zaostávajú za hodnotami priemeru krajín OECD (muži-61,9 ženy-62,7)

1.1.4.2.8 Územná koncentrácia

Opatrenia ESF zamerané na zvýšenie miery zamestnanosti sa budú realizovať na celom území SR. Najlepšie predpoklady pre absorpciu podporovaných investícií majú centrá, územia ťažísk osídlenia, ako aj miestne centrá v území ostatných obcí ležiacich na rozvojových osiach. Kľúčové opatrenia EPFRV a ENRF vo vidieckych oblastiach je vhodné lokalizovať do územia ostatných obcí. Opatrenia na integráciu obyvateľov marginalizovaných rómskych komunít by sa mali lokalizovať do území identifikovaných v Atlase rómskych komunít 2013.

1.1.4.3 TC 10: Investovanie do vzdelania, školení a odbornej prípravy, ako aj zručností a celoživotného vzdelávania

Hlavnou výzvou v oblasti vzdelávania je prepojenie obsahu vzdelávania s potrebami trhu práce, a to prostredníctvom zvýšenia kvality vzdelávania na všetkých stupňoch škôl od predprimárneho vzdelávania až po terciárne vrátane celoživotného vzdelávania s dôrazom na inkluzívny rozmer poskytovaného vzdelávania, najmä pre MRK. Je dôležité, aby znevýhodnené skupiny mali rovnaký prístup k vzdelaniu a následne aj uplatneniu na trhu práce.

1.1.4.3.1 Kvalita školského vzdelávania

1.1.4.3.1.1 Materské školy

Kvalitné predprimárne vzdelávanie tvorí nenahraditeľný základ výchovy kvalitného ľudského potenciálu vedomostnej spoločnosti. Na základe prognózy¹²² v súčasnosti prebieha fáza zvyšovania počtu detí, ktorá bude trvať do roku 2017. Vo všeobecnosti materské školy (MŠ) nie sú na nárast počtu detí dostatočne pripravené¹²³.

V súčasnosti je hrubá zaškolenosť detí v MŠ 87 %. V medzinárodnom porovnaní máme nižšiu účasť na predškolskej výchove ako je priemer krajín EÚ. Miera participácie rómskych detí na predškolskom vzdelávaní je v porovnaní s nerómskou populáciou v danej lokalite výrazne nižšia. Nedostatočné, resp. obmedzené kapacity zariadení MŠ sú hlavnými dôvodmi absencie detí z prostredia marginalizovaných rómskych komunít v škôlkach. Prejavom je miera zaškolenosti¹²⁴ (87 % vs. 53 % v prospech majoritnej populácie).

Podľa hodnotenia kvality MŠ, Štátna školská inšpekcia konštatuje, že napriek vytvoreným dobrým materiálno technickým podmienkam sa prejavili nedostatky spôsobené predovšetkým priemernou, alebo málo vyhovujúcou úrovňou inklúzie IKT (gramotnosť a informačné kompetencie) a úrovňou rozvoja kognitívnych kompetencií detí.

1.1.4.3.1.2 Základné a stredné školy

1.1.4.3.1.2.1 Sieť základných a stredných škôl

Sieť základných škôl bola pod vplyvom klesajúcej demografickej krivky čiastočne racionalizovaná a v posledných 10 rokoch je relatívne stabilná. V súčasnosti evidujeme školy s počtom žiakov od 2 do 1008 žiakov, pričom v SR sa nachádza až 110 základných škôl, ktoré majú menej ako 13 žiakov¹²⁵.

¹²² <http://www.uips.sk/regionalne-skolstvo/kvantitativna-prognoza-vyvoja-ms-zs-a-ss-do-roku-2025>

¹²³ Od roku 2006 sa počet nevybavených žiadostí na prijatie dieťaťa do MŠ zvýšil 7,6-násobne, čo v súčasnosti predstavuje 8 144 nevybavených žiadostí. Kým v roku 2000 bolo v sieti škôl a školských zariadení zaradených 3 262 materských škôl so 7 576 triedami, k 15. septembru 2012 bolo v sieti škôl a školských zariadení zaradených len 2 861 materských škôl so 7 395 triedami. Dokazuje to, že zriaďovatelia sa snažia nepriaznivú situáciu pri prijímaní detí riešiť rozširovaním kapacít už existujúcich materských škôl, prípadne adaptáciou vhodných priestorov na triedy materských škôl

¹²⁴ United Nations Development Programme (2012), Report on the Living Conditions of Roma Households in Slovakia 2010, UNDP Regional Bureau for Europe and the Commonwealth of Independent States, Bratislava. Správa bola pripravená na základe dát z rozsiahleho dotazníkového zisťovania životných podmienok rómskych domácností na Slovensku

¹²⁵ Správa o stave školstva na Slovensku, Marec 2013, Ministerstvo školstva vedy, výskumu a športu SR

Počet žiakov na jedného učiteľa má od roku 2000 klesajúci charakter (15,4 žiaka na učiteľa v roku 2000, 12,2 žiaka na učiteľa v roku 2012).

Demografický vývoj, trend uprednostňovania všeobecného vzdelávania pred odborným, ale aj nedostatok informácií žiakov základných škôl o odbornom vzdelávaní a príprave spôsobili klesajúci záujem o odborné vzdelávanie a pokles počtu žiakov nastupujúcich na stredné odborné školy. Gymnázia sú jediným druhom škôl, v ktorom počet žiakov rástol aj pri klesajúcom demografickom vývoji. V roku 2019 čaká gymnázia fáza poklesu žiakov o cca. 30 % do roku 2022. Záujem o stredné odborné školy¹²⁶ dosiahol horizont v polovici 90-tych rokov, odvtedy prevláda klesajúca fáza, ktorá bude pokračovať približne do roku 2021, keď tieto školy bude opúšťať o 27 % absolventov menej ako v súčasnosti.

Z dlhodobého pohľadu sa situácia na základných školách postupne zlepšuje. Školy vo väčšine prípadov disponujú dostatkom prevádzkových priestorov¹²⁷, ktoré podľa Štátnej školskej inšpekcie¹²⁸ zväčša vyhovujú požiadavkám výchovy a vzdelávania. Výnimku tvoria ZŠ v oblastiach s vysokou koncentráciou MRK, v ktorých je pretrvávajúcim problémom nedostatočná kapacita ZŠ. Mnohé školy fungujú v dvojzmennej prevádzke, čo napr. znemožňuje realizáciu inkluzívnej výchovy a vzdelávania a negatívne ovplyvňuje mieru predčasného ukončovania školskej dochádzky.

1.1.4.3.1.2.2 Kvalita vzdelávania na základných a stredných školách

Systém vzdelávania uprednostňuje encyklopedické vedomosti pred rozvíjaním praktických zručností a postojov žiakov. Napriek tomu, že žiaci majú veľmi dobré vedomosti nedokážu ich dostatočne využiť v praktickom živote. Žiaci v medzinárodných meraniach dosahujú výsledky nižšie, ako je priemer EÚ. SR dlhodobo eviduje relatívne nízku úspešnosť 15-ročných žiakov v medzinárodných meraniach PISA (2003 – 2012)¹²⁹. Zvýšenú pozornosť si vyžaduje predovšetkým oblasť matematickej, prírodovednej a finančnej gramotnosti, ako aj rozvoj jazykových a IKT kompetencií žiakov.

Odborné vzdelávanie a príprava nedostatočne reaguje na aktuálne potreby trhu práce a nedokáže pripraviť kvalifikovanú pracovnú silu v takej miere, aby bola schopná bezprostredne po ukončení štúdia vstúpiť do pracovného procesu. Za posledné dva roky sa znížil podiel žiakov stredných odborných škôl vykonávajúcich praktické vyučovanie priamo u zamestnávateľov z 5,75 % na 3,8 %.

So vzrastajúcou autonómiou a samostatnosťou škôl, najmä pri tvorbe obsahu výchovy a vzdelávania, je potrebné nielen hodnotenie vzdelávacích výsledkov žiakov, ale aj komplexné monitorovanie a vyhodnocovanie procesov, prostredníctvom ktorých sa vzdelávacie výsledky strategicky plánujú a dosahujú. V súčasnosti takýto systém prakticky neexistuje.

Na základe Štátnej školskej inšpekcie majú nedostatky školy vo vnútornom systéme kontroly a hodnotenia, v ktorom často chýbajú určené stratégie, priority, kauzálna analýza javov, nástroje hodnotenia. Sústavne pretrváva nedostatok finančných prostriedkov na printovú a digitálnu podobu učebníc, učebných textov a pracovných zošitov. Proces schvaľovania učebníc, učebných textov a pracovných zošitov je zdĺhavý a administratívne náročný.

Zároveň je potrebné vytvoriť predpoklady pre vznik sprostredkujúcich organizácií na podporu duálneho systému odborného vzdelávania a prípravy pre MSP (najmä živnostníkov). Ďalej je žiaduce vytvoriť mechanizmus pre zber dát o pracovných pozíciách (resp. nadväzujúcom odbore štúdia) absolventov stredných škôl tri roky po ukončení strednej školy a vytvoriť inštitúciu výskumného charakteru, ktorá bude zodpovedná za interpretáciu týchto dát a zároveň aj za vytvorenie národného know-how pre anticipáciu potrieb trhu práce na základe ďalších dát a najmä dotazníkového zisťovania dopytu zamestnávateľov po pracovnej sile.

¹²⁶ Stredné odborné školy zahŕňajú od roku 2008 aj bývalé stredné odborné učilišťa a konzervatóriá

¹²⁷ http://www.uvzsr.sk/docs/vs/vyrocná_správa_SR_12.pdf

¹²⁸ Správa o stave a úrovni výchovy a vzdelávania v školách a školských zariadeniach v SR v školskom roku 2011/2012

¹²⁹ http://www.nucem.sk/documents//27/medzinarodne_merania/pisa/publikacie_a_diseminacia/4_ine/Priloha_PISA_2012.pdf

1.1.4.3.1.2.3 Kvalita a postavenie pedagogických a odborných zamestnancov

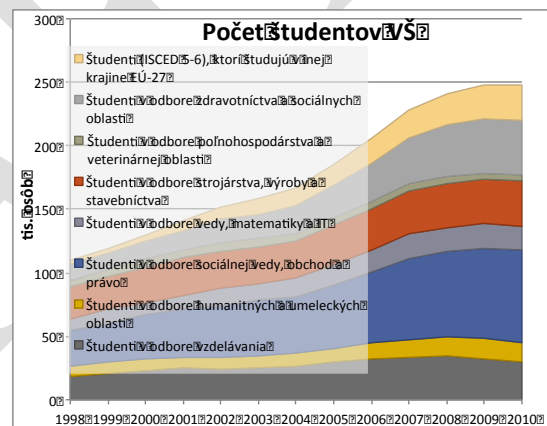
Učiteľia v SR patria k relatívne najslabšie plateným profesiám v rámci OECD. Medzinárodné porovnanie OECD uvádza, že učiteľ v SR zarába v priemere menej ako polovicu priemernej mzdy vysokoškolského absolventa¹³⁰. Finančné ohodnotenie má priamy vplyv aj na záujem mladých ľudí o túto profesiu. Mladých učiteľov vo veku do 30 rokov pôsobí v školách len 13,4 % z celkového počtu. Priemerný vek vysokoškolského pedagóga vo funkcii profesor je 61 rokov.

Nedostatkom pri dosiahnutí vyššej kvality poskytovaného vzdelávania je obsah, rozsah a spôsob stredoškolskej a vysokoškolskej prípravy učiteľov, ktoré nezodpovedajú požiadavkám praxe. V rámci prípravy na učiteľské povolanie absentuje výraznejšie zastúpenie praktickej prípravy, ktorá odrzkadľuje reálne požiadavky učiteľského povolania.

Za účelom zvýšenia atraktivity učiteľského povolania a zlepšenia postavenia a kvality pedagogických a odborných zamestnancov by sa malo investovať do získavania profesijných kompetencií prostredníctvom kontinuálneho vzdelávania učiteľov už pôsobiacich v systéme vzdelávania ako aj do zvýšenia záujmu o štúdium učiteľstva a skvalitnenia prípravy budúcich pedagogických a odborných zamestnancov s výraznejším prepojením na praktickú stránku výučby a inkluzívny rozmer vzdelávania. Súčasťou podpory by malo byť aj zvýšenie efektívnosti riadenia škôl.

1.1.4.3.2 Kvalita terciárneho vzdelávania

Počet vysokých škôl za posledných 20 rokov narástol z 11 na súčasných 37 vysokých škôl univerzitného typu. Počet študentov sa zvýšil zo 63 tisíc na takmer 250 tisíc. Na fakulty spoločensko-vedných odborov sa hlási stále čoraz viac ľudí, hoci je trh profesiami právnikov, manažérov a ostatných absolventov týchto odborov presýtený a trpí akútnym nedostatkom absolventov odborov technického zamerania. Odlev mladých ľudí za kvalitnejším vzdelaním na zahraničné vysoké školy a univerzity kontinuálne rastie, napriek spomaleniu vyvolaného krízou¹³¹ a poklesu 19-ročných obyvateľov od roku 2009 a následne aj novo prijímaných študentov. Ročne štúdium v SR ukončí vyše 70-tisíc absolventov.

Zámerom je, aby v strednodobom horizonte vysoké školy pri vytváraní študijných programov kládli zvýšený dôraz na profil absolventa a výsledky vzdelávania. V rámci snahy o zvýšenie kvality vysokoškolského vzdelávania sa ako najvýznamnejšie nástroje predpokladá podpora podnikateľských, inovačných a riešiteľských schopností v osnovách vyššieho vzdelávania ako aj projektov na zmenu opisov študijných odborov podľa požiadaviek zamestnávateľov, organizovanie odborných praxí študentov a odborných stáží vysokoškolských učiteľov a výskumných pracovníkov v zamestnávateľskom sektore v súlade s cieľmi a opatreniami definovanými v stratégii RIS3¹³². Spolupráca so zamestnávateľmi je nevyhnutnou podmienkou zlepšenia kvality vysokoškolských absolventov a ich uplatnenia sa na trhu práce.

¹³⁰ Priemerný plat pedagogických zamestnancov v roku 2012 dosiahol hodnotu 849,1 EUR u pedagogických zamestnancov, 782,2 EUR u odborných zamestnancov a 493,4 EUR u ostatných zamestnancov financovaných v rámci prenesených kompetencií a hodnotu 666,6 EUR u pedagogických zamestnancov, 849,7 EUR u odborných zamestnancov a 435,4 EUR u ostatných zamestnancov financovaných v rámci originálnych kompetencií. Toto porovnanie je však relatívne v závislosti od rozdielu medzi tarifnými a celkovými priemernými mzdovými výdavkami v jednotlivých krajinách, ktoré v hodnotení zohľadnené nie sú

¹³¹ Pre ilustráciu: za posledných 9 rokov sa počet Slovákov študujúcich v zahraničí cez program Erasmus strojnásobil na 1 798 v roku 2010, a v ČR sa za posledných 5 rokov znásobil päťkrát - dosiahol v roku 2010 viac ako 5000

¹³² Str. 69 Stratégia výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu SR

SR má najviac univerzít v Európe v prepočte na 100 tisíc obyvateľov¹³³, na druhej strane najmenej študentov na jednu univerzitu a poskytuje najnižšie percento HDP na vysoké školy. Ide o mix faktorov, ktorý sa následne prejavujú v nízkej kvalite terciárneho vzdelávania.

Kapacity slovenského vysokého školstva možno hodnotiť ako dostatočné. Pre zabezpečenie inkluzívneho rozmeru vzdelávania a prístupu znevýhodnených skupín k vysokoškolskému vzdelávaniu je však potrebné zamerať sa na odstraňovanie bariér pri prístupe k vzdelaniu. Spolu s podielom populácie študujúcej v terciárnom vzdelávaní sa kontinuálne zvyšuje aj rodový rozdiel v podiele študujúcich žien a mužov¹³⁴. Matematické, vedecké a technologické odbory (ISCED 5 – 6) absolvovalo v roku 2011 približne 37 % mužov zo všetkých absolventov vysokoškolského štúdia a tento podiel je pomerne stabilný. U žien to bolo 11,6 % z absolventiek ISCED 5 – 6 všetkých odborov a podiel za ostatných desať rokov varuje medzi 16 – 11 %¹³⁵.

1.1.4.3.3 Intenzita ďalšieho vzdelávania

Na Slovensku platí rovnaké zistenie ako v Európe, že čím má človek vyšší stupeň vzdelania, tým sa viac zapája do aktivít v ďalšom vzdelávaní. Ľudia, ktorí sa najviac potrebujú ďalej vzdelávať, sa nevzdelávajú a naopak. Na celoživotnom vzdelávaní v SR participuje necelých 5 % ekonomicky aktívnych obyvateľov (EAO) vo veku 25-64 rokov¹³⁶. Účasť dospelých na celoživotnom vzdelávaní v SR bola v roku 2011 na úrovni 3,9 %, pričom v priemere za EÚ bola na úrovni 8,9 %.

Prekážkou účasti na ďalšom vzdelávaní je hlavne jeho nízka akceptácia zamestnávateľmi, keďže výstup z ďalšieho vzdelávania negarantuje ani vyšší plat a ani lepšiu zamestnateľnosť. Nie je považovaný za rovnocenný s diplomom či výučným listom, čo spôsobuje, že tejto forme vzdelávania nie je prikladaný náležitý význam a dôležitosť. Ďalšou prekážkou je vytvorenie vhodných podmienok ďalšieho vzdelávania, a to časové hľadisko, dostupnosť do miesta vzdelávania, či forma poskytovaného vzdelávania.

Rovnováha na trhu práce je negatívne ovplyvňovaná aj demografickým vývojom v SR. Ten je charakteristický poklesom pôrodnosti a starnutím populácie. V súčasnosti existuje nedostatok pracovných síl v niektorých profesiách, ktorý sa bude ďalej prehĺbovať. Formou celoživotného vzdelávania je preto potrebné podporovať aj doplnenie chýbajúcich kľúčových pracovných miest mladými pracovníkmi, a to prostredníctvom motivačných programov, ako aj uplatnenie sa starších ľudí na trhu práce prostredníctvom získavania nových zručností. Nosnou ideou pri všetkých aktivitách v oblasti celoživotného vzdelávania však musí byť jeho prepojenosť na potreby trhu práce a požiadavky zamestnávateľov, vrátane ich spolupráce na poskytovaní vzdelávania, tvorbe jeho obsahu a účasti na poradenstve pre dospelých. S dôrazom na inkluzívny aspekt vzdelávania je potrebné cielene zabezpečiť možnosti pre vzdelávanie a odbornú prípravu osôb so zdravotným, sociálnym, alebo iným znevýhodnením za účelom začlenenia zraniteľných skupín obyvateľstva na trh práce a do spoločnosti.

Predpokladom akceptácie výsledkov celoživotného vzdelávania zamestnávateľmi je dokončenie a následná implementácia Národného kvalifikačného rámca a aktualizácia Národnej sústavy kvalifikácií podľa požiadaviek trhu práce, ktoré sú v súčasnosti realizované prostredníctvom národných projektov OP Vzdelávanie. Z hľadiska motivácie a účasti dospelých na celoživotnom vzdelávaní je nevyhnutné zabezpečiť kontinuitu výstupov týchto projektov vrátane rozvoja systému poradenstva pre dospelých ako nástroja lepšej uplatniteľnosti na trhu práce primárne pre osoby s nízkou kvalifikáciou a stupňom vzdelania.

¹³³ Podkladový materiál vlády o koncepcii VŠ

¹³⁴ V roku 2009 dosahoval 1,9 p. b. a v roku 2011 už 3,8 p. b. Vo vekovej kategórii starších 30–34 ročných študentov je rozdiel ešte väčší. Od roku 2009 sa z 4,1 p. b. zvýšil na 7,8 p. b. v roku 2011. Tento trend badať v takmer celej Európe, pričom počet študujúcich žien, hlavne tej staršej vekovej kategórie je ešte vyšší ako na Slovensku, zdroj: Eurostat

¹³⁵ Eurostat, <http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/setupModifyTableLayout.do>

¹³⁶ Pre porovnanie, napr. v Nórsku na celoživotnom vzdelávaní participuje cca. 19 % EAO vo veku 25-64 rokov

V oblasti rozvoja vidieka musí vzdelávanie smerovať k prioritným oblastiam Spoločnej poľnohospodárskej politiky najmä však k zvyšovaniu konkurencieschopnosti podniku, efektívnejšiemu riadeniu podniku, k podpore zavádzania inovácií na úrovni podniku, k lepšiemu využitiu prírodných zdrojov, ochrane životného prostredia, životných podmienok zvierat a zlepšeniu kvality života.

1.1.4.3.4 Územná koncentrácia

Kľúčové opatrenia ESF do vzdelania, školení a odbornej prípravy, ako aj zručností a celoživotného vzdelávania a investície EFRR do infraštruktúry v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy je vhodné orientovať do celého územia SR. Najlepšie predpoklady pre absorpciu podporovaných investícií majú centrá, územia ťažísk osídlenia, ako aj miestne centrá v území ostatných obcí ležiacich na rozvojových osiach. Kľúčové opatrenia EPFRV vo vidieckych oblastiach je vhodné lokalizovať do územia ostatných obcí.

1.1.5 Udržateľné a efektívne využívanie prírodných zdrojov

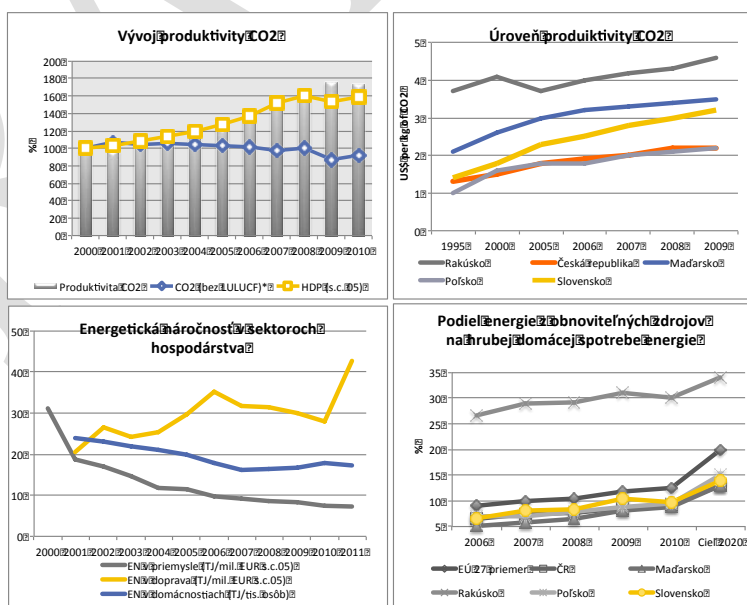
Podpora udržateľného a efektívneho využívania zdrojov predstavuje pre SR, podobne ako pre celú EÚ, jednu z najdôležitejších ekonomických a environmentálnych výziev, keďže prispieva k stimulácii hospodárskeho rastu a zároveň zabezpečuje, aby kvalita tohto rastu viedla k udržateľnej budúcnosti¹³⁷.

Medzi kľúčové potreby v tejto oblasti patria: prechod na nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch, podpora prispôbovania sa zmenám klímy, predchádzanie a riadenie rizika a ochrana životného prostredia a presadzovanie efektívneho využívania zdrojov.

1.1.5.1 TC 4: Podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch

Politika tzv. zeleného rastu ako jedna z priorit Stratégie Európa 2020 aj OECD je smerovaná na využívanie čistejších zdrojov energie, ktoré zabránia environmentálnej degradácii, prechod na nízkouhlíkové hospodárstvo a postupné znižovanie emisií skleníkových plynov aj znečistenia ovzdušia. Približne 50 % celkových emisií v roku 2010 bolo produkovaných firmami v ETS. V rámci plnenia národných cieľov znižovania emisií skleníkových plynov do roku 2020 bude SR naďalej kontrolovať tvorbu emisií v prevádzkach zaradených do EÚ ETS smerom k definovanému cieľu zníženia o 21 % v porovnaní s rokom 2005. Taktiež v súlade s novou európskou legislatívou v oblasti energetickej efektívnosti bol upravený národný indikatívny cieľ, podľa ktorého by mala SR do roku 2020 dosiahnuť úspory energie 20 % z konečnej energetickej spotreby podľa PRIMES 2007

Emisie CO₂ majú podľa údajov SHMÚ od roku 2000 mierne klesajúci trend aj v podmienkach rastu HDP (tzv. decoupling). Na vytváraní skleníkového efektu sa podieľajú aj oxid dusný a metán, ktoré sú

¹³⁷ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov Plán pre Európu efektívne využívajúcu zdroje (KOM (2011) 571), kap. 1

produkované poľnohospodárskym sektorom. Celkové emisie z poľnohospodárstva SR v roku 2010 dosiahli 2 024 600 t ekvivalentu CO₂. Podiel poľnohospodárstva na celkových čistých emisiách SR predstavuje 5,1 %. Celkové antropogénne¹³⁸ emisie skleníkových plynov v roku 2011 boli 45,3 mil. ton¹³⁹. V porovnaní s rokom 1990 teda klesli o 36,9 %, medziročne poklesli o 1,3 %. Podľa bilancie emisií od roku 2008, SR svoj redukčný záväzok v prvom období Kjótskeho protokolu splní bez väčších ťažkostí. Podiel emisií v sektore energetiky, vrátane dopravy, na celkových emisiách skleníkových plynov v roku 2011 bol takmer 70 %, emisie z dopravy v rámci sektora energetiky tvorili 20 %. Zatiaľ čo podiel emisií zo stacionárnych zdrojov klesá, podiel emisií z dopravy sa neustále zvyšuje. Od roku 1990 vzrástli emisie z dopravy o 27 %, keď v roku 1990 predstavovali len 9 %. Analýza trendov a projekcií emisií krajín EÚ za rok 2012¹⁴⁰ potvrdzuje, že SR by malo svoj individuálny emisný cieľ do roku 2020 pre sektory mimo schémy ETS splniť pomocou už zavedených politík a opatrení. Od roku 2001 je možné hovoriť o pozitívnom vývoji environmentálnej efektivity poľnohospodárstva vzhľadom na emisie skleníkových plynov. Tento pozitívny efekt spôsobený poklesom emisií z poľnohospodárstva je najmä dôsledkom zníženia stavov hospodárskych zvierat a úrovne hnojenia priemyselnými hnojivami. Sektor využívania pôdy a lesníctvo má negatívnu emisnú bilanciu. Záchyty sú teda vyššie ako emisie z niektorých činností. Do roku 2004 zostávali pomerne stabilne na úrovni 8-10 % celkových emisií skleníkových plynov. V roku 2004 sa pohlcovanie znížilo z dôvodu zvýšeného výskytu škodcov a nepriaznivých poveternostných podmienok. V procesoch sekvestrácie sú teda lesy nezastupiteľné a ich potenciál ukladania uhlíka do dreva vysoko prekračuje potenciál pestovania plodín. Celková zásoba uhlíka v drevnej biomase dosiahla v roku 2011 227,9 mil. ton uhlíka. Posilnenie sekvestrácie sa dosiahne predovšetkým zlepšenou starostlivosťou o zdravotný stav lesov a systematickou obnovou lesa. Najväčší nárast emisií skleníkových plynov sa očakáva v sektore dopravy.

Napriek dynamickému zlepšovaniu energetickej efektívnosti má SR piatu najvyššiu energetickú náročnosť, ktorá prevyšuje priemernú úroveň EÚ 27 približne trikrát. Podľa smernice 2012/27/EÚ o energetickej efektívnosti si SR stanovila na roky 2014 – 2020 národný indikatívny cieľ úspor energie vyjadrený v znížení konečnej energetickej spotreby vo výške 130 690 TJ, čo predstavuje zhuba 20 % zníženia spotreby primárnych energetických zdrojov¹⁴¹.

Z pohľadu energetickej efektívnosti má v podmienkach SR najvyšší potenciál úspor energie oblast verejných a obytných budov, priemysel a dodávka tepla prostredníctvom systémov centralizovaného zásobovania teplom ako aj aktivity zamerané na podporu propagácie udržateľnej energetiky na národnej, regionálnej a miestnej úrovni.

Zníženie emisií CO₂ zabezpečí aj vyššie využívanie obnoviteľných zdrojov energie (OZE) na úkor fosílnych palív. Podľa smernice 2009/28/ES má SR záväzný cieľ 14 % OZE na hrubej konečnej energetickej spotrebe. Priebežný cieľ pre roky 2011 – 2012 vo výške 8,2 % bol splnený. V zmysle týchto opatrení by mala byť podpora smerovaná najmä do oblasti výroby tepla z OZE a na inovatívne a perspektívne technológie využívajúce OZE, vrátane využívania energie biomasy, ktorá vzniká ako vedľajší produkt alebo odpad z poľnohospodárskej činnosti a spracovania alebo lesnej výroby. To zabezpečí konkurencieschopnosť výroby tepla z OZE, zníženie energie z fosílnych palív a zníženie emisií CO₂. V roku 2020 sa na výrobe tepla budú OZE podieľať 14,6 % a podiel výroby elektriny OZE je plánovaný na 24 %. V roku 2010 predstavoval podiel výroby tepla 9,2 % a podiel výroby elektriny 18,6 %. Podiel elektriny z OZE sa postupne zvyšuje vďaka podpornému mechanizmu pevných výkupných cien (taríf), ktorý nadobudol účinnosť v roku 2009. Uvedený mechanizmus však zvyšuje ceny elektriny pre priemysel a ostatných konečných odberateľov, a preto je možné očakávať jeho modifikáciu, ktorá postupne eliminuje podporu výroby elektriny z OZE.

¹³⁸ Bez započítania záchytov za sektor využívanie pôdy, zmena vo využívaní pôdy a lesníctvo (Land use, land use change and forestry)

¹³⁹ Vyjadrené ako CO₂ ekvivalenty

¹⁴⁰ <http://www.europa.eu/publications/ghg-trends-and-projections-2012>

¹⁴¹ Národný program reforiem Slovenskej republiky 2013, uznesenie vlády SR č. 198 z 24. apríla 2013

1.1.5.1.1 Nízka energetická efektívnosť v priemysle

Priemysel je jedným z najvýznamnejších sektorov národného hospodárstva SR, v ktorom bola znížená energetická náročnosť. Tento aspekt bol dosiahnutý najmä zavádzaním nových inovatívnych technológií a zvyšovaním podielu priemyselných odvetví s vyššou pridanou hodnotou. Povinné využívanie systému energetických auditov a aplikácia nízkonákladových opatrení identifikovaných v týchto auditoch taktiež významne ovplyvnila zníženie spotreby energie v priemysle. Napriek uvedeným aktivitám je podiel priemyslu (zhruba 40 %) na konečnej energetickej spotrebe v SR pomerne vysoký v porovnaní s priemernou hodnotou EU-27 (približne 26 %).

Aj keď na základe spoločných EÚ ukazovateľov pre plnenie úspor energie podľa národných akčných plánov SR splnila plánované úspory energie pre roky 2008 – 2010, pri hodnotení Akčného plánu energetickej efektívnosti SR na roky 2008 – 2010 boli z dvoch rôznych finančných mechanizmov identifikované konkrétne projekty na zlepšovanie energetickej efektívnosti v priemysle s úsporou energie zhruba 650 TJ, a to s celkovou investičnou náročnosťou približne 26,4 mil. EUR, čo predstavuje zhruba 55 % plánovaných úspor v priemysle. V Akčnom pláne energetickej efektívnosti SR na roky 2011 – 2013 je plánovaná úspora energie v priemysle vo výške 2 490 TJ, čo predstavuje asi dvojnásobok úspor energie požadovaných v prvom akčnom pláne. Pri návrhu Akčného plánu energetickej efektívnosti SR na roky 2014 - 2016 sa navrhuje ročná úspora energie v priemysle na úrovni druhého akčného plánu energetickej efektívnosti, čo predstavuje každoročné zníženie konečnej energetickej spotreby v priemysle vo výške zhruba 2 000 TJ (1,5 % z priemernej konečnej energetickej spotreby priemyslu v rokoch 2010 – 2012).

1.1.5.1.2 Neudržateľná doprava

Hlavným sektorom, v ktorom sa SR nedarí stabilizovať rast podstatného objemu¹⁴² emisií skleníkových plynov, je sektor cestnej dopravy v dôsledku rozmachu individuálnej automobilovej dopravy¹⁴³. Od roku 1990 podiel emisií z dopravy na celkových emisiách vzrástol o 11,5 %.

1.1.5.1.3 Nízka energetická efektívnosť budov a služieb

Na konečnú energetickú spotrebu domácností, sektoru obchodu a služieb, vrátane služieb poskytovaných verejnými inštitúciami, má spotreba budov najväčší vplyv. Podiel energeticky hospodárnych budov v SR je nízky. V období 2008 – 2010 sa zlepšením tepelno-technických vlastností budov ušetrilo cca 10 GWh (hodnota stanovená na základe 9 343 certifikátov). Inštalácia individuálnych meradiel tepla a termoregulačných ventilov na vykurovacích telesách taktiež prispieva k zníženiu spotreby tepla. Do konca roku 2011 sa obnovilo zhruba 32 % fondu bytových budov postavených po r. 1992. Do roku 2020 bude zateplená asi polovica existujúcich budov. Podpora by mala byť smerovaná do významnej obnovy budov vo všetkých sektoroch. Významné zníženie externých dodávok energie, ktoré napomôže zníženiu emisií skleníkových plynov, sa dosiahne implementáciou projektov, ktoré kombinujú úsporu energie na spotrebu tepla a využívanie OZE najmä pre svoju spotrebu.

Vzhľadom na požiadavky smernice 2010/31/EÚ o energetickej hospodárnosti budov by mali všetky nové verejné budovy postavené od roku 2019 a všetky budovy postavené od roku 2021, spĺňať požiadavky budov s takmer nulovou spotrebou energie. Predmetné požiadavky sú zohľadnené aj v Národnom pláne na zvyšovanie počtu budov s takmer nulovou spotrebou energie¹⁴⁴.

¹⁴² Podiel emisií v sektore energetika vrátane dopravy na celkových emisiách skleníkových plynov v roku 2010 bol 70 % (vo vyjadrení na CO₂ ekvivalenty), emisie z dopravy v rámci sektora energetika tvorili 21 %

¹⁴³ Stupeň automobilizácie v SR permanentne rastie a v roku 2010 bol 3,26 obyvateľov pripadajúcich na jeden osobný automobil, pričom v Bratislavskom kraji bol v roku 2010 stupeň automobilizácie 2,18 a na druhej strane v Prešovskom kraji bola hodnota tohto ukazovateľa 4,17. Počty dopravných prostriedkov v železničnej a vodnej doprave (environmentálne najvhodnejšie druhy dopravy v preprave osôb a tovarov) za posledných 10 rokov poklesli o cca 40 %

¹⁴⁴ Národný plán na zvyšovanie počtu budov s takmer nulovou spotrebou, MDVRR SR, <http://www.telecom.gov.sk/index/index.php?ids=83491>

Podľa smernice 2012/27/EÚ o energetickej efektívnosti bude potrebné od roku 2014 zabezpečiť obnovu budov ústredných orgánov štátnej správy. Táto obnova sa bude týkať budov, ktoré nespĺňajú minimálne požiadavky na energetickú hospodárnosť budov podľa smernice 2010/31/EÚ o energetickej hospodárnosti budov. Ročne bude potrebné obnoviť toľko budov, ktoré zodpovedajú 3 % celkovej podlahovej plochy budov nad 500 m², neskôr nad 250 m².

1.1.5.1.4 Neefektívne zásobovanie teplom

Emisie z výroby elektriny a tepla predstavujú 24 % emisií CO₂ zo spaľovania palív. Od roku 1990 do roku 2008 klesli o viac ako 34 %. Produkcia elektriny a tepla však v tomto období nijako významne neklesla¹⁴⁵.

SR je charakterizovaná rozvinutým systémom centralizovaného zásobovania teplom (CZT), ktorý pokrýva viac ako 30 % celkovej spotreby tepla. Do systémov CZT je teplo dodávané prevažne z kombinovanej výroby elektriny a tepla (KVET). Ostatná výroba tepla je zabezpečovaná hlavne v lokálnych, resp. okrskových zdrojoch tepla (kotelne, výhrevne) s vlastnými rozvodmi tepla.

Rekonštrukcia technicky a ekonomicky zastaraných rozvodov tepla a prípadne aj zmena spôsobu zásobovania teplom zo štvorrúrkových systémov na dvojrúrkové s kompaktnými domovými odovzdávacími stanicami tepla si vyžiada v najbližšom období zvýšenie investičných nákladov, a to najmä z dôvodu výrazného zníženia odberu tepla za posledných 10 rokov. Rekonštrukciou a modernizáciou rozvodov tepla bude možné cenu tepla zo systémov CZT udržať na primeranej úrovni a zabrániť tak nekoordinovanému odpájaniu sa odberateľov zo systémov CZT. V opačnom prípade by totiž cena tepla pre odberateľov CZT mohla neúmerne rásť, čo by mohlo následne spôsobiť kolaps celého systému CZT s negatívnymi dopadmi na životné prostredie, ako aj nepriaznivými sociálnymi dôsledkami.

1.1.5.1.5 Nízky podiel obnoviteľných zdrojov v energetickom mixe a nízky podiel KVET

V roku 2012 bolo využívanie OZE na úrovni 50 PJ, čo predstavuje 11 % z hrubej konečnej energetickej spotreby. Aj napriek rastu využívania OZE v posledných rokoch, ich podiel zostáva stále nízky v porovnaní s vysokým importom fosílnych palív. Na dosiahnutie záväzného cieľa v OZE 14 % sa musí využívanie OZE zvýšiť na úroveň 80 PJ. Na základe Národného akčného plánu pre energiu z OZE sa očakáva významný nárast využívania OZE v sektore tepla. Doterajšie využívanie OZE v sektore tepla vykazovalo len mierny nárast, pretože vyčlenené finančné prostriedky na tieto projekty boli nedostatočné. Projekty využívajúce napríklad geotermálnu energiu v centrálnom zásobovaní teplom alebo v rámci skleníkového hospodárstva majú dlhodobú návratnosť a vyžadujú značné objemy financovania, ktoré nie sú na trhu dostupné, respektíve sú dostupné za podmienok, za ktorých je realizácia takýchto projektov neefektívna. V oblasti výroby elektriny z OZE budú prioritou technológie, ktoré sa budú vyznačovať inovatívnym riešením s pozitívnym dopadom na stabilitu elektrizačnej sústavy. Efektívnosť podpory sa bude dosahovať tým, že sa zabráni prekryvaniu viacerých podporných nástrojov a podporené projekty nebudú zvyšovať koncové ceny elektriny.

V oblasti výroby tepla by mali byť podporované zariadenia využívajúce biomasu, geotermálnu energiu a slnečnú energiu a tepelné čerpadlá; pri výrobe elektriny budú podporené vodné elektrárne a zariadenia na výrobu bioplynu a biometánu. Podpora bude smerovať aj na inštaláciu menších zariadení využívajúcich slnečnú energiu a biomasu a tepelných čerpadiel, ktoré budú pokrývať spotrebu energie v domácnosti.

Záväzný cieľ 10 % v oblasti dopravy sa napĺňa povinným primiešavaním biopalív, ktoré spĺňajú kritériá udržateľnosti. Tieto kritériá boli zavedené v roku 2011. V roku 2012 podiel OZE, vrátane biopalív spĺňajúcich kritériá udržateľnosti, v doprave dosiahol 4,5 %. Plnenie cieľa v nasledujúcich rokoch sa dosiahne aj biopalivami, ktoré je možné viacnásobne zarábať.

¹⁴⁵ Energy Policies of IEA Countries – The Slovak Republic – 2012 Review

V súčasnosti sa v SR zhruba 20 % elektriny vyrába vysoko účinnou kombinovanou výrobou. Podiel jednotlivých druhov palív použitých na KVET zostáva približne zachovaný. Od roku 2007 sa postupne zvyšuje podiel drevnej štiepky, čo je s pôsobením najmä environmentálnou politikou znižovania emisií oxidov síry, ale aj národnou podmienkou podpory výroby elektriny z biomasy len v zariadení na kombinovanú výrobu. Napriek pokroku v oblasti vysoko účinnej kombinovanej výroby do roku 2007 sa podiel výroby elektriny vyrobenej vysoko účinnou kombinovanou výrobou znižuje, najmä v súvislosti s poklesom dopytu po využiteľnom teple.

1.1.5.1.6 Nízka penetrácia inteligentných meracích systémov a sietí

Transpozíciou smernice 2009/72/ES do nového zákona o energetike a zákona o regulácii v sieťových odvetviach sú stanovené postupy a termíny v rámci zavádzania inteligentných meracích systémov (IMS) a podpory rozvoja inteligentných sietí a optimalizácie využívania elektriny.

Zavádzanie IMS v SR je uvažované v priebehu rokov 2013 až 2020. Do projektu by mali byť zaradené odberné miesta s ročným odberom nad 4 MWh, ktoré predstavujú približne 23 % zo všetkých predpokladaných odberných miest na úrovni nízkeho napätia (NN) v roku 2020. Cieľový stav v roku 2020 je 603 750 inštalácií s odberom približne 53 % z celkového ročného množstva spotrebovanej elektriny na napäťovej úrovni NN.

Rozvoj distribučných sietí by mal byť orientovaný aj do oblasti inteligentných sietí, ktoré dokážu efektívnym spôsobom integrovať väčšie množstvá OZE do prenosových a distribučných sústav a pomáhajú rozvíjať decentralizovanú výrobu elektriny.

1.1.5.1.7 Územná koncentrácia

Pre zabezpečenie čo najefektívnejšieho riešenia tematického cieľa, je z hľadiska územej koncentrácie kľúčových opatrení pre EFRR zameraných na energetickú efektívnosť a vykurovanie a chladenie vo verejných budovách, využívanie obnoviteľných zdrojov energie v malých a stredných podnikoch, integrované nízkouhlíkové stratégie a akčné plány týkajúce sa udržateľných energií pre mestské oblasti, vhodné lokalizovať investície predovšetkým do najviac urbanizovaných území mestských funkčných území, centier osídlenia a území ťažísk osídlenia 1. a 2. úrovne. Opatrenia na integrované nízkouhlíkové stratégie a akčné plány je vhodné koncentrovať na celom území SR. Do týchto lokalít sa majú orientovať aj opatrenia spojené s nízkouhlíkovým hospodárstvom v súvislosti s dopravou, ako aj príslušných rozvojových osí, kde sa predpokladá najvyššia dopravná záťaž. Kľúčové opatrenia EPFRV vo vidieckych oblastiach je vhodné lokalizovať do územia ostatných obcí.

1.1.5.2 TC 5: Podpora prispôsobovania sa zmene klímy, predchádzanie a riadenie rizika

Napriek tomu, že SR nepatrí medzi najviac ohrozené regióny v oblasti zmeny klímy¹⁴⁶, sú v posledných rokoch evidované a pozorované stále významnejšie extrémne výkyvy počasia napr. nárazové dažde alebo dlhotrvajúce suchá. Zmeny klímy v SR zachytáva 6 skupín indikátorov, ktoré poukazujú na dlhodobé, prevažne zhoršujúce sa trendy. Tieto trendy sa dajú ovplyvniť hlavne mitigačnými opatreniami¹⁴⁷. S cieľom minimalizovať riziká a negatívne dopady zmeny klímy na kvalitu života ľudí a hospodársky rast je potrebné uplatňovať aj súbor adaptačných opatrení¹⁴⁸. SR v tejto súvislosti pripravuje Stratégiu adaptácie na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy a Metodiku hodnotenia vybraných rizík na vnútroštátnej úrovni¹⁴⁹ v kontexte s ostatnými strategickými dokumentmi¹⁵⁰. Kľúčovými problémami v oblasti prispôsobovania sa zmenám klímy, predchádzania a riadenia rizika sú:

¹⁴⁶ Správa Európskej environmentálnej agentúry č.12/2012 „ Zmena klímy, vplyv a zraniteľnosť v Európe v roku 2012“

¹⁴⁷ Znižovanie emisií skleníkových plynov

¹⁴⁸ Prispôsobovanie sa nepriaznivým dôsledkom zmeny klímy

¹⁴⁹ http://www.minv.sk/?Dokumenty_na_stiahnutie_CO&subor=175547

¹⁵⁰ Napr. Koncepcia energetickej efektívnosti SR, pripravovaný 3. Akčný plán energetickej efektívnosti SR

- Investície na prispôsobenie sa zmene klímy v oblastiach: poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo, vodné hospodárstvo, biodiverzita, doprava, sektor energetiky, geológia a prírodné zdroje;
- Riešenie osobitných rizík, zabezpečenie odolnosti proti katastrofám a vyvíjanie systémov zvládania katastrof;
- V oblasti zmeny klímy by mal podpornú úlohu zohrávať trh práce a vzdelávací systém, najmä v súvislosti s potrebou prispôsobovania trhu práce smerom k udržateľnosti, orientácii na vytváranie zelených pracovných miest, resp. „ozeleňovanie“ existujúcich pracovných miest¹⁵¹.

1.1.5.2.1 Investície na prispôsobenie sa zmene klímy

1.1.5.2.1.1 Poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo

Poľnohospodárstvo reaguje na zmenu klímy veľmi citlivo. V podmienkach SR to predstavuje najmä zmeny teplotnej a vlhovej zabezpečivosti rastlinnej výroby, zmeny fenologických pomerov, zmeny fyzikálnych a chemických vlastností pôd, zmeny podmienok prezimovania a zmeny vo výskyte chorôb, škodcov a burín. Niektoré regióny SR sa môžu stať nevhodnými pre pestovanie plodín. Predpokladá sa, že klimatické zmeny prinesú zvýšenie premenlivosti úhrnov zrážok, zrejme sa predĺžia a častejšie sa vyskytnú suché obdobia na strane jednej a krátke daždivé obdobia budú zrážkovo výdatnejšie na strane druhej. Očakáva sa zvýšenie podielu pôd trpiacich suchom a naopak rozšíri sa ohrozenosť pôd častejšími a intenzívnejšími lokálnymi splachmi pôdy a záplavami.

Závlahové systémy sú na poľnohospodárskej pôde vybudované na výmere 321 tis. ha, avšak jej využívanie sa počas rokov mení. Odbery podzemných vôd pre poľnohospodárstvo predstavujú približne 3 % a odbory z podzemných vôd na závlahy napr. v roku 2010 predstavovali len 2,3 %. Vývoj klimatických podmienok, najmä zrážkových pomerov signalizuje do budúcnosti zvýšenú potrebu závlah pri pestovaní plodín.

Na druhej strane sa predpokladá, že v dôsledku zmien klímy bude dochádzať k intenzívnejším lokálnym záplavám a zamokreniu poľnohospodárskej pôdy. Hydromelioračné kanály a čerpacie stanice zohrávajú významnú úlohu v prevencii pred škodami na poľnohospodárskej produkcii spôsobenými záplavami a zamokrením, či škodami v podobe vodnej erózie. Počas povodní v roku 2010 bolo opakovane zaplavenej alebo zamokrenej približne 150 tis. ha ornej pôdy, čo malo za následok škody v poľnohospodárstve až do výšky 54 mil. EUR. Existujúce vodohospodárske zariadenia a vodné stavby výraznou mierou regulovali, ochránili a znížili dopady povodní na obyvateľstvo, krajinu a hospodárstvo, avšak vzhľadom na ich vek, aktuálny stav a extrémne namáhanie, ktoré prekročilo ich pôvodné projektované parametre, nebola ich v niektorých prípadoch miera ochrany a bezpečnosť dostatočujúca. V súčasnosti je v správe Hydromeliorácií 5 851 km odvodňovacích kanálov a 24 odvodňovacích staníc, ktoré pokrývajú cca 459 tis. ha pozemkov. Na hydromelioračných zariadeniach dochádza postupom času k ich opotrebeniu a zvyšujú sa nároky na zabezpečenie ich prevádzkyschopnosti tým viac, že mnohé zariadenia sa využívajú aj po dosiahnutí ich plánovanej životnosti (40 rokov). Pre udržanie funkčnosti a zabezpečenie ich ochranného účinku je nevyhnutné investovať do ich opráv, rekonštrukcie, modernizácie a dostavby. Vo vhodných stanovištných podmienkach je vhodné prebudovať existujúce odvodnenia na regulovaný odvodňovací systém s retardáciou odtoku.

Pri pohľade na možný vývoj produkcie odvetvia sa v roku 2050 pravdepodobne dostavia negatívne dopady klimatickej zmeny v poklese produkcie o 5 – 10 %, v závislosti na intenzite zmeny klímy. Pre zmiernenie uvedených dopadov je potrebná realizácia opatrení správneho riadenia vodného a pôdneho režimu v poľnohospodárstve vrátane zvýšenia efektívnosti využívania vody prostredníctvom mitigačných a adaptačných postupov (poľnohospodárske postupy chrániace vodu

¹⁵¹ Napr. v oblasti redukcie spotreby energie a prírodných zdrojov, prechodu k nízkouhlíkovému hospodárstvu, ochrany a obnovy ekosystémov a biodiverzity a minimalizácie produkcie odpadu a znečistenia

a pôdu, preventívne opatrenia na zadržiavanie vôd na poľnohospodárskej a lesnej pôde, ktoré zlepšujú vodný režim v pôdach, agroenvironmentálne operácie súvisiace s klímou, využívanie závlah a fungujúce odvodnenie).

Dôsledky zmeny klímy na lesné ekosystémy a lesné hospodárstvo sa prejavia najmä v zmene bioklimatických podmienok o 1-2 vegetačné stupne, zmene rastových podmienok lesných drevín a v pôsobení a biotických škodlivých činiteľov. Poškodenie snehom sa rozšíri do vyšších nadmorských výšok (6.-8. Lvs) a zmenou časovopriestorového pôsobenia biotických škodcov sa očakáva postupná invázia nových škodcov najmä z oblasti Balkánu. V prípade, že sa nebudú realizovať vhodné adaptačné opatrenia, podľa modelových prepočtov by sa škody na produkcii lesného hospodárstva mohli zvýšiť o 5,5 % (132 mil. EUR, pokles zamestnanosti o cca. 3 000 ľudí).

1.1.5.2.1.2 Vodné hospodárstvo

Tak ako je uvedené v Pláne pre Európu efektívne využívajúcu zdroje¹⁵², zmena klímy pravdepodobne povedie k zvýšeniu nedostatku vody, ako aj intenzity a frekvencie záplav, čo zároveň predstavuje jeden z najvýznamnejších problémov vodného hospodárstva v rámci SR. Striedanie takých extrémov počasia, ako dlhotrvajúce suchá a povodne, bude mať negatívny dopad na kvalitu a množstvo zásob vody vo vodných útvaroch, čo povedie k zmenám v hydrologickej bilancii vodných zdrojov. Výsledkom môže byť pokles zásob vôd v krajine, zvýšenie variability priemerných ročných prietokov a prehĺbenie odtokových extrémov. Bez realizácie opatrení využívajúcich kombináciu technických opatrení na ohrozených úsekoch vodných tokov a zelenej infraštruktúry v krajine¹⁵³ možno očakávať, že najmä oblasti s nedostatkom zásob podzemných zdrojov vôd budú intenzívnejšie čeliť negatívnym dôsledkom zmeny klímy, ktoré spôsobujú škody nielen na majetku obyvateľstva, ale aj na poľnohospodárskej produkcii a kvalite poľnohospodárskej a lesnej pôdy. Dobre naplánovaný manažment preventívnych protipovodňových opatrení s maximálnym využitím možností, ktoré poskytujú opatrenia podporujúce zelenú infraštruktúru, ako aj a vhodne navrhnutá sivá infraštruktúra umožňujúca riadenie odtoku vody z krajiny môže významne prispieť k eliminácii prejavov zmien klímy, zabezpečeniu dostatočného množstva vody nielen pre potreby obyvateľstva, ale taktiež prispieť k stabilite dotknutých ekosystémov.

1.1.5.2.1.3 Biodiverzita

Biodiverzita hlavných ekosystémov (lesné, poľnohospodárske, vodné) signalizuje mierne negatívny trend. K jej ďalšiemu zhoršeniu môže dôjsť v dôsledku zvýšenej intenzity využívania krajiny, zmeny klímy a vodných pomerov a rozširovania nepôvodných druhov. Invázne druhy vytlačujú pôvodné druhy a menia druhové zastúpenie, čo môže viesť k rozpadu ekosystémov.

Vo vzťahu k biodiverzite sú identifikované poľnohospodárske pôdy s vysokou prírodnou hodnotou, ktoré prispievajú k rozmanitosti druhov rastlín a živočíchov¹⁵⁴. K sekvestracii CO₂ významne prispievajú lesné ekosystémy, ktoré na území SR zaberajú 50 % plochy.

Na lesnej pôde sa k zachovaniu biodiverzity prispieva aktivitami na zlepšenie zdravotného stavu lesov, obnovu lesov a podporu konverzie smrečín (vo vysokom stupni rozpadu) na lesy zmiešané s ekologicky vhodnou a proporcionálnou drevinovou štruktúrou.

¹⁵² Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov Plán pre Európu efektívne využívajúcu zdroje (KOM (2011) 571), kap. 4.4

¹⁵³ Zameranej na spomalenie odtoku, zadržanie alebo akumuláciu vody v extraviláne či intraviláne krajiny

¹⁵⁴ V súčasnom programovacom období 2007 – 2013 sa podporovali opatrenia smerujúce k ochrane poloprírodných a prírodných trávnych porastov, území Natura 2000 a kombináciou opatrení AE a LFA. Čo sa týka príspevku LFA k biodiverzite a poľnohospodárstvu s vysokou pridanou hodnotou, prostredníctvom platieb LFA boli podporené územia Natura 2000 na ploche 193 906ha p. p do roku 2012. V rámci opatrenia AE sa prispelo k zlepšeniu kvality vody (na 384 295 ha p. p.), pôdy (na 361 382 ha p. p.), k zmierneniu klimatickej zmeny (na 267 636 ha p. p.) ako i k zamedzeniu marginalizácie a opúšťaniu pôdy (na 852 705 ha p. p.) a dospelo sa tak naplneniu stanovených výsledkových ukazovateľov pre roky 2007 – 2013

1.1.5.2.1.4 Doprava

Extrémne prejavy počasia spôsobujú vážne komplikácie u takmer všetkých druhov dopravy. Tie vedú k zvýšeniu dopravného času prepravy tovarov, predĺženiu času cestovania a zvýšeniu pravdepodobnosti nehôd.

Otázka bezpečnosti dopravy, aj vo vzťahu k očakávaným efektom zmeny klímy, úzko súvisí s realizáciou Inteligentných dopravných systémov. Ďalším opatrením v tejto oblasti je výraznejšia edukačná a osvetová činnosť (médiá, školy, autoškoly) zameraná na informovanosť o rizikách extrémov počasia.

1.1.5.2.1.5 Sektor energetiky

Pri hornom odhade dopadov zmeny klímy (vyšší vplyv na ekonomiku) dôjde bez adaptačných opatrení v horizonte do roku 2050 k poklesu produkcie v sektore energetiky o 4,6 mld. EUR, teda o takmer dvojnásobok oproti dolnému scenáru. V relatívnom vyjadrení je to pokles produkcie o takmer 11 %¹⁵⁵.

1.1.5.2.1.6 Geológia a prírodné zdroje

Jeden z najvýznamnejších prejavov exogénnych geodynamických procesov predstavujú svahové deformácie (najmä zosuvy). Na základe údajov z Atlasu máp stability svahov SR¹⁵⁶ sa v SR nachádza 21 190 svahových deformácií. Porušujú územie s rozlohou 257,5 tis. ha, čo predstavuje 5,25 % rozlohy SR. Svahové deformácie ohrozujú 98,8 km diaľnic a ciest I. triedy, 571 km ciest II. a III. triedy, 62 km železníc, 11 km nadzemných vedení, 3,5 km ropovodov, 101 km plynovodov, 291 km vodovodov a takmer 30 000 pozemných stavieb. V SR sa nachádzajú viaceré uzavreté a opustené úložiská ťažobných odpadov, ktoré vzhľadom na uložený materiál predstavujú dlhodobé riziko z hľadiska vplyvu na zdravie ľudí a na stav životného prostredia a pri ktorých hrozí v prípade zaliatia úložiska počas privalových dažďov, či miestnych povodní riziko uvoľnenia vyplavením rizikových látok.

1.1.5.2.2 Riešenie osobitných rizík, zabezpečenie odolnosti proti katastrofám a vyvíjanie systémov zvládania katastrof

1.1.5.2.2.1 Ochrana pred povodňami

Pri predbežnom hodnotení¹⁵⁷ povodňového rizika bolo v SR identifikovaných 559 geografických oblastí s významnými povodňovými rizikami pri vodných tokoch dĺžky 1 286,5 km, z toho je 378 geografických oblastí, v ktorých existuje potenciálne významné povodňové riziko a 181 geografických oblastí, v ktorých možno predpokladať jeho pravdepodobný výskyt¹⁵⁸. Konkrétne opatrenia na ochranu pred povodňami v oblastiach s identifikovaným povodňovým rizikom budú predmetom plánov manažmentu povodňových rizík a budú zahrnuté do aktualizovaných plánov manažmentu povodí. Významnú úlohu zohráva tiež zohľadnenie povodňových rizík v územnom plánovaní a pri povoľovaní výstavby s cieľom jej realizácie na bezpečných miestach, ako aj vhodné využívanie krajiny, racionálne hospodárenie a preventívne opatrenia v lesoch a na poľnohospodárskej pôde, ktoré plnia významnú úlohu v prevencii pred škodami na produkcii spôsobenými záplavami a zamokrením pôdy.

¹⁵⁵ Záverečná správa projektu „Dôsledky klimatickej zmeny a možné adaptačné opatrenia v jednotlivých sektoroch“ (Mindáš, Páleník, Nejedlák, 2011) - kapitola 5.8.4 Ekonomická analýza adaptačných opatrení v energetike, str. 235), <http://www.shmu.sk/File/projekty/Zaverecna%20Sprava%20projektu%20Klim.%20zmena%20a%20Adaptacie%202012.pdf>

¹⁵⁶ http://www.geology.sk/new/sk/sub/Geoisnomenu/geof/atlas_st_sv

¹⁵⁷ <http://www.rokovania.sk/Rokovanie.aspx/BodRokovaniaDetail?idMaterial=19303>

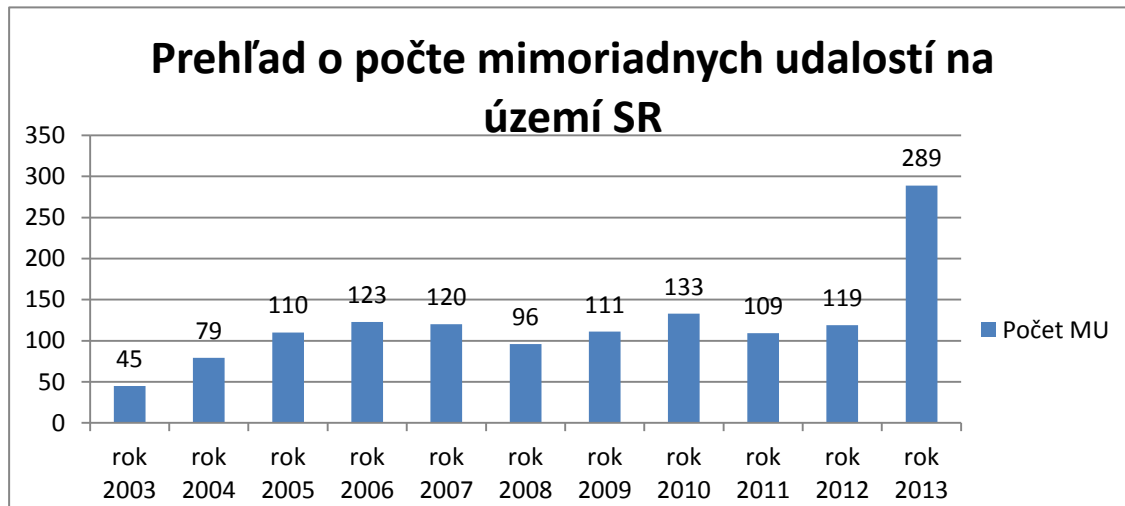
¹⁵⁸ <http://www.minzp.sk/sekcie/temy-oblasti/voda/ochrana-pred-povodnami/manazment-povodnovych-rizik/>

1.1.5.2.2.2 Služby v oblasti prevencie, pripravenosti a zvládania katastrof (v dôsledku klimatickej zmeny)

Služby v oblasti bezpečnosti, prevencie a riešenia rizík sú služby zamerané na ľudské zdroje a predstavujú podporný nástroj pre účely riadenia intervencie a odstraňovania následkov katastrof s ohľadom na prispôsobovanie sa zmene klímy a posilnenie vnútornej bezpečnosti.

Pri budovaní systému manažmentu katastrof v súčasnosti absentuje komplexný prístup, ktorý by integroval všetky zložky, dostupné prostriedky a viazal ich na riziká.

1.1.5.2.2.2.1 Infraštruktúra krízového manažmentu verejnej správy

Rastúci počet mimoriadnych udalostí súvisiacich s klimatickými zmenami a komplexnými rizikami, ich dopad na ekosystémy, sociálnu a spoločenskú infraštruktúru a na národný potenciál pre udržateľný rast si vyžaduje optimalizáciu adaptačných a intervenčných stratégií a optimalizáciu dostupnosti nástrojov na ich implementáciu. V záujme posilnenia odolnosti krajiny a jej infraštruktúry voči identifikovaným rizikám, schopnosti SR garantovať verejné služby v krízových situáciách a zapojiť sa do pomoci iným členským štátom pri katastrofách je potrebné investovať do optimalizácie infraštruktúry pre prevenciu, pripravenosť, reakciu a obnovu po nežiaducich udalostiach (katastrofách).

Problémom v súčasnej infraštruktúre krízového manažmentu je absencia komplexných informácií o vzniku rizík, stave a priebehu mimoriadnych udalostí a krízových situácií, ale aj stav intervenčných kapacít vo vzťahu k potrebám vyplývajúcich z rizík. V prípade zvýšenia ich dostupnosti a optimalizácie stavu je možné znížiť straty na životoch, zdraví a škody na majetku obyvateľov a podnikateľských subjektov, ako aj na životnom prostredí a kultúrnych hodnotách.

1.1.5.2.2.2.2 Systém monitoringu, varovania, predpovedných služieb a intervenčné kapacity záchranných zložiek

Koncepcia technického zabezpečenia vyznenia a varovania obyvateľstva v SR po roku 2014 považuje varovaciu sieť sirén civilnej ochrany za hlavný prostriedok varovania. Na území, ktoré nie je pokryté výstražným signálom sirén budú na varovanie obyvateľstva masívne využívané verejné komunikačné siete, masovokomunikačné prostriedky a miestne bezdrôtové rozhlas.

Služba cell broadcasting (automatické doručovanie správ na mobilné telefóny, ktoré sú v dosahu staníc mobilných sietí na ohrozenom území) v kombinácii so sieťou sirén predstavuje veľmi účinný a finančne efektívny prostriedok prvotného varovania obyvateľstva. Jeho využitím sa významne skvalitní systém varovania ako i spôsob splnenia podmienky viacjazyčnosti správ. Jedným zo systémov monitoringu, varovania a predpovedných služieb je projekt povodňového varovného

a predpovedného systému (ďalej aj "POVAPSYS"), ktorý je riešený v rámci programového obdobia 2007 - 2013 Slovenským hydrometeorologickým ústavom.

Cieľovým stavom je dostupnosť a interoperabilita jednotlivých systémov monitoringu, varovania predpovedných služieb v režime online ako predpoklad pre zabezpečenie štandardnej kvality intervenčných kapacít záchranných zložiek. Z pohľadu obyvateľov je cieľom, aby na trvale obývanom území bola vždy možnosť doručiť občanovi varovnú informáciu minimálne jedným technickým prostriedkom.

1.1.5.2.2.3 Príprava na civilnú ochranu a manažment krízových situácií

Príprava v oblasti krízového manažmentu¹⁵⁹ je nejednotná a pri komplexnom ohrození alebo mimoriadnej udalosti sa to prejavuje na súčinnosti, rozhodovaní a výkone opatrení jednotlivých orgánov krízového riadenia aj vo vzťahu k obyvateľstvu. Roztrieštenosť vzdelávacieho procesu má za následok neadekvátnu prípravu odborných kapacít krízového manažmentu na krízové situácie a ich riešenie. Obsah vzdelávania nereflektuje súčasné potreby a požiadavky.

Nedostatočne je v príprave na manažment krízových situácií zohľadnené prepojenie s dobrovoľníckymi záchrannými systémami a službami, združeniami a dobrovoľníckymi centrami v oblasti prevencie a intervencie, ako aj monitorovacích a varovných systémov. Nedostatočné je zvyšovanie povedomia širokej verejnosti v oblasti predchádzania katastrof a rozvoja ich zručností pri plánovaní miestnych opatrení (na úrovni komunit) voči rizikám, ktoré zvyšuje sebestačnosť komunit v prípade krízových situácií.

1.1.5.2.3 Územná koncentrácia

Problematika zmeny klímy je úzko prepojená s problematikou nízkouhlíkového hospodárstva, vzhľadom na to, že nasmerované investície do najviac zaťažených oblastí by mali zmiernovať negatívne následky spôsobené zmenou klímy a za optimálnych podmienok zmeny spomaliť. Opatrenia pre EFRR a Kohézny fond EÚ na prispôsobenie sa zmene klímy a predchádzaniu rizikám je potrebné lokalizovať prakticky do celého územia SR, predovšetkým do území s najväčšími potenciálnymi rizikami. Kľúčové opatrenia EPFRV vo vidieckych oblastiach je vhodné lokalizovať do územia ostatných obcí.

1.1.5.3 TC 6: Zachovanie a ochrana životného prostredia a podpora efektívneho využívania zdrojov

Medzi kľúčové problémy v tejto oblasti patrí: nedostatočná ochrana a nevyvážené využívanie vôd, nedostatočná recyklácia a energetické zhodnocovanie odpadov, nedostatočné zhodnocovanie kultúrneho a prírodného dedičstva, nedostatočná ochrana biodiverzity, problémy v oblasti ovzdušia, existencia environmentálnych záťaží.

1.1.5.3.1 Nedostatočná ochrana a nevyvážené využívanie vôd

Smernica Rady 91/271/EHS stanovuje požiadavky na odvádzanie a čistenie komunálnych odpadových vôd pre aglomerácie nad 2 000 ekvivalentných obyvateľov (EO), ktorých splnenie je záväzkom SR voči EÚ do 31. 12. 2015, ale ktoré je však finančne a počtom stavieb mimoriadne náročné. Z Národného programu SR pre vykonávanie smernice Rady 91/271/EHS vyplýva, že k 31. 12. 2010 bolo vyhovujúcim spôsobom odstránené znečistenie zodpovedajúce 83,21 % z celkového znečistenia produkovaného v aglomeráciách nad 2 000 EO (sekundárne čistenie, t. j. 4 343 tisíc EO z celkových 5 215 tisíc EO). Nebol dosiahnutý súlad s požiadavkami smernice v aglomeráciách nad 10 000 EO.

¹⁵⁹ MV SR podľa zákona č. 387/2002 Z. z. koordinuje prípravu orgánov krízového riadenia ministerstiev, ostatných ústredných orgánov štátnej správy a obvodných úradov v sídle kraja pri príprave na krízové situácie. Obvodné úrady v sídle kraja organizujú odbornú prípravu orgánov krízového riadenia obvodných úradov. Obvodné úrady organizujú odbornú prípravu krízového riadenia obcí

Ku koncu tohto roka bolo v súlade len 51,51 % vyprodukovaného znečistenia z aglomerácií nad 10 000 EO (t. j. 2 105 tisíc EO z celkových 4 087 tisíc EO). Požiadavkám EÚ teda vyhovovalo 43 ČOV z celkového počtu 88 ČOV v tejto kategórii aglomerácií. Z 81 aglomerácií nad 10 000 EO je 43 v realizácii (v realizácii je ČOV a/alebo stoková sieť), resp. majú schválené financovanie. Časť aglomerácií bola vyriešená v rámci prvého programového obdobia 2004 – 2006. Ostáva teda ešte približne 16 aglomerácií z tejto kategórie nad 10 000 EO, ktoré nie sú v súlade s požiadavkami smernice, avšak projekčne sú pripravené. V zmysle Smernice Rady 91/271/EHS sa dobudovávajú a rekonštruujú stokové siete a ČOV v menších aglomeráciách 2 000 – 10 000 EO.

Aktivity z oblasti odvádzania a čistenia odpadových vôd sú prioritami Vodného plánu Slovenska, ktorý zahŕňa Plány manažmentu správneho územia povodia Dunaja a správneho územia povodia Visly. Dôsledkom vypúšťania nedostatočne čistených, alebo nečistených odpadových vôd z bodových zdrojov znečistenia (aglomerácií, priemyslu a poľnohospodárstva) je znečistenie povrchových vôd živinami. V zmysle smernice Rady 91/271/EHS je celé územie Slovenska určené za citlivé územie, kde sa vyžaduje prísnejšia technológia čistenia pre všetky stredne veľké a veľké čistiarne odpadových vôd. Znamená to, že aglomerácia nad 10 000 EO musia byť vybavené odstraňovaním živín.

Na dosiahnutie zníženia znečistenia povrchových vôd živinami minimálne na úroveň kompatibilnú s kritériami dobrého ekologického stavu/potenciálu je preto potrebné realizovať opatrenia v tejto oblasti, ako aj v oblasti odkanalizovania a čistenia odpadových vôd v aglomeráciách nad 2000 EO, a zároveň aj v aglomeráciách pod 2000 EO v chránených vodohospodárskych oblastiach, kde bol identifikovaný zlý stav vôd. Z Vodného plánu Slovenska vyplýva, že SR v súčasnosti nedosahuje dobrý stav cca v 36 % vodných útvarov a dobrý chemický stav na dĺžku toku cca v 10 – 11 % útvarov. Okrem nich, k dosiahnutiu dobrého stavu vôd prispievajú aj opatrenia na zabezpečenie pozdĺžnej kontinuity riek a biotopov odstránením ich narušenia spôsobeného vodnými stavbami, zabezpečenie laterálnej spojitosti mokradí a inundácií s vodným tokom, monitorovanie vôd a pod.

Z hľadiska bezproblémového zásobovania obyvateľov pitnou vodou bez negatívnych dopadov na životné prostredie je nevyhnutné zabezpečiť odstraňovanie nedostatkov v úpravniach povrchových vôd a podzemných vôd, vo vodovodných radoch, najmä porúch na prívodoch vody, ale aj na vodovodných sieťach.

V rámci sektora poľnohospodárstva, kontamináciu podzemnej a povrchovej vody dusičnanmi a inými znečisťujúcimi látkami spôsobuje najmä intenzívne hospodárenie na pôde a chovné zariadenia. SR s určitými problémami uplatňuje na 33 % svojho územia Akčný plán ochrany území ohrozených dusičnanmi (Program poľnohospodárskych činností vo vyhlásených zraniteľných oblastiach), a to v zmysle smernice EÚ o dusičnanoch. Výmera zraniteľných oblastí z hľadiska ochrany vodných zdrojov na území SR je 2 232 810,41 ha, čo predstavuje 45,53 % výmery územia SR.

1.1.5.3.1 Nedostatočná recyklácia a energetické zhodnocovanie komunálnych odpadov

Stav znečistenia vôd z poľnohospodárskych činností sa zlepšuje, pričom na danom stave (ustálený trend) sa pozitívne prejavuje ochranný účinok implementácie podpôr ekologického poľnohospodárstva, účinných agro-environmentálnych schém a ostatných udržateľných systémov hospodárenia na pôde, ktoré minimalizujú znečistenie povrchových a podzemných vôd dusičnanmi, rezíduami pesticídov a ostatnými kontaminantmi z poľnohospodárskej činnosti (akými napr. sú presné hnojenie, integrovaná ochrana rastlín, zmeny v systémoch ustajnenia zvierat, bezpečné skladovanie a aplikácia hospodárskych a priemyselných hnojív a pesticídov, predĺženie obdobia rastlinného pokryvu pôdy a pestovanie medziplodín na elimináciu vyplavovania dusičnanov a pod.).

V roku 2011 vzniklo v SR celkom 10 835 784,69 ton odpadov, z toho bolo 379 628,73 ton nebezpečných odpadov a 1 766 990,48 ton komunálnych odpadov. Produkcia komunálnych odpadov predstavuje v priemere 327 kg na obyvateľa a je v tejto oblasti pod priemernou úrovňou EÚ 27.

V oblasti nakladania s komunálnymi odpadmi dominuje skládkovanie s takmer 75 % podielom. Významný podiel dosahuje energetické zhodnocovanie (cca 10,27 %), recyklácia alebo spätné

získavanie organických látok formou – kompostovania a zhodnocovania plastov (cca 5,65 %) a recyklácia alebo spätné získavanie iných anorganických materiálov (cca 3,58 %).

Strategickým cieľom odpadového hospodárstva SR je odklonenie sa od skládkovania odpadov. Uvedený cieľ vyplýva z rámcovej smernice o odpade¹⁶⁰ a zo smernice o skládkach odpadov¹⁶¹. V zmysle požiadaviek rámcovej smernice o odpade si SR stanovila ako cieľ do roku 2015 zvýšiť prípravu na opätovné použitie a recykláciu odpadu z domácností na najmenej 35 % hmotnosti vzniknutých odpadov. Podobne náročné bude splnenie požiadaviek smernice o skládkach odpadov týkajúcich sa zníženia množstva skládkovaných biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov.

Hierarchia odpadového hospodárstva definovaná v rámcovej smernici o odpade je aplikovaná do právneho poriadku SR zákonom o odpadoch¹⁶². Predchádzanie vzniku odpadov, zvýšenie miery opätovného použitia a recyklácie odpadov prispieva k efektívnemu využívaniu a šetreniu prírodných zdrojov v súlade s cieľmi stanovenými v dokumente „Plán pre Európu efektívne využívajúcu prírodné zdroje“¹⁶³.

1.1.5.3.2 Nedostatočné zhodnocovanie kultúrneho a prírodného dedičstva

Ochranu a rozvoj kultúrneho a prírodného dedičstva je SR povinná plniť podľa záväzkov z členstva v medzinárodných organizáciách ako UNESCO¹⁶⁴, ICOMOS¹⁶⁵, Rada Európy¹⁶⁶ a podľa národnej Koncepcie ochrany pamiatkového fondu SR, na ktorú však nemá dostatok finančných prostriedkov. Na Slovensku majú osobitné postavenie historické štruktúry a objekty, najmä 18 mestských pamiatkových rezervácií, 10 pamiatkových rezervácií ľudovej architektúry, 86 pamiatkových zón, 70 pamiatkovo chránených parkov, 5 lokalít svetového kultúrneho dedičstva a 15 029 národných kultúrnych pamiatkových objektov¹⁶⁷. Z hľadiska vlastníckych vzťahov je 5 185 (35 %) pamiatkových objektov vo vlastníctve štátu, miest a obcí, 5 927 (39 %) je v súkromnom vlastníctve a 3 917 (26 %) je majetkom cirkvi. Približne 30 % pamiatkových objektov je v súčasnosti v nevyhovujúcom stave¹⁶⁸. Mnohé z týchto pamiatok nespĺňajú technologické štandardy pre vykonávanie základných kultúrnych a ekonomických funkcií a ďalšieho využitia v oblasti služieb s presahom na využívanie digitálnych technológií. Hmotné a nehmotné kultúrne dedičstvo tvorí zdroj všetkých foriem umenia a je neoddeliteľnou súčasťou kultúrneho a kreatívneho priemyslu. Ovplyvňuje kreativitu a je pôvodom mnohých pamiatkových výrobkov a služieb. Problémom je rozvoj tohto sektora v zmysle celého kreatívneho „ekosystému“, vrátane rozvoja tradičnej kultúrnej infraštruktúry, investícií do výskumu a inovácií, podpory podnikania a rozvoja ľudských zdrojov v tomto sektore.

1.1.5.3.3 Nedostatočná ochrana biodiverzity

Biodiverzita je nevyhnutná pre existenciu ľudského života a dobré životné podmienky spoločnosti, a to priamo aj nepriamo prostredníctvom ekosystémových služieb, ktoré poskytuje¹⁶⁹. V súvislosti s ochranou prírody bolo na Slovensku vymedzených 9 národných parkov, 14 chránených krajinných oblastí, 610 prírodných rezervácií, 166 chránených areálov a vyše 300 prírodných pamiatok. Z tejto národnej siete chránených území značnú časť v rámci európskej sústavy Natura 2000 prekrýva 473

¹⁶⁰ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES z 19. novembra 2008 o odpade a o zrušení určitých smerníc

¹⁶¹ Smernica Rady 1999/31/ES z 26. apríla 1999 o skládkach odpadov

¹⁶² Zákon č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

¹⁶³ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov Plán pre Európu efektívne využívajúcu zdroje (KOM (2011) 571), kap. 3.2

¹⁶⁴ Dohovory: Haag (1954), Paríž (1970), Haag (1999), Paríž (1972), Paríž (2001), Paríž (2003), Paríž (2005)

¹⁶⁵ Benátska charta (1964), Florentská charta (1982), Washingtonská charta (1987), Charta z Lausanne (1990), Charta o ochrane a zabezpečení kult. dedičstva pod vodou (1996), Charta o kultúrnom turizme (1999), Charta o ľudovom stavebnom dedičstve (1999)

¹⁶⁶ Dohovory: Paríž 1954, Granada 1985, Valetta 1992, Rím 1995, Florencia 2000, Faro 2005

¹⁶⁷ Zahŕňajú hrady, zámky, kaštiele, kúrie, technické pamiatky, historické parky, meštianske domy, kde niektoré by sa mohli uchádzať o status Svetového kultúrneho dedičstva UNESCO

¹⁶⁸ Koncepcia ochrany pamiatkového fondu SR (stav k 31.12. 2012)

¹⁶⁹ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov Plán pre Európu efektívne využívajúcu zdroje (KOM (2011) 571), kap. 4.2

území európskeho významu (11,9 % SR) a 41 chránených vtáčích území (26,2 % SR), ako aj 2 lokality svetového prírodného dedičstva, 14 ramsarských lokalít a 3 geoparky.

Zo správy o stave území, druhov a biotopov európskeho významu z prílohy I, II, IV a V smernice o biotopoch za predchádzajúce 6-ročné obdobie (na základe článku 17 smernice o biotopoch) vyplynulo, že zo 66 hodnotených typov biotopov, 50 rastlín a 150 živočíchov európskeho významu je iba 19 % v priaznivom stave, 34 % v nevyhovujúcom, 18 % v zlom stave a stav 29 % je neznámy. Pre ochranu biodiverzity je preto potrebné realizovať systematický monitoring (potreby pre efektívnu ochranu biodiverzity založené na vedeckých podkladoch), posilniť ochranu chránených území, najmä sústavu Natura 2000 a medzinárodne chránené územia, posilniť budovanie zelenej infraštruktúry a realizovať ďalšie opatrenia na zlepšenie stavu biotopov, druhov a vybraných ekosystémov. Po prijatí pripravovanej legislatívy EÚ budú aktuálne aj opatrenia pre elimináciu invázií nepôvodných druhov. Prínosom je realizácia multifunkčných opatrení, ktoré súčasne prispievajú k riešeniu ďalších problémov (zdravotný stav obyvateľstva, povodne, zmena klímy a i.).

V súvislosti so zachovaním biodiverzity je kľúčové aj vymedzenie poľnohospodárskych a lesných území s vysokou prírodnou hodnotou (HNV), ich systematická ochrana, monitorovanie zmien a zvýšenie informovanosti o ich význame. K zachovaniu biodiverzity okrem AEP, ekologického poľnohospodárstva a platieb Natura 2000 nepriamo prispieva aj podpora LFA, kde sa pokračovaním poľnohospodárskej činnosti zabezpečuje údržba krajiny. Až 60 % plôch s agro-environmentálnymi schémami sa prekrýva s plochami LFA a obe podporované činnosti synergicky prispievajú k biodiverzite. Túto pozitívnu synergiu je potrebné kontinuálne a vo väčšej miere podporovať aj v PRV SR 2014 - 2020.

1.1.5.3.4 Problémy v oblasti kvality ovzdušia

Na základe pravidelne vykonávaných analýz stavu kvality ovzdušia v SR¹⁷⁰ možno konštatovať pretrvávajúcu nepriaznivú situáciu v oblasti kvality ovzdušia, a to aj napriek postupne klesajúcemu trendu v celkovom množstve emisií znečisťujúcich látok v ovzduší. Najvýznamnejším identifikovaným problémom je znečistenie ovzdušia suspendovanými časticami tuhých látok (PM₁₀, aj PM_{2,5}). Vládou SR schválená Stratégia pre redukciu PM₁₀ nadväzuje na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2008/50/ES o kvalite okolitého ovzdušia a čistejšom ovzduší v Európe. Okrem znečistenia ovzdušia prachovými časticami PM (spôsobujúcich tzv. primárnu prašnosť) je potrebné znižovať aj znečistenie ovzdušia ďalšími znečisťujúcimi látkami (napr. oxidy dusíka, oxidy síry, amoniak atď.), ktoré prispievajú k sekundárnej prašnosti. Problematika kvality ovzdušia s dôrazom na škodlivé koncentrácie prachových častíc v ovzduší je obsiahnutá aj v Pláne pre Európu efektívne využívajúcu zdroje¹⁷¹.

Z analýzy vývojových trendov emisií základných znečisťujúcich látok do r. 2011 možno konštatovať, že na znečistení tuhými znečisťujúcimi látkami sa dlhodobo výrazne podieľajú práve malé zdroje znečistenia /lokálne kúreniská/ (v roku 2010 až 66 %). Zastaranosť tepelných zdrojov a nevhodná palivová základňa sú významné faktory aj v prípade znečistenia ďalšími znečisťujúcimi látkami (SO₂, NO_x a najmä CO). Zvyšujúcu sa úroveň kvality ovzdušia možno zabezpečiť uplatňovaním zásad a pravidiel pre používanie BAT (Best Available Techniques – najlepšia dostupná technika).

Na celkových emisiách znečisťujúcich látok má významný podiel doprava¹⁷². V prípade verejnej dopravy je hlavným problémom zastaranosť vozového parku a používanie autobusov na dieselový

¹⁷⁰ Slovenský hydrometeorologický ústav zverejňuje: Správy o kvalite ovzdušia a podiele jednotlivých zdrojov na jeho znečisťovaní v SR <http://www.shmu.sk/sk/?page=997>, ako aj Hodnotenia kvality ovzdušia v SR <http://www.shmu.sk/sk/?page=996>

¹⁷¹ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov Plán pre Európu efektívne využívajúcu zdroje (KOM (2011) 571), kap. 4.5

¹⁷² Predstavuje 25 % podiel na emisiách CO, 11 % podiel NM VOC a približne 51 % podiel na emisiách oxidov dusíka (NO_x). Cestná doprava predstavuje najvyšší podiel (v r. 2011 až 44 %) na emisiách dusíka. Na celkových emisiách tuhých znečisťujúcich látok sa doprava v roku 2010 podieľala 8 % a na emisiách SO₂ 0,40 %. Podiel dopravy na emisiách ťažkých kovov je cca 3 %. Množstvo emisií CO₂ z dopravy

pohon. Okrem znečistenia emisiami výfukových plynov je významná aj druhotná prašnosť v blízkosti komunikácií (zimný posyp a iné znečistenie).

1.1.5.3.5 Existencia environmentálnych záťaží

Systematickou inventarizáciou environmentálnych záťaží bolo zistené, že cca 1200 lokalít predstavuje nebezpečenstvo pre zdravie človeka a životné prostredie, z toho cca 250 je vysoko rizikových. Register environmentálnych záťaží¹⁷³, ktorý je súčasťou Informačného systému environmentálnych záťaží, obsahuje k 1. aprílu 2013 1960 záznamov.

Vláda SR dňa 3. marca 2010 schválila strategický dokument pre systematické odstraňovanie environmentálnych záťaží „Štátny program sanácie environmentálnych záťaží 2010 – 2015“ a zároveň podnikla kroky na úpravu národnej legislatívy na úseku environmentálnych záťaží prijatím novely zákona č. 569/2007 Z. z. o geologických prácach (geologický zákon) v znení neskorších predpisov a zákona č. 409/2011 Z. z. o niektorých opatreniach na úseku environmentálnej záťaže a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

1.1.5.3.6 Územná koncentrácia

Prostredníctvom KF budú podporované aktivity vyplývajúce z požiadaviek stanovených v právnych predpisoch EÚ v oblasti životného prostredia, splnenie ktorých je potrebné zabezpečiť na národnej úrovni. Aktivity financované z KF budú preto lokalizované do celého územia SR. Zároveň pre väčšinu aktivít v oblasti environmentálnej infraštruktúry a ochrany životného prostredia nie je relevantné členenie podľa administratívnych hraníc. Lokalizácia aktivít v oblasti vodného hospodárstva vychádza z Vodného plánu Slovenska a Plánov manažmentov povodní správneho územia povodia Dunaja a Visly. V oblasti odvádzania a čistenia komunálnych odpadových vôd bude podpora zameraná prioritne na aglomerácie uvedené v Národnom programe SR pre vykonávanie smernice Rady 91/271/EHS. Ochranu ovzdušia podobne nie je možné vymedziť podľa regiónov, keďže vplyv znečistenia ovzdušia sa vzhľadom na rozptyl emisií prejavuje na celom území SR. Priority z hľadiska ochrany a obnovy biodiverzity vychádzajú najmä zo schváleného Prioritného akčného rámca financovania Natura 2000 v SR. Aktivity sa týkajú celého územia Slovenska, keďže hranice chránených území nerešpektujú územnosprávne členenie SR. Východiskom pre územnú koncentráciu pomoci v oblasti sanácie environmentálnych záťaží je inventarizácia environmentálnych záťaží v SR a stanovenie priorít pri ich odstraňovaní v súlade so Štátnym programom sanácie environmentálnych záťaží. Územné priority z hľadiska odpadového hospodárstva budú vychádzať z platného Programu odpadového hospodárstva Slovenskej republiky, vypracovaného na národnej úrovni, z ktorého následne vychádzajú Programy odpadového hospodárstva krajov.

Opatrenia pre EFRR na investície do efektívnych dodávok vody, vrátane nových investícií do znižovania úniku vody a rekonštrukcie stokovej siete, investície do opatrení na zníženie znečistenia ovzdušia súvisiaceho s dopravou sa budú koncentrovať predovšetkým do mestských funkčných území, centier osídlenia 1. a 2. skupiny, ako aj do prímestských pásiem ťažísk osídlenia prvej úrovne a do územia ostatných obcí v súlade s RIÚS, ako aj vodohospodárskymi aglomeráciami. Opatrenia pre EFRR na podporu udržateľného integrovaného rozvoja miest, obnovy kontaminovaných miest a obnovy kultúrnej infraštruktúry budú orientované predovšetkým do mestských funkčných území, centier osídlenia 1. a 2. skupiny. Opatrenia pre EFRR na investície do diverzifikácie miestnych hospodárstiev prostredníctvom ochrany a zhodnocovania kultúrneho dedičstva a krajiny by sa mali orientovať predovšetkým do centier osídlenia, do území ťažísk osídlenia 1. a 2. úrovne a do centier územia ostatných obcí v súlade s RIÚS.

medziročne narástlo o 7,1 %, ale k roku 2000 zaznamenalo nárast o 60 %. Správa o stave ŽP v roku 2011
<http://www.enviroportal.sk/uploads/spravy/2011-sprava.pdf>
¹⁷³ <http://envirozataze.enviroportal.sk/Informacny-system>

Opatrenia EPFRV pre ochranu a zachovanie biologickej diverzity budú prioritne smerované do vymedzených území NATURA 2000 a do oblastí s vysokou prírodnou hodnotou. V oblasti ochrany pôdy a vôd prioritne do oblastí so zvýšenou mierou erózie a znečistenia vôd s poľnohospodárskych činností. Opatrenia EPFRV pre zachovanie poľnohospodárstva v oblastiach s prírodnými, alebo inými špecifickými obmedzeniami budú smerované do presne definovaných oblastí.

1.1.6 Moderná a profesionálna verejná správa

Verejná správa je tvorcom legislatívneho prostredia a politik, ktorými priamo alebo nepriamo ovplyvňuje kvalitu života ľudí v SR a zároveň je najväčším zamestnávateľom¹⁷⁴ a vlastníkom najrozsiahlejšieho dlhodobého majetku v ekonomike¹⁷⁵. Štandardná kvalita služieb verejnej správy a poskytovanie kvalitatívne lepších služieb pre občanov a podnikateľské subjekty sú najdôležitejším aspektom realizácie akejkoľvek štrukturálnej zmeny smerujúcej k inteligentnému rastu na európskej, národnej a regionálnej úrovni.

Ako kľúčová potreba v tejto oblasti bola identifikovaná schopnosť poskytovať verejné služby na miestnej, regionálnej a národnej úrovni, ktoré budú prispôbené potrebám občanov a podnikateľov, ktoré stimulujú ich aktívnu účasť na verejnej správe a podporujú tvorbu pracovných miest, sociálnu inklúziu a udržateľný rast.

V súčasnosti existuje nedostatočná intenzita a kvalita spolupráce verejného sektora so sociálnymi a ekonomickými partnermi, občianskou spoločnosťou a partnermi na miestnej úrovni pri zabezpečovaní efektívneho výkonu verejných služieb vo vybraných oblastiach, posilniť verejný dohľad občianskej spoločnosti nad výkonom verejných služieb. Aktívna občianska spoločnosť v partnerstve s verejnou správou bude dohliadať nad nakladaním s verejnými prostriedkami a využívať pri tom otvorené a dostupné dáta z prostredia verejnej správy. Vytvorí sa sieť neštátnych poskytovateľov verejných služieb, budú podporené inovácie vo verejných službách s dôrazom na ich dostupnosť a efektívnosť v odpovedi na potreby ich prijímateľov.

Na základe ukazovateľa dlhodobej udržateľnosti verejných financií (GAP) sa pri nezmenených politikách považuje súčasná pozícia SR za jednoznačne neudržateľnú¹⁷⁶. K tomu, aby dlh v nasledujúcich dekádach nenarástol nad úroveň horného limitu¹⁷⁷, je potrebné zrealizovať štrukturálne zmeny a trvalo zvýšiť príjmy na jednej strane a trvalo znížiť výdavky verejných financií na strane druhej. Táto úloha sa dá splniť jedine prostredníctvom zásadnej a komplexnej reformy verejnej správy, pričom piliermi pre dosiahnutie tohto cieľa je zvyšovanie inštitucionálnych kapacít a efektivity verejnej správy a zavedenie inteligentnej elektronickej verejnej správy.

1.1.6.1 TC 11: Posilnenie inštitucionálnych kapacít orgánov verejnej správy a zainteresovaných strán a efektivity verejnej správy

Na základe analýzy ukazovateľov Svetovej banky, ktoré hodnotia kvalitu verejnej správy¹⁷⁸, SR patrí medzi najmenej vyspelé krajiny EÚ. V roku 2010 a 2011 patrila SR medzi 27 krajinami EÚ 9. pozícia od konca. Od roku 1996 sa zlepšuje postavenie SR v oblasti otvorenosti, kvality regulácie, politickej stability a pomalšie vo vymožitelnosti práva. SR výrazne zaostáva v oblasti kontroly korupcie (66 zo 100) a efektívnosti verejnej správy (76 zo 100), ktoré majú stagnujúcu alebo zhoršujúcu sa tendenciu. Ide o dve najpodstatnejšie oblasti, ktoré odzrkadľujú celkovú kvalitu a finančnú náročnosť obsluhy verejnej správy.

¹⁷⁴ V roku 2012 vo VS bolo zamestnaných 345,5 tis. zamestnancov

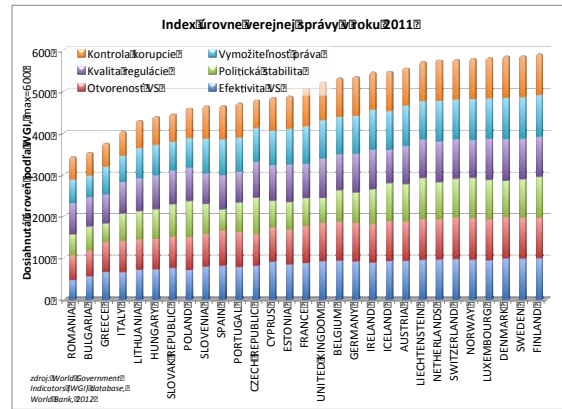
¹⁷⁵ Dlhodobý majetok tvoria všetky aktíva nehmotného a hmotného charakteru, na ktoré má ekonomický subjekt vlastnícke právo, alebo právo hospodárenia. Podľa údajov ŠÚ SR k 31. 12. 2010 bol dlhodobý majetok v obstarávacích cenách podľa položiek a ekonomických činností (SK NACE Rev. 2) verejnej správy 21 mld. EUR za odvetvím dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu s 22 mld. EUR

¹⁷⁶ Správa o dlhodobej udržateľnosti verejných financií (december 2012); Rada pre rozpočtovú zodpovednosť, december 2012

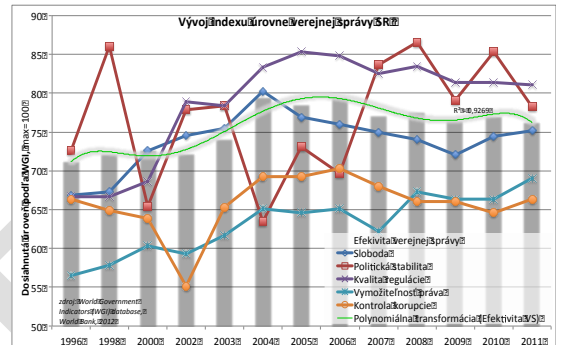
¹⁷⁷ Ústavným zákonom stanovený na 50 % HDP

¹⁷⁸ Worldwide Governance Indicators (WGI) database, World Bank, 2012; hodnotí 6 oblastí: efektívnosť verejnej správy, sloboda, politická stabilita, kvalita regulácie, vymožitelnosť práva a kontrola korupcie

Efektívnosť verejnej správy je komplexným ukazovateľom, ktorý hodnotí finančnú efektívnosť (vzťah výdavkov a príjmov rozpočtu VS), kvalitu vybraných poskytovaných služieb (vzdelávanie, zdravie, doprava) a hospodárskej politiky. Nadpriemerne vysoký je podiel výdavkov verejnej správy na spotrebu tovarov a služieb verejnej správy (cca. 50 %) ¹⁷⁹, z ktorých najväčšia časť je určená na chod samotnej verejnej správy. Vďaka rozpočtovým stropom sa darí udržiavať tento podiel na relatívne stabilizovanej úrovni. S pribúdajúcim počtom transakcií G2P ¹⁸⁰ sa kvalita služieb v SR zhoršuje ¹⁸¹.

Nízka úroveň kvality služieb verejnej správy sa prejavuje obmedzenou účasťou SR na cezhraničných službách a bráni hlbšej integrácii do jednotného európskeho digitálneho trhu. Implementácia stratégie vo vzťahu k medzinárodnej interoperabilite služieb a hlbšia cezhraničná administratívna spolupráca napreduje v porovnaní s ostatnými krajinami (napr. V4) len pomaly. Interoperabilitou sa rozumie poskytovanie služieb občanom a podnikateľským subjektom s cieľom maximalizovať spoločný a ekonomický potenciál informačných a komunikačných technológií a vytvoriť spoločný prístup pre orgány verejnej správy okolitých členských štátov, aby tak v súlade s Európskou stratégiou interoperability (EIS) a Európskym rámcom interoperability (EIF) pomohla občanom a podnikom plne využívať jednotný trh EÚ. Dôvodom je nízka úroveň interoperability informačných systémov, ako prostriedkov na reformu verejnej správy, administratívnych procesov a služieb verejnej správy na vnútroštátnej úrovni ¹⁸².

Medzi kľúčové problémy v oblasti zvyšovania inštitucionálnych kapacít a efektivity verejnej správy patria opatrenia zvyšujúce kvalitu verejných služieb, integrácia a optimalizácia procesov, posilňujúce analytické kapacity pre rozvoj politík a zvyšujúce efektivity vynaložených výdavkov, zlepšujúce riadenie ľudských zdrojov, ako aj úzka spolupráca so sociálnymi partnermi, podnikateľským sektorom a občianskou spoločnosťou na monitorovaní a implementácii verejných politík. V oblasti posilňovania efektívnosti orgánov verejnej správy pri implementácii politík patria medzi hlavné problémy: boj proti korupcii a posilňovanie efektívnosti a nezávislosti súdnictva a polície, ako aj vymožitelnosti práva, zlepšenie efektívnosti finančnej správy a správy daní, zvýšenie výkonnosti a kvality colných orgánov, zlepšenie efektívnosti verejného obstarávania a posilnenie transparentnosti a budovanie kapacít nositeľov politík zamestnanosti, vzdelávania, sociálnych politík a sektorových a územných stratégií.

1.1.6.1.1 Štruktúra a infraštruktúra verejnej správy

Neudržateľný vývoj verejných financií priamo súvisí s nedostatočne regulovanou ¹⁸³ „evolúciou“ verejnej správy v posledných dvoch dekádach, ktorú možno stručne charakterizovať ako obdobie rastu kvantity a poklesu kvality verejnej správy.

¹⁷⁹ Government at Glance, OECD, 2011

¹⁸⁰ Government to public

¹⁸¹ Napr. na úseku správy sociálnej starostlivosti: Namiesto optimálneho počtu 300 nezamestnaných pripadá na jedného zamestnanca úradu práce 700 až 900 klientov; zdroj Správy STV 29. 03. 2012

¹⁸² SR mešká, alebo je ohrozené splnenie viacerých opatrení Digitálnej agendy. Ide najmä o opatrenia 89 (chýba rámec interoperability na národnej úrovni), 90 (jednotné kontaktné miesta), 91 (cezhraničné služby), 96 (Európsky železničný IS); zdroj: http://daeimplementation.eu/dashboard2_actions.php

¹⁸³ Prostredníctvom štandardov priestorového, technologického vybavenia

Jej výsledkom je takmer 17 tisíc administratívnych objektov vo vlastníctve štátu, netransparentná organizačná štruktúra VS, ktorú tvorí viac ako 7 tisíc inštitúcií verejnej správy¹⁸⁴ s približne 349 tisíc zamestnancami (z toho približne 180 tisíc v samospráve) a množstvom redundantných a ťažko merateľných procesov. Následkom sú nielen komplikácie pre občana ale aj zvýšenie výdavkov štátnej správy, z dôvodu priestorovej rozdrobenosti, neprehľadnosti inštitúcií a služieb verejnej správy.

Prudké rozrastanie VS je možné dokumentovať vývojom dlhodobého majetku verejnej správy, a to najmä prírastkom budov, hál a stavieb¹⁸⁵ v poslednej dekáde. Kým v roku 2001 vlastnila verejná správa administratívne objekty v obstarávacej cene 4,2 mld. EUR, v roku 2010 to bolo takmer 11,5 mld. EUR. Nárast infraštruktúry bol tak významný, že zásadne ovplyvnil aj štruktúru výdavkov rozpočtu verejnej správy. Kým v roku 2001 bežné výdavky verejnej správy boli na úrovni 7 mld. EUR (63 % celkových výdavkov), k decembru 2015 dosiahnu 27 mld. EUR a budú tvoriť 96 % celkových výdavkov verejnej správy¹⁸⁶. Rastúci podiel bežných prevádzkových výdavkov odčerpáva kapitálové výdavky určené na financovanie dlhodobých rozvojových potrieb a je aj podstatným zdrojom neefektívnosti služieb verejnej správy. Dôkazom je napríklad výpadok investícií do rozvoja a obnovy infraštruktúry vedy, vzdelávania, dopravy v posledných dvoch dekádach¹⁸⁷. Súčasný rozvoj týchto infraštruktúr je realizovaný výlučne vďaka ŠF a KF, čo len podčiarkuje nedostatočnú schopnosť verejnej správy vytvárať vlastné investičné zdroje.

1.1.6.1.2 Nízka interoperabilita procesov a efektívnosť služieb verejnej správy

Procesy vo verejnej správe kopírujú hierarchickú organizačnú štruktúru verejnej správy. Sú budované vertikálne s minimálnym podielom zdieľaných, horizontálne integrovaných procesov medzi rezortmi. Inštitúcie zabezpečujú vo vlastnej réžii okrem všetkých odborných, agendovo špecifických procesov aj prierezové a podporné procesy (napr. evidencie, správa majetku, IT, personalistika, obstarávanie, a pod.). Výsledkom je multiplicita procesov, alokácie zdrojov rozpočtu verejnej správy a absencia pro-klientského prístupu a voči socio-ekonomickým partnerom.

Zavedenie inteligentnej elektronickej verejnej správy bude súčasťou systematického prístupu s cieľom znížiť administratívnu záťaž pre občanov a podnikateľov. Systematickým prístupom sa myslí použitie vhodných nástrojov na organizačnú a procesnú prípravu (vypracované mapy procesov) subjektov verejnej správy pre implementáciu nástrojov prispievajúcich k riešeniu potrieb občanov a podnikateľov (t. j. na základe identifikácie ich potrieb, analýzy ich vzniku, návrhu možných scenárov riešenia, identifikácii najvhodnejšej alternatívy odstránenia príčin daných potrieb až po implementáciu a vyhodnotenie vybraného riešenia.

Pre zabezpečenie úzkeho prepojenia aktivity TC 2 (e-Government) a TC 11 (redizajn procesov) budú relevantné projekty riadené koordinovaným spôsobom.

Hlavným nástrojom pre zvýšenie kvality riadenia procesov vo verejnej správe je programové rozpočtovanie s dôrazom na výsledky a výstupy namiesto vstupov. Reforma riadenia verejných financií však nie je ukončená a v súčasnosti programové rozpočtovanie predstavuje pre správcov kapitál skôr administratívnu záťaž ako užitočný nástroj¹⁸⁸.

¹⁸⁴ Na základe údajov ŠÚ bolo v roku 2008 evidovaných 7408 inštitúcií verejnej správy, z toho 3714 rozpočtových organizácií, 2926 obcí, 719 príspevkových organizácií a ostatné (neziskové organizácie, verejnoprávne, SK, podnikateľské subjekty); Z 4406 rozpočtových a príspevkových organizácií tvorili školy, gymnáziá a univerzity 2629, 323 domovov (detských, sociálnych služieb, dôchodcov, reedukačných domovov), 232 centier (pedagogicko-psychologické, voľného času, ...)

¹⁸⁵ Zdroj: ŠU SR, Slovstat

¹⁸⁶ Zdroj: rozpočet verejnej správy 2013 – 2015

¹⁸⁷ Bližšie údaje sú uvedené analýze súčasného stavu pre tematický cieľ 1) posilnenie výskumu, technologického rozvoja a inovácií), 7) podpora udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach

¹⁸⁸ Hlavným problémom je, že niektoré prierezové procesy neboli dotiahnuté dokonca. Chýba napríklad užšie prepojenie programového rozpočtovania s tvorbou politik, voľnosť manažérov programov pri výbere mixu vstupov, presné monitorovanie a hodnotenie programov, odmeňovanie zamestnancov na základe výsledkov a v neposlednom rade financovanie bežných výdavkov na základe štandardov a noriem

Zmena súčasného, prevažne hierarchicky organizovaného poskytovania služieb na model horizontálne integrovaných služieb, rozvoj výsledkovo orientovanej kultúry vo verejnej správe a deinštitucionalizácia služieb verejnej správy v prospech komunitných služieb je odpoveďou na súčasné výzvy, ktorými sú narastajúca komplexita a tempo zmien v rámci obmedzených zdrojov, chýbajúca efektívne budovaná sieť „one-stop shop“ pre všetky elektronické, ale aj asistované služby verejnej správy na jednom mieste, izolácia dát v rezortných systémoch a ich nedostatočná interoperabilita.

Racionalizácia štruktúry verejnej správy prostredníctvom budovania tzv. „one-stop-shopov“, alebo „spoločných úradovní“, v ktorých sú poskytované všetky služby na jednom mieste pro-klientským spôsobom na báze životných situácií je celosvetovo implementovaným konceptom a je aj súčasťou spoločnej európskej stratégie. Jeho princíp spočíva v rozdelení procesov vo verejnej správe na procesy s priamou interakciou s verejnosťou – tzv. front-office a ostatné procesy – tzv. „back-office“, ich štandardizácie a centralizácie tak, aby verejnosť mala prístup ku všetkým službám verejnej správy na jednom mieste a v tom istom čase.

1.1.6.1.3 Zabezpečovanie ďalšieho vzdelávania

Jednotný systém celoživotného vzdelávania zamestnancov verejnej správy z hľadiska štruktúry druhov vzdelávania, rámcového vymedzenia ich obsahu, účastníkov i metód a foriem vzdelávania je predpokladom rastu odbornej a kvalifikačnej úrovne zamestnancov, štandardizácie a zvyšovania kvality služieb verejnej správy. V súčasnosti tento systém vo verejnej správe absentuje.

Pri zabezpečovaní ďalšieho vzdelávania zamestnancov miestnych orgánov štátnej správy je zjavná ich rôznorodá úroveň a disproporcia vo výške použitých finančných prostriedkov. Ústredné orgány štátnej správy na ďalšie vzdelávanie predmetných zamestnancov využívali predovšetkým vzdelávacie inštitúcie vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti, prípadne vzdelávacie inštitúcie v pôsobnosti iných ústredných orgánov štátnej správy na zmluvnom základe, ale aj ponuky iných súkromných vzdelávacích inštitúcií a agentúr.

Pre prípravu kvalitných riešení sú rovnako potrebné aj odborné kapacity verejnej správy, ktoré tieto riešenia pripravujú (napr. z 13 ministerstiev má analytické jednotky 6 ministerstiev). Doterajšie skúsenosti ukazujú, že jednotlivé ministerstvá zodpovedné za realizáciu štrukturálnych politík nemusia vždy disponovať dostatočným odborným potenciálom vo všetkých oblastiach. Často absentuje koncepčné myslenie a predkladané opatrenia nie sú vždy dostatočne analyticky rozpracované, čo znižuje kvalitu predkladaných riešení, čo môže mať aj za následok vytvorenia potenciálneho priestoru pre nesprávne a lobisticky ovplyvnené rozhodnutia. Pre úspešnú implementáciu zmien v oblastiach organizovania, riadenia, implementácie systémov riadenia, merania výkonnosti, tvorby politík a stratégií, hodnotenie dopadov, postupov programovania rozpočtov, monitorovania a hodnotenia je potrebná odborná príprava pracovníkov v týchto oblastiach. Zároveň je potrebné ďalšie vzdelávanie pracovníkov v špecializovaných oblastiach potrebných pre kvalitné poskytovanie služieb občanom.

Na zlepšovanie podnikateľského prostredia a celkové zvýšenie efektívnosti služieb má vplyv transparentné a nekorupčné prostredie, ktoré podporuje hospodársky rast, prispieva k transparentnosti a rovnosti príležitostí v ekonomike a v konečnom dôsledku podporuje kvalitu života občanov. V súčasnosti v SR nie je nastavený systém legislatívnej a inštitucionálnej ochrany oznamovateľov korupčného správania. Efektívny boj s korupciou znamená zvýšenie transparentnosti a zúženie priestoru pre nekalé aktivity pri nakladaní s majetkom štátu, verejnej správy a pri verejnom obstarávaní. Kritickými oblasťami sú nestabilné právne prostredie, prietahy v súdnom konaní, kvalita súdneho personálu, kvalita súdnych rozhodnutí, meranie výkonnosti sudcov a súdov a zvýšenie podielu ukladania alternatívnych trestov.

1.1.6.1.1 Územná koncentrácia

Nakoľko ide o problematiku reformy verejnej správy na všetkých úrovniach, územne ju možno charakterizovať ako celoplošnú. Kľúčové opatrenia ESF zamerané na investície do inštitucionálnych kapacít a do efektívnosti verejných správ a verejných služieb so zreteľom na reformy, lepšiu reguláciu a dobrú správu vecí verejných a kľúčové opatrenia ESF zamerané na budovanie kapacít zainteresovaných strán, ktoré pôsobia v oblasti politiky zamestnanosti, vzdelávania, zdravotnej starostlivosti a sociálnej politiky, ako aj odvetvových a územných zväzkov na účely podnietenia reforiem na vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni orientovať predovšetkým do miest Bratislava, Košice, centier osídlenia a do ostatných miestnych centier.

1.1.7 Zdôvodnenie transferu 3 % alokácie z menej rozvinutých regiónov do Bratislavského samosprávneho kraja

Bratislavský samosprávny kraj (ďalej len „BSK“) je na úrovni NUTS 2 jeden zo štyroch regiónov Slovenska a zároveň ako jediný región SR, ktorý presahuje HDP na obyvateľa podľa PPS 90 % (176 %, 2010)¹⁸⁹ priemeru EÚ. Výkonnosť regiónu je spôsobená najmä prítomnosťou hlavného mesta, avšak na rozdiel od ostatných metropolitných regiónov EÚ (napr. Praha, Berlín, Viedeň) súčasťou BSK sú aj tri okresy, a to Malacky, Pezinok a Senec s 31 %¹⁹⁰ zastúpením obyvateľstva a viac ako 4-krát väčšou rozlohou územia ako je mesto Bratislava. Zabezpečenie požiadavky vyváženého polycentrického rozvoja je potrebné predovšetkým v kontexte eliminácie neúmerneho rastu vnútorných tokov, vnútornej migrácie obyvateľov za prácou a službami, ktoré by pri neorganizovanom priestorovom náraste v území mohli viesť ku krízovým situáciám. Cieľavedomý prístup k riadeniu rozvoja v území BSK si vyžaduje rešpektovať a podporovať existujúce prirodzené centrá a usmerňovať novo vznikajúce subcentrá, ktorým je nevyhnutné určiť ich postavenie v sídelnom systéme. Medzi iným si to vyžaduje stanoviť požadovanú priestorovú štruktúru všetkých aktivít tak, aby vznikali hierarchicky usporiadané územia s príslušnou funkčnou komplexnosťou¹⁹¹. V uplynulých rokoch intenzívnejú v okolí mesta Bratislava suburbanizačné tendencie, ktoré sa v rámci kraja prejavujú migráciou za bývaním a hospodárskymi aktivitami. Napriek tomu, že sa v suburbanizačne vyvíjajúcich obciach vytvárajú nové pracovné príležitosti, nepokrývajú požiadavky rezidentného obyvateľstva. Navyše množstvo nového ekonomicky aktívneho obyvateľstva je naďalej orientované na prácu v centrách kraja, predovšetkým v meste Bratislava.

1.1.7.1 Podnikateľské prostredie priaznivé pre inovácie

Vďaka vysokej koncentrácii akademickej a vedeckej obce, diverzifikácii hospodárstva v celom riešenom území, či atraktívnej polohe v rámci otvorenej Európy, no najmä prostredníctvom celkového rastu dopytu spoločnosti po kvalite a variabilite služieb sa v BSK začínajú postupne rozvíjať služby inovatívneho charakteru. Vzhľadom na postupnú informatizáciu spoločnosti tak prakticky vo všetkých sektoroch hospodárstva BSK dochádza k významnej zmene štruktúry ekonomiky v prospech terciárneho a čiastočne i kvartérneho sektora.

1.1.7.1.1 TC1: Posilnenie výskumu, technologického rozvoja a inovácií

V BSK sa nachádza až 75 % výskumného potenciálu a naopak 70 % priemyselnej základne je mimo tohto regiónu. Medzinárodné porovnávanie ukazujú, že výkonnosť výskumu a vývoja v BSK je slabá a má obdobné štrukturálne problémy, ako aj ostatné regióny SR, ktoré mu následne nedovoľujú zapájať sa adekvátnym spôsobom do ERA. Toto je spôsobené aj nedostatočne vybudovanými výskumnými/kompetenčnými centrami európskeho významu v tomto regióne. S postupnou

¹⁸⁹ Zdroj: Eurostat

¹⁹⁰ Zdroj: Regionálna databáza ŠÚ SR, 2012

¹⁹¹ Pod pojmom funkčná komplexnosť treba rozumieť potrebu zabezpečiť v území nielen adekvátny počet nových pracovných miest, ale aj komplementárne základné i vyššie zariadenia sociálnej, obšlužnej a voľnočasovej vybavenosti tak, aby sa mobilita za týmito zariadeniami dopravnými prostriedkami skracovala a minimalizovala.

transformáciou spoločnosti z industriálnej na vedomostne založenú v BSK, sa aj ekonomické trendy prispôsobujú potrebe šírenia poznatkov a spolupráci medzi VaV inštitúciami a podnikateľským sektorom. Inovácie sú pre ekonomiku čoraz významnejším fenoménom, pričom dôležitými komoditami sa stávajú aj aktivity založené na duševnom vlastníctve. Vysoká podnikateľská aktivita a sústredenie vedecko-výskumných kapacít v BSK vytvára vhodné podmienky pre vznik podnikov s vysokou technologickou úrovňou a poznatkovo intenzívnymi službami¹⁹² aj vzhľadom na zavádzanie prvkov znalostnej ekonomiky a realizáciu nadnárodných rozvojových iniciatív prostredníctvom Dunajskej stratégie¹⁹³. V tomto smere BSK vytvára prostredie pre testovanie inovatívnych podnikateľských konceptov a prenos výsledkov vedecko-výskumného procesu do komerčnej praxe. Systémová podpora podnikov v BSK má preto zásadný význam pre rozvoj inovačného potenciálu tohto regiónu, ako kľúčového ekonomického centra štátu, a tým aj pre zabezpečenie „spillover efektov“, tzn. prenosu/replikability inovácií, know-how a výsledkov aplikovaného výskumu a vývoja realizovaného inštitúciami a podnikmi na území BSK do ostatných regiónov Slovenska. V prípade plánovaného využitia finančných nástrojov na podporu MSP je ich ekonomická realizovateľnosť v komerčných podmienkach bez zahrnutia BSK veľmi problematická¹⁹⁴. Dôležitosť podpory vysokých škôl v BSK vychádza aj z toho, že viac ako 75 % študentov oboch najväčších slovenských univerzít pochádza z regiónov SR¹⁹⁵ mimo územia BSK, čo znamená, že vzdelávacie aktivity, vrátane prípravy novej generácie výskumných pracovníkov a pracovníkov pre kľúčové priemyselné odvetvia, majú výrazný dopad aj na menej rozvinuté regióny SR. Vedecké tímy z výskumných inštitúcií v Bratislave spolupracujú s hospodárskou praxou, ktorej značná časť sa nachádza aj mimo územia BSK a majú veľký význam pre slovenské hospodárstvo ako také, či už ide o automobilový priemysel, strojárstvo, energetiku a ďalšie. Bratislavské vzdelávacie inštitúcie vzdelávajú podstatnú časť celoslovenského počtu študentov a vychovávajú kvalitnú pracovnú silu, ktorú vyžaduje aj priemysel na to, aby bol konkurencieschopný¹⁹⁶ aj v regiónoch mimo BSK.

V programovom období 2007 – 2013 bol v oblasti výskumu a vývoja podporený vznik rôznych typov výskumných centier (centrá excelentnosti, priemyselné výskumno-vývojové centrá, kompetenčné centrá, univerzitné vedecké parky, výskumné centrá národného významu). V programovom období 2014 – 2020 bude potrebné podporené centrá – po ich kvalitatívnom zhodnotení – konsolidovať a združiť do väčších interdisciplinárnych celkov.

Základným zámerom plánovaných aktivít v BSK je odstránenie uvedených problémov a umožnenie efektívnej spolupráce výskumno-vývojovej základne v BSK s ostatnými regiónmi Slovenska so špeciálnym dôrazom na spoluprácu s priemyselnými subjektmi v kľúčových priemyselných odvetviach identifikovaných v stratégii RIS3. Pre potreby realizácie cieľov stratégie RIS3 je nutné revitalizovať a posilniť vzdelávacie, výskumné, inovačné a podnikateľské kapacity najväčších výskumne orientovaných univerzít na Slovensku, ktoré sídlia v BSK tak, aby boli výrazne viacej medzinárodne angažované do medzinárodnej vedecko-technickej spolupráce a viac prepojené s hospodárskou

¹⁹² V r. 2012 vznikla v BSK ½ z celkového množstva podnikov s vysokou technologickou úrovňou a poznatkovo intenzívnymi službami. Ekonomická štruktúra v Bratislavskom kraji vytvára dobré podmienky pre zhodnocovanie intelektuálneho potenciálu.

¹⁹³ V BSK sú realizované viaceré aktivity na podporu bilaterálnej a multilaterálnej spolupráce MSP s príslušnými regiónmi a štátmi v štvoruholníku Bratislava – Viedeň – Győr – Brno (projekt CENTROPE). Región má dobré podmienky pre využívanie potenciálu multimodálneho dopravného systému Európy pozdĺž Dunaja, a tým napĺňanie cieľov Dunajskej stratégie v oblasti komerčnej prepravy (prioritné oblasti 1A, 1B) a socio-ekonomického rozvoja (prioritné oblasti 7 a 8, pričom prioritnú oblasť 7 koordinuje Slovensko). V súčasnom období na pôde STU začína pôsobiť regionálna pobočka Európskej aliancie pre inovácie (European Alliance for Innovation), pričom ide o prvú pobočku tejto organizácie v regióne Strednej a Východnej Európy. Cieľom aliancie je podpora vzniku inovatívnych start-upov a spin-offov na základe poznatkov získaných z výskumov na akademickej pôde a vytváranie medzinárodných partnerstiev podnikov a vedecko-výskumných inštitúcií pre výskum a inovácie.

¹⁹⁴ Táto skutočnosť je osobitne významná v prípade nástrojov rizikového kapitálu, nakoľko slovenský trh je, bez histórie a funkčných nástrojov kapitálového financovania, v tejto oblasti veľmi nerozvinutý, čo v kombinácii s nepriaznivou veľkostnou štruktúrou a nízkou kapitalizáciou MSP vytvára výrazne prekážky pre ekonomickú realizovateľnosť produktov. Bez zahrnutia celého územia, vrátane BSK s potenciálom generovania inovatívnych podnikateľských projektov, bude len málo pravdepodobné, že sa tieto produkty podarí efektívne realizovať, čoho dôkazom je aj súčasná problematická príprava nástrojov rizikového kapitálu v rámci iniciatívy JEREMIE.

¹⁹⁵ Zdroj: Slovenská technická univerzita, Univerzita

¹⁹⁶ „Poznatkami k prosperite – Stratégia výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu Slovenskej republiky“ - RIS3 schválená vládou SR 13. novembra 2013

a spoločenskou praxou. Tieto výstupy môžu byť následne prenesené prostredníctvom firemných sietí, dodávateľsko-odberateľských reťazcov, medziregionálnej zmluvnej spolupráce, transferu poznatkov a ďalšími spôsobmi do ostatných regiónov SR.

1.1.7.1.2 TC3: Zvýšenie konkurencieschopnosti MSP, sektora poľnohospodárstva (v prípade EPFRV) a sektora rybníctva a akvakultúry (v prípade ENRF)

V BSK je sústredená viac ako 1/3 z celkového počtu MSP¹⁹⁷. MSP v BSK vytvárajú viac ako 30 % celkových tržieb a takmer 1/3 (32,6 %) vytvorenej pridanej hodnoty sektora (2011). V podnikoch na území BSK sú vytvorené pracovné miesta pre 1/5 (20,1 %) pracujúcich na Slovensku (2012). V kraji sa prejavuje vysoká miera podnikateľskej aktivity, v roku 2012 bolo na území BSK zaregistrovaných 38,9 % zo všetkých novovzniknutých podnikov v SR. Pôsobí tu viac ako ¼ priemyselných podnikov s vysokou technologickou úrovňou výroby (high tech), viac ako 1/5 priemyselných podnikov so stredne vysokou technologickou úrovňou výroby a takmer ½ podnikov poskytujúcich poznatkovo intenzívne služby (ŠÚ SR, 2012). V rámci high tech odvetví až ½ z celkového množstva podnikov s vysokou technologickou úrovňou a poznatkovo intenzívnymi službami vzniká v BSK (ŠÚ SR, 2012)¹⁹⁸.

V dôsledku výrazného obmedzenia podpory z programov politiky súdržnosti EÚ v predchádzajúcom období, ako aj inej systémovej podpory, nedochádza v podnikateľskom sektore k zavádzaniu inovácií, využívaniu výsledkov vedecko-výskumného procesu a pokračuje ekonomická stagnácia a marginalizácia podnikov (najmä MSP). V BSK sa prejavuje výrazná medzera vo financovaní mikropodnikov a začínajúcich podnikov. Podľa prieskumu Financovanie mikropodnikov a začínajúcich podnikov (NARMSP, 2013) bolo v prípade žiadosti o úver úspešných len 5,1 % podnikateľov¹⁹⁹, čo je najnižšia úspešnosť zo všetkých samosprávnych krajov SR. V porovnaní s rokom 2008 konštatovalo výrazné zhoršenie podmienok financovania až 12,9 % respondentov, čo bol najvyšší podiel zo všetkých samosprávnych krajov.

Výrazné zastúpenie podnikov v BSK predstavuje významný absorpčný potenciál pre aplikáciu finančných nástrojov. Podľa analýzy finančnej medzery MSP (NARMSP, 2012) predstavuje absorpčný potenciál BSK pre úverový nástroj 144,2 mil. EUR. Zahrnutím tohto regiónu by sa absorpčný potenciál úverového nástroja realizovaného na národnej úrovni zväčšil až o 20,7 %. V prípade stredných podnikov predstavuje zväčšenie absorpčného potenciálu až 31 %. Vylúčenie BSK z podpory spôsobovalo veľké problémy pri nastavovaní kritérií udržateľnosti jednotlivých finančných nástrojov, iniciatívy JEREMIE, ako aj ich atraktivity pre komerčných sprostredkovateľov, čo prispelo k výraznému oneskoreniu spustenia tejto iniciatívy v SR.

Vzhľadom na uvedené špecifiká BSK, podpora by mala byť realizovaná najmä prostredníctvom finančných nástrojov, ktorých cieľom je zlepšiť prístup MSP k financiám, a to najmä začínajúcich podnikov, ktorých vznik prebieha s vysokou intenzitou. Pre potreby stimulácie rozvoja MSP bude vytvorené podnikateľské centrum, ktoré bude fungovať ako one-stop-shop štruktúra zabezpečujúca kombinované služby (informovanie, poradenstvo, financovanie, kontakty, priestory, zariadenia, administratívne a organizačné služby) s cieľom dlhodobej podpory najmä začínajúcich, ale aj existujúcich MSP. Vytvorenie podnikateľského centra v BSK predstavuje model, ktorý bude následne zavedený v ostatných regiónoch SR. MSP budú zároveň podporené poradenskými a mentorskými službami v oblasti zavádzania inovácií (najmä netechnologických inovácií v sektore služieb), využívania výsledkov vedecko-výskumného procesu a testovania inovatívnych podnikateľských konceptov a zámerov na domácom a zahraničných trhoch. Výsledky týchto aktivít môžu byť následne prenesené prostredníctvom firemných sietí, dodávateľských reťazcov, projektovej spolupráce, prípadne inými spôsobmi do ostatných regiónov SR, čím bude vytvorený „spillover efekt“ transferu

¹⁹⁷ Právnické osoby

¹⁹⁸ V tomto území sa koncentruje aj rozhodujúca časť subjektov kreatívneho priemyslu s vytvorenou infraštruktúrou pre rozvoj podnikateľských nápadov v tejto oblasti

¹⁹⁹ Priemer za SR je 9 %

potenciálu kľúčového ekonomického centra štátu. Z pohľadu disperzie hospodárskych aktivít do územia regiónu, ako aj podpory rozvoja regionálnych a subregionálnych centier, je žiaduce venovať zvýšenú podporu malému a strednému podnikaniu vo všetkých sektoroch hospodárstva, so sústredením sa na miestne špecifiká, danosti, podmienky a potenciály.

1.1.7.2 *Infraštruktúra pre hospodársky rast a tvorbu pracovných miest*

Pre BSK je charakteristický enormný nárast stupňa motorizácie a automobilizácie, čoho dôsledkom je zvyšujúci sa stupeň intenzity dopravy. Ak navyše zoberieme do úvahy ekonomickú silu regiónu Bratislava a jej dopravnú gravitačnú polohu, podstatná časť objemov dopravy je nasmerovaná práve na hlavné diaľničné multimodálne koridory v priestore hlavného mesta a nadregionálne cestné ťahy. Stále viac občanov dochádza za prácou a svojimi záujmami do mestskej aglomerácie Bratislava, a to zo stále vzdialenejších oblastí SR. Oblasť nie je už ohraničená iba hranicami BSK, zasahuje cez územie TTSK, ako aj do NSK a TSK. Odhadovaný pomer cestujúcich prímestskou hromadnou dopravou (ďalej len „PHD“) z oblastí mimo územia BSK k celkovému počtu dochádzajúcich cestujúcich do Bratislavy je podľa Generelu dopravy BSK 29-35 %, čo zvyrazňuje potrebu rozšírenia účinnosti a územia integrovaného dopravného systému (ďalej len „IDS“).

1.1.7.2.1 TC7: Podpora udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach

Na základe vyhodnotenia stavu cestnej infraštruktúry v BSK v roku 2012 je z celkovej dĺžky ciest II. triedy v správe BSK až 76,9 % v nepriaznivom stave (t. j. nevyhovujúci a havarijný stav)²⁰⁰. Pri cestách III. triedy z celkovej dĺžky v správe BSK vykazuje nepriaznivý stav dokonca až 87,7 % ciest. Tento nepriaznivý stav je spôsobený nadmernou záťažou cestnej premávky z dôvodu hlavného medziregionálneho a nadnárodného dopravného koridoru. Tomuto stavu neprispieva ani priemerný počet osobných vozidiel na obyvateľa, ktorý prevyšuje slovenský priemer počtu vozidiel na obyvateľa o 54 % a dosiahol tak 0,5 vozidla na jedného obyvateľa v BSK v roku 2012. Cestná sieť nie je zároveň prispôbená tomuto trendu, keďže v súčasnosti je len jedna cesta II. triedy z ôsmich, priamo napojená na dostatočne rozvinutú sieť TEN-T v BSK, pričom intenzita dopravy na tejto kategórii ciest prevyšuje až trojnásobok²⁰¹ priemernej intenzity Slovenska.

Vzhľadom na potrebu postupného vyradovania konvenčne poháňaných automobilov z premávky v mestách, bude najmä v Bratislave a jej periférii výzvou pre budúce obdobie podporovať rozsiahlejšie využívanie bicyklov, pešej chôdze a verejnej osobnej dopravy.

„Spillover efekt“ na menej rozvinuté regióny sa bude prejavovať v znižovaní produkcie znečisťujúcich látok, najmä v mestách, zvyšovaní efektívneho využívania prírodných zdrojov a vytváraní alternatívy pre individuálnu automobilovú dopravu a automobilovú prepravu v regióne s najvyššou ekonomickou výkonnosťou, na ktorú sú naviazané mnohé ekonomické subjekty ostatných regiónov SR. BSK navyše predstavuje významný národný uzol prepravy, ktorý zabezpečuje prepravu tovarov a osôb zo západných krajín EÚ do menej rozvinutých regiónov SR. Tento fakt sa prejavuje najvýraznejšie v prípade TTSK a NSK, pre ktoré BSK zabezpečuje priamu obslužnosť a napojenie na sieť TEN-T. Zároveň, regionálny rozsah koordinácie dopravy a prepravy spôsobí optimalizáciu rozvoja dopravnej infraštruktúry v BSK a následné požiadavky na znižovanie neefektívneho rozvoja dopravnej infraštruktúry aj v ostatných regiónoch SR.

1.1.7.3 *Rozvoj ľudského kapitálu a zlepšenie účasti na trhu práce*

Tempo hospodárskeho rozvoja BSK, ktorý v roku 2010 dosiahol 219 %²⁰² ročný hospodársky rast v porovnaní s rokom 2001 a ročné čisté investície do dlhodobého majetku narástli na 240 %²⁰³

²⁰⁰ Prehľad stavu ciest II. triedy v členení podľa samosprávnych krajov za rok 2012, SSC 2013

²⁰¹ Zdroj: Master Plan VÚC, str. 86

²⁰² Zdroj: Regionálna databáza ŠÚ SR, 2012, vlastný prepočet

v porovnaní s rokom 2001, výrazne prehýbilo rozdielny stupeň rozvoja súkromného a verejného sektora. Od roku 2006 sledujeme na úrovni BSK prirodzený prírastok obyvateľstva. Migračné saldo sa pohybuje v kladnej polohe po celé obdobie 2001 – 2011. Na druhej strane, podľa tejto prognózy, sa očakáva postupný pokles obyvateľstva v produktívnom veku (15-65 rokov) a pomerne prudký nárast obyvateľstva v poproduktívnom veku (+65). Vzhľadom na predlžujúcu sa vekovú hranicu odchodu do starobného dôchodku a starnutie populácie, ako aj neustále sa zvyšujúce nároky na potrebu vzdelávania sa s ohľadom na požiadavky trhu práce, je ďalšie vzdelávanie dospelých, ako súčasť celoživotného vzdelávania, kľúčovým faktorom rozvoja slovenskej spoločnosti.

1.1.7.3.1 TC8: Podpora udržateľnosti a kvality zamestnanosti a mobility pracovnej sily

Počet pracujúcich žien v BSK postupne klesá od roku 2008 z hodnoty 158,9 tis. na 150,8 tis. v roku 2012. Nesúlad medzi súkromným a pracovným životom pri rastúcom prirodzenom prírastku z -1,57 v roku 2001 na úroveň 2,91 v roku 2012²⁰⁴ vytvára dodatočné náklady v prípade dlhotrvajúceho obdobia zotrvania na rodičovskej dovolenke, na úkor pôvodnej produktivity. V oblasti prevencie a eliminácie diskriminácie má BSK identickú východiskovú pozíciu ako ostatné regióny. Ku kľúčovým oblastiam a opatreniam aktívnej inklúzie v BSK patrí deinštitucionalizácia sociálnych služieb a sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, zosúladovanie pracovného a rodinného života, prevencia a eliminácia diskriminácie a vybrané inovatívne nástroje aktívneho začleňovania za účelom zvýšenia pracovnej mobility (napr. v prístupe k bývaniu).

Vnútroregionálne rozdiely BSK sú výrazné najmä v prípade priamych zahraničných investícií (PZI), ktorých podiel v rámci okresov, mimo mesta Bratislava, v roku 2011 dosiahol len 2,93 %²⁰⁵ a v počte podnikateľských subjektov predstavuje podiel len 12 %²⁰⁶. Tento aspekt podporuje rozdiel 3 %²⁰⁷ medzi mierou evidovanej nezamestnanosti mesta Bratislava a mimo bratislavskými okresmi, ktorá naberá zvyšujúcu intenzitu nezamestnanosti práve mimo Bratislavy, čím dochádza k efektu otvárania nožníc vo vnútri regiónu.

1.1.7.3.2 TC9: Podpora sociálneho začlenenia, boj proti chudobe a akejkolvek diskriminácií

Dynamický hospodársky rozvoj značne ovplyvnil aj cenovú hladinu základných životných potrieb obyvateľov v BSK (napr. v roku 2012 výdavky domácností za nájomné bývanie v BSK boli o 85,2 % vyššie ako priemer SR, dopravné služby boli vyššie o 15 % ako priemer SR a výdavky na potraviny boli vyššie o 13 % ako priemer SR)²⁰⁸, čo si vyžaduje výrazne vyššie investície do sociálnej infraštruktúry. Táto má podporiť zotrvanie v domácom prostredí, nezávislý život, aktivitu a sociálnu participáciu osôb ohrozených sociálnym vylúčením, alebo osôb s obmedzenými schopnosťami sa spoločensky začleniť a samostatne riešiť svoje problémy. Z hľadiska prognózy vekovej štruktúry obyvateľstva bude podiel poproduktívneho obyvateľstva na celkovom počte obyvateľov BSK do roku 2025 na úrovni 21,8 %²⁰⁹, čo predstavuje nárast o 8 %. Zmena vekovej štruktúry obyvateľstva, vysoké náklady na životné potreby a vývoj sociálno-patologických javov v metropolitnom regióne bude zvyšovať riziko sociálneho vylúčenia obyvateľstva a vytvárať tak zvýšený dopyt po sociálnych službách. Tie sa budú týkať najmä výkonu opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v súvislosti s vývojom sociálno-patologických javov, (ako napr. kriminalita, drogová závislosť a pod.) v BSK, ktoré si už v súčasnosti vyžadujú štrukturálnu zmenu, najmä za účelom podpory deinštitucionalizácie systémov, ktorá sa realizuje na celom území SR, vrátane územia BSK.

²⁰³ Zdroj: Regionálna databáza ŠÚ SR, 2012, vlastný prepočet

²⁰⁴ Zdroj: Regionálna databáza ŠÚ SR, 2012

²⁰⁵ Zdroj: NBS, 2011, vlastný prepočet

²⁰⁶ Zdroj: Regionálna databáza ŠÚ SR, 2012

²⁰⁷ Zdroj: Regionálna databáza ŠÚ SR, 2012

²⁰⁸ Zdroj: Štatistický úrad SR, 2012 http://portal.statistics.sk/files/ru_publicacia_2012.pdf

²⁰⁹ Zdroj: Výskumné demografické centrum

1.1.7.3.3 TC10: Investovanie do vzdelania, školení a odbornej prípravy, ako aj zručností a celoživotného vzdelávania

Zaostávanie spoločenského pokroku podmieneného investíciami do verejnej infraštruktúry vzdelávania sa prejavuje v BSK najmä štrukturálnou nezamestnanosťou starších (60,3 %²¹⁰ v roku 2012), dlhodobou nezamestnanosťou (2,49 %²¹¹ v roku 2012), nízkou mierou participácie obyvateľov SR na celoživotnom vzdelávaní (na úrovni 3,1 %²¹²) a nezamestnanosťou mladých, ktorá dosahuje celoslovenskú úroveň 34 %²¹³. Uvedené problémy sú spôsobené najmä neustálym tlakom súkromného sektora na úroveň vedomostí, inovácií a kreativity narážajúcim na stagnujúci systém vzdelávania, aj v oblasti kultúry na všetkých úrovniach v dôsledku nedostatočných investícií v rámci BSK.

V prípade zaostávania BSK v reforme sociálnych služieb a starostlivosti o deti vznikne kvalitatívny rozdiel medzi schopnosťou sociálnej inklúzie zraniteľných skupín obyvateľov (matky, osoby v dôchodkovom veku, osoby v nepriaznivej sociálnej situácii) v BSK. BSK je založený na podpore pozitívnych urbanizačných efektov, ktoré umožňujú tvorbu špecializovanej infraštruktúry (centrá odborného vzdelávania a prípravy), špecializovaných služieb (celoživotné vzdelávanie starších), nových odvetví a znalostí (odborná prax na technologicky vyspelých zariadeniach). „Spillover efekt“ na menej rozvinuté regióny sa prejaví v poskytovaní služieb, ktoré ich budú môcť následne využívať bez vstupných nákladov, čo bude zvyšovať ich konkurencieschopnosť a možnosť investovať zdroje do iných potrebných oblastí hospodárstva. Navyše podpora centier odborného vzdelávania a prípravy je súčasťou národnej iniciatívy podpory systému duálneho vzdelávania na stredných odborných školách, ktoré budú poskytovať na najvyššej úrovni odborné vzdelávanie pre žiakov a celoživotné vzdelávanie pre pedagógov celého Slovenska.

1.1.7.4 Udržateľné a efektívne využívanie prírodných zdrojov

Hlavné zdroje znečistenia ovzdušia pochádzajú z bodových zdrojov priemyselnej prevádzky (Slovnaft, Volkswagen, Holcim a iné), ale aj z mobilných zdrojov – automobilová doprava. Zdroje znečistenia sú sústredené najmä na území okresov BSK.

1.1.7.4.1 TC4: Podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch

V oblasti bývania je jedným z dôležitých pilierov zvýšenia jeho kvality a dostupnosti obnova existujúceho bytového fondu, s cieľom znižovania energetickej náročnosti, zvýšenia bezpečnosti bytových domov a zachovania bytového fondu, a to prednostne v bytoch postavených hromadnými spôsobmi výstavby, s dôrazom na byty postavené panelovou technológiou. V období rokov 1955 až 1992 bolo touto technológiou na Slovensku postavených cca 757 tis. bytov, z toho viac ako 20 % sa nachádza na území BSK (155 tis. bytov). Z tohto množstva bolo doteraz obnovených približne 20 až 25 % bytov, čo znamená, že cca 75 % bytov potrebuje ďalšie finančné prostriedky na obnovu. V absolútnom vyjadrení to predstavuje takmer 120 tis. bytov na území BSK. V zmysle smernice EÚ o energetickej efektívnosti je potrebné zrekonštruovať verejné budovy v rozsahu 3 % ročne, pričom na základe vykonanej pasportizácie budov je najväčšia koncentrácia verejných budov v BSK.

Nemalý význam pre udržateľné a efektívne využívanie prírodných zdrojov má aj podpora výstavby zariadení na výrobu elektriny pomocou malých obnoviteľných zdrojov energie ako sú fotovoltické elektrárne (ďalej len „FVE“), FVE na ohrev vody, malé veterné turbíny. Ďalej ide o výstavbu zariadení na výrobu tepla s využitím obnoviteľných zdrojov energie (ďalej len „OZE“), ako slnečné kolektory,

²¹⁰ Zdroj: Eurostat <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=tps00054&plugin=1>

²¹¹ Zdroj: Eurostat <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=tps00053&plugin=1> pozn: tu je potrebné brať do úvahy, že celková nezamestnanosť v BSK je na úrovni 5,7 % za rok 2012, to znamená že dlhodobá nezamestnanosť je takmer polovica z celkovej nezamestnanosti v regióne

²¹² Zdroj: Eurostat <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=tsdsc440&plugin=1> poznámka: Údaj za región alebo dostupný

²¹³ Zdroj: Eurostat <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=tsdec460&plugin=1>

kotly na biomasu a tepelné čerpadlá. Opatrenia zamerané na zvýšenie podielu OZE na hrubej konečnej spotrebe energie na úroveň stanovených cieľov je nevyhnutné uplatniť na celom území SR. Cieľová skupina predstavuje cca 856 tis. obývaných bytov v rodinných domoch, z čoho BSK predstavuje cca 65 tis., t. j. 7,6 %. Podiel územia BSK predstavuje 4,2 % z územia SR.

V BSK sa takisto nachádzajú aj stredne a nízkopříjmové domácnosti, ktorým je potrebné vytvoriť podmienky na inštaláciu malého zdroja na zníženie nákladov na energiu v súlade s koncepciou boja proti energetickej chudobe. Vyčlenenie domácností v BSK z tejto podpory by predstavovalo ich neodôvodnenú diskrimináciu voči ostatným regiónom SR, a to len na základe štatistického ukazovateľa – HDP, ktorý nezohľadňuje príjmy domácností, ale umiestnenie sídla veľkých spoločností v hlavnom meste SR.

Postupné nahrádzanie klasických zdrojov rozptýlenou výrobou z obnoviteľných zdrojov znižuje uhlíkovú stopu energetiky a prispieva k zníženiu emisií skleníkových plynov a tiež znižuje závislosť na dovoze primárnych zdrojov energie. Pri navrhovanom nastavení podmienok výstavby malých zdrojov a kritérií finančnej podpory sú občania motivovaní kryť si len vlastnú spotrebu, čím sa minimalizuje riziko spätnému toku výkonu z odberných uzlov do distribučnej sústavy²¹⁴.

Plánovaná alokácia pre BSK zabezpečí rovnomerné umiestnenie OZE v distribučnej sústave SR, tým nebude dochádzať k nežiaducej koncentrácii zdrojov do ostatných regiónov. Zároveň bude zabezpečená rovnosť príležitostí pre všetkých obyvateľov SR na výrobe zelenej energie.

1.1.7.5 *Moderná a profesionálna verejná správa*

1.1.7.5.1 TC11: Posilnenie inštitucionálnych kapacít orgánov verejnej správy a zainteresovaných strán a efektivity verejnej správy

Na území BSK budú podporované aktivity v súlade so základnými východiskami reformy verejnej správy v SR a akčným plánom pre BSK. Aktivity budú smerovať k optimalizácii politík, systémov a procesov v kontexte podpory implementácie reformy verejnej správy, komplementárne s aktivitami realizovanými na ostatnom území SR. Prispievať tak budú k plneniu cieľa národnej reformy verejnej správy, ktorým je proklientsky orientovaná, transparentná verejná správa, poskytujúca svoje služby rýchlo, efektívne a kvalitne, v záujme podpory udržateľného rastu, tvorby pracovných miest a sociálnej inklúzie.

Vzhľadom na rozsah plánovanej reformy verejnej správy a jej horizontálny charakter, je potrebné zvýšiť kvalitu a efektivitu služieb verejnej správy vo všetkých segmentoch verejnej správy na celom území SR jednotne. Posilnením všetkých relevantných partnerov (inštitucionálnych, sociálnych a ekonomických, občiansku spoločnosť) pri tvorbe politík a rozvoji služieb, ktoré sa ich týkajú, vytvorením jednotného systému správy vecí verejných bude dosiahnutý rozvoj a zabezpečovaná implementácia pro-rastovej politiky na základe synergií a harmonickej interakcie na všetkých úrovniach verejnej správy od centrálnej až po miestnu, vrátane politík a služieb garantovaných samosprávami. V súvislosti s týmto, nie je možné realizovať reformu verejnej správy bez zapojenia subjektov v BSK a vytvárať tak duálny systém správy vecí verejných.

Zároveň je potrebné brať do úvahy aj skutočnosť, že časť kompetencií štátnej správy bola delegovaná na miestnu (špecializovanú) štátnu správu, ktorej služby a kvalitu je taktiež potrebné optimalizovať vo všetkých prioritných oblastiach reformy.

Zároveň bude podpora v BSK smerovaná aj na orgány a inštitúcie štátnej správy pôsobiace výhradne na území BSK. Vzájomná spolupráca všetkých relevantných partnerov na území BSK je kľúčovým predpokladom pre zabezpečenie koordinácie medzi aktivitami realizovanými na území menej rozvinutých regiónov a viac rozvinutého regiónu. Zohľadnené budú špecifické podmienky podpory

²¹⁴ Návrh koncepcie rozvoja výroby elektriny z malých obnoviteľných zdrojov, schválený uznesením vlády SR č. 347 zo dňa 3. júla 2013, (v nadväznosti na schválenú koncepciu bola vypracovaná podporná štúdia) „Vplyv malých fotovoltaických elektrární na distribučné sústavy“

BSK, no zároveň budú brané do úvahy aj špecifiká tohto regiónu, jeho potreby, požiadavky dotvoriť politiky služieb voči špecifickým cieľovým skupinám a pod. Vzájomnou koordináciou bude dosiahnutá plná a jednotná optimalizácia so službami zavedenými na ostatnom území SR.

1.1.7.6 Plánované využitie finančných nástrojov v Bratislavskom samosprávnom kraji

Opodstatnenosť a efektívnosť využitia prostriedkov formou finančných nástrojov v BSK spočíva v dvoch hlavných aspektoch. Prvým aspektom je využitie finančných nástrojov pri implementácii tých aktivít, pri ktorých bude preukázané efektívnejšie využitie finančných prostriedkov z EŠIF takouto formou podpory, v porovnaní s nenávratnou formou podpory v oblastiach ako podnikateľské prostredie priaznivé pre inovácie (TC 1, TC 3), infraštruktúra pre hospodársky rast a tvorbu pracovných miest (TC 7), rozvoj ľudského kapitálu a zlepšenie účasti na trhu práce (TC 8, TC 9 a TC 10), udržateľné a efektívne využívanie prírodných zdrojov (TC 4) a posilnenie inštitucionálnych kapacít orgánov verejnej správy a zainteresovaných strán a efektivity verejnej správy (TC 11), pri ktorých dochádza k pozitívnemu vplyvu aj na menej rozvinuté regióny. Pri ekonomicky životaschopných projektoch, kde sa predpokladá návratnosť prostriedkov, alebo úspora nákladov, predstavujú finančné nástroje vhodnejšiu formu podpory, ktorá vedie len k minimálnej, prípadne žiadnej deformácii trhu a nenaruša tak hospodársku súťaž, čo je obzvlášť dôležité v tak rozvinutom regióne, ako je BSK.

Druhým aspektom je atraktivita BSK z pohľadu súkromného kapitálu, pre ktorý je tento región menej rizikový v porovnaní s ostatnými regiónmi, a teda z toho vyplývajúca možnosť väčšieho pákového efektu zdrojov. To má za následok zvýšenie objemu zdrojov nielen pre samotný BSK, ale aj pre celé územie SR, čím sa zvýši efektívnosť prostriedkov z EŠIF. Pritiahnutie dodatočného kapitálu je potrebné aj vzhľadom na nedostatočný objem prostriedkov z EŠIF na pokrytie všetkých investičných potrieb.

Využitie finančných nástrojov v BSK, príslušné oblasti podpory, konkrétne aktivity, vhodný objem prostriedkov a podmienky implementácie konkrétnych finančných nástrojov, vrátane možného znásobenia alokovaných prostriedkov a ich kombinácie s inými formami podpory, budú vychádzať z výsledkov dodatočného ex ante hodnotenia pre finančné nástroje pre celé územie SR, vyžadovaného legislatívou pre programové obdobie 2014 – 2020. V súčasnosti je na území BSK identifikovaných viacero projektov, ako sú napr. diaľnice, obchvaty, rýchlostné cesty, zvyšovanie energetickej efektívnosti v budovách a v podnikoch, využitie obnoviteľných zdrojov energie, podpora malého a stredného podnikania, spracovanie odpadov, revitalizácia mestských častí a pod. Podľa predbežných analýz je potenciál pre finančné nástroje v BSK, najmä v investičných oblastiach ako infraštruktúra, energetika, odpadové hospodárstvo, MSP, výskum a inovácie a mestský rozvoj.

1.2 Zhrnutie kľúčových záverov ex ante hodnotenia PD

PD SR predstavuje logicky štruktúrovaný, metodicky podložený a komplexný prístup ku problematike definovania národných priorít a spôsobu, akým sa budú s pomocou EŠIF naplňať. Ex ante hodnotenie PD SR sa sústredilo na päť hlavných okruhov koncepčných otázok:

OKRUH	HODNOTENIE
<i>Je PD SR v tejto forme dokumentom, ktorý jasne analyzuje problémy a na základe analýz navrhuje najvhodnejšie riešenia?</i>	Súlady medzi zameraním a rozsahom analýz je vhodný a postačujúci a navrhované riešenia sú v nich dobre ukotvené.
<i>Bude PD SR efektívna v tom, že jej jasné a dobre definované ciele môžu byť</i>	Ciele sú dostatočne odôvodnené a definované. Ich dosiahnuteľnosť je ale založená na dobrej implementácii,

<i>realisticky dosiahnuté?</i>	absorpčnej kapacity a mechanizmov koordinácie. V týchto oblastiach existujú značné riziká.
<i>Bude mať táto PD SR plánované dopady a vytvorí a podporí potrebné zmeny v ekonomickej, sociálnej a environmentálnej oblasti?</i>	Plánované intervencie majú predpoklad podporiť ciele inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu. Problémom môže byť hĺbka zmien počas implementácie a udržateľnosť plánovaných trendov.
<i>Zaisťuje PD SR efektívny rámec pre koordináciu intervencií a synergický efekt?</i>	Regionálny dopad intervencií a ich koordinácia smerom ku synergickému efektom je identifikovaná ako najväčšia výzva pre proces efektívnej implementácie PD SR.
<i>Sú tematické ciele v súlade s prioritami financovania a existuje súlad medzi plánovanými finančnými alokáciami a tematickými cieľmi?</i>	Tematické ciele sú v súlade s prioritami financovania a podľa ex ante hodnotenia reflektujú finančné alokácie náročnosť jednotlivých tematických cieľov.

Kým v hlavných smeroch hodnotená PD SR je dokument, ktorý je v zhode s cieľmi Stratégie Európa 2020, existuje niekoľko problémových oblastí a rizík, ktorým bude potrebné venovať zvýšenú pozornosť v záverečnej fáze prípravy na implementáciu EŠIF a následne aj v implementačnej fáze.

Inteligentný rast: Identifikácia priorít sa v PD SR týka hlavne sektorov výskumu, vývoja a inovácií, kde je potrebné venovať viac pozornosti predovšetkým stanoveniu a následnému rozvoju kľúčových odvetví. Dôležitým problémom je realizácia prepojenia výskumu a inovácií s podporou vzdelávania. Viac ako polovica výskumnej základne a 70 % výstupu vedy a výskumu sa koncentruje v BSK a PD SR definuje dôležitosť potreby presunu 3 % z celkovej národnej alokácie medzi kategóriami regiónov, ale v rámci PD SR by bol nápomocný presnejší popis kľúčových oblastí, ktoré budú predmetom tejto podpory. PD SR sa zameriava na možnosti prepojenia medzi EŠIF a inými zdrojmi financovania, ako sú zdroje z EÚ (napr. fondy pre vedu a výskum) a súkromné investície, ale neposkytuje ucelenejšiu informáciu o tom, ako tieto prepojenia stimulovať a zabezpečiť. Plán postupného znižovania rozpočtových príspevkov, ktoré by mali kompenzovať súkromné investície v sebe skrýva značné riziká. Naplnenie cieľa investovať 1 % HDP do výskumu a vývoja (do roku 2020) je rizikové. Nie je jasné, ako sa podarí naplniť objem plánovaných súkromných investícií, ktoré by mali byť v procese stimulované, pričom RIS3 hovorí o 1,2 % HDP, z toho až 2/3 zo súkromných zdrojov.

Udržateľný rast: PD SR smeruje k naplneniu energeticko – klimatických cieľov tak, ako sú záväzné do roku 2020. Výzvou bude naplnenie cieľov v manažmente odpadov (hlavne v znížení skládkovania a recyklácii komunálneho odpadu). Chýba lepšie prepojenie tejto problematiky ako prierezovej témy, ktorá sa netýka len ochrany životného prostredia, ale aj vedy a výskumu, ekoinovácií, dopravy, nízkouhlíkovej ekonomiky, spotreby a preventívneho prístupu aj trhu práce (napr. zelené pracovné miesta). Pri implementácii bude dôležité zvýrazniť úlohu udržateľného rastu, ako kompetitívnej výhody v dlhšom časovom horizonte. Dôležitou oblasťou bude silnejšia podpora zavádzania ekonomických nástrojov a princípu „znečisťovateľ platí“. Kľúčovou výzvou je prepojenie plánovaných opatrení s regionálnym rozvojom a sociálnou inklúziou marginalizovaných oblastí s cieľom zabezpečenia lepšieho vytvárania prepojenia jednotlivých opatrení týkajúcich sa regionálneho rozvoja a trhu práce.

Inkluzívny rast: Priorita SR je nárast konkurencieschopnej ekonomiky s dôrazom na jej znalostnú časť a produktivitu práce s čo najvyššou pridanou hodnotou. Zároveň SR čelí závažnému problému dlhodobu nezamestnaných ľudí s nízkou kvalifikáciou. Ako podporné a dočasné opatrenie preto treba zvážiť, akým spôsobom využiť projekty na vytváranie návykov a začlenenie ľudí do trhu práce. V nadväzujúcich OP SR na roky 2014 – 2020 by bolo potrebné rozpracovať dopady plánovaných opatrení a plánovaných krokov na sociálnu inklúziu. Napríklad, v oblasti verejnej správy povedú plánované opatrenia zamerané na zvyšovanie výkonnosti k zníženiu celkovej zamestnanosti. Dotkne

sa predovšetkým starších pracovníkov, ktorí dnes tvoria väčšinu zamestnancov verejnej správy. Tvorba pracovných miest by mala byť prierezovou prioritou. Intervencie by mali byť realizované takým spôsobom, aby primárne a tam, kde je to možné, vytvárali pracovné miesta. Pre napĺňanie cieľa inkluzívneho rastu bude problémom hlavne regionálny rozmer. Navrhované intervencie bude potrebné v OP SR na roky 2014 - 2020 realizovať tak, aby sa prioritne zamerali na zmierňovanie regionálnych disparít v SR a diferencovaného prístupu k jednotlivým typom regiónov. Nadväzujúce OP SR by tiež mali obsahovať samostatnú analýzu regionálnych problémov, identifikáciu rozvojových možností regiónov a regionálne diferencované stratégie.

Teritoriálna dimenzia PD SR je navrhnutá na základe územnej koncentrácie intervencií do jednotlivých typov centier osídlenia (systém KURS). Tento systém by bolo potrebné v OP SR na roky 2014 - 2020 rozpracovať na regionálne ciele. Integrovaný prístup k územnému rozvoju je založený na zapojení regionálnych a miestnych aktérov do riešenia problémov, čo je dôležitý prvok endogénneho rozvoja. Dve kľúčové výzvy pre SR budú v oblasti zamestnanosti mladých ľudí a v oblasti komplexného prístupu k inklúzii MRK. PD SR tieto priority identifikuje, ale súčasné nastavenie môže čeliť problémom pri záujme zvyšovať zamestnanosť, najmä u znevýhodnených skupín (najmä Rómovia, mladí ľudia, dlhodobo nezamestnaní, obyvatelia v regiónoch s vysokou mierou nezamestnanosti). Pre naplnenie cieľa zvýšenia zamestnanosti treba zväziť, akým spôsobom pri každej operácii v rámci OP SR na roky 2014 – 2020 stanoviť zamestnanosť, ako jedno z hlavných kritérií. Možnosťou je plánované zapracovanie sociálneho aspektu pri verejnom obstarávaní, a to prostredníctvom ustanovenia o plnení zákaziek na podporu zamestnávania marginalizovaných rómskych komunít. Ex ante hodnotenie identifikuje udržateľnosť vytvorených pracovných miest po skončení financovania, ako kľúčovú výzvu pri implementácii.

Hodnotenie modelom HERMIN, zamerané na kvantifikáciu efektov čerpania SR z prostriedkov EŠIF v období 2014 - 2020 poskytuje ex ante hodnoteniu odhad predpokladaných vplyvov a dopadov (z dôvodu veľmi hrubých údajov o alokácii prostriedkov je doplnená o viaceré predpoklady). Podľa odhadu bude dodatočný HDP za celé obdobie 14,3 % a kumulatívny multiplikátor na úrovni 1,6 čo sa nevymyká štandardnej úrovni kohéznych krajín. Nepriaznivejšie sú signály z pohľadu vývoja detailnejších ukazovateľov. Ex ante hodnotenie prichádza k záveru, že vplyvom čerpania prostriedkov z EŠIF sa bude dariť zvyšovať zamestnanosť, avšak za cenu klesajúcej dynamiky produktivity a reálnej mzdy, teda za cenu reálnej konvergencie. Prírastok kapitálu bez výraznej dynamiky môže signalizovať, že investície do dopravnej infraštruktúry v horizonte prognózy nevyvolajú masívne sekundárne investície do produkcie. Podobne môžu stagnovať aj dodatočné daňové príjmy. Pri použití alokácií z EŠIF v navrhovanej štruktúre sa predpokladá priemerný medziročný prírastok tempa rastu HDP v stálych cenách vo výške 1,6 % v období rokov 2014 až 2016. V nasledujúcich dvoch sledovaných obdobiach sa priemerný medziročný prírastok tempa rastu HDP zvýši na 1,7 % a 1,8 % v porovnaní so základným scenárom.

Dôležitým faktorom pre úspešnú realizáciu plánovaných opatrení bude jasné rozdelenie kompetencií a hierarchie rozhodovania medzi VÚC, mestami, partnerstvom na úrovni regiónu (RIÚS) a radiacim orgánom IROP. Kvantifikácie efektov čerpania EŠIF, spolu s ďalšími identifikovanými problematickými oblasťami upozorňujú na potrebu silného riadenia a koordinovania procesu implementácie. V tomto kontexte je hlavným odporúčaním ex ante hodnotenia implementácia efektívneho systému hodnotenia, ktorý by priebežne vyhodnocoval (na základe definovaných ukazovateľov a vybraných štatistických údajov) mieru napĺňania cieľov plánovaných intervencií, dopady poskytovaných intervencií, pomáhal koordinovať synergické efekty medzi jednotlivými opatreniami a zároveň podporoval udržateľnosť opatrení aj po skončení ich financovania.

1.3 Zhrnutie vybraných tematických cieľov a zhrnutia hlavných výsledkov očakávaných pre každý z EŠIF v prípade každého z vybraných tematických cieľov

1.3.1 Národná priorita: Podnikateľské prostredie priaznivé pre inovácie

1.3.1.1 TC 1: Posilnenie výskumu, technologického rozvoja a inovácií

1.3.1.1.1 Východiskový stav

SR má z dôvodu nedostatočného financovania v priebehu ostatných dvadsiatich rokov „technologickú“ medzeru vo vybavení výskumných inštitúcií pre potreby výskumu, vývoja a inovácií. V programovom období 2007 – 2013 bola cieľovými aktivitami technologická medzera zmiernená, ale aj napriek tomu je to potrebné vnímať len ako prvú etapu jej odstraňovania. Na tieto aktivity je nevyhnutné nadviazať aj aktivity v programovom období 2014 – 2020. Dôležitým aspektom podpory VVA aktivít je ich pokračujúca podpora aj v rámci Bratislavského kraja²¹⁵

V programovom období 2007 – 2013 bola oblasť inovácií podporovaná v rámci viacerých OP²¹⁶. Ich kľúčovým spoločným nedostatkom, ktorý bráni potrebnej intenzite čerpania je komplikovaný a netransparentný systém implementácie, vrátane verejného obstarávania a nedostatočná kvalita strednodobých stratégií. Špecifickými problematickými oblasťami, ktoré bránia dosiahnutiu vyššej účinnosti pomoci sú najmä nastavenie súčasných pravidiel OP Výskum a vývoj, ktoré znemožňujú používanie výsledkov projektov na komerčné účely. V oblasti podpory inovácií zameraných primárne v OP Konkurencieschopnosť a hospodársky rast absentuje komplexnejší a účinnejší prístup k firemným inováciám a ich preferovanie²¹⁷.

Hlavným problémom SR je nízka výkonnosť výskumu a vývoja a nedostatočná previazanosť s potrebami praxe, slabá miera internacionalizácie, nedostatočný legislatívny rámec ochrany duševného vlastníctva. Taktiež je problémom aj nedostatočná spolupráca medzi akademickým a súkromným sektorom, nízka miera investovania zo strany súkromného sektora do inovácií, nízka inovačná schopnosť podnikateľského sektora, nízky dopad na ekonomiku krajiny, nízka úroveň financovania a fragmentácia vecného zamerania. Významný vplyv má aj štruktúra podnikov SR, ktorá je tvorená z 96,7 % mikropodnikmi, ako aj prebiehajúci proces prepadu podnikov z väčších veľkostných kategórií do kategórie mikropodnikov (marginalizácia), v dôsledku ktorého sa počet podnikov nad 10 zamestnancov medzi rokmi 2008 a 2012 zredukoval viac ako o polovicu²¹⁸.

1.3.1.1.2 Zdôvodnenie výberu

SR patrí do skupiny tzv. miernych inovátorov s druhou najnižšou inovačnou výkonnosťou v skupine²¹⁹.

V nadväznosti na plnenie cieľov stratégie Európa 2020 je v podmienkach SR nevyhnutné zabezpečiť kvalitnú infraštruktúru a efektívny systém rozvoja výskumu, vývoja a inovácií, kvalitných ľudských zdrojov, účinných nástrojov pre inovácie a zabezpečenie podpory riešení inovačných projektov v súlade so Stratégiou výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu SR (RIS3)²²⁰, ktorých výsledky budú uplatniteľné na trhu.

²¹⁵ Str. 38, kapitola 2.5.6. Stratégia výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu Slovenskej republiky

²¹⁶ OP Výskum a vývoj, OP Konkurencieschopnosť a hospodársky rast, OP Vzdelávanie, OP Informatizácia spoločnosti a OP Bratislavský kraj

²¹⁷ Typickým príkladom je výmena starej výrobnéj linky za novú, alebo výmena verejného osvetlenia, ktoré bez ostatných štruktúrálnej zmien neprinášajú potrebné efekty vo forme pridanej hodnoty a udržateľných pracovných miest

²¹⁸ Register organizácií Štatistického úradu SR, stav k 31.12.2012: 49 %

²¹⁹ European Innovation Scoreboard 2013

²²⁰ „Poznatkami k prosperite – Stratégia výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu Slovenskej republiky“ schválená uznesením vlády SR č. 665/2013 zo dňa 13.11.2013

V súlade so špecifickými odporúčaniami Rady pre krajiny²²¹ je potrebné zlepšiť kvalitu vysokoškolského vzdelávania a spolupráce medzi podnikmi, výskumnou komunitou a vzdelávacími inštitúciami, ktoré napomôžu pri rozvíjaní dobre fungujúceho „vedomostného trojuholníka“ a zvýšení výkonnosti systému výskumu, vývoja a inovácií, ako aj stimulácii súkromných investícií do VVal s cieľom zvýšenia inovačnej výkonnosti slovenského hospodárstva.

Vo vzťahu k plneniu cieľov NPR je potrebné zvýšiť výdavky výskumu a vývoja – do roku 2020 na úroveň 1,2 % HDP na obyvateľa. Pre plnenie cieľov RIS3 je potrebné ukotviť kľúčové priemyselné odvetvia, ktoré zvyšujú pridanú hodnotu a to prostredníctvom spolupráce miestnych dodávateľských reťazcov a podporiť ich vzájomné sieťovanie, vytvoriť dynamickú, otvorenú a inkluzívnu inovatívnu spoločnosť. Taktiež je potrebné uskutočniť reformu systému VVal smerom k zefektívneniu inštitucionálneho usporiadania výskumnej a inovačnej (Val) základne. Rovnako je potrebné podporovať efektívny prenos vedomostí a vedeckých poznatkov z verejných inštitúcií do súkromného sektora, ako aj zavádzanie rôznych typov inovácií do praxe a budovanie výskumných a inovačných kapacít v slovenských podnikoch. Taktiež je nevyhnutné zabezpečiť vytvorenie podmienok spolupráce súkromného sektora a verejných výskumných organizácií, podporovať vznik inovatívnych start-up, spin-off a klastrov prostredníctvom administratívnej podpory transferu technológií z verejných inštitúcií a prepojením VaV a technologických inkubátorov.

Vo vidieckych oblastiach je potrebné posilniť hospodársky rast využívaním poradenských služieb a podpory vzdelávania poradcov pre oblasť inovácií. Prenosom poznatkov prostredníctvom poradenstva pre subjekty pôsobiace vo vidieckom území sa zabezpečí zvýšenie hospodárskej a environmentálnej výkonnosti ich podnikania. Je potrebné zvýšiť poľnohospodársku produktivitu a udržateľnosť posilnením prepojenia poznatkov výskumu s faktormi vidieka, a to v súlade s cieľmi Európskeho inovačného partnerstva (EIP) pre produktivitu a udržateľnosť poľnohospodárstva.

1.3.1.1.3 Očakávané výsledky

Cieľovým stavom je podpora budovania 1. a 3. piliera stratégie NPR a vytvorenie priaznivého prostredia, ktoré bude motivovať aktérov intenzívne inovovať. Jeho prejavom bude zvýšená výskumná, vývojová a inovačná výkonnosť SR a účinná transformácia do zvýšenej konkurenčnej schopnosti a tvorby nových atraktívnych pracovných miest vo všetkých regiónoch SR. Podporou EŠIF v zmysle RIS3, a to v definovaných oblastiach špecializácie²²² z hľadiska dostupných vedeckých a výskumných kapacít sa dosiahne pozitívny efekt aj pri riešení celospoločenských tém, akými sú uplatnenie mladých ľudí v meniacich sa podmienkach, starnutie obyvateľstva a kvalita života, marginalizované skupiny a sociálna inklúzia, znižovanie emisií, ochrana a lepšie využívanie prírodných zdrojov (hlavne pôdy, vody a lesov), adaptácia na zmenu klímy a pod.

Investície EFRR

- vybudovanie infraštruktúry výskumu, vývoja a inovácií efektívne využívanej akademickým, súkromným a neziskovým sektorom;
- posilňovanie excelentnosti výskumu;
- zvýšenie podielu zmluvného výskumu, aplikovaného výskumu, vývoja a vedecko-technických služieb;
- zlepšenie ochrany a využívania duševného vlastníctva a patentov;
- optimalizácia a výkonnostne orientované procesy podpory VVal;
- zvýšenie súkromných investícií výdavkov do akademickej vedy a výskumu prostredníctvom vytvárania partnerstiev medzi inštitúciami VaV a priemyslom;
- zvýšenie spolupráce a výmeny poznatkov s výskumnými a vývojovými inštitúciami v rámci ERA;

²²¹ Odporúčanie Rady, ktoré sa týka programu reforiem Slovenska na rok 2013 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Slovenska na roky 2012 – 2016 (odporúčanie č. 4)

²²² Str. 53 a nasl. Stratégia výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu SR

- zvýšenie podielu výskumu a inovácií v oblasti energetiky zameraných na SET Plán;
- zavádzanie technológií na zlepšenie ochrany životného prostredia a účinného využívania zdrojov;
- zvýšenie počtu spolupracujúcich podnikov v dodávateľskom reťazci prostredníctvom vytvárania sietí, klastrov a inovačných centier, vrátane spolupráce MSP s veľkými podnikmi;
- zvýšenie konkurencieschopnosti súkromného sektora v oblasti inovácií v medzinárodnom priestore, aj formou technologických upgradeov;
- zvýšenie udržateľných pracovných príležitostí pre tvorivých, zručných a vzdelaných ľudí.

Investície EPFRV

- dostupný poradenský systém pre vidiecke subjekty;
- posilnenie inovačnej kapacity a spolupráce aktérov v rámci „znalostného trojuholníka“ vzdelávanie-výskum-poradenstvo s podnikateľskou praxou;
- posilnenie prepojenia poľnohospodárstva, potravinárstva a lesného hospodárstva s výskumom a inováciami prostredníctvom spolupráce, prenosu znalostí a poradenstva;
- vytvorenie podmienok pre zakladanie operačných skupín v rámci EIP pre produktivitu a udržateľnosť poľnohospodárstva.

1.3.1.2 TC 2: Zlepšenie prístupu k informáciám a IKT a zlepšenie ich využívania a kvality

1.3.1.2.1 Východiskový stav

SR patrí k najrýchlejšie rastúcim exportérom služieb v oblasti IKT v EÚ a sektor IKT zamestnáva v SR čoraz viac ľudí. V súčasnosti sú v realizácii projekty, ktoré zabezpečia poskytovanie elektronických služieb verejnej správy na transakčnej úrovni. Začne sa vydávať eID karta, čím bude umožnená autentifikácia a autorizácia občana. Centralizujú sa základné registre a implementujú sa spoločné moduly ústredného portálu verejnej správy, ktoré budú predstavovať jednotný bod prístupu k elektronickým službám verejnej správy. Tieto služby budú taktiež asistovane poskytované na integrovaných obslužných miestach. Implementácia takto rozsiahlej zmeny informatizácie verejnej správy neprebíha bezproblémovo, ale Slovensko získalo cenné skúsenosti a vybudovalo potrebné kapacity a kompetencie nutné pre ďalšie zlepšovanie procesu informatizácie.

Jednou z aktivít pre zabezpečenie pokrytia širokopásmovým internetom v programovom období 2007 - 2013 bolo opatrenie OP Informatizácia spoločnosti (OP IS, prioritná os 3) smerované na pokrývanie bielych a šedých miest. Toto opatrenie sa však realizovalo len v rozsahu prípravy projektovej dokumentácie. V programovom období 2007 – 2013 bolo z PRV SR alokovaných cca 6,6 mil. EUR verejných zdrojov na investície do tzv. bielych miest, ktoré sa nachádzajú na území Prešovského samosprávneho kraja (PSK) a Banskobystrického samosprávneho kraja (BBSK). Predpokladá sa, že internet v dôsledku týchto investícií pokryje v oprávnených obciach min. 15 000 obyvateľov.

1.3.1.2.2 Zdôvodnenie výberu

V nadväznosti na plnenie cieľov Stratégie Európa 2020 a NPR je v podmienkach SR potrebné zabezpečiť rozvoj služieb podporený príležitosťou, ktorú prinášajú nové technológie (sociálne siete, inteligentné mobilné zariadenia, otvorené a prelinkované dáta a pod.). Cieľom je aj zníženie výdavkov inštitúcií verejnej správy, ako aj poskytovanie služieb verejnej správy v oveľa vyššom štandarde.

V súlade s Digitálnou agendou²²³ je nevyhnutné zabezpečiť stimuláciu súkromných investícií v oblasti výskumu a inovácií, zaviesť riešenia širokopásmového internetu tak, aby sa IKT mohlo využívať vo všetkých sektoroch priemyslu so zameraním na normy a otvorené platformy pre nové výrobky a služby. Je potrebné zabezpečiť vytvorenie spoločnej infraštruktúry pre výskum IKT a inovačné

²²³ Digitálna agenda pre Európu, <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:0245:FIN:SK:PDF>

zoskupenia s cieľom rozvíjať elektronickú infraštruktúru, a to najmä medzi verejnou správou, podnikateľským prostredím a vedeckým sektorom.

Zároveň je potrebné podporiť priority a ciele v súlade so Strategickým dokumentom pre oblasť rastu digitálnych služieb a infraštruktúry prístupovej siete novej generácie²²⁴ zamerané na zlepšenie služieb občanom a podnikateľom v oblastiach rozvoja elektronických služieb, využívania otvorených dát, podpory podnikov v digitálnej ekonomike a podpory e-inklúzie. Základným predpokladom pre fungovanie informačnej spoločnosti je aj budovanie infraštruktúry širokopásmového internetu a pokrytia oblastí ako aj územia, v ktorom je možné využiť rýchlosť prenosu dát aspoň 30 Mbit/s. V súvislosti so špecifickými odporúčaniami Rady pre SR²²⁵ by za účelom zvýšenia nákladovej účinnosti sektora zdravotnej starostlivosti mali byť investície smerované aj do elektronického zdravotníctva²²⁶. Zároveň sa bude potrebné zamerať aj na vývoj produktov a služieb IKT, predovšetkým v oblasti poznatkovo intenzívnych služieb, IKT technológií inteligentnej priemyselnej dopravy, technológií pre inteligentný manažment spotreby a znalostne intenzívnych služieb pre podniky (KIBS) za účelom zvýšenia ich podielu na tvorbe HDP a zvýšenia KIBS na celkovej produkcii podnikateľského sektora.

1.3.1.2.3 Očakávané výsledky

Investície EFRR

- zvýšenie kvality, štandardu a dostupnosti služieb e-Governmentu pre podnikateľov;
- zvýšenie kvality, štandardu a dostupnosti služieb e-Governmentu pre občanov;
- zvýšenie celkovej dostupnosti dát verejnej správy vo forme otvorených dát a podpora princípov otvoreného riadenia;
- zvýšenie inovačnej kapacity malých a stredných podnikateľov v digitálnej ekonomike;
- zlepšenie digitálnych zručností a inklúzie znevýhodnených jednotlivcov do digitálneho trhu;
- umožnenie modernizácie, racionalizácie a rozvoj analytických kapacít verejnej správy prostredníctvom IKT;
- zvýšenie racionalizácie prevádzky informačných systémov pomocou e-Government cloudu;
- zvýšenie kybernetickej bezpečnosti v spoločnosti;
- zvýšenie pokrytia širokopásmovým internetom v bielych a šedých miestach, vrátane vidieckych oblastí s pripojením nad 30 Mbit/s do roku 2020.

Investície EPFRV

- Podpora projektov tzv. poslednej míle v obciach do 500 obyvateľov s cieľom zvýšenia pokrytia širokopásmovým internetom (s pripojením nad 30 Mbit/s vo vidieckych oblastiach do roku 2020);
- zvýšenie IKT produktov a služieb využívaných v hospodárstve a komunitách na vidieku, podpora e-commerce a zvýšenie dopytu po IKT.

1.3.1.3 TC 3: Zvýšenie konkurencieschopnosti MSP, sektora poľnohospodárstva (v prípade EPFRV) a sektora rybárstva a akvakultúry (v prípade ENRF)

1.3.1.3.1 Východiskový stav

MSP sú v súčasnosti ohrozené pretrvávajúcou ekonomickou krízou a zároveň prebiehajúcimi zmenami v podnikateľskom prostredí. V dôsledku toho je dlhodobo zastavený ich rast. Podniky

²²⁴ Návrh strategického dokumentu pre oblasť rastu digitálnych služieb a infraštruktúry prístupovej siete novej generácie, http://www.informatizacia.sk/ext_dok-strategic_document_draft_30-09-2013/16086c

²²⁵ Odporúčanie Rady, ktoré sa týka programu reforiem Slovenska na rok 2013 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Slovenska na roky 2012 – 2016 (odporúčanie č. 1)

²²⁶ Návrh Strategického dokumentu pre oblasť rastu digitálnych služieb a infraštruktúry prístupovej siete novej generácie, kap. 7.3 http://www.informatizacia.sk/ext_dok-strategic_document_draft_30-09-2013/16086c

dosahujú nízku mieru prežitia²²⁷ a prebieha ich marginalizácia spojená s útlmom podnikateľských aktivít, znižovaním počtu pracovných miest a ohrozením ich ekonomickej udržateľnosti. Zároveň sa zvyšuje zameranie na sektor služieb²²⁸.

Kľúčovým problémom SR je nízka konkurencieschopnosť a flexibilita MSP spôsobená aj nedostatočnými zdrojmi financovania a podpory inovatívnych firiem. V ekonomickej štruktúre MSP prevládajú odvetvia služieb s nižšou poznatkovou náročnosťou. Medzi hlavné problémy patrí aj nízka kapitalizácia, klesajúca ziskovosť MSP spojená s nižšou tvorbou daňových príjmov a nedostatočný prístup MSP k finančným zdrojom.

Pre slovenské poľnohospodárstvo je charakteristická nízka pridaná hodnota a nízke príjmy na hektár poľnohospodárskej pôdy v porovnaní s ostatnými štátmi EÚ. Hospodárenie podnikov je stratové, klesá produkcia rastlinnej, ale najmä živočíšnej výroby. Orientácia smerom k primárnej produkcii, spôsobujúca výkyvy na svetových komoditných trhoch, výrazne ovplyvňuje príjmy slovenských poľnohospodárov. V snahe znížiť náklady dochádza k znižovaniu počtu pracovníkov a ďalšiemu poklesu produkcie. Pridaná hodnota z adaptácie na medzinárodné štandardy obchodovania s poľnohospodárskymi a potravinárskymi výrobkami sa pri súčasnom rozdrobení ponuky prvovýrobcov a spracovateľov stráca v prospech nadnárodných spoločností, zatiaľ čo miestny dopyt po čerstvých a spracovaných potravinách je pokrytý dovozom.

V akvakultúre a v spracovaní rýb majú tiež zastúpenie MSP, ktoré disponujú obmedzenými zdrojmi financovania a vykazujú nízku konkurencieschopnosť na trhu. Rybníky a rybochovné zariadenia sa nachádzajú predovšetkým na vidieku, kde vytvárajú pracovné miesta najmä pre obyvateľov vidieka.

1.3.1.3.2 *Zdôvodnenie výberu*

V nadväznosti na plnenie cieľov Stratégie Európa 2020, ako aj 1. a 3. pilier stratégie NPR je potrebné zlepšiť podnikateľské prostredie, t. j. zlepšiť pozíciu SR v rebríčku Doing bussiness minimálne o 15 miest do roku 2025 a pokračovať v znižovaní AZ podnikania tak, aby SR v tzv. integrovanom indikátore regulácie trhov OECD (PMR – Product Market Regulation indicator) dosiahla hodnotu priemeru krajín OECD (1,45). Takisto je potrebné zlepšiť postavenie Slovenska v hodnotení SBA, ktoré je takmer vo všetkých oblastiach pod priemerom, aspoň na úroveň priemeru krajín EÚ²²⁹. S ohľadom na dosiahnutie cieľov RIS3 existuje potenciál hlavne v kategóriách MSP (nad 10 zamestnancov). Je preto potrebné prekonať systémové bariéry rozvoja MSP, tzn. nízku mieru prežitia, marginalizáciu a nízku konkurencieschopnosť prostredníctvom špecializovaných podporných opatrení kombinujúcich finančnú pomoc s dlhodobým odborným poradenstvom/mentoringom, zameraných na zlepšenie podmienok pre rozbeh podnikania a pre expanziu podnikateľských aktivít. Je takisto potrebné eliminovať nedostupnosť informácií v prostredí MSP. Riešením v tomto smere je vytváranie komplexných poradenských inštitúcií typu one-stop-shop. Len takto bude možné stimulovať rast podnikov z kategórie mikropodniku a vytvárať potenciál pre zavádzanie inovácií, vrátane netechnologických inovácií v odvetví služieb, zlepšenia energetickej efektívnosti a využívania OZE, ako aj v oblasti výskumu a inovácií zameraných na aplikáciu nových technológií s cieľom prispôsobovania sa zmenám klímy. Zároveň je potrebné vytvárať podmienky pre zvyšovanie inovačnej výkonnosti MSP.

Pre akvakultúru a spracovanie rýb je dôležité posilnenie konkurencieschopnosti prostredníctvom modernizácie výroby, zvyšovania pridanej hodnoty, budovania nových rybochovných zariadení, zavádzania inovácií a rozvíjania doplnkových aktivít v rámci diverzifikácie činností. Dôležitou súčasťou je aj zvýšenie informovanosti spotrebiteľa, zlepšenie imidžu produktov akvakultúry, ako aj celého sektora.

²²⁷ Umiestnenie Slovenska sa pohybuje v rozmedzí posledných 6 miest v rámci krajín EÚ, zdroj: Eurostat

²²⁸ Register organizácií Štatistického úradu SR, stav k 31.8.2013: 50,6 %

²²⁹ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/files/countries-sheets/2013/slovakia_en.pdf

V sektore poľnohospodárstva je potrebné zvýšiť efektivitu všetkých výrobných faktorov a dosiahnuť nárast pridanej hodnoty poľnohospodárskych podnikov vrátane diverzifikácie činnosti. Taktiež je potrebné podporiť vstup do odvetvia malých podnikov a mladých farmárov, ktorí majú väčší potenciál pre zavádzanie inovácií, ako aj nových spôsobov predaja a diverzifikácie aktivít v primárnej poľnohospodárskej produkcii. Zároveň je potrebné podporiť hospodárenie na vlastnej pôde, čomu predchádza usporiadanie vlastníctva a konsolidácia pôdy, čím sa zlepši jej dostupnosť pre potenciálnych záujemcov o hospodárenie na pôde. Pre domácich výrobcov potravín je kľúčové udržať si pozíciu na domácom trhu, pričom z hľadiska udržania obratu sa zvyšuje význam miestnych a regionálnych trhov. Je žiaduce zvýšiť podiel domácej produkcie s vyššou pridanou hodnotou (vyššia forma spracovania), ako aj prostredníctvom vyššej kvality výrobkov, inovácií, regionálnych a miestnych špecialít, produktov ekologického poľnohospodárstva a pod. Podpora životných podmienok zvierat vytvorí príležitosti pre propagáciu živočíšnych produktov vyššej kvality.

V rámci podpory organizácie potravinového reťazca je potrebné zabezpečiť spoluprácu subjektov a pokročilej vertikálnej integrácie. V kontexte vertikálnej integrácie je nevyhnutné zvýšiť aj využiteľnosť všetkých domácich spracovateľských kapacít, vrátane konzervárenských a mraziarenských²³⁰. Je žiaduce podporovať organizácie krátkeho reťazca, resp. priameho predaja farmárskych výrobkov.

1.3.1.3.3 Očakávané výsledky

Investície EFRR

- zvýšenie podielu MSP v oblasti inovácií na trhu;
- zvýšenie dostupnosti MSP k financiám/rizikovému kapitálu;
- zvýšenie miery prežitia MSP;
- zvýšenie počtu podnikov nad 10 zamestnancov;
- zvýšenie motivácie MSP investovať do rozvojového potenciálu s cieľom zvýšenia konkurencieschopnosti na globálnom trhu;
- tvorba nových pracovných miest pre kvalifikovanú pracovnú silu;
- zvýšenie podielu MSP na zahraničnej obchodnej výmene.

Investície ENRF

- zvýšenie produkcie v akvakultúre a spracovaní rýb;
- vznik a rozvoj lokálnych trhov prostredníctvom podpory priameho predaja;
- rozvoj doplnkových foriem príjmu prostredníctvom diverzifikácie činností subjektov akvakultúry;
- zvýšenie domácej spotreby rýb na obyvateľa.

Investície EPFRV

- zvýšenie ekonomickej výkonnosti poľnohospodárskych podnikov a uľahčenie ich reštrukturalizácie a modernizácie, najmä z hľadiska zvýšenia ich účasti na trhu a poľnohospodárska diverzifikácia;
- uľahčenie generačnej výmeny v sektore poľnohospodárstva;
- zvýšenie konkurencieschopnosti prvovýrobcov prostredníctvom ich lepšej integrácie do agropotravinárskeho reťazca, vyššia produktivita prostredníctvom pridávania hodnoty poľnohospodárskym produktom;
- zvýšenie propagácie na miestnych trhoch a tvorba krátkych zásobovacích reťazcov;

²³⁰ Podľa prieskumu Eurostatu je zastúpenie slovenských konzervovaných potravín v obchodných reťazcoch SR najnižšie. Podľa posledných štatistických údajov je zastúpenie domácej produkcie potravín v SR menej ako 50 %, oproti tomu v Poľsku je to viac ako 85 %, v ČR a v Maďarsku viac ako 70 %.

- zvýšenie trhových príležitostí živočíšnych produktov vyššej kvality, prostredníctvom podpory životných podmienok zvierat;
- zvýšenie podielu domácej produkcie na trhu SR.

1.3.1.4 TC 10: Investovanie do vzdelania, školení a odbornej prípravy, ako aj zručností a celoživotného vzdelávania

1.3.1.4.1 Východiskový stav

SR sa vyznačuje vysokou mierou dlhodobej nezamestnanosti, najmä mladých ľudí, ktorá predstavuje piatu najvyššiu mieru nezamestnanosti z krajín EÚ²³¹. Kľúčovým problémom SR je nedostatočná previazanosť systému vzdelávania s potrebami trhu práce a požiadavkami zamestnávateľov, ktorá sa odrzkadľuje aj v raste podielu nezamestnaných absolventov škôl²³².

Systém vzdelávania na všetkých stupňoch škôl neodzrkadľuje potreby trhu práce, ktoré smerujú najmä do prírodovedných a technických oblastí. Negatívnym trendom je, že väčšina študentov stredných a vysokých škôl je zameraná na spoločenské a humanitné vedy, pre ktoré však nie je dostatočné uplatnenie na trhu práce. Osobitnú pozornosť prírodným a technickým smerom je potrebné venovať na strednom stupni vzdelávania v spolupráci s efektívnym pôsobením pedagogických a odborných zamestnancov, ktorí dokážu pružne reflektovať na požiadavky trhu práce a budú dostatočne motivovaní na výkon svojho povolania. Zároveň je potrebné podporovať programy zamerané na zvýšenie gramotnosti, motiváciu mladých ľudí k podnikavosti a na podporu kľúčových kompetencií (jazyky, kreativita, IKT zručnosti) na všetkých stupňoch vzdelávania.

1.3.1.4.2 Zdôvodnenie výberu

V súlade s cieľmi stratégie Európa 2020 je potrebné znížiť mieru predčasného ukončenia školskej dochádzky u relevantných cieľových skupín (predovšetkým MRK) podporou inkluzívneho vzdelávania a zvýšiť podiel obyvateľstva vo veku 30-34 rokov, ktorí majú ukončené vysokoškolské vzdelanie, z 31 % na minimálne 40 %. Národný cieľ pre zníženie miery predčasného ukončovania školskej dochádzky stanovuje do roku 2020 cieľ 6 % a pre zvýšenie podielu obyvateľstva vo veku 30-34 rokov, ktorí majú ukončené vysokoškolské vzdelanie na 40 %.

Popri formálnom vzdelávaní je nevyhnutné zamerať investície aj na zvýšenie nízkej účasti ľudí na celoživotnom vzdelávaní tak, aby vedeli reagovať na meniace sa potreby trhu práce a prispôbiť sa im. Vo vzťahu k špecifickým odporúčaniam Rady pre SR²³³ je potrebné v odbornom vzdelávaní posilniť poskytovanie praktickej výučby priamo v podnikoch, vo vysokoškolskom vzdelávaní vytvoriť programy viac orientované na pracovný trh a podporiť odovzdávanie znalostí podporou spolupráce medzi vysokými školami, výskumnou komunitou a podnikateľským sektorom. Vo všetkých oblastiach vzdelávania a na všetkých stupňoch škôl bude zároveň kladený dôraz na kvalitné inkluzívne vzdelávanie.

V súlade s RIS3 budú investície smerovať do zvýšenia uplatniteľnosti absolventov stredných a vysokých škôl a do zlepšenia prepojenia vzdelávacieho systému s praxou, zvýšenia medzisektorovej mobility pracovníkov a podpory medzinárodných výskumno-inovačných tímov. Poskytované vzdelávanie by sa malo orientovať na odbory kľúčové pre prioritné oblasti identifikované v RIS3.

V rámci rozvoja vidieka bude v podmienkach SR potrebné posilniť inštitucionálne väzby medzi odborným vzdelávaním a trhom práce, výskumom, podnikateľským a verejným sektorom, ako aj neziskovým sektorom a zamerať sa na adresné a cieleňé odborné vzdelávanie úzko previazané s vopred identifikovanými potrebami potenciálnych prijímateľov.

²³¹ Eurostat 2012

²³² Výročná správa o stave vysokého školstva za rok 2012

²³³ Odporúčanie Rady, ktoré sa týka programu reforiem Slovenska na rok 2013 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Slovenska na roky 2012 – 2016 (odporúčanie č. 4)

1.3.1.4.3 Očakávané výsledky

Investície ESF

- zvýšenie ponuky práce, a to najmä v oblasti odborného vzdelávania a VŠ vzdelávania;
- zvýšenie motivácie pedagogických a odborných zamestnancov na výkon učiteľského povolania;
- vytvorenie systému vzdelávania pedagogických a odborných zamestnancov;
- zvýšenie účasti žiakov a študentov na praktickom vzdelávaní priamo u zamestnávateľa;
- vytvorenie systému podpory a vzdelávania študentov, doktorandov a mladých vedeckých pracovníkov, aby mali záujem o pôsobenie vo vede a výskume na Slovensku;
- zlepšenie kvality ľudských zdrojov pre potreby VVal so zameraním na zvýšenie kvality univerzitného vzdelávania s cieľom zlepšenia úrovne absolventov;
- zvýšenie mobility kvalitných ľudských zdrojov v oblasti VVal.

Investície EFRR

- zvýšenie miery spolupráce s kľúčovými odvetviami priemyslu zo strany akademickej obce a výskumnými komunitami a zlepšenie zapojenia podnikov do vzdelávania.

Investície EPFRV

- zvýšenie počtu pracovníkov a manažérov rôznych typov fariem vyškolených v oblastiach zameraných na potrebu produkcie s vyššou pridanou hodnotou a vyššou kvalitou, ktoré posilnia konkurencieschopnosť poľnohospodárstva, potravinárstva a lesníctva;
- zvýšenie počtu študentov v oblasti poľnohospodárstva so zohľadnením potrieb trhu práce.

1.3.2 Národná priorita: Infraštruktúra pre hospodársky rast a zamestnanosť

1.3.2.1 TC 7: Podpora udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach

1.3.2.1.1 Východiskový stav

Kľúčovým problémom SR je neexistujúca alebo nekvalitná dopravná infraštruktúra, najmä železničnej a cestnej dopravy a nedostatočná bezpečnosť, spoľahlivosť, prístupnosť a efektívnosť dopravy. Hlavnou príčinou tohto stavu sú vysoké náklady na realizáciu dopravných stavieb na jednej strane a nedostatok verejných zdrojov na ich údržbu a rozvoj na strane druhej.

Dopravná infraštruktúra je v SR v mnohých prípadoch trasovaná v náročných terénnych podmienkach s množstvom tunelov a mostných objektov, ktorých realizácia je mimoriadne technicky a finančne náročná. Vzhľadom na prírodné podmienky SR dochádza aj ku konfliktom so sieťou sústavy chránených území. Uvedené aspekty sa prirodzene negatívne premietajú aj do nákladov na realizáciu infraštruktúrnych investícií.

Pokrok dosiahnutý pri budovaní dopravnej infraštruktúry v súčasnosti výrazne zaostáva za dynamikou rozvoja ekonomiky a rastom prepravných nárokov, čím dopravná infraštruktúra v SR nepodporuje, ale skôr brzdí hospodársky rast, ako aj integráciu slabších regiónov do širších územných a hospodárskych vzťahov.

1.3.2.1.2 Zdôvodnenie výberu

Cieľovým stavom je podpora budovania 4. piliera stratégie NPR, ktorý prispeje k zvýšeniu kvality života v SR, a to z dôvodu, že dobrý stav cestnej a železničnej siete je dôležitý pre zlepšenie dostupnosti hospodárskych centier a sídiel a zvýšenie konkurencieschopnosti SR. V oblasti cestnej a železničnej infraštruktúry je z hľadiska environmentálnej efektívnosti dopravy potrebné zamerať sa najmä na realizáciu projektov smerujúcich k podpore udržateľnej regionálnej a mestskej mobility. Ekologizáciou vozového parku verejnej osobnej dopravy a podporou budovania infraštruktúry pre integrované systémy mestskej dopravy je možné prispieť k prioritám Stratégie Európa 2020 v oblasti

znižovania emisií skleníkových plynov a zvyšovania podielu alternatívnych zdrojov energie a energetickej efektívnosti dopravného systému SR. Strategický základ pre realizáciu aktivít a projektov predstavuje Strategický plán rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2020, ktorý identifikuje kľúčové úzke miesta v dopravnom systéme SR a navrhuje opatrenia na ich odstránenie, ktorých implementáciou sa významným spôsobom prispeje k zlepšeniu existujúceho stavu z dopravného, hospodárskeho, či environmentálneho hľadiska. Strategickým základom pre investície na podporu regionálnych ciest predstavuje Strategický plán rozvoja a údržby ciest na úrovni regiónov.

V podmienkach SR je potrebné zabezpečiť výstavbu a modernizáciu dopravnej infraštruktúry v schválených trasách multimodálnych koridorov (sieť TEN-T) a dobudovať dopravnú infraštruktúru medzinárodného významu za účelom napojenia infraštruktúry SR na európsku dopravnú sieť, ako aj za účelom zvyšovania dostupnosti regiónov SR. V rámci zvyšovania dostupnosti regiónov a zabezpečenia hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti regiónov je potrebné modernizovať a podporiť opatrenia na zvýšenie bezpečnosti regionálnych ciest, t. j. ciest II. a III. triedy v kontexte zlepšovania konektivity na TEN-T sieť a centrá hospodárskych aktivít. Intervenčné zásahy sa budú prioritne sústreďovať na modernizáciu a rozvoj ciest II. triedy. Cesty III. triedy budú podporované len vo výnimočných a odôvodnených prípadoch, kedy pri absencii cestnej infraštruktúry vyššej kategórie v danom území, plnia cesty III. triedy funkciu spojnice na sieť TEN-T, resp. k centrá hospodárskych aktivít.

Z dôvodu potreby zvýšenia konkurencieschopnosti železničnej dopravy je nevyhnutné vytvoriť komplexný a interoperabilný systém prostredníctvom investícií do infraštruktúry, vozového parku a integráciou rôznych typov dopravy (intermodálna doprava).

1.3.2.1.3 Očakávané výsledky

Investície KF

- zvýšenie kvality dopravného spojenia a homogenizácie TEN-T, vrátane zvýšenia bezpečnosti, spoľahlivosti, environmentálnej a finančnej efektívnosti;
- zvýšenie podielu železničnej a vodnej dopravy na výkonoch nákladnej a osobnej dopravy;
- zvýšenie ekologickosti a energetickej efektívnosti dopravného systému SR;
- podpora udržateľnej mestskej mobility;
- dobudovanie úsekov diaľnic a rýchlostných ciest, modernizácia a rekonštrukcia železničných tratí európskeho významu s prepojením na susedné štáty;
- zvýšenie bezpečnosti cestnej dopravy;
- podpora rozvoja služieb a aplikácií inteligentných dopravných systémov pre cestnú dopravu s možnosťou prepojenia na iné druhy dopravy.

Investície EFRR

- zvýšenie kvality dopravného spojenia medzi regiónmi prostredníctvom investícií do železničnej a cestnej infraštruktúry, vrátane bezpečnosti a plynulosti dopravy na cestách I. triedy;
- zlepšenie dostupnosti TEN-T siete a centier hospodárskych aktivít modernizáciou vybraných regionálnych ciest, t. j. ciest II. a III. triedy za účelom zvýšenia sociálnej a ekonomickej súdržnosti regiónov;
- zvýšenie atraktivity verejnej osobnej dopravy, vrátane mestskej hromadnej dopravy a zníženie environmentálneho zaťaženia mestských oblastí.

1.3.3 Národná priorita: Rozvoj ľudského kapitálu a zlepšenie účasti na trhu práce

1.3.3.1 TC 8: Podpora udržateľnosti a kvality zamestnanosti a mobility pracovnej sily

1.3.3.1.1 Východiskový stav

Miera dlhodobej nezamestnanosti na Slovensku patrí s viac ako 9 % medzi najvyššie v EÚ27. V porovnaní s inými krajinami EÚ má SR relatívne nízku zamestnanosť najmä starších ľudí a žien a vysokú mieru nezamestnanosti, obzvlášť mladých ľudí a ľudí s nízkou kvalifikáciou. V programovom období 2007 – 2013 neboli dostatočne odstraňované prekážky na pracovnom trhu, najmä pre znevýhodnené skupiny, a to dlhodobo nezamestnaných, mladých ľudí, starších ľudí, žien, osôb ohrozených sociálnym vylúčením a osôb s viacnásobným znevýhodnením na trhu práce.

Rodové nerovnosti, ako napr. tradičné rozdelenie rodových rolí, nízka znalosť svojich práv a agendy rodovej rovnosti, nedostatok vyrovnávajúcich opatrení, nedostatok sociálnych služieb, ktoré by umožňovali lepšie zosúladenie rodinného a pracovného života v SR stále pretrvávajú.

Kreativita spolu s adekvátnou organizačnou kultúrou je podstatným predpokladom pre tvorbu inovácií a teda aj rastu a zamestnanosti. Kreativita bez inovácie môže existovať, ale inovácie nemôžu vzniknúť, pokiaľ neexistuje kreatívna tvorba v určitom okamihu. Dá sa predpokladať, že odvetvia budú stále viac závisieť na generovaní poznatkovo intenzívnych službách. Kultúrny a kreatívny priemysel má potenciál pre tvorbu hospodárskeho rastu a zamestnanosti. V súčasnosti predstavuje na Slovensku približne 4 % podiel na celkových tržbách hospodárstva SR a viac než 4 % podiel na celkovej zamestnanosti SR²³⁴.

Skúsenosti z implementácie PRV SR 2007 – 2013 v poľnohospodárstve ukázali, že investičné projektové podpory (okrem tvorby nových pracovných miest) napomáhali udržiavať zamestnanosť, resp. zmierňovať znižovanie zamestnanosti. V poľnohospodárstve ako celku, však stále platí, že počet zaniknutých pracovných miest je vyšší ako počet novovzniknutých pracovných miest.

V programovom období 2007 – 2013 boli vyčlenené prostriedky z ESF predovšetkým na realizáciu aktívnych opatrení trhu práce. Prostredníctvom týchto prostriedkov sa podporili pracovné miesta pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie a udržanie zamestnancov s nízkymi mzdami v zamestnaní. Ďalej boli tieto prostriedky vynaložené na podporu zvýšenia zamestnanosti znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie, prostredníctvom sociálnych podnikov, motivácie zamestnávateľov na vytváranie nových, ale aj udržania existujúcich pracovných miest. Zároveň boli koncentrované na podporu zvýšenia zamestnanosti uchádzačov o zamestnanie prostredníctvom poskytovania príspevku na dochádzku za prácou a príspevku na presťahovanie sa za prácou, ako aj podporu uchádzačov o zamestnanie na trhu práce.

1.3.3.1.2 Zdôvodnenie výberu

V zmysle špecifických odporúčaní Rady pre SR²³⁵ je potrebné prijať opatrenia s cieľom zlepšiť schopnosť poskytovania verejných služieb zamestnanosti uchádzačom o zamestnanie formou individualizovaných služieb a posilniť prepojenie medzi aktivačnými opatreniami a sociálnou pomocou. Zároveň je žiaduce účinnším spôsobom riešiť dlhodobú nezamestnanosť prostredníctvom aktivačných opatrení a individualizovanej odbornej prípravy. Rovnako je nevyhnutné zlepšiť poskytovanie služieb prostredníctvom zariadení starostlivosti o deti, najmä pre deti do veku troch rokov. Taktiež je potrebné zintenzívniť úsilie pri riešení vysokej nezamestnanosti mládeže, napr. prostredníctvom záruky pre mladých, vrátane dlhodobo nezamestnaných osôb z rómskych komún, ako aj prijať opatrenia s cieľom prilákať mladých ľudí

²³⁴ Správa o stave a potenciáli kreatívneho priemyslu v SR, str. 42

²³⁵ Odporúčanie Rady, ktoré sa týka programu reforiem Slovenska na rok 2013 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Slovenska na roky 2012 – 2016 (odporúčanie č. 3 a 4)

k učiteľskej profesii a zlepšiť výsledky vzdelávania. V súvislosti so Stratégiou Európa 2020 a NPR je potrebné v oblasti podpory zamestnanosti a mobility pracovnej sily dosiahnuť 72 % mieru zamestnanosti obyvateľstva vo veku 20-64 rokov do roku 2020. V rámci miery dlhodobej nezamestnanosti aktívneho obyvateľstva nad 15 rokov je nevyhnutné dosiahnuť 3 % mieru.

Pre podporu zamestnanosti je nevyhnutné realizovať opatrenia v oblasti rovnosti medzi mužmi a ženami, ako aj zosúladenia pracovného a súkromného života.

Pre rozvoj vidieckej zamestnanosti je rozhodujúci počet a stabilita podnikateľských subjektov, ktoré sa vo vidieckych oblastiach nachádzajú. Podpora diverzifikácie poľnohospodárskych subjektov, vrátane subjektov lesného hospodárstva, umožní ich stabilizáciu a naopak podpora na začatie podnikania mladých farmárov a malých fariem prispeje k zvyšovaniu počtu podnikateľských subjektov, čo povedie k rastu zamestnanosti. Diverzifikácia vidieckej ekonomiky bude sústredená do oblastí zameraných na využívanie potenciálu pre rozvoj cestovného ruchu, zabezpečovania komunálnych služieb, poskytovania sociálnych služieb, ale aj do oblasti priemyselnej výroby. K zvyšovaniu zamestnanosti na vidieku prispeje tiež podpora investícií do lesných oblastí v súvislosti s prevenciou a odstraňovaním škôd, a to využívaním dreva ako obnoviteľného zdroja energie.

1.3.3.1.3 Očakávané výsledky

Investície ESF

- zvýšenie zamestnanosti, zníženie nezamestnanosti, dlhodobej nezamestnanosti ohrozených skupín, najmä nízko kvalifikovaných, mladých ľudí na trhu práce, starších a ich začlenenie na trh práce;
- zvýšenie mobility pre získanie zamestnania, adaptability pracovníkov a podnikov, podpory udržateľnej samostatnej zárobkovej činnosti;
- zvýšenie opatrení na kvalitné, udržateľné a cenovo dostupné riešenia v oblasti starostlivosti o závislého člena domácnosti, najmä detí vo veku do 3 rokov.

Investície EPFRV

- zvýšenie počtu podnikateľských subjektov na vidieku prostredníctvom diverzifikácie ekonomických aktivít mimo poľnohospodárstva;
- zvýšenie zamestnanosti na vidieku prostredníctvom start-up podpory na začatie činnosti pre mikropodniky a malé podniky vo vidieckych oblastiach;
- diverzifikácia ekonomického prostredia na vidieku;
- vybudovanie kultúrnej infraštruktúry nového typu ako podpora priaznivého prostredia pre rast kreativity, kreatívneho talentu a jeho budúceho uplatnenia na trhu práce;
- zvýšenie podielu podpory kreativity, zručností, kreatívnej tvorby, testovania, vývoja, prezentovania, zvyšovania povedomia a spotreby nových produktov a služieb v oblasti kultúrneho a kreatívneho priemyslu.

1.3.3.2 TC 9: Podpora sociálneho začlenenia, boj proti chudobe a akejkolvek diskriminácii

1.3.3.2.1 Východiskový stav

V SR aj v dôsledku hospodárskej krízy sa neustále prehĺbuje nezamestnanosť a regionálne rozdiely, ktoré sa prejavujú rastúcou chudobou, sociálnym vylúčením a celkovým znížením životnej úrovne občanov. V niektorých regiónoch dochádza k významnej lokálnej koncentrácii dlhodobej nezamestnanosti a chudoby a vytváraniu geograficky koncentrovaných marginalizovaných komunít.

Súčasná situácia, ktorá je vo výraznej miere ovplyvnená dlhodobou nezamestnanosťou si vyžaduje zefektívnenie (modernizáciu) súčasných nástrojov, ako aj zavedenie nových nástrojov v oblasti finančnej podpory jednotlivcov a členov rodín zameranej na zlepšenie ich prístupu na trh práce, k bývaniu, vzdelaniu, starostlivosti o dieťa, využívaniu služieb a pod.

Sprievodným znakom chudoby a sociálneho vylúčenia je úroveň zdravotného stavu obyvateľstva. Zlý zdravotný stav obyvateľov SR (chronické ochorenie, zdravotné postihnutie) je jednou z príčin sociálneho vylúčenia a chudoby (najmä z dôvodu následnej straty zamestnania a príjmu). Zdravé roky života obyvateľstva SR pri narodení výrazne zaostávajú za hodnotami priemeru krajín OECD.

Ohrozenie sociálnym vylúčením sa týka aj osôb, ktorým sú poskytované sociálne služby alebo náhradná starostlivosť, a to predovšetkým tých, ktorí sú umiestnení v inštitucionálnych zariadeniach, ktoré im z hľadiska svojho organizačného charakteru neumožňujú nezávislý a plnohodnotný život. Miestne komunity čelia rozmanitým výzvam, predovšetkým sociálnoekonomickému zaostalosti, nízkej kvalite života a chýbajúcej infraštruktúre miestnych služieb.

Podporou obcí, ako i rozvojom miestnych komunít a ich integrovaných stratégií rozvoja územia z PRV SR v programovom období 2007 – 2013 prostredníctvom prístupu LEADER sa prispelo k zlepšovaniu kvality života a zamestnanosti na vidieku.

1.3.3.2.2 Z dôvodnenie výberu

V zmysle špecifických odporúčaní Rady pre SR²³⁶ je potrebné zvýšiť dostupnosť a kvalitu zariadení starostlivosti o deti, najmä o deti do veku troch rokov a zintenzívniť úsilie o zlepšenie prístupu k vysoko kvalitnému a inkluzívnemu predškolskému a školskému vzdelávaniu marginalizovaných komunít, vrátane Rómov. Súbežne je potrebné realizovať opatrenia na zosúladzovanie rodinného a pracovného života. V súvislosti so Stratégiou Európa 2020 a NPR je potrebné v oblasti sociálnej inklúzie a chudoby dosiahnuť cieľ zníženia miery populácie ohrozenej chudobou a sociálnym vylúčením na 17,2 % do roku 2020. Zároveň je potrebné zmeniť systém podpory v oblasti sociálnych služieb a iných opatrení v oblasti sociálnej inklúzie²³⁷ a zvýšiť dostupnosť bývania pre ohrozené skupiny²³⁸. V rámci boja proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu si špecifickú pozornosť vyžaduje integrácia MRK²³⁹. Podporou komunitných centier pre zraniteľné skupiny je potrebné zlepšovať prístup k pracovným príležitostiam, podporovať komunitný rozvoj a komunitné služby.

Subjekty sociálnej ekonomiky²⁴⁰ sa javia ako veľmi vhodný nástroj podpory zamestnanosti MRK. Ich hlavným účelom nie je tvoriť zisk, ale prinášať netrhové spoločenské prínosy, akou je napr. rast zamestnanosti uchádzačov zo znevýhodnených skupín, integrácia marginalizovaných jedincov a komunít do širšej spoločnosti, rozvoj zaostalejších regiónov atď. Vzhľadom na to, že subjekty sociálnej ekonomiky sú podnikateľské subjekty, ide o typ podpory sociálnych cieľov, ktorý nie je dlhodobý závislý od verejnej podpory. Aj napriek tomu, že takýto typ podnikov nevyvíja prednostne aktivity za účelom dosiahnutia zisku takáto podpora by mala priniesť viac než len jednorazové zlepšenie sociálnej situácie

V rámci podpory osôb so zdravotným postihnutím je nevyhnutné vytvárať podmienky pre uplatňovanie rovnosti príležitostí, prijímania opatrení na prevenciu a prekonávanie rôznych foriem znevýhodnení a boja proti diskriminácii²⁴¹. V oblasti zdravotnej starostlivosti a verejného zdravia je žiaduce integrovaním a zefektívnením zdravotných služieb zvýšiť prístup ku kvalitnej zdravotnej starostlivosti, vrátane preventívnej zdravotnej starostlivosti a zdravotníckej osvedy. Špecifické opatrenia vo forme komunitnej práce v oblasti zdravotnej výchovy sú potrebné najmä pre obyvateľov marginalizovaných rómskych komunít. Úroveň kvality zdravia obyvateľov MRK v značnej miere

²³⁶ Odporúčanie Rady, ktoré sa týka programu reforiem Slovenska na rok 2013 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Slovenska na roky 2012 – 2016 (odporúčanie č. 3 a 4)

²³⁷ <http://www.employment.gov.sk/strategia-deinstitucionalizacie-systemu-socialnych-sluzieb-a-nahradnej-starostlivosti-v-sr.html>

²³⁸ <http://www.telecom.gov.sk/index/index.php?ids=81554>

²³⁹ http://www.minv.sk/swift_data/source/romovia/dokumenty/StrategiaSR_integraciaRomov.pdf

²⁴⁰ Subjekt sociálnej ekonomiky je podnik, ktorého hlavným cieľom nie je tvorba zisku pre jeho majiteľov, ale skôr dosiahnutie pozitívneho sociálneho vplyvu. Jeho činnosť spočíva v podnikateľskom a inovatívnom poskytovaní tovaru alebo služieb pre trhy, pričom svoj zisk používa predovšetkým na dosiahnutie sociálnych cieľov. Je riadený zodpovedne a transparentne, k čomu prispieva hlavne zapájanie zamestnancov, spotrebiteľov a zainteresovaných strán, ktorých sa jeho obchodná činnosť týka.

²⁴¹ <http://www.employment.gov.sk/dohovor-osn-o-pravach-osob-so-zdravotnym-postihnutim.html>

podmieňujú aj hygienické štandardy. Prístup k pitnej vode spoluvytvára podmienky pre plnohodnotnú participáciu obyvateľov MRK na živote spoločnosti.

Miestny rozvoj zohráva dôležitú úlohu v posilňovaní konkurencieschopnosti regiónov. Využívanie endogénnych zdrojov riadených miestnou komunitou prinesie efekt v podobe zvýšenia kvality života a nárastu zamestnanosti. Prístup „zdola-nahor“ (metóda uplatňovaná v rámci LEADER) umožní presadiť vlastné riešenia problémov vidieckych oblastí, ktoré v plnej miere využívajú miestny rozvojový potenciál, sú realizované miestnymi obyvateľmi a sú dlhodobu udržateľné.

Zvyšovanie kvality života na vidieku bude tiež zabezpečované prostredníctvom vytvárania podmienok pre rozvoj miestnych základných služieb pre obyvateľov s dôrazom na posilňovanie kultúrnej identity, sociálneho kapitálu a ochrany prírodného dedičstva. Investície do miestnej infraštruktúry, vrátane infraštruktúry a propagácie cestovného ruchu zvýšia atraktivitu vidieka a zabezpečia dostupnosť územia s pozitívnym dosahom na zlepšovanie podnikateľského prostredia. Spolu s investíciami do využívania obnoviteľných zdrojov energie a riešenia problematiky odpadov budú zároveň prispievať k napĺňaniu programových cieľov v oblasti životného prostredia.

1.3.3.2.3 Očakávané výsledky

Investície ESF

- vytvorenie systémových opatrení a inovačných riešení zameraných na ľudí ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením;
- zintenzívnenie prechodu inštitucionálnej starostlivosti na komunitnú;
- zvýšenie účasti detí z MRK na predprimárnom vzdelávaní, zlepšenie prístupu ku kvalitnému a desegregovanému vzdelávaniu;
- zvýšenie prístupu k pracovným príležitostiam s osobitným dôrazom na zvýšenie kvality v službách zamestnanosti, nediskriminačný prístup a odbornú prípravu;
- vytvorenie systémových opatrení v oblasti bývania pre ľudí ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením
- posilnenie prevencie a eliminácie diskriminácie;
- zvýšenie prístupu marginalizovaných skupín k zdravotnej starostlivosti a verejnému zdraviu, vrátane preventívnej zdravotnej starostlivosti a zdravotníckej osvetu prostredníctvom rozšírenia siete komunitných pracovníkov v oblasti zdravotnej výchovy;
- zvýšenie prístupu ku kvalitnej zdravotnej starostlivosti s dôrazom na primárny kontakt a integrovanie zdravotníckych služieb.

Investície EFRR

- zvýšenie prístupu k starostlivosti v predškolských zariadeniach;
- zlepšenie prístupu detí z prostredia MRK k vzdelávaniu a starostlivosti v predškolských zariadeniach v obciach s prítomnosťou MRK;
- zvýšenie zamestnanosti podporou subjektov sociálnej ekonomiky²⁴² a budovaním siete podnikateľských inkubátorov v území s prítomnosťou MRK;
- zintenzívnenie prechodu inštitucionálnej formy starostlivosti na komunitnú;
- zlepšenie prístupu obyvateľov MRK k sociálnej infraštruktúre;
- zlepšenie kvality života obyvateľov separovaných a segregovaných MRK zabezpečením prístupu k pitnej vode;

²⁴² Podľa OECD: sociálny podnik je akákoľvek súkromná aktivita, ktorá je realizovaná v záujme verejnosti, je organizovaná v zmysle podnikateľskej stratégie, ktorej hlavným účelom nie je maximalizácia zisku, ale dosiahnutie istých ekonomických a sociálnych cieľov, a ktorá má schopnosť priniesť inovatívne riešenie v otázkach sociálneho vylúčenia a nezamestnanosti.

Gabriela Korimová: Sociálna ekonomika a sociálne podnikanie, 2008. ISBN978-80-89241-22-4, str. 81: Sociálny podnik je taký podnikateľský subjekt, ktorý pôsobí v konkurenčnom prostredí tovarov a služieb, prioritne zamestnáva zdravotne alebo inak sociálne znevýhodnené osoby a jeho hlavným cieľom nie je finančná maximalizácia zisku, ale kultúra dávania ako pridaná sociálna hodnota a spoločenské začleňovanie svojich zamestnancov. Prípadné zisky podielovo reinvestuje do rozvoja svojich sociálno-ekonomických cieľov.

- zlepšenie dostupnosti bývania prispievajúceho k zvýšenej kvalite života v mestách a mestských oblastiach;
- zlepšenie integrácie zdravotných služieb prostredníctvom inovovanej zdravotníckej infraštruktúry;
- zvýšenie dostupnosti územných a urbanistických aspektov rozvoja miest a mestských oblastí využitím nevyužívaných areálov za účelom zvýšenia atraktivity zanedbaných mestských a vidieckych oblastí;
- zvýšenie záujmu verejných a súkromných subjektov o miestne potreby a možnosti prostredníctvom podpory miestneho rozvoja vedeného komunitou.

Investície EPFRV

- zvýšenie kvality života na vidieku prostredníctvom investícií do malých infraštruktúrnych projektov;
- zvýšenie záujmu verejných a súkromných subjektov o miestne potreby a možnosti prostredníctvom podpory miestneho rozvoja vedeného komunitou;
- zlepšenie ekonomického prostredia vo vidieckych oblastiach, vrátane súvisiacej miestnej infraštruktúry;
- zlepšenie podmienok pre rozvoj vidieckeho cestovného ruchu a tvorbu pracovných miest.

1.3.3.3 TC 10: Investovanie do vzdelania, školení a odbornej prípravy, ako aj zručností a celoživotného vzdelávania

1.3.3.3.1 Východiskový stav

Jeden z dôvodov vysokej štrukturálnej nezamestnanosti v SR je práve neadekvátny vzdelávací systém, ktorý nedostatočne reaguje na potreby trhu práce. Najpočetnejšou vekovou skupinou v štruktúre uchádzačov o zamestnanie sú mladí ľudia. Uvedený vývoj je daný demografickými trendmi. Na druhej strane svedčí o vysokej neefektívnosti systému vzdelávania, ktorý nedokáže pripraviť dostatočné množstvo absolventov, ktorí by boli prínosom pre prax už po nástupe do prvého zamestnania. Nízka kvalita sa dotýka systémov na všetkých úrovniach vzdelávania a je daná predovšetkým kvalitou procesov vzdelávania a nekvalitným obsahom vzdelávania, ktorý plne nereflektuje potreby trhu práce a požiadavky zamestnávateľov. Prejavom nízkej kvality na systémovej úrovni je nedostatok kvalitných pedagógov, ktorí sú nedostatočne motivovaní sa vzdelávať, inovovať obsah a formu vzdelávania so súčasnými trendmi. Problematickou oblasťou je aj nedostatočné priestorové (najmä materské školy), materiálne a technické vybavenie (základné a odborné školy) inštitúcií vzdelávania, vrátane podmienok pre inkluzívne vzdelávanie.

Skúsenosti z implementácie OP Vzdelávanie na programové obdobie 2007 – 2013 ukázali, že podporu je potrebné orientovať na výsledkovo orientované vzdelávanie, kvalitných pedagógov a rovnosť príležitostí. Realizované opatrenia spôsobili zmenu smerom ku kvalite vzdelávania a boli zamerané na podporu inovácií týkajúcich sa obsahu vzdelávania s využívaním IKT vo vyučovacom procese na strane žiakov aj pedagógov, didaktických prostriedkov, prispeli k zvyšovaniu kompetencií pedagógov a zmien v systéme vzdelávania a jeho prepojenia s potrebami trhu práce. Zabezpečeniu inkluzívneho rozmeru vzdelávania napomáha inštitút asistenta učiteľa. Ich počet v materských a základných školách však neodzrkadľuje skutočnú potrebu.

1.3.3.3.2 Zdôvodnenie výberu

Vo vzťahu k špecifickým odporúčaniam Rady pre SR²⁴³ a Pozičnému dokumentu EK je v SR potrebné zlepšiť prístup k celoživotnému vzdelávaniu a zvýšiť význam systémov vzdelávania pre potreby pracovného trhu. V tejto súvislosti bude nevyhnutné aj posilniť systém overovania odbornej

²⁴³ Odporúčanie Rady, ktoré sa týka programu reforiem Slovenska na rok 2013 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Slovenska na roky 2012 – 2016 (odporúčanie č. 4)

spôsobilosti a zaviesť systém overovania kvality poradenských služieb. Pre zvýšenie atraktivity učiteľského povolania je žiaduce prijať opatrenia s cieľom prilákať mladých ľudí k učiteľskej profesii a skvalitniť prípravu budúcich pedagógov, ako aj podporovať zvyšovanie profesijných kompetencií pedagógov v praxi. V odbornom vzdelávaní a príprave je potrebné posilniť zavádzanie prvkov duálneho systému vzdelávania a poskytovanie praktickej výučby priamo u zamestnávateľov. Vo vysokoškolskom vzdelávaní je žiaduce vytvoriť a podporovať profesijne orientované bakalárske programy. Zámerom je aj zintenzívniť úsilie o zlepšenie prístupu ku kvalitnému inkluzívnemu vzdelávaniu, a to prostredníctvom skvalitnenia obsahu, foriem vzdelávania a prípravy pedagogických a odborných zamestnancov.

Pre dosiahnutie vyššej úrovne vzdelávania, ktorá prispeje k vyššej zamestnateľnosti je dôležité uskutočniť investície do vzdelávania na všetkých úrovniach odbornej prípravy prepojenej s praxou, ako aj celoživotného vzdelávania reflektujúceho na požiadavky trhu práce.

V rámci rozvoja vidieka je v podmienkach SR potrebné posilniť inštitucionálne väzby medzi odborným vzdelávaním a trhom práce a zamerať sa na adresné a cielené vzdelávanie, ktoré bude úzko previazané s vopred identifikovanými potrebami potenciálnych prijímateľov. Prostredníctvom vzdelávacích a informačných aktivít sa posilnia kľúčové kompetencie obyvateľov vidieka pre osobnostný rast a rozvoj podnikateľského myslenia (vrátane digitálnej gramotnosti).

1.3.3.3.3 Očakávané výsledky

Investície ESF

- zvýšenie kvality inkluzívneho vzdelávania na základných školách a stredných školách reflektujúc potreby trhu práce s dôrazom na podporu odborného vzdelávania a prípravy;
- zvýšenie kvality vysokoškolského vzdelávania a rozvoja ľudských zdrojov v oblasti výskumu a vývoja s cieľom dosiahnuť prepojenie vysokoškolského vzdelávania s potrebami trhu práce;
- zvýšenie kvality a efektívnosti celoživotného vzdelávania s dôrazom na rozvoj kľúčových kompetencií, prehĺbovanie a zvyšovanie kvalifikácie s prepojením na potreby trhu práce;
- zvýšenie atraktivity učiteľskej profesie a zavedenie systémov hodnotenia kvality vzdelávania.

Investície EFRR

- zvýšenie kvality a dostupnosti predprimárneho vzdelávania, vrátane inkluzívneho vzdelávania;
- zvýšenie kvality základného vzdelávania prostredníctvom cielených investícií do vybavenia na získavanie zručností;
- zvýšenie kvality odborného vzdelávania pre potreby trhu práce.

Investície EPFRV

- zlepšenie dostupnosti celoživotného vzdelávania v poľnohospodárstve, potravinárstve a lesnom hospodárstve, ako aj obyvateľov vidieka;
- zvýšenie počtu pracovníkov a manažérov rôznych typov fariem vyškolených v oblastiach zameraných na potrebu produkcie s vyššou pridanou hodnotou a vyššou kvalitou, ktoré posilnia konkurencieschopnosť poľnohospodárstva, potravinárstva a lesníctva a zároveň podporia trh prostredníctvom nových distribučných kanálov, krátkych reťazcov, regionálnych tržníc a pod.

1.3.4 Národná priorita: Trvalo udržateľné a efektívne využívanie prírodných zdrojov

1.3.4.1 TC 4: Podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch

1.3.4.1.1 Východiskový stav

V súčasnom období dominuje pri využívaní OZE výroba elektriny vo veľkých vodných elektrárňach a využívanie biomasy, ktorá má najväčší energetický potenciál zo všetkých druhov OZE. V programovom období 2007 – 2013 sa výrazne znížila energetická náročnosť najmä v odvetví priemyslu, a to zavádzaním nových inovatívnych technológií a zvyšovaním podielu priemyselných odvetví s vyššou pridanou hodnotou. Povinné využívanie systému energetických auditov a aplikácia nízko nákladových opatrení identifikovaných v týchto auditoch taktiež významne ovplyvnila zníženie s potreby energie v priemysle. Zlepšením tepelno-technických vlastností budov sa znížila spotreba tepla, pričom sa očakáva, že do roku 2020 bude zateplená asi polovica existujúcich budov. Dôležitým faktorom v podmienkach SR je absencia akčných plánov zameraných na trvalo udržateľnú energetiku aj napriek tomu, že sa postupne zvyšuje informovanosť v oblasti energetickej efektívnosti pre odborníkov a laickú verejnosť. Oblasť výroby energie, ako aj zásobovania teplom je charakteristická nízkym podielom OZE, technicky a ekonomicky zastaranými technológiami výroby energie, rozvodov a spôsobov zásobovania teplom. Úspory primárnych energetických zdrojov z KVVET sa síce postupne zvyšujú, ale znižovanie emisií oxidu uhličitého nekopíruje krivku úspor primárnych energetických zdrojov, čo je ovplyvnené najmä podielom plynu, jadrového paliva a biomasy na celkových úsporách primárnych energetických zdrojov. Najvyšší podiel výroby tepla pripadá na individuálne zdroje tepla, a to najmä zemný plyn, čo odzrkadľuje výraznú plošnú plynofikáciu SR. Ostatné primárne energetické zdroje ako napr. bioplyn, slnečná energia a geotermálna energia sa podieľajú na výrobe tepla v individuálnych zdrojoch tepla menej ako 1 %-tom.

1.3.4.1.2 Zdôvodnenie výberu

V zmysle špecifických odporúčaní Rady pre SR²⁴⁴ je potrebné zlepšiť energetickú efektívnosť, najmä v odvetví stavebníctva a v priemysle.

Na základe smernice 2012/27/EÚ o energetickej efektívnosti²⁴⁵ je potrebné dosiahnuť do roku 2020 zníženie primárnej spotreby energie o 20 % v porovnaní so základným scenárom. Táto úspora sa bude týkať všetkých oblastí spotreby energie, ako aj premeny, prenosu a distribúcie energie. Zároveň bude nevyhnutné zabezpečiť úspory energie z vysoko účinnej kombinovanej výroby elektriny a tepla a efektívneho centrálného zásobovania teplom.

Stratégia Európa 2020 stanovuje päť hlavných merateľných cieľov a z nich jeden pre oblasť klímy a energie, a to „20/20/20“ (t. j. znížiť emisie skleníkových plynov o minimálne 20 % v porovnaní s úrovňami z roku 1990, alebo o 30 % v prípade priaznivých podmienok; zvýšiť podiel obnoviteľných zdrojov energie na konečnej spotrebe energie o 20 % a zlepšiť energetickú efektívnosť o 20 %). NPR stanovuje cieľ znížiť do roku 2020 emisie skleníkových plynov mimo sektora v Systéme obchodovania s emisiami (ďalej „ETS“) o 13 % v porovnaní s úrovňami v roku 2005 (pričom v strednodobom horizonte bude prehodnotená ambícióznosť emisného cieľa), ako aj zvýšiť podiel obnoviteľných zdrojov energie na konečnej spotrebe energie na 14 % a dosiahnuť úspory energie vo výške 11 % z priemernej konečnej energetickej spotreby v rokoch 2001 – 2005. V súlade s novou Európskou legislatívou v oblasti energetickej efektívnosti bol upravený národný indikatívny cieľ, podľa ktorého

²⁴⁴ Odporúčanie Rady, ktoré sa týka programu reforiem Slovenska na rok 2013 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Slovenska na roky 2012 – 2016 (odporúčanie č. 5)

²⁴⁵ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2012/27/EÚ o energetickej efektívnosti, ktorou sa menia a dopĺňajú smernice 2009/125/ES a 2010/30/EÚ a ktorou sa zrušujú smernice 2004/8/ES a 2006/32/ES
<http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2012:315:0001:0056:SK:PDF>

by mala SR do roku 2020 dosiahnuť úspory energie 20 % konečnej energetickej spotreby podľa PRIMES.

Podľa smernice 2012/27/EÚ o energetickej efektívnosti bude potrebné od roku 2014 zabezpečiť obnovu budov ústredných orgánov štátnej správy. Táto obnova sa bude týkať budov, ktoré nespĺňajú minimálne požiadavky na energetickú hospodárnosť budov podľa smernice 2010/31/EÚ o energetickej hospodárnosti budov²⁴⁶. Z pohľadu energetickej efektívnosti bude potrebné ročne obnoviť také budovy ktoré prinesú úsporu energie zodpovedajúcu obnove 3 % celkovej podlahovej plochy budov nad 500 m², neskôr nad 250 m², v súvislosti s minimálnymi požiadavkami podľa zákona č. 555/2005 Z. z. o energetickej hospodárnosti budov v znení neskorších predpisov.

Podpora projektov OZE je žiaduca z dôvodu naplnenia záväzného cieľa 14 %. To si vyžaduje aj podporu nových technológií, ktoré riešia problém integrácie decentralizovanej výroby elektriny. V prípade výroby tepla ide o ich využitie najmä v centrálnom zásobovaní teplom, čím sa v prípade biomasy inovatívnymi technológiami rieši problém s PM10 a súčasne sa nahrádzajú málo efektívne systémy zásobovania teplom.

V oblasti rozvoja vidieka je žiaduce podporovať zvýšenie energetickej efektívnosti a úspory energie, modernizáciu a obnovu zastaraných strojov a technológií s nízkou energetickou účinnosťou, ako aj investície na energetickú transformáciu biomasy, ktorá je pestovaná na plochách nevyužívanej poľnohospodárskej pôdy a odpadovej biomasy. Zároveň je potrebné podporovať pestovanie rýchlorastúcich drevín len na pôde mimo informačného systému produkčných blokov na poľnohospodárskej pôde (LPIS) a na plochách nevhodných na poľnohospodársku produkciu. Rovnako je potrebné zabezpečiť vzdelávanie a osvetu poľnohospodárov so zameraním na ciele zníženie emisií skleníkových plynov z poľnohospodárstva, ako aj motiváciu znižovať emisie.

1.3.4.1.3 Očakávané výsledky

Investície EFRR

- zvýšenie výroby a distribúcie energie z obnoviteľných zdrojov;
- zlepšenie energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov v podnikoch prostredníctvom energetickeho auditu;
- zníženie spotreby energie a zvýšenie podielu OZE pri prevádzke budov pri zohľadnení minimálnych požiadaviek v rámci ich hĺbkovej renovácii, vrátane zníženia spotreby energie obytných sídel;
- zvýšenie využívania OZE, zlepšenie energetickej efektívnosti a znižovanie emisií skleníkových plynov pre všetky typy území, prostredníctvom regionálnych a lokálnych akčných plánov udržateľnej energetiky a rozvoja energetických služieb;
- zníženie strát energie v systémoch CZT prostredníctvom rekonštrukcie a modernizácie rozvodov tepla.

Investície EPFRV

- zvýšenie využívania obnoviteľných zdrojov energie, vedľajších produktov, odpadov, zvyškov a iných nepotravinových surovín na účel biohospodárstva;
- podpora zachovania a sekvestrácie oxidu uhličitého v poľnohospodárstve a lesnom hospodárstve (napr. zalesňovaním lesných pôd po kalamitách);
- zvýšenie efektívnosti využívania energie pri výrobe potravín.

²⁴⁶ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/31/EÚ o energetickej hospodárnosti budov, <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2010:153:0013:0035:SK:PDF>

1.3.4.2 TC 5: Podpora prispôsobovania sa zmene klímy, predchádzanie a riadenie rizika

1.3.4.2.1 Východiskový stav

Z národných správ SR o zmene klímy vyplýva, že klimatická zmena prinesie častejší výskyt vln horúčav s dennými priemermi teploty vzduchu nad 24 °C a tiež častejší výskyt a väčšiu individuálnu dobu trvania suchých období. Najvýznamnejšími opatreniami aktívnej adaptácie na zmenu klímy sú predovšetkým aktivity na zabezpečenie efektívneho hospodárenia s vodou, a to zabezpečením využívania efektívnych závlah (závlahových detailov) pre pokračovanie poľnohospodárstva, podporou zadržiavania vody v krajine, ako aj na ochranu pred povodňami. Medzi takéto opatrenia patrí aj vhodná kombinácia preventívnych technických opatrení na tokoch a na poľnohospodárskej a lesnej pôde, ako aj využívanie zelenej infraštruktúry v krajine.

Na území SR sa nachádza veľké množstvo svahových deformácií a viaceré uzavreté a opustené úložiská ťažobných odpadov, ktoré vzhľadom na uložený materiál predstavujú najmä v prípade povodní významné riziko z hľadiska vplyvu na zdravie ľudí a na stav životného prostredia. Sanácia havarijných zosuvov, ako aj rekultivácia uzavretých a opustených úložísk ťažobného odpadu preto prispieva k eliminácii závažných rizík súvisiacich so zmenou klímy. Absentujúce opatrenia na ochranu zdravia prispievajú k zvýšeniu zraniteľnosti a nízkej schopnosti adaptácie obyvateľstva. Dôsledky zmeny klímy a ich vplyv na výkonnosť slovenskej ekonomiky budú v budúcnosti príznačné a z dlhodobého hľadiska môžu vážne ovplyvniť rozvojový potenciál a trvalú udržateľnosť krajiny. Na základe projekcií budúceho vývoja by v prípade nerealizovania adaptačných opatrení mohlo dôjsť k spomaleniu slovenského hospodárstva v dlhodobom horizonte (2050) na úrovni 0,4-0,7 % ročného HDP. SR v súčasnom období nemá zabezpečené dostatočné efektívne riadenie rizík vyplývajúce zo zmeny klímy. Zároveň sú nedostatočne vybudované nástroje na riešenie osobitných rizík, zabezpečenie odolnosti voči katastrofám a systémy na zvládanie katastrof v záujme ochrany životov, zdravia, majetku a infraštruktúry, ako aj zvýšenia odolnosti hospodárstva a krajiny a zabezpečenia základných predpokladov pre udržateľný rast.

1.3.4.2.2 Zdôvodnenie výberu

V súlade s Kjótskym protokolom k Rámcovému dohovoru OSN o zmene klímy²⁴⁷ je potrebné identifikovať predbežné opatrenia na predvídanie, predchádzanie, alebo minimalizáciu príčin zmeny klímy a zmierniť jej nepriaznivé účinky, ako aj zabezpečiť ich účinnú realizáciu. Nepriaznivé dôsledky zmeny klímy sú v podmienkach SR hlavne povodne²⁴⁸, zosuvy, ale aj dlhotrvajúce obdobia sucha a vlny horúčav, znižovanie vlhkosti pôdy a lesné požiare. Aktuálnou potrebou je zvýšenie pripravenosti SR na uplatňovanie princípov minimalizácie investičných rizík v dôsledku zmeny klímy, ako aj realizácia opatrení na prevenciu a zmiernenie rizík súvisiacich so zmenou klímy a ich riadenie. Riešením je podpora investícií na adaptáciu na zmenu klímy, vrátane ekosystémových prístupov, ako aj tvorby „zelených“ pracovných miest a na ochranu zdravia, podpora investícií na riešenie osobitných rizík, zabezpečenie odolnosti voči katastrofám a vyvíjanie systémov zvládania katastrof.

V oblasti poľnohospodárstva je potrebné podporovať činnosti zlepšujúce starostlivosť o kvalitu pôdy, osobitne obsah organickej hmoty v pôde, elimináciu zhutnenia pôd a pod., vedúcej k zvýšeniu retenčnej kapacity vôd a zadržiavaniu vody v krajine. Rovnako je dôležité zabrániť pokračujúcej degradácii pôd, ktorá spôsobuje každoročne značné škody, osobitne eróziou (vodná a veterná), zhutnením pôdy, stratou pôdnej organickej hmoty a s tým súvisiacim zhoršením biologickej aktivity a vodného režimu pôdy. Zároveň je v poľnohospodárstve nevyhnutné reagovať na rozširovanie dopadov sucha, a to z dôvodu prebiehajúcich klimatických zmien a podporovať investície do moderných a úsporných technológií zavlažovania, ako aj do odvodňovacích detailov, ktoré majú

²⁴⁷ Kjótsky protokol k rámcovému dohovoru OSN o zmene klímy, <http://www1.enviroportal.sk/dohovory/dohovory-detail.php?dokument=2>

²⁴⁸ Predbežné hodnotenie povodňového rizika v SR vypracované v zmysle čl. 4 a čl. 5 smernice 2007/60/ES a podľa § 5 zákona č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami v znení neskorších predpisov

význam pri zabezpečení aktívneho odtoku nadbytku vody v prípade nárazového dažďa. V oblasti lesného hospodárstva je potrebné podporovať zalesňovanie kalamitných plôch, aby novo zalesnené plochy plnili v čo najkratšej dobe svoje funkcie – pôdoochrannú a vodoochrannú. Prvoradou úlohou je však obnova lesných porastov poškodených zmenou klímy.

V oblasti predchádzania a riadenia rizík súvisiacich s klimatickými zmenami je potrebné posilniť preventívne opatrenia vo všetkých oblastiach vo vzťahu k dopadom klimatických zmien, zlepšiť pripravenosť na nežiaduce udalosti, zvýšiť efektívnosť manažmentu nežiaducich udalostí, ako aj podporiť budovanie nástrojov na obnovu a rekonštrukciu pri všetkých typoch nežiaducich udalostí vyplývajúcich zo zmeny klímy. V oblasti manažmentu rizika v poľnohospodárstve je potrebné podporiť investície do hydromelioračných a odvodňovacích systémov, ktoré môžu vodu odvádzať, ako aj zadržiavať (zmiernenie následkov vonkajších faktorov).

1.3.4.2.3 Očakávané výsledky

Investície KF a EFRR

- zmiernenie negatívnych dôsledkov zmeny klímy realizáciou adaptačných opatrení, najmä preventívnych opatrení v súvislosti s povodňami a zosuvmi a ochranou zdravia;
- zvýšenie kvality plánovacích podkladov pre manažment povodňových a iných rizík;
- posilnenie nástrojov na riešenie osobitných rizík a systémov zvládania katastrof;
- zlepšenie systému zberu, analýzy a monitorovania objektívne preverených aktuálnych údajov o rizikách na lokálnej, regionálnej a národnej úrovni;
- vybudovanie účinného systému civilnej ochrany a intervenčných kapacít záchranných zložiek pri katastrofách a aktuálnych hrozbách;
- zvýšenie informovanosti verejnosti v oblasti ochrany, zvládania rizík a zvýšenie zapojenia komún, dobrovoľníkov a občianskej spoločnosti do predchádzania, zvládania krízových situácií a do obnovy a rekonštrukcie po katastrofách;
- vytvorenie nástrojov na obnovu a rekonštrukciu po skončení katastrof.

Investície EPFRV

- obnova a zvýšenie účinnosti ekosystémov v poľnohospodárstve a lesnom hospodárstve;
- zvýšenie efektívneho využívania zdrojov a prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo odolné voči zmene klímy v odvetviach poľnohospodárstva, potravinárstva a lesného hospodárstva;
- zníženie emisií skleníkových plynov a amoniaku z poľnohospodárstva;
- zlepšenie efektivity využívania vody v poľnohospodárstve a poskytovaní poradenstva v oblasti využívania vody;
- vybudovanie efektívnejších závlahových systémov;
- dobudovanie regulačných systémov odtoku vody z krajiny;
- zmiernenie negatívnych dôsledkov zamokrenia a zaplavenia poľnohospodárskej pôdy.

1.3.4.3 TC 6: Zachovanie a ochrana životného prostredia a podpora efektívneho využívania zdrojov

1.3.4.3.1 Východiskový stav

V oblasti ochrany životného prostredia naďalej pretrváva potreba dobudovania a skvalitňovania environmentálnej infraštruktúry, zachovania a zlepšenia kvality jednotlivých zložiek životného prostredia a efektívnejšieho využívania prírodných zdrojov. V oblasti odpadového hospodárstva SR doposiaľ zaznamenala malý pokrok v znižovaní miery skládkovania odpadov. V prípade zmesového komunálneho odpadu je skládkovanie dominantným spôsobom nakladania s odpadmi a zhodnocovanie komunálneho odpadu sa využíva v malej miere. Postupne sa zvyšuje množstvo vyrobených alternatívnych palív z odpadov. Triedený zber odpadov je zavedený vo väčšine obcí, jeho efektívnosť ale nedosahuje požadované parametre. Hlavným problémom v oblasti znečistenia

povrchových vôd sú nečistené, alebo nedostatočne čistené komunálne odpadové vody. Zariadenia využívané na úpravu pitnej vody a jej distribúciu obyvateľom sú zastarané a nezodpovedajú súčasným požiadavkám a trendom. V oblasti ochrany a obnovy biologickej diverzity je potrebné sa naďalej venovať zabezpečeniu priaznivého stavu biotopov a druhov európskeho významu. Rovnako v SR pretrváva nepriaznivá situácia v oblasti znečistenia ovzdušia niektorými znečisťujúcimi látkami (napr. prachovými časticami). Rovnako doteraz v SR neboli v plnej miere vykonané nevyhnutné opatrenia na odstránenie starých environmentálnych záťaží a z nich vyplývajúceho permanentného rizika negatívneho vplyvu na zdravie človeka a životné prostredie. Za účelom celkového zvýšenia hospodárskeho rastu nebol dostatočne rozvíjaný potenciál technológií v oblasti ochrany životného prostredia. Pre posilnenie ochrany životného prostredia a presadzovanie efektívneho využívania zdrojov je zároveň dôležité podporovať aktivity v oblasti zlepšenia informovanosti a zvýšenia environmentálneho povedomia verejnosti.

Sektor rybníctva a sektor životného prostredia sú vo vzájomnej interakcii. Kvalita produkcie priamo závisí od kvality prostredia, v ktorom sa realizuje. Kvalita vôd, stupeň ich znečistenia, obsah kyslíka vo vode, úroveň poľnohospodárskych a priemyselných činností sú základnými faktormi ovplyvňujúcimi kvalitu a množstvo produkcie, resp. prvoradou podmienkou prítomnosti akejkoľvek ichtyofauny. Chov rýb ovplyvňuje ráz krajiny, vodné pomery, štruktúru genofondu rýb, ako aj fauny a flóry v blízkosti vodných plôch.

1.3.4.3.2 *Zdôvodnenie výberu*

Strategickým cieľom v oblasti odpadového hospodárstva SR je zabezpečiť nakladanie s odpadmi v súlade s hierarchiou odpadového hospodárstva, t. j. obmedziť skládkovanie odpadov a podporiť zhodnocovanie odpadov, a to so zameraním na recykláciu. V oblasti vodného hospodárstva je cieľom vytvoriť podmienky pre zabezpečenie dobrého stavu vôd v SR, pričom jednou z najdôležitejších je zabezpečiť čistenie a odvádzanie odpadových vôd v súlade s požiadavkami vyplývajúcimi z „environmentálneho acquis“. Z dôvodu ochrany podzemných a povrchových vôd je taktiež potrebné vykonať opatrenia na elimináciu ich znečistenia z bodových zdrojov. V oblasti zásobovania pitnou vodou je potrebné prijať opatrenia na zabezpečenie požadovanej kvality pitnej vody, najmä prostredníctvom intenzifikácie existujúcich úpravni povrchových vôd, ako aj zefektívnenia dodávky vody a elimináciou jej únikov z potrubí. Pre zlepšený ekologický stav vôd je potrebné spriechniť vzniknuté prekážky na vodnom toku. V zmysle cieľa EÚ stratégie na ochranu biodiverzity do roku 2020²⁴⁹ je potrebné zlepšiť stav biotopov európskeho významu a stav druhov európskeho významu. V súvislosti s problematikou ochrany ovzdušia je na úrovni SR potrebné realizovať opatrenia na implementáciu príslušných právnych predpisov EÚ s cieľom zabezpečiť ďalšie znižovanie emisií znečisťujúcich látok a dosiahnuť zlepšenie kvality ovzdušia. V rámci plnenia národných cieľov znižovania emisií znečisťujúcich látok do ovzdušia je nevyhnutné podporovať investície do technológií a zariadení zdrojov znečisťovania, v súlade s požiadavkami BAT a realizovať opatrenia na zlepšenie kvality ovzdušia. S cieľom eliminovať riziká, ktoré pre životné prostredie a zdravie obyvateľstva predstavujú environmentálne záťaže, je nevyhnutné vykonať opatrenia na ich odstránenie, ako aj na regeneráciu a ďalšie využitie sanovaných alebo nevyužívaných plôch. Pre dosiahnutie zlepšenej kvality životného prostredia je nevyhnutné podporovať aj budovanie prvkov zelenej infraštruktúry v mestách.

Jeden zo základných cieľov akčného plánu stratégie EÚ pre Dunajský región je „obnoviť aspoň 15 % degradovaných ekosystémov, vrátane degradovaných pôd do roku 2020“²⁵⁰.

²⁴⁹ Stratégia EÚ na ochranu biodiverzity do roku 2020

http://ec.europa.eu/environment/pubs/pdf/factsheets/biodiversity_2020/2020%20Biodiversity%20Factsheet_SK.pdf

²⁵⁰ Kroky nevyhnutné pre navrhovanú obnovu sú zapracované v Prioritnom akčnom rámci financovania NATURA 2000 v Slovenskej republike v EÚ programovom období 2014 – 2020

Udržateľné a efektívne využívanie zdrojov akvakultúry, vrátane spracovania, je nevyhnutnou podmienkou pre ďalší rozvoj sektora rybárstva v SR. Taktiež je potrebné podporovať zavádzanie chovateľských metód šetrných k životnému prostrediu a takých technologických riešení chovu a spracovania rýb, ktoré minimalizujú negatívny dopad, resp. posilnia pozitívny efekt na životné prostredie. Okrem toho, významnú úlohu zohrávajú aj environmentálne služby, ktoré akvakultúra poskytne a ktoré je potrebné adekvátne podporovať. V nadväznosti na vykonávanie Spoločnej politiky rybného hospodárstva (ďalej len „SPRH“) je nevyhnutné zabezpečiť zber údajov v súlade s reformou SPRH.

V oblasti poľnohospodárstva a lesného hospodárstva je nevyhnutné pokračovať v ochrane biodiverzity, hlavne v územiach NATURA 2000 a v oblastiach s vysokou prírodnou hodnotou. Taktiež je žiaduce zabezpečovať ochranu pôdy a vody prostredníctvom agroenvironmentálnych postupov šetriacich životné prostredie a ekologickým poľnohospodárstvom a investíciami pre bezpečné nakladanie s odpadovou vodou a hospodárskymi hnojivami. Rovnako je potrebné zabezpečovať pokračovanie poľnohospodárskych aktivít v oblastiach s prírodnými a ostatnými špecifickými obmedzeniami. Pre realizáciu týchto postupov je dôležité podporovať vzdelávanie, poradenstvo a šírenie dobrej praxe pre poľnohospodárov a obhospodarovateľov lesov.

1.3.4.3.3 Očakávané výsledky

Investície KF a EFRR

- zabezpečenie nakladania s odpadmi v súlade s hierarchiou odpadového hospodárstva a za účelom plnenia požiadaviek „environmentálneho acquis“;
- vytvorenie podmienok pre zabezpečenie dobrého stavu vôd v SR;
- zabezpečenie plnenia predstupových záväzkov SR voči EÚ v oblasti čistenia a odvádzania komunálnych odpadových vôd;
- skvalitnenie zásobovania obyvateľstva pitnou vodou;
- zabezpečenie podmienok pre zachovanie biologickej diverzity;
- dobudovanie a skvalitnenie informačného systému monitorovania a reportingu na úseku ochrany prírody a krajiny;
- zlepšenie kvality ovzdušia a zníženie jeho znečisťovania, ako aj skvalitnenie monitorovania ovzdušia;
- inštalácia technologických zariadení a realizácia technických opatrení na zabezpečenie plnenia podmienok smerníc EÚ v oblasti emisií znečisťujúcich látok a kvality ovzdušia;
- zabezpečenie sanácie environmentálnych záťaží v mestskom prostredí, ako aj v opustených priemyselných lokalitách a v oblastiach konverzie.

Investície EPFRV

- zachovanie poľnohospodárstva v oblastiach s prírodnými a inými špecifickými obmedzeniami;
- ochrana a zachovanie biologickej diverzity hlavne v územiach NATURA 2000 a HNV;
- realizácia poľnohospodárskych postupov šetrných k životnému prostrediu;
- realizácia postupov pre ochranu vody a pôdy;
- zlepšenie kvality vody prostredníctvom neproduktívnych investícií do systémov uskladnenia, nakladania a spracovania odpadovej vody z poľnohospodárskej výroby a organických hnojív.

Investície ENRF

- zavedenie chovateľských metód šetrných k životnému prostrediu, vrátane inovatívnych technologických riešení chovu a spracovania rýb;
- zvýšenie informovanosti o využívaní zdrojov, zbere, riadenia a využívaní údajov v rámci SPRH.

1.3.5 Národná priorita: Moderná a profesionálna verejná správa

1.3.5.1 TC 11: Posilnenie inštitucionálnych kapacít orgánov verejnej správy a zainteresovaných strán a efektivity verejnej správy

1.3.5.1.1 Východiskový stav

V programovom období 2007 – 2013 bola oblasť budovania kapacít a efektivity verejnej správy a zvyšovania účinnosti politík riešená v rámci OP ZaSI. Smerovanie podpory bolo obmedzené na riadenie a rozvoj ľudských zdrojov vo verejnej správe na strane poskytovateľov služieb verejného charakteru a to formou vzdelávania, rozvoja partnerstiev, výmeny a šírenia informácií, zavedenia nástrojov na tvorbu politík, stratégií a strategického plánovania a zavedenia systémov riadenia kvality vo verejnej správe. Parciálne, so zameraním na informatizáciu bola riešená oblasť e-Governmentu v OP IS, a to na komunikačnej, resp. transakčnej úrovni elektronických služieb vybraných úsekov štátnej správy a územnej samosprávy.

Podľa údajov Svetovej banky²⁵¹ a hodnotenia EK²⁵², patrí SR medzi najmenej vyspelé krajiny v oblasti verejnej správy. EK navrhuje, aby sa financovanie EÚ obmedzilo na kľúčové priority, ktoré sú uvedené v Pozičnom dokumente EK k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014-2020²⁵³. Národné verejné prostriedky by sa mali použiť nielen na spolufinancovanie, ale aj na financovanie doplnkových investícií spojených s projektmi financovanými EÚ, najmä na regionálnej a miestnej úrovni.

Organizácie verejnej správy a ich procesy sú riadené rezortne a budované vertikálne. Okrem hlavných procesov (vecne príslušné odborné činnosti) si organizácie individuálne zabezpečujú aj väčšinu podporných procesov (prierezové a obslužné procesy - napr. evidencie, IT, správa majetku, rozpočet a účtovníctvo, atď.), ktoré sú nezávislé na vecne príslušných odborných činnostiach.

EK v rámci špecifických odporúčaní pre krajiny, odporúča SR v programovom období 2014 - 2020 obdobie investovať z fondov EÚ viac do zefektívnenia verejnej správy²⁵⁴

1.3.5.1.2 Zdôvodnenie výberu

V súlade so špecifickými odporúčaniami Rady pre krajiny²⁵⁵ je potrebné prijať opatrenia, vrátane zmeny zákonov o štátnej a verejnej službe, s cieľom posilniť nezávislosť verejnej služby a zlepšiť vo verejnej správe riadenie ľudských zdrojov, posilniť analytické kapacity kľúčových ministerstiev a to aj s cieľom lepšieho využívania národných zdrojov a fondov EÚ, posilniť analytické a auditorské kapacity daňovej správy a realizovať opatrenia na zlepšenie justičného systému. V nadväznosti na špecifické odporúčania Rady pre krajiny²⁵⁶ je potrebné zrýchliť realizáciu akčného plánu na boj proti daňovým podvodom a aplikovať kľúčové opatrenia na ich zamedzenie

Vo vzťahu k plneniu cieľov NPR je potrebné uskutočniť reformu verejnej správy zameranú na optimalizáciu systémov s cieľom zefektívniť činnosti a priniesť lepšie služby občanom a podnikateľom, podporiť elektronizáciu procesov a posilniť budovanie administratívnych kapacít vo všetkých štruktúrach verejnej správy, ako aj vytvoriť analytické kapacity pre tvorbu politík a podporu implementácie reformy na kľúčových rezortoch.

²⁵¹ World Government Indicators (WGI) database, World Bank, 2012; hodnotí 6 oblastí: efektívnosť verejnej správy, sloboda, politická stabilita, kvalita regulácie, vymožitelnosť práva a kontrola korupcie

²⁵² Excellence in Public Administration for competitiveness in the EU Member States

²⁵³ <http://www.nsr.sk/sk/programove-obdobie-2014---2020/pozicny-dokument-europskej-komisie-k-partnerskej-dohode-a-programom-sr-na-roky-2014---2020/>

²⁵⁴ Dokument: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2013:217:0071:0074:SK:PD>

²⁵⁵ Odporúčanie Rady, ktoré sa týka programu reforiem Slovenska na rok 2013 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability na roky 2012 – 2016 (odporúčanie č. 2 a 6)

²⁵⁶ Odporúčania Rady, ktoré sa týka programu reforiem Slovenska na rok 2013 a ktorým sa ukladá stanovisko Rady k programu stability na roky 2013 - 2014 (odporúčanie č. 2)

Kľúčovým nástrojom realizácie stratégie zefektívnenia verejnej správy sú projekty e-Governmentu, realizované v rámci TC 2, ktoré nadväzujú na koncepciu reformy verejnej správy a budú podporovať jednotlivé etapy jej implementácie. Pre zabezpečenie úzkeho prepojenia aktivity TC 2 (e-Government) a TC 11 (redizajn procesov) budú relevantné projekty riadené koordinovaným spôsobom.

1.3.5.1.3 Očakávané výsledky

Investície ESF

- zvýšenie investícií do inštitucionálnych kapacít a efektívnosti služieb verejnej správy v súlade s cieľmi reformy verejnej správy²⁵⁷;
- zabezpečenie integrácie a optimalizácie procesov verejnej správy;
- vybudovanie a posilnenie činnosti analytických kapacít rezortov verejnej správy;
- zabezpečenie efektívnejšieho riadenia ľudských zdrojov²⁵⁸;
- posilnenie kapacít a zvýšenie spolupráce so sociálnymi a ekonomickými partnermi a občianskou spoločnosťou;
- zvýšenie efektivity justičného systému, finančnej správy a verejného obstarávania, podpora opatrení na vymožitelnosť práva, boj proti korupcii a na podporu otvorenosti a transparentnosti vo verejnej správe.

²⁵⁷ Str. 13 „Základné východiská reformy verejnej správy v Slovenskej republike“, vláda SR na 88. rokovaní vlády SR zobrala dňa 18. 1. 2014 na vedomie

²⁵⁸ Str. 13 „Základné východiská reformy verejnej správy v Slovenskej republike“

1.4 Orientačné rozdelenie podpory Únie podľa tematického cieľa na národnej úrovni pre každý z EŠIF, ako aj celková orientačná suma podpory plánovaná na ciele súvisiace so zmenou klímy

Uvedené rozdelenie finančnej alokácie na jednotlivé tematické ciele pre každý EŠIF je len predbežné. Predbežná výška podpory pre programy Európskej územnej spolupráce (ďalej len „EÚS“) na národnej úrovni predstavuje 223 mil. EUR. V súvislosti so stanovenými cieľmi v relevantných OP súvisiacimi so zmenou klímy bola v zmysle metodiky EK vyčlenená orientačná suma podpory vo výške 3 731 481 304 EUR.

Tabuľka 1: Indikatívne rozdelenie podpory Únie podľa tematického cieľa na národnej úrovni pre každý z EŠIF (EUR)

	EFRR	ESF	KF	EPFRV	ENRF*	CELKOM
1. Posilnenie výskumu, technologického rozvoja a inovácií	1 804 202 755			57 211 858		1 861 414 613
2. Zlepšenie prístupu k informáciám a IKT a zlepšenie ich využívania a kvality	841 016 752			20 239 949		861 256 701
3. Zvýšenie konkurencieschopnosti MSP, sektora poľnohospodárstva (v prípade EPFRV) a sektora rybníctva a akvakultúry (v prípade ENRF)	454 573 782			426 317 997		880 891 779
4. Podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch	929 895 517			138 201 228		1 068 096 745
5. Podpora prispôsobovania sa zmene klímy, predchádzanie a riadenie rizika	402 379 517		449 346 261	627 603 903		1 479 329 681
6. Zachovanie a ochrana životného prostredia a podpora efektívneho využívania zdrojov	38 828 116		1 411 766 000	15 250 000		1 465 844 116
7. Podpora udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach	1 224 489 455		2 307 139 166			3 531 628 621
8. Podpora udržateľnosti a kvality zamestnanosti a mobility pracovnej sily	343 000 000	929 452 950		62 156 925		1 334 609 875
9. Podpora sociálneho začlenenia, boj proti chudobe a akejkoľvek diskriminácii	759 082 333	400 171 400		138 778 971		1 298 032 704
10. Investovanie do vzdelania, školení a odbornej prípravy, ako aj zručností a celoživotného vzdelávania	263 000 000	325 676 689		3 492 665		592 169 354

	EFRR	ESF	KF	EPFRV	ENRF*	CELKOM
11. Posilnenie inštitucionálnych kapacít orgánov verejnej správy a zainteresovaných strán a efektivity verejnej správy		267 311 313				267 311 313
Technická pomoc	466 565 238	78 244 645		55 521 624		
CELKOM	7 527 033 465	2 000 856 997	4 168 251 427	1 544 775 120	0*	14 640 585 502

Indikatívne alokácie v rámci TC sú očistené o alokácie na technickú pomoc

* Alokácie pre ENRF budú stanovené nariadeniami EK

Tabuľka 2: Informácia o Iniciatíve na podporu zamestnanosti mladých ľudí, ktorá je programovaná v rámci tematického cieľa 8 "Podpora udržateľnosti a kvality zamestnanosti a mobility pracovnej sily"

Osobitná alokácia pre IZM	72 175 259
Zodpovedajúce finančné prostriedky ESF	72 175 259

Tabuľka 3: Informácia o alokácií pre technickú pomoc, podľa kategórie regiónov, ak relevantné

Fond	Kategória regiónov, ak relevantné	Alokácia pre technickú pomoc (EUR)	Podiel technickej pomoci z celkovej alokácie (podľa Fondov a podľa kategórie regiónov, ak relevantné)
EFRR	Menej rozvinuté regióny	458 352 928*	6,31 %
	Prechodné regióny	-	-
	Rozvinutejšie regióny	8 212 310	3,13 %
ESF	Menej rozvinuté regióny	78 244 645	4,20 %
	Prechodné regióny	-	-
	Rozvinutejšie regióny	0	-
KF	N/A	0	0 %
EPFRV	N/A	55 521 624	3,59
ENRF*	N/A		

*Alokácia pre TP z ENRF bude doplnená po schválení príslušnej legislatívy.

* vrátane alokácie pre OP TP (169 071 912 mil. EUR)

Tabuľka 4: Podiel ESF zo štrukturálnych fondov (EFRR a ESF)

Podiel ESF zo zdrojov štrukturálnych fondov (ESF a EFRR) pre operačné programy pre cieľ Konvergencia a Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť v programovom období 2007 – 2013	19,71 %
Minimálny podiel ESF v členskom štáte	20,9 %
Podiel ESF zo zdrojov štrukturálnych fondov v programovom období 2014 – 2020	21 %

1.5 Uplatňovanie horizontálnych princípov a cieľov politiky pre využívanie EŠIF

1.5.1 Opatrenia pre princíp partnerstva vrátane indikatívneho zoznamu partnerov a zhrnutie aktivít na zahrnutie partnerov, ich úloha pri príprave PD a správe o pokroku

Úrad vlády SR (ďalej len „ÚV SR“) koordinuje využívanie finančných prostriedkov z fondov EÚ²⁵⁹. V prostredí ÚV SR je príprava PD SR na roky 2014 – 2020 zabezpečovaná Centrálnym koordináčnym orgánom (ďalej len „CKO“), ktorý je v gescii podpredsedu vlády SR pre investície. ÚV SR včleňuje relevantných partnerov do procesu prípravy PD SR prostredníctvom nasledovných pracovných skupín:

- a) Rada vlády SR pre Partnerskú dohodu na roky 2014 – 2020 – koordináčny, poradný a iniciatívny orgán vlády SR v otázkach súvisiacich s prípravou PD SR (zoznam členov v prílohe),
- b) pracovná skupina „Partnerstvo pre politiku súdržnosti“ – platforma pre výmenu skúseností z praxe a názorov odborníkov v oblasti politiky súdržnosti EÚ po roku 2013 (zoznam členov v prílohe),
- c) pracovné skupiny k plneniu ex ante kondicionalít – zriadené na jednotlivých ústredných orgánoch štátnej správy zodpovedných za ich plnenie v zmysle uznesenia vlády SR č. 305/2012,
- d) pracovné skupiny na prípravu budúcich operačných programov – zriadené na jednotlivých zodpovedných orgánoch²⁶⁰ v zmysle usmernenia CKO k príprave OP na roky 2014 – 2020,
- e) pracovná skupina na vytvorenie Územnej dohody medzi vládou SR, regionálnou samosprávou a miestnou samosprávou na roky 2014 – 2020 (zoznam členov v prílohe).

Do procesu prípravy PD SR sú zapojené RO zodpovedné za prípravu budúcich OP²⁶¹, ďalšie ústredné orgány štátnej správy, ako aj široké spektrum partnerov z regionálnej a miestnej samosprávy, akademickej sféry, záujmových združení, reprezentatívnych profesijných združení, mimovládnych organizácií (zastrešujúcich rodovú rovnosť, nediskrimináciu, udržateľný rozvoj a životné prostredie), organizácií v oblasti rozvoja vidieka a rybného hospodárstva a Európskych zoskupení územnej spolupráce. Neoddeliteľnú súčasť pri príprave PD SR tvorí spolupráca s Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, ktoré je zodpovedné za oblasť rozvoja vidieka a rybného hospodárstva.

Výber relevantných partnerov zapájaných do procesu prípravy PD SR bol realizovaný v súlade s čl. 5 nariadenia EP a Rady (EÚ) č. 1303/2013 a delegovaného aktu EK k Európskemu kódexu pre partnerstvo²⁶² tak, aby bol v celom procese uplatňovaný princíp partnerstva a viacúrovňové riadenie. Do úvahy boli vzaté doterajšie skúsenosti spolupráce s partnermi v rámci programového obdobia 2007 – 2013, aktívna účasť, výsledky v príslušnej oblasti pôsobnosti a potreba pokrytia všetkých oblastí PD SR relevantnými reprezentatívnymi partnermi. CKO vydalo pre budúce RO usmernenie k príprave OP na roky 2014 – 2020, spolu s návrhom jednotného štatútu pracovných skupín pre prípravu jednotlivých OP SR. Uvedené usmernenie identifikovalo povinnosť zastúpenia relevantných partnerov v týchto pracovných skupinách, vrátane subjektov zastupujúcich oblasť rómskych komún, rozvoja občianskej spoločnosti, horizontálnych princípov, reprezentatívnych mimovládnych

²⁵⁹ V zmysle zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov

²⁶⁰ Riadiace orgány v rámci cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti boli stanovené uznesením vlády SR č. 139/2013 k návrhu štruktúry operačných programov financovaných z Európskych štrukturálnych a investičných fondov na programové obdobie 2014 – 2020 a orgány zodpovedné za prípravu a implementáciu programov v rámci cieľa Európska územná spolupráca uznesením vlády SR č. 604/2013 k návrhu určenia orgánov zodpovedných za prípravu a implementáciu programov v rámci cieľa Európska územná spolupráca v programovom období 2014 – 2020 v podmienkach Slovenskej republiky

²⁶¹ V rámci cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti a cieľa Európska územná spolupráca

²⁶² http://ec.europa.eu/regional_policy/what/future/pdf/preparation/fiche_12_code_of_conduct_v2_2013_06_21.pdf

neziskových organizácií, ako aj mimovládnych organizácií pôsobiacich v oblasti rozvoja vidieka a rybného hospodárstva a zástupcov miestnych akčných skupín. CKO tiež vypracovalo usmernenie k zapojeniu partnerov mimovládnych neziskových organizácií do prípravy OP²⁶³. Výber reprezentatívnych partnerov zastupujúcich občiansku spoločnosť je zabezpečovaný prostredníctvom Rady vlády SR pre mimovládne neziskové organizácie. Rovnaký prístup sa uplatňuje aj v pracovnej skupine na prípravu PD SR.

V úvodnej fáze procesu prípravy návrhu PD SR bola v spolupráci s relevantnými partnermi vykonaná komplexná analýza rozdielov a potrieb v oblasti rozvoja a potenciálu rastu, a to vzhľadom na tematické ciele a kľúčové činnosti definované v Pozičnom dokumente EK k príprave PD SR a programov na programové obdobie 2014 – 2020. Pri spracovaní analýzy sa prihliadalo na NPR, špecifické odporúčania Rady pre SR, legislatívne a strategické dokumenty EÚ a SR a skúseností z programového obdobia 2007 – 2013. Návrh analytickej časti PD SR bol diskutovaný na zasadnutí pracovnej skupiny Partnerstvo pre politiku súdržnosti.

V ďalšom kroku bola vypracovaná strategická časť a ex ante hodnotenie PD SR. Čiastkové výstupy PD SR boli priebežne zasielané a konzultované s relevantnými partnermi. Komunikácia s partnermi prebiehala elektronickou formou, ako aj prostredníctvom pracovných skupín ÚV SR. Rovnako boli zapracovávané odborné vstupy od jednotlivých RO, a to v súvislosti s paralelnou prípravou OP. Do procesu prípravy PD SR bola zapojená aj široká verejnosť prostredníctvom dotazníka CKO, ktorého cieľom bolo zhromaždiť názory a príspevky verejnosti na aktuálne otázky týkajúce sa využívania fondov EÚ v programovom období 2014 – 2020²⁶⁴. Výstupy z dotazníka podporili výber tematických cieľov a investičných priorít, ktoré boli stanovené v návrhu PD SR. Podnety verejnosti na zníženie administratívnej záťaže sú obsiahnuté v príslušnej časti PD SR a tvoria významný podklad pre spracovanie systému riadenia a kontroly EŠIF. Návrh PD SR bol tiež prerokovaný členmi Rady vlády SR pre PD SR.

Ucelený návrh PD SR bol relevantnými partnermi prijatý pozitívne. Relevantní partneri podporili stanovené tematické ciele a prioritné oblasti financovania EŠIF, uplatňovanie integrovaných prístupov pre celé územie SR, ambíciu postupného prechodu na elektronickú výmenu informácií a údajov medzi prijímateľmi a orgánmi riadenia a kontroly programov a opatrenia na zníženie administratívnej záťaže na strane prijímateľov. Pripomienky partnerov smerovali najmä k precizovaniu textu PD SR. Medzi zásadné požiadavky partnerov, ktoré boli akceptované, patrili najmä potreba dopracovania PD SR v súlade s RIS3, doplnenia analýzy za oblasť rozvoja vidieka a rybného hospodárstva, nesúhlas s jednotným systémom riadenia a jednotným informačným systémom pre monitorovanie EŠIF, potreba dopracovania územnej koncentrácie a aplikácie integrovaných prístupov, zosúladenia kapitol 1.1 a 1.3 v návrhu PD SR a úpravy horizontálneho princípu udržateľný rozvoj.

Prvý návrh PD SR vrátane ex ante hodnotenia bol predložený na posúdenie EK koncom júna 2013 a zverejnený na webovom sídle CKO²⁶⁵. Rovnako sa v procese pripomienkovania návrhu PD SR organizujú zo strany CKO pracovné stretnutia s orgánmi zodpovednými za prípravu OP, ktoré svoje stanoviská komunikujú s relevantnými partnermi v danej oblasti, za účelom zapracovania kľúčových otvorených otázok vyplývajúcich z predložených pripomienok a výsledkov negociácií s EK. Cieľom týchto stretnutí je zodpovedať na otvorené problematiky zamerané najmä na oblasť územného rozvoja, tematickej koncentrácie, uplatňovania integrovaných prístupov, koordinácie medzi hlavnými OP a ostatnými nástrojmi podpory, prepojenia aktivít jednotlivých OP s opatreniami na zmenu klímy a nastavenia mechanizmu implementácie výkonnostného rámca. Súbežne je zo strany CKO zabezpečovaná koordinácia plnenia a vyhodnocovania plnenia ex ante kondicionalít v podmienkach

²⁶³ Usmernenia CKO k príprave operačných programov na roky 2014 – 2020 a zapojeniu partnerov mimovládnych neziskových organizácií do prípravy operačných programov boli zaslané elektronicky jednotlivým riadiacim orgánom.

²⁶⁴ <http://www.nsr.sk/sk/programove-obdobie-2014---2020/dotaznik/>

²⁶⁵ <http://www.nsr.sk/sk/programove-obdobie-2014---2020/negociacie-k-priprave-partnerskej-dohody-sr-a-op/>

SR, a to v spolupráci s ich gestormi. Princíp partnerstva je zabezpečený aj prostredníctvom pripomienkovania návrhu PD SR širokou verejnosťou v procese posudzovania vplyvov tohto dokumentu na životné prostredie (SEA)²⁶⁶.

Za účelom zabezpečenia účasti širokého spektra sociálno-ekonomických partnerov na úrovni SR, CKO doteraz poskytlo v rámci zasadnutí pracovnej skupiny Partnerstvo pre politiku súdržnosti možnosť refundácie cestovných nákladov pre partnerov z prostredia občianskej spoločnosti, záujmových a profesijných združení pôsobiacich mimo miesta zasadnutia uvedenej pracovnej skupiny.

V oblasti informovanosti a publicity zabezpečuje CKO informovanosť širokej verejnosti o príprave programového obdobia 2014 – 2020 prostredníctvom svojho webového sídla <http://www.nsrr.sk>, Informačného centra „Štrukturálne fondy pre Slovensko“ zasielaním newslettrov pre registrovaných záujemcov, ako aj prostredníctvom pravidelných publikácií v časopise EUROKOMPAS. Komunikácia so širokou verejnosťou prebieha aj prostredníctvom e-mailovej adresy cko@vlada.gov.sk. Mobilizácia relevantných partnerov sa zabezpečuje aj organizovaním konferencií a školení k problematike využívania fondov EÚ. CKO zároveň pravidelne predkladá na rokovanie vlády SR informáciu o negociačnom procese k návrhom právnych predpisov EÚ pre politiku súdržnosti po roku 2013, vrátane informácie o príprave Partnerskej dohody SR na programové obdobie 2014 – 2020 a plnení ex ante kondicionálnych podmienok SR za polročné obdobie. Obsahom uvedenej informácie je aj podrobný prehľad o uskutočnených aktivitách so sociálno-ekonomickými partnermi pri príprave programového obdobia 2014 – 2020. V programovom období 2014 – 2020 bude spolupráca s relevantnými partnermi naďalej pokračovať osvedčenou formou, a to začlenením partnerov do činnosti Pracovnej skupiny pre komunikáciu. CKO bude klásť väčší dôraz na širokú informovanosť na všetkých úrovniach implementácie s použitím širokého spektra nástrojov (využívanie Integrovannej informačnej siete regionálnych informačných centier, vytvorenie Informačného call centra, aplikácie webových sídiel a časopisu EUROKOMPAS pre smart phony a tablety), nových spôsobov komunikácie (prepojenie webového portálu CKO s ITMS, komunikácia cez sociálne siete) a centralizovaného systému vzdelávania pre relevantných partnerov zapojených do prípravy, implementácie, monitorovania a hodnotenia PD SR a OP (školenia, semináre, workshopy). Komunikačná stratégia sa bude realizovať aj na základe pravidelných prieskumov verejnej mienky zameraných na zistenie úrovne povedomia verejnosti o výsledkoch podpory z EŠIF. S cieľom aktívne zapájať široké spektrum partnerov do fázy implementácie sa tiež plánuje organizovanie sérií pracovných stretnutí v prostredí regiónov SR. Princíp partnerstva bude uplatňovaný v podmienkach SR aj pri implementácii integrovaných územných prístupov (IÚI, CLLD, udržateľný mestský rozvoj).

V súlade s čl. 5 nariadenia EP a Rady (EÚ) č. 1303/2013 bude princíp partnerstva uplatňovaný aj v implementačnej fáze PD SR a programov. Spolupráca s partnermi bude naďalej pokračovať formou, ktorá sa osvedčila už v programovom období 2007 – 2013, a to začlenením partnerov do činnosti Národného monitorovacieho výboru pre PD SR a monitorovacích výborov jednotlivých OP zriadených riadiacimi orgánmi. Relevantní partneri, ako riadni členovia monitorovacích výborov, budú pravidelne informovaní o stave implementácie programov a zapojení do hodnotenia efektívnosti a účinnosti využívania prostriedkov EŠIF. V procese implementácie OP budú riadiacimi orgánmi zriadené expertné pracovné skupiny pri monitorovacom výbore za účasti relevantných partnerov, ktorí budú aktívne spolupracovať s príslušným riadiacim orgánom OP na príprave správy o pokroku.

1.5.2 Podpora rovnosti mužov a žien, nediskriminácie a prístupnosti

Hlavné ciele pre horizontálny princíp rodová rovnosť sú zadefinované v závislosti od fondu EÚ, z ktorého sú programy a ich prioritné osi podporované. Hlavným cieľom pre programy ESF je zabezpečiť rovnosť mužov a žien na trhu práce a v príprave naň a cieľom pre ostatné programy EŠIF

²⁶⁶ Verejný prerokovanie Správy o hodnotení strategického dokumentu s celoštátnym dosahom „Partnerská dohoda SR na roky 2014 – 2020“ a Návrhu Partnerskej dohody SR na roky 2014 – 2020 sa uskutočnilo dňa 7. novembra 2013 v priestoroch Úradu vlády SR.

je zníženie horizontálnej a vertikálnej rodovej segregácie v odvetviach hospodárstva. Hlavným cieľom horizontálneho princípu nediskriminácia pre programy ESF je zabezpečiť rovnosť príležitostí na trhu práce a v príprave naň a pre ostatné programy EŠIF je zabezpečiť rovnosť príležitostí v prístupe a využívaní infraštruktúry a služieb.

Osobitný prístup si vyžadujú osoby so zdravotným postihnutím, pre ktoré je potrebné vytvorenie mimoriadnych podmienok prístupnosti (napr. bezbariérové architektonické prostredie, prístupné informácie a pod.). Bez takto vytvorených podmienok nie je možné osoby so zdravotným postihnutím začleniť do spoločnosti a do pracovného procesu v zmysle Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím, ktorý pre SR nadobudol platnosť 25. júna 2010²⁶⁷.

Za účelom predchádzania diskriminácie, podpory prístupnosti a rovnosti mužov a žien sa budú tieto princípy uplatňovať vo všetkých OP, a to prostredníctvom zavádzania vyrovnávacích opatrení a aktivít cielených na podporu znevýhodnených skupín. Tento prístup bude integrovaný do programov EŠIF na roky 2014 – 2020 prostredníctvom ich riadiacej dokumentácie (programový manuál, príručka pre žiadateľa). Pre identifikáciu prioritných oblastí a cieľov na uplatňovanie princípu predchádzania diskriminácie, podpory prístupnosti a rodovej rovnosti bude základným rámcom národný strategický dokument, prostredníctvom ktorého sa zabezpečí jeho aplikácia v OP v rámci EŠIF. Pre účinné uplatňovanie horizontálneho princípu rodová rovnosť, nediskriminácia a prístupnosť bude v hodnotiacom a výberovom procese žiadostí o nenávratný finančný príspevok stanovené diskvalifikačné kritérium v rámci prioritných osí OP.

Proces monitorovania plnenia horizontálnych princíпов bude na projektovej úrovni sledovaný prostredníctvom monitorovacích správ, ktorých súčasťou bude samostatný výstup obsahujúci informácie o horizontálnych princíпов (t. j. popisom vykonaných aktivít, ich výsledkov a vyhodnotením ich príspevku k dosahovaniu stanovených cieľov horizontálnych princíпов), ako aj kontrolou na mieste realizácie projektov a následne hodnotením príspevku k cieľom horizontálnych princíпов. Samostatný výstup obsahujúci informácie o uplatňovaní horizontálneho princípu bude podkladom pre proces hodnotenia príspevku EŠIF k plneniu cieľov identifikovaných v národnom strategickom dokumente. Odpočet plnenia dosiahnutej úrovne stanovených cieľov v národnom strategickom dokumente, vrátane návrhu nápravných opatrení a odporúčaní k ich dosiahnutiu, bude každoročne predkladaný do vlády SR.

RO budú predkladať orgánu zodpovednému za uplatňovanie horizontálnych princíпов rodová rovnosť, nediskriminácia a prístupnosť pravidelnú informáciu o ich plnení, a to vyhodnotením monitorovacích správ a kontrol na mieste v pravidelných časových intervaloch. Analytickú, hodnotiacu, strategickú a legislatívnu činnosť pre uplatňovanie horizontálnych princíпов rodová rovnosť, nediskriminácia a prístupnosť bude na národnej úrovni zabezpečovať Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR (ďalej len „MPSVR SR“), ktoré je zodpovedné za štátnu politiku v týchto oblastiach a ktoré bude zodpovedné za definovanie podmienok poskytnutia pomoci súvisiacej so zabezpečením aplikovania horizontálneho princípu rodovej rovnosti, nediskriminácie a prístupnosti a spôsobu jej overovania, ktorý bude pre RO záväzný. Rovnako bude zabezpečovať vzdelávacie a školiace aktivity pre uplatňovanie rodovej rovnosti, nediskriminácie a prístupnosti subjektom zapojeným do implementácie EŠIF, relevantným sociálno-ekonomickým partnerom ako aj hodnotiteľom. Zásady prístupnosti, nediskriminácie, či podpory rovnosti medzi mužmi a ženami, budú týmto zabezpečené nie len diskvalifikáciou pri nedodržaní podmienok, ale aj pri hodnotiacom a výberovom procese, kde sa počíta so zapojením relevantných partnerov.

Na efektívne a účinné uplatňovanie uvedených horizontálnych princíпов bude na národnej úrovni potrebné zvýšiť, resp. optimalizovať počet zamestnancov, ktorí budú zabezpečovať vykonávanie

²⁶⁷ Čl. 45 ods. 2 Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím definuje osoby so zdravotným postihnutím ako osoby s dlhodobými telesnými, mentálnymi, intelektuálnymi alebo zmyslovými postihnutiami, ktoré v súčinnosti s rôznymi prekážkami môžu brániť ich plnému a účinnému zapojeniu do spoločnosti na rovnakom základe s ostatnými

vymenovaných činností. Vecne príslušní zástupcovia MPSVR SR za uplatňovanie horizontálnych princípov v oblasti rodovej rovnosti, nediskriminácie a prístupnosti budú mať zabezpečené zastúpenie vo všetkých monitorovacích výboroch a pracovných skupinách na prípravu a implementáciu OP v rámci EŠIF.

V súlade s princípom partnerstva budú relevantné inštitúcie občianskej spoločnosti, zastupujúce rodovú rovnosť, nediskrimináciu a záujmy znevýhodnených skupín zapojené do procesu prípravy, monitorovania a hodnotenia OP SR.

1.5.3 Udržateľný rozvoj

Programy spolufinancované z EŠIF musia dodržiavať aj horizontálny princíp udržateľného rozvoja. Základom udržateľného rozvoja sú tri piliere, a to environmentálny, ekonomický a sociálny. Hlavným cieľom horizontálneho princípu udržateľný rozvoj bude zabezpečenie environmentálnej udržateľnosti sociálneho a ekonomického rastu s osobitným dôrazom na ochranu a zlepšenie životného prostredia pri zohľadnení zásady „znečisťovateľ platí“²⁶⁸.

Zásada „znečisťovateľ platí“ je obsiahnutá v legislatíve SR, pričom legislatívnym základom uplatňovania jej preventívnej a nápravnej zložky v slovenskom právnom poriadku je zákon č. 17/1992 Zb. o životnom prostredí v znení neskorších predpisov. V nadväznosti naň sa obidve z uvedených zložiek zásady „znečisťovateľ platí“ následne premietajú v tzv. zložkových zákonoch chrániacich určitú zložku životného prostredia (zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon), zákon č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákon č. 401/1998 Z. z. o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia v znení neskorších predpisov, zákon č. 409/2011 Z. z. o niektorých opatreniach na úseku environmentálnej záťaže a o zmene a doplnení niektorých zákonov a pod.) a v tzv. prierezových zákonoch, ktoré zasahujú do viacerých oblastí životného prostredia (zákon č. 359/2007 Z. z. o prevencii a náprave environmentálnych škôd a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákon č. 39/2013 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov a pod.). V prostredí SR je zásada „znečisťovateľ platí“ implementovaná prostredníctvom právnych a ekonomických nástrojov tak, aby boli povinné osoby motivované k zníženiu znečistenia a dotýkala sa všetkých znečisťovateľov. Ekonomické nástroje tvoria dôležitú súčasť environmentálnej politiky SR, pričom k nim patria dane, poplatky, odvody, pokuty a úhrady. Takto získané finančné prostriedky tvoria príjem Environmentálneho fondu, a tie sa opätovne využívajú na nápravné opatrenia v danom sektore hospodárstva.

V rámci uplatňovania zásady „znečisťovateľ platí“ sa v SR využívajú predovšetkým dva horizontálne nástroje – integrovaná prevencia a kontrola znečisťovania (IPKZ) a posudzovanie vplyvov na životné

²⁶⁸ V legislatíve SR nie je zásada „znečisťovateľ platí“ definovaná, avšak vo všeobecnosti možno pod touto zásadou rozumieť pravidlo, že ten, kto svojou činnosťou, prípadne nekonaním môže spôsobiť, alebo spôsobil znečisťovanie alebo poškodzovanie životného prostredia, by mal znášať aj náklady na preventívne a nápravné opatrenia predchádzajúce, alebo zabráňujúce znečisťovaniu alebo poškodzovaniu. V prípade, ak nápravné opatrenia nie je možné vykonať tak, že sa životné prostredie uvedie do pôvodného stavu, mal by znečisťovateľ znášať takú kompenzáciu poškodenia, alebo znečistenia životného prostredia, ktorá bude úmerná miere svojho podielu tohto znečistenia, alebo poškodenia životného prostredia. Príslušný orgán verejnej správy môže prijať nevyhnutné preventívne alebo nápravné opatrenia, ale len v prípade, ak znečisťovateľ nie je schopný tieto opatrenia realizovať sám. Zásada znečisťovateľ platí zahŕňa preventívnu a nápravnú zložku.

prostredie (EIA). Uvedené horizontálne nástroje budú uplatňované aj v rámci poskytovania podpory z EŠIF.

Princíp udržateľného rozvoja bude integrovaný do relevantných programov EŠIF na roky 2014 – 2020 prostredníctvom jednotlivých OP a ich riadiacej dokumentácie (programový manuál, príručka pre žiadateľa). Pre identifikáciu prioritných oblastí a cieľov na uplatňovanie princípu udržateľného rozvoja bude základným rámcom národný strategický dokument, prostredníctvom ktorého sa zabezpečí jeho aplikácia v OP v rámci EŠIF. Pre účinné uplatňovanie horizontálneho princípu udržateľný rozvoj bude jeho hlavný cieľ stanovený v hodnotiacom a výberovom procese žiadosti o nenávratný finančný príspevok ako diskvalifikačné kritérium v rámci prioritných osí OP. Investície z EŠIF by nemali zvyšovať zaťaženie životného prostredia. S cieľom posúdiť úroveň zaťaženia životného prostredia bude povinnou prílohou žiadosti o nenávratný finančný príspevok výsledný dokument z procesu posudzovania navrhovanej činnosti z hľadiska jej predpokladaných vplyvov na životné prostredie v zmysle platnej právnej úpravy (t.j. rozhodnutie zo zisťovacieho konania alebo záverečné stanovisko), alebo vyjadrenie príslušného orgánu o tom, že navrhovaná činnosť, resp. zmena navrhovanej činnosti, nepodlieha posudzovaniu z hľadiska vplyvov na životné prostredie. Podobne bude povinnou prílohou žiadosti o nenávratný finančný príspevok aj integrované povolenie v prípadoch činností, na ktoré sa povinnosť jeho vydania vzťahuje. V súvislosti s uplatnením zásady „znečisťovateľ platí“ budú za neoprávnené výdavky považované výdavky na aktivity, ktoré sa týkajú plnenia povinností stanovených vo všeobecne záväzných právnych predpisoch v súvislosti so zásadou „znečisťovateľ platí“. Táto zásada bude zohľadnená v podmienkach poskytnutia pomoci stanovených vo výzve na predkladanie žiadosti o nenávratný finančný príspevok.

Proces monitorovania plnenia princípu udržateľného rozvoja bude na projektovej úrovni sledovaný prostredníctvom monitorovacích správ (t. j. popisom vykonaných aktivít, ich výsledkov a vyhodnotením ich príspevku k dosahovaniu stanovených cieľov horizontálneho princípu), ako aj kontrolou na mieste realizácie projektov a následne hodnotením príspevku k cieľom horizontálneho princípu. Samostatný výstup obsahujúci informácie o uplatňovaní horizontálneho princípu bude podkladom pre proces hodnotenia príspevku EŠIF k plneniu cieľov identifikovaných v národnom strategickom dokumente. Odpočet plnenia dosiahnutej úrovne stanovených cieľov v národnom strategickom dokumente, vrátane návrhu nápravných opatrení a odporúčaní k ich dosiahnutiu bude každoročne predkladaný do vlády SR.

Analytickú, hodnotiacu, strategickú a legislatívnu činnosť pre uplatňovanie horizontálneho princípu udržateľný rozvoj bude na národnej úrovni zabezpečovať Úrad vlády SR. RO budú predkladať orgánu zodpovednému za uplatňovanie horizontálneho princípu udržateľný rozvoj pravidelnú informáciu o jeho plnení, a to vyhodnotením monitorovacích správ, ako aj kontrol na mieste v pravidelných časových intervaloch. Zástupca orgánu zodpovedného za uplatňovanie horizontálneho princípu udržateľný rozvoj bude zodpovedný za definovanie podmienky poskytnutia pomoci súvisiacej so zabezpečením aplikovania horizontálneho princípu udržateľný rozvoj a spôsobu jej overovania, ktorý bude pre RO záväzný. Rovnako bude zabezpečovať vzdelávacie a školiace aktivity pre uplatňovanie udržateľného rozvoja subjektom zapojeným do implementácie EŠIF, relevantným sociálno-ekonomickým partnerom, ako aj hodnotiteľom žiadostí o nenávratný finančný príspevok. Na efektívne a účinné uplatňovanie horizontálneho princípu udržateľný rozvoj bude na národnej úrovni potrebné zvýšiť, resp. optimalizovať počet zamestnancov, ktorí budú zabezpečovať vykonávanie vymenovaných činností. Vecne príslušní zástupcovia ÚV SR za uplatňovanie horizontálneho princípu udržateľný rozvoj budú mať zabezpečené zastúpenie vo všetkých

monitorovacích výboroch a pracovných skupinách pre prípravu a implementáciu OP v rámci EŠIF. V súlade s princípom partnerstva budú relevantné inštitúcie občianskej spoločnosti, zastupujúce oblasť udržateľného rozvoja zapojené do procesu prípravy, monitorovania a hodnotenia OP. Za účelom znižovania negatívnych vplyvov na klímu, znižovania znečistenia ovzdušia a ostatných zložiek životného prostredia, ako aj s ohľadom na energetickú efektívnosť sa bude pri projektoch financovaných z EŠIF uplatňovať zelené verejné obstarávanie²⁶⁹.

Čo sa týka podpory efektívneho využívania zdrojov, v odpadovom hospodárstve je potrebné vyvinúť úsilie pri zavádzaní nástrojov predchádzania a opätovného využívania odpadov, budovaní zariadení na materiálové a energetické zhodnocovanie odpadov a zariadení na spracovanie nebezpečných odpadov. V sektore vodného hospodárstva sa pozornosť zameria na splnenie požiadaviek vyplývajúcich z rámcovej smernice o vodách (investície do znižovania obsahu škodlivých látok vo vodách, budovanie kanalizácií a zariadení na čistenie odpadových vôd, budovanie vodovodov, atď.). V oblasti ochrany ovzdušia je potrebné podporovať nové BAT technológie a systémové opatrenia, ktoré umožnia znížiť emisie a zabezpečiť okrem iného i súlad so smernicou o priemyselných emisiách a zároveň prispieť k plneniu požiadaviek vyplývajúcich zo smernice o kvalite okolitého ovzdušia a čistejšom ovzduší v Európe. V energetike je dôležitá podpora energetickej efektívnosti a zvyšovanie využívania obnoviteľnej energie, nízkouhlíkových technológií a eko-inovačných prístupov. Nevyhnutým zostáva aj zvyšovanie informovanosti o možnostiach úspory energetických zdrojov, vrátane informačných kampaní a podujatí. Podporovať sa bude prechod na vysoko účinnú výrobu tepla a elektriny, systémové investície do diaľkových sietí vykurovania/chladenia, energetické úspory a optimalizácia využitia energie na miestnej/obecnej úrovni podporovaním nízkouhlíkových stratégií/akčných plánov pre udržateľnú energiu, ako aj zavádzanie inteligentných meracích systémov a sietí.

V oblasti podpory biomasy je potrebné do procesu hodnotenia a výberu projektov zaviesť kritériá udržateľnosti jej využívania, v súlade s odporúčaniami správy Komisie Rade a Európskemu Parlamentu o požiadavkách trvalej udržateľnosti na používanie zdrojov tuhej a plynnej biomasy pri výrobe elektriny, tepla a chladu.

V rámci zmiernenia nepriaznivých dôsledkov zmeny klímy sa pripravuje komplexná Stratégia adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy. Táto stratégia navrhuje princípy, ktorými by sa adaptačné procesy mali riadiť, kritéria pre výber prioritných opatrení a súbor adaptačných opatrení, ktoré by mali viesť k zníženiu negatívnych sociálnych a ekonomických nákladov. V súlade so závermi Rady EÚ z februára 2013 boli aktivity v oblasti zmeny klímy (mitigácia a adaptácia) priamo začlenené aj do relevantných OP s vyčlenením indikatívnej alokácie na identifikované opatrenia. Pre systematické sledovanie vplyvu OP na zmenu klímy je možné použiť existujúce modely, ktoré umožňujú stanoviť uhlíkovú intenzitu jednotlivých aktivít v rámci OP (napríklad model CO2MPARE).

V rámci biodiverzity a starostlivosti o ekosystémy pripravuje SR dokument Aktualizovaná národná stratégia ochrany biodiverzity pre roky 2012 – 2020. Kľúčovým cieľom zostáva zastavenie straty biodiverzity a degradácie ekosystémov v SR, zabezpečenie ich revitalizácie a racionálneho využívania ekosystémových služieb v ich najväčšom vykonateľnom rozsahu. Biodiverzita bude zachovaná kombináciou synergických efektov s poľnohospodárstvom, lesným hospodárstvom, vodným hospodárstvom a turizmom a posilnením ekonomických nástrojov a stimulov.

²⁶⁹ <http://www.rokovania.sk/File.aspx/ViewDocumentHtml/Mater-Dokum-141217?prefixFile=m>

Medzi hlavné aktivity SR v oblasti prírodných katastrof, predchádzanie riziku a jeho riadenia patrí prevencia pred povodňami, prevencia a riadenie rizík vyplývajúcich z uzavretých a opustených úložísk ťažobného odpadu, problematika rizík spojených so svahovými zosuvmi a predchádzanie katastrofám. Zákon č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami ustanovil povinnosť vyhotovovať a pravidelne aktualizovať plány riadenia povodňového rizika, vrátane predbežného hodnotenia povodňového rizika a vyhotovovania máp povodňového ohrozenia a máp povodňového rizika. Predbežné hodnotenie povodňového rizika v SR bolo vykonané v decembri 2011. Pripravuje sa Program prevencie a riadenia rizík na uzavretých a opustených úložiskách ťažobného odpadu, ktorý má byť predložený na rokovanie vlády SR v máji 2014. Pripravuje sa tiež Program prevencie a riadenia zosuvných rizík.

V súvislosti s environmentálnym aspektom horizontálneho princípu udržateľný rozvoj budú medzi ciele patriť podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch, podpora prispôsobovania sa zmenám klímy, predchádzanie a riadenie rizika, ochrana životného prostredia a podpora efektívneho využívania zdrojov, podpora udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach.

1.6 Zoznam programov v rámci EFRR, ESF a KF, s výnimkou programov v rámci cieľa Európska územná spolupráca a zoznam programov v prípade EPFRV a ENRF, spolu s príslušnými orientačnými pridelenými finančnými prostriedkami podľa EŠIF a podľa roku

Tabuľka 5

Názov programu	EŠIF (EFRR, ESF, KF, EPFRV, ENRF alebo IZM)	Celkom (mil. EUR)	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
OP VaI	EFRR	2 226 776 537	276 413 685	290 191 965	304 153 459	317 920 713	332 657 690	348 439 499	356 999 526
OP II	KF	2 307 139 166	285 026 708	300 192 830	315 522 069	330 075 029	345 013 576	361 643 484	369 665 470
OP II	EFRR	1 729 506 207	214 686 645	225 388 043	236 231 739	246 924 574	258 370 578	270 628 087	277 276 541
OP ĽZ	EFRR	243 662 462	30 246 251	31 753 922	33 281 642	34 788 108	36 400 685	38 127 591	39 064 263
OP ĽZ	ESF	1 722 407 713	213 901 268	224 526 497	235 293 163	245 910 884	257 275 170	269 443 812	276 056 919
OP ĽZ	IZM	72 175 259	40 547 898	31 627 361	0	0	0	0	0
OP KŽP	KF	1 861 112 261	229 924 017	242 158 152	254 523 870	266 263 384	278 313 942	291 728 879	298 200 017
OP KŽP	EFRR	1 295 886 480	160 860 666	168 879 021	177 004 000	185 015 939	193 592 218	202 776 538	207 758 098
IROP	EFRR	1 862 129 867	231 509 736	242 910 440	254 463 312	265 858 634	278 051 661	291 104 063	298 232 021
OP EVS	ESF	278 449 284	34 564 399	36 287 317	38 033 145	39 754 683	41 597 480	43 570 932	44 641 328
OP TP	EFRR	169 071 912	20 987 193	22 033 334	23 093 385	24 138 687	25 257 618	26 455 880	27 105 815
OP RH*	ENRF								
PRV**	EPFRV	1 544 775 120	221 598 307	221 306 882	221 009 468	220 705 937	220 396 860	220 071 399	219 686 267
Celkom***		15 313 092 268	1 960 266 773	2 037 255 764	2 092 609 252	2 177 356 572	2 266 927 478	2 363 990 164	2 414 686 265

*Alokácie pre ENRF budú stanovené nariadeniami EK

** po transfere z II. do I. piliera

***bez alokácie ENRF

Uvedené alokácie obsahujú aj finančné zdroje vo výške 3% zo zdrojov EŠIF, ktoré budú alokované na implementáciu finančných nástrojov prostredníctvom slovenského investičného holdingu.

Tabuľka 6

Názov programu	EŠI fond (EFRR, KF, EPFRV, ENRF alebo IZM)	Spolu	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
EÚS	EFRR	223 367 272	11 079 190	16 177 117	23 101 946	41 976 097	42 815 620	43 671 932	44 545 370

DRAFT

1.7 Požiadavka na transfer alokácií zo štrukturálnych fondov medzi kategóriami regiónov, ak relevantné

Tabuľka 7

Kategória regiónov	Finančná alokácia na základe rozhodnutia Komisie (mil. EUR)	Transfer do	Prevedená suma (EUR)	Podiel alokácie kategórie regiónov, z ktorých sú fondy prevedené (%)	Finančná alokácia po transfere (EUR)
Menej rozvinuté regióny	9 483 661 486	Prechodné regióny	0		9 199 151 642
		Rozvinutejšie regióny	284 509 844		
Prechodné regióny	0	Menej rozvinuté regióny	0		0
		Rozvinutejšie regióny	0		
Rozvinutejšie regióny	44 228 976	Menej rozvinuté regióny	0		328 738 820
		Prechodné regióny	0		

1.8 Transfer z cieľa Európska územná spolupráca do cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti, ak relevantné

Tabuľka 8

Transfer do	Prevedená suma (EUR)
Menej rozvinuté regióny	0
Prechodné regióny	0
Rozvinutejšie regióny	0

1.9 Požiadavka na transfer technickej pomoci Európskej komisii, ak relevantné

Tabuľka 9

Fond	Kategória regiónov	Rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

1.10 Informácie o finančných prostriedkoch pridelených na výkonnostnú rezervu a rozčlenených podľa EŠIF a prípadne podľa kategórie regiónu, a o sumách vylúčených z výpočtu výkonnostnej rezervy

Tabuľka 10

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
			Suma vyňatá na účely výpočtu výkonnostnej rezervy				
Fond	Kategória regiónov	Celková podpora Únie (mil. EUR)	Zodpovedajúca podpora ESF na IZM (mil. EUR)	Transfer y SPP	Podpora Únie s výnimkou výkonnostnej rezervy (mil. EUR)	Výkonnostná rezerva (mil. EUR)	Výkonnostná rezerva ako podiel podpory Únie s výnimkou rezervy
EFRR	Rozvinutejšie regióny	261 994 879			261 994 879	15 719 692,74	6 %
	Prechodné regióny	0			0	0	
	Menej rozvinuté regióny	7 265 038 586			7 265 038 586	435 902 315,16	6 %
	Osobitná alokácia pre najvzdialenejšie alebo riedko osídlené regióny	0			0	0	
CELKOM EFRR					7 527 033 465	451 622 007,9	6 %
ESF	Rozvinutejšie regióny	66 743 943			66 743 943	4 004 636,58	6 %
	Prechodné regióny	0			0	0	
	Menej rozvinuté regióny	1 934 113 054	72 175 259		1 861 937 795	111 716 267,70	6 %
CELKOM ESF					1 928 681 738	115 720 904,28	6 %
EPFRV	NA	1 889,46		345,46	1 544	92,64	6 %
KF	NA	4 168			4 168	250,08	6 %
ENRF	NA	*					
CELKOM (Všetky fondy)					15 222,8**	913,368**	6 %

*Alokácie pre ENRF budú stanovené nariadeniami EK

**bez alokácie ENRF

2 Opatrenia na zabezpečenie efektívnej implementácie EŠIF

2.1 Mechanizmy v súlade s inštitucionálnym rámcom na zabezpečenie koordinácie medzi EŠIF a inými finančnými nástrojmi Únie a vnútroštátnymi finančnými nástrojmi a s EIB

Mechanizmus koordinácie medzi EŠIF a ostatnými nástrojmi podpory bude v podmienkach SR zabezpečovaný nasledovnými opatreniami na programovej a projektovej úrovni:

- zabezpečením harmonizácie právnej úpravy poskytovania pomoci z EPFRV a ENRF a ostatných EŠIF v podmienkach SR, pri zohľadnení špecifik poskytovania pomoci z EPFRV a ENRF;
- zabezpečením harmonizácie metodiky pre nastavenie procesov poskytovania a kontroly pomoci z EŠIF v podobe Systému riadenia a kontroly,
- zabezpečením harmonizácie podmienok Systému riadenia a kontroly s úpravou samostatného systému riadenia pre EPFRV a zapracovaním spoločných mechanizmov monitorovania a zberu údajov za všetky EŠIF;
- zabezpečením vývoja a prevádzky jednotného informačného systému pre EŠIF (s výnimkou EPFRV) a jeho prepojením na samostatný informačný systém pre EPFRV s cieľom podpory implementácie jednotlivých programov a zberu a generovania potrebných dát pre účely monitorovania, hodnotenia a spoľahlivého informovania EÚ, ako aj verejnosti o využívaní finančnej pomoci EÚ. Poskytovaním dát a informácií z uvedených informačných systémov (IS), ako aj IS pre ostatné nástroje podpory EÚ do samostatného centrálného IS na úrovni SR v súlade s princípmi OpenData a otvoreného vládnutia, bude zabezpečené zamedzenie dvojitého financovania operácií. Takýto centrálny IS bude obsahovať osobitný modul zabezpečujúci prevenciu dvojitého financovania operácií a jeho gestorom bude ÚV SR;
- aktívnou spoluprácou a usmerňovaním subjektov zapojených do poskytovania pomoci EÚ pri nastavovaní podmienok poskytovania pomoci na úrovni jednotlivých programov vo forme pripomienkovania hlavných dokumentov, metodickej a odbornej podpory a vytvorenia platformy pre jednotné postupy eliminácie rizík a riešenia krízových situácií. Uvedené opatrenie bude realizované povinným riadením programov vo forme plánov kontrahovania, čerpania a stavu dosahovania výsledkov, ktorých sledovanie, vyhodnocovanie a prijímanie nápravných opatrení, v prípade ich neplnenia, bude v gescii CKO;
- zriadením formálnej pracovnej komisie s pravidelným časovým intervalom jej zasadnutia za účelom zabezpečenia koordinácie medzi hlavnými programami EŠIF navzájom, ako aj medzi programami EŠIF a programami Európskej územnej spolupráce, resp. ostatnými nástrojmi podpory EÚ a SR. Gestorom pracovnej komisie bude podpredseda vlády SR pre investície. Členmi pracovnej komisie budú aj zástupcovia subjektov zodpovedných za implementáciu programov EŠIF a identifikovaných nástrojov podpory EÚ a SR. Subjekty zodpovedné za implementáciu programov EŠIF budú predkladať v pravidelných časových intervaloch gestorovi pracovnej komisie na odsúhlasenie časový harmonogram plánovaných výziev na predkladanie žiadostí za účelom identifikácie komplementarity s poskytovaním prostriedkov z iných nástrojov podpory EÚ a SR. Zároveň budú zasielať gestorovi pracovnej komisie jednotlivé návrhy výziev na predkladanie žiadostí na kontrolu súladu zabezpečenia komplementarity medzi ostatnými nástrojmi podpory EÚ a SR k EŠIF v identifikovaných oblastiach podpory pred ich zverejnením. V prípade, ak navrhované znenie výzvy na predkladanie žiadostí nebude v súlade s identifikovanou komplementaritou, bude v právomoci gestora neudeliť súhlas na vyhlásenie takejto výzvy. Pokiaľ sa dodatočne zistí, že zverejnená výzva nebola v súlade s identifikovanou komplementaritou bude môcť gestor takúto výzvu pozastaviť. Uvedenou koordináciou sa zabezpečí aj povinná spolupráca zástupcov subjektov zodpovedných za programy EŠIF so zástupcami inštitúcií zodpovednými za implementáciu tematicky príslušných ostatných nástrojov podpory EÚ a SR v procese

- prípravy výzvy a súvisiacich procesov z týchto nástrojov. Medzi právomoci gestora bude patriť aj zabezpečovanie prijímania nápravných opatrení CKO na politickej úrovni;
- prípravou informácie s pravidelným časovým intervalom na rokovanie vlády SR o uplatňovaní mechanizmov koordinácie medzi EŠIF a ostatnými nástrojmi podpory, vrátane identifikácie nedostatkov a príslušných nápravných opatrení na zlepšenie tohto mechanizmu;
 - pravidelným organizovaním školiacich aktivít, workshopov a konferencií pre zástupcov relevantných sociálno-ekonomických partnerov na národnej a regionálnej úrovni, vrátane výmeny skúseností a príkladov dobrej praxe so zahraničnými partnermi;
 - koordináciou poskytovania informácií a odborného poradenstva o možnostiach financovania z EŠIF a ostatných nástrojov podpory s cieľom zabezpečenia lepšej dostupnosti informácií pre širokú verejnosť. V rámci plánovaného opatrenia bude zanalyzovaný aktuálny stav v oblasti poskytovania informácií inštitúciami, ktoré už v programovom období 2007 – 2013 pôsobia na regionálnej úrovni. Cieľom bude vytvoriť na národnej úrovni jednotné centrum poskytujúce komplexné informácie o možnostiach využívania pomoci z prostriedkov EÚ (prostredníctvom vytvorenia jednotného informačné centrum, jednotnej webovej platformy a pod.) a optimálny model regionálnej siete informačných a poradenských centier, ktoré by poskytovali podporu a poradenstvo pre žiadateľov a prijímateľov EŠIF tak, aby sa dosiahla možnosť získania všetkých potrebných informácií pre žiadateľa/prijímateľa na jednom mieste. Navrhované opatrenia budú vykonávané v úzkej spolupráci zástupcov EPFRV a ENRF tak, aby bolo možné aktivity v oblasti informovanosti prepojiť naprieč všetkými EŠIF;
 - stanovením kritérií pre zvýhodnenie tých žiadostí vo výberovom procese, ktoré preukážu prepojenie financovania programov EŠIF s ostatnými nástrojmi podpory v prípade vhodnosti a relevancie predmetných výziev k aktivitám podporovaným z ostatných nástrojov podpory;
 - vytváraním ad hoc pracovných skupín s cieľom prijatia konkrétnych krokov na koordinovaný postup pri implementácii programov a povinnosťou zriadenia expertných pracovných skupín pod monitorovacím výborom RO za účasti zástupcov tematicky príslušných ostatných nástrojov podpory;
 - spoločnými aktivitami v oblasti informovania a publicity.

Tabuľka 11: Identifikácia oblastí podpory, kde budú finančné prostriedky EŠIF použité komplementárnym spôsobom

Tematický cieľ/EŠIF	EFRR	ESF	KF	EPFRV	ENRF
Posilnenie výskumu, technologického rozvoja a inovácií	✓			✓	
Zlepšenie prístupu k informáciám a IKT a zlepšenie ich využívania a kvality	✓			✓	
Zvýšenie konkurencieschopnosti MSP, sektora poľnohospodárstva (v prípade EPFRV) a sektora rybárstva akvakultúry (v prípade ENRF)	✓			✓	✓
Podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch	✓			✓	
Podpora prispôsobovania sa zmene klímy, predchádzanie a riadenie rizika	✓		✓	✓	
Zachovanie a ochrana životného prostredia a podpora efektívneho využívania zdrojov	✓	✓	✓	✓	✓
Podpora udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach	✓		✓		
Podpora udržateľnosti a kvality zamestnanosti a mobility pracovnej		✓		✓	

Tematický cieľ/EŠIF	EFRR	ESF	KF	EPFRV	ENRF
sily					
Podpora sociálneho začlenenia, boj proti chudobe a akejkoľvek diskriminácii	✓	✓		✓	
Investovanie do vzdelania, školení a odbornej prípravy, ako aj zručností a celoživotného vzdelávania	✓	✓		✓	
Posilnenie inštitucionálnych kapacít orgánov verejnej správy a zainteresovaných strán a efektivity verejnej správy	✓	✓		✓	

V rámci tematického cieľa 1 a 3 budú EFRR, EPFRV a ENRF využívané komplementárnym spôsobom v oblastiach posilnenia výskumu a inovácií spoluprácou medzi akademickým a podnikateľským sektorom a zvýšenia konkurencieschopnosti MSP. Posilnenie odborného a celoživotného vzdelávania najmä pre potreby praxe bude zabezpečené prostredníctvom krížového financovania projektov z EFRR a ESF.

V rámci tematického cieľa 2 sa zabezpečí pokrytie širokopásmového pripojenia a elektronických služieb aj vo vidieckych oblastiach.

V rámci tematického cieľa 4, 5 a 6 bude prostredníctvom EFRR, KF, EPFRV a ENRF zabezpečená komplementarita podporou priorít v oblasti ochrany životného prostredia a podpory účinného využívania zdrojov, v oblasti predchádzania rizikám (najmä povodňovým), ako aj v oblasti predchádzania nepriaznivým dôsledkom zmeny klímy a adaptácie na ne. Zníženie emisií skleníkových plynov sa dosiahne podporou aktivít v oblasti energetiky a prechodu k nízkouhlíkovému hospodárstvu všeobecne.

V rámci tematického cieľa 7 sa zabezpečí komplementarita prostredníctvom EFRR a KF v oblasti zvyšovania kvality dopravnej infraštruktúry SR, ako aj ekologizáciou a zlepšovaním dostupnosti verejnej osobnej dopravy v urbanizovaných oblastiach.

V rámci tematického cieľa 8, 9 a 10 sa zabezpečí prostredníctvom EFRR, ESF a EPFRV komplementarita v oblasti sociálnej inklúzie, zmiernenia chudoby aj na vidieku, tvorby nových pracovných miest, zvýšenia kvality vzdelávania v predškolských a školských zariadeniach, zníženia nezamestnanosti absolventov a posilnenia celoživotného a odborného vzdelávania.

V rámci tematického cieľa 2 a 11 sa zabezpečí komplementarita v oblasti rozvoj e-Governmentu a reformy verejnej správy (podpora procesov verejnej správy informačno-komunikačnými technológiami).

Tabuľka 12: Identifikácia oblastí podpory, kde budú ostatné nástroje podpory použité komplementárnym spôsobom k EŠIF

Tematické ciele	KOMUNITÁRNE NÁSTROJE																	
	Horizont 2020	Ľuďi a programy	Erarka a Erasmus	Iniciatívy v rámci Európskeho sociálneho fondu a inováčného nástroja	ESFR	ostané iniciatívy v rámci EKA	Erasmus+	Program NER 300	Program sociálnej zmeny a inovácie	LIFE +	CJF	ERF	Fond pre sociálne, regionálne a integračné	Fond pre vidieku a hospodárstvo	Fond pre európsku pomoc na chudobných	COSME	Centrite Europe	3. Akčný program EÚ pre oblasť zdravia
Posilnenie výskumu, technologického rozvoja a inovácií																		
Zlepšenie prístupu k informáciám a IKT a zlepšenie ich využívania a kvality																		
Zvýšenie konkurencieschopnosti MSP, sektora poľnohospodárstva (v prípade EPFRV) a sektora rybníctva a akvakultúry (v prípade ENRF)																		
Podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch																		
Podpora prispôsobovania sa zmene klímy, predchádzanie a riadenie rizika																		
Zachovanie a ochrana životného prostredia a podpora efektívneho využívania zdrojov																		
Podpora udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach																		
Podpora udržateľnosti a kvality zamestnanosti a mobility pracovnej sily																		
Podpora sociálneho začlenenia, boj proti chudobe a akékoľvek diskriminácii																		
Investovanie do vzdelania, školení a odbornej prípravy, ako aj zručností a celoživotného vzdelávania																		
Posilnenie inštitucionálnych kapacít orgánov verejnej správy a zainteresovaných strán a efektivity verejnej správy																		

Tabuľka 13: Identifikácia oblastí podpory, kde budú využité prostriedky EŠIF v rámci Cieľa 1 a Cieľa 2 komplementárnym spôsobom

OPERAČNÉ PROGRAMY	Cieľ 2 - Európska územná spolupráca									
	SR-ČR	SR-AT	SR_PL	SR_HU	Stredná Európa	ETC Dunaj	INTERREG	ESPON	INERACT	URBACT
Cieľ 1 - Investovanie do rastu a zamestnanosti										
Výskum a inovácie										
Integrovaná infraštruktúra										
Ľudské zdroje										
Kvalita životného prostredia										
Integrovaný regionálny OP										
Efektívna verejná správa										
Rozvoj vidieka										
Rybné hospodárstvo										

Tabuľka 14: Identifikácia oblastí podpory, kde budú finančné prostriedky EŠIF použité komplementárnym spôsobom vo vzťahu k vnútroštátnym nástrojom podpory

Tematické ciele	Národné zdroje financovania											
	Environmentálny fond	Štátny fond rozvoja bývania	Agentúra na podporu výskumu a vývoja	Stimuly pre výskum	Štátne programy výskumu a vývoja a rozvoja infraštruktúry	VEGA a KEGA	Rezortné dotácie pre výskum a vývoj	Inštitucionálne financovanie prevádzky vysokých škôl	Inštitucionálne financovanie prevádzky SAV	Inštitucionálne financovanie rezortných výskumných ústavov	Podporné programy NADSM	Grantové programy IEA
Posilnenie výskumu, technologického rozvoja a inovácií												
Zlepšenie prístupu k informáciám a IKT a zlepšenie ich využívania a kvality												
Zvýšenie konkurencieschopnosti MSP, sektora poľnohospodárstva (v prípade EPFRV) a sektora rybníctva a akvakultúry (v prípade ENRF)												
Podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch												
Podpora prispôsobovania sa zmene klímy, predchádzanie a riadenie rizika												
Zachovanie a ochrana životného prostredia a podpora efektívneho využívania zdrojov												
Podpora udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach												
Podpora udržateľnosti a kvality zamestnanosti a mobility pracovnej sily												
Podpora sociálneho začlenenia, boj proti chudobe a akékoľvek diskriminácii												
Investovanie do vzdelania, školení a odbornej prípravy, ako aj zručností a celoživotného vzdelávania												
Posilnenie inštitucionálnych kapacít orgánov verejnej správy a zainteresovaných strán a efektivity verejnej správy												

Nástroj na prepájanie Európy (CEF) umožňuje prípravu a realizáciu projektov spoločného záujmu v rámci politiky transeurópskych sietí v sektoroch dopravy, energetiky a telekomunikácií. Pri výbere projektov oprávnených na financovanie by sa mali do 31. decembra 2016 rešpektovať finančné prostriedky pridelené jednotlivým štátom, ktoré sa previedli z Kohézneho fondu EÚ do kohéznej časti nástroja CEF. Následne po preklení hraničného termínu by sa všetky nepoužité finančné prostriedky v rámci kohéznej časti CEF mali uvoľniť aj pre ostatné kohézne členské štáty EÚ a presunúť na nové projekty prostredníctvom nových súťažných výziev na predkladanie projektových návrhov. Na základe uvedeného bude po roku 2013 preferovaná výstavba a modernizácia dopravnej infraštruktúry TEN-T prioritne prostredníctvom nástroja CEF. Cieľom je dosiahnuť plné využitie finančných prostriedkov alokovaných SR z Európskych nástrojov. Prostredníctvom nástroja CEF sa budú implementovať projekty zamerané v oblasti železničnej infraštruktúry na modernizáciu koridorov a elektrifikáciu železničných tratí a v oblasti cestnej infraštruktúry na výstavbu nových úsekov diaľnic. V oblasti digitálnych služieb by mali byť finančné prostriedky poskytnuté z CEF využité na granty zamerané na budovanie infraštruktúry potrebnej pre zavedenie technológie elektronickej totožnosti, elektronickeho verejného obstarávania, elektronických záznamov, digitálnej knižnice Europeana, webového sídla elektronickej justície a služieb v colnej oblasti. Tieto prostriedky by mali slúžiť na zabezpečenie interoperability a pokrytie nákladov na prevádzku tejto potrebnej infraštruktúry na európskej úrovni, ktorá bude spájať príslušnej infraštruktúry jednotlivých členských štátov. V podmienkach SR bude možné prostriedky CEFu využiť na dofinancovanie dopytovo orientovaných projektov výstavby prístupových mobilných a pevných NGN sietí v lokálnych oblastiach a ako doplnkový zdroj na financovanie rozvoja digitálnych služieb.

Projekty dopravnej infraštruktúry plánované na financovanie z CEF budú vychádzať zo Strategického plánu rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2020 a budú v súlade s definovanými cieľmi dopravného sektora SR a navrhnutými opatreniami na ich dosiahnutie. SR plánuje aj v programovom období 2014 – 2020 využiť poradenstvo expertov z JASPERS pri príprave žiadostí o nenávratný finančný príspevok (žiadostí o PP) pri veľkých dopravných projektoch, pričom sa bude stavať na skúsenostiach a vybudovaných vzťahoch v rámci programového obdobia 2007 – 2013.

Vo vzťahu k Spoločnej poľnohospodárskej politike (ďalej len „SPP“), kde Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka „EPFRV“ je integrálnou súčasťou SPP a dopĺňa opatrenia v rámci Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu (EPZF), ktorý poskytuje priamu podporu poľnohospodárom a podporuje trhové opatrenia sa kladie dôraz na zavedenie environmentálnych požiadaviek, kedy sa už do I. piliera SPP zavádza silná ekologizujúca zložka, prostredníctvom tzv. „greening“ schémy stanovenej nad rámec krížového plnenia, výsledkom čoho by malo byť priaznivejšie hospodárenie pre životné prostredie a klímu. Krížové plnenie bude stále základom pre priame platby, v rámci ktorého sa zavádza aj plnenie relevantných častí rámcovej smernice o vode, pričom spolu s II. pilierom prispeje k zosúladieniu stratégie EÚ pre biodiverzitu do roku 2020 vzhľadom k tomu, že krížové plnenie a greening je takisto základným predpokladom pre získanie podpôr aj v rámci environmentálnych opatrení.

K dosiahnutiu synergického účinku a doplnkovosti sa podstatným spôsobom prispeje za pomoci pridanej hodnoty nového základu podporných mechanizmov jednotlivých opatrení SPP, ktoré tak v nevyhnutne zvýšenej miere doplnia opatrenia EPZF. Vychádzajúc z cieľov II. piliera sa doplnkovosť zabezpečí prostredníctvom opatrení spojených s výrobou vybraných výrobkov, ako aj produkcie a chovu zvierat chovaných na hospodárske účely.

Finančné nástroje budú použité na podporu implementácie tých aktivít, pri ktorých bude preukázané efektívnejšie využitie finančných prostriedkov z EŠIF takouto formou podpory. Finančné nástroje budú zamerané na podporu tých aktivít, ktoré nenachádzajú financovanie na trhu, prípadne nenachádzajú adekvátne financovanie pri ktorom by ich realizácia bola efektívnou. Okrem možnosti opakovateľného použitia prostriedkov v budúcich obdobiach patrí medzi výhody využitia finančných nástrojov možnosť navýšenia prostriedkov pre dosiahnutie príslušných cieľov prostredníctvom pritiažnutia dodatočného kapitálu vďaka atraktívnemu nastaveniu daných nástrojov. Pritiažnutie dodatočného kapitálu je potrebné aj vzhľadom na nedostatočný objem prostriedkov z EŠIF na pokrytie všetkých investičných potrieb v príslušných oblastiach. Účast súkromných investorov môže prispieť aj ku skvalitneniu implementácie projektov, a teda dodatočne prispieva k celkovo efektívnejšiemu použitiu finančných prostriedkov. V súčasnosti sa v SR pripravuje iniciatíva Slovenského investičného holdingu pre programové obdobie 2014 – 2020, ktorá bude zastrešovať implementáciu viacerých finančných nástrojov v SR. Návrh implementácie pozostáva z vytvorenia fondu fondov a správcu, ktorý bude tento fond spravovať. Finančné zdroje vo výške minimálne 3 % zo zdrojov EŠIF budú alokované na implementáciu finančných nástrojov prostredníctvom Slovenského investičného holdingu. Príslušné aktivity bude možné podporiť rôznymi finančnými produktmi (úvery, záruky, kapitálové vklady, mezzanine a pod). Príslušné investičné oblasti, konkrétne aktivity, vhodný objem prostriedkov a podmienky implementácie konkrétnych finančných nástrojov vrátane možného znásobenia alokovaných prostriedkov a ich kombinácie s inými formami podpory budú vychádzať z výsledkov dodatočného ex ante hodnotenia pre finančné nástroje, vyžadovaného legislatívou pre programové obdobie 2014 – 2020. So skupinou EIB prebieha spolupráca v otázke vypracovania zmieneného ex ante hodnotenia pre využitie finančných nástrojov v SR v programovom období 2014 – 2020, ktorého finalizácia sa očakáva v priebehu prvej polovice roka 2014. Po vypracovaní ex ante hodnotenia môže spolupráca so skupinou EIB v otázke implementácie finančných nástrojov v SR v programovom období 2014 – 2020 pokračovať v oblastiach poradenstva a spolufinancovania. V súčasnosti je na území SR identifikovaných viacero projektov, ktoré spĺňajú vyššie spomenuté kritéria, ako sú napríklad diaľnice, obchvaty, rýchlostné cesty, zvyšovanie energetickej efektívnosti v budovách a v podnikoch, využitie obnoviteľných zdrojov energie, podpora MSP, spracovanie odpadov, revitalizácia mestských častí a podobne. Podľa predbežných analýz je teda potenciál pre finančné nástroje najmä v investičných oblastiach ako infraštruktúra, energetika, odpadové hospodárstvo, MSP, VaI a mestský rozvoj.

SR využije program pre najchudobnejších pre zmiernenie niektorých foriem chudoby a sociálneho vylúčenia a to najmä prostredníctvom:

- primárne potravinovej pomoci (potravinová pomoc zo strany štátu, resp. prenesenej kompetencie na MVO, výkupom potravinových darov zo supermarketov a pod.)
- materiálovej pomoci (oblečenie, obuv),
- prístreškov najmä pre bezdomovcov.

Podpora bude určená skupinám obyvateľstva, ktoré sú najviac postihnuté spoločenskou a sociálnou depriváciou a to najmä pre bezdomovcov, chudobné domácnosti s deťmi a sociálne vylúčené komunity, akými sú najmä marginalizované rómske komunity v segregovaných a separovaných osídleniach.

2.2 Informácie potrebné na overenie ex ante súladu s pravidlami o doplnkovosti

Verejné investície ostávajú pre SR prioritou. Napriek prísny rozpočtovým cieľom a pokračujúcej konsolidácii verejných financií, v roku 2014 dosiahne tvorba hrubého fixného kapitálu vo verejnej správe (P.51) 1,5 % HDP. SR následne v roku 2015 zvýši tvorbu hrubého fixného kapitálu na 2,1 % HDP a túto úroveň udrží do roku 2020. Celkové priemerné verejné investície v programovom období 2014 – 2020 merané tvorbou hrubého fixného kapitálu (P.51) prekročia 2 % HDP ročne.

Tabuľka 15– Na národnej úrovni členských štátov EÚ, v ktorých menej rozvinuté regióny zahŕňajú aspoň 65% z celkovej populácie

Výdavky verejnej správy ako podiel na HDP	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
P51	1,5 %	2,1 %	2,1 %	2,1 %	2,1 %	2,1 %	2,1 %

2.3 Súhrn hodnotenia plnenia použiteľných ex ante kondicionalít na národnej úrovni a v prípade, že sa použiteľné ex ante kondicionality nespĺnili, súhrn opatrení, ktoré sa majú vykonať, zodpovedné orgány a harmonogram vykonania týchto opatrení

DRAFT

Vyhodnotenie plnenia ex ante kondicionalít

1. Politika súdržnosti

A. Tematické ex ante kondicionality

Ex-ante kondicionalita	Splnenie ex ante kondicionality: Áno/Nie/Čiastočne	Kritériá plnenia ex ante kondicionality	Splnenie kritérií: Áno/Nie	Odkazy	Vysvetlenie (v prípade vhodnosti)
1.1. Výskum a inovácie: existencia národnej a/alebo regionálnej stratégie inteligentnej špecializácie, ktorá je v súlade s národným programom reforiem, na získanie súkromných financií na výskum a vývoj, ktoré spĺňajú znaky národných a regionálnych systémov výskumu a inovácií dosahujúcich vynikajúce výsledky.	Čiastočne	Zavedená je vnútroštátna alebo regionálna stratégia inteligentnej špecializácie, ktorá:	Áno	<p><i>Stratégia výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu SR (RIS3)</i></p> <p>http://www.rokovania.sk/File.aspx/ViewDocumentHtml/Mater-Dokument-160513?prefixFile=m</p> <p>RIS3 schválená uznesením vlády SR č. 665/2013 z 13.11.2013.</p>	<p>RIS3 bola spracovaná v spolupráci s expertným tímom z EK a revidovaná v súlade s ich pripomienkami a odporúčaniami.</p> <p>RIS3 sa bude implementovať prostredníctvom akčných plánov. Prvý akčný plán pokrýva obdobie rokov 2014 - 2016 a bude sa zberať najdôležitejšími tematickými oblasťami rozhodujúcimi pre implementáciu RIS3, ktoré sú v súlade s kritériami EAK 1.1. Jeho súčasťou budú aj potrebné legislatívne úpravy.</p> <p>RIS 3 bude implementovaná prostredníctvom Akčných plánov. Prvý Akčný plán implementácie RIS3 na roky 2014 - 2016 bude vypracovaný v termíne do 31.1.2014 a bude obsahovať najdôležitejšie oblasti a aktivity smerujúce k jej úspešnej implementácii a naplneniu všetkých kritérií pre tematický cieľ, najmä:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dopracovanie finančných rámcov s indikatívnymi alokáciami podľa opatrení, zdrojov financovania a typov finančných nástrojov, - SK Roadmap pre budovanie ESFRI infraštruktúry, ktorá bude identifikovať doterajšie národné zariadenia infraštruktúr vhodné pre zapojenie sa do ESFRI, vrátane kritickej analýzy (ktoré VaV centrá, kompetenčné centrá a centrá excelentnosti sú dlhodobou udržateľné, majú potenciál pre vylepšenie a môžu sa stať súčasťou ESFRI projektov). Dôležitým špecifikom bude aj možnosť prepojenia medzi RIS3 v prioritnom priemysle a participáciou v ESFRI iniciatívach.
		- je založená na SWOT alebo podobnej analýze s cieľom sústrediť zdroje na obmedzený počet priorít v oblasti výskumu a inovácií,	Áno		
		- opisuje opatrenia na podporu súkromných investícií do výskumu a vývoja,	Áno		
		- obsahuje monitorovací mechanizmus.	Áno		
		Bol prijatý rámec opisujúci dostupné rozpočtové zdroje na výskum a inovácie.	Nie		

<p>1.2 Výskumná a inovačná infraštruktúra. Existencia viacročného plánu na zostavenie rozpočtu a zoradenie investícií podľa priority.</p>	<p>Nie</p>	<p>Bol prijatý orientačný viacročný plán na zostavenie rozpočtu a zoradenie investícií súvisiacich s prioritami Únie a v prípade potreby s Európskym strategickým fórom o výskumných infraštruktúrach (ESFRI) podľa priority.</p>	<p>Nie</p>	<p><i>Stratégia výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu SR (RIS3)</i> http://www.rokovania.sk/File.aspx/ViewDocumentHtml/Mater-Dokument-160513?prefixFile=m RIS3 schválená uznesením vlády SR č. 665/2013 z 13.11.2013.</p>	<p>Prioritizácia investícií je zahrnutá do RIS3. Indikatívny viacročný plán pre rozpočtovanie a zoznam investícií budú zapracované do akčného plánu RIS3 SK, ktorý by mal byť predložený vláde SR do 31.1.2014.</p>
<p>2.1. Rast v oblasti digitálnych služieb: strategický politický rámec pre digitálny rast, ktorý má podporovať finančne dostupné, kvalitné a interoperabilné súkromné a verejné služby využívajúce IKT a zvýšiť ich využívanie občanmi vrátane zraniteľných skupín, podnikateľskými subjektmi a verejnou správou vrátane cezhraničných iniciatív.</p>	<p>Áno</p>	<p>Zavedený je strategický politický rámec pre rast v oblasti digitálnych služieb, napríklad v rámci národnej alebo regionálnej stratégie pre inteligentnú špecializáciu, ktorý obsahuje:</p> <p>- zostavenie rozpočtu a zoradenie činností podľa priorit pomocou SWOT alebo podobnej analýzy, ktorá je v súlade s hodnotiacou tabuľkou Digitálnej agendy pre Európu,</p> <p>- analýzu vyváženej podpory pre dopyt a ponuku IKT, ktorá sa mala vykonať,</p> <p>- ukazovatele na meranie pokroku intervencií v oblastiach, ako je digitálna gramotnosť, elektronické začlenenie, elektronická dostupnosť, a pokroku elektronického zdravotníctva, v medziach stanovených v článku 168 ZFEÚ, ktoré sú v prípade potreby v súlade s príslušnými sektorovými stratégiami Únie alebo národnými či regionálnymi stratégiami,</p>	<p>Áno</p> <p>Áno</p> <p>Áno</p> <p>Áno</p>	<p><i>Strategický dokument pre oblasť rastu digitálnych služieb a oblasť infraštruktúry prístupovej siete novej generácie</i> http://www.rokovania.sk/Rokovanie.aspx/BodRokovaniaDetail?idMaterial=23177 Dňa 8.1.2014 vláda SR vzala dokument na vedomie.</p> <p>Kapitola 5: SWOT analýza a odporúčania pre Slovensko, kapitola 7.5.2.1: Smerovanie investícií, 7.1.2.: Nástroje na financovanie, kapitola 3: Stav a trendy informačnej spoločnosti vo svete v porovnaní so Slovenskom.</p> <p>Kapitola 3: Stav a trendy informačnej spoločnosti vo svete v porovnaní so Slovenskom, kapitola 4: Operačný program Informatizácia spoločnosti, kapitola 5: SWOT analýza a odporúčania pre Slovensko, Príloha 1.</p> <p>Kapitola 7: Navrhované priority pre ďalší rozvoj informačnej spoločnosti na Slovensku.</p>	<p>Strategický dokument stanovuje stratégiu rozvoja eGovernmentu na programové obdobie 2014 - 2020 a zároveň plní ciele uvedené v pozičnom dokumente EK a realizuje opatrenia v zmysle Digitálnej agendy pre Európu. Strategický dokument slúži ako východisko na prípravu operačného programu Integrovaná infraštruktúra (prioritná os Informatizácia spoločnosti). Strategický dokument definuje strategické ciele v oblasti rozvoja eGovernmentu na Slovensku do roku 2020 a ich prepojenie na navrhované priority. Medzi priority a špecifické ciele ďalšieho rozvoja informačnej spoločnosti na Slovensku patria:</p> <p>Služby občanom a podnikateľom</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozvoj elektronických služieb - využívanie otvorených dát - podpora malých a stredných podnikateľov v digitálnej ekonomike - podpora eInklúzie <p>Efektívna verejná správa</p> <ul style="list-style-type: none"> - zavedenie inovačného centra eGovernmentu - podpora procesov efektívnej verejnej správy - zavedenie eGovernment cloudu - bezpečnosť <p>Širokopásmové pripojenie/NGN:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zavádzanie a používanie širokopásmového pripojenia

		- posúdenie potrieb na posilnenie budovania kapacít IKT.	Áno	Kapitola 3: Stav a trendy informačnej spoločnosti vo svete v porovnaní so Slovenskom, kapitola 4: Operačný program Informatizácia spoločnosti, Kapitola 5: SWOT analýza a odporúčania pre Slovensko, Kapitola 6: Vízia a strategické ciele pre informačnú spoločnosť, Kapitola 7: Navrhované priority pre ďalší rozvoj informačnej spoločnosti na Slovensku	
2.2. Infraštruktúra prístupovej siete novej generácie (NGN): existencia národných alebo regionálnych plánov NGN, ktoré zohľadňujú regionálne činnosti s cieľom dosiahnuť ciele Únie týkajúce sa vysokorychlostného prístupu na internet, zameriavajú sa na oblasti, kde trh neposkytuje otvorenú infraštruktúru za dostupnú cenu a kvalitu v súlade s pravidlami hospodárskej súťaže a štátnej pomoci v únii, a poskytovanie dostupných služieb pre zraniteľné skupiny.	Áno	Zavedený je vnútroštátny alebo regionálny plán NGN, ktorý obsahuje:	Áno	<i>Strategický dokument pre oblasť rastu digitálnych služieb a oblasť infraštruktúry prístupovej siete novej generácie</i> http://www.rokovania.sk/Rokovanie.aspx/BodRokovaniaDetail?idMaterial=23177 Dňa 8.1.2014 vláda SR vzala dokument na vedomie.	
		- plán investícií do infraštruktúry vychádzajúci z ekonomickej analýzy s prihliadnutím na existujúcu súkromnú a verejnú infraštruktúru a plánované investície,	Áno	Kapitola 3: Stav a trendy informačnej spoločnosti vo svete v porovnaní so Slovenskom, kapitola 5: SWOT analýza a odporúčania pre Slovensko, kapitola 7: Navrhované priority pre ďalší rozvoj informačnej spoločnosti na Slovensku.	
		- udržateľné investičné modely, ktoré podporujú hospodársku súťaž a umožňujú prístup k otvorenej, cenovo dostupnej, kvalitnej a nadčasovej infraštruktúre a službám;	Áno	Kapitola 7: Navrhované priority pre ďalší rozvoj informačnej spoločnosti na Slovensku.	
		- opatrenia na podporu súkromných investícií.	Áno	Kapitola 7: Navrhované priority pre ďalší rozvoj informačnej spoločnosti na Slovensku.	
3.1. Vykonali sa konkrétne činnosti na posilnenie presadzovania podnikania s prihliadnutím na iniciatívu „Small		Týmto konkrétnymi činnosťami sú: - opatrenia zavedené s cieľom znížiť čas a náklady potrebné na založenie podniku so zreteľom na ciele SBA,		<i>Zákon č. 547/2011 Z. z.</i> http://www.zakonypreludi.sk/zz/2011-547 Lehota potrebná na zapísanie obchodnej	

Business Act“ (SBA).	Čiastočne		Áno	<p>spoločnosti sa skrúti z 5 na 2 pracovné dni. Účinné od 1.1.2014. Opatrenie na zníženie nákladov na založenie obchodnej spoločnosti bolo realizované prostredníctvom vypracovania a zverejnenia štandardizovaných vzorov pre malých a stredných podnikateľov, ak spoločnosť zakladá jediný spoločník alebo akcionár. Tým došlo k zníženiu potreby angažovať právnikov pri zakladaní spoločností a všetkých zmenách v podnikaní.</p>	
		<p>- opatrenia zavedené s cieľom znížiť čas potrebný na získanie licencií a povolení na začatie a vykonávanie určitých činností podniku so zreteľom na ciele SBA,</p>	Áno	<p><i>Zákon č. 392/2011 Z. z. o obchodovaní s výrobkami obranného priemyslu</i></p> <p>http://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=zakony/zakon&ZakZborID=13&CisObdobia=5&CPT=456</p> <p>Zákonom sa lehota pri vydaní živnosti skrútila z 5 na 3 dni a bola rozšírená funkcionalita jednotných kontaktných miest. JKM umožňuje záujemcom o podnikanie vykonať všetky potrebné úkony pre vydanie živnostenského oprávnenia, resp. úkony spojené so vznikom spoločnosti na jednom mieste.</p> <p>Od 1.1.2012 bola zrealizovaná plná funkcionalita elektronických jednotných kontaktných miest, t.j. možnosť založiť živnosť elektronicky vrátane zmenového konania a podania návrhu na zápis do obchodného registra a taktiež úhrady súdnych a správnych poplatkov.</p> <p><i>Uznesenie vlády SR č. 153/2013 k Správe o stave podnikateľského prostredia v Slovenskej republike s návrhmi na jeho zlepšovanie</i></p> <p>http://www.rokovania.sk/File.aspx/ViewDocumentHtml/Uznesenie-13242?prefixFile=u</p>	

				Boli prijaté úlohy na vyššiu efektivitu využitia služieb jednotných kontaktných miest ako aj rozšírenie ich funkcionality.	
		- mechanizmus zavedený na monitorovanie realizácie opatrení SBA, ktoré boli zavedené, a na posudzovanie vplyvu na MSP.	Nie		<p>MH SR vytvorilo Pracovnú skupinu pre problematiku SBA (Small Business Act - zákon o malých podnikoch), ktorú tvoria zástupcovia vlády SR a podnikateľských organizácií. Jej úlohou je monitorovať a hodnotiť pokrok pri implementácii SBA, bude sa podieľať na šírení informácií týkajúcich sa politik v oblasti MSP a na výmene najlepších osvedčených postupov v tejto oblasti. Cieľom pracovnej skupiny je vypracovať odporúčania na zlepšenie uplatňovania SBA, t.j. uplatňovania konkrétnych princípov v podmienkach SR, a tým podporovať MSP v ich podnikateľských aktivitách a vytvárať podmienky na kontinuálne zlepšovanie podnikateľského prostredia.</p> <p>Pokiaľ ide o zavedenie testovania MSP v podmienkach SR, vypracovanie príslušnej metodiky a samotné zavedenie testovania MSP do praxe je súčasťou novej stratégie pre MSP, pripravovanej agentúrou NARMSP (celý názov: Stratégia rozvoja malého a stredného podnikania v SR s dôrazom na zvýšenie regionálnej zamestnanosti).</p> <p>V rámci stratégie, ktorá priamo súvisí s jednotlivými princípmi SBA, sa v rámci NARMSP plánuje aj vybudovanie Centra lepšej regulácie a Centra implementácie iniciatívy SBA v SR. Cieľom týchto návrhov je zabezpečiť systémový prístup k problémom MSP na Slovensku, komplexné riešenie regulačného a administratívneho zaťaženia vrátane špecifického prístupu k MSP v podobe testovania MSP a presadzovania zásady „Najprv myslieť v malom“ (Think Small First).</p>
4.1. Uskutočnili sa opatrenia na podporu nákladovo efektívnych zlepšení efektívnosti koncového využívania energie a nákladovo efektívnych investícií do energetickej		Opatreniami sú: - opatrenia na zabezpečenie minimálnych požiadaviek súvisiacich s energetickou hospodárnosťou budov v súlade s článkami 3, 4 a 5 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2010/31/EÚ,	Áno	Zákon č. 555/2005 Z. z. o energetickej hospodárnosti budov v znení neskorších predpisov http://www.telecom.gov.sk/index/index.php?ids=83478	Zákon sa vzťahuje na všetky významne obnovované budovy, ak je to technicky, funkčne a ekonomicky uskutočniteľné, minimálne požiadavky na energetickú hospodárnosť nových budov musí spĺňať aj existujúca budova po uskutočnení jej významnej obnovy.

efektívnosti pri stavbe alebo renovácii budov.	Áno	- opatrenia potrebné na zavedenie systému certifikácie energetickej hospodárnosti budov v súlade s článkom 11 smernice 2010/31/EÚ;	Áno	Vyhláška MDVRR SR č. 364/2012 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 555/2005 Z. z. o energetickej hospodárnosti budov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov http://www.telecom.gov.sk/index/index.php?ids=83478	Tepelnotechnické požiadavky na EHB a prvky budov vymedzuje norma STN 73 0540-2: 2012 (júl 2012). Návrh zmeny tepelnej ochrany má byť v takej kvalite, aby sa preukázal predpoklad splnenia minimálnej požiadavky na energetickú hospodárnosť budov podľa podmienok vyplývajúcich z vyhlášky MDVRR SR č. 364/2012 Z. z. V uvedenej norme STN sú stanovené požiadavky platné od 1.1.2013 v úrovni nízkoenergetickej výstavby. Uvedené odporúčané požiadavky budú platné pre uskutočňovanie novej výstavby od 1.1.2016 a cieľové odporúčané požiadavky budú platné pre uskutočňovanie novej výstavby od 1.1.2021 a pre verejné budovy a od 1.1.2019. NPR 2013 stanovil národný indikatívny cieľ energetickej efektívnosti, ktorý bol v súlade s požiadavkami čl. 3 smernice 2012/27/EU. Hodnoty cieľa sú uvedené NPR 2013 v tabuľke v kapitole 2.2 vlastného materiálu. Vzhľadom na to, že tieto ciele sú len indikatívne, a ešte neboli k dispozícii údaje za rok 2012, je nemožné stanoviť pevnú referenčnú hodnotu. Pri stanovení cieľa boli zohľadnené vnútroštátne okolnosti ovplyvňujúce primárnu energetickú spotrebu. V súčasnosti platné minimálne požiadavky boli porovnané s vypočítanými nákladovo optimálnymi úrovňami minimálnych požiadaviek v zmysle smernice 2010/31/EÚ. Všetky vstupné údaje a predpoklady použité pri výpočte, výsledky výpočtov, údaje o referenčných budovách pre rozličné kategórie budov s rozlíšením medzi novými a existujúcimi budovami určenými na zásadnú renováciu boli spracované v súlade s požiadavkami príloh k Delegovanému nariadeniu EK č. 244/2012, ktorým sa dopĺňa smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/31/EÚ o energetickej hospodárnosti budov vytvorením rámca porovnávacej metodiky na výpočet nákladovo optimálnych úrovni minimálnych požiadaviek na energetickú hospodárnosť budov a prvkov budov.
	Áno	- opatrenia na zabezpečenie strategického plánovania energetickej efektívnosti v súlade s článkom 3 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2012/27/EÚ,	Áno		
	Áno	- opatrenia v súlade s článkom 13 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2006/32/ES o energetickej efektívnosti konečného využitia energie a energetických službách, aby sa zabezpečilo poskytnutie individuálnych meračov koncovým zákazníkom, pokiaľ je to technicky možné, za rozumnú a primeranú cenu vo vzťahu k možným úsporám energie.	Áno	Národný program reforiem 2013 http://www.rokovania.sk/Rokovanie.aspx/BodRokovaniaDetail?idMaterial=22344 Schválený vládou SR dňa 24.4.2013. Štúdia Technické a ekonomické aspekty nákladovo optimálnych opatrení zabezpečenia energetickej hospodárnosti budov Štúdia bola notifikovaná Úradom vlády SR listom č. 08307/2013/B610-SV-28312.	
4.2. Vykonalí sa opatrenia na podporu vysoko efektívnej kombinovanej výroby tepla a elektrickej		Opatreniami sú: - podpora kombinovanej výroby vychádza z dopytu po využiteľnom teple a z úspor primárnej energie v súlade s článkom 7 ods. 1 a	Áno	Zákon č. 309/2009 Z. z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby http://www.mhsr.sk/obnovitelne-zdroje-energie-a-kombinovana-vyroba/130978s	Zákon č. 309/2009 Z. z. definuje využiteľné teplo podľa smernice 2004/8/ES a keďže je v SR výroba tepla sieťovým odvetvím, sú určené pravidlá zákonom č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike v znení neskorších predpisov a zákonom č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v

energie.	Áno	<p>článkom 9 ods. 1 písm. a) a b) smernice 2004/8/ES. Členské štáty alebo ich príslušné orgány zhodnotili existujúci legislatívny a regulačný rámec s ohľadom na postupy pri udeľovaní povolení alebo na iné postupy s cieľom:</p> <p>a) podnecovať navrhovanie jednotiek na kombinovanú výrobu tepla a elektrickej energie, aby sa uspokojil ekonomicky zdôvodnený dopyt po výrobe využiteľného tepla a predchádzať výrobe väčšieho množstva tepla, než je využiteľné teplo, a</p> <p>b) znížiť regulačné a neregulačné prekážky, aby sa zvýšila kombinovaná výroba tepla a elektrickej energie.</p>	Áno	<p>Vyhláška MH SR č. 599/2009 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby</p> <p>http://www.siea.sk/materials/files/poradenstvo/legislativa/tepelna_energetika/8_1_2009_599_vyhlaska_MHSR.pdf</p> <p>Zákon č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike v znení neskorších predpisov</p> <p>http://www.google.sk/url?sa=t&rct=j&q=&src=s&frm=1&source=web&cd=1&ved=0CD_AQFjAA&url=http%3A%2F%2Fwww.economy.gov.sk%2Fzakon-o...%2F128085s&ei=9d7OUqLVGYa0yAOu4lGYBw&usq=AFQjCNHp8WDz1Y6KI0L1W_bEPk4qv7VqEw&sig2=i_Xy5ar03CWRcMI_uUP_1nw</p>	<p>znení neskorších predpisov.</p> <p>Doplakom je podporené len také množstvo elektriny, ktoré je vyrobené vysoko účinnou kombinovanou výrobou a zodpovedá množstvu využiteľného tepla.</p> <p>Prostredníctvom vyhlášky MH SR č. 599/2009 Z. z. sa vypočíta množstvo elektriny vyrobené vysoko účinnou kombinovanou výrobou.</p> <p>V zmysle § 21 zákona č. 657/2004 Z. z. je držiteľ povolenia na rozvod tepla povinný na zabezpečenie zmluvne dohodnutých dodávok tepla odoberať za určenú alebo schválenú cenu teplo od držiteľa povolenia na výrobu tepla, ktorý teplo vyrába z obnoviteľných zdrojov energie alebo v zariadení na kombinovanú výrobu tepla a elektriny za podmienok ustanovených v tomto zákone.</p>
4.3. Vykonal sa opatrenia na podporu výroby a distribúcie energie z obnoviteľných zdrojov	Áno	<p>- Zaviedli sa transparentné systémy podpory, prioritný prístup do siete alebo garantovaný prístup a priorita pri prenose, ako aj štandardné pravidlá týkajúce sa znášania a rozdelenia nákladov na technické úpravy, ktoré boli uverejnené, v súlade s článkom 14 ods. 1 a článkom 16 ods. 2 a 3 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/28/ES.</p> <p>- Členský štát prijal národný akčný plán pre energie z obnoviteľných zdrojov energie v súlade s článkom 4 smernice 2009/28/ES.</p>	Áno	<p>Zákon č. 309/2009 Z. z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby</p> <p>http://www.mhsr.sk/obnovitelne-zdroje-energie-a-kombinovana-vyroba/130978s</p> <p>Vyhláška ÚRSO č. 225/2011 Z. z., ktorou sa ustanovuje cenová reguláciu v elektroenergetike.</p> <p>http://www.urso.gov.sk/sites/default/files/vyhl_225-2011.pdf</p> <p>Národný akčný plán pre energiu z obnoviteľných zdrojov</p> <p>http://www.google.sk/url?sa=t&rct=j&q=&src=s&frm=1&source=web&cd=1&ved=0CD_AQFjAA&url=http%3A%2F%2Fwww.economy.gov.sk%2Findex%2Fopen_file.php%3Fext_</p>	<p>Zákonom č. 309/2009 Z. z. sú zavedené transparentné podporné schémy. Výrobca elektriny s právom na podporu má právo na prednostné pripojenie do distribučnej sústavy, prednostný prenos elektriny, prednostnú distribúciu elektriny a prednostnú dodávku elektriny, ak zariadenie na výrobu elektriny spĺňa technické podmienky prevádzkovateľa sústavy podľa osobitného predpisu a neohrozí bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky sústavy; prednostný prenos elektriny sa nevzťahuje na prenos elektriny spojovacím vedením.</p> <p>Vyhláška ÚRSO č. 225/2011 Z. z. ustanovuje štandardné pravidlá týkajúce sa znášania a zdieľania nákladov na technické úpravy.</p>

				dok%3D135435&ei=0uHOUTijEKSEyAPN8ICgBw&usg=AFQjCNGdavfYnNP_ZkLndhaerLUfOQKDzw&sig2=cCftbXqjiznv6FBi7YEBcQ	
<p>5.1. Predchádzanie rizikám a riadenie rizika: existencia národných alebo regionálnych hodnotení rizík na účely riadenia katastrof s ohľadom na prispôbovanie sa zmene klímy.</p>	<p>Čiastočne</p>	<p>- Zavedie sa národné alebo regionálne posúdenie rizika s týmito prvkami:</p> <p>— opis postupu, metodiky, metód a údajov, ktoré nie sú citlivé, využívaných na posúdenie rizika, a kritériá prioritizácie investícií založených na riziku,</p>	<p>Áno</p>	<p>Splnené úlohy:</p> <ol style="list-style-type: none"> Existencia analýzy územia z hľadiska možných mimoriadnych udalostí na národnej a regionálnej úrovni, existencia plánu ochrany obyvateľstva na regionálnej úrovni, Zákon o civilnej ochrane obyvateľstva: § 12 až § 14 zákona č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov Zodpovedná organizácia: MV SR Termín splnenia: 15. 3. 2013 Analýza dostupných metód a postupov hodnotenia rizík Zodpovedná organizácia: MV SR Termín splnenia: 15.3.2013 Výber vhodných postupov, modifikácia a prispôbenie stanoveným cieľom Zodpovedná organizácia: MV SR Termín splnenia: 12.4.2013 Doplnenie kvantifikátorov rizika Zodpovedná organizácia: MV SR Termín splnenia: 12.4.2013 Vypracovanie metodiky hodnotenia vybraných rizík na vnútroštátnej úrovni: 	<p>2. Analýza dostupných metód a postupov</p> <ul style="list-style-type: none"> Analýza všeobecných zásad manažérstva rizika Analýza metód HRVA (Hazard Risk Vulnerability Assessment) z týchto hľadísk: <ul style="list-style-type: none"> typy zraniteľnosti prostredia (obyvateľstvo, kritická infraštruktúra, životné prostredie), rozsah kvantifikátorov zraniteľnosti, postupy na zber, zhromažďovanie a spracovanie údajov, mechanizmus hodnotenia rizika. <p>3. Výber vhodných postupov, modifikácia a prispôbenie stanoveným cieľom</p> <p>Z analyzovaných nástrojov hodnotenia rizík boli vybrané relevantné postupy a riešenia pre hodnotenie zraniteľnosti vo vzťahu ku konkrétnym rizikám a boli použité pri tvorbe modelu. Dôraz bol kladený na komplexné posúdenie rizika z hľadiska možných ohrození v prostredí vrátane zohľadnenia potenciálnych následkov mimoriadnych udalostí spôsobených tiež napr. spojením viacerých rizík (dominoefekty, synergické javy). Výstupom hodnotenia rizík bude ich kvantitatívna definícia, umožňujúca jednoduché porovnanie a určenie priorit medzi rizikami, určenie najzraniteľnejších území v SR voči rizikám prírodného charakteru, určenie pravdepodobných dôsledkov vzniku MU na špecifické prostredie, a pod.</p> <p>4. Doplnenie kvantifikátorov rizika</p> <p>MŽP SR poskytlo materiály potrebné na špecifikovanie kvantifikátorov zraniteľnosti životného prostredia. O tieto údaje je výpočet zraniteľnosti životného prostredia vo vzťahu ku konkrétnym rizikám doplnený, čo umožňuje kvalifikovanejšie zhodnotenie zraniteľnosti ŽP ako jedného z potenciálne postihnutých prostredí.</p> <p>5. Vypracovanie metodiky hodnotenia vybraných rizík na vnútroštátnej úrovni</p> <p>Metodika hodnotenia rizík pozostáva z:</p>

			<p>Metodika je dostupná na webovej stránke MV SR:</p> <p>http://www.minv.sk/?Dokumenty_na_stiahnutie_CO</p> <p>http://www.minv.sk/?Dokumenty_na_stiahnutie_CO&subor=175547</p> <p>Zodpovedná organizácia: MV SR</p> <p>Termín splnenia: 30.6.2013</p> <p>6. Postup pri určovaní prioritizácie investícií založených na riziku;</p> <p>spolupráca MŽP SR pri vypracovaní metodiky hodnotenia vybraných rizík (vrátane environmentálnych záťaží, zosuvov a rizík vyplývajúcich z úložísk ťažobného odpadu)</p> <p>Zodpovedná organizácia: MV SR</p> <p>Termín splnenia: 30.6.2013</p> <p>Vykonané predbežné hodnotenie povodňového rizika (december 2011):</p> <p>http://www.minzp.sk/sekcije/temy-oblasti/voda/ochrana-pred-povodnami/manazment-povodnovych-rizik/</p>	<ul style="list-style-type: none"> • modelu hodnotenia rizík v prostredí MS Excell – výpočet „skóre“/ hodnoty rizika, • metodiky hodnotenia rizika – používateľská príručka (popis postupu) pri aplikácii navrhnutého modelu hodnotenia rizík. <p>Metodika hodnotenia rizík je zverejnená na webovej stránke MV SR v časti krízové riadenie.</p> <p>6. Postup pri určovaní kritérií prioritizácie investícií založených na riziku</p> <p>Prioritizácia investícií = určovanie priorít v znižovaní rizík</p> <p>Model hodnotenia rizík umožňuje získať všeobecný prehľad o rizikách (kvantitatívne zobrazenie rizík podľa poradia ich závažnosti, slovné popísanie charakteristík územia, následkov MU). S využitím týchto údajov je možné riziká porovnávať a určovať si priority pri ich znižovaní (pri výbere mechanizmu ich znižovania), resp. znižovaní zraniteľnosti prostredia.</p> <p>Pre oblasť zosuvných rizík je vypracovaný strategický plánovací dokument - Program prevencie a manažmentu zosuvných rizík. Sú zapracované všetky pripomienky vznesené počas medzirezortného pripomienkového konania a materiál je pripravený na predloženie na rokovanie vlády SR.</p> <p>Pre oblasť prevencie a manažmentu rizík vyplývajúcich z prítomnosti úložísk ťažobného odpadu sa pripravuje strategický plánovací dokument. V súčasnosti je dokončená analýza všetkých dostupných informačných systémov a databáz a dokončuje sa samotné znenie dokumentu. Schvaľovací proces prebehne v prvom štvrtroku roku 2014.</p> <p>V rámci implementácie smernice 2007/60/ES sa pripravuje vypracovanie máp povodňového ohrozenia a máp povodňového rizika, ako aj Plánov manažmentu povodňového rizika.</p> <p>Implementácia smernice 2007/60/ES prebieha v súlade s príslušnými ustanoveniami upravujúcim časový postup.</p>
		- opis scenárov s jedným rizikom a viacerými rizikami,	Áno	Možné scenáre prejavu rizika sú identifikované a implementované do modelu ako kvantifikátory zraniteľnosti prostredia. Ide o zoznam možných prejavov konkrétnych rizík zohľadňujúci možné dominoefekty a

		- v prípade potreby zohľadnenie národných stratégií na prispôsobovanie sa zmene klímy.	Nie		<p>synergické javy prejavujúce sa s daným rizikom.</p> <p>Hlavným predpokladom plnenia ex ante kondicionality je vypracovanie Stratégie adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy, ktorá je v súčasnosti v štádiu prípravy.</p> <p>V júli 2013 boli pripravené podklady subkoordinátorov za jednotlivé oblasti/sektory, prebiehalo súbežné pripomienkovanie návrhov.</p> <p>Návrh Stratégie adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy bol zverejnený na web stránke SHMÚ ako aj na stránke MŽP SR od 28.8.2013, s možnosťou predkladať pripomienky do 13.9.2013).</p> <p>http://www.shmu.sk/sk/?page=1741#x140</p> <p>http://www.minzp.sk/aktualne/strategia-adaptacie-sr-nepriaznive-dosledky-zmeny-klimy-1-navrh-verejna-diskusia.html</p> <p>Návrh Stratégie bol upravený na základe pripomienok verejnosti.</p> <p>V súčasnosti prebieha finalizácia návrhu stratégie.</p> <p>Ďalšie kroky na zabezpečenie vypracovania a prijatia Stratégie adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy sú popísané v Akčnom pláne (tab. 3), s predpokladom splnenia vo februári 2014.</p> <p>V nadväznosti na stratégiu budú do analýzy územia v spolupráci so sekciou geológie a prírodných zdrojov implementované aj výsledky geologického prieskumu životného prostredia (prieskum EZ).</p>
6.1. Vodné hospodárstvo: Existencia a) cenovej politiky v oblasti vôd, ktorá zabezpečuje primerané stimuly pre používateľov na efektívne využívanie vody a b) primeraný		V sektoroch podporovaných z EFRR a Kohézneho fondu členský štát zabezpečil príspevok rôznych spôsobov využívania vody k úhrade nákladov na vodohospodárske služby podľa sektorov v súlade s článkom 9 ods. 1 prvou zarážkou smernice 2000/60/ES podľa potreby so zreteľom na sociálne,		<p>Zákon o vodách: § 78a Zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách www.zbierka.sk/sk/predpisy/306-2012-z-z-p-34861.pdf</p> <p>Nariadenie vlády SR č. 755/2004 Z.z., ktorým sa ustanovuje výška neregulovaných platieb, výška poplatkov a podrobnosti súvisiace so</p>	<p>Ex ante kondicionalita bola dosiaľ vyhodnocovaná ako splnená. V nadväznosti na obsah Usmernenia EK k plneniu ex ante kondicionalít bol identifikovaný čiastkovo nesplnený prvok plnenia kritéria v rámci "princípu refundácie nákladov za vodné služby".</p> <p>Princíp refundácie nákladov za všetky vodohospodárske služby je splnený s výnimkou primeraného príspevku</p>

<p>príspevok rozličných spôsobov využívania vody na úhradu nákladov za vodohospodárske služby vo výške schválenej v pláne riadenia povodia pre investície podporené z operačných programov.</p>	<p>Čiastočne (takmer splnená)</p>	<p>environmentálne a hospodárske účinky tejto úhrady, ako aj na geografické a klimatické podmienky dotknutého regiónu alebo regiónov.</p>	<p>Nie (takmer splnené)</p>	<p>spoplatňovaním užívania vôd www.zbierka.sk/sk/predpisy/755-2004-z-z.p-8366.pdf</p> <p>Cenová politika v oblasti vodného hospodárstva schválená uznesením vlády SR č. 17 z 12.1.2011 https://it.justice.gov.sk/Attachment/vlastn%C3%BD%20materi%C3%A1l_doc.pdf?instEID=-1&attEID=29620&docEID=144483&matEID=3384&langEID=1&tStamp=20101129113946687</p> <p>Regulačná politika na regulačné obdobie 2012 - 2016 www.urso.gov.sk/doc/urad/RegulacnaPolitika_2012-2016.pdf</p> <p>Vodný plán Slovenska, kap. 7, http://www.vuvh.sk/rsv2/index.php?option=com_content&view=article&id=67&Itemid=87&lang=sk</p> <p>Analýza pokroku dosiahnutého pri zavádzaní Programu opatrení obsiahnutom vo Vodnom pláne Slovenska, kap.5 „Cenová politika za vodohospodárske služby“ http://www.vuvh.sk/rsv2/index.php?option=com_content&view=article&id=51&Itemid=58&lang=sk</p>	<p>za službu spojenú s odberom vody na závlahy, ktorý je v štádiu legislatívneho návrhu novely zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách v platnom znení, následne novela nariadenia vlády SR č. 755/2005 Z. z., ktorým sa ustanovuje výška neregulovaných platieb, výška poplatkov a podrobnosti súvisiace so spoplatňovaním užívania vôd (zmena v nariadení vlády SR č. 367/2008 Z.z.).</p> <p>Predmetný návrh novely vodného zákona musí prejsť celým legislatívnym procesom (opätovné prerokovanie vo vláde SR a následne vo výboroch NR SR a samotnej NR SR).</p> <p>Novela vodného zákona má pozitívny vplyv na <u>všestrannú ochranu vôd</u>, s dôrazom na <u>podzemné vody</u> v chránených vodohospodárskych oblastiach, má zabezpečiť zvýšenú ochranu vodných zdrojov situovaných na území SR a stanovenie postupov pri využívaní vody s ohľadom na jej strategický význam pre štát a verejný záujem.</p>
		<p>Prijatie plánu manažmentu povodia pre správne územie povodia v súlade s článkom 13 smernice 2000/60/ES.</p>		<p>Vodný plán Slovenska, kap. 5,6 a 7 http://www.vuvh.sk/rsv2/index.php?option=com_content&view=article&id=67&Itemid=87&lang=sk</p> <p>Vodný plán Slovenska obsahuje 2 plány</p>	<p>K prvému Vodnému plánu Slovenska, ktorý obsahuje Plán manažmentu národnej časti správneho územia povodia Dunaja a Plán manažmentu národnej časti správneho územia povodia Visly EK uplatnila pripomienky, z ktorých sa SR poučila a na základe nich pripravuje nový Vodný plán Slovenska a plány manažmentu povodií a upravila, doplnila a vykonáva monitoring vôd nasledovne:</p> <p>V súvislosti s charakterizáciou správnych území povodií,</p>

			<p>Nie (takmer splnené)</p> <p>a) plán manažmentu národnej časti správneho územia povodia Dunaja (SÚPD) integrujúci plány manažmentu čiastkových povodií tohto správneho územia a</p> <p>b) plán manažmentu správneho územia povodia Visly (SÚPV).</p> <p>Nariadenie vlády SR č. 279/2011 Z. z., ktorým sa vyhlasuje záväzná časť Vodného plánu Slovenska obsahujúca program opatrení na dosiahnutie environmentálnych cieľov</p> <p>www.zbierka.sk/sk/predpisy/279-2011-z-z.p-34239.pdf</p> <p>Analýza pokroku dosiahnutého pri zavádzaní Programu opatrení obsiahnutom vo Vodnom pláne Slovenska, kap.5 „Cenová politika za vodohospodárske služby“</p> <p>http://www.vuvh.sk/rsv2/index.php?option=com_content&view=article&id=51&Itemid=58&lang=sk</p>	<p>manažmentu povodí:</p> <p>pre všetky relevantné biologické prvky kvality (BPK) boli v priebehu obdobia 2009 – 2012 pre všetky typy prirodzených vodných útvarov stanovené referenčné podmienky (hodnoty).</p> <p>Do Programu monitorovania vôd (2009 – 2012) boli zaradené pre prirodzené vodné útvary všetky relevantné BPK vrátane rýb. V uvedenom období sa sledovali všetky prioritné látky (41) vo vode v riekach aj v riekach so zmenenou kategóriou (v nádržiach, výrazne zmenené vodné útvary - HMWB, umelé vodné útvary - AWB). Pravidelné monitorovanie sedimentov sa pre sledovanie trendov zaviedlo od roku 2012. Pre tri vybrané látky (ortuť, hexachlórbenzén a hexachlórbutadién) sa monitorovanie v biote (v rybách) začalo od roku 2011. V období rokov 2009 – 2012 sa do hodnotenia ekologického stavu zahrnuli aj hydromorfologické prvky kvality.</p> <p>Do programu monitorovania vôd (2010, 2011, 2012) bolo zaradené sledovanie vybraných biologických prvkov kvality za účelom odvodnenia (overenia a aktualizácie) klasifikačných schém pre hodnotenie ekologického potenciálu v útvaroch povrchových vôd vymedzených ako HMWB a AWB. V súvislosti s aktualizáciou klasifikačných schém pre hodnotenie ekologického potenciálu boli testované metódy odberu, ako aj vhodnosť spoločenstiev a metrik pre indikáciu zmien vo vymedzených HMWB a AWB.</p> <p>Keďže SR nemá prirodzené jazerá podľa kritérií rámcovej smernice o vode RSV, Slovensko sa neúčastnilo medzikalibračného porovnávania (interkalibrácie) jazier na úrovni EÚ – nerelevantné pre SR.</p> <p>Odvođené národné klasifikačné schémy pre prirodzené vodné útvary boli predmetom medzikalibračného porovnávania (interkalibrácie) na úrovni EÚ (2009 - 2012) pre všetky relevantné BPK.</p> <p>Interkalibrácia metód hodnotenia ekologického potenciálu vodných útvarov vymedzených ako HMWB a AWB sa na úrovni EÚ v období 2009-2012 neuskutočnila. Výnimky v súvislosti s hydromorfologickými opatreniami sa uplatňovali v súvislosti s technickou neuskutočniteľnosťou vo vzťahu k požadovanému dátumu realizácie navrhovaných opatrení, t. j. do 22.12.2012 a ekonomickými dôvodmi – nezabezpečenosťou finančných prostriedkov na realizáciu potrebných opatrení v prvom plánovacom</p>
--	--	--	--	---

					<p>cykle. Realizácia opatrení navrhovaných na elimináciu hydromorfologických zmien (zabezpečujúcich kontinuitu toku) zahŕňa zmeny existujúcich stavieb a úpravy alebo nové plánované stavby (napr. vybudovanie biokoridora), čo si vyžaduje vyhotoviť potrebnú dokumentáciu, v prípade nových stavieb aj majetkové vysporiadanie k pozemkom. Z časového hľadiska dodržanie termínu 22.12.2012 nebolo reálne. Hydromorfologické opatrenia sú navrhnuté medzi hlavné aktivity v pripravovanom OP KŽP 2014 - 2020.</p> <p>Všetky požadované relevantné informácie budú obsiahnuté v pripravovanom druhom cykle plánov manažmentu povodí.</p> <p>Jeho realizácia prebieha v súlade s požiadavkou RSV.</p> <p>SR pripravila Akčný plán na splnenie ex ante kondicionalít v súlade s vecným a časovým harmonogramom pre 2. cyklus prípravy plánov manažmentov povodí, ktorý je dostupný na adrese:</p> <p>http://www.vuvh.sk/download/RSV/11_Harmonogram/VC_harmonogram2012_fin.pdf</p>
6.2. Sektor odpadového hospodárstva: Podpora hospodárnych a environmentálne udržateľných investícií v sektore odpadového hospodárstva najmä prostredníctvom vypracovania plánov odpadového hospodárstva v súlade so smernicou 2008/98/ES o odpade a o zrušení určitých smerníc (ďalej len „smernica o odpade“) a v súlade s hierarchiou odpadového hospodárstva	Čiastočne	<p>- Komisii bola predložená správa o vykonávaní vyžadovaná podľa článku 11 ods. 5 smernice 2008/98/ES, pokiaľ ide o pokrok pri plnení cieľov stanovených v článku 11 smernice 2008/98/ES.</p> <p>- Existencia jedného alebo viacerých programov odpadového hospodárstva, ako sa vyžaduje v článku 28 smernice 2008/98/ES.</p>	Áno	<p><u>Splnené úlohy:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vypracovanie sektorovej správy v elektronickej forme za obdobie rokov 2010, 2011 a 2012 Termín odoslania správy: 26.9.2013 2. Vypracovanie správy podľa čl. 11 rámcovej smernice o odpade. Termín odoslania správy: 26.9.2013 	<p>Plnenie bolo zabezpečené v súlade s čl. 11 (5) a čl. 37 smernice o odpade, ktorá stanovuje termín do 30.9.2013.</p> <p>Dňa 25.9.2013 boli údaje o pokroku s ohľadom na splnenie cieľov stanovených v článku 11 (2) rámcovej smernice o odpade pre sledované obdobie 2010 a 2011, vrátane správy o kvalite údajov zaslané elektronikou prostredníctvom portálu eDAMIS na Eurostat do Dátového centra pre odpady.</p> <p>Sektorová správa za obdobie rokov 2010, 2011 a 2012 bola predložená v elektronickej verzii na EK – GR pre životné prostredie a na Stále zastúpenie SR pri EÚ.</p> <p>Dňa 27.09.2013 bol zo strany EK (Jutta Neusser) potvrdený príjem sektorovej správy.</p>
			Nie	<p><u>Splnené úlohy:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. POH na národnej úrovni: Program odpadového hospodárstva Slovenskej republiky bol schválený vládou SR - Uznesenie vlády SR č. 69/2012 z 22. februára 2012 k Programu 	<p><u>1. POH na národnej úrovni:</u></p> <p>Uznesením vlády SR č. 69/2012 zo dňa 22.2.2012 bol schválený Program odpadového hospodárstva Slovenskej republiky na roky 2011 až 2015 (POH SR). Dňa 23.3.2012 bol Program odpadového hospodárstva SR na roky 2011 až</p>

			<p>odpadového hospodárstva SR na roky 2011 až 2015.</p> <p>Termín splnenia: 22.2.2012</p> <p>http://www.minzp.sk/sekcie/temy-oblasti/odpady-obaly/poh/poh-2011-2015/</p> <p>http://www.minzp.sk/files/oblasti/odpady-a-obaly/poh/poh2011-2015/poh-sr-2011-2015.pdf</p> <p>2. POH na úrovni krajov:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nitriansky kraj – Všeobecne záväzná vyhláška Obvodného úradu životného prostredia Nitra č. 2/2013 zo 17.6.2013, ktorou sa vyhlasuje záväzná časť Programu odpadového hospodárstva Nitrianskeho kraja na roky 2011 – 2015. Termín splnenia: 30.9.2013 <p>http://www.zbierka.sk/sk/vestnik/vestnik-vlady-sr/vydanie-3-2013</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nitriansky kraj - oznámenie o zmene strategického dokumentu. <p>Termín splnenia: 25.10.2013</p> <p>http://www.enviroportal.sk/sk/eia/detail/program-odpadoveho-hospodarstva-nitrianskeho-kraja-na-roky-2011-2015-z</p> <ul style="list-style-type: none"> - Košický kraj - Všeobecne záväzná vyhláška Okresného úradu Košice č. 1/2013 zo 14. 10.2013, ktorou sa vyhlasuje záväzná časť Programu odpadového hospodárstva Košického 	<p>2015 uverejnený vo Vestníku MŽP SR (časťka 2, ročník XX).</p> <p><u>2. POH na úrovni krajov:</u></p> <p>Podľa zákona č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o odpadoch“) na POH SR nadväzujú krajské programy odpadového hospodárstva, ktoré pripravujú okresné úrady v sídle kraja.</p> <p>Podľa § 5 ods. 5 zákona o odpadoch okresný úrad v sídle kraja je povinný do troch mesiacov od schválenia POH SR predložiť návrh POH kraja na posúdenie podľa osobitného predpisu. Podľa § 6 zákona o odpadoch do štyroch mesiacov od vydania POH kraja musia obce a väčšina pôvodcov odpadov vypracovať vlastné programy, ktoré predložia príslušnému orgánu štátnej správy odpadového hospodárstva na schválenie.</p> <p>POH SR v časti 2. obsahuje počet zariadení na zhodnocovanie odpadov v jednotlivých krajoch a v SR (časť 2.4. str. 29). Prognóza produkcie odpadov a spracovateľské kapacity sú riešené prostredníctvom POH na regionálnej úrovni v súlade s článkom 28 smernice 2008/98/ES.</p> <p>Máj 2013 - Všetky obvodné úrady životného prostredia v sídle kraja už predložili návrh programu kraja na posudzovanie podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie.</p> <p>Jún 2013 – Vo všetkých ôsmich krajoch na území SR v rámci strategického posudzovania prebehlo verejné prerokovanie.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nitriansky kraj – záväzná časť programu Nitrianskeho kraja bola dňa 30.09.2013 vydaná formou všeobecne záväznej vyhlášky Obvodného úradu životného prostredia Nitra č. 2/2013 zo 17.6.2013, ktorou sa vyhlasuje záväzná časť Programu odpadového hospodárstva Nitrianskeho kraja na roky 2011 – 2015. Dňa 25.10.2013 bolo zverejnené „Oznámenie o zmene strategického dokumentu“, do strategického
--	--	--	---	---

			<p>kraja na roky 2011 -2015.</p> <p>Termín splnenia: 14.11.2013</p> <p>http://www.zbierka.sk/sk/vestnik/vestnik-vlady-sr/vydanie-4-2013</p>	<p>dokumentu bola doplnená príloha č. 7 „ Prognóza vzniku odpadov v roku 2015“.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Košický kraj – záväzná časť programu Košického kraja bola dňa 14.11.2013 vydaná formou všeobecne záväznej vyhlášky Okresného úradu Košice č. 1/2013 zo 14.10.2013, ktorou sa vyhlasuje záväzná časť Programu odpadového hospodárstva Košického kraja na roky 2011 -2015. - Trenčiansky kraj – zo strany Trenčianskeho kraja bolo predložené na MŽP SR záverečné stanovisko, v súčasnosti sa čaká na predloženie a následné vydanie všeobecne záväznej vyhlášky. - Žilinský kraj – zo strany Žilinského kraja bolo predložené na MŽP SR záverečné stanovisko, v súčasnosti sa čaká na predloženie a následné vydanie všeobecne záväznej vyhlášky. - Banskobystrický kraj – zo strany Banskobystrického kraja bolo predložené na MŽP SR záverečné stanovisko, v súčasnosti sa čaká na predloženie a následné vydanie všeobecne záväznej vyhlášky. - Bratislavský kraj – zo strany Bratislavského kraja bolo predložené na MŽP SR záverečné stanovisko, v súčasnosti sa čaká na predloženie a následné vydanie všeobecne záväznej vyhlášky. - Trnavský kraj – zo strany Trnavského kraja bolo predložené na MŽP SR záverečné stanovisko, v súčasnosti sa čaká na predloženie a následné vydanie všeobecne záväznej vyhlášky. - Prešovský kraj – zo strany Prešovského kraja bolo predložené na MŽP SR záverečné stanovisko, v súčasnosti sa čaká na predloženie a následné vydanie všeobecne záväznej vyhlášky.
--	--	--	--	--

		<p>- Existencia programov na predchádzanie vzniku odpadu, ako sa vyžaduje v článku 29 smernice 2008/98/ES.</p>	<p>Áno</p>	<p>Návrh Programu predchádzania vzniku odpadu Slovenskej republiky na roky 2014 – 2018 bol schválený uznesením vlády SR č. 729/2013.</p> <p>http://www.rokovania.sk/Rokovanie.aspx/BodRokovaniaDetail?idMaterial=23114</p>	<p>Na 88. schôdzi vlády SR, ktorá sa konala dňa 18.12.2013, bol uznesením vlády SR č. 729/2013 schválený Návrh Programu predchádzania vzniku odpadu Slovenskej republiky na roky 2014 – 2018.</p>
		<p>- Prijali sa opatrenia potrebné na dosiahnutie cieľov prípravy na opätovné použitie a recykláciu do roku 2020 v súlade s článkom 11 ods. 2 smernice 2008/98/ES.</p>	<p>Áno</p>	<p><u>Zákon č. 343/2012 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov</u> http://www.svps.sk/dokumenty/legislativa/nv_343_2012.pdf</p> <p><u>Zákon č. 434/2013 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 17/2004 Z. z. o poplatkoch za uloženie odpadov</u> www.zbierka.sk/sk/predpisy/434-2013-z-z-p-35488.pdf</p> <p>Program odpadového hospodárstva Slovenskej republiky na roky 2011 až 2015 (POH SR) www.minzp.sk/files/oblasti/...a.../poh2011-2015/poh-sr-2011-2015.pdf</p>	<p><u>Novelizácia zákona o odpadoch:</u></p> <p>Zákon č. 343/2012 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Tento zákon nadobudol účinnosť dňa 1.1.2013.</p> <p>Novelizácia zákona o poplatkoch za uloženie odpadov:</p> <p>Zákon č. 434/2013 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 17/2004 Z. z. o poplatkoch za uloženie odpadov, ktorý nadobudol účinnosť dňa 1.1.2014. Prostredníctvom novelizácie sa upravuje výška a spôsob platby za uloženie odpadov na skládku odpadov s cieľom znížiť množstvo skládkovaného odpadu.</p> <p>SR prostredníctvom novelizácie zákona od odpadov na zabezpečenie cieľov v oblasti opätovného použitia a recyklácie má stanovené nasledovné opatrenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - začlenenie nových pojmov v oblasti opätovného použitia a recyklácie v zmysle smernice o odpade do národnej legislatívy (ako napr. opätovné použitie, príprava na opätovné použitie, spracovanie, recyklácia, vedľajší produkt a stav konca odpadu). - zavedenie novej hierarchie odpadového hospodárstva v nadväznosti na čl. 4 smernice o odpade do národnej legislatívy. Základom hierarchie odpadového hospodárstva je predchádzanie vzniku odpadu. Novým v hierarchii je príprava na opätovné použitie. Hierarchia je záväzná a má sa uplatňovať s cieľom predchádzania alebo znižovania nepriaznivých vplyvov nakladania s odpadom a znižovania vplyvov využívania primárnych zdrojov. - stanovenie cieľov odpadového hospodárstva v oblasti komunálnych odpadov a stavebných a demolačných

					<p>odpadov. Navrhované ciele v predmetnej oblasti: „Cieľom odpadového hospodárstva v oblasti komunálnych odpadov je do roku 2020 zvýšiť prípravu na opätovné použitie a recykláciu komunálnych odpadov ako papier, kov, plasty a sklo najmenej na 50 % hmotnosti vzniknutých odpadov. Cieľom odpadového hospodárstva v oblasti stavebných a demolačných odpadov je do roku 2020 zvýšiť prípravu na opätovné použitie, recykláciu a zhodnotenie stavebného a demolačného odpadu vrátane zasypávacích prác ako náhrady za iné materiály najmenej na 70 % hmotnosti vzniknutého odpadu; tento cieľ sa uplatní na odpady uvedené v skupine číslo 17 Katalógu odpadov [§ 68 ods. 3 písm. e)], okrem nebezpečných odpadov a odpadu pod katalógovým číslom 17 05 04.“</p> <p>- povinnosť obce zaviesť a zabezpečiť vykonávanie triedeného zberu komunálnych odpadov pre papier, plasty, kovy, sklo a biologicky rozložiteľné odpady, okrem tých, ktorých pôvodcom je prevádzkovateľ kuchyne.</p> <p><u>2. POH na národnej úrovni:</u></p> <p>Uznesením vlády SR č. 69/2012 zo dňa 22.2.2012 bol schválený POH SR. Vypracovaný bol v súlade s rámcovou smernicou o odpade a predstavuje základný strategický dokument v odpadovom hospodárstve, ktorý vytyčuje strednodobé ciele odpadového hospodárstva. V POH SR sú stanovené aj ciele a opatrenia pre nakladanie s biologicky rozložiteľnými odpadmi a komunálnymi odpadmi. Hlavným cieľom je znížiť skládkovanie komunálnych odpadov (KO), vytvoriť podmienky na zhodnocovanie KO a zvýšiť separovaný/triedený zber odpadov.</p> <p>V časti 3.2.2 POH SR sú stanovené opatrenia na podporu opätovného použitia a recyklácie KO, prostredníctvom ktorých sa majú zabezpečiť ciele pre nakladanie s KO v súlade s rámcovou smernicou o odpade.</p>
7.1. Doprava:	existencia komplexného plánu alebo plánov alebo rámca či rámcov pre dopravné investície v súlade s	Existuje komplexný plán či plány alebo rámec či rámce pre dopravné investície, ktoré spĺňajú právne požiadavky na strategické environmentálne posúdenie a stanovujú:	Nie	Strategický plán rozvoja dopravnej	Návrh Strategického plánu rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2020 (fáza I) a Stratégie rozvoja verejnej osobnej a nemotorovej dopravy SR do roku 2020 boli vypracované. Strategické dokumenty sú dostupné na webovej stránke: www.telecom.gov.sk . Zoznam projektov je súčasťou strategických dokumentov.
		- príspevok k jednotnému			Strategický plán vrátane zoznamu projektov by mal byť

inštitucionálnou štruktúrou členských štátov (vrátane verejnej dopravy na regionálnej a miestnej úrovni), ktorý podporuje rozvoj infraštruktúry a zlepšuje prepojenie na úplnú a základnú sieť TEN-T.	Čiastočne	európskemu dopravnému priestoru v súlade s článkom 10 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1315/2013 vrátane priorit pre investície do:	Áno	<i>infraštruktúry SR do roku 2020 (fáza I)</i> http://www.telecom.gov.sk/index/index.php?ids=147132	predmetom ďalších rokovaní s EK. MDVRR SR v spolupráci so žiadateľmi zabezpečí vypracovanie opisu projektu ku každému navrhovanému projektu, ktorý bude poskytovať súhrnné informácie o projekte.
		- základnej siete TEN-T a úplnej siete, pričom sa počíta s investíciami EFRR a Kohézneho fondu,	Áno	„Stratégia rozvoja verejnej osobnej a nemotorovej dopravy SR do roku 2020“ http://www.telecom.gov.sk/index/index.php?ids=147132	Oba strategické dokumenty sú v súčasnosti posudzované podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie. Ukončenie procesu strategického environmentálneho posudzovania sa predpokladá v apríli 2014. Finálne verzie oboch strategických dokumentov budú vypracované po ukončení SEA procesu a konzultáciách s EK a JASPERS. Úplné splnenie ex ante kondicionálnosti v sektore dopravy bude zabezpečené vypracovaním Strategického plánu rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2030 (fáza II).
		- sekundárnej siete,	Áno		
		- realistickú a kvalitnú realizáciu projektov, pri ktorých sa počíta s podporou zo strany EFRR a Kohézneho fondu,	Nie		
		Opatrenia na zabezpečenie kapacity sprostredkovateľských orgánov a prijímateľov pri vykonávaní naplánovaných projektov.	Nie	"Analýza administratívnych, finančných a technických kapacít prijímateľov za rok 2012"	Pripravuje sa aktualizácia analýzy.
7.2. Železničná doprava: existencia komplexného plánu či plánov alebo rámca či rámcov dopravy s osobitnou časťou venovanou rozvoju železničnej siete v súlade s inštitucionálnou štruktúrou členských štátov (vrátane	Nie	V rámci uvedeného plánu či plánov alebo rámca či rámcov dopravy existuje časť venovaná rozvoju železničnej siete, ktorá spĺňa právne požiadavky na strategické environmentálne posúdenie a stanovuje realisticky a kvalitne vypracovaný plán realizácie projektov (vrátane časového plánu a rozpočtového rámca).	Nie	<i>Strategický plán rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2020 (fáza I)</i> http://www.telecom.gov.sk/index/index.php?ids=147132 „Stratégia rozvoja verejnej osobnej a nemotorovej dopravy SR do roku 2020“ http://www.telecom.gov.sk/index/index.php?ids=147132	Návrh Strategického plánu rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2020 (fáza I) a Stratégie rozvoja verejnej osobnej a nemotorovej dopravy SR do roku 2020 boli vypracované. Strategické dokumenty sú dostupné na webovej stránke: www.telecom.gov.sk . Zoznam projektov je súčasťou strategických dokumentov. Strategický plán vrátane zoznamu projektov by mal byť predmetom ďalších rokovaní s EK. MDVRR SR v spolupráci so žiadateľmi zabezpečí vypracovanie opisu projektu ku každému navrhovanému projektu, ktorý bude poskytovať súhrnné informácie o projekte. Oba strategické dokumenty sú v súčasnosti posudzované

verejnej dopravy na regionálnej a miestnej úrovni), ktorý podporuje rozvoj infraštruktúry a zlepšuje prepojenie na úplnú a základnú sieť TEN-T. Investície zahŕňajú mobilné aktíva, interoperabilitu a budovanie kapacít.		Opatrenia na zabezpečenie kapacity sprostredkovateľských orgánov a prijímateľov pri vykonávaní naplánovaných projektov.	Nie	<p>Strategický plán rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2020 (fáza I)</p> <p>http://www.telecom.gov.sk/index/index.php?ids=147132</p> <p>„Stratégia rozvoja verejnej osobnej a nemotorovej dopravy SR do roku 2020“</p> <p>http://www.telecom.gov.sk/index/index.php?ids=147132</p> <p>„Analýza administratívnych, finančných a technických kapacít prijímateľov za rok 2012“</p>	<p>podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie. Ukončenie procesu strategického environmentálneho posudzovania sa predpokladá v apríli 2014. Finálne verzie oboch strategických dokumentov budú vypracované po ukončení SEA procesu a konzultáciách s EK a JASPERS. Úplné splnenie ex ante kondicionalít v sektore dopravy bude zabezpečené vypracovaním Strategického plánu rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2030 (fáza II).</p> <p>Pripravuje sa aktualizácia analýzy.</p>
7.3. Iné druhy dopravy vrátane vnútrozemských vodných ciest a námornej prepravy, prístavov, multimodálnych spojení a letiskovej infraštruktúry: existencia komplexného plánu či plánov alebo rámca či plánov dopravy s osobitnou časťou venovanou vnútrozemským	Nie	<p>Existencia časti venovanej vnútrozemským vodným cestám a námornej preprave, prístavom, multimodálnym spojeniam a letiskovej infraštruktúre v rámci plánu či plánov alebo rámca či rámcov dopravy, ktorá:</p> <ul style="list-style-type: none"> - je v súlade s právnymi požiadavkami na strategické environmentálne posúdenie, - stanovuje realisticky a kvalitne vypracovaný plán realizácie projektov (vrátane časového plánu a rozpočtového rámca). 	<p>Nie</p> <p>Nie</p> <p>Nie</p>	<p>Strategický plán rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2020 (fáza I)</p> <p>http://www.telecom.gov.sk/index/index.php?ids=147132</p> <p>„Stratégia rozvoja verejnej osobnej a nemotorovej dopravy SR do roku 2020“</p> <p>http://www.telecom.gov.sk/index/index.php?ids=147132</p>	<p>Návrh Strategického plánu rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2020 (fáza I) a Stratégie rozvoja verejnej osobnej a nemotorovej dopravy SR do roku 2020 boli vypracované. Strategické dokumenty sú dostupné na webovej stránke: www.telecom.gov.sk. Zoznam projektov je súčasťou strategických dokumentov.</p> <p>Strategický plán vrátane zoznamu projektov by mal byť predmetom ďalších rokovaní s EK. MDVRR SR v spolupráci so žiadateľmi zabezpečí vypracovanie opisu projektu ku každému navrhovanému projektu, ktorý bude poskytovať súhrnné informácie o projekte.</p> <p>Oba strategické dokumenty sú v súčasnosti posudzované podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie. Ukončenie procesu strategického</p>

<p>vodným cestám a námornej preprave, prístavom, multimodálnym spojeniam a letiskovej infraštruktúre, ktoré prispievajú k zlepšovaniu prepojenia na úplnú a základnú sieť TEN-T a podporujú udržateľnú regionálnu a miestnu mobilitu.</p>		<p>Opatrenia na zabezpečenie kapacity sprostredkovateľských orgánov a prijímateľov pri vykonávaní naplánovaných projektov.</p>	<p>Nie</p>	<p>„Analýza administratívnych, finančných a technických kapacít prijímateľov za rok 2012“</p>	<p>environmentálneho posudzovania sa predpokladá v apríli 2014. Finálne verzie oboch strategických dokumentov budú vypracované po ukončení SEA procesu a konzultáciách s EK a JASPERS. Úplné splnenie ex ante kondicionalít v sektore dopravy bude zabezpečené vypracovaním Strategického plánu rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2030 (fáza II).</p> <p>Pripravuje sa aktualizácia analýzy.</p>
<p>7.4 Rozvoj inteligentných systémov distribúcie, uchovávaní a prepravy energie.</p> <p>Existencia komplexných plánov investícií do inteligentnej energetickej infraštruktúry a regulačných opatrení, ktoré prispievajú k zlepšeniu energetickej efektívnosti a bezpečnosti dodávok.</p>	<p>Nerelevantné</p>	<p>Zavedené sú komplexné plány, ktoré opisujú priority národnej energetickej infraštruktúry a ktoré sú:</p> <ul style="list-style-type: none"> - v súlade s článkom 22 smernice 2009/72/ES a článkom 22 smernice 2009/73/ES, ak sú uplatniteľné, a - v súlade s príslušnými regionálnymi plánmi investícií podľa článku 12 a s desaťročným plánom Únie pre rozvoj sietí podľa článku 8 ods. 3 písm. b) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 714/2009 a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 715/2009 a - v súlade s článkom 3 ods. 4 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 347/2013. <p>Tieto plány obsahujú:</p> <ul style="list-style-type: none"> - realistickú a kvalitnú realizáciu projektov, pri ktorých sa počíta s podporou zo strany EFRR, - opatrenia na dosiahnutie cieľov v oblasti sociálnej a hospodárskej súdržnosti a ochrany životného prostredia v súlade s 	<p>Nerelevantné</p>		

		<p>článkom 3 ods. 10 smernice 2009/72/ES a článkom 3 ods. 7 smernice 2009/73/ES,</p> <p>- opatrenia na optimalizáciu využitia energie a podporu energetickej efektívnosti v súlade s článkom 3 ods. 11 smernice 2009/72/ES a článkom 3 ods. 8 smernice 2009/73/ES.</p>			
8.1 Vytváranie a realizácia aktívnych politík trhu práce so zreteľom usmernenia na politiky zamestnanosti.	Čiastočne	<p>Služby zamestnanosti majú možnosť zabezpečiť a zabezpečujú:</p> <p>- personalizované služby a aktívne a preventívne opatrenia na trhu práce, ktoré sa realizujú včas, sú prístupné pre všetkých uchádzačov o prácu a zameriavajú sa osoby najviac ohrozené rizikom sociálneho vylúčenia vrátane osôb z marginalizovaných komunit;</p>	Nie	<p>Národný program reforiem SR 2013 http://www.rokovania.sk/Rokovanie.aspx/BodRokovaniaDetail?idMaterial=22344</p> <p>Zákon č. 96/2013 Z. z. o službách zamestnanosti http://www.zakonypreludi.sk/zz/2013-96</p> <p>Správa o situácii na trhu práce v SR a opatrenia na jej zlepšenie. http://www.nrsr.sk/web/Dynamic/Download.aspx?DocID=382240</p>	<p>V zmysle novelizovaného zákona č. 96/2013 Z. z. bude ÚPSVR na základe vstupov od jednotlivých úradov práce, sociálnych vecí a rodiny pravidelne pripravovať správu o fungovaní aktívnej politiky trhu práce. Bude sfinalizovaná centrálna databáza a zabezpečený prístup k nej. V súčasnosti sa začína realizovať národný projekt, prostredníctvom ktorého pre oblasť zamestnanosti bude vypracovaný strešný strategický dokument - <i>Národná stratégia zamestnanosti v SR</i> (ďalej len „stratégia“). <i>Stratégia</i> a <i>Národný program reforiem</i>, vychádzajúce zo stratégie Európa 2020, budú pre budúce obdobie predstavovať dva kľúčové strategické dokumenty pre zamestnanosť.</p>
		<p>- komplexné a transparentné informácie o nových pracovných miestach a príležitostiach na zamestnanie pri zohľadnení meniacich sa potrieb pracovného trhu.</p>	Áno	<p>Zákon č. 96/2013 Z. z. o službách zamestnanosti http://www.zakonypreludi.sk/zz/2013-96</p> <p>Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny (ÚPSVR) http://www.upsvar.sk/volne-pracovne-miesta.html?page_id=12925</p> <p>http://www.upsvar.sk/eures.html?page_id=13140</p> <p>Sektorové rady http://sustavapovolani.sk/sektorove-rady</p>	<p>Novelizovaný zákon č. 96/2013 Z. z. zavádza systémový nástroj aktívnej politiky trhu práce, ktorým je <i>Aliancia sektorových rád</i>, sektorové rady a národná sústava povolaní. Do pôsobnosti sektorovej rady, prostredníctvom účasti zamestnávateľov a vzdelávacích inštitúcií, patrí najmä aktualizovanie informačného systému v súlade s vývojom na trhu práce. Povinnú evidenciu voľných pracovných miest vedú úrady práce, sociálnych vecí a rodiny.</p>

		Služby zamestnanosti vypracovali formálne alebo neformálne dohody o spolupráci s príslušnými zainteresovanými stranami.	Áno	Zákon č. 96/2013 Z. z. o službách zamestnanosti http://www.zakonypreludi.sk/zz/2013-96/	Novelizovaný zákon č. 96/2013 Z. z. ustanovuje legislatívny rámec spolupráce podľa jednotlivých nástrojov aktívnej politiky trhu práce. Novela zákona o službách zamestnanosti zavádza do pôsobnosti Výbory pre otázky zamestnanosti, ktoré sú zložené zo všetkých relevantných zástupcov trhu práce. Ďalej obcou, združením obcí, samosprávnym krajom, občianskym združením, neziskovou organizáciou, nadáciou, bankou a ďalšou osobou, ktorá sa podieľa na realizácii aktivít projektu alebo programu, sú vytvárané partnerstvá. Spolupráca verejných služieb zamestnanosti so školami je najmä v oblasti informačných a poradenských služieb. Bežnou praxou v SR sú dohody uzatvárané medzi úradmi verejných služieb zamestnanosti, obcami a miestnymi zamestnávateľmi na zabezpečovanie uplatňovania aktívnej politiky trhu práce. Ďalšia spolupráca je s neštátnymi agentúrami dočasného zamestnávania, aktuálne pri umiestňovaní znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie, ktoré poskytujú ÚPSVR pravidelne správu o svojej činnosti.
8.2. Samostatná zárobková činnosť, podnikanie a zakladanie podnikov: existencia strategického politického rámca pre inkluzívne začatie činnosti	Áno	Zavedený je strategický politický rámec pre inkluzívnu podporu na začatie činnosti, ktorý obsahuje tieto prvky: - opatrenia zavedené s cieľom znížiť čas a náklady potrebné na založenie podniku so zreteľom na ciele SBA, - opatrenia zavedené s cieľom znížiť čas potrebný na získanie licencií a povolení na začatie a vykonávanie určitých činností podniku so zreteľom na ciele SBA,	Áno	Zákon č. 547/2011 Z. z. http://www.zakonypreludi.sk/zz/2011-547 Lehota potrebná na zapísanie obchodnej spoločnosti sa skráti z 5 na 2 pracovné dni. Účinné od 1.1.2014. Opatrenie na zníženie nákladov na založenie obchodnej spoločnosti bolo realizované prostredníctvom vypracovania a zverejnenie štandardizovaných vzorov pre malých a stredných podnikateľov, ak spoločnosť zakladá jediný spoločník alebo akcionár. Tým došlo k zníženiu potreby angažovať právnikov pri zakladaní spoločností a všetkých zmenách v podnikaní.	
				Zákon č. 392/2011 Z. z. o obchodovaní s výrobkami obranného priemyslu http://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=zakony/zakon&ZakZborID=13&CisObdobia=5&CPT=456 Zákonom sa lehota pri vydaní živnosti	

			<p>Áno</p> <p>skrátila z 5 na 3 dni a bola rozšírená funkcionality jednotných kontaktných miest (JKM). JKM umožňuje záujemcom o podnikanie vykonať všetky potrebné úkony pre vydanie živnostenského oprávnenia, resp. úkony spojené so vznikom spoločnosti na jednom mieste.</p> <p>Od 1.1.2012 bola zrealizovaná plná funkcionality elektronických JKM, t.j. možnosť založiť živnosť elektronicky vrátane zmenového konania a podania návrhu na zápis do obchodného registra a taktiež úhrady súdnych a správnych poplatkov.</p> <p><i>Uznesenie vlády SR č. 153/2013 k Správe o stave podnikateľského prostredia v Slovenskej republike s návrhmi na jeho zlepšovanie</i></p> <p>http://www.rokovania.sk/File.aspx/ViewDocumentHtml/Uznesenie-13242?prefixFile=u</p> <p>Boli prijaté úlohy na vyššiu efektivitu využitia služieb JKM ako aj rozšírenie ich funkcionality.</p>	
		- opatrenia spájajúce vhodné služby rozvoja podnikania a finančné služby (prístup ku kapitálu) vrátane služieb pre znevýhodnené skupiny, oblasti alebo oboje v prípade potreby.	<p>Áno</p> <p>Je zavedený „<i>Informačný systém jednotných kontaktných miest</i>“, prevádzkovaný na obvodných (živnostenských) úradoch. Od 1.1.2012 je umožnená elektronická komunikácia občana z akéhokoľvek miesta pre ohlásenie živnosti a návrhu na zápis do obchodného registra vrátane úhrady správnych a súdnych poplatkov (IS Štátnej pokladnice).</p>	Informačný systém je prepojený s daňovou správou, zdravotnými poisťovňami, obchodným registrom a povoľujúcimi orgánmi pre podávanie žiadostí o podnikanie.
8.3. – Inštitúcie trhu práce sú modernizované a posilnené so zreteľom na usmernenia politiky zamestnanosti.		Opatrenia zamerané na reformu služieb zamestnanosti s cieľom vybaviť ich kapacitou na zabezpečovanie: - personalizovaných služieb a aktívnych a preventívnych opatrení na trhu práce, ktoré sa realizujú včas, sú prístupné pre všetkých	<p><i>Zákon č. 96/2013 Z. z. o službách zamestnanosti</i></p> <p>http://www.zakonypreludi.sk/zz/2013-96</p> <p><i>Správa o aktuálnej situácii na trhu práce v</i></p>	<p>Niektoré z kritérií sú už plnené novelou zákona o službách zamestnanosti, ktorá jednoznačne ustanovila úlohy pre celý systém inštitúcií a nástrojov podpory a pomoci účastníkom trhu práce, ktoré sú prístupné pre všetkých uchádzačov o zamestnanie.</p> <p>Na novelu zákona o službách zamestnanosti nadväzuje aj reforma služieb zamestnanosti v prospech posilnenia</p>

<p>Reformám inštitúcií trhu práce</p> <p>predchádza jasný strategický</p> <p>politický rámec a hodnotenie ex ante zahŕňajúce rodovú dimenziu.</p>	<p>Čiastočne</p>	<p>uchádzačov o prácu a zameriavajú sa na osoby najviac ohrozené rizikom sociálneho vylúčenia vrátane osôb z marginalizovaných komunit,</p>	<p>Nie</p>	<p>SR a o opatreniach na jej zlepšenie.</p> <p>http://www.nrsr.sk/web/Dynamic/Download.aspx?DocID=382240</p>	<p>aktívnych a preventívnych opatrení, čo bezprostredne súvisí aj s potrebou posilnenia kapacít verejných služieb zamestnanosti. Konkrétne ide o potrebu zabezpečenia posilnenia personálnych kapacít úradov práce, sociálnych vecí a rodiny o 500 zamestnancov v priemere 10 zamestnancov na jeden úrad, a to najmä pre oblasti priameho kontaktu s klientmi, uchádzačmi o zamestnanie a zamestnávateľmi. Opatrenia na reformu služieb zamestnanosti sú nastavené a sú cieľové najmä na posilňovanie kapacity cieľových individualizovaných služieb. Smerom navonok ide o cieľové poskytovanie príspevkov na aktívne opatrenia na trhu práce, posilnenie odbornej poradenskej činnosti najmä zavedením poskytovania bilancie kompetencií jednotlivých klientov a využívanie ďalších inovatívnych metód, individuálne posudzovanie nárokov na neobligatórne nástroje aktívnych opatrení trhu práce s dodržaním princípu regionálnosti prostredníctvom Výborov pre otázky zamestnanosti, ktoré budú zložené zo zástupcov sociálnych partnerov. Ďalším prvkom nastavenej reformy služieb zamestnanosti je posilnenie spolupráce s neštátnymi poskytovateľmi služieb zamestnanosti a všetkými partnermi na trhu práce najmä prepojením informačných systémov pre odstránenie duplicity pri financovaní jednotlivých nástrojov a klientov. Takto orientované služby zamestnanosti sú súčasťou Správy o aktuálnej situácii na trhu práce v SR a o opatreniach na jej zlepšenie. Na zabezpečenie sprostredkovania zamestnania úrad práce, sociálnych vecí a rodiny využíva agentov pre pracovné miesta, ktorí môžu byť zamestnancami úradu práce, sociálnych vecí a rodiny alebo ich výber môže úrad práce, sociálnych vecí a rodiny zabezpečiť podľa zákona o verejnom obstarávaní.</p>
		<p>- komplexné a transparentné informácie o nových pracovných miestach a príležitostiach na zamestnanie pri zohľadnení meniacich sa potrieb pracovného trhu.</p>	<p>Áno</p>	<p>Zákon č. 96/2013 Z. z. o službách zamestnanosti</p> <p>http://www.zakonypreludi.sk/zz/2013-96</p> <p>ÚPSVR</p> <p>http://www.upsvar.sk/volne-pracovne-miesta.html?page_id=12925</p> <p>EURES</p>	<p>Transparentné a systematické informácie o nových voľných pracovných miestach poskytujú úrady práce, sociálnych vecí a rodiny v rámci vymedzenej vecnej pôsobnosti v súlade so zákonom o službách zamestnanosti.</p> <p>Modernizácia služieb zamestnanosti je aj naďalej založená na poskytovaní informácií o voľných pracovných miestach prostredníctvom siete EURES.</p> <p>Doplnkovým nástrojom predvídania dopytovej stránky trhu práce prostredníctvom sektorových rád je národná sústava</p>

				www.eures.sk	povolání.
		- Súčasťou reformy služieb zamestnanosti bude aj vytvorenie formálnych alebo neformálnych sietí spolupráce s príslušnými zainteresovanými stranami.	Áno	Zákon č. 96/2013 Z. z. o službách zamestnanosti http://www.zakonypreludi.sk/zz/2013-96 Sektorové rady http://sustavapovolani.sk/sektorove-rady	Novelizovaný zákon č. 96/2013 Z. z. výrazne upravuje, sprehľadňuje formálnu spoluprácu príslušných účastníkov aktívnych opatrení trhu práce. Ide o zavedenie novej pôsobnosti Výborov pre otázky zamestnanosti., ktoré budú zložené zo všetkých relevantných zástupcov trhu práce. Rovnako spresňuje neformálnu spoluprácu prostredníctvom sektorových rád zamestnávateľov a ich strešnej aliancie.
8.4. Aktívne a zdravé starnutie: vytváranie politik aktívneho starnutia so zreteľom na usmernenia politiky zamestnanosti.	Áno	Príslušné zainteresované strany sa zapájajú do vytvárania a sledovania politik aktívneho starnutia s cieľom udržať starších pracovníkov na trhu práce a podporiť ich zamestnanosť.	Áno	http://30.cvmprsvr.sk/index.php/dokumenty	Realizácia všetkých aktivít projektu Stratégia aktívneho starnutia bola ukončená, výstupy z aktivít sú zverejnené na stránke Centra vzdelávania MPSVR SR. V súlade so zákonom o službách zamestnanosti je občan starší ako 50 rokov veku považovaný za znevýhodneného uchádzača o zamestnanie. Preto sa pri týchto občanoch uplatňuje osobitný zreteľ pri poskytovaní aktívnych opatrení trhu práce. Reformná zmena sa očakáva implementáciou novely zákona o službách zamestnanosti, a to najmä z dôvodu, že novým znením príspevku na podporu zamestnávania znevýhodneného uchádzača o zamestnanie sa sleduje zjednotenie a sprehľadnenie doterajších nástrojov aktívnych opatrení trhu práce zameraných na podporu vytvárania a udržiavania pracovných miest pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie. Reformná zmena sa tiež očakáva zavedením príspevku na podporu rozvoja miestnej a regionálnej zamestnanosti, ktorý sa poskytuje iba na zamestnávanie vybraných skupín, ktoré patria medzi najviac ohrozené skupiny na trhu práce, a to dlhodobo nezamestnaným, uchádzačom o zamestnanie starším ako 50 rokov veku a uchádzačom o zamestnanie s nízkym alebo žiadnym vzdelaním. V súvislosti s podporou programov podporujúcich vznik pracovných miest a zlepšenie prístupu k zamestnaniu znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie na trhu práce MPSVR SR v spolupráci s ÚPSVR pripravilo východiská národných projektov podľa § 54 zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
		Členský štát zaviedol opatrenia na podporu aktívneho starnutia.	Áno		Relevantné výstupy zo stratégie aktívneho starnutia a Akčného plánu napĺňania stratégie aktívneho starnutia boli zapracované do Národného programu aktívneho starnutia

					na roky 2014 - 2020. Opatrenia, ktoré sa týkajú zvýšenia účasti starších ľudí na trhu práce, bude SR pripravovať a realizovať v súlade s Odporúčaním Rady, ktoré sa týka národného programu reforiem Slovenska na rok 2013 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Slovenska na roky 2012 – 2016.
8.5. Prispôsobenie pracovníkov, podnikov a podnikateľov zmenám: existencia politik, ktorých cieľom je podporiť predvídanie a dobré riadenie zmeny a reštrukturalizácie.	Nie <i>(takmer splnená)</i>	Zavedené sú nástroje na podporu sociálnych partnerov a orgánov verejnej správy pri vytváraní a sledovaní proaktívnych prístupov k zmene a reštrukturalizácii, ktoré zahŕňajú opatrenia: - na podporu predvídania zmien, - na podporu prípravy procesu reštrukturalizácie a jeho riadenia.	Nie <i>(takmer splnené)</i>		Niektoré opatrenia stanovené v Spoločnom záväzku pre zamestnanosť sú už naplňané. V záujme poznania meniacich sa potrieb trhu práce je v súčasnosti na MPSVR SR v spolupráci s ÚPSVR riešená potreba „Prognóza vývoja na trhu práce v SR“. Na tento účel je pripravený projektový zámer a sú identifikované návrhy projektových aktivít. Očakáva sa, že „Prognóza vývoja na trhu práce v SR“ umožní zabezpečenie kontinuálneho systematického poskytovania hodnoverných informácií o požiadavkách zamestnávateľov na počty a štruktúry kvalifikovaných zamestnancov, a to prostredníctvom vypracovania, verifikácie a skvalitňovania metód a výsledkov jednotlivých prognóz v oblasti ponuky zručností v členení podľa jednotlivých krajov SR. Prognóza vývoja na trhu práce umožní predvídanie požadovaných počtov zamestnancov v jednotlivých profesiách. Prognóza budú nadväzovať na už existujúce a budúce pravidelné analýzy zamestnanosti a nezamestnanosti. Ide o prípravu vypracovania ucelenej retrospektívnej analýzy trendov vývoja kvality a kvantity ľudských zdrojov v SR a štruktúrnych zmien pracovných miest (dopyt po práci) v jednotlivých odvetviach hospodárstva a regiónoch SR.
8.6. Existencia strategického politického rámca na podporu zamestnanosti mladých, a to aj uplatňovaním záruky pre mladých. Táto ex ante kondicionalita sa týka		Zavedený je strategický politický rámec na podporu zamestnanosti mladých, ktorý: - sa zakladá na dôkazoch hodnotiacich výsledky pre mladých ľudí, ktorí nemajú zamestnanie, ani nie sú zapojení do procesu vzdelávania alebo odbornej prípravy, na základe ktorých sa môžu vypracovať ciele politiky a sledovať vývoj, - určuje relevantný orgán verejnej	Áno	Zákon č. 96/2013 Z. z. o službách zamestnanosti http://www.zakonypreludi.sk/zz/2013-96 Národný program reforiem SR 2013 (http://www.rokovania.sk/Rokovanie.aspx/BodRokovaniaDetail?idMaterial=22344)	V súlade s § 8 ods. 1 písm. a) zákona č. 96/2013 Z. z. sa občan mladší ako 26 rokov, ktorý ukončil príslušným stupňom vzdelania sústavnú prípravu na povolanie v dennej forme štúdia pred menej ako dvomi rokmi a pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie nemal pravidelne platené zamestnanie, považuje za znevýhodneného uchádzača o zamestnanie. Podľa § 43 ods. 5 zákona č. 96/2013 Z. z. s účinnosťou od 1.5.2013 úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v spolupráci s takýmto uchádzačom o zamestnanie môže vypracovať individuálny akčný plán na podporu jeho pracovného uplatnenia. Individuálny akčný plán vypracúva, vyhodnocuje a

len vykonávania Iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí.	Áno	správy zodpovedný za opatrenia v oblasti zamestnania mladých a koordináciu partnerstiev na všetkých úrovniach a vo všetkých sektoroch,	Áno		aktualizuje odborný poradca v spolupráci so znevýhodneným uchádzačom o zamestnanie. Po vypracovaní a vzájomnom odsúhlasení sa individuálny akčný plán stáva záväzným pre znevýhodneného uchádzača o zamestnanie a pre úrad práce, sociálnych vecí a rodiny. V súlade s NPR SR 2013 pripravilo MPSVR SR v spolupráci s MŠVVŠ SR Návrh národného plánu implementácie záruky pre mladých ľudí v SR. V národnom pláne sú uvedené kroky, ktoré povedú k realizácii systému záruk pre mladých ľudí na národnej úrovni, príslušné úlohy verejných orgánov a ostatných organizácií. V dňoch 3.7.2013, 30.9.2013 a 28.11.2013 sa na MPSVR SR uskutočnili 3 medzirezortné pracovné stretnutia k príprave záruky pre mladých ľudí. Tieto stretnutia sa postupne zaoberali otázkami harmonogramu prípravy záruky, participujúcimi subjektmi, diskusiou o aktuálne realizovaných alebo prijatých opatreniach tematicky spadajúcich do oblasti záruky, časovým obdobím, na ktoré bude záruka pripravovaná, potrebou osobitného vyčlenenia finančných prostriedkov na jej realizáciu a najmä návrhmi nových štrukturálnych/systemových opatrení tak, aby ich budúca implementácia zabezpečila skutočnú a trvalú zmenu pre integráciu mladých ľudí na trhu práce. Záruka je už v tomto čase pripravená tak, aby zahŕňala podporné opatrenia prístupu k zamestnaniu, k pracovnej mobilite a udržateľnú integráciu mladých ľudí na trh práce, predovšetkým tých, ktorí nie sú v zamestnaní, vo vzdelávaní alebo v odbornej príprave.
		- zahŕňa všetky zainteresované strany, ktoré sa podieľajú na riešení otázky nezamestnanosti mladých,	Áno		
		- umožňuje včasnú intervenciu a aktiváciu,	Áno		
		- obsahuje opatrenia na podporu prístupu k zamestnaniu, zlepšovania zručností, pracovnej mobility a udržateľného začleňovania mladých ľudí, ktorí nemajú zamestnanie, ani nie sú zapojení do procesu vzdelávania alebo odbornej prípravy, na pracovný trh.	Áno		
9.1. Existencia a vykonávanie národného strategického politického rámca pre znižovanie chudoby, ktorý je zameraný na aktívne začlenenie osôb vyčlenených z trhu práce so zreteľom na usmernenia politiky zamestnanosti.		Zavedený je národný strategický politický rámec pre znižovanie chudoby, zameraný na aktívne začleňovanie, ktorý: <ul style="list-style-type: none"> - poskytuje dostatok dôkazov, na základe ktorých sa dajú stanoviť politiky v oblasti znižovania chudoby a sledovať vývoj, 	Nie		Národný projekt Národná rámcová stratégia sociálneho začlenenia a boja proti chudobe, bol podpísaný 8. októbra 2013, pričom v mesiaci december boli zrealizované tieto aktivity: <ul style="list-style-type: none"> - Riešenie podaktivity Tvorba národnej rámcovej stratégie, - Špecifikácia teoretických a metodologických východísk tvorby Národnej rámcovej stratégie sociálneho začlenenia a boja proti chudobe, - Kompletizácia a dopĺňanie analýz v oblastiach sociálnych služieb, hodnotenia podmienok zosúladovania pracovného a rodinného života, - Identifikácia rizík a rizikových skupín z hľadiska sociálneho začleňovania a boja proti chudobe, - Finalizácia výstupov jednotlivých expertov/iek

	Čiastočne			<p>pre komplexnú stratégiu,</p> <ul style="list-style-type: none"> - Identifikácia dosahu zainteresovaných strán vo vzťahu k príprave a implementácii opatrení zameraných na skupiny ohrozené chudobou, - Príprava senzibilizácie- začatie procesu verejného obstarávania na služby súvisiace s touto podaktivitou. <p>Národná rámcová stratégia sociálneho začlenenia a boja proti chudobe vytvorená v rámci národného projektu bude v analytickej časti vychádzať zo zdrojov EÚ SILC, vybraných štatistických zisťovaní a iných administratívnych a ad hoc zdrojov.</p>
<p>- obsahuje opatrenia na podporu plnenia národného cieľa v oblasti chudoby a sociálneho vylúčenia (ako sa uvádza v národnom programe reforiem), ktorý zahŕňa podporu udržateľných a kvalitných pracovných príležitostí pre ľudí, ktorým najviac hrozí sociálne vylúčenie, vrátane osôb z marginalizovaných komunít,</p>		Nie	<p>http://www.employment.gov.sk/sk/rodina-socialna-pomoc/socialne-sluzby/</p> <p>http://www.rokovania.sk/Rokovanie.aspx/NezaradenyMaterialDetail?idMaterial=23195</p>	<p>Vychádzajúc napríklad zo <i>Stratégie deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti v SR</i> budú podmienky stratégie zabezpečené prostredníctvom komplexu kvalitných alternatívnych služieb vo verejnom záujme (vytváranie nových služieb a opatrení a/alebo rozširovaním a využívaním existujúcej siete komunitných služieb). Kritérium bude splnené po vypracovaní Národnej rámcovej stratégie sociálneho začlenenia a boja proti chudobe.</p>
<p>- zahŕňa príslušné strany zainteresované v oblasti boja proti chudobe,</p>		Áno		<p>V zmysle uznesenia vlády SR č. 305/2012 z 27.6.2012 k materiálu „Spôsob uplatnenia ex ante kondicionalít pri príprave implementačného mechanizmu politiky súdržnosti EÚ po roku 2013 v podmienkach Slovenskej republiky“ bola na MPSVR SR zriadená nadrezortná pracovná skupina, ktorej členmi sú relevantní partneri z oblasti boja proti chudobe na Slovensku (vládne a mimovládne organizácie), ktorí sa podieľajú na vytváraní a najmä pripomienkovaní Národnej rámcovej stratégie. Národná rámcová stratégia bude v rámci národného projektu taktiež konzultovaná a diskutovaná s relevantnými záujmovými skupinami prostredníctvom odborného workshopu a celoslovenskej konferencie.</p>
<p>- obsahuje opatrenia pre prechod od inštitucionálnej starostlivosti k starostlivosti na úrovni komunít v závislosti od zistených potrieb.</p>		Áno	<p>http://www.employment.gov.sk/files/legislative/dokumenty-zoznamy-pod/strategia-deinstitucionalizacie-systemu-socialnych-sluzieb-nahradnej-starostlivosti-1.pdf</p> <p>http://www.upsvar.sk/buxus/docs//SSVaR/OVOZ/Koncepcia.pdf</p>	<p>Národná rámcová stratégia bude vychádzať a bude nadväzovať aj na už zavedenú „Stratégiu deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti v Slovenskej republike“ ako aj na „Národný akčný plán prechodu z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť v systéme sociálnych služieb na roky 2012 – 2015“ a „Konceptiu zabezpečovania výkonu súdnych rozhodnutí v detských domovoch na roky 2012 – 2015 s výhľadom do roku 2020 - Plán transformácie a</p>

				<p>deinštitucionalizácie náhradnej starostlivosti“ Vychádzajú zo stratégie deinštitucionalizácie v pripravovanej Národnej rámcovej stratégii budú navrhnuté aj nasledovné ukazovatele v oblasti prechodu z inštitucionálnej do komunitnej starostlivosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zvýšiť percentuálny podiel prijímateľov sociálnych služieb (detí so zdravotným postihnutím, občanov so zdravotným postihnutím, občanov v nepriaznivej sociálnej situácii, seniorov), ktorým sú poskytované sociálne služby v komunite a v prirodzenom domácom prostredí. - Zvýšiť percentuálny podiel sociálnych služieb poskytovaných ambulatnou a terénnou formou na úrovni komunity. - Znížiť percentuálny podiel sociálnych služieb poskytovaných pobytovou formou v zariadeniach sociálnych služieb s kapacitou vyššou ako 18 pobytových miest. - Zvýšiť percentuálny podiel detí mimo vlastnej rodiny umiestnených v náhradnom prostredí na komunitnej úrovni (v náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, predosvojiteľskej starostlivosti, v osobnej starostlivosti poručníka, v profesionálnych rodinách DeD a v samostatných skupinách /rodinných domoch, bytoch/ DeD) k deťom umiestnených v skupinách zariadení (detské domovy zriadené ako centrá detí, domovy sociálnych služieb, reedukačných zariadeniach) o YX %. - Zvýšiť percentuálny podiel detských domovov zriadených ako domovy detí o YX % k detským domovom zriadených ako centrá detí. - Znížiť počet prípadov/klientov na jedného pracovníka oddelenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately o YX %.
		Na žiadosť a podľa potreby sa príslušným zainteresovaným stranám poskytne podpora pri predkladaní žiadostí o projekty a pri vykonávaní a riadení vybraných projektov.	Nie	<p>V súčasnosti sa využívajú viaceré možnosti podpory a informovanosti príslušných záujmových skupín a prijímateľov. Pri predkladaní projektov ide najmä o informačné semináre k výzvam a často kladené otázky (FAQ), prostredníctvom ktorých RO a SORO odpovedajú všetkým účastníkom. V procese implementácie sú podporovaní zo strany projektových manažérov RO a SORO. Do budúcnosti sa hľadajú rôzne ďalšie možnosti podpory.</p>

<p>9.2. Zavedený je národný strategický politický rámec integrácie Rómov.</p>	<p>Čiastočne</p>	<p>Zavedený je národný strategický politický rámec integrácie Rómov, ktorý:</p> <ul style="list-style-type: none"> - stanovuje dosiahnuteľné národné ciele pre integráciu Rómov na premostenie medzery existujúcej vo vzťahu k ostatnému obyvateľstvu. Tieto ciele by mali riešiť štyri ciele Únie týkajúce sa integrácie Rómov, ktoré zahŕňajú prístup ku vzdelaniu, zamestnaniu, zdravotnej starostlivosti a bývaníu, 	<p>Áno</p>	<p><i>Stratégia Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020</i> (ďalej len "Stratégia") http://www.rokovania.sk/Rokovanie.aspx/BodRokovaniaDetail?idMaterial=20646</p> <p><i>Stratégia a Revidovaný národný akčný plán Dekády začleňovania rómskej populácie 2005 – 2015</i> sú zverejnené na http://www.minv.sk/?romske-komunity-uvod</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - v príslušných prípadoch identifikuje znevýhodnené mikroregióny alebo segregované štvrte, kde žijú najodkázanejšie komunity, s použitím už dostupných sociálno-ekonomických a územných ukazovateľov (t. j. veľmi nízka úroveň vzdelanosti, dlhodobá nezamestnanosť atď.), 		<p>Áno</p>	<p>S cieľom získať dostupné informácie a spracovať komplexnú databázu údajov pre efektívnu realizáciu politik smerujúcich k zlepšeniu postavenia Rómov na Slovensku bol vytvorený <i>Atlas rómskych komunít 2004</i>. Zohľadňujúc rastúcu požiadavku disponovať detailnými aktuálnymi dátami o rómskych komunitách, Rozvojový program OSN (UNDP) v spolupráci s Úradom splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity a Združením miest a obcí (ZMOS) vypracoval v roku 2013 nové vydanie <i>Atlasu rómskych komunít 2013</i>. http://www.minv.sk/?atlas_2013</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - zahŕňa výkonné metódy sledovania na posúdenie vplyvu opatrení na integráciu Rómov a mechanizmy preskúmania na prispôsobovanie stratégie, 			<p>V rámci interných kapacít úradu splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity bol vytvorený návrh štandardizovanej podoby monitorovacích a hodnotiacich správ, ktorý bol konzultovaný so zástupcami mimovládnych organizácií a UNDP, ktorí majú skúsenosti v oblasti analytických činností, monitorovania a</p>		

			<p>hodnotenia. Výstupom bolo zadefinovanie schémy monitorovania, členenej do troch základných línií: a) Technicko-administratívna línia, b) Kvalitatívna línia, c) Línia externého monitorovania - zverejnenie výsledkov výberového konania na externé hodnotenie a monitoring Stratégie http://www.minv.sk/?zoznam-schvalenych-ziadosti-o-dotaciu-na-zaklade-na-zaklade-vyzvy-c-i-usvrk-2013</p> <p>Nie</p> <p>V <i>Stratégii</i> boli v každej prioritnej oblasti zadefinované konkrétne merateľné ukazovatele, a to tak, aby objektívne odzrkadľovali sledované ciele, zároveň v kapitole F.2, str. 65 „Indikátory a postupy monitorovania a evaluácie“ boli zadefinované postupy monitorovania a hodnotenia. http://www.minv.sk/swift_data/source/romovia/dokumenty/StrategiaSR_integraciaRomov.pdf</p> <p>Komplexný zber dát o MRK počas programového obdobia 2014 - 2020 prostredníctvom širokoškálových kvantitatívnych výskumov (napr. Atlas, výberové zisťovania v marginalizovaných rómskych domácnostiach, atď.) ako aj kvalitatívnych zisťovaní a pilotných výskumných projektov bude zabezpečený formou 7-ročného národného projektu. Súčasťou zámeru bude analýza dát a vyhodnocovanie, ktoré umožní vyhodnotiť efektívnosť jednotlivých nástrojov politik a ich dopad na MRK.</p>	
		- je navrhnutá, vykonáva sa a monitoruje v úzkej spolupráci a neustálom dialógu s rómskou občianskou spoločnosťou, regionálnymi a miestnymi orgánmi verejnej správy.	Stratégia bola koncipovaná na participatívnej viacsektorálnej úrovni. Proces tvorby prebiehal vo forme konzultácií s predstaviteľmi príslušných ministerstiev, štátnej správy, samosprávy, rómskych i nerómskych mimovládnych organizácií, akademickými autoritami na regionálnej a národnej úrovni. Zodpovednosť a	

			<p>Áno</p> <p>vykonávanie aktivít v rámci jednotlivých oblastí bližšie popisuje Revidovaný národný akčný plán Dekády začleňovania rómskej populácie 2005 – 2015 a implementačný rámec, ktorý vymedzuje úlohu a postavenie ďalších kľúčových partnerov, t. j. samospráv a mimovládnych organizácií pri realizácii Stratégie. http://www.minv.sk/?programove_obdobie_2014-2020 http://www.minv.sk/swift_data/source/romovia/dokumenty/StrategiaSR_integraciaRomov.pdf</p> <p>Zoznam prizvaných predstaviteľov štátnej správy, samosprávy a mimovládneho sektora ku konzultácii pri príprave programového obdobia 2014 - 2020; http://www.minv.sk/?programove_obdobie_2014-2020</p> <p>- Podporné platformy Úradu splnomocnenca SR pre rómske komunity, kde sú uvedené organizácie zapojené do pracovných skupín zameraných na prípravu programových dokumentov, implementácie a monitorovania fondov EÚ pre inklúziu Rómov. http://www.minv.sk/?podporne_platformy</p> <p>Do monitorovania a hodnotenia Stratégie sú zapojené aj rómske organizácie. http://www.romainstitute.sk/index.php?ID=255</p> <p>Monitoring realizuje národná koalícia mimovládnych organizácií, ktoré koordinuje Rómsky inštitút.</p> <p>Spoločnosť pre dobre spravovanú spoločnosť SGI realizuje externé hodnotenie a monitoring Stratégie</p>
--	--	--	--

				http://www.minv.sk/?zoznam-schvalenych-ziadosti-o-dotaciu-na-zaklade-na-zaklade-vyzvy-c-i-usvrk-2013
		<p>Na žiadosť a podľa potreby sa príslušným zainteresovaným stranám poskytne podpora pri predkladaní žiadostí o projekty a pri vykonávaní a riadení vybraných projektov.</p>	<p>Nie</p>	<p>Úrad splnomocnenca SR pre rómske komunity má v rámci organizačnej štruktúry vytvorené administratívne kapacity, vrátane regionálnych kancelárií, ktoré sa viažu na programové obdobie 2007 – 2013. http://www.minv.sk/?kontakty_rk</p> <p>Vláda SR schválila uznesením č. 200 z 24.4.2013 materiál „Návrh optimalizácie a stabilizácie administratívnych kapacít odboru koordinácie horizontálnej priority Marginalizované rómske komunity“, v ktorom je poukázané na potrebu zabezpečiť primerané administratívne kapacity pre programové obdobie 2014 – 2020. http://www.rokovania.sk/File.aspx/ViewDocumentHtml/Mater-Dokum-154435?prefixFile=m</p> <p>Návrh na posilnenie administratívnych kapacít Úradu splnomocnenca SR pre rómske komunity pre programové obdobie 2014 - 2020 je riešený aj v „Ad hoc hodnotení HP MRK v roku 2011“ a Strategickom externom hodnotení HP MRK k 31.12.2011“ http://www.minv.sk/?hodnotenie_MRK</p> <p>Závery pracovnej skupiny Posilnenie spolupráce a administratívnych kapacít v programovom období 2014 - 2020 na HLE dňa 22.-23.6.2013 sú zverejnené na: http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/roma2013/agenda_en.cfm.</p> <p>Výsledky zasadnutia pracovnej skupiny pre ex ante kondicionality k téme kvalitatívne nastavenie podpory zainteresovaným stranám sú zverejnené na:</p>

				http://www.minv.sk/?podporne_platfomy Cieľom Úradu splnomocnenca SR pre rómske komunity je kontinuálne nadviazať na skúsenosti z programového obdobia 2007 – 2013 v poskytovaní pomoci a posilniť ju v prospech zainteresovaných strán. Medzi navrhované aktivity na úrovni OP LZ patrí program asistencie pre obce s prítomnosťou MRK zameraný na zvýšenie absorpcie ŠF a možnosť využitia globálnych grantov.	
9.3. Zdravie: existencia národného alebo regionálneho strategického politického rámca pre zdravie v medziach článku 168 ZFEÚ, ktorý zabezpečí ekonomickú udržateľnosť.	Áno	Zavedený je národný alebo regionálny strategický politický rámec pre zdravie, ktorý zahŕňa:	Áno	<i>Strategický rámec starostlivosti o zdravie pre roky 2013 – 2030</i> http://www.health.gov.sk/?strategia-v-zdravotnictve	Dokument bol schválený vládou SR dňa 18.12.2013 a následne 20.12.2013 predložený na posúdenie EK. Identifikuje hlavné oblasti zdravotníctva, ktoré budú prioritami slovenského zdravotníctva do roku 2030.
		- koordinované opatrenia na zlepšenie prístupu k zdravotným službám,	Áno	Dokument obsahuje samostatnú kapitolu, ktorá uvádza základné priority a opatrenia SR, ktoré reflektujú potrebu zlepšenia prístupu ku kvalitným zdravotným službám a zvýšenie efektivity slovenského zdravotníctva. Kľúčovými prioritnými oblasťami sú: <ul style="list-style-type: none"> • podpora integrovanej ambulantnej zdravotnej starostlivosti • inovatívna modernizácia ústavnej zdravotnej starostlivosti • zlepšenie intervencií v oblasti verejného zdravia 	
		- opatrenia na podporu efektívnosti sektora zdravotníctva prostredníctvom zavádzania modelov poskytovania služieb a infraštruktúry,	Áno	Opatrenia (čiastkové stratégie/nástroje zmeny) na zlepšenie prístupu k zdravotným službám sú najmä: integrácia ambulantnej zdravotnej starostlivosti (s dôrazom na primárnu starostlivosť), eHealth, rezidentské programy, tvorba a inovácia klinických a preventívnych postupov, program na podporu zdravotného stavu MRK (program zdravotných asistentov), programy v oblasti nemedicínskej prevencie.	

				<p>Opatrenia na podporu efektívnosti/účinnosti sektoru zdravotníctva prostredníctvom zavádzania modelov poskytovania služieb a infraštruktúry sú najmä: nová infraštruktúra centier integrovanej zdravotnej starostlivosti, nová infraštruktúra nemocníc, platobný mechanizmus poisťovne - DRG, eHealth, kontrolné mechanizmy v manažmente univerzitných a fakultných nemocníc.</p> <p>K jednotlivým prioritným oblastiam zdravotníctva boli identifikované kľúčové indikátory a boli stanovené cieľové hodnoty, ktoré prostredníctvom implementácie špecificky zameraných stratégií/nástrojov zmien plánuje SR dosiahnuť v časovom horizonte do roku 2030.</p> <p>Súčasne bol identifikovaný prínos všetkých stratégií/nástrojov zmien k zlepšeniu dostupnosti, kvality a efektívnosti zdravotnej starostlivosti.</p>	
		<p>- systém monitorovania a kontroly.</p>	<p>Áno</p>	<p>Dokument v samostatnej časti popisuje mechanizmus monitorovacieho a kontrolného systému plnenia jednotlivých stratégií. Monitorovací a kontrolný systém bude realizovaný na dvoch úrovniach:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. úroveň – MZ SR prostredníctvom podrobného „Akčného plánu pre prípravu čiastkových stratégií/nástrojov zmien“, ktorého plnenie bude následne v stanovených termínoch kontrolované. 2. úroveň - MZ SR zriadi monitorovaciu komisiu, ktorá bude zložená zo zástupcov relevantných partnerov. Komisia bude v pravidelných intervaloch monitorovať pokrok v strategickom rámci, navrhovať jeho prípadné doplnenia a dohliadať na plnenia jednotlivých čiastkových stratégií/nástrojov zmien. <p>MZ SR v spolupráci s partnermi bude vypracovávať v ročných intervaloch správy o dosahovanom pokroku na úrovni</p>	

				strategického rámca najmä formou aktualizácie dosiahnutých hodnôt ukazovateľov a formou informácie o stave plnenia stratégií/nástrojov na uskutočnenie zmien.	
		Členský štát alebo región prijal rámec orientačne opisujúci dostupné rozpočtové prostriedky a nákladovo efektívnu koncentráciu prostriedkov na prioritné potreby pre zdravotnú starostlivosť.	Áno	Samostatná kapitola dokumentu popisuje možné zdroje financovania pre dosahovanie stanovených cieľov (zdroje štátneho rozpočtu, verejného zdravotného poistenia, PPP, komunitárneho programu pre oblasť zdravia a zdroje štrukturálnych fondov). Popis zdrojov financovania bude obsahovať aj indikatívne alokácie finančných zdrojov a identifikáciu opatrení (čiastkových kategórií/nástrojov zmeny), ktoré budú financované z uvedených zdrojov. Detailný rozpočet bude súčasťou každej čiastkovej stratégie/nástroja zmeny.	
10.1. Predčasné ukončovanie školskej dochádzky: existencia strategického politického rámca na zníženie miery predčasného ukončenia školskej dochádzky v medziach článku 165 ZFEÚ.	Čiastočne	Zavedený je systém na zhromažďovanie a analýzu údajov a informácií o predčasnom ukončovaní školskej dochádzky na príslušných úrovniach, ktorý:	Nie	Rezortný informačný systém (RzIS) vytvorí systém monitoringu, na základe ktorého bude možné vykonať analýzy a zacieliť podporné opatrenia na zníženie predčasného ukončenia školskej dochádzky na úrovni národnej, regionálnej a lokálnej. Predpoklad plného prechodu systému RzIS do prevádzky je v závere I. štvrťroku 2014.	
		- poskytuje dostatok dôkazov, na základe ktorých sa dajú stanoviť ciele politiky, a sleduje vývoj.	Nie		
		Zavedený je strategický politický rámec týkajúci sa predčasného ukončovania školskej dochádzky, ktorý:	Áno	Revidovaný národný akčný plán Dekády začleňovania rómskej populácie 2005 - 2015 na roky 2011 – 2015 http://www.rokovania.sk/Rokovanie.aspx/BodRokovaniaDetail?idMaterial=19992	
		- je založený na dôkazoch,	Áno		
		- sa vzťahuje na príslušné oblasti vzdelávania vrátane predškolského vzdelávania, zameriava sa najmä na zraniteľné skupiny, ktoré najviac ohrozuje predčasné ukončovanie školskej dochádzky, vrátane marginalizovaných komunit a			

		zaoberá sa preventívnymi, intervenčnými a kompenzačnými opatreniami,	Áno	Zákon č. 324/2012 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 184/2009 Z. z. o odbornom vzdelávaní a príprave http://www.minedu.sk/zakon-o-odbornom-vzdelavani-a-priprave/	
		- zahŕňa všetky oblasti politik a zainteresované strany, ktorých sa dotýka riešenie predčasného ukončovania školskej dochádzky.	Áno	Národný projekt Metodicko-pedagogického centra „Inkluzívny model vzdelávania na predprimárnom stupni školskej sústavy“ http://www.npmrk2.sk/ (stránka NP)	
10.2. Vyššie vzdelávanie: existencia národného alebo regionálneho strategického rámca na zvýšenie dosahovania terciárneho vzdelávania a zvýšenie jeho kvality a účinnosti v medziach článku 165 ZFEÚ.	Čiastočne	Je zavedený národný alebo regionálny strategický politický rámec pre terciárne vzdelávanie, ktorý obsahuje tieto prvky: - v prípade potreby opatrenia na zvýšenie účasti a výsledkov, ktoré: - zvyšujú účasť na vysokoškolskom vzdelávaní u skupín s nižším príjmom a ostatných nízko zastúpených skupín, s osobitným zreteľom na znevýhodnené skupiny vrátane marginalizovaných komunit,	Nie		Pripravuje sa <i>Koncepcia ďalšieho rozvoja v oblasti vysokého školstva pre roky 2013 – 2020</i> . Súčasťou koncepcie bude riešenie otázky dostupnosti vysokoškolského vzdelávania, napr. študentov so špecifickými potrebami (najmä telesné postihnutie).
		- znižujú mieru neukončenia štúdia/zvyšujú mieru ukončenia štúdia,	Áno	Novelizácia zákona o vysokých školách č. 455/2012 Z. z. http://www.zbierka.sk/sk/vyhľadavanie?filter_sent=1&filter_predpis_aspi_id=455%2F2012&q=	
		- podporia inovatívny obsah a tvorbu učebných osnov,			Pripravuje sa <i>Koncepcia ďalšieho rozvoja v oblasti vysokého školstva pre roky 2013 – 2020</i> . Ústav informácií a prognóz školstva realizuje národný projekt „Vysoké školy ako motory rozvoja vedomostnej spoločnosti“. Cieľom národného projektu je prispôbenie vyššieho vzdelávania potrebám vedomostnej spoločnosti prostredníctvom rozvoja inovatívnych foriem vzdelávania,

			Nie		rozvoj aktívnej spolupráce vysokých škôl so súkromným sektorom pri vývoji nových vzdelávacích kurzov a programov, racionalizácia a zvýšenie kvality existujúcich vzdelávacích kurzov a programov na univerzitách a v procese učenia a zvýšenie zapojenia vysokých škôl do medzinárodnej spolupráce.
		- opatrenia na zvýšenie zamestnateľnosti a podnikania, ktoré:	Áno		
		- podporujú rozvoj tzv. prierezových zručností vrátane podnikania v príslušných programoch vysokoškolského vzdelávania,	Áno	Novelizácia zákona o vysokých školách č. 455/2012 Z. z. http://www.zbierka.sk/sk/vyhľadavanie?filter_sent=1&filter_predpis_aspi_id=455%2F2012&q=	
		- znižujú rodové rozdiely, pokiaľ ide o voľbu všeobecného alebo odborného vzdelávania.	Áno		
10.3. Celoživotné vzdelávanie: existencia národného a/alebo regionálneho strategického politického rámca pre celoživotné vzdelávanie v medziach článku 165 ZFEÚ.		Je zavedený národný alebo regionálny strategický politický rámec pre celoživotné vzdelávanie, ktorý zahŕňa opatrenia:	Áno	Stratégia celoživotného vzdelávania a celoživotného poradenstva http://www.rokovania.sk/Rokovanie.aspx/BodRokovaniaDetail?idMaterial=6639	Celoživotné vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov (ďalšie vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov) je riadené a regulované zákonom č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Kritériá ex ante kondicionality sú v podmienkach ďalšieho vzdelávania zdravotníckych pracovníkov splnené.
		- na podporu rozvoja a prepájania služieb celoživotného vzdelávania vrátane ich vykonávania, rozširovania zručností (t. j. validácia, poradenstvo, vzdelávanie a odborná príprava) a zabezpečenia účasti a partnerstva s príslušnými zainteresovanými stranami,	Áno	Stratégia celoživotného vzdelávania 2011 a Akčný plán plnenia Stratégie celoživotného vzdelávania 2011 http://www.minedu.sk/9772-sk/dokumenty-a-predpisy/	
		- na zabezpečovanie rozvoja zručností rôznych cieľových skupín, keď sú tieto skupiny určené ako priority v národnom alebo regionálnom strategickom politickom rámci (napríklad mladí ľudia zapojení do odbornej	Nie		

	<p>Čiastočne</p>	<p>prípravy, dospelí, rodičia vracajúci sa na trh práce, nízkokvalifikovaní a starší pracovníci, migranti a ostatné znevýhodnené skupiny, najmä ľudia so zdravotným postihnutím),</p>			
		<p>- na rozšírenie prístupu k celoživotnému vzdelávaniu, a to aj prostredníctvom úsilia o účinné zavádzanie transparentných nástrojov (napríklad Európskeho kvalifikačného rámca, Národného kvalifikačného rámca, Európskeho systému kreditov pre odborné vzdelávanie a prípravu, Európskeho referenčného rámca zabezpečenia kvality odborného vzdelávania a prípravy),</p>	<p>Nie</p>		<p>Od roku 2013 do 2015 prebieha implementácia dvoch kľúčových národných projektov venovaných oblasti rozvoja vzdelávania dospelých v SR:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tvorba <i>Národnej sústavy kvalifikácií</i> (projekt má prispieť k zvýšeniu účasti dospelých na ďalšom vzdelávaní rozvojom systému ďalšieho vzdelávania a poradenstva pre dospelých), - <i>Ďalšie vzdelávanie a poradenstvo pre dospelých ako nástroj lepšej uplatniteľnosti na trhu práce</i> (Cieľom projektu je vytvorenie a rozvíjanie efektívneho systému celoživotného vzdelávania a celoživotného poradenstva zameraného na rozvíjanie kľúčových kompetencií, prehlbovanie a zvyšovanie kvalifikácií v súlade s aktuálnymi a perspektívnymi potrebami vedomostnej spoločnosti dostupnými počas celého života pre všetkých občanov v SR).
		<p>- na zlepšenie relevantnosti vzdelania a odbornej prípravy z hľadiska pracovného trhu a ich prispôsobenie potrebám identifikovaných cieľových skupín (napríklad mladí ľudia zapojení do odborného vzdelávania, dospelí, rodičia vracajúci sa na trh práce, nízkokvalifikovaní a starší pracovníci, migranti a ostatné znevýhodnené skupiny, najmä ľudia so zdravotným postihnutím).</p>	<p>Áno</p>	<p><i>Stratégia celoživotného vzdelávania 2011</i></p> <p><i>Akčný plán plnenia Stratégie celoživotného vzdelávania 2011</i></p> <p>http://www.minedu.sk/9772-sk/dokumenty-a-predpisy/</p>	

<p>10.4. Existencia národného alebo regionálneho strategického politického rámca na zvýšenie kvality a účinnosti odborného vzdelávania a prípravy v medziach článku 165 ZFEÚ.</p>	<p>Áno</p>	<p>Zavedený je národný alebo regionálny strategický politický rámec na zvýšenie kvality a účinnosti odborného vzdelávania a prípravy v medziach článku 165 ZFEÚ, ktorý obsahuje opatrenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - na zvýšenie významu systémov odborného vzdelávania a prípravy z hľadiska pracovného trhu v úzkej spolupráci s príslušnými zainteresovanými stranami, a to aj prostredníctvom mechanizmov na predvídanie zručností, úpravu učebných plánov a posilňovanie vzdelávania na pracovisku v rozličných formách; 	<p>Áno</p>	<p>Zákon č. 184/2009 Z. z. o odbornom vzdelávaní a príprave a o zmene a doplnení niektorých zákonov</p> <p>http://www.minedu.sk/zakon-o-odbornom-vzdelavani-a-priprave/</p> <p>Rada vlády SR pre odborné vzdelávanie a prípravu</p> <p>http://www.radavladyo vp.sk/</p>	<p>Zákon č. 184/2009 Z. z. rieši postavenie a úlohy subjektov štvorstrannej spolupráce v oblasti odborného vzdelávania a prípravy, ktorými sú štátna správa, samospráva, zamestnávateľa a zamestnanci. Takisto vytvára podmienky motivujúce zamestnávateľov k podpore odborného školstva. Cieľom zákona je vytvoriť účinné nástroje pre prispôbovanie odborného vzdelávania a prípravy meniacim sa požiadavkám trhu práce, zvýšiť záujem žiakov základných škôl o štúdium na stredných odborných školách, podporiť štúdium v odboroch vzdelávania, ktoré sú požadované zamestnávateľmi a vytvoriť mechanizmus na zníženie počtu absolventov odborov vzdelávania, o ktorých zamestnávateľa nemajú záujem.</p> <p>Rada vlády SR pre odborné vzdelávanie a prípravu, krajské a sektorové rady pre odborné vzdelávanie a prípravu - ich cieľom je umožniť každému zamestnávateľovi zúčastniť sa priamo alebo svojimi pripomienkami na inovácií existujúceho obsahu vzdelávania a prípravy, na realizácii odborného vzdelávania a prípravy a na hodnotení kvality v rámci ukončovania štúdiá.</p>
		<ul style="list-style-type: none"> - na zvýšenie kvality a atraktívnosti odborného vzdelávania a prípravy, a to aj vytvorením národného prístupu zabezpečenia kvality odborného vzdelávania a prípravy (napríklad v súlade s Európskym referenčným rámcom zabezpečenia kvality odborného vzdelávania a prípravy) a zavedením nástrojov transparentnosti a uznávania, napríklad Európskeho systému kreditov pre odborné vzdelávanie a prípravu. 	<p>Áno</p>	<p>http://www.siov.sk/rozvoj-stredneho-odborneho-vzdelavania-rsov/24505s</p> <p>http://www.siov.sk/narodny-projekt-24512s</p>	<p>Zvyšovanie atraktívnosti a kvality odborného vzdelávania a prípravy (OVP) je zabezpečené nasledovne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zavádzanie prvkov duálneho systému vzdelávania do systému OVP (t.j. učebná zmluva medzi žiakom a zamestnávateľom, u ktorého sa žiak pripravuje na povolanie, finančné motivačné stimuly pre zamestnávateľov, ktorí majú záujem vstúpiť do OVP, výkon praktickej prípravy žiaka na pracovisku zamestnávateľa, finančné náklady na praktickú prípravu hradí zamestnávateľ), - zvyšovanie atraktivity OVP prostredníctvom kariérneho poradenstva prostredníctvom aktivity č. 3 Národného projektu Rozvoj stredného odborného vzdelávania, - zvyšovanie atraktivity OVP prostredníctvom zavádzania polytechnickej výchovy na druhom stupni základných škôl v rámci Národného projektu Podpora technickej výchovy na základných školách.
<p>11. Posilnenie inštitucionálnych kapacít orgánov</p>		<p>Zavedený je a vykonáva sa strategický politický rámec na posilňovanie efektivity orgánov</p>	<p>Áno</p>		

verejnej správy a zainteresovaných strán a efektivity i verejnej správy (podľa článku 9 prvého odseku bodu 11)	Čiastočne	verejnej správy členského štátu a ich zručností, ktorý zahŕňa tieto prvky:			
		- analýzu a strategický plán právnych, organizačných a/alebo procesných reformných opatrení,			
		- vývoj systémov riadenia kvality,	Áno		
		- integrované opatrenia na zjednodušenie a racionalizáciu administratívnych postupov,	Áno		
		- vývoj a vykonávanie stratégií a politik ľudských zdrojov, ktoré zahŕňajú hlavné nedostatky identifikované v tejto oblasti,	Nie		
		- rozširovanie zručností na všetkých úrovniach odbornej hierarchie v rámci orgánov verejnej správy,	Áno		
		- vývoj postupov a nástrojov na monitorovanie a hodnotenie.	Nie		

Podrobné vyhodnotenie ex ante kondicionality č. 11

Kritéria plnenia	Opis súčasnej situácie	Strategický cieľ a opatrenia	Seba hodnotenie plánovaných opatrení	Zodpovedné orgány a zainteresované strany
1. Analýza a strategický plán právnych, organizačných alebo procesných reformných opatrení Samohodnotenie obsahuje odkaz na názov strategického rámca	Vzhľadom k fragmentovanej štruktúre verejnej správy, môže byť klasifikovaná ako neefektívna, netransparentná a atomizovaná . Navyše, aktivity a agendy sú obvykle vykonávané	<p>Na dosiahnutie týchto strategických cieľov sa vzťahujú nasledovné opatrenia, ktoré prispievajú k plneniu ex ante kondicionality č. 11:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vytvorenie rámca pre národnú stratégiu reformy verejnej správy • Zjednodušenie štruktúry a zlepšenie transparentnosti a efektivity verejnej správy • Uľahčenie kontaktu občana s úradmi • Aktívna účasť občanov a podnikateľov v rozhodovacích a kontrolných procesoch • Zníženie administratívnej záťaže pre občanov a podnikateľov • Racionalizácia používania verejných financií <p>Orgán zodpovedný za plnenie ex ante kondicionality č. 11 je MV SR v spolupráci so zainteresovanými stranami.</p> <p>Zodpovedný orgán za reformu verejnej správy je na národnej úrovni je</p>	1. Splnené	MV SR v spolupráci s MŠVVŠ SR, MDVRR SR, MŽP SR, MO SR, MPSVR SR, MK SR, MF SR, MZVEZ SR, MS SR, MZ SR, PPVI, ÚV SR, ÚVO SR, ÚGKK SR, ÚSV ROS, ÚSVRK, ZMOS, SK8

<p>(stratégie/politiky) a uvádza kde je (ako celok) či jeho časti sú zverejnené (vo forme internetového odkazu)</p> <p>Existujú dôkazy že strategický rámec je v procese implementácie pre každý prvok.</p> <p>Podkritériá</p> <p>1.1. Existuje analýza a strategický plán legislatívnych, organizačných a/alebo procedurálnych reformných opatrení na základe hlavných potrieb a cieľov</p> <p>1.2. Analýza je založená na preskúmaní existujúceho regulačného rámca, organizačnej štruktúry, a/alebo procedurálnych pravidiel s ohľadom na posilnenie efektívnosti</p> <p>1.3. Existuje mechanizmus pre koordináciu a dialóg</p>	<p>izolovane, čo zachováva rezortizmus a segmentáciu a bráni interoperabilite a efektívnite verejnej správy. Navyše v nadväznosti na svetové indikátory dobrej správy (Svetová banka), SR sa zaradila horšie v porovnaní s ostatnými členskými štátmi EÚ. (Pre kompletný popis a analýzu súčasného stavu a dôvodom, ktoré k tomu vedú, prosím viď Operačný program Efektívna verejná správa).</p>	<p>Riadiaci výbor pre koordináciu reformy verejnej správy.</p> <p>Riadiaci výbor bol vytvorený na základe uznesenia vlády SR č. 139 z 20. 3. 2013 podpredsedom vlády SR a ministrom vnútra SR. Riadiaci výbor koordinuje splnenie úloh, ktoré zabezpečia realizáciu reformy verejnej správy. Jednotlivé vládne orgány a agendy sú zastúpené členmi Riadiaceho výboru a sú zodpovedné za plnenie reformy verejnej správy vo svojich segmentoch.</p> <p>Dokument „Základné východiská reformy verejnej správy v Slovenskej Republike“ bol predložený Riadiacemu výboru pre koordináciu reformy verejnej správy a bol zobrazený na vedomie vládou SR dňa 18.12.2013.</p> <p>Tento strategický dokument reflektuje záväzok slovenskej vlády realizovať komplexnú, horizontálnu reformu verejnej správy naprieč všetkými segmentmi verejnej správy s jasne stanovenými prioritami, a bude slúžiť ako základ pre ďalší rozvoj reformných koncepcií v jednotlivých segmentoch verejnej správy, rovnako ako stratégie OP EVS.</p> <p>Tento dokument bol zaslaný EK v anglickom jazyku v decembri 2013. Ďalšie informácie nájdete na: http://bit.ly/1kquzva</p> <p>Program reformy verejnej správy ESO, ako aj analýza súčasného stavu – bol prijatý v apríli 2012. Viac informácií je dostupných na http://bit.ly/1bRniE9</p> <p>Prvá etapa reformy ESO I. bola splnená a prispela k zrušeniu krajskej úrovne špecializovanej miestnej správy a integrovaniu krajských školských úradov, krajských stavebných úradov a územných vojenských správ do obvodných úradov v sídlach krajov. Toto priamo prispieva k zjednodušeniu štruktúry a zlepšeniu transparentnosti a efektivity verejnej správy. Pre viac informácií viď zákon č. 345/2012 Z. z. o niektorých opatreniach v miestnej štátnej správe a o zmene a doplnení niektorých zákonov dostupný na http://bit.ly/1cX3H2L</p> <p>Druhá etapa reformy ESO II. bola splnená a viedla k vytvoreniu 72 okresných úradov ako integrovaných miestnych orgánov štátnej správy. Toto tiež priamo prispieva k zjednodušeniu a zlepšeniu efektivity verejnej správy. Viac informácií na http://bit.ly/1dv8NiS</p> <p>Tretia etapa ESO III je v procese implementácie. v rámci ktorej majú byť integrované do okresných úradov ďalšie špecializované miestne orgány štátnej správy (regionálne veterinárne a potravinové správy, regionálne úrady verejného zdravotníctva a úrady práce, sociálnych vecí a rodiny). Viď zákon č. 180/2013 Z. z. o organizácii miestnej štátnej správy a príslušnej novelizácie dostupný na http://bit.ly/1dv8NiS a http://bit.ly/1eRylFp. Cieľový termín : druhá polovica 2014</p> <p>Na dosiahnutie týchto strategických cieľov sa vzťahujú nasledovné opatrenia, ktoré prispievajú k plneniu ex ante kondicionality č. 11:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Spracovanie strategického hodnotenia hlavných krokov reformy štátnej správy • Preskúmanie štruktúry a fungovania ústredných orgánov štátnej správy • Preskúmanie kapacity, kompetencie, zručnosti a zdrojov zamestnancov v štátnej správe • Stanovenie potrieb pre zlepšenie fungovania štátnej správy 	<p>Podkritériá: 1.1, 1.2, 1.3, 1.4</p> <p>Podkritériá: 1.1, 1.3, 1.4</p> <p>Podkritériá: 1.1, 1.3, 1.4</p>	<p>MV SR v spolupráci s MŠVVŠ SR, MDVRR SR, MH SR, MO SR, MPSVR SR, ÚGKK SR</p> <p>MV SR v spolupráci s MDVRR SR, MH SR, MPSVR SR a ÚGKK SR.</p> <p>MV SR v spolupráci s MPSVR SR, MH SR</p> <p>MV SR v spolupráci s MŠVVŠ SR, MDVRR SR, MH SR, MPSVR SR, MK SR, MF SR, MZVEZ SR, MŽP</p>
--	---	--	--	---

<p>medzi relevantnými orgánmi zodpovednými za prípravu a implementáciu reformných opatrení</p> <p>1.4. Sú stanovené ciele a mílniky, časový harmonogram a predbežná alokácia rozpočtových prostriedkov</p>	<p>Podľa dlhodobého hodnotenia potrieb a indikátorov Svetovej banky dostalo Slovensko 75 bodov v oblasti korupcie vo verejnej správe.</p>	<p>MV SR má spoločný projekt s OECD s názvom "Zvyšovanie kvality verejnej správy – strategické hodnotenie hlavných aspektov reformy štátnej správy". Výsledok projektu prispeje k formovaniu národnej stratégie pre reformu verejnej správy a riadiaceho výboru pre koordináciu reformy verejnej správy. OECD v decembri 2013 zaslal ďalší strategický dokument pod názvom „Strategický rámec pre reformu verejnej správy v Slovenskej republike“, ktorý bude zaslaný ministerstvám a ďalším príslušným orgánom na ohodnotenie a pripomienkovanie a bude následne publikovaný expertmi OECD. Týmto možno prvý spoločný projekt považovať za dokončený.</p> <p>Na dosiahnutie týchto strategických cieľov sa vzťahujú nasledovné opatrenia, ktoré prispievajú k plneniu ex ante kondicionality č. 11:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vytvorenie transparentného a nekorupčného prostredia vo verejnej správe • Ochrana oznamovateľov korupčného správania <p>SR má Strategický plán boja proti korupcii v SR – prosím vid' http://bit.ly/1gOTdD6 a zriadilo antikorupčnú linku ÚV SR. Cieľový termín : 31.3.2014</p> <p>MV SR je hlavným zodpovedným subjektom v nadväznosti na realizáciu protikorupčných opatrení.</p> <p>Podkladom pre spracovanie Strategického plánu boja proti korupcii v Slovenskej republike (ďalej „Strategický plán“) bol Národný program boja proti korupcii Slovenskej republiky. Tento program bol aktualizovaný a schválený Pracovnou skupinou expertov pre aktualizáciu Národného programu dňa 24.5.2011 s názvom „Boj proti korupcii v Slovenskej republike - aktualizácia Národného programu boja proti korupcii“. Uznesením vlády SR č. 517 z 10.8.2011 bol schválený Strategický plán.</p> <p>Pre monitorovanie, koordinovanie, priebežné kontrolovanie a vyhodnocovanie plnenia úloh vyplývajúcich zo strategického plánu boja proti korupcii bola rozkazom ministra vnútra č. 115/2011 zriadená medzirezortná pracovná skupina expertov pre oblasť boja proti korupcii, ktorej predsedom je minister vnútra SR a podpredsedom vedúci Úradu vlády SR.</p> <p>Záverečným vyhodnocovacím dokumentom strategického plánu boja proti korupcii, podľa úlohy B.5. uznesenia vlády SR č. 517/2011, bude Správa o plnení úloh vyplývajúcich zo strategického plánu boja proti korupcii, ktorá má byť predložená na rokovanie vlády SR v termíne do 31.3.2014.</p> <p>Príprava legislatívnych opatrení na vyhodnocovanie oznámení o korupčnom správaní v existujúcich a všeobecne záväzných právnych predpisoch resp. príprava nového zákona o ochrane oznamovateľov korupčného správania. Prosím vid' uznesenie vlády SR č. 137 z 20.3.2013 na http://bit.ly/HW5MhO</p> <p>Tiež sa plánuje úprava existujúcej legislatívy v rôznych oblastiach: pracovnoprávne predpisy, podávania sťažností, trestnoprávne predpisy, tlačový zákon a antidiskriminačný zákon.</p> <p>Dňa 18.12.2013 bol zaslaný list ministra vnútra SR predsedovi vlády SR o posunutie termínu na 31.3.2014.</p> <p>Na dosiahnutie týchto strategických cieľov sa vzťahujú nasledovné opatrenia, ktoré prispievajú k plneniu ex ante kondicionality č. 11:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stabilizácia právneho poriadku • Odstránenie prieťahov v súdnom konaní • Zlepšenie kvality súdneho personálu a súdnych rozhodnutí • Zníženie administratívnej záťaže pre občanov a podnikateľov • Zjednodušenie a racionalizácia legislatívy na zlepšenie podnikateľského prostredia 	<p>Podkritériá: 1.1, 1.3, 1.4</p> <p>Podkritériá: 1.1, 1.3</p>	<p>SR, MS SR, MZ SR, ÚV SR, ÚVO SR, ÚGKK SR</p> <p>ÚV SR v spolupráci s Prezídium Policajného zboru (MV SR)</p> <p>MV SR v spolupráci s ÚV SR (Prezídium policajného zboru SR) ÚSV ROS, MVO</p> <p>MS SR v spolupráci s MV SR</p>
---	--	--	--	---

<p>prieťahy v súdnom konaní a celkovú nízku kvalitu súdnictva a súdnych rozhodnutí. Analýza tiež poukázala na nízku vymožitelnosť práva, dlhé trvanie súdnych konaní a nedostatočnú organizáciu súdov ako aj zastaranú súdnu infraštruktúra.</p>	<p>Koncepcia modernizácie a stabilizácie súdnictva je strategický dokument, ktorý je v procese prípravy a bude predložený vláde SR na schválenie v najbližšom období. Cieľový termín : I. štvrťrok 2014</p>	<p>Podkritériá: 1.1, 1.2</p>	
	<p>Koncepcia Centra právnej pomoci na roky 2013 – 2015, sa pripravuje, ktorej cieľom je poskytovať zvýšený prístup k právnej pomoci tým, čo to potrebujú najviac. Cieľový termín 31.12.2016.</p>	<p>Podkritériá: 1.2</p>	MS SR v spolupráci s MV SR a s Centrom právnej pomoci
	<p>Zákon o trestnej zodpovednosti právnických osôb sa pripravuje a je v súčasnosti predmetom medzirezortného pripomienkového konania. Zákon ustanoví tzv. pravú trestnú zodpovednosť právnických osôb. To znamená priame trestné stíhanie právnickej osoby bez ohľadu na dokázanie viny konkrétnej fyzickej osoby. Zákon je v medzirezortnom pripomienkovom konaní. Cieľový termín: 30.6.2014.</p>	<p>Podkritériá: 1.2</p>	MS SR v spolupráci s MV SR
	<p>Novelizácia zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) v znení neskorších predpisov môžete nájsť na http://bit.ly/1fZIZRp. Prvú etapu zmien v exekučnom práve vláda SR schválila dňa 30.5.2013. Úprava Exekučného poriadku bola schválená NR SR (zákon č. 299/2013 Z. z.). V rámci realizácie druhej etapy pracuje na to určená skupina na príprave tzv. procesnej novely Exekučného poriadku. Účelom návrhu zákona je vytvoriť legislatívne podmienky pre realizáciu Programového vyhlásenia vlády Slovenskej republiky a vytvoriť podmienky pre zlepšenie pravidiel, podľa ktorých sa vedie disciplinárne konanie voči súdnym exekútorom. Ide o otázky, ktorých riešenie bolo opomínané napriek tomu, že problémy boli identifikované už dávnejšie. Predložený návrh zákona po adekvátnych odborných diskusiách tieto otázky koncepčne upravuje.</p>	<p>Podkritériá: 1.2</p>	MS SR v spolupráci s MV SR
	<p>Novelizácia zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii v znení neskorších predpisov bude regulovať riešenie platobnej neschopnosti dlžníka tým, že predá majetok dlžníka, podľa kolektívneho uspokojenia veriteľov dlžníka; postupné uspokojovanie dlžníkovho veriteľa, spôsobom dohodnutým v reštrukturalizačnom pláne; zákon bude upravovať riešenie platobnej neschopnosti dlžníka a dlhov fyzických osôb. Viac informácií je dostupných na http://bit.ly/HTmPAB</p> <p>Novely zavedené v roku 2014 v Obchodnom zákonníku si budú vyžadovať väzbu na predpisy konkurzného práva, a preto dôjde k zmene niektorých pravidiel najmä pokiaľ ide o zlepšenie postavenia veriteľov v prípadoch, ak na majetok obchodnej spoločnosti je vyhlásený konkurz v čase, kedy táto nemá už žiaden majetok. Právna úprava bude tiež reagovať na implementáciu tzv. Registra dlžníkov, ktorý by mal byť vytvorený v roku 2015 a mal by veriteľom priniesť možnosť sledovania konkurzného konania bez nevyhnutnosti nahliadať do konkurzného, či správcovského spisu. Cieľový termín: 31.12.2015.</p>	<p>Podkritériá: 1.2</p>	MS SR v spolupráci s MV SR
	<p>Príprava novelizácie zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov je pripravovaný a bude sprístupnená na http://bit.ly/11FERz. Ide o dva samostatné návrhy zákonov, ktoré riešia osobitne obchodnú arbitráž a alternatívne riešenie spotrebiteľských sporov. Návrhy zákonov sú vypracované a boli predložené do legislatívneho procesu. Cieľový termín : I. štvrťrok 2014.</p>	<p>Podkritériá: 1.2</p>	MS SR v spolupráci s MV SR
	<p>Rekodifikácia civilného práva procesného zákona. č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov. Nový Občiansky súdny poriadok nahradí súčasný Občiansky súdny poriadok a budú ho tvoriť tri časti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Civilný sporový poriadok, - Civilný mimosporový poriadok, - Správny súdny poriadok. <p>Viac informácií je na http://bit.ly/17tFkSp. Cieľový termín : 31.12.2016.</p>	<p>Podkritériá: 1.2</p>	MS SR
<p>Rekodifikácia zákona č. 40/1964 Z. z. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov. Rekodifikácie súkromného práva v SR. Cieľový termín: 31.12.2016.</p>	<p>Podkritériá: 1.2</p>	MS SR v spolupráci s MV SR	

		<p>Vláde SR bola predložená novelizácia zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon. Materiál je vo vnútrorezortnom pripomienkovom konaní. Z hľadiska bližšieho vymedzenia právnej regulácie sú návrhom zákona dotknuté najmä tieto inštitúty: - kategorizácia trestných činov prostredníctvom zavedenia tripartície trestných činov na prečiny, zločiny a obzvlášť závažné zločiny, - zvýšenie dolnej hranice trestu odňatia slobody pri kategórii obzvlášť závažných zločinov z desať rokov na dvanásť rokov, - ukládanie trestov pri aplikácii asperačnej zásady, - zásada trikrát a dosť a jej úprava vo vzťahu k najzávažnejším formám trestnej činnosti, - doplnenie definície veci o peňažné prostriedky na účte, - zavedenie trestnej zodpovednosti majiteľov psov, ktorí zanedbaním svojich povinností spôsobia ublíženie na zdraví útokom psa, - diferenciacia trestného činu týrania blízkej osoby a zverenej osoby na formy psychického týrania a osobitne fyzického týrania, a - odstránenie ostatných identifikovaných aplikačných nedostatkov Trestného zákona. Viac informácií na http://bit.ly/1asFEV5. Cieľový termín : 30.6.2014.</p>	<p>Podkritériá: 1.2</p>	<p>MS SR v spolupráci s MV SR</p>
		<p>Novelizácia zákona č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov sa zaoberá ustanoveniami, ktoré upravujú kontakt odsúdených s generálnym prokurátorom a inými osobami, ktoré zastupujú odsúdených v právnych záležitostiach, ako aj ustanovenia o zabezpečení disciplinárneho udelenia trestu. Novela zákona bola schválená vládou na 14.08.2013 a zvážená Národnou radou SR v prvom čítaní počas prvého čítania na zasadnutí č. 23. Uverejnená v Zbierke zákonov ako zákon č. 370/2013 s účinnosťou od 1.1.2014. Pre viac informácií viď http://bit.ly/1ctuuiK</p> <p>Novelizácia zákona č. 221/2006 Z. z. o výkone väzby v znení neskorších predpisov vykonaná zákonom č. 371/2013 Z. z., účinnosť od 1.1.2014. Viac na http://bit.ly/1a9xr99</p>	<p>Podkritériá: 1.2</p>	<p>MS SR v spolupráci s MV SR</p>
		<p>Novelizácia zákona č. 4/2001 Z. z. o Zbore väzenskej a justičnej stráže v znení neskorších predpisov. Uverejnená v Zbierke zákonov ako zákon č. 372/2013 s účinnosťou od 1.1.2014. Viac na http://bit.ly/1jz4AhB.</p>	<p>Podkritériá: 1.1</p>	<p>MS SR v spolupráci s MV SR</p>
<p>Na základe analýzy potrieb bola identifikovaná nízka úroveň spolupráce verejnej správy verejnej správy so sociálnymi a ekonomickými partnermi, mimovládnyimi organizáciami a občianskou spoločnosťou.</p>		<p>Na dosiahnutie týchto strategických cieľov sa vzťahujú nasledovné opatrenia, ktoré prispievajú k plneniu ex ante kondicionality č. 11:</p> <p>Koncepcia rozvoja občianskej spoločnosti na Slovensku bola schválená uznesením vlády SR č. 68 dňa 22.2.2012 a je dostupná aj v anglickej verzii na http://bit.ly/1dBcNg2 Koncepcia hodnotí stav občianskej spoločnosti na Slovensku a definuje hlavné aktivity na roky 2012 - 2013, z nej prijaté uznesenie vlády SR definuje konkrétne úlohy na roky 2012 - 2013. ÚSV ROS koordinoval implementáciu akčného plánu koncepcie na rozvoj občianskej spoločnosti. Bola vypracovaná hodnotiacia správa, ktorá bude predložená na ďalšom zasadnutí Rady vlády SR pre mimovládne a neziskové organizácie.</p>	<p>Podkritériá: 1.1, 1.2</p>	<p>MV SR (ÚSV ROS) v spolupráci ústrednými orgánmi štátnej správy</p>
		<p>Deklarácie o spolupráci jednotlivých ministerstiev a mimovládnych neziskových organizácií prijaté Radou vlády SR pre mimovládne a neziskové organizácie dňa 25.3.2013. Viac na http://bit.ly/1hOMKt5</p>	<p>Podkritériá: 1.3</p>	<p>MV SR (ÚSV ROS SR) v spolupráci s centrálnymi orgánmi štátnej správy</p>
		<p>Memorandum o porozumení bude obsahovať základné východiskové hodnoty a postoje vo vzťahu k občianskej</p>	<p>Podkritériá:</p>	<p>MV SR (ÚSV ROS SR) v spolupráci</p>

		spoločnosti, princípy vzťahu s organizovanými iniciatívami a mimovládnyimi a neziskovými organizáciami. Vid' http://bit.ly/1aWIBRz . Cieľový termín: 31.10.2014.	1.1, 1.3	s centrálnymi orgánmi štátnej správy
Je nízka efektívnosť preventívnych a represívnych nástrojov na zníženie daňových prietahov podvodom vo výbere DPH . Ďalej existuje neefektívnosť procesov súvisiacich s výberom daní a cla.	<p>Na dosiahnutie týchto strategických cieľov sa vzťahujú nasledovné opatrenia, ktoré prispievajú k plneniu ex ante kondicionality č. 11:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zlepšenie výberu daní a cla, • Zjednotenie výberu daní a cla s výberom poistných odvodov, • Zjednodušenie plnenia daňových a odvodových povinností pre klientov finančnej správy, • Zníženie administratívnej záťaže pre občanov a podnikateľov. <p>Koncepcia reformy daňovej a colnej správy s výhľadom zjednotenia výberu daní, cla a poistných odvodov je dostupná na http://bit.ly/1asJEF2</p> <p>Koncepcia reformy daňovo – odvodového systému je dostupná na http://bit.ly/1aWm0U4</p> <p>Koncepcia zjednotenia výberu daní a cla s výberom odvodov – 2. fáza UNITAS II. Je spracovaný návrh koncepcionálneho zámeru, ktorý ešte bude rozpracovaný. Koncepcia zjednotenia výberu daní, cla a poistných odvodov nebola s ohľadom na vyťaženosť, pripravenosť a kapacitné možnosti dotknutých organizácií predložená na schválenie. Nový cieľový termín nebol stanovený.</p> <p>Implementácia projektov súvisiacich s realizáciou reformných zámerov programu UNITAS je realizovaná v zmysle schválených koncepcionálnych zámerov a zároveň je súčasťou „Koncepcie rozvoja finančnej správy“. K 1.1.2014 bola implementovaná 1.fáza projektu elektronickej komunikácie finančnej správy s okolím (nasadenie portálu na jednosmernú komunikáciu) v zmysle zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Cieľový termín: 31.12.2016.</p>		MF SR (Finančné riaditeľstvo SR) v spolupráci s MV SR	
			Podkritériá: 1.4	MF SR (Finančné riaditeľstvo SR) v spolupráci s MV SR a Sociálnou poisťovňou
Analýza potrieb poukázala na nedostatočnú spoluprácu verejnej správy na regionálnej a medzinárodnej úrovni , hlavne čo sa týka prípravy na krízové situácie a ich zvládanie. Preto je potrebná a plánuje sa zvýšená spolupráca medzi verejnou správou naprieč regiónmi a EÚ.	<p>Na dosiahnutie týchto strategických cieľov sa vzťahujú nasledovné opatrenia, ktoré prispievajú k plneniu ex ante kondicionality č. 11:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Posilňovanie cezhraničnej a nadnárodnej spolupráce so susedskými inštitúciami verejnej správy, učenie sa na základe príkladov dobrej praxe a výmene informácií, čo prispeje k vyššej efektívnosti • Vytváranie podmienok pre poskytovanie vzájomnej pomoci v prípade krízových situácií • Zvýšenie účinnosti a spoľahlivosti procesov cezhraničnej spolupráce v oblasti riadenia cezhraničných mimoriadnych udalostí • Zjednodušenie a racionalizácia postupov a činností v oblasti riadenia krízových situácií na hraničných priechodoch <p>Schválené bilaterálne a multilaterálne zmluvy a dohody zamerané na podporu susedských vzťahov medzi orgánmi verejnej správy v rámci cezhraničnej spolupráce pri poskytovaní vzájomnej pomoci v prípade krízových situácií. Systémové opatrenia, ktorých cieľom je vytvoriť štandardy riadenia ako súhrn krízových opatrení a postupov k riešeniu krízových javov vrátane obsahu akčných plánov, všeobecných plánov, typových činností záchranných zložiek, typových plánov, operačných plánov a krízových plánov v nadväznosti na vnútorné a vonkajšie havarijné plány a plány definované vo všeobecne záväzných právnych predpisoch, ktoré integrujú široké spektrum orgánov od zložiek IZS až po orgány štátnej správy a samosprávy.</p>		Podkritériá: 1.1, 1.3	MV SR

		V súlade s dohodami o cezhraničnej spolupráci pri poskytovaní vzájomnej pomoci v prípade krízových situácií, konkrétnych postupov a činností riadenia a koordinácie opatrení vykonávaných v rámci týchto dohôd sú definované. Viac na http://bit.ly/HTu6AG			
<p>2. Vývoj systémov riadenia kvality</p> <p>Podkritériá:</p> <p>2. 1. Existuje hodnotenie potrieb relevantných aktérov (záujmových strán), vrátane občianskej spoločnosti, zástupcov zamestnávateľov, a iných aktérov (sociálni partneri, MVO), a existujú ciele zlepšiť ich poskytovanie prostredníctvom systémov riadenia kvality (QMS: hlavné medzery, hlavné potreby, hlavné praktiky a použité modely).</p> <p>2. 2. Existuje zoznam opatrení týkajúci sa zavedenia a používania už zavedených systémov riadenia kvality (QMS) udržateľným spôsobom.</p>	Keďže MV SR nemalo v minulosti OP, neexistuje objektívny systém ukazovateľov kvality (QMS).	<p>Na dosiahnutie týchto strategických cieľov sa vzťahujú nasledovné opatrenia, ktoré prispievajú k plneniu ex ante kondicionality č. 11:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vývoj a implementácia objektívneho systému ukazovateľov kvality a výkonnosti štátnej správy • Elektronický systém systematického zberu informácií o výkonoch a nákladoch úradov • Aplikácia nového modelu riadenia a kontroly • Zaviesť systém riadenia kvality interných výkonov so zameraním na colnú oblasť. <p>MV SR má pilotný projekt: „Systém riadenia a monitorovania kvality“ je v procese nastavenia parametrov sledovania kvality výkonu miestnej štátnej správy. MV SR plánuje použiť model CAF respektíve alternatívne iné modely QMS. Proces mapovania už prebieha a zoznam aktivít na zavedenie modelov QMS pripravený. Cieľový termín : 30.06.2014.</p>	2. Splnené	MV SR	
	Neexistencia implementácie systémov manažmentu kvality (QMS) bola identifikovaná.	Základné východiská reformy verejnej správy v Slovenskej republike obsahujú záväzok zavádzania systémov riadenia kvality (QMS) vo verejnej správe.	Národný program kvality SR na obdobie rokov 2013 – 2016 Bol prijatý vládou SR v októbri 2013. Jeden z deviatich prioritných sektorov je orientovaný na posilnenie kvality verejnej správy cez implementáciu QMS vo verejnej správe – napr. CAF, ISO, EFQM, alebo benchmarking. Viac informácií na http://bit.ly/1eeXCPG .	Podkritériá: 2.1, 2.2	MV SR v spolupráci s MŠVVŠ SR, MDVRR SR, MŽP SR, MO SR, MPSVR SR, MK SR, MF SR, MZVEZ SR, MH SR, MS SR, MZ SR, PPVI, ÚV SR, ÚVO SR, ÚGKK SR, ÚSV ROS, ÚSVRK, ZMOS, SK8
			Realizácia projektu „Implementácia systému kvality výkonov vo finančnej správe“ a zabezpečenie SW nástroja, školení, konzultácií, workshopov je súčasťou „Konceptie rozvoja finančnej správy“. Cieľový termín : 31.12.2015.	Podkritériá: 2.1	MF SR (Finančné riaditeľstvo SR) v spolupráci s MV SR
3. Zjednotené akcie na zjednodušenie a racionalizáciu	Existuje mnoho rôznych portálov, web stránok a fragmentovaných	Na dosiahnutie týchto strategických cieľov sa vzťahujú nasledovné opatrenia, ktoré prispievajú k plneniu ex ante kondicionality 11.1: <ul style="list-style-type: none"> • Zjednodušiť a racionalizovať administratívne procesy pre občana a podnikateľa, tým že môže vybaviť 	3. Splnené		

<p>administratívnych postupov</p> <p>Podkritériá:</p> <p>3. 1. Hlavné potreby a ciele týkajúce sa zjednodušovania a racionalizácie administratívnych postupov boli identifikované.</p> <p>3. 2. Existujú zjednotenú opatrenia pre zjednodušenie a racionalizáciu administratívnych postupov, vrátane elektronických služieb (eGov)</p> <p>3. 3. Existuje procedúra na hodnotenie administratívnej záťaže, ktorá je súčasťou tvorby národných politík / zákonov.</p>	<p>informačných zdrojov, ktoré občan alebo podnikateľ musí navštíviť na to aby získal prístup k službám verejnej správy. Ďalej, systémy a metodológie v SR na prístup ku kvalitným službám poskytovaných štátnou správou nie sú implementované a existuje nedostatok transparentnosti. Neprehľadnosť v právnych predpisoch. Nedostatok systematických riešení pre administratívnu záťaž. Je potrebné systematické sledovanie a vyhodnocovanie administratívnej záťaže. Znižovanie zbytočnej administratívnej záťaže a duplicity informačných tokov.</p>	<p>celú agendu na jednom mieste.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vytvorenie systému tzv. „front office“ a „back office“. • Priblíženie výkonu štátnej správy občanom a podnikateľom pomocou zvýšenej dostupnosti • Lepšia regulácia a hodnotenie dopadov <p>MV SR momentálne buduje kontaktné miesta. Projekty sa zrealizovali na Okresnom úrade Nitra a na Okresnom úrade Galanta. Vybudovanie ďalších klientskych centier je plánované na rok 2014. Cieľový termín: 31.12.2014.</p> <p>Aktualizovaná Jednotná metodika na posudzovanie vybraných vplyvov s cieľom merania a znižovania administratívneho zaťaženia podnikateľských subjektov a hodnotenie legislatívnych návrhov. Viac informácií je dostupných na http://bit.ly/1cmrSF4</p> <p>Vytvorenie analytického Centra lepšej regulácie, ktoré bude zodpovedné za systematické hodnotenie vplyvov regulácie na podnikateľské prostredie – Regulatory Impact Assessment (RIA). Toto zároveň posilní analytické kapacity v danej oblasti a povedie k zjednodušeniu a racionalizácii administratívnych postupov. Hodnotenie legislatívy a jej vplyvu na malé a stredné podniky (MSP) bude vykonávané prostredníctvom MSP testu.</p> <p>Vytvorenie databázy právnych predpisov a z nich vyplývajúcich informačných povinností, ktoré vytvárajú administratívnu záťaž pre podnikateľské subjekty.</p> <p>Správa o stave podnikateľského prostredia v SR bola prijatá uznesením vlády SR č. 153 z 3.4.2013 a uvádza opatrenia na zlepšenie podnikateľského prostredia, vrátane opatrení na zníženie administratívneho záťaže. Opatrenia sa každoročne vyhodnocujú. Viac informácií na http://bit.ly/1cY2iE1</p> <p>V spolupráci s Republikovou úniou zamestnávateľov bol spustený webový portál, prostredníctvom ktorého môžu podnikatelia poukázať a upozorniť na administratívnu náročnosť a administratívne duplicity vyplývajúce z legislatívy. Viac informácií je na http://bit.ly/1gFqhuT</p>	<p>Podkritériá:</p> <p>3.1, 3.2, 3.3, 3.4</p>	<p>MV SR v spolupráci s ústrednými orgánmi štátnej správy</p> <p>MH SR</p> <p>MH SR (NARMSP) v spolupráci s MV SR</p> <p>MH SR</p> <p>MH SR</p>
<p>3. 4. Existuje pravidelné preskúmanie administratívnej záťaže, ktorého výsledkom je akčný plán (zoznam zákonov</p>	<p>Neefektívne procesy verejného obstarávania.</p>	<p>MV SR zodpovedalo za novelizáciu zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a o zmene zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov – účinnosť k 1.7.2013. Viac informácií je dostupných na http://bit.ly/1ie8Se1 a http://bit.ly/1hJJAHp</p> <p>Rada úradu pre verejné obstarávanie bola vytvorená v roku 2013 a posilní nezávislosť rozhodovania a pri podávaní sťažností .</p> <p>Kapacity a rozpočet ÚVO boli posilnené aby bolo možné vytvoriť vhodné mechanizmy, školenia a budovanie kapacít , čo sa týka verejného obstarávania. Úrad pre verejné obstarávanie je preto zodpovedným orgánom v tejto oblasti.</p>	<p>Podkritériá:</p> <p>3. 1, 3.2, 3.3</p>	<p>ÚVO v spolupráci s MV SR</p>

<p>ktoré najviac administratívne zaťažujú občanov a podnikateľov) vrátane korekčných opatrení.</p>	<p>Neefektívnosť administratívnych postupov v oblasti finančnej správy. Neefektívnosť v oblasti boja proti daňovým a colným podvodom. Čiastočná centralizácia, koncentrácia a špecializácia výkonu procesov v daňovej oblasti. Vysoká úroveň zaťaženia fyzických a právnických osôb.</p>	<p>MV SR je pripravené spolupracovať s ÚVO na budovaní politik v tejto oblasti.</p> <p>Na dosiahnutie týchto strategických cieľov sa vzťahujú nasledovné opatrenia, ktoré prispievajú k plneniu ex ante kondicionality č. 11:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eliminovať korupciu vo verejnej správe zvýšenou efektívnosťou • Zavedenie potrebných technických opatrení systému inšpekčnej činnosti a vnútornej kontroly. <p>Akčný plán boja proti daňovým podvodom. Viac informácií je dostupných na http://bit.ly/IX6RW5</p> <p>Koncepcia rozvoja finančnej správy bola dňa 12.11.2013 schválená poradou vedenia Finančnej správy. Cieľom je zaviesť zmeny v systéme riadenia a organizácii finančnej správy cez realizáciu niekoľkých projektov. Ukončenie pilotnej časti projektu spoločných kontaktných miest so Slovenskou poštou (SKM) a zúženie pôsobenia SKM. Jedným z projektov MF SR posilní bezpečnosť hraničných priechodov za colnú oblasť. Finančné riaditeľstvo SR postupne plánuje obnovu technických zariadení na hraničných priechodoch, ktorých úlohou bude urýchliť a zjednodušiť colné kontroly vykonávané na hraničných priechodoch, čím sa zabezpečí postupné zvýšenie priepustnosti, kapacity a efektivity výkonu služby na hraničných priechodoch. Za týmto účelom budú do procesu verejného obstarávania postupne predkladané návrhy na nákup nových zariadení a technológií. Ďalší projekt si kladie za cieľ odstrániť korupciu a iné vnútorné riziká finančnej správy. Ďalší vybuduje call centrum a kontaktné centrum a komunikačný kanál „Live Agent“. Koncepcia bude tiež spracovávať dokončenie vzdelávacieho systému určeného pre zamestnancov finančnej správy. Nakoniec, jeden z projektov vytvorí systémy pre analýzu dát, sledovanie a hodnotenie výkonu finančnej správy a vykonávanie súvisiacich informačných systémov (DWH, atď.).</p> <p>V súvislosti so zmenami v systéme riadenia a organizovania finančnej správy boli v rámci pilotného projektu so Slovenskou poštou zriadené 4 spoločné kontaktné miesta daňových úradov na prevádzkach Slovenskej pošty (SKM). V rámci 4. etapy projektu bolo ku dňu 22.8.2013 vyhodnotenú zavedenie SKM na základe efektivity ich výkonu a spokojnosti klientov. Na základe výsledkov vyhodnotenia a schváleného návrhu bolo ukončené pôsobenie jednej z prevádzok a zredukované pôsobenie ostatných troch. Zároveň v zmysle prijatého návrhu sa koncepcia SKM nebude rozširovať na ďalšie kontaktné miesta daňových úradov. Boli realizované viaceré prípady v rámci projektu „daňová kobra“ a iniciované ďalšie prípady, kde sa začína konanie. Zintenzívnila sa spolupráca zainteresovaných odborných útvarov finančnej správy (Kriminálneho úradu finančnej správy, Sekcie daňovej a colnej, Sekcie colných úradov a Sekcie daňových úradov) pri daňových kontrolách, boli iniciované viaceré rozsiahle kontrolné akcie v oblasti minerálnych olejov a v oblasti elektronických registračných pokladní.</p> <p>V oblasti boja proti podvodom došlo v mesiacoch jún – august 2013 k odhaleniu a zabráneniu únikom na výše 1800 elektronických registračných pokladníc, ktorým bol odňatý certifikát. Pri minerálnych olejoch bola odhalená ilegálna technológia. Zlepšila sa IT podpora pri výkone činností Kriminálneho úradu finančnej správy zakúpením 57 ks PC.</p> <p>Bola zrealizovaná spolupráca KÚFS s príslušnými orgánmi Poľskej republiky na nových prípadoch týkajúcich sa minerálnych olejov a dovozu tovaru z tretích krajín. Taktiež sa realizovali školiace aktivity s EUROPOLOM.</p> <p>Koncepcia má tiež za cieľ eliminovať korupciu a ďalšie vnútorné riziká finančnej správy, dobudovať technickú podporu systému inšpekčnej činnosti a vnútornej kontroly a zaviesť príslušné technické opatrenia. Finančná správa (Sekcia inšpekcie a vnútornej kontroly) plní uvedenú úlohu prostredníctvom čiastkových doplnkov k Programu boja proti korupcii. Porada vedenia sa uskutočnila dňa 14.7.2013, na ktorej bola predložená správa o realizácii konkrétnych opatrení k uvedenému programu.</p> <p>MF SR pracuje na Koncepcii rozvoja finančnej správy a jedným z cieľov je vybudovanie callcentra, kontaktného centra a komunikačného kanálu „Live agent“. V auguste 2013 bola nainštalovaná aplikácia komunikačného</p>	<p>Podkritériá: 3.1, 3.2, 3.3, 3.4</p>	<p>MF SR (Finančné riaditeľstvo SR) v spolupráci s MV SR</p> <p>MF SR (Finančné riaditeľstvo SR) v spolupráci s MV SR</p>
--	---	---	--	---

		<p>kanála Live-agent pre elektronickú komunikáciu s verejnosťou v oblasti daní a účtovníctva. V rámci prípravných prác na dobudovaní call centra na poskytovanie komplexných informácií pre verejnosť bol nainštalovaný na nový portál finančnej správy nový komunikačný kanál Live-agent, prostredníctvom ktorého bude od 1.1.2014 zabezpečená elektronická komunikácia s verejnosťou v oblasti všetkých druhov daní a technickej podpory pri elektronickom doručovaní dokumentov. Cez tento kanál bude zabezpečená aj online komunikácia v oblasti technickej podpory a v oblasti dane z príjmov fyzických osôb. V súčasnosti sa spracováva znalostná databáza v oblasti daní, ktorá bude zverejnená na novej webovej stránke finančnej správy a bude verejnosti poskytovať informácie týkajúce sa všetkých daňových povinností. Bol spracovaný obsah nového internetového portálu finančnej správy. V rámci budovania callcentra bola informačná linka finančnej správy rozšírená od 1.1.2014 aj o oblasť dane z motorových vozidiel a oblasť používania elektronická registračná pokladnica, ako aj o oblasť poskytovania informácií pre obce v súvislosti s nahlasovaním vydaných povolení pre trhové miesta. V súčasnosti prebiehajú prípravné práce na rozšírení poskytovania informácií cez aplikáciu Live-agent aj v oblasti ciel a spotrebných daní.</p>		
		<p>MF SR implementuje projekt elektronickej komunikácie finančnej správy s okolím v zmysle zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.</p> <p>1.fáza projektu elektronickej komunikácie finančnej správy s okolím v zmysle zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov bola implementovaná k 1.1.2014 (nasadenie portálu na jednosmernú komunikáciu) Cieľový termín : 31.12.2014.</p>	<p>Podkritériá: 3.1</p>	<p>MF SR (Finančné riaditeľstvo SR) v spolupráci s MV SR</p>
		<p>Implementácia automatizácie colných a komunikačných procesov v súlade s MASP (Multiannual Strategic Plan), MCC (Modernised CustomCodex), UCC (Unified Customs Code), EMCS (Excise Movement Control System) a Colným kódexom Únie číslo 952/201. Cieľový termín : 1.6.2016.</p>	<p>Podkritériá: 3.1</p>	<p>MF SR (Finančné riaditeľstvo SR) v spolupráci s MV SR</p>
<p>4. Vývoj a vykonávanie stratégií a politik ľudských zdrojov, ktoré zahŕňajú identifikované hlavné nedostatky v tejto oblasti</p> <p>Podkritériá: 4. 1. Hlavné potreby/medzery a ciele (úlohy a míľniky) vo vzťahu na budovanie a implementáciu riadenia ľudských zdrojov vo verejnej</p>	<p>Absencia analytických kapacít vo verejnej správe a nevyhovujúci stav systému riadenia ľudských zdrojov vo verejnej správe.</p>	<p>Na dosiahnutie týchto strategických cieľov sa vzťahujú nasledovné opatrenia, ktoré prispievajú k plneniu ex ante kondicionality č. 11:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Posilniť analytické kapacity vo verejnej správe a budovanie kapacít, • Zaviesť jednotný systém riadenia ľudských zdrojov (RLZ) vo verejnej správe a stabilizovať LZ, • Zaviesť moderný systém vzdelávania, vrátane budovania zručností a kompetencií zamestnancov, • Nastaviť motivačné prvky vo verejnej správe s prepojením na kariérny rast, • Zaviesť jednotnú stratégiu a systém RLZ vo verejnej správe na stabilizáciu LZ. <p>MV SR implementuje Národný projekt budovania kapacít a zlepšenia efektivity verejnej správy SR. Projekt sa uskutočňuje v spolupráci s OECD. Reaguje na problematiku a neefektívne fungovanie niektorých oblastí verejnej správy.</p> <p>Projekt nadväzuje na prebiehajúcu reformu verejnej správy, ktorá má horizontálne prispieť k zvýšeniu kvality jej fungovania. Tento projekt kladie dôraz na tvorbu dlhodobej stratégie v oblasti manažmentu ľudských zdrojov, bude viesť k optimalizácii a racionalizácii verejnej správy a povedie k finančným úsporám. Verejná správa taktiež pociťuje nedostatok analytických kapacít, ktoré by prispeli k úspešnosti štrukturálnych reforiem. Projekt v širokej miere prispeje k naplneniu ex-ante kondicionality 11.1. OECD výrazným spôsobom posilní odbornú stránku reformy a napomôže preneseniu know-how OECD do slovenských podmienok. Cieľový termín : 31.12.2014.</p> <p>„Budovanie odborných kapacít MF SR a ďalších organizácií verejnej správy v Bratislavskom samosprávnom kraji“ V rámci rezortov MF SR, MŽP SR, MPSVR SR, MDVRR SR, MZ SR, MŠVVŠ SR sú vytvorené analytické kapacity, v</p>	<p>4.Nesplnené</p> <p>Podkritériá: 4.1, 4.2</p>	<p>MV SR (ÚSV ROS) v spolupráci s ÚV SR</p>
			<p>Podkritériá: 4.1, 4.2</p>	<p>MF SR v spolupráci s MV SR, MH SR,</p>

<p>správe boli identifikované</p> <p>4. 2. Existujú nástroje na tvorbu a implementáciu stratégie a politik riadenia ľudských zdrojov</p>		<p>ich posilňovaní sa bude pokračovať. Analytické kapacity na ostatných ústredných orgánoch štátnej správy budú dobudované.</p> <p>Uvedené rezorty sú partnermi pripravovaného projektu „Budovanie odborných kapacít MF SR a ďalších organizácií verejnej správy v Bratislavskom samosprávnom kraji,“ ktorého gestorom a zároveň aj žiadateľom o NFP je MF SR – Inštitút finančnej politiky. Prípravovaný projekt bude implementovaný prostredníctvom jednej hlavnej aktivity, ktorej obsahom je účasť zamestnancov na stážach a ďalších podujatiach organizovaných, resp. poskytovaných najprestížnejšími inštitúciami v oblasti analýz, tvorby a hodnotenia hospodárskych politik na medzinárodnej úrovni. V prvej fáze projektu bude detailne dopracovaná analýza potrieb, na základe ktorej bude finalizovaný výber účastníkov projektu. V ďalšej fáze bude prebiehať samotná účasť cieľovej skupiny na vybraných stážach a ďalších podujatiach, pričom pre zabezpečenie efektívnosti celého procesu bude na tieto činnosti obstaraná agentúra, ktorá zabezpečí všetky potrebné činnosti súvisiace s účasťou na uvedených podujatiach. Cieľový termín : október 2015.</p>		<p>MPSVR SR, MDVRR SR, MZ SR, MŠVVŠ SR</p>
		<p>Príprava novelizácie zákona o štátnej službe a príprava jednotnej stratégie RLZ (panel expertov ÚV SR).</p> <p>Projekt OECD na MV SR poskytne analýzu hlavných nedostatkov v riadení ľudských zdrojov ako aj odporúčania. V rámci uvedeného projektu experti OECD doručili analytickú správu na problematiku riadenia ľudských zdrojov na Slovensku, ktoré boli zaslané príslušným rezortom. Dňa 10.12.2013 sa v Bratislave uskutočnil workshop zameraný na problematiku riadenia ľudských zdrojov v SR vo verejnej správe.</p> <p>ÚV SR bude participovať na projekte OECD a MV SR: „Národný projekt budovania kapacít a zlepšenia efektivity verejnej správy“, ktorého cieľom je poskytnutie analýzy hlavných nedostatkov v riadení ľudských zdrojov, ako aj odporúčaní pre ich riešenie. Postavenie ÚV SR bude v pozícii subpartnera – priameho užívateľa, najmä v kľúčovej oblasti riešenia problematiky verejnej správy, a to prostredia štátnej služby. Špecifickým cieľom projektu bude vytvorenie inštitútu pre stabilizáciu, profesionalizáciu a depolitizáciu štátnej služby. ÚV SR bude participovať v riadiacom výbore projektu, bude gestorom podvýboru pre segment štátnej služby, ktorý vytvorí neformálny priestor ako koordinačnej platformy pre diskusiu o modeloch, prostredie pre komunikáciu so všetkými zainteresovanými stranami, analýzy, štúdie a poradenstvo pre reformu štátnej služby, porovnaním legislatívy, postupov a metodiky. Dôvodom je, aby reforma a pripravovaná legislatíva, vrátane aplikačnej praxe, bola v súlade so zásadami pre rozvoj stabilnej, profesionálnej a politicky neutrálnej štátnej služby, bude riešiť najmä tematiku výberu, odbornosti, stabilizácie, hodnotenia, rastu a vzdelávania zamestnancov štátnej služby.</p> <p>Obe vyššie uvedené činnosti budú začlenené do národnej reformy verejnej správy, ktorá poskytne rámec pre vývoj a zavádzanie jednotnej politiky riadenia ľudských zdrojov pre verejnú správu.</p> <p>Jednotná stratégia RLZ je v procese príprav.</p>	<p>Podkritériá: 4.1</p>	<p>ÚV SR v spolupráci s MV SR</p>
		<p>Novelizácia zákona č. 400/2009 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Viac na http://bit.ly/1762VM8 . Od 1.11.2013 prešla kompetencia v oblasti štátnozamestnaneckých vzťahov a právnych vzťahov pri výkone práce vo verejnom záujme z MPSVR SR na ÚV SR na základe zákona č. 313/2013 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov, ktorý bol schválený NR SR dňa 13.9.2013. Cieľový termín : 2015.</p> <p>MPSVR SR vykonalo v období január až február 2013 prieskum problémov pri uplatňovaní zákona č. 400/2009 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v podmienkach služobných úradov na rôznych stupňoch riadenia a výkonu štátnej správy a vykonávania štátnych záležitostí , s cieľom zozbierať podklady k novele zákona, ktorá by odstránila aplikačné problémy v praxi.</p> <p>ÚV SR v spolupráci s MPSVR SR a MV SR zorganizoval v roku 2013 dotazníkový prieskum medzi vybranou skupinou 46 815 štátnych zamestnancov. Hlavným cieľom prieskumu bolo získať obraz o súčasnom stave štátnej</p>	<p>MPSVR SR do 31.10.2013</p> <p>ÚV SR od 1.11.2013</p> <p>Podkritériá: 4.1, 4.2</p>	<p>ÚV SR v spolupráci s MV SR</p>

		<p>služby, identifikovať systémové a procesné chyby v riadení ľudských zdrojov tak, aby bolo možné pripraviť reformu štátnej služby v súlade so zásadami pre rozvoj stabilnej, profesionálnej a politicky neutrálnej verejnej správy.</p> <p>Na dosiahnutie týchto strategických cieľov sa vzťahujú nasledovné opatrenia, ktoré prispievajú k plneniu ex ante kondicionality č. 11:</p> <ul style="list-style-type: none"> Podpora a zefektívnenie vzájomnej spolupráce v odbornej príprave a v ďalšom vzdelávaní príslušníkov záchranných zložiek <p>Schválenie bilaterálnej a multilaterálnej zmluvy a dohody zamerané na podporu susedských vzťahov medzi orgánmi verejnej správy v rámci cezhraničnej spolupráce pri poskytovaní vzájomnej pomoci v prípade krízových situácií. V súvislosti s posilňovaním cezhraničných a nadnárodných aspektov bezpečnosti sa uskutočňuje systematická vzájomná spolupráca v odbornej príprave a v ďalšom vzdelávaní príslušníkov záchranných zložiek.</p>		
		<p>Na dosiahnutie týchto strategických cieľov sa vzťahujú nasledovné opatrenia, ktoré prispievajú k plneniu ex ante kondicionality č. 11:</p> <ul style="list-style-type: none"> Vytvorenie jednotného celoživotného systému vzdelávania verejnej správy, Modernizácia vzdelávacieho procesu. <p>Zákon č. 568/2009 Z. z. o celoživotnom vzdelávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 315/2012 Z. z. Viac na http://bit.ly/1765cHb Je to zákon o celoživotnom vzdelávaní, ktorý upravuje</p> <p>a) celoživotné vzdelávanie, v ktorom ďalšie vzdelávanie nadväzuje na stupeň vzdelania dosiahnutý v školskom vzdelávaní, b) akreditáciu vzdelávacích programov ďalšieho vzdelávania, c) pravidlá a postupy overovania a uznávania výsledkov ďalšieho vzdelávania zamerané na nadobudnutie čiastočnej kvalifikácie a úplnej kvalifikácie, d) národnú sústavu kvalifikácií, e) informačný systém ďalšieho vzdelávania, f) systém monitorovania a prognózovania vzdelávacích potrieb ďalšieho vzdelávania, g) kontrolu dodržiavania podmienok akreditácie a dodržiavania.</p>	Podkritériá: 4.1	MV SR
<p>5. Rozširovanie zručností na všetkých úrovniach</p> <p>Podkritériá:</p> <p>5. 1. Potreby a ciele vo vzťahu na vzdelávanie úradníkov s ohľadom na plánované zlepšenia/reformy boli identifikované</p> <p>5. 2. Existuje plán na rozvoj schopností na všetkých úrovniach profesionálnej hierarchie vnútri verejných inštitúcií, vrátane posúdenia organizačného učenia a znalostného manažérstva</p> <p>5. 3. Boli zabezpečené zodpovedajúce organizácie, školiace inštitúcie and potrebné</p>	<p>Existuje nedostatok uceleného systému vzdelávania a možností celoživotného vzdelávania vo verejnej správe na zlepšenie zručností štátnych zamestnancov .a existujú nezrovnalosti so vzdelávacími možnosťami v jednotlivých inštitúciách verejnej správy.</p>	<p>Na dosiahnutie týchto strategických cieľov sa vzťahujú nasledovné opatrenia, ktoré prispievajú k plneniu ex ante kondicionality č. 11:</p> <ul style="list-style-type: none"> Vytvorenie jednotného celoživotného systému vzdelávania verejnej správy, Modernizácia vzdelávacieho procesu. <p>Zákon č. 568/2009 Z. z. o celoživotnom vzdelávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 315/2012 Z. z. Viac na http://bit.ly/1765cHb Je to zákon o celoživotnom vzdelávaní, ktorý upravuje</p> <p>a) celoživotné vzdelávanie, v ktorom ďalšie vzdelávanie nadväzuje na stupeň vzdelania dosiahnutý v školskom vzdelávaní, b) akreditáciu vzdelávacích programov ďalšieho vzdelávania, c) pravidlá a postupy overovania a uznávania výsledkov ďalšieho vzdelávania zamerané na nadobudnutie čiastočnej kvalifikácie a úplnej kvalifikácie, d) národnú sústavu kvalifikácií, e) informačný systém ďalšieho vzdelávania, f) systém monitorovania a prognózovania vzdelávacích potrieb ďalšieho vzdelávania, g) kontrolu dodržiavania podmienok akreditácie a dodržiavania.</p>	1. Splnené	MŠVVŠ SR v spolupráci s MV SR
		<p>MV SR momentálne buduje systém vzdelávania vo verejnej správe a pracuje na vzdelávacích programoch.. Cieľový termín : 31.12.2014</p>	Podkritériá: 5.1, 5.2, 5.3	MV SR
		<p>Materiál „Návrh opatrení na zabezpečenie plnenia odporúčaní prijatých pre Slovenskú republiku Pracovnou skupinou OECD pre úplatkárstvo v medzinárodných obchodných transakciách“ bol schválený uznesením vlády SR č. 137/2013 (úloha C.22.). V súvislosti s plnením úlohy C.22. z uznesenia vlády SR č. 137/2013 sa uskutočňujú semináre za účelom zvyšovania právneho vedomia v oblasti prevencie korupcie a boja proti korupcii pre zamestnancov štátnej správy za účasti lektorov z rôznych oblastí verejnej správy v SR.</p>	Neustále hodnotenie výkonu k 31.05 kalendárneho roka.	ÚV SR v spolupráci s MV SR, MS SR, MF SR, Generálny prokurátor SR, ÚVO SR, MZVEZ SR, MH SR
		<p>Analýza súčasného stavu, nastavenie žiaduceho stavu, definícia vzdelávacích potrieb na úrovni „front office“ služieb. Cieľový termín : 30.12.2014.</p>	Podkritériá: 5.1, 5.2, 5.3	MV SR v spolupráci s MPSVR SR
		<p>Schválené bilaterálne a multilaterálne zmluvy a dohody zamerané na podporu susedských vzťahov medzi orgánmi verejnej správy v rámci cezhraničnej spolupráce pri poskytovaní vzájomnej pomoci v prípade krízových situácií.</p>	Podkritériá: 5.1, 5.2, 5.3	MV SR

<p>procedúry, ktoré vytvárajú predpoklady pre realizáciu plánu</p>		<p>V rámci rozširovania zručností na všetkých úrovniach sa kladie dôraz v súvislosti s posilňovaním cezhraničných a nadnárodných aspektov bezpečnosti hlavne na zdokonaľovanie jazykovej vybavenosti, riadiacich schopností a zručností. Udržiavajú sa priame vzájomné vzťahy medzi inštitúciami odbornej prípravy a vzdelávania, napomáha sa výmene inštruktorov, prednášateľov a špecialistov, spolupracuje sa pri financovaní odbornej prípravy a výcviku, napomáha sa pri vzájomnej výmene učebnej látky a materiálnych prostriedkov na základe reciprocity, ako aj skúseností týkajúcich sa ochrany a záchrany.</p>		
		<p>Dobudovanie systému vzdelávania zamestnancov finančnej správy - zabezpečenie rozvoja ľudských zdrojov. Cieľový termín : 31.12.2016 (I. fáza).</p>	<p>Podkritériá: 5.1, 5.2, 5.3</p>	<p>MF SR (Finančné riaditeľstvo SR) v spolupráci s MV SR</p>
<p>6. Vývoj postupov a nástrojov na monitorovanie a hodnotenie</p> <p>Podkritériá:</p> <p>6. 1. Potreby a ciele pre vytvorenie a rozvoj monitorovania a hodnotenia (dopadov verejných politík) boli identifikované</p> <p>6. 2. Existujú postupy a nástroje pre monitorovanie a hodnotenie</p> <p>6. 3. Boli identifikované vhodné indikátory, vrátane východiskových hodnôt</p>	<p>Vzhľadom na komplexnosť organizácie systému štátnej správy, mnoho krát dochádza k duplicitám procesov. Absentujú údaje o kvalite, financovaní a personálnom zabezpečení výkonu prenesených pôsobností štátnej správy na samosprávne orgány. Ďalej, existuje nedostatok dostupných nástrojov na monitorovanie a hodnotenie cezhraničných zásahov.</p>	<p>Na dosiahnutie týchto strategických cieľov sa vzťahujú nasledovné opatrenia, ktoré prispievajú k plneniu ex ante kondicionality č. 11:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Preverenie stavu výkonu pôsobností štátnej správy prenesených na orgány územnej samosprávy a ich financovania, • Optimalizácia výkonu a financovania prenesených pôsobností a samosprávnych pôsobností, • Optimalizácia štruktúr a procesov ústredných a miestnych orgánov štátnej správy, • Vytvorenie spoločných obecných úradov za účelom skvalitnenia výkonu. pôsobností samosprávnych orgánov, • Zavedenie pravidelného monitorovania výkonu (systém pravidelného zberu údajov a ich vyhodnocovanie). <p>Audit územnej samosprávy - Audit preneseného výkonu štátnej správy a originálnych pôsobností a zabezpečenia ich financovania na úrovni regionálnej a miestnej samosprávy. V súlade s uznesením vlády bola vypracovaná jednotná metodika pre spracovanie auditu. Ministerstvá a ostatné ústredné orgány štátnej správy vykonali audit územnej samosprávy, správu o audite predložili MV SR a MF SR. MV SR spolu s MF SR spracovali súhrnnú správu o audite, ktorá slúži ako východisko k príprave modernizácie územnej samosprávy SR.</p> <p>Audit ústredných orgánov štátnej správy. Cieľový termín : 30.6.2014.</p> <p>Optimalizácia procesov miestnej štátnej správy - audit procesov na úrovni okresných úradov. Cieľový termín : 31.12.2014</p> <p>Na dosiahnutie týchto strategických cieľov sa vzťahujú nasledovné opatrenia, ktoré prispievajú k plneniu ex ante kondicionality č. 11:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lepšia efektívnosť procedúr a nástrojov na monitorovanie a hodnotenie v oblasti cezhraničnej spolupráci <p>Schválené bilaterálne a multilaterálne zmluvy a dohody zamerané na podporu susedských vzťahov medzi orgánmi verejnej správy v rámci cezhraničnej spolupráce pri poskytovaní vzájomnej pomoci v prípade krízových situácií. V rámci vývoja postupov a nástrojov na monitorovanie a hodnotenie sa neustále zefektívňuje súbor postupov a nástrojov na monitorovanie a hodnotenie cezhraničnej spolupráce v oblasti manažmentu cezhraničných mimoriadnych udalostí. V rámci stálych spoločných komisií zriadených v súlade s dohodami o spolupráci a vzájomnej pomoci pri krízových situáciách sa hodnotí organizácia činností súvisiacich s vykonávaním týchto dohôd a riešenie konkrétnych organizačných a technických problémov, ktoré z nich vyplývajú. Určujú sa</p>	<p>6. Nesplnené</p> <p>Podkritériá: 6.1, 6.2. 6.3</p>	<p>MV SR v spolupráci s MF SR a inými orgánmi štátnej správy, ZMOS</p> <p>MV SR</p> <p>MV SR</p> <p>MV SR</p>

		pravidlá vzájomnej komunikácie a spôsobu oznamovania hrozby vzniku alebo vzniku mimoriadnej udalosti.		
		Vybudovanie a implementácia informačných systémov (DWH a pod.) slúžiacich na analýzy dát, monitorovanie a hodnotenie výkonov finančnej správy. Cieľový termín : 31.12.2015.	Podkritériá: 6.1., 6.2., 6.3.	MF SR (Finančné riaditeľstvo SR) v spolupráci s MV SR

B. Všeobecné ex ante kondicionality

Ex-ante kondicionalita	Splnenie ex ante kondicionality: Áno/Nie/Čiastočne	Kritériá plnenia ex ante kondicionality	Splnenie kritérií: Áno/Nie	Odkazy	Vysvetlenie (v prípade vhodnosti)
1. Nediskriminácia Existencia administratívnej kapacity na vykonávanie a uplatňovanie práva Únie v oblasti nediskriminácie a politiky v oblasti EŠIF.	Nie	Opatrenia v súlade s inštitucionálnym a právnym rámcom členských štátov na zapojenie orgánov zodpovedných za podporu rovnakého zaobchádzania so všetkými osobami počas prípravy a vykonávania programov, a to vrátane poskytovania poradenstva o rovnosti v rámci činností spojených s EŠIF.	Nie	Zákon č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov http://www.epi.sk/Main/Default.aspx?Template=~%2FMain%2FTArticles.ascx&LngID=0&zsrlnkId=4654186&phContent=~%2Fzsr%2FShOwRule.ascx&RuleId=14927&pa=13597 Antidiskriminačný zákon (Zákon 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov)) http://www.gender.gov.sk/?page_id=72	V zmysle zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov je za koordináciu štátnej politiky v oblasti rovnosti príležitostí zodpovedné MPSVR SR. Preto v zmysle návrhu PD SR má byť aj za koordináciu horizontálneho princípu rovnosti príležitostí resp. nediskriminácia zodpovedné MPSVR SR. Odbor rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí (ORRRP) je výkonným orgánom pre implementáciu programov a za poskytovanie poradenstva je zodpovedné Slovenské národné stredisko pre ľudské práva (SNSĽP). V zmysle zákona 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) plní túto funkciu SNSĽP. Úlohou Strediska je komplexné pôsobenie v oblasti ľudských práv a základných slobôd. Svoju činnosť SNSĽP zameriava na oblasti: monitorovania a hodnotia dodržiavania ľudských práv a dodržiavanie zásady rovnakého zaobchádzania podľa antidiskriminačného zákona, uskutočňovanie výskumov a prieskumov na poskytovanie údajov oblasti ľudských práv a základných slobôd, vrátane práv dieťaťa, zabezpečenia právnej pomoci obetiam diskriminácie a prejavov intolerancie. V súčasnosti sa pripravujú opatrenia na zvýšenie efektivity spomínaného strediska. Existencia plánu konzultovania a zapojenia orgánov zodpovedných za boj proti diskriminácii a konkrétne kroky na uľahčenie aktívneho zapojenia národného orgánu pre

					<p>rovnosť.</p> <p>Občianske spoločnosti budú zastupovať rodovú rovnosť, nediskrimináciu a osoby so zdravotným postihnutím prostredníctvom svojich reprezentatívnych organizácií ako napr. Národná rada občanov so zdravotným postihnutím v SR, Občianske združenie Myslím–centrum kultúry Nepočujúcich, o. z., Občianske združenie Otvorme dvere, otvorme srdcia, Občianske združenie Život s autizmom-LTK, Organizácia muskulárnych dystrofikov v SR, Slovenský Červený kríž, Združenie na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím v SR.</p> <p>Výbor pre rodovú rovnosť je stálym odborným orgánom Rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť pre otázky týkajúce sa rodovej rovnosti a pre oblasť implementácie Dohovoru o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien, ďalších medzinárodných dohovorov ukladajúcich povinnosť eliminovať diskrimináciu z dôvodu pohlavia a rodu a legislatívy EÚ v tejto oblasti. Výbor plní funkciu konzultatívneho orgánu vo veciach rodovej rovnosti v zmysle Ústavy SR, kde členovia sú zástupcovia štátnej správy, odborných inštitúcií a tretieho sektora..</p> <p>Ďalší zoznam a adresár spolupracujúcich mimovládnych organizácií v SR venujúcich sa právam žien a rodovej rovnosti je dostupný na webovom sídle odboru: http://www.gender.gov.sk/?page_id=347</p>
		Opatrenia na zabezpečenie odbornej prípravy pre zamestnancov orgánov zapojených do riadenia a kontroly EŠIF v oblasti práva a politiky Únie v oblasti nediskriminácie.	Nie		<p>Vypracovanie stratégie školenia a informovania zamestnancov zapojených do využívania fondov (vrátane hodnotiteľov) a následné podanie projektu z OP TP na finančné zabezpečenie školení; predpokladaný termín do 15. 2. 2014.</p>
2. Rodové otázky	Existencia administratívnej kapacity na vykonávanie a uplatňovanie práva a politiky Únie týkajúcich sa rodovej rovnosti v oblasti EŠIF.	Opatrenia v súlade s inštitucionálnym a právnym rámcom členských štátov na zapojenie orgánov zodpovedných za podporu rodovej rovnosti počas prípravy a vykonávania programov, a to vrátane poskytovania poradenstva o rodovej rovnosti v rámci činností spojených s EŠIF.			<p>V zmysle zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov je za koordináciu štátnej politiky v oblasti rodovej rovnosti zodpovedné MPSVR SR. Preto v zmysle návrhu PD SR má byť aj za koordináciu horizontálneho princípu rodová rovnosť zodpovedné MPSVR SR , ktoré zabezpečuje tvorbu a realizáciu štátnej politiky rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí a koordináciu celoštátneho systému rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí; pri tejto činnosti vychádza z medzinárodných dokumentov, ktorými je SR viazaná a spolupracuje s Výborom pre rodovú rovnosť Rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť SR</p>

	Nie		Nie	<p>Ďalší zoznam a adresár spolupracujúcich mimovládnych organizácií v SR venujúcich sa právam žien a rodovej rovnosti http://www.gender.gov.sk/?page_id=347</p> <p>Národná stratégia rodovej rovnosti na roky 2009 – 2013 http://www.gender.gov.sk/?page_id=294</p>	<p>Občianske spoločnosti budú zastupovať rodovú rovnosť, nediskrimináciu a osoby so zdravotným postihnutím prostredníctvom svojich reprezentatívnych organizácií ako napr. Národná rada občanov so zdravotným postihnutím v SR, Občianske združenie Myslíim–centrum kultúry Nepočujúcich, o. z., Občianske združenie Otvorme dvere, otvorme srdcia, Občianske združenie Život s autizmom-LTK, Organizácia muskulárnych dystrofikov v SR, Slovenský Červený kríž, Združenie na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím v SR.</p> <p>Výbor pre rodovú rovnosť je stálym odborným orgánom Rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť (ďalej len „rada“) pre otázky týkajúce sa rodovej rovnosti a pre oblasť implementácie Dohovoru o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien, ďalších medzinárodných dohôrov ukladajúcich povinnosť eliminovať diskrimináciu z dôvodu pohlavia a rodu a legislatívy EÚ v tejto oblasti. Výbor plní funkciu konzultatívneho orgánu vo veciach rodovej rovnosti v zmysle Ústavy SR, kde členovia sú zástupcovia štátnej správy, odborných inštitúcií a tretieho sektora..</p> <p>Národná stratégia rodovej rovnosti na roky 2009 – 2013 je dostupná na webovom sídle Odboru rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí. Nová Stratégia rodovej rovnosti na roky 2014 - 2020 sa pripravuje na základe vyhodnotenia súčasnej Národnej stratégie rodovej rovnosti na roky 2009 – 2013. Nová stratégia bude aktuálna v októbri 2014.</p>
		Opatrenia na zabezpečenie odbornej prípravy pre zamestnancov orgánov zapojených do riadenia a kontroly EŠIF v oblasti práva a politiky Únie týkajúcich sa rodovej rovnosti a jej uplatňovania.	Nie		Vypracovanie stratégie školenia a informovania zamestnancov zapojených do využívania fondov (vrátane hodnotiteľov) a následné podanie projektu z OP TP na finančné zabezpečenie školení; predpokladaný termín do 15.2.2014.
3. Zdravotné postihnutie		Opatrenia v súlade s inštitucionálnym a právnym rámcom členských štátov na vykonávanie konzultácií a zapojenie orgánov, ktoré sú zodpovedné za ochranu práv osôb so zdravotným postihnutím, alebo organizácií zastupujúcich osoby so zdravotným postihnutím, a ďalšie príslušné zainteresované osoby počas prípravy a vykonávania programov.		Národný program rozvoja životných podmienok osôb http://www.rokovania.sk/Rokovanie.aspx/BodRokovaniaDetail?idMaterial=23180	Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2014 – 2020 (uznesenie vlády SR č. 25/2014 z 15.1.2014) je zameraný na dosahovanie pokroku v oblasti ochrany práv osôb so zdravotným postihnutím uznaných Dohovorom OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím (ďalej iba „Dohovor“) a pokroku pri ich používaní. Prostredníctvom Národného programu SR implementuje Dohovor, vrátane inštitucionálneho zabezpečenia procesu jeho implementácie a monitorovania. Materiál je zameraný na cieľovú skupinu – osoby so zdravotným postihnutím, ktoré sa podieľali na tvorbe materiálu prostredníctvom svojich reprezentatívnych organizácií tak,

postihnutím v oblasti EŠIF v súlade s rozhodnutím Rady 2010/48/ES.	Nie		Nie	<p>ako si to vyžaduje čl. 4 ods. 3 Dohovoru. Základným cieľom Národného programu je prostredníctvom definovaných úloh a opatrení zabezpečiť dosahovanie pokroku v oblasti ochrany práv osôb so zdravotným postihnutím uznaných Dohovorom a pokroku pri ich používaní. Uznesenie vlády SR č. 25/2014 je záväzná pre všetky rezorty a následne aj pre nové OP. Tento materiál bude následne zakomponovaný do pripravovaných OP a jeho ciele týkajúce sa pomoci ľuďom so zdravotným postihnutím aplikované v OP formou aktivít, merateľných indikátorov a spôsobom hodnotenia. Predmetný materiál je záväzným a výkonným nástrojom SR na implementáciu Dohovoru.</p> <p>V súčasnosti prebieha v SR novelizácia Stavebného zákona a jeho vykonávacích vyhlášok, ktoré upravujú podmienky prístupnosti. V rámci tohto zákona sa nanovo upravuje aj dodržiavanie a sankcionovanie predmetného zákona a jeho vyhlášok. Zákon je v stave pripomienkovania a zapracovania pripomienok od leta 2013.</p>
		<p>Opatrenia na zabezpečenie odbornej prípravy pre zamestnancov orgánov zapojených do riadenia a kontroly EŠIF v oblasti platného práva a politiky Únie a členských štátov týkajúcich sa zdravotného postihnutia vrátane dostupnosti a praktického uplatňovania Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím transponovaného v právnych predpisoch Únie, a členských štátov.</p>	Nie	<p>Vypracovanie stratégie školenia a informovania zamestnancov zapojených do využívania fondov (vrátane hodnotiteľov) a následné podanie projektu z OP TP na finančné zabezpečenie školení; predpokladaný termín do 15.2.2014.</p>
		<p>Opatrenia na zabezpečenie sledovania vykonávania článku 9 Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím vo vzťahu k EŠIF počas prípravy a vykonávania programov.</p>		<p>Prostredníctvom <i>Národného programu</i> je zabezpečené plnenie čl. 9 Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím, kde sa téme bezbariérovosť venuje samostatná kapitola a k nej prináležiace opatrenia. Opatrenia vzťahujúce sa k tomuto článku sú zamerané predovšetkým na bezbariérovosť stavieb, dopravy a prístup k tovarom, službám a informáciám.</p> <p>Proces monitorovania plnenia horizontálnych princípov bude na projektovej úrovni sledovaný prostredníctvom monitorovacích správ, ktorých súčasťou bude samostatný výstup obsahujúci informácie o horizontálnych princípoch (t. j. popisom vykonaných aktivít, ich výsledkov a vyhodnotením</p>

			Nie		ich príspevku k dosahovaniu stanovených cieľov horizontálnych princípov), ako aj kontrolou na mieste realizácie projektov a následne hodnotením príspevku k cieľom horizontálnych princípov. Samostatný výstup obsahujúci informácie o uplatňovaní horizontálneho princípu bude podkladom pre proces hodnotenia príspevku EŠIF k plneniu cieľov identifikovaných v národnom strategickom dokumente. Odpočet plnenia dosiahnutej úrovne stanovených cieľov v národnom strategickom dokumente, vrátane návrhu nápravných opatrení a odporúčaní k ich dosiahnutiu, bude každoročne predkladaný do vlády SR. Kontrolný mechanizmus bude zabezpečovať koordinátor horizontálnych princípov v spolupráci s RO.
4. Verejné obstarávanie Existencia pravidiel na efektívnu aplikáciu legislatívy Únie v oblasti verejného obstarávania.	Áno	Opatrenia na účinné uplatňovanie pravidiel Únie o verejnom obstarávaní prostredníctvom primeraných mechanizmov.	Áno	<p>Zákon č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov</p> <p>http://www.uvo.gov.sk/legislativa/-/document_library_display/74gW/view/706651?_110_INSTANCE_74gW_redirect=http%3A%2F%2Fwww.uvo.gov.sk%2Flegislativa%3Fp_id%3D110_INSTANCE_74gW%26p_p_lifecycle%3D0%26p_p_state%3Dnormal%26p_p_mode%3Dview%26p_col_id%3Dcolumn-2%26p_col_count%3D1</p> <p>Zákon č. 95/2013 Z. z. (novelizácia zákona č. 25/2006 Z. z.)</p> <p>http://www.upsvar.sk/buxus/docs//urady/VK/vo/13-z095.pdf</p>	<p>V oblasti legislatívy sú v súčasnom platnom a účinnom zákone o verejnom obstarávaní transponované všetky platné smernice EÚ v oblasti verejného obstarávania (VO).</p> <p>V nadväznosti na novelizácie zákona o VO v roku 2013 boli alebo budú zavedené viaceré postupy a inštitúty, ktoré slúžia k posilneniu súťažného princípu a transparentnosti procesov VO a to napr. - zavedenie centrálnej evidencie referencií jednotlivých uchádzačov využívaných na preukazovanie technickej a odbornej spôsobilosti; obmedzenie pre uzatváranie dodatkov zvyšujúcich cenu plnenia zmluvy; zavedenie zmluvnej podmienky úpravy cien pri opakovanom plnení podľa zmien na trhu; možnosť zrušenia VO ak neboli predložené viac ako 2 ponuky; povinnosť verejného obstarávateľa zverejňovať príslušné informácie a dokumentáciu k verejnému obstarávaniu na svojom profile; zavedenie elektronického trhoviska; vznik Rady ÚVO riešiacej odvolania uchádzačov voči rozhodnutiam o námietkach vydaných ÚVO; zavedenie povinnej certifikácie zariadení a systémov e-aukcie; zavedenie možnosti ex-ante kontroly dokumentácie pred jej zverejnením verejným obstarávateľom; zavedenie registra osôb so zákazom účasti vo VO.</p> <p>Ako všeobecné opatrenia na riešenie nedostatkov zistených pri kontrolách sú:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zvýšená podpora ÚVO pre subjekty vykonávajúce kontrolu VO prostredníctvom Dohody o spolupráci (ex-ante kontrola, stanoviská, konzultácie, metodická podpora, spolupráca pri

					<p>riešení zistení auditov),</p> <ul style="list-style-type: none"> - zavedenie analýzy rizík pri výkone kontroly VO zo strany RO, ktorá identifikuje riziko zákazky z pohľadu potrebnej spolupráce s ÚVO, - vypracovanie vzorových dokumentov využívaných v procese VO (napr. súťažné podklady, návrhy oznámení využívaných v procesoch VO), - zavedenie povinnej ex-ante kontroly dokumentácie zo strany RO (kontrola návrhu súťažných podkladov a oznámenia o vyhlásení VO pred jej vyhlásením), - zvedenie spolupráce s Protimonopolným úradom SR za účelom nastavenia opatrení na posilnenie ochrany hospodárskej súťaže. <p>Opatrenia na hlavné typy konkrétnych nedostatkov zistených EK sú nasledovné:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dodatky: úpravou zákona o VO je zabezpečený zákaz uzatvárania dodatkov v prípadoch, že tieto menia podstatným spôsobom predmet zákazky, alebo podmienky pôvodnej súťaže, alebo ktorými sa zvyšuje cena plnenia zákazky. - Konflikt záujmov: problematika bude riešená na úrovni legislatívnej a úrovni systémovej. Na legislatívnej úrovni SR v transpozičnej lehote plne transponuje úpravu konfliktu záujmov vychádzajúcu z novej smernice EÚ k verejnému obstarávaniu. Na úrovni Systému riadenia a kontroly na PO 2014 – 2020 budú zadané postupy výkonu administratívnej kontroly RO pre identifikovanie konfliktu záujmov a jeho ďalšie posúdenie a spracovanie. - 1 ponuka: Tento nedostatok bol riešený na úrovni legislatívnej a systémovej. Na úrovni legislatívnej bol novelou zákona o VO ustanovená možnosť verejného obstarávateľa zrušiť postup zadávania zákazky v prípadoch, že bude predložená len jedna alebo dve ponuky. Na úrovni systémovej bol tento nedostatok riešený úpravou systému riadenia, podľa ktorej je RO povinný pri identifikácii VO v rámci ktorého bola predložená len jedna ponuka, požiadať ÚVO o výkon kontroly celého VO. - Lehota na vyžiadanie súťažných podkladov: Boli upravené elektronické formuláre na vyžiadanie súťažných podkladov tak aby bola lehota na vyžiadanie SP zhodná s lehotou na
--	--	--	--	--	---

					predkladanie ponúk a tiež novelou zákona o VO, bola zavedená povinnosť zverejňovania súťažných podkladov v profile verejného obstarávateľa. Zároveň všetci prijímatelia boli usmernení zo strany RO o neobmedzovaní prístupu záujemcov k súťažným podkladom určením lehôt na vyžiadanie súťažných podkladov.
		Opatrenia, ktorými sa zabezpečia transparentné postupy prideľovania zákaziek.	Áno		Oblasť zadávania zákaziek nepodliehajúcich príslušným smerniciam EÚ v oblasti VO (podlimitné zákazky) je v SR legislatívne pokrytá samotným zákonom o VO. Takto je zabezpečená povinnosť postupu podľa tohto zákona pri obstarávaní prác, tovarov a služieb pre verejných obstarávateľov, obstarávateľov aj osôb, ktoré sú prijímateľmi nenávratného finančného príspevku. Postupy pre takéto zákazky vychádzajú zo základných princípov verejného obstarávania uvádzaných v predmetných smerniciach EÚ, preto zabezpečujú transparentné postupy verejného obstarávania aj pre zákazky, ktoré nespádajú pod smernice EÚ v oblasti verejného obstarávania.
		Opatrenia na zabezpečenie odbornej prípravy a informovanie zamestnancov zapojených do vykonávania EŠIF.	Áno	<p>http://www.rokovania.sk/Rokovanie.aspx/BodRokovaniaDetail?idMaterial=21941</p> <p>(napr.</p>	<p>CKO už v súčasnosti zabezpečuje školenia pre RO/SORO týkajúce sa postupov administratívnej kontroly VO v rámci systému riadenia, prezentovanie najčastejších nedostatkov identifikovaných pri kontrolách VO, výklad k metodike CKO týkajúcej sa VO. Za rok 2013 bolo takto vyškolených 179 zamestnancov. V roku 2014 CKO rovnako plánuje organizovať a zabezpečovať školenia tohto zamerania.</p> <p>V novom Systéme riadenia a kontroly EŠIF, resp. v inom záväznom dokumente bude zadefinovaný všeobecný systém vzdelávania zamestnancov, pričom v rámci neho bude určená povinnosť RO zabezpečiť pre všetkých zamestnancov zúčastnených na implementácii fondov pravidelnú odbornú prípravu a školenia, pričom títo zamestnanci budú povinní sa tohto vzdelávania zúčastniť. RO bude zasielať CKO zoznam zamestnancov vykonávajúcich kontrolu VO, ktorí budú pravidelne školení. Uvedená odborná príprava sa týka školení CKO, školení ÚVO resp. iných subjektov realizujúcich školenia v oblasti zákona o VO a tiež školení organizovaných Protimonopolným úradom SR vo veci ochrany hospodárskej súťaže.</p> <p>V zmysle uznesenia vlády SR č. 21/2013 ÚVO v spolupráci s každým riadiacim orgánom v periodicite pol roka vypracováva a zverejňuje právu o výsledkoch kontrol a auditov v oblasti VO.</p> <p>Riadiace orgány zverejňujú na svojich stránkach najčastejšie</p>

			<p>http://www.opzp.sk/dokumenty/projektove-dokumenty/rozhodnutia-uvo-sr-v-procesoch-vo-v-ramci-projektov-op-zp-v-programovom-obdobi-2007-2013/ alebo (http://www.ropka.sk/sk/verejne-obstaravania/)</p> <p>http://www.uvo.gov.sk/najcastejsie-nedostatky-stene-uvo</p>	<p>porušenia pravidiel VO.</p> <p>ÚVO zverejňuje na svojej stránke najčastejšie pochybenia vo VO.</p> <p>Tieto formy zverejňovania šírenia informácií o nedostatkoch zistených pri kontrole VO budú využívané aj v programovom období 2014 - 2020.</p> <p>Zároveň CKO pravidelne organizuje a bude organizovať a zabezpečovať školenia zamerané na oboznámenie zástupcov RO, SORO, CO a OA s identifikovanými nedostatkami pri verejnom obstarávaní (viď predošlé kritérium).</p> <p>Navrhuje sa tiež v gescii CKO zriadenie Koordinačného výboru pre spoluprácu pri VO. Zloženie tohto výboru bude pozostávať najmä z CKO, ÚVO, CO, OA, RO čím sa zabezpečí spoločný postup v rámci aplikácie pravidiel VO (jeho úlohou bude okrem prípravy jednotnej metodiky v rámci posudzovania VO aj vydávanie metodických výkladov, pokynov a usmernení „šitých“ pre potreby implementácie fondov EÚ). Jednoznačnou výhodou zriadenia tohto orgánu bude okamžité identifikovanie prípadných závažných pochybení (systémových nezrovnalostí) v postupoch RO pri kontrole VO a efektívna možnosť prijatia adekvátnych nápravných opatrení na ich odstránenie.</p>	
		<p>Opatrenia na zabezpečenie administratívnej kapacity na vykonávanie a uplatňovanie pravidiel Únie o verejnom obstarávaní.</p>	<p>Áno</p>	<p>Úrad pre verejné obstarávanie</p> <p>http://www.uvo.gov.sk/domov</p>	<p>ÚVO v rámci svojej pôsobnosti najmä:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vykonáva štátnu správu v oblasti VO, • vykonáva dohľad nad VO, • spolupracuje s EK a zabezpečuje plnenie informačných povinností voči EK, • vydáva v elektronickej podobe Vestník verejného obstarávania, • vedie zoznam podnikateľov a register osôb so zákazom účasti vo VO, • certifikuje nástroje a prostriedky VO a akredituje právnické osoby a fyzické osoby,

				<ul style="list-style-type: none"> • metodicky usmerňuje účastníkov procesu VO, • vedie a verejnému obstarávateľovi/obstarávateľovi sprístupňuje na svojom webovom sídle vzory elektronických dokumentov, špeciálne programové vybavenie a iné potrebné náležitosti potrebné na zabezpečenie elektronickej komunikácie, • zverejňuje rozhodujúce dokumenty z oblasti VO, ako napríklad rozhodnutia ÚVO, metodické usmernenia ÚVO, ako aj ďalšie dokumenty, ktoré vzišli z priebehu procesu zadávania zákazky u verejných obstarávateľov/obstarávateľov. <p>ÚVO metodicky usmerňuje všetkých, ktorí sa zúčastňujú na VO.</p> <p>Zároveň ÚVO vykonáva akreditáciu osôb vykonávajúcich VO.</p> <p>Pre zvýšenie spolupráce subjektov štátnej správy participujúcich v oblasti VO a kontroly hospodárskej súťaže bude táto spolupráca posilnená medzi ÚVO a Protimonopolným úradom SR a to aj na úrovni zabezpečenia administratívnych kapacít týchto subjektov prostredníctvom technickej pomoci.</p> <p><i>Metodické usmernenia (ÚVO)</i> http://www.uvo.gov.sk/metodicke-usmernenia</p>
5. Štátna pomoc	Existencia pravidiel na efektívne uplatňovanie práva Únie o štátnej pomoci v oblasti EŠIF.	Opatrenia na zabezpečenie účinného uplatňovania pravidiel Únie o štátnej pomoci.		<p>Povinnosť dodržať pravidlá týkajúce sa kumulácie pomoci (ak sa poskytuje pomoc na rovnaké oprávnené náklady z rôznych verejných zdrojov, resp. minimálna pomoc) a dodržanie povinnosti „Deggendorf“ boli upravené už vo všetkých schémach štátnej a minimálnej pomoci v programovom období 2007 – 2013. Vzhľadom na to, že štruktúra schém zostáva zachovaná, budú upravené v schémach pomoci aj v programovom období 2014 – 2020. Kontrolu zavedenia opatrení na dodržiavanie pravidiel kumulácie a dodržania povinnosti „Deggendorf“ bude zabezpečovať koordinátor štátnej pomoci formou pripomienkovania schém štátnej pomoci a schém minimálnej pomoci. Podmienky poskytnutia pomoci v jednotlivých schémach budú zahŕňať aj podmienky predloženia čestného prehlásenia prijímateľa príjemcu týkajúceho sa kumulácie pomoci vo vzťahu k rovnakým</p>

	Čiastočne		Nie	<p>oprávneným výdavkom a čestného prehlásenia o tom, že od prijímateľa nie je žiadané vrátenie pomoci.</p> <p>V záujme zabezpečenia súladu v implementácii pravidiel štátnej pomoci je potrebné posilniť úlohu národného koordinátora, aby jeho postrehy, pripomienky a odporúčania boli pre riadiace orgány záväzné. Z tohto dôvodu národný koordinátor pripravil v spolupráci s CKO návrh uznesenia vlády SR. Návrh by mal byť schválený v februári 2014.</p> <p>Zmeny v schémach pomoci je možné robiť len formou písomných dodatkov. Koordinátor štátnej pomoci pripomienkuje predmetné dodatky k schémam štátnej pomoci aj k schémam minimálnej pomoci a overuje, či vykonané zmeny v schémach sú v súlade s pravidlami EÚ pre štátnu pomoc. Konzultačný mechanizmus koordinátora štátnej pomoci a riadiacich orgánov je zavedený. Riadiace orgány (ako aj iní poskytovatelia pomoci) môžu opatrenia pomoci konzultovať s koordinátorom štátnej pomoci buď formou osobného pracovného rokovania alebo príslušnej písomnej komunikácie.</p> <p>Návratná pomoc prostredníctvom finančných nástrojov je poskytovaná v rámci schém štátnej pomoci, resp. schém minimálnej pomoci. Takéto schémy taktiež pripomienkuje koordinátor štátnej pomoci, pričom pravidlá EÚ pre štátnu pomoc musia byť dodržiavané na úrovni správcu fondu, finančných sprostredkovateľov, spoluinvestorov a konečných prijímateľov pomoci.</p> <p>Mechanizmus vymáhania neoprávnenej štátnej pomoci sa v SR reformoval zákonom č. 102/2011 Z. z. (novela zákona č. 231/1999 Z. z. o štátnej pomoci v znení neskorších predpisov), ktorý nadobudol účinnosť 1.6.2011. Týmto zákonom sa ustanovilo, že rozhodnutie EK o neoprávnenej štátnej pomoci predstavuje priamo exekučný titul, na základe ktorého sa bude neoprávnená štátna pomoc vymáhať v exekučnom konaní. Na základe rozhodnutia EK o poskytnutí neoprávnenej štátnej pomoci a na základe podnetu koordinátora štátnej pomoci je poskytovateľ povinný podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku, a to</p>
--	-----------	--	-----	---

				<p>do 30 dní od doručenia podnetu. Rozhodnutie EK o neoprávnenej štátnej pomoci je priamo vykonateľné voči prijímateľovi dňom doručenia takého rozhodnutia SR.</p> <p>Existujú aj opatrenia na zabezpečenie výkonu kontrol dodržania nariadenia GBER a schválených schém. Poskytovatelia štátnej pomoci si môžu overiť podmienky oprávnenosti a zlučiteľnosti pomoci (napríklad stimulačný účinok, obmedzenie pomoci na maximálnu intenzitu pomoci, podmienky oprávnenosti schém, štatút MSP ako prijímateľov) na základe § 19 zákona o štátnej pomoci.</p> <p>Evidencia minimálnej pomoci sa na MF SR realizuje prostredníctvom informačného systému Slovak Aid Monitoring Authority – IS SAMA. V súčasnosti je do IS SAMA umožnený prístup len koordinátorovi štátnej pomoci (MF SR), ktorý na základe písomných oznámení poskytovateľov/prijemcov minimálnej pomoci vkladá do informačného systému údaje o poskytnutí/prijatí minimálnej pomoci. IS SAMA v súčasnej podobe slúži na kontrolu, či sa novou pomocou nepresiahne strop minimálnej pomoci. Ak strop minimálnej pomoci bol prekročený, MF SR upozorní poskytovateľa. Po doručení aktualizovaných údajov od poskytovateľa minimálnej pomoci sú údaje v IS SAMA upravené. Po dobudovaní IS SAMA bude zabezpečené portálové riešenie tohto informačného systému. Prístup na webovú lokalitu a prehliadanie údajov o poskytnutej pomoci bude verejne prístupné. Dobudovaný informačný systém bude obsahovať aj register štátnej pomoci, do ktorého sa budú zadávať súhrnné informácie o každom opatrení. Dobudovanie IS SAMA sa predpokladá do konca roka 2014.</p>	
		<p>Opatrenia na zabezpečenie odbornej prípravy a informovania zamestnancov zapojených do vykonávania EŠIF.</p>	<p>Áno</p>	<p>Príslušné školenia pracovníkov na tému uplatňovania pravidiel EÚ o štátnej pomoci na všetkých relevantných úrovniach (t.j., príslušné oddelenia) sa už konali alebo sú naplánované.</p> <p>Zavedol sa systém šírenia a výmeny informácií pre všetkých pracovníkov zodpovedných za uplatňovanie pravidiel štátnej pomoci v spojení s implementáciou a riadením EŠIF (riadiace orgány, sprostredkovateľské orgány, certifikačný</p>	<p>Vo februári 2013 CKO pripravil školenie na tému „Uplatňovanie pravidiel štátnej pomoci v EÚ, systém riadenia ŠF a KF na programové obdobie 2007 - 2013 a zákon č. 528/2008 Z. z. o pomoci a podpore poskytovanej z fondov EÚ v praxi“ pre všetky riadiace orgány, ako aj sprostredkovateľské orgány pod riadiacimi orgánmi. Prednášky o pravidlách štátnej pomoci zabezpečuje zástupca koordinátora. Koordinátor zverejňuje na svojej internetovej stránke právne predpisy EÚ v oblasti štátnej pomoci, referenčné, diskontné a úrokové sadzby pre vymáhanie štátnej pomoci, ako aj usmernenia EK. Všetky dokumenty sú</p>

				orgán, orgán auditu, a v prípade finančných nástrojov aj fond fondov a orgány zodpovedné za implementáciu finančných nástrojov (napr. prostredníctvom webových stránok, reklamných adresovaných zásielok (direct mail), atď.).	verejne dostupné pracovníkom zodpovedným za uplatňovanie pravidiel štátnej pomoci pri implementácii a riadení EŠIF. V roku 2013 bolo prostredníctvom školení CKO vyškolených 53 zamestnancov ÚOŠS.
		Opatrenia na zabezpečenie administratívnej kapacity na vykonávanie a uplatňovanie pravidiel Únie o štátnej pomoci.	Áno	<p>Koordinátor štátnej pomoci požiadal RO, aby predložili výsledky analýz hodnotenia dostatočnosti administratívnych kapacít v oblasti štátnej pomoci MF SR do konca septembra 2013. Pri vypracovaní analýz bolo potrebné vychádzať z priorit obsiahnutých v operačných programoch na programové obdobie 2014 – 2020. MF SR vopred oboznámilo riadiace orgány so štruktúrou analýz. Analýzy sa mali zamerať najmä na tieto oblasti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - súčasný počet zamestnancov, počet a mená zamestnancov riadiacich orgánov, ktorí sú v súčasnosti zodpovední za implementáciu pravidiel EÚ o štátnej pomoci (zamestnanci, ktorí majú tieto úlohy uvedené aj v náplni práce), vrátane uvedenia ich funkcie, - potenciál na zvýšenie súčasného počtu, návrh týkajúci sa možného zvýšenia počtu zamestnancov, ako aj mená zamestnancov riadiacich orgánov, ktorí sú v súčasnosti zodpovední za implementáciu pravidiel EÚ o štátnej pomoci (zamestnanci, ktorí majú tieto úlohy uvedené aj v náplni práce), vrátane uvedenia ich funkcie, - zdôvodnenie zvýšenia počtu vo vzťahu k efektívnemu uplatňovaniu štátnej pomoci v rámci fondov EÚ návrh týkajúci sa 	

				<p>možného zvýšenia počtu zamestnancov.</p> <p>Takmer všetky orgány vyjadrili potrebu zvýšiť počet zamestnancov aspoň o jedného pracovníka. Celková potreba bola kvantifikovaná v počte 14 zamestnancov.</p>	
<p>6. Právne predpisy v oblasti životného prostredia týkajúce sa posudzovania vplyvov na životné prostredie (EIA) a strategického environmentálneho posudzovania (SEA)</p> <p>Existencia pravidiel na efektívne uplatňovanie právnych predpisov Únie v oblasti životného prostredia týkajúcich sa EIA a SEA.</p>		<p>Opatrenia na zabezpečenie účinného uplatňovania smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/92/EÚ (EIA) a smernice Európskeho parlamentu a Rady 2001/42/ES (SEA).</p>	<p>Nie</p>	<p>Zákon 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov</p> <p>http://jaspi.justice.gov.sk/jaspiw1/htm_zak/jaspiw_mini_zak_zobraz_clanok1.asp?kotva=k1&skupina=1</p>	<p>Listom zo dňa 21.3.2013 bola začatá procedúra infringementu vo veci transpozičného deficitu vo vzťahu k smernici Európskeho parlamentu a Rady 2011/92/EÚ z 13. decembra 2011 o posudzovaní vplyvov určitých verejných a súkromných projektov na životné prostredie (smernica EIA).</p> <p>Vo výzve sú uvedené ďalšie právne predpisy dotknuté potrebou úplnej a správnej transpozície smernice EIA, vrátane právnych predpisov, ku ktorým neboli oznámené opatrenia na transpozíciu (zákony upravujúce práva a povinnosti dotknutých orgánov, navrhovateľov a verejnosti a zákony upravujúce povoloňacie konanie). Zoznam zákonov je uvedený vo formálnom oznámení EK adresovanej ministrovi zahraničných vecí a európskych záležitostí SR.</p> <p>Koordinácia s ostatnými rezortmi je na základe identifikovaných problémov kľúčová vzhľadom na prepojenie procesu posudzovania vplyvov s procesom povoľovania projektov a s prístupom verejnosti k spravodlivosti. Tieto oblasti sú pokryté legislatívou iných rezortov, najmä MDVRR SR (stavebný zákon, cestný zákon), MV SR (Správny poriadok), MS SR (Občiansky súdny poriadok).</p> <p>Dňa 12.7.2013 bola zaslaná finálna odpoveď SR na formálne oznámenie EK, v ktorej SR deklaruje, že vykoná príslušné legislatívne úpravy a metodické usmernenia s cieľom odstrániť uvádzaný transpozičný deficit najneskôr v čase, kedy bude mať za povinnosť transponovať v súčasnosti pripravovanú novelu smernice EIA, ktorá predstavuje závažné zmeny voči súčasnému zneniu smernice EIA, t.j. dva a pol roka.</p> <p>Prvý draft paragrafového znenia príslušných legislatívnych úprav na úrovni rezortu bol pripravený v priebehu novembra</p>

					2013, ďalšie kroky sú uvedené v Akčnom pláne - tabuľka č. 2.
	Čiastočne	Opatrenia v oblasti odbornej prípravy a informovania zamestnancov zapojených do vykonávania smerníc EIA a SEA.		Stratégia školenia a informovania zamestnancov zapojených do vykonávania smerníc EIA a SEA, vrátane návrhu opatrení na jej realizáciu schválená rokovaním 7. porady vedenia MŽP SR, ktorá sa konala dňa 7.3.2013.	<p>Cieľom Stratégie je zabezpečiť odbornú prípravu zamestnancov participujúcich na procesoch EIA a SEA.</p> <p>Odborná príprava zamestnancov participujúcich na procesoch EIA a SEA je viazaná na zamestnancov rezortu životného prostredia, MH SR, MDVRR SR, MPRV SR, MZ SR, MŠVVŠ SR, MV SR, MO SR a Úradu jadrového dozoru SR, obce a odbornú verejnosť. Samotné vzdelávanie bude zabezpečované najmä prostredníctvom prednášok, workshopov, seminárov a konferencií. S ohľadom na skutočnosť, že bola začatá procedúra infringementu vo veci transpozičného deficitu vo vzťahu k smernici Európskeho parlamentu a Rady 2011/92/EÚ bude potrebné vykonať aktualizáciu Stratégie školení, ktorá bude reflektovať na potrebu metodického usmernenia v „prechodnom“ období (do schválenia a nadobudnutia účinnosti príslušných legislatívnych úprav) a na príslušné legislatívne úpravy.</p> <p>Z plánovaných aktivít podľa schválenej Stratégie sa zrealizovali tieto aktivity:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dňa 24.10.2013 workshop v spolupráci s MDVRR SR zameraný na zmeny v projektoch, - pravidelné školenie zamestnancov okresných úradov so zameraním na výkon štátnej správy v oblasti posudzovania vplyvov na životné prostredie: - v rámci Prešovského a Košického kraja dňa 29.10.2013, - Banskobystrického, Žilinského a Trenčianskeho kraja dňa 06.11.2013, - Nitrianskeho, Trnavského a Bratislavského kraja dňa 13.11.2013, - dňa 3.12. 2013 Záverečná konferencia projektu e-MAT "Vývoj nástrojov manažmentu v rámci posudzovania vplyvov na životné prostredie v hraničných regiónoch medzi Rakúskom a Slovenskom", - v dňoch 10.-11.12.2013 školenie fyzických a právnických osôb pre získanie odbornej spôsobilosti v oblasti posudzovania vplyvov na životné prostredie,- dňa 17.12.2013 preverenie znalostí fyzických a právnických osôb za účelom získania odpornej spôsobilosti v oblasti posudzovania vplyvov
			Nie	http://www.sazp.sk/public/index/go.php?id=81&prm3=686	

					na životné prostredie. Odbor environmentálneho posudzovania zabezpečuje metodické usmernenie aj v súčasnosti, t.j. priebežne pre prebiehajúce procesy posudzovania, tak na svojej úrovni ako aj na úrovni ostaných príslušných orgánov
		Opatrenia na zabezpečenie dostatočnej administratívnej kapacity.	Áno	Analýza administratívnych kapacít v oblasti posudzovania vplyvov na životné prostredie (vykonávania smerníc EIA a SEA), vrátane návrhu opatrení na zabezpečenie ich dostatočného stavu schválená rokováním 3. porady vedenia MŽP SR, ktorá sa konala dňa 24.1.2013.	Záver Analýzy poukazuje na skutočnosť, že súčasný stav administratívnych kapacít v oblasti posudzovania vplyvov na životné prostredie je dostatočný.
7. Štatistické systémy a ukazovatele výsledkov Existencia štatistického základu potrebného na uskutočnenie hodnotení pre posúdenie účinnosti a vplyvu programov. Existencia systému ukazovateľov výsledkov nevyhnutných pre výber opatrení, ktoré čo najúčinnejšie prispievajú k dosiahnutiu želaných výsledkov, pre monitorovanie pokroku pri dosahovaní výsledkov a vykonanie posúdenia vplyvu.	Nie	Zavedené sú opatrenia na zabezpečenie včasného zhromaždenia a konsolidácie štatistických údajov s týmito prvkami: - identifikácia zdrojov a mechanizmov na zaručenie validácie štatistických údajov, - opatrenia na uverejnenie konsolidovaných údajov a ich sprístupnenie verejnosti.	Nie	V zmysle <i>návrhu Usmernenia CKO k tvorbe merateľných ukazovateľov na programovej a projektovej úrovni</i> , ktoré bolo prezentované na 4. zasadnutí pracovnej skupiny k ex-ante kondicionalite štatistické systémy a ukazovatele výsledku, každý subjekt zodpovedný za prípravu operačných programov zabezpečí, aby v súvislosti s vypracovaním návrhu OP bol vypracovaný samostatný dokument obsahujúci opis systémov monitorovania a hodnotenia na úrovni príslušného OP, ktorý bude obsahovať: 1. Definovanie ukazovateľov, ich zber a monitorovanie: identifikáciu relevantných prioritných osí operačného programu, zodpovedajúcich výstupových a výsledkových ukazovateľov, pri každom ukazovateli jeho definíciu a metódu výpočtu, mernú jednotku, východiskovú (v prípade merateľných ukazovateľov výsledku) a cieľovú hodnotu a rovnako aj zdroj, z ktorého budú čerpané údaje pre účely monitorovania jednotlivých	V súvislosti so zabezpečením koordinačnej činnosti vo vzťahu k splneniu predmetných kritérií ex-ante kondicionality bola zo strany CKO poskytnutá v prípravnej fáze jednotlivým subjektom možnosť zabezpečenia nezávislej externej expertízy, ktorá má napomôcť pri definovaní relevantných ukazovateľov výsledku a to overením, či jednotlivé ukazovatele výsledku priradené k zadaným špecifickým cieľom predstavujú adekvátny spôsob merania dosahovania zadaného špecifického cieľa a tiež či navrhovaný zdroj informácií pre monitorovanie daného ukazovateľa je relevantný a dostačujúci pre jeho adekvátne posúdenie. Uvedená možnosť pre jednotlivé subjekty v procese prípravy operačných programov má zabezpečiť, spolu s výsledkami ex ante hodnotenia, zvýšenie miery uistenia o vhodnosti nastavenia systému merateľných ukazovateľov výsledku.

			<p>ukazovateľov a periodicitu ich monitorovania.</p> <p>2. Definovanie výkonnostného rámca: zdôvodnenie výberu ukazovateľov (definovaných v časti 1) do výkonnostného rámca, stanovenie mílnikov a cieľových hodnôt, popis/výpočet stanovenia mílnikov a cieľových hodnôt (exaktné výpočty, použité metódy).</p> <p>3. Definovanie údajov potrebných pre účely hodnotenia : definovanie zamerania hodnotenia, identifikácia predpokladanej metódy hodnotenia (kvalitatívna/kvantitatívna), identifikácia dát a údajov potrebných pre účely hodnotenia, spôsob ich zberu, archivácia, Uvedená časť bude rovnako obsahovať informáciu o skutočnosti, či dáta podliehajú ochrane citlivých údajov a spôsob zabezpečenia ochrany citlivých údajov.</p> <p>CKO pripravilo návrh metodického pokynu pre riadiace orgány k výkonnostnej rezerve a výkonnostnému rámcu. Cieľom metodického pokynu je stanoviť základné pravidlá pre určenie výkonnostnej rezervy a fungovanie výkonnostného rámca v rámci EŠIF v programovom období 2014 – 2020 v podmienkach SR s priemetom na všetky operačné programy. Zároveň sa prostredníctvom metodického pokynu zabezpečí súlad pri nastavení pravidiel výkonnostného rámca naprieč OP.</p>	
--	--	--	---	--

		<p>Účinný systém ukazovateľov výsledkov vrátane:</p> <ul style="list-style-type: none"> - výberu ukazovateľov výsledkov pre každý program poskytujúcich informácie o tom, čo motivuje výber politických opatrení financovaných programom, - stanovenia cieľov týchto ukazovateľov, - súladu každého ukazovateľa s týmito náležitosťami: odolnosť a štatistická validácia, jasný normatívny výklad, citlivosť voči politike a včasné zhromažďovanie údajov. 	<p>Nie</p>	<p>CKO v súvislosti so zabezpečením maximálnej informovanosti subjektov zodpovedných za prípravu systému ukazovateľov poskytuje metodickú a informačnú pomoc vo forme zriadenej pracovnej skupiny. Tieto aktivity plánuje rozšíriť vzhľadom na zabezpečenie čo najväčšej miery a súladu postupov zorganizovaním širšieho pracovného stretnutia za účasti zodpovedných subjektov. Toto stretnutie sa uskutočnilo dňa 16.12.2013, pričom bol relevantným subjektom predstavený návrh metodického usmernenia popisujúceho jednotné postupy pri tvorbe systému ukazovateľov.</p>	
		<p>Postupy zavedené na zaručenie toho, aby všetky operácie financované z programu prijali účinný systém ukazovateľov</p>	<p>Nie</p>	<p>CKO predstavilo <i>návrhu Usmernenia CKO k tvorbe merateľných ukazovateľov na programovej a projektovej úrovni</i>. Stanovuje pravidlá a postupy pre nastavenie efektívneho systému ukazovateľov na úrovni financovaných projektov, ktorý má zabezpečiť prepojenie na úroveň programu a viesť k nastaveniu účinného systému projektových ukazovateľov na národnej úrovni.</p>	

2. Rozvoj vidieka

Ex ante kondicionalita	Plnenie Áno/Nie/ Čiastočne	Kritérium	Plnenie kritéria Áno/Nie	Odkaz (ak splnené)	Vysvetlenie (ak je vhodné)
<p>3.1. Prevencia a riadenie rizík: existencia národných alebo regionálnych hodnotení rizík na účely riadenia katastrof s ohľadom na prispôsobovanie sa zmene klímy.</p>	<p>Čiastočne</p>	<p>Zavedie sa vnútroštátne alebo regionálne posúdenie rizika s týmito prvkami:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opis postupu, metodiky, metód a necitlivých údajov využívaných na posúdenie rizika, ako aj kritérií založených na riziku pre zoradenie investícií podľa priority, 	<p>Áno</p>	<p>Splnené úlohy:</p> <ol style="list-style-type: none"> Existencia analýzy územia z hľadiska možných mimoriadnych udalostí na národnej a regionálnej úrovni, existencia plánu ochrany obyvateľstva na regionálnej úrovni <p><i>Zákon o civilnej ochrane obyvateľstva: § 12 až § 14 zákona NR SR č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <i>Analýza dostupných metód a postupov hodnotenia rizík</i> Výber vhodných postupov, modifikácia a prispôbenie stanoveným cieľom Doplnenie kvantifikátorov rizika Vypracovanie metodiky hodnotenia vybraných rizík na vnútroštátnej úrovni: <p>Metodika je dostupná na webovej stránke MV SR:</p> <p>http://www.minv.sk/?Dokumenty_na_stiahnutie_CO</p> <p>http://www.minv.sk/?Dokumenty_na_stiahnutie_CO&subor=175547</p> <ol style="list-style-type: none"> Postup pri určovaní prioritizácie investícií založených na riziku <ul style="list-style-type: none"> - spolupráca MŽP SR pri vypracúvaní metodiky hodnotenia vybraných rizík 	<p>2. <i>Analýza dostupných metód a postupov</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Analýza všeobecných zásad manažérstva rizika Analýza metód HRVA (Hazard Risk Vulnerability Assessment) z týchto hľadísk: <ul style="list-style-type: none"> typy zraniteľnosti prostredia (obyvateľstvo, kritická infraštruktúra, životné prostredie), rozsah kvantifikátorov zraniteľnosti, postupy na zber, zhromažďovanie a spracovanie údajov, mechanizmus hodnotenia rizika. <p>3. Výber vhodných postupov, modifikácia a prispôbenie stanoveným cieľom</p> <p>Z analyzovaných nástrojov hodnotenia rizík boli vybrané relevantné postupy a riešenia pre hodnotenie zraniteľnosti vo vzťahu ku konkrétnym rizikám a boli použité pri tvorbe modelu. Dôraz bol kladený na komplexné posúdenie rizika z hľadiska možných ohrození v prostredí vrátane zohľadnenia potenciálnych následkov mimoriadnych udalostí spôsobených tiež napr. spojením viacerých rizík (domino efekty, synergické javy). Výstupom hodnotenia rizík bude ich kvantitatívna definícia, umožňujúca jednoduché porovnanie a určenie priorít medzi rizikami, určenie najzraniteľnejších území v SR voči rizikám prírodného charakteru, určenie pravdepodobných dôsledkov vzniku MU na špecifické prostredie, a pod.</p> <p>4. Doplnenie kvantifikátorov rizika</p> <p>MŽP SR poskytlo materiály potrebné na špecifikovanie kvantifikátorov zraniteľnosti životného prostredia. O tieto údaje je výpočet zraniteľnosti životného prostredia vo vzťahu</p>

			<p>(vrátane environmentálnych záťaží, zosuvov a rizík vyplývajúcich z úložísk ťažobného odpadu),</p> <p>- vykonané predbežné hodnotenie povodňového rizika (12/2011):</p> <p>http://www.minzp.sk/sekcie/temy-oblasti/voda/ochrana-pred-povodnami/manazment-povodnovych-rizik/</p>	<p>ku konkrétnym rizikám doplnený, čo umožňuje kvalifikovanejšie zhodnotenie zraniteľnosti životného prostredia ako jedného z potenciálne postihnutých prostredí</p> <p>5. Vypracovanie metodiky hodnotenia vybraných rizík na vnútroštátnej úrovni</p> <p>Metodika hodnotenia rizík pozostáva z:</p> <ul style="list-style-type: none"> • modelu hodnotenia rizík v prostredí MS Excell – výpočet „skóre“/ hodnoty rizika, • metodiky hodnotenia rizika – používateľská príručka (popis postupu) pri aplikácii navrhnutého modelu hodnotenia rizík. <p>Metodika hodnotenia rizík je zverejnená na webovej stránke MV SR v časti krízové riadenie.</p> <p>6. Postup pri určovaní kritérií prioritizácie investícií založených na riziku</p> <p>Prioritizácia investícií = určovanie priorít v znižovaní rizík</p> <p>Model hodnotenia rizík umožňuje získať všeobecný prehľad o rizikách (kvantitatívne zobrazenie rizík podľa poradia ich závažnosti, slovné popísanie charakteristík územia, následkov MU). S využitím týchto údajov je možné riziká porovnávať a určovať si priority pri ich znižovaní (pri výbere mechanizmu ich znižovania), resp. znižovaní zraniteľnosti prostredia.</p> <p>Pre oblasť zosuvných rizík je vypracovaný strategický plánovací dokument - Program prevencie a manažmentu zosuvných rizík. Sú zapracované všetky pripomienky vznesené počas medzirezortného pripomienkového konania a materiál je pripravený na predloženie na rokovanie vlády SR.</p> <p>Pre oblasť prevencie a manažmentu rizík vyplývajúcich z prítomnosti úložísk ťažobného odpadu sa pripravuje strategický plánovací dokument. V súčasnosti je dokončená analýza všetkých dostupných informačných systémov a databáz a dokončuje sa samotné znenie dokumentu. Schvaľovací proces prebehne v prvom kvartáli roku 2014.</p> <p>V rámci implementácie smernice 2007/60/ES o hodnotení a manažmente povodňových rizík sa pripravuje vypracovanie</p>
--	--	--	--	---

					<p>máp povodňového ohrozenia a máp povodňového rizika, ako aj Plánov manažmentu povodňového rizika.</p> <p>Implementácia smernice 2007/60/ES prebieha v súlade s príslušnými ustanoveniami upravujúcim časový postup.</p>
		- opis scenárov s jedným rizikom a viacerými rizikami,	Áno	Identifikácia scenárov prejavu rizika vrátane zohľadnenia synergického efektu a domino efektu.	Možné scenáre prejavu rizika sú identifikované a implementované do modelu ako kvantifikátory zraniteľnosti prostredia. Ide o zoznam možných prejavov konkrétnych rizík zohľadňujúci možné domino efekty a synergické javy prejavujúce sa s daným rizikom.
		- ak je to vhodné, zohľadnia sa národné stratégie adaptácie na zmenu klímy,	Nie		<p>Hlavným predpokladom plnenia ex ante kondicionality je vypracovanie Stratégie adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy, ktorá je v súčasnosti v štádiu prípravy.</p> <p>V júli 2013 boli pripravené podklady subkoordinátorov za jednotlivé oblasti/sektory, prebiehalo súbežné pripomienkovanie návrhov.</p> <p><i>Návrh Stratégie adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy</i> bol zverejnený na web stránke SHMÚ ako aj na stránke MŽP od 28.8.2013, s možnosťou predkladať pripomienky do 13.9.2013.</p> <p>http://www.shmu.sk/sk/?page=1741#x140</p> <p>http://www.minzp.sk/aktualne/strategia-adaptacie-sr-nepriaznive-dosledky-zmeny-klimy-1-navrh-verejna-diskusia.html</p> <p>Stratégia bola upravená na základe pripomienok verejnosti.</p> <p>V súčasnosti prebieha finalizácia stratégie.</p> <p>Ďalšie kroky na zabezpečenie vypracovania a prijatia <i>stratégie</i> sú popísané v Akčnom pláne (tab. 3), s predpokladom splnenia vo februári 2014.</p> <p>V nadväznosti na vypracovanú <i>stratégiu</i> budú do analýzy územia v spolupráci so sekciou geológie a prírodných zdrojov implementované aj výsledky geologického prieskumu životného prostredia (prieskum EZ).</p> <p>Pre opatrenia na splnenie predmetného kritéria Pozri AP</p>

					k EAK 5.1. Predchádzanie rizikám a riadenie rizika.
4.1 Dobrý poľnohospodársky a environmentálny stav: normy dobrého poľnohospodárskeho a environmentálneho stavu pôdy uvedené v kapitole I hlavy VI nariadenia (EÚ) č. 1306/2013 sú zavedené na vnútroštátnej úrovni	Áno	Normy dobrého poľnohospodárskeho a environmentálneho stavu sú vymedzené vo vnútroštátnych právnych predpisoch a špecifikované v programoch.	Áno	Križové plnenie bude zapracované do nového nariadenia vlády SR o priamych platbách, ktoré bude upravovať podmienky vyplácania priamych podpôr podľa nového európskeho nariadenia. Zároveň Dobré poľnohospodárske a environmentálne podmienky (GAEC) budú špecifikované v prílohe programu.	
4.2 Minimálne požiadavky na hnojivá a prostriedky na ochranu rastlín: minimálne požiadavky na hnojivá a prostriedky na ochranu rastlín uvedené v hlave III kapitole I článku 28 tohto nariadenia sú definované na vnútroštátnej úrovni	Áno	Minimálne požiadavky na hnojivá a prostriedky na ochranu rastlín uvedené v hlave III kapitole I tohto nariadenia sú špecifikované v programoch.	Áno	Minimálne požiadavky budú špecifikované v prílohe programu. Minimálne požiadavky na hnojivá a prostriedky ochrany rastlín su stanovené v národnej legislatíve: Oblasť hnojív (používanie hnojív) je v podmienkach SR legislatívne zabezpečená v rámci § 10 zákona č.136/2000 Z.z. o hnojivách v znení neskorších predpisov. Oblasť ochrany rastlín je v podmienkach SR legislatívne zabezpečená v rámci § 3, § 15 a § 16 zákona č.193/2005 Z.z. o rastlinolekárskej starostlivosti v znení neskorších predpisov.	
4.3 Iné príslušné vnútroštátne normy: príslušné povinné vnútroštátne normy sú definované na účely článku 28 kapitoly I	Áno	Príslušné povinné vnútroštátne normy sú špecifikované v programoch.	Áno	Relevantné povinné národné normy definované na účely článku 28 kapitoly I hlavy III budú špecifikované v rámci opatrenia AE platby súvisiace s klímou.	

hlavy III tohto nariadenia					
<p>5.1 Energetická efektívnosť: Uskutočnili sa akcie na propagáciu nákladovo efektívnych zlepšení efektívnosti koncového využívania energie a nákladovo efektívnych investícií do energetickej efektívnosti pri stavbe alebo renovácii budov.</p>	<p>Áno</p>	<p>Ide o tieto akcie: — opatrenia na zabezpečenie minimálnych požiadaviek súvisiacich s energetickou hospodárnosťou budov v súlade s článkami 3, 4 a 5 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2010/31/EÚ,</p>	<p>Áno</p>	<p>- pre čl. 3 - §3 zákona č. 555/2005 Z. z. o energetickej hospodárnosti budov v znení neskorších predpisov a vyhláška č. 364/2012 Z. z., - pre čl. 4 - §4 zákona č. 555/2005 Z. z. o energetickej hospodárnosti budov v znení neskorších predpisov a vyhláška č. 364/2012 Z. z., - pre čl.5 - §5 zákona č. 555/2005 Z. z. o energetickej hospodárnosti budov v znení neskorších predpisov a vyhláška č. 364/2012 Z. z. z. štúdia o technických a ekonomických aspektoch nákladovo optimálnych opatrení zabezpečenia energetickej hospodárnosti budov bola vypracovaná. http://www.telecom.gov.sk/index/open_file.php?file=vystavba/StavebnictvoLegislacia/Rek_z_Ekony_555_2005.pdf http://www.telecom.gov.sk/index/open_file.php?file=vystavba/StavebnictvoLegislacia/12_z300.pdf http://www.telecom.gov.sk/index/open_file.php?file=vystavba/StavebnictvoLegislacia/364_2012.pdf</p> <p>Nákladovo optimálne úrovne minimálnych požiadaviek na energetickú hospodárnosť budov a prvkov budov: http://ec.europa.eu/energy/efficiency/buil</p>	

				dings/implementation_en.htm (Slovakia part 1/2)	
		- opatrenia potrebné na zavedenie systému certifikácie energetickej hospodárnosti budov v súlade s článkom 11 smernice 2010/31/EÚ,	Áno	§ 5 zákona č. 555/2005 Z. z. o energetickej hospodárnosti budov v znení neskorších predpisov a vyhláška č. 364/2012 Z. z. http://www.telecom.gov.sk/index/open_file.php?file=vystavba/StavebnictvoLegislacia/Rek_z_Ekony_555_2005.pdf http://www.telecom.gov.sk/index/open_file.php?file=vystavba/StavebnictvoLegislacia/12_z300.pdf http://www.telecom.gov.sk/index/open_file.php?file=vystavba/StavebnictvoLegislacia/364_2012.pdf	
		- opatrenia na zabezpečenie strategického plánovania energetickej efektívnosti v súlade s článkom 3 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2012/27/EÚ,	Áno	Národný program reforiem 2013 http://www.rokovania.sk/File.aspx/Index/Mater-Dokum-155091	
		- opatrenia v súlade s článkom 13 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2006/32/ES energetickej účinnosti konečného využitia energie a energetických služieb, aby sa zabezpečilo poskytnutie individuálnych meračov koncovým zákazníkom, pokiaľ je to technicky možné, za rozumnú a primeranú cenu vo vzťahu k možným úsporám energie.	Áno	<i>Zákon č. 251/2012 Z. z. o energetike</i> v znení neskorších predpisov - pre oblasť elektroenergetiky (§40) a plynárenstva (§76) http://www.mhsr.sk/19260-ext_dok/138888c?ext=orig <i>Zákon č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike</i> v znení neskorších predpisov - pre vykurovanie, prípravu teplej vody a chladenie (§17 a §18) http://www.mhsr.sk/zakon-o-tepelnej-	

				energetike-6400/128085s	
5.2 Odvetvie vody: existencia a) cenovej politiky v oblasti vôd, ktorá poskytuje primerané stimuly pre používateľov na efektívne využívanie vody, a b) primeraný príspevok rozličných spôsobov využívania vody k úhrade nákladov na vodohospodárske služby v sadzbe stanovenej v schválenom pláne riadenia povodia pre investície podporované z programov.	Nie <i>(takmer splnená)</i>	V odvetviach podporovaných z EPFRV členský štát zabezpečil, rôzne spôsoby by využitia vody prispeli k tomu, že odvetviu sa vrátia náklady na vodohospodárske služby, v súlade s článkom 9 ods. 1 prvou zarážkou rámcovej smernice o vode, v príslušných prípadoch s ohľadom na sociálne, environmentálne a hospodárske účinky tohto vrátenia nákladov, ako aj na geografické a klimatické podmienky príslušného regiónu alebo regiónov.	Nie <i>(takmer splnené)</i>	<p>Súvisí s ex ante kondicionalitou č. 6.1 v zmysle nariadenia o spoločných pravidlách</p> <p><i>Zákon o vodách: § 78a zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách v znení neskorších predpisov</i></p> <p>www.zbierka.sk/sk/predpisy/306-2012-z-z.p-34861.pdf</p> <p><i>Nariadenie vlády SR č. 755/2004 Z. z., ktorým sa ustanovuje výška neregulovaných platieb, výška poplatkov a podrobnosti súvisiace so spoplatňovaním užívania vôd</i></p> <p>www.zbierka.sk/sk/predpisy/755-2004-z-z.p-8366.pdf</p> <p>Cenová politika v oblasti vodného hospodárstva schválená uznesením vlády SR č. 17 zo dňa 12.1.2011 https://lt.justice.gov.sk/Attachment/vlastn%C3%BD%20materi%C3%A1l_doc.pdf?instEID=-1&attEID=29620&docEID=144483&matEID=3384&langEID=1&tStamp=20101129113946687</p> <p><i>Regulačná politika na regulačné obdobie 2012 - 2016</i></p> <p>www.urso.gov.sk/doc/urad/RegulacnaPolitika_2012-2016.pdf</p>	<p>V kompetencii MŽP SR.</p> <p>Ex ante kondicionalita bola dosiaľ vyhodnocovaná ako splnená. V nadväznosti na obsah Usmernenia EK k plneniu ex ante kondicionalít bol identifikovaný čiastkovo nesplnený prvok plnenia kritéria v rámci "princípu refundácie nákladov za vodné služby".</p> <p>Princíp refundácie nákladov za všetky vodohospodárske služby je splnený s výnimkou primeraného príspevku za službu spojenú s odberom vody na závlahy, ktorý je v štádiu legislatívneho návrhu novely zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách v platnom znení, následne novela nariadenia vlády SR č. 755/2005 Z. z., ktorým sa ustanovuje výška neregulovaných platieb, výška poplatkov a podrobnosti súvisiace so spoplatňovaním užívania vôd (zmena v nariadení vlády SR č. 367/2008 Z. z.).</p> <p>Predmetný návrh novely vodného zákona musí prejsť celým legislatívnym procesom (opätovné prerokovanie vo vláde SR a následne vo výboroch NR SR a samotnej NR SR).</p> <p>Novela vodného zákona bude mať pozitívny vplyv na všestrannú ochranu vôd, s dôrazom na podzemné vody v chránených vodohospodárskych oblastiach, má zabezpečiť zvýšenú ochranu vodných zdrojov situovaných na území SR a stanovenie postupov pri využívaní vody s ohľadom na jej strategický význam pre štát a verejný záujem.</p> <p>Pre opatrenia súvisiace s novelizáciou zákona o vodách pozri Akčný plán k splneniu EAK 6.1. Vodné hospodárstvo.</p>

				<p>Vodný plán Slovenska, kap. 7, http://www.vuvh.sk/rsv2/index.php?option=com_content&view=article&id=67&Itemid=87&lang=sk</p> <p>Analýza pokroku dosiahnutého pri zavádzaní Programu opatrení obsiahnutom vo Vodnom pláne Slovenska, kap.5 „Cenová politika za vodohospodárske služby“</p> <p>http://www.vuvh.sk/rsv2/index.php?option=com_content&view=article&id=51&Itemid=58&lang=sk</p>	
5.3 Energia z obnoviteľných zdrojov: Uskutočnili sa akcie na propagáciu výroby a distribúcie energie z obnoviteľných zdrojov.	Áno	Zavedli sa transparentné režimy podpory, prioritný prístup do siete alebo garantovaný prístup a priorita pri prenose, ako aj štandardné pravidlá týkajúce sa znášania a rozdelenia nákladov na technické úpravy, ktoré boli uverejnené, v súlade s článkom 14 ods. 1 a článkom 16 ods. 2 a ods. 3 smernice 2009/28/ES. Členský štát prijal vnútroštátny akčný plán pre energie z obnoviteľných zdrojov v súlade s článkom 4 smernice 2009/28/ES.	Áno	<p>Zákon č. 309/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov</p> <p>http://www.mhsr.sk/obnovitelne-zdroje-energie-a-kombinovana-vyroba/130978s</p> <p>Národný akčný plán pre energiu z obnoviteľných zdrojov</p> <p>http://ec.europa.eu/energy/renewables/transparency_platform/doc/dir_2009_0028_action_plan_slovakia.zip</p>	
6. Infraštruktúra pre siete budúcej generácie (NGN) Existencia vnútroštátnych alebo	Áno	Národný alebo regionálny plán NGN, ktorý obsahuje:		Strategický dokument pre oblasť rastu digitálnych služieb a oblasť infraštruktúry prístupovej siete novej generácie	

<p>regionálnych plánov NGA, ktoré zohľadňujú regionálne činnosti s cieľom dosiahnuť ciele Únie týkajúce sa vysokorychlostného prístupu na internet, zameriavajúc sa na oblasti, kde trh neposkytuje otvorenú infraštruktúru za dostupnú cenu a kvalitu v súlade s pravidlami Únie v oblasti hospodárskej súťaže a štátnej pomoci, a poskytovanie dostupných služieb pre zraniteľné skupiny.</p>		<ul style="list-style-type: none"> – plán investícií do infraštruktúry založený na hospodárskej analýze zohľadňujúcej existujúce súkromné a verejné infraštruktúry a plánované investície, – modely udržateľných investícií, ktoré zlepšujú hospodársku súťaž a poskytujú prístup k otvorenej, cenovo dostupnej, kvalitnej infraštruktúre a službám, ktoré budú dobre fungovať aj v budúcnosti, – opatrenia na podnietenie súkromných investícií. 	<p>Áno</p> <p>Áno</p> <p>Áno</p>	<p>http://www.informatizacia.sk/ext_dok-strategic_document_draft_30-09-2013/16086c</p> <p>(Kapitola 3, kapitola 5 a Kapitola 7)</p> <p>(kapitola 7)</p> <p>(kapitola 7)</p>	
---	--	--	---	---	--

Akčné plány pre splnenie ex ante kondicionalít

Tematické ex ante kondicionality				
Nesplnená alebo čiastočne splnená ex ante kondicionalita	Nesplnené kritériá	Plánované aktivity	Termíny	Zodpovedné orgány
1.1. Výskum a inovácie: existencia národnej a/alebo regionálnej stratégie inteligentnej špecializácie, ktorá je v súlade s národným programom reforiem, na získanie súkromných financií na výskum a vývoj, ktoré spĺňajú znaky národných a regionálnych systémov výskumu a inovácií dosahujúcich vynikajúce výsledky.	Bol prijatý rámec opisujúci dostupné rozpočtové zdroje na výskum a inovácie.	Vypracovanie Akčného plánu implementácie RIS3 pre roky 2014 – 2016.	31.1.2014	MŠVVŠ SR MH SR
1.2. Výskumná a inovačná infraštruktúra. Existencia viacročného plánu na zostavenie rozpočtu a zoradenie investícií podľa priority.	Bol prijatý orientačný viacročný plán na zostavenie rozpočtu a zoradenie investícií, súvisiacich s prioritami EÚ a v prípade potreby s Európskym strategickým fórom o výskumných infraštruktúrach (ESFRI) podľa priority.	Vypracovanie Akčného plánu implementácie RIS3 pre roky 2014 – 2016.	31.1.2014	MŠVVŠ SR MH SR
3.1. Vykonal sa konkrétne činnosti na posilnenie presadzovania podnikania s prihliadnutím na iniciatívu „Small Business Act“ (SBA).	- mechanizmus zavedený na monitorovanie realizácie opatrení SBA, ktoré boli zavedené, a na posudzovanie vplyvu na MSP.	1) <i>Analýza stavu malého a stredného podnikania – dokument popisujúci skutkový stav MSP na Slovensku</i> Predloženie dokumentu na rokovanie vlády SR.	2. polovica decembra 2013	

		<p>2) <i>Stratégia rozvoja MSP v SR – vychádza z analýzy stavu MSP (bod 1), popisuje odporúčania a opatrenia na podporu MSP</i></p> <p>Finálna verzia dokumentu</p> <p>Predloženie návrhu stratégie na medzirezortné pripomienkové konanie</p> <p>Predloženie dokumentu na rokovanie vlády SR</p>	<p>koniec februára 2014</p> <p>1. polovica marca 2014</p> <p>koniec marca 2014</p>	<p>MH SR</p> <p>NARMSP</p>
		<p>3) <i>zákon o podpore MSP</i></p> <p>Predloženie návrhu zákona na medzirezortné pripomienkové konanie</p> <p>Predloženie návrhu zákona na rokovanie vlády SR</p> <p>Schválenie zákona Národnou radou SR</p>	<p>2. polovica januára 2014</p> <p>1. polovica februára 2014</p> <p>1. polovica marca 2014</p>	
		<p>4) <i>Metodika pre aplikovanie MSP testu</i></p> <p>Spracovanie návrhu metodiky</p> <p>Predloženie návrhu metodiky na medzirezortné pripomienkové konanie</p> <p>Predloženie metodiky na rokovanie vlády SR</p>	<p>2. polovica januára 2014</p> <p>1. polovica februára 2014</p>	

			1. polovica marca 2014	
5.1. Predchádzanie rizikám a riadenie rizika: existencia národných alebo regionálnych hodnotení rizík na účely riadenia katastrof s ohľadom na prispôsobovanie sa zmene klímy.	- v prípade potreby zohľadnenie národných stratégií na prispôsobovanie sa zmene klímy.	<p><i>Schválenie Stratégie adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy</i></p> <p>Proces pripomienkovania národnej stratégie</p> <p>Súbor preventívnych adaptačných opatrení pre sledované oblasti/sektory</p> <p>Predpokladaný termín predloženia materiálu na rokovanie vlády SR</p> <p>Prezentácia problematiky adaptácie na zmenu klímy v podmienkach SR na seminári k programu LIFE (2014 – 2020) – organizovaný EK v spolupráci s MŽP SR.</p>	<p>február 2014</p> <p>január 2014</p> <p>december 2013</p> <p>február 2014</p> <p>V priebehu 2014</p>	MŽP SR
6.1. Vodné hospodárstvo: Existencia a) cenovej politiky v oblasti vôd, ktorá zabezpečuje primerané stimuly pre používateľov na efektívne využívanie vody a b) primeraný príspevok rozličných spôsobov využívania vody na úhradu nákladov za vodohospodárske služby vo výške schválenej v pláne riadenia povodia pre investície podporené z operačných programov.	V sektoroch podporovaných z EFRR a Kohézneho fondu členský štát zabezpečil príspevok rôznych spôsobov využívania vody k úhrade nákladov na vodohospodárske služby podľa sektorov v súlade s článkom 9 ods. 1 prvou zarážkou smernice 2000/60/ES podľa potreby so zreteľom na sociálne, environmentálne a hospodárske účinky tejto úhrady, ako aj na geografické a klimatické podmienky dotknutého regiónu alebo regiónov.	<p>Zahrnutie povinnosti úhrady nákladov za služby spojené s odberom vody na zavlažovanie poľnohospodárskej pôdy (ďalej len „závlahy“) prostredníctvom primeraného príspevku (platby) ako úhrada nákladov za vodohospodárske služby v zmysle zavedenia stimulačnej cenovej politiky podľa čl. 9 Rámcovej smernice o vode <u>do novely zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách (vodný zákon)</u> v znení neskorších predpisov, následne novely nariadenia vlády SR č. 755/2005 Z. z., ktorým sa ustanovuje výška neregulovaných platieb, výška poplatkov a podrobnosti súvisiace so spoplatňovaním užívania vôd (zmena v nariadení vlády SR č. 367/2008 Z. z.)</p> <p><i>SR pripravuje novelu zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách (vodný zákon), ktorá obsahuje aj:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>opätovné spoplatnenie odberov vody na závlahy, ktoré boli politickým rozhodnutím zrušené v roku 2004,</i> - <i>predmetné návrhy novely zákona ešte musia prejsť celým legislatívnym procesom. Následne bude pripravený vykonávací predpis na legislatívny proces – novela nariadenia vlády SR č. 755/2004 Z. z., ktorým sa ustanovuje výška neregulovaných platieb,</i> 	december 2014	

		<p>výška poplatkov a podrobnosti súvisiace so spolplatňovaním užívania vôd.</p> <p>Ďalej treba uviesť, že v SR existuje regulácia vodohospodárskych služieb týkajúcich sa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - výroby, distribúcie a dodávky pitnej vody verejným vodovodom a odvádzania a čistenia odpadových vôd verejnou kanalizáciou, - využívania hydroenergetického potenciálu vodných tokov, - odberov energetickej vody z vodných tokov na vodných stavbách, - odberov povrchovej vody z vodných tokov. <p>Regulácia uvedených vodohospodárskych služieb je uskutočňovaná prostredníctvom ÚRSO. Ceny za všetky tieto vodohospodárske služby sú jednotné pre všetky sektory (domácnosti, priemysel, poľnohospodárstvo). Tento spôsob regulácie je zakotvený v Regulačnej politike ÚRSO, platnej na dané obdobie (v súčasnosti pre roky 2012 - 2016).</p>		
	Prijatie plánu manažmentu povodia pre správne územie povodia v súlade s článkom 13 smernice 2000/60/ES.	Realizácia programu monitorovania na príslušný rok na základe schváleného Rámcového programu monitorovania na roky 2010 - 2015 (ďalej len „Rámcový PM“).	každoročne v súlade s Rámcovým programom monitorovania 2010 - 2015	MŽP SR
		Hodnotenie ekologického stavu/potenciálu a chemického stavu útvarov povrchových vôd.	2013	
		Hodnotenie kvantitatívneho stavu a chemického stavu útvarov podzemných vôd.	2013	
		Vyhodnotenie pokroku pri dosahovaní environmentálnych cieľov.	2014	
		Preverovanie, revízia a aktualizácia programu opatrení.	2014	
		Návrh plánov manažmentu povodí v súlade s čl. 13 RSV.	2013 - 2015	

<p>6.2. Sektor odpadového hospodárstva: Podpora hospodárnych a environmentálne udržateľných investícií v sektore odpadového hospodárstva najmä prostredníctvom vypracovania plánov odpadového hospodárstva v súlade so smernicou 2008/98/ES o odpade a o zrušení určitých smerníc (ďalej len „smernica o odpade“) a v súlade s hierarchiou odpadového hospodárstva</p>	<p>Existencia jedného alebo viacerých programov odpadového hospodárstva, ako sa vyžaduje v článku 28 smernice 2008/98/ES.</p>	<p>Zabezpečiť schválenie <i>POH</i> na úrovni kraja.</p>	<p>január 2014</p>	<p>Okresné úrady v sídle kraja</p>
<p>7.1. Doprava: existencia komplexného plánu alebo plánov alebo rámca či rámcov pre dopravné investície v súlade s inštitucionálnou štruktúrou členských štátov (vrátane verejnej dopravy na regionálnej a miestnej úrovni), ktorý podporuje rozvoj infraštruktúry a zlepšuje prepojenie na úplnú a základnú sieť TEN-T.</p>	<p>Existuje komplexný plán či plány alebo rámec či rámce pre dopravné investície, ktoré spĺňajú právne požiadavky na strategické environmentálne posúdenie a stanovujú:</p>	<p><i>Strategický plán rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2020 (fáza I.)</i></p> <p>Ukončenie procesu strategického environmentálneho posudzovania (SEA) Strategického plánu rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2020 (fáza I.), vrátane <i>Stratégie rozvoja verejnej osobnej a nemotorovej dopravy SR do roku 2020</i>, ktorá tvorí jeho prílohu.</p> <p><i>Strategický plán rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2030 (fáza II.)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Zabezpečenie dopravného modelu SR za účelom účinnejšieho posúdenia potrieb a efektívnejšieho plánovania ďalšieho rozvoja dopravnej infraštruktúry SR. - Vypracovanie na základe výstupov z dopravného modelu SR. - Vykonalenie strategického environmentálneho hodnotenia. - Predloženie Strategického plánu rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2030 (fáza II.) na rokovanie Hospodárskej a sociálnej rady SR. - Predloženie na rokovanie vlády SR. - Predloženie EK za účelom posúdenia úplného splnenia ex ante kondicionalít stanovených pre sektor dopravy. 	<p>apríl 2014</p> <p>október 2015</p> <p>jún 2016</p> <p>október 2016</p> <p>november 2016</p> <p>december 2016</p> <p>december 2016</p>	<p>MDVRR SR</p>

	- realistickú a kvalitnú realizáciu projektov, pri ktorých sa počíta s podporou zo strany EFRR a Kohézneho fondu,	Vypracovanie <i>implementačného plánu projektov financovaných z KF, EFRR a CEF</i> (názov projektu, náklady, EIA proces, stupeň projektovej prípravy, termín realizácie, predpokladaný finančný plán, plánované termíny prípravy ŽoNFP, schválenia projektu RO, predloženia ŽoPP na EK atď.). Súčasťou implementačného plánu bude opis každého navrhovaného projektu, ktorý bude poskytovať súhrnné informácie o projekte (lokalizácia, súčasná dopravná situácia, technické parametre projektu, výstupové/výsledkové ukazovatele projektu atď.).	máj 2014	
	Opatrenia na zabezpečenie kapacity sprostredkovateľských orgánov a prijímateľov pri vykonávaní naplánovaných projektov.	Vypracovanie analýzy kapacít sprostredkovateľských orgánov a prijímateľov. Analýza by mala identifikovať opatrenia, ktoré je potrebné prijať na posilnenie kapacít pri vykonávaní naplánovaných projektov s cieľom predísť problémom, ktoré sa vyskytli pri implementácii v rámci programového obdobia 2007-2013.	máj 2014	
7.2. Železničná doprava: existencia komplexného plánu či plánov alebo rámca či rámcov dopravy s osobitnou časťou venovanou rozvoju železničnej siete v súlade s inštitucionálnou štruktúrou členských štátov (vrátane verejnej dopravy na regionálnej a miestnej úrovni), ktorý podporuje rozvoj infraštruktúry a zlepšuje prepojenie na úplnú a základnú sieť TEN-T. Investície zahŕňajú mobilné aktíva, interoperabilitu a budovanie kapacít.	V rámci uvedeného plánu či plánov alebo rámca či rámcov dopravy existuje časť venovaná rozvoju železničnej siete, ktorá spĺňa právne požiadavky na strategické environmentálne posúdenie a stanovuje realisticky a kvalitne vypracovaný plán realizácie projektov (vrátane časového plánu a rozpočtového rámca).	<i>Strategický plán rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2020 (fáza I.)</i> Ukončenie procesu strategického environmentálneho posudzovania (SEA) Strategického plánu rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2020 (fáza I.), vrátane Stratégie rozvoja verejnej osobnej a nemotorovej dopravy SR do roku 2020, ktorá tvorí jeho prílohu.	apríl 2014	
		Vypracovanie <i>implementačného plánu projektov financovaných z KF, EFRR a CEF</i> (názov projektu, náklady, EIA proces, stupeň projektovej prípravy, termín realizácie, predpokladaný finančný plán, plánované termíny prípravy ŽoNFP, schválenia projektu RO, predloženia ŽoPP na EK atď.). Súčasťou implementačného plánu bude opis každého navrhovaného projektu, ktorý bude poskytovať súhrnné informácie o projekte (lokalizácia, súčasná dopravná situácia, technické parametre projektu, výstupové/výsledkové ukazovatele projektu atď.).	máj 2014	
		<i>Strategický plán rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2030 (fáza II.)</i> - Zabezpečenie dopravného modelu SR za účelom účinnejšieho posúdenia potrieb a efektívnejšieho plánovania ďalšieho rozvoja dopravnej infraštruktúry SR. - Vypracovanie na základe výstupov z dopravného modelu SR. - Vykonanie strategického environmentálneho hodnotenia. - Predloženie Strategického plánu rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2030 (fáza II.) na rokovanie Hospodárskej a sociálnej rady SR. - Predloženie na rokovanie vlády SR. - Predloženie EK za účelom posúdenia úplného splnenia ex ante kondicionálnych stanovených pre sektor dopravy.	október 2015 jún 2016 október 2016 november 2016 december 2016 december 2016	

	Opatrenia na zabezpečenie kapacity sprostredkovateľských orgánov a prijímateľov pri vykonávaní naplánovaných projektov.	Vypracovanie analýzy kapacít sprostredkovateľských orgánov a prijímateľov. Analýza by mala identifikovať opatrenia, ktoré je potrebné prijať na posilnenie kapacít pri vykonávaní naplánovaných projektov s cieľom predísť problémom, ktoré sa vyskytli pri implementácii v rámci programového obdobia 2007-2013.	máj 2014	
		Aplikácia opatrení identifikovaných analýzou, tzn. prijatie potrebných krokov na zavedenie opatrení do praxe.	október 2014	
7.3. Iné druhy dopravy vrátane vnútrozemských vodných ciest a námornej prepravy, prístavov, multimodálnych spojení a letiskovej infraštruktúry: existencia komplexného plánu či plánov alebo rámca či rámcov dopravy s osobitnou časťou venovanou vnútrozemským vodným cestám a námornej preprave, prístavom, multimodálnym spojeniam a letiskovej infraštruktúre, ktoré prispievajú k zlepšovaniu prepojenia na úplnú a základnú sieť TEN-T a podporujú udržateľnú regionálnu a miestnu mobilitu.	Existencia časti venovanej vnútrozemským vodným cestám a námornej preprave, prístavom, multimodálnym spojeniam a letiskovej infraštruktúre v rámci plánu či plánov alebo rámca či rámcov dopravy, ktorá:	<i>Strategický plán rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2030 (fáza II.)</i> - Zabezpečenie dopravného modelu SR za účelom účinnejšieho posúdenia potrieb a efektívnejšieho plánovania ďalšieho rozvoja dopravnej infraštruktúry SR. - Vypracovanie na základe výstupov z dopravného modelu SR. - Vykonanie strategického environmentálneho hodnotenia. - Predloženie Strategického plánu rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2030 (fáza II.) na rokovanie Hospodárskej a sociálnej rady SR. - Predloženie na rokovanie vlády SR. - Predloženie EK za účelom posúdenia úplného splnenia ex ante kondicionalít stanovených pre sektor dopravy.	október 2015 jún 2016 október 2016 november 2016 december 2016 december 2016	
	- je v súlade s právnymi požiadavkami na strategické environmentálne posúdenie,	Ukončenie procesu strategického environmentálneho posudzovania (SEA) Strategického plánu rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2020 (fáza I.), vrátane Stratégie rozvoja verejnej osobnej a nemotorovej dopravy SR do roku 2020, ktorá tvorí jeho prílohu.	april 2014	
		Vykonanie strategického environmentálneho hodnotenia Strategického plánu rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2030 (fáza II.)	október 2016	
	- stanovuje realisticky a kvalitne vypracovaný plán realizácie projektov (vrátane časového plánu a rozpočtového rámca).	Vypracovanie implementačného plánu projektov financovaných z KF, EFRR a CEF (názov projektu, náklady, EIA proces, stupeň projektovej prípravy, termín realizácie, predpokladaný finančný plán, plánované termíny prípravy ŽoNFP, schválenia projektu RO, predloženia ŽoPP na EK atď.). Súčasťou implementačného plánu bude opis každého navrhovaného projektu, ktorý bude poskytovať súhrnné informácie o projekte (lokalizácia, súčasná dopravná situácia, technické parametre projektu, výstupové/výsledkové ukazovatele projektu atď.).	máj 2014	
	Opatrenia na zabezpečenie kapacity sprostredkovateľských orgánov a prijímateľov pri vykonávaní naplánovaných projektov.	Vypracovanie analýzy kapacít sprostredkovateľských orgánov a prijímateľov. Analýza by mala identifikovať opatrenia, ktoré je potrebné prijať na posilnenie kapacít pri vykonávaní naplánovaných projektov s cieľom predísť problémom, ktoré sa vyskytli pri implementácii v rámci súčasného programového obdobia.	máj 2014	
		Aplikácia opatrení identifikovaných analýzou, tzn. prijatie potrebných krokov na zavedenie opatrení do praxe.	október 2014	

<p>8.1. Vytváranie a realizácia aktívnych politík trhu práce so zreteľom na usmernenia politiky zamestnanosti.</p>	<p>Služby zamestnanosti majú možnosť zabezpečiť a zabezpečujú:</p> <ul style="list-style-type: none"> - personalizované služby a aktívne a preventívne opatrenia na trhu práce, ktoré sa realizujú včas, sú prístupné pre všetkých uchádzačov o prácu a zameriavajú sa osoby najviac ohrozené rizikom sociálneho vylúčenia vrátane osôb z marginalizovaných komúní. 	<p><i>Akčný plán na posilnenie kapacít verejných služieb zamestnanosti.</i></p>	<p>31.5.2014</p>	<p>MPSVR SR ÚPSVR SR</p>
<p>8.3. Inštitúcie trhu práce sú modernizované a posilnené so zreteľom na usmernenia politiky zamestnanosti.</p> <p>Reformám inštitúcií trhu práce predchádza jasný strategický politický rámec a hodnotenie ex ante zahŕňajúce rodovú dimenziu.</p>	<p>Opatrenia zamerané na reformu služieb zamestnanosti s cieľom vybaviť ich kapacitou na zabezpečovanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - personalizovaných služieb a aktívnych a preventívnych opatrení na trhu práce, ktoré sa realizujú včas, sú prístupné pre všetkých uchádzačov o prácu a zameriavajú sa na osoby najviac ohrozené rizikom sociálneho vylúčenia vrátane osôb z marginalizovaných komúní. 			
<p>8.5. Prispôsobenie pracovníkov, podnikov a podnikateľov zmenám: existencia politík, ktorých cieľom je podporiť predvídanie a dobré riadenie zmeny a reštrukturalizácie.</p>	<p>Zavedené sú nástroje na podporu sociálnych partnerov a orgánov verejnej správy pri vytváraní a sledovaní proaktívnych prístupov k zmene a reštrukturalizácii, ktoré zahŕňajú opatrenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - na podporu predvídania zmien, - na podporu prípravy procesu reštrukturalizácie a jeho riadenia. 	<p>Vypracovanie prognózy vývoja na trhu práce.</p>	<p>31.12.2015</p>	<p>MPSVR SR</p>

<p>9.1. Existencia a vykonávanie národného strategického politického rámca pre znižovanie chudoby, ktorý je zameraný na aktívne začlenenie osôb vyčlenených z trhu práce so zreteľom na usmernenia politiky zamestnanosti.</p>	<p>Zavedený je národný strategický politický rámec pre znižovanie chudoby, zameraný na aktívne začleňovanie, ktorý:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poskytuje dostatok dôkazov, na základe ktorých sa dajú stanoviť politiky v oblasti znižovania chudoby a sledovať vývoj, - obsahuje opatrenia na podporu plnenia národného cieľa v oblasti chudoby a sociálneho vylúčenia (ako sa uvádza v národnom programe reforiem), ktorý zahŕňa podporu udržateľných a kvalitných pracovných príležitostí pre ľudí, ktorým najviac hrozí sociálne vylúčenie, vrátane osôb z marginalizovaných komunit <p>Na žiadosť a podľa potreby sa príslušným zainteresovaným stranám poskytne podpora pri predkladaní žiadostí o projekty a pri vykonávaní a riadení vybraných projektov.</p>	<p>Implementácia projektu – <i>príprava národnej rámcovej stratégie.</i></p> <p>Tvorba analytickej časti <i>Národnej rámcovej stratégie.</i></p>	<p>august 2013 – január 2014</p> <p>august 2013 – január 2014</p>	<p>MPSVR SR</p> <p>Inštitút pre výskum práce a rodiny SR</p>
<p>9.2. Zavedený je národný strategický politický rámec integrácie Rómov.</p>	<p>Zavedený je národný strategický politický rámec integrácie Rómov, ktorý:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zahŕňa výkonné metódy sledovania na posúdenie vplyvu opatrení na integráciu Rómov a mechanizmy preskúmania na prispôsobovanie stratégie. <p>Na žiadosť a podľa potreby sa príslušným zainteresovaným stranám poskytne podpora pri predkladaní žiadostí o projekty a pri vykonávaní a riadení</p>	<p>Nastavenie monitorovania Stratégie Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020</p> <p>a) Technicko-administratívna línia- prvá monitorovacia správa Stratégie bude predložená na rokovanie vlády SR.</p> <p>b) Kvalitatívna línia - po vydaní Atlasu 2013 budú aktualizované východiskové a cieľové hodnoty ukazovateľov Stratégie.</p> <p>"<i>Návrh na stabilizáciu administratívnych kapacít v roku 2014 a 2015</i>", v ktorom je zadefinovaná potreba administratívnych kapacít pre programové obdobie 2014 – 2020 vzhľadom na kritérium ex ante kondicionality 9.2. http://infoweb.minv.sk/info/pripkonania/kmv/231213/</p> <p>Nastavenie poskytovania podpory príslušným zainteresovaným stranám pri predkladaní žiadostí o projekty a pri vykonávaní a riadení vybraných</p>	<p>2. štvrtrok 2014</p> <p>1. štvrtrok 2014</p>	<p>ÚSVRK</p>

	vybraných projektov.	projektov a zapracovanie do riadiacich dokumentov. Predloženie na rokovanie vlády SR.		
10.1.	Predčasné ukončovanie školskej dochádzky: existencia strategického politického rámca na zníženie miery predčasného ukončenia školskej dochádzky v medziach článku 165 ZFEÚ.	Zavedený je systém na zhromažďovanie a analýzu údajov a informácií o predčasnom ukončení školskej dochádzky na príslušných úrovniach, ktorý: - poskytuje dostatok dôkazov, na základe ktorých sa dajú stanoviť cielené politiky, a sleduje vývoj.	Spustenie <i>Rezortného informačného systému (RzIS)</i> Harmonogram 1. Boli identifikované požiadavky na zmeny vyplývajúce zo zmien legislatívy a procesov. Bol vykonaný návrh klasifikácie a začiatkom roka 2014 budú zmeny predložené na schválenie. 2. Predpoklad plného prechodu systému <i>RzIS</i> do prevádzky je koniec prvého kvartálu roku 2014, pričom je potrebné uzavrieť zmeny vo funkčných moduloch, vykonať školenia budúcich používateľov a správcov systému <i>RzIS</i> , ako aj zabezpečiť servisné pokrytie systému po nasadení do prevádzky.	marec 2014 MŠVVŠ SR
10.2.	Vyššie vzdelávanie: existencia národného alebo regionálneho strategického politického rámca na zvýšenie dosahovania terciárneho vzdelávania a zvýšenie jeho kvality a účinnosti v medziach článku 165 ZFEÚ.	Je zavedený národný alebo regionálny strategický politický rámec pre terciárne vzdelávanie, ktorý obsahuje tieto prvky: - v prípade potreby opatrenia na zvýšenie účasti a výsledkov, ktoré: - zvyšujú účasť na vysokoškolskom vzdelávaní u skupín s nižším príjmom a u ostatných nízko zastúpených skupín, s osobitným zreteľom na znevýhodnené skupiny vrátane marginalizovaných komúnít.	<i>Koncepcia ďalšieho rozvoja v oblasti vysokého školstva pre roky 2013 – 2020.</i> Predloženie návrhu koncepcie na verejnú diskusiu. Prerokovanie návrhu so sociálnymi partnermi v rámci Hospodárskej a sociálnej rady. Schválenie Koncepcie vládou SR.	MŠVVŠ SR do 31.3.2014 do 30.6.2014 do 31.8.2014
	- podpora inovatívny obsah a tvorbu učebných osnov.	<i>Koncepcia ďalšieho rozvoja v oblasti vysokého školstva pre roky 2013 – 2020</i> (viď vyššie)		
		Projekt <i>Vysoké školy ako motory rozvoja vedomostnej spoločnosti</i> http://www.uips.sk/narodne-projekty/ - vybavenie a podpora vybraných perspektívnych študijných programov	30.5.2013– 30.11.2015 do 31.12.2014	Ústav informácií a prognóz školstva

	<p>vzdelávanie a prípravu, Európskeho referenčného rámca zabezpečenia kvality odborného vzdelávania a prípravy).</p>	<p><i>Tvorba Národnej sústavy kvalifikácií</i></p> <p>http://www.tvorbansk.sk/</p> <p>- tvorba a vytvorenie informačného systému Národného kvalifikačného rámca a Národnej sústavy kvalifikácií,</p> <p>- ďalšie vzdelávanie cieľovej skupiny na tvorbu a používanie Národného kvalifikačného rámca, Národnej sústavy kvalifikácií a Informačného systému.</p> <p><i>Ďalšie vzdelávanie a poradenstvo pre dospelých ako nástroj lepšej uplatniteľnosti na trhu práce</i></p> <p>http://nuczv.sk/dalsie-vzdelavanie-a-poradenstvo-pre-dospelych-ako-nastroj-lepsej-uplatnitelnosti-na-trhu-prace/</p> <p>- zadefinovanie požiadaviek a vytvorenie vzdelávacích programov pre lektorov, manažérov, členov a predsedov skúšobných komisií, vypracovanie štandardov kvality inštitúcií ďalšieho vzdelávania,</p> <p>- poskytnutie modulových vzdelávacích programov ďalšieho vzdelávania s uznávaním výsledkov ďalšieho vzdelávania a informálneho učenia sa; prevádzka siete poradenských centier pre dospelých a poskytovanie poradenstva; vytvorenie a realizácia systému monitorovania a prognózovania vzdelávacích potrieb; ďalší rozvoj elektronických nástrojov pre ďalšie vzdelávanie v kontexte celoživotného vzdelávania.</p>	<p>do 28.2.2014</p> <p>do 30.9.2015</p>	
<p>11. Posilnenie inštitucionálnych kapacít orgánov verejnej správy a zainteresovaných strán a efektivity i verejnej správy (podľa článku 9 prvého odseku bodu 11)</p>	<p>Zavedený je a vykonáva sa strategický politický rámec na posilňovanie efektivity orgánov verejnej správy členského štátu a ich zručností, ktorý zahŕňa tieto prvky:</p> <p>- vývoj postupov a nástrojov na</p>	<p>MV SR realizuje Národný projekt budovania kapacít a zlepšenia efektivity verejnej správy SR.</p> <p>Projekt sa uskutočňuje v spolupráci s OECD. Reaguje na problematické a neefektívne fungovanie niektorých oblastí verejnej správy.</p> <p>Projekt nadväzuje na prebiehajúcu reformu verejnej správy, ktorá má horizontálne prispieť k zvýšeniu kvality jej fungovania. Tento projekt kladie dôraz na tvorbu dlhodobej stratégie v oblasti manažmentu ľudských zdrojov,</p>	<p>31.12.2014</p>	<p>MV SR (ÚSV ROS) s ÚV SR</p>

	monitorovanie a hodnotenie.	<p>bude viesť k optimalizácii a racionalizácii verejnej správy a povedie k finančným úsporám. Verejná správa taktiež pociťuje nedostatok analytických kapacít, ktoré by prispeli k úspešnosti štrukturálnych reforiem. Projekt v širokej miere prispeje k naplneniu ex-ante kondicionality 11.1. OECD výrazným spôsobom posilní odbornú stránku reformy a napomôže preneseniu know-how OECD do slovenských podmienok.</p>		
		<p>V rámci rezortov MF SR, MŽP SR, MPSVR SR, MDVRR SR, MZ SR, MŠVVŠ SR sú vytvorené analytické kapacity, v ich posilňovaní sa bude pokračovať. Analytické kapacity na ostatných ústredných orgánoch štátnej správy budú dobudované.</p> <p>Uvedené rezorty sú partnermi pripravovaného projektu „Budovanie odborných kapacít MF SR a ďalších organizácií verejnej správy v Bratislavskom samosprávnom kraji“, ktorého gestorom a zároveň aj žiadateľom o NFP je MF SR – Inštitút finančnej politiky. Pripravovaný projekt bude implementovaný prostredníctvom jednej hlavnej aktivity, ktorej obsahom je účasť zamestnancov na stážach a ďalších podujatiach organizovaných, resp. poskytovaných najprestížnejšími inštitúciami v oblasti analýz, tvorby a hodnotenia hospodárskych politík na medzinárodnej úrovni. V prvej fáze projektu bude detailne dopracovaná analýza potrieb, na základe ktorej bude finalizovaný výber účastníkov projektu. V ďalšej fáze bude prebiehať samotná účasť cieľovej skupiny na vybraných stážach a ďalších podujatiach, pričom pre zabezpečenie efektívnosti celého procesu bude na tieto činnosti obstaraná agentúra, ktorá zabezpečí všetky potrebné činnosti súvisiace s účasťou na uvedených podujatiach.</p>	31.12.2016	MF SR v spolupráci s MV SR, MH SR, MPSVR SR, MDVRR SR, MZ SR, MŠVVŠ SR
		<p>Príprava novelizácie zákona o štátnej službe a príprava jednotnej stratégie RLZ (panel expertov ÚV SR).</p> <p>Projekt OECD a MV SR poskytne analýzu hlavných nedostatkov v riadení ľudských zdrojov, ako aj odporúčania. V rámci uvedeného projektu experti OECD doručili analytickú správu na problematiku riadenia ľudských zdrojov na Slovensku, ktoré boli zaslané príslušným rezortom. Dňa 10.12.2013 sa v Bratislave uskutočnil workshop zameraný na problematiku riadenia ľudských zdrojov v SR vo verejnej správe.</p> <p>ÚV SR bude participovať na projekte OECD a MV SR: „Národný projekt budovania kapacít a zlepšenia efektivity verejnej správy“, ktorého cieľom je poskytnutie analýzy hlavných nedostatkov v riadení ľudských zdrojov, ako aj odporúčaní pre ich riešenie. Postavenie ÚV SR bude v pozícii subpartnera – priameho užívateľa, najmä v kľúčovej oblasti riešenia problematiky verejnej správy, a to prostredia štátnej služby. Špecifickým cieľom projektu bude vytvorenie inštitútu pre stabilizáciu, profesionalizáciu a depolitizáciu štátnej služby. ÚV SR bude participovať v radiacom výbore projektu, bude</p>	2015	ÚV SR v spolupráci s MV SR

		<p>gestorom podvýboru pre segment štátnej služby, ktorý vytvorí neformálny priestor ako koordinačnej platformy pre diskusiu o modeloch, prostredie pre komunikáciu so všetkými zainteresovanými stranami, analýzy, štúdie a poradenstvo pre reformu štátnej služby, porovnaním legislatívy, postupov a metodiky. Dôvodom je, aby reforma a pripravovaná legislatíva, vrátane aplikačnej praxe, bola v súlade so zásadami pre rozvoj stabilnej, profesionálnej a politicky neutrálnej štátnej služby, bude riešiť najmä tematiku výberu, odbornosti, stabilizácie, hodnotenia, rastu a vzdelávania zamestnancov štátnej služby.</p> <p>Obe vyššie uvedené činnosti budú začlenené do národnej reformy verejnej správy, ktorá poskytne rámec pre vývoj a zavádzanie jednotnej politiky riadenia ľudských zdrojov pre verejnú správu.</p> <p>Jednotná stratégia RLZ je v procese priprav.</p>		
	Vývoj a vykonávanie stratégií a politik ľudských zdrojov, ktoré zahŕňajú hlavné nedostatky identifikované v tejto oblasti,	<p><i>Optimalizácia procesov miestnej štátnej správy</i> - audit procesov na úrovni okresných úradov.</p> <p><i>Audit ústredných orgánov štátnej správy</i></p> <p><i>Vybudovanie a implementácia informačných systémov (DWH a pod.)</i> slúžiacich na analýzy dát, monitorovanie a hodnotenie výkonov finančnej správy</p>	31.12.2014	MV SR
			30.6.2014	MV SR
			31.12.2015	MF SR (Finančné riaditeľstvo SR) v spolupráci s MV SR
Všeobecné ex ante kondicionality				
Nesplnená alebo čiastočne splnená ex ante kondicionalita	Nesplnené kritériá	Plánované aktivity	Termíny	Zodpovedné orgány
1. Nediskriminácia Existencia administratívnej kapacity na vykonávanie a uplatňovanie práva Únie v oblasti nediskriminácie a politiky v oblasti EŠIF.	Opatrenia v súlade s inštitucionálnym a právnym rámcom členských štátov na zapojenie orgánov zodpovedných za podporu rovnakého zaobchádzania so všetkými osobami počas prípravy a vykonávania programov, a to vrátane poskytovania poradenstva o rovnosti v rámci činností spojených s EŠIF.	<i>Navýšenie administratívnych kapacít u koordinátora Odbor rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí</i> MPSVR SR. Bude vytvorený samostatný subjekt koordinácie horizontálnych princípov, v ktorom predpokladáme 7 pracovných miest plus 1 asistenta/ku. Všetky miesta v rámci subjektu budú refundované v rámci technickej pomoci. Novo vytvorené miesta budú zamerané na metodické vedenie, analytickú, strategickú, legislatívnu a vzdelávaciu činnosť súvisiacu s implementáciou oboch horizontálnych princípov v EŠIF. Ich náplň práce bude zameraná na aktivity súvisiace s povinnosťami každého subjektu fondov so zameraním na tematickú prierezovosť horizontálnych princípov. Prierezovosť všetkými fondmi a rozšírenie pôsobnosti súčasného HP RP si vyžaduje maximálne posilnenie kapacít s dôrazom na metodické vedenie, publicitu, školiace a vzdelávacie aktivity, hodnotiaci, výberový proces ale aj na monitorovanie a kontrolu –	31.1.2014	MPSVR SR

		vychádzajúc návrhu Systému riadenia a kontroly pre PO 2014 – 2020.		
	<p>Opatrenia na zabezpečenie odbornej prípravy pre zamestnancov orgánov zapojených do riadenia a kontroly EŠIF v oblasti práva a politiky Únie v oblasti nediskriminácie.</p>	<p><i>Vypracovanie stratégie školenia a informovania zamestnancov zapojených do využívania fondov</i> a následné podanie projektu z OP TP na finančné zabezpečenie školení.</p> <p>Školiace a vzdelávacie aktivity (školenia, semináre, tréningy a informovania zamestnancov/kyň zapojených do využívania fondov; konferencie, publikácie a propagačné tlačoviny/materiál, zverejňovanie správ v národných a regionálnych/lokálnych masmédiách a iné bude vykonávať garant za HP pre nasledovné cieľové skupiny:</p> <p>Osoby na RO zodpovedné za prípravu OP, kontaktné osoby pre HP RP zodpovedné za koordináciu HP RP na úrovni jednotlivých OP, členovia pracovnej skupiny HP RP, manažéri monitorovania a hodnotenia, vyšší riadiaci pracovníci, hodnotitelia projektov a taktiež personál orgánov zahrnutých do riadenia a kontroly EŠIF v oblastiach zákonov a politiky EÚ o nediskriminácii, o rodovej rovnosti rovnako ako aj o „gender mainstreaming“ a o zdravotnom postihnutí. Školenia sa budú týkať spôsobu hodnotenia, procesu implementácie, monitorovania, kontroly.</p>	Do 15.2.2014	
<p>2. Rodové otázky</p> <p>Existencia administratívnej kapacity na vykonávanie a uplatňovanie práva a politiky Únie týkajúcich sa rodovej rovnosti v oblasti EŠIF.</p>	<p>Opatrenia v súlade s inštitucionálnym a právnym rámcom členských štátov na zapojenie orgánov zodpovedných za podporu rodovej rovnosti počas prípravy a vykonávania programov, a to vrátane poskytovania poradenstva o rodovej rovnosti v rámci činnosti spojených s EŠIF.</p>	<p><i>Navýšenie administratívnych kapacít u koordinátora Odbor rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí</i> MPSVR SR. Bude vytvorený samostatný subjekt koordinácie horizontálnych princípov, v ktorom predpokladáme 7 pracovných miest plus 1 asistenta/ku. Všetky miesta v rámci subjektu budú refundované v rámci technickej pomoci. Novo vytvorené miesta budú zamerané na metodické vedenie, analytickú, strategickú, legislatívnu a vzdelávaciu činnosť súvisiacu s implementáciou oboch horizontálnych princípov v EŠIF. Ich náplň práce bude zameraná na aktivity súvisiace s povinnosťami každého subjektu fondov so zameraním na tematickú prierezovosť horizontálnych princípov. Prierezovosť všetkými fondmi a rozšírenie pôsobnosti súčasného HP RP si vyžaduje maximálne posilnenie kapacít s dôrazom na metodické vedenie, publicitu, školiace a vzdelávacie aktivity, hodnotiaci, výberový proces ale aj na monitorovanie a kontrolu – vychádzajúc návrhu Systému riadenia a kontroly pre PO 2014 – 2020.</p> <p><i>Nová Stratégia rodovej rovnosti na roky 2014 - 2020</i></p> <p>Prípravuje sa na základe vyhodnotenia súčasnej Národnej stratégie rodovej rovnosti na roky 2009 – 2013.</p>	<p>Do 15.2.2014</p> <p>september</p>	MPSVR SR

			2014	
	<p>Opatrenia na zabezpečenie odbornej prípravy pre zamestnancov orgánov zapojených do riadenia a kontroly EŠIF v oblasti práva a politiky Únie týkajúcich sa rodovej rovnosti a jej uplatňovania.</p>	<p><i>Vypracovanie stratégie školenia a informovania zamestnancov zapojených do využívania fondov</i> a následné podanie projektu z OP TP na finančné zabezpečenie školení.</p> <p>Školiace a vzdelávacie aktivity (školenia, semináre, tréningy a informovania zamestnancov/kyň zapojených do využívania fondov; konferencie, publikácie a propagačné tlačoviny/materiál, zverejňovanie správ v národných a regionálnych/lokálnych masmédiách a iné bude vykonávať garant za HP pre nasledovné cieľové skupiny:</p> <p>Osoby na RO zodpovedné za prípravu OP, kontaktné osoby pre HP RP zodpovedné za koordináciu HP RP na úrovni jednotlivých OP, členovia pracovnej skupiny HP RP, manažéri monitorovania a hodnotenia, vyšší riadiaci pracovníci, hodnotitelia projektov a taktiež personál orgánov zahrnutých do riadenia a kontroly EŠIF v oblastiach zákonov a politiky EÚ o nediskriminácii, o rodovej rovnosti rovnako ako aj o „gender mainstreaming“ a o zdravotnom postihnutí. Školenia sa budú týkať spôsobu hodnotenia, procesu implementácie, monitorovania, kontroly.</p>		
<p>3. Zdravotné postihnutie</p> <p>Existencia administratívnej kapacity na vykonávanie a uplatňovanie Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím v oblasti EŠIF v súlade s rozhodnutím Rady 2010/48/ES</p>	<p>Opatrenia v súlade s inštitucionálnym a právnym rámcom členských štátov na vykonávanie konzultácií a zapojenie orgánov, ktoré sú zodpovedné za ochranu práv osôb so zdravotným postihnutím, alebo organizácií zastupujúcich osoby so zdravotným postihnutím, a ďalšie príslušné zainteresované osoby počas prípravy a vykonávania programov.</p>	<p>Vykonať analýzu potreby posilnenia administratívnych kapacít – OIOZP MPSVR SR a následne posilniť administratívne kapacity v zmysle výsledkov analýzy.</p>	1.3.2014	MPSVR SR

	<p>Opatrenia na zabezpečenie odbornej prípravy pre zamestnancov orgánov zapojených do riadenia a kontroly EŠIF v oblasti platného práva a politiky Únie a členských štátov týkajúcich sa zdravotného postihnutia vrátane dostupnosti a praktického uplatňovania Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím transponovaného v právnych predpisoch Únie, a členských štátov.</p>	<p>Vypracovanie stratégie a systému zvyšovania povedomia pre zamestnancov zapojených do využívania fondov.</p> <p>Plán školení a tréningov pre zamestnancov zapojených do využívania fondov.</p>	<p>15.2.2014</p> <p>15.3.2014</p>	
	<p>Opatrenia na zabezpečenie sledovania vykonávania článku 9 Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím vo vzťahu k EŠIF počas prípravy a vykonávania programov.</p>	<p>Proces monitorovania plnenia horizontálnych princípov bude na projektovej úrovni sledovaný prostredníctvom monitorovacích správ, ktorých súčasťou bude samostatný výstup obsahujúci informácie o horizontálnych princípoch (t. j. popisom vykonaných aktivít, ich výsledkov a vyhodnotením ich príspevku k dosahovaniu stanovených cieľov horizontálnych princípov), ako aj kontrolou na mieste realizácie projektov a následne hodnotením príspevku k cieľom horizontálnych princípov. Samostatný výstup obsahujúci informácie o uplatňovaní horizontálneho princípu bude podkladom pre proces hodnotenia príspevku EŠIF k plneniu cieľov identifikovaných v národnom strategickom dokumente. Odpočet plnenia dosiahnutej úrovne stanovených cieľov v národnom strategickom dokumente, vrátane návrhu nápravných opatrení a odporúčaní k ich dosiahnutiu, bude každoročne predkladaný do vlády SR.</p> <p>Ukazovatele v oblasti osôb so zdravotným postihnutím (assessment grid) bude súčasťou monitorovacej správy – príloha HP.</p>	<p>31.10. 2014</p>	
<p>5. Štátna pomoc</p> <p>Existencia pravidiel na efektívne uplatňovanie práva Únie o štátnej pomoci v oblasti EŠIF.</p>	<p>Opatrenia na zabezpečenie účinného uplatňovania pravidiel Únie o štátnej pomoci.</p>	<p>Návrh uznesenia vlády SR s cieľom posilniť úlohu národného koordinátora, aby bol zabezpečený súlad v implementácii pravidiel štátnej pomoci.</p>	<p>február 2014</p>	<p>MF SR</p> <p>ÚV SR (CKO)</p>

<p>6. Právne predpisy v oblasti životného prostredia týkajúce sa posudzovania vplyvov na životné prostredie (EIA) a strategického environmentálneho posudzovania (SEA)</p> <p>Existencia pravidiel na efektívne uplatňovanie právnych predpisov Únie v oblasti životného prostredia týkajúcich sa EIA a SEA.</p>	<p>Opatrenia na zabezpečenie účinného uplatňovania smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/92/EÚ (EIA) a smernice Európskeho parlamentu a Rady 2001/42/ES (SEA).</p>	<p>Príprava príslušných legislatívnych úprav na úrovni rezortu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - technické konzultácie k prvému návrhu paragrafového znenia so zástupcami DG Environment sa uskutočnili 5.12.2013, - interné pripomienkové konanie sa uskutočnilo v dňoch 3.-10.12.2013, - predloženie materiálu na poradu vedenia (19.12.2013). 	december 2013	MŽP SR
		<p>Metodické usmernenie postupu príslušných orgánov pre posudzovanie vplyvov v „prechodnom“ období (do schválenia a nadobudnutia účinnosti príslušných legislatívnych úprav):</p> <ul style="list-style-type: none"> - písomná forma pre príslušné orgány štátnej správy v oblasti posudzovania vplyvov na životné prostredie obsahujúca správne a dôsledné využívanie výberových kritérií pre zisťovacie konanie (príloha III. smernice EIA, ktorá je premietnutá v prílohe č. 10 zákona EIA, - písomná forma pre príslušné orgány štátnej správy v oblasti posudzovania vplyvov na životné prostredie obsahujúca dôsledný postup pri odôvodnení rozhodnutí zo zisťovacieho konania uvedením vysporiadania sa so stanoviskami dotknutých orgánov a dotknutých obcí a tiež náležitým odôvodnením zo strany príslušného orgánu, - Písomná forma pre povoľujúce orgány ako sa zverejní upovedomenie o začatí povoľovacieho konania, z ktorého bude jednoznačne vyplývať právo k prístupu k úplnej žiadosti o povolenie. 	december 2013 (v nadväznosti na postup prípravy legislatívnych úprav, môže dôjsť k posunu termínu na január 2014)	
		<p>Príprava príslušných legislatívnych úprav na medzirezortnej úrovni.</p> <p>Predloženie príslušných legislatívnych úprav na schválenie vláde SR.</p> <p>Predloženie príslušných legislatívnych úprav na schválenie Národnej rade SR.</p>	<p>január - máj 2014</p> <p>jún 2014</p> <p>september 2014</p>	
	<p>Opatrenia v oblasti odbornej prípravy a informovania zamestnancov zapojených do vykonávania smerníc EIA a SEA.</p>	<p>Vykonanie školení reflektujúcich na príslušné legislatívne úpravy.</p>	Prvá polovica roka 2014	

<p>7. Štatistické systémy a ukazovatele výsledkov</p> <p>Existencia štatistického základu potrebného na uskutočnenie hodnotení pre posúdenie účinnosti a vplyvu programov.</p> <p>Existencia systému ukazovateľov výsledkov nevyhnutných pre výber opatrení, ktoré čo najúčinnnejšie prispievajú k dosiahnutiu želaných výsledkov, pre monitorovanie pokroku pri dosahovaní výsledkov a vykonanie posúdenia vplyvu.</p>	<p>Zavedené sú opatrenia na zabezpečenie včasného zhromaždenia a konsolidácie štatistických údajov s týmito prvkami:</p> <ul style="list-style-type: none"> - identifikácia zdrojov a mechanizmov na zaručenie validácie štatistických údajov, - opatrenia na uverejnenie konsolidovaných údajov a ich sprístupnenie verejnosti. 	<p>Na základe dokumentu <i>návrh Usmernenia CKO k tvorbe merateľných ukazovateľov na programovej a projektovej úrovni</i> vo vzťahu k identifikácii zdrojov a mechanizmov na zaručenie validácie štatistických údajov sú navrhované nasledujúce opatrenia:</p> <p><i>1. Zhrnutie potrebných údajov s ohľadom na nastavený systém ukazovateľov na úrovni jednotlivých OP a identifikácia zdrojov údajov a ich nositeľov:</i></p> <p>Po vypracovaní opisu systémov monitorovania a hodnotenia na úrovni jednotlivých operačných programov bude jasné, aké údaje je potrebné mať k dispozícii (vrátane identifikovania rozsahu subjektov, o ktorých bude potrebné údaje zbierať) a z akých zdrojov je možné predmetné údaje získať. Zhrnutie týchto informácií bude vykonaná na centrálnej úrovni.</p> <p>So Štatistickým úradom SR a Sociálnou poisťovňou boli realizované predbežné konzultácie o možnosti poskytovania/zbierania potrebných dát. Po identifikácii konkrétnych údajov budú s relevantnými inštitúciami uzavreté dohody o spolupráci.</p> <p><i>2. Prijatie adekvátnych opatrení na uchovávanie dát v elektronickej podobe</i></p> <p>V nadväznosti na zadefinovanie rozsahu údajov a charakteru dát, ktoré sú potrebné na vykazovanie jednotlivých ukazovateľov, ktoré budú identifikované v rámci jednotlivých operačných programov bude zabezpečené, aby ich uchovávanie v rámci elektronického systému spĺňalo požiadavky na dostatočnú ochranu pred stratou a znehodnotením, vrátane schopnosti prenosu údajov prostredníctvom SFC 2014. Uvedené skutočnosti sú už aktuálne zohľadnené v rámci požiadaviek na informačný systém.</p> <p><i>3. Nastavenie pravidiel pre dodržiavanie ustanovení o ochrane osobných údajov</i></p> <p>Rešpektovanie pravidiel ochrany osobných údajov vychádzajúce z ustanovenia zákona č. 122/2013 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov bude zapracované do záväzných podmienok pre riadiace orgány v súvislosti s implementáciou operačných programov prostredníctvom povinností uložených Systémom riadenia a kontroly pre programové obdobie 2014 – 2020, s osobitnou identifikáciou fázy zberu údajov pre monitorovanie a hodnotenie merateľných ukazovateľov.</p>	<p>Termín predloženia opisu monitorovania a hodnotenia 15.1.2014 (OP ĽZ, 20.1.2014)</p> <p>Finálny návrh pri finálnej verzii OP zaslaných na schválenie do 30.4.2014</p> <p>Finalizácia opisu monitorovania a hodnotenia v OP do 30.4.2014 (predpokladaný dátum schválenia Systému riadenia a kontroly pre programové obdobie 2014 - 2020)</p>	<p>MŠVVŠ SR</p> <p>MDVRR SR</p> <p>MPSVR SR</p> <p>MŽP SR</p> <p>MPRV SR</p> <p>MV SR</p> <p>ÚV SR (subjekty zodpovedné za prípravu operačných programov pre programové obdobie 2014 – 2020, vrátane ÚV SR ako CKO)</p>
---	--	---	--	---

		<p><u>Definovanie záväzných pravidiel v oblasti zverejňovania informácií na centrálnej úrovni</u></p> <p>Dostupnosť údajov o vykonávaní jednotlivých operačných programov, vrátane dostupnosti informácií o ukazovateľoch a ich dosahovaní bude zakotvené ako povinnosť pre jednotlivé riadiace orgány v Systéme riadenia a kontroly pre programové obdobie 2014 – 2020. Dostupnosť údajov pre verejnosť bude v podobe povinnosti riadiacich orgánov zakotvanej v predmetnom dokumente vo forme povinného zverejňovania výročných správ o implementácii operačných programov na internetových stránkach riadiacich orgánov, ktorých súčasťou budú aj informácie o ukazovateľoch.</p>	30.4.2014 (predpokladaný dátum schválenia Systému riadenia a kontroly pre programové obdobie 2014 - 2020)	
Účinný systém ukazovateľov výsledkov vrátane:	<p>1. Metodická podpora a harmonizácia pravidiel v oblasti tvorby systému ukazovateľov na úrovni jednotlivých OP</p> <p>Splnenie kvalitatívnych kritérií vzťahujúcich sa na jednotlivé ukazovatele výsledku bude zabezpečené na úrovni jednotlivých operačných programov pričom je nevyhnutné, aby každý merateľný ukazovateľ pred jeho navrhnutím na schválenie v rámci operačného programu poskytoval dostatočné údaje na uistenie sa o splnení požadovaných kritérií. Plnenie kritérií týkajúcich sa efektívneho systému ukazovateľov výsledku predpokladá preto ich plnenie na úrovni jednotlivých operačných programov.</p> <p>2. Kvalitatívne posúdenie návrhu ukazovateľov výsledku na úrovni jednotlivých OP</p> <p>Posúdenie merateľných ukazovateľov, nastavenie systému monitorovania a hodnotenia (vrátane nastavenia systému riadenia OP) bude súčasťou ex-ante hodnotenia operačného programu. Uvedené odporúčanie na zahrnutie vyššie uvedenej požiadavky do ex-ante hodnotenia je súčasťou Metodického pokynu CKO č. 1 pre programové obdobie 2014 – 2020 k vykonaniu ex nate hodnotení pre programové obdobie 2014 – 2020.</p>	30.4.2014 (predpokladaný termín schválenia OP, pričom plnenie jednotlivých úloh spojených s prípravou návrhu efektívneho systému ukazovateľov výsledku prebieha priebežne spolu s prípravou OP)		
Postupy zavedené na zaručenie toho, aby všetky operácie financované z programu prijali účinný systém ukazovateľov.	<p><i>Identifikácia nositeľov údajov potrebných pre sledovanie dosahovania indikátorov na úrovni jednotlivých OP a uzavretie dohôd o spolupráci s týmito subjektmi</i></p> <p>V nadväznosti na zadefinovanie systému merateľných ukazovateľov a predovšetkým identifikovaných zdrojov údajov budú navrhnuté konkrétne postupy potrebné pre zabezpečenie dostupnosti údajov nevyhnutných pre vykonávanie hodnotenia na úrovni operačných programov. Bude</p>	30.4.2014		

		<p>zabezpečená identifikácia subjektov, ktoré sú spôsobilé na zber potrebných informácií a následne sa v prípade potreby prístupí k uzavretiu osobitných dohôd s identifikovaným subjektom za účelom získavania daných údajov (ak tieto údaje nevie ich nositeľ poskytnúť z dôvodu, že takéto informácie doposiaľ nezbiehal alebo ich nemá v potrebnej podobe). Uvedená povinnosť bude zabezpečená na úrovni CKO v nadväznosti na identifikáciu potrebných údajov v rámci opisov systému monitorovania a hodnotenia od jednotlivých subjektov zodpovedných za prípravu operačných programov. CKO v rámci pracovnej skupiny k tejto ex ante kondicionalite spolupracuje, o. i. i so ŠÚ SR, ktorého zástupca sa zasadnutí zúčastňuje ako riadny člen. V rámci nadviazanej spolupráce je dohodnuté, že po identifikácii rozsahu potrebných údajov sa prístupí k uzavretiu relevantných dohôd potrebných na získavanie takýchto údajov. Rovnakým spôsobom bude pristupované aj k iným inštitúciám, ktoré budú disponovať potrebnými informáciami, ktorých identifikácia bude vykonaná na základe potrieb identifikovaných na úrovni jednotlivých OP (ide predovšetkým o Sociálnu poisťovňu, Finančné riaditeľstvo a pod.).</p>		
--	--	--	--	--

DRAFT

2.4 Metodika a mechanizmy na zabezpečenie súladu vo fungovaní výkonnostného rámca

Výkonnostný rámec je jeden zo základných prvkov výsledkovo orientovaného prístupu v programovom období 2014 – 2020. Správne a účinné nastavenie súboru ukazovateľov je rozhodujúce pre úspešnú realizáciu výkonnostného rámca. Navrhnutý prístup predstavuje minimálne požiadavky pre výkonnostný rámec v rámci EŠIF v SR. S cieľom zachovania súladu vo výbere ukazovateľov a určení míľnikov bude potrebné vychádzať zo spoľahlivej analýzy, ktorú vypracujú RO v spolupráci so zástupcami horizontálnych princípov. Analýza predstavuje štyri kroky, ktoré uskutočnia riadiace orgány:

- a) výber vhodných ukazovateľov:
 - Výber ukazovateľov podlieha legislatívnym pravidlám v rámci jednotlivých fondov. Vybrané ukazovatele by mali byť reprezentatívne, realistické, overiteľné a dosiahnuteľné;
- b) určenie cieľových hodnôt ukazovateľov, ktoré majú byť dosiahnuté do 31. 12. 2023, na základe výdavkov potrebných na uskutočnenie aktivít s najvýraznejším podielom pri splnení cieľov prioritných osí²⁷⁰:
 - Vhodné je vykonať analýzu optimalizácie zdrojov (Value for Money) vo vzťahu k želanej hodnote ukazovateľa, ktorá má byť dosiahnutá použitím pridelenej alokácie. Je potrebné rozlišovať medzi uskutočnenými aktivitami, ktoré poskytujú užitočnú skúsenosť z minulosti a novými aktivitami. Uskutočnené aktivity predstavujú databázu aktivít, ktoré umožnia určiť náklady aktivít pre obdobie 2014 – 2020 na základe projektových nákladov z programového obdobia 2007 – 2013, alebo iných relevantných projektových schém s podobnými aktivitami. Nové aktivity, vzhľadom na absenciu skúseností s projektmi, z ktorých by bolo možné určiť náklady, je možné ohodnotiť na základe štandardizovaných cenníkov, vykonaných prieskumov trhu, štatistických prieskumov, štúdií, analýz a relevantných správ. Odporúča sa použiť uznávané kvantitatívne alebo kvalitatívne metódy zavedené v rámci ESF, alebo iné relevantné medzinárodné metódy tak, aby bolo zabezpečené overiteľné určenie výšky nákladov nových aktivít. Ak nie sú prístupné relevantné vstupné údaje pre vykonanie analýzy optimalizácie zdrojov, bude potrebné použiť kvalifikovaný odborný odhad. Aj keď vykonanie analýzy môže byť náročné, je nevyhnutné, aby ju RO vykonal dôsledne tak, aby bolo identifikované prepojenie medzi očakávanými výstupmi a pridelenými finančnými prostriedkami. Tento postup umožní odhadnúť, koľko výstupov bude možné reálne vytvoriť realizáciou navrhovaných aktivít s použitím pridelenej alokácie;
- c) výber vhodných ukazovateľov pre stanovenie míľnikov na základe plánovaných aktivít s ohľadom na ich potenciál vytvoriť výstupy do roku 2018:
 - Za účelom výberu vhodnejšieho ukazovateľa pre potreby výkonnostného rámca, RO pri výbere medzi výstupovým ukazovateľom a kľúčovým implementačným krokom vykoná analýzu typu aktivít s ohľadom na potenciál vytvoriť výstup do roku 2018. Analýza zohľadní čas potrebný na prípravnú a implementačnú fázu daného typu operácie.
- d) určenie míľnikov, ktoré majú byť dosiahnuté do 31. 12. 2018 na základe predpokladaného vývoja implementácie:
 - Míľniky sú priebežné ciele predstavujúce prvé výstupy, ktoré bude hodnotiť EK. Ich hodnoty sa stanovujú na základe aktivít, ktoré vytvoria výstupy do roku 2018. S cieľom stanoviť vhodné hodnoty míľnikov bude potrebné navrhnúť predpokladanú implementačnú krivku špecifickú pre typ ukazovateľa (finančný ukazovateľ; výstupový ukazovateľ alebo kľúčový implementačný krok; prípadne výsledkový ukazovateľ).

** V prípade EPFRV a ENRF sa v prípade „prioritnej osí“ má na mysli „priorita Únie“.

Správne použitie metód, odborné odhady a určenie cieľov a míľnikov bude predmetom ex ante hodnotenia OP.

Výber ukazovateľov a nastavenie cieľov a míľnikov je prvým krokom pri implementácii výkonnostného rámca. Druhým krokom je návrh mechanizmu monitorovania a hodnotenia míľnikov a cieľov. Sú dva dôležité predpoklady pre existenciu tohto mechanizmu:

1) Sledované obdobie:

- Cieľom je zabezpečiť monitorovanie a hodnotenie počas celého programového obdobia, so začiatkom v roku 2014. To znamená, neobmedziť sa len na roky 2018 a 2023. Monitorovanie a hodnotenie sa uskutoční na ročnej báze a bude zhrnuté v Správe o stave implementácie EŠIF pripravenej CKO v spolupráci s riadiacimi orgánmi a schválenej vládou SR. Rovnako bude monitorovanie a hodnotenie zhrnuté vo výročných správach o vykonávaní OP, ktoré pripravia riadiace orgány.

2) Míľniky a ciele podliehajú detekčnému a nápravnému mechanizmu, a to od roku 2014:

- Okrem stanovenia míľnikov a cieľov, stanoví RO aj čiastkové hodnoty ukazovateľov pre každý rok programového obdobia a pre roky 2021 a 2022. RO určí čiastkové hodnoty ukazovateľov na základe plánovaného vývoja implementačnej krivky, projektového cyklu, skúseností z programového obdobia 2007 – 2013, alebo iného relevantného hľadiska.

Monitorovanie a hodnotenie je dvojfázový proces. Prvá fáza končí po roku 2018 vyhodnotením míľnikov a druhá po roku 2023 vyhodnotením cieľov. Účelom hodnotenia v prvej fáze je vytvorenie podmienok pre pridelenie rezervy²⁷¹ pre prioritné osi plniace výkonnostný rámec a minimalizovať riziko pozastavenia priebežných platieb. Navyše, prioritné osi plniace výkonnostný rámec môžu mať prospech z pridelenia dodatočnej rezervy prioritných osí, ktoré nespĺnili výkonnostný rámec. Pridelenie dodatočnej rezervy bude podmienené analýzou potrieb, ktorá bude zahŕňať aj identifikáciu priorít s cieľom určiť, ktoré prioritné osi sú najvhodnejšie pre pridelenie dodatočnej výkonnostnej rezervy. Analýza zohľadní aj absorpčnú kapacitu prioritných osí s ohľadom na ich potenciálne zvýšenú alokáciu pri posúdení vonkajších faktorov vplývajúcich na realizáciu prioritných osí, napr. aktuálna makroekonomická situácia. Analýza bude pripravená CKO v spolupráci s RO a zástupcami horizontálnych princípov. S cieľom zabezpečenia čo najvyššieho počtu prioritných osí plniacich výkonnostný rámec sa zavedie detekčný mechanizmus pre neplnenie výkonnostného rámca založený na nápravných opatreniach. To znamená, že výročné správy o vykonávaní OP budú obsahovať aj hodnotenie dosiahnutia čiastkových hodnôt ukazovateľov a míľnikov. V prípade identifikácie neplnenia výkonnostného rámca prioritnou osou, príslušný riadiaci orgán v spolupráci s CKO vypracuje Akčný plán pre včasnú nápravu, ktorý schváli vláda SR s cieľom zvýšiť politickú legitimitu plánu. Na druhej strane, nepridelenie výkonnostnej rezervy v dôsledku neplnenia výkonnostného rámca by nemalo byť prekážkou pre splnenie kritérií tematickej koncentrácie, obzvlášť tzv. „earmarking“. Účelom hodnotenia v rámci druhej fázy od roku 2019 bude vytvoriť podmienky pre naplnenie cieľov a minimalizovať riziko finančných opráv. Na tento účel bude použitý, rovnako ako v prvej fáze, mechanizmus včasnej detekcie pre neplnenie výkonnostného rámca založený na nápravných opatreniach.

Podrobnosti týkajúce sa mechanizmu implementácie výkonnostného rámca budú uvedené v metodickom pokyne k výkonnostnej rezerve a výkonnostnému rámcu, ktorý vypracuje CKO.

²⁷¹ S výnimkou prioritných osí, na ktoré sa nevzťahuje stanovenie výkonnostnej rezervy. Pri týchto prioritných osiach je rovnako povinnosť plniť míľniky, no bez pridelenia výkonnostnej rezervy.

2.5 Posúdenie potreby posilnenia administratívnych kapacít orgánov zapojených do riadenia a kontroly programov a prípadne prijímateľov, ako aj prípadné zhrnutie aktivít potrebných na tento účel

Doterajšia implementácia politiky súdržnosti EÚ v SR bola významným spôsobom ovplyvnená nedostatkami v oblasti administratívnych kapacít. Administratívne kapacity, ich kvalita, štruktúra, pôsobnosť i flexibilita, sú jedným z rozhodujúcich faktorov pre úspešné využívanie EŠIF, pri zohľadnení špecifík EPFRV a ENRF. Skúsenosti z predchádzajúcich programových období poukazujú na potrebu efektívnejšieho nastavenia vzájomných väzieb a koordinácie činností medzi subjektmi administratívneho a finančného riadenia EŠIF, potrebu opatrení pre stabilizáciu a podporu administratívnych kapacít, i potrebu adekvátneho zamerania a využitia prostriedkov technickej pomoci s cieľom zvýšiť efektívnosť ľudských zdrojov a obmedziť administratívne prekážky pri výkone programovania, riadenia, implementácie, monitorovania, hodnotenia a kontroly EŠIF.

Medzi identifikované hlavné príčiny nedostatočného stavu administratívnych kapacít možno zaradiť:

- komplikované nastavenie systému riadenia a finančného riadenia, ako aj nejednoznačné rozdelenie kompetencií medzi subjektmi koordinácie ŠF a KF;
- znížená odolnosť systému verejnej správy voči politickým vplyvom, ktoré sa prejavujú aj v rámci implementácie a riadenia politiky súdržnosti;
- fluktuácia zamestnancov, zvlášť v prípade riadiacich pracovníkov pod vplyvom politických cyklov a zmien, ako aj ostatných faktorov;
- nedostatočná integrita informačných služieb v rámci implementujúcich subjektov, aj voči žiadateľom a prijímateľom;
- nedostatok nástrojov pre meranie a hodnotenie výkonnosti administratívnych kapacít.

SR si plne uvedomuje strategický význam administratívnych kapacít, ako základného predpokladu efektívnej a účinnej implementácie EŠIF. Stratégia posilnenia administratívnych kapacít sa sústreďuje na systematické zvyšovanie výkonnosti a efektívnosti administratívnych kapacít zapojených do riadenia a kontroly EŠIF, s prihliadnutím na potreby EPFRV a ENRF. V oblasti administratívnych kapacít sa predpokladajú zmeny a nápravné opatrenia vo viacerých oblastiach, ako napríklad v nastavení a riadení procesov a mechanizmov pre všetky fázy implementácie programov/projektov, v správnej kvantifikácii ľudských zdrojov a optimalizácii pracovných pozícií a procesných rolí pri koordinácii EŠIF, zavedení motivačných nástrojov pre konsolidáciu administratívnych kapacít ako dynamického a vzájomne prepojeného celku.

Pre efektívnu a účinnú implementáciu EPFRV bude potrebné posilnenie administratívnych kapacít, vo väzbe na nové prvky SPP, v oblasti monitoringu a hodnotenia v rámci oboch pilierov SPP, zadefinovanie potrieb vo vzťahu k zabezpečeniu výkonného a efektívneho riadenia a kontroly.

Štruktúra a procesná optimalizácia administratívnych kapacít

V súlade s princípom tematickej koncentrácie dôjde k zníženiu počtu subjektov zapojených do implementácie EŠIF a zníženiu počtu implementačných stupňov, čo však samé o sebe nestačí. Súčasťou prípravy využívania EŠIF v programovom období 2014 – 2020 je i vyhodnotenie fungovania riadiacich a koordinačných štruktúr a následná racionalizácia štruktúry subjektov a procesov, spolu so zjednodušením metód, pravidiel a postupov pri implementácii EŠIF. Z hľadiska administratívnych kapacít a ich výkonu je potrebné zaviesť opatrenia na zvýšenie plynulosti a korektnosti VO ako jednej z najproblematickejších oblastí implementácie EŠIF, vrátane intenzívnejšieho zapojenia Úradu pre verejné obstarávanie (ďalej len „ÚVO“) do kontroly VO. Konkrétne opatrenia pre zvýšenie plynulosti a korektnosti VO z hľadiska administratívnych kapacít budú založené na zintenzívnení spolupráce ÚVO a RO. RO bude povinný na základe centrálne stanovenej rizikovej analýzy zasielať rizikové VO na kontrolu ÚVO v rámci formalizovanej spolupráce v oblasti poskytovania pomoci z EŠIF, ktorú bude

zastrešovať CKO²⁷². ÚVO vypracuje jednotný výklad a metodiku pri uplatňovaní pravidiel VO pre potreby EŠIF.

Procesná zmena sa zameria i na efektívnejšie rozdelenie a delegovanie činností a právomocí na úrovni RO/SORO najmä prostredníctvom stanovenia návrhu optimalizácie organizačnej štruktúry subjektov zapojených do implementácie EŠIF.

Bude zabezpečené posilnenie centrálnej regulačnej pozície CKO v prípravnej fáze (programovanie, metodická činnosť a pod.) a počas implementácie vo všetkých fázach prostredníctvom efektívneho systému monitorovania a hodnotenia napĺňania cieľov PD SR/OP, s možnosťou reálneho dosahu na navrhovanie konkrétnych nápravných opatrení pri ich neplnení. Konkrétne práva povinnosti spojené s realizáciou nápravných opatrení budú zadané v legislatíve a riadiacich dokumentoch EŠIF (napr. zákon o pomoci z EŠIF, systém riadenia a kontroly EŠIF, akčné plány a pod.). Predpokladom efektívneho výkonu vyššie uvedených činností je zabezpečenie inštitucionálnej stabilizácie CKO prostredníctvom posilnenia administratívnych kapacít a zefektívnenia štruktúry, vrátane dobudovania analytických kapacít.

Ľudské zdroje

Administratívne kapacity sú konfrontované nielen s výzvou vzájomnej spolupráce a efektívneho vnútorného usporiadania a rozdelenia činností a právomocí, ale i s potrebou vysokokvalitného personálneho manažmentu a rozvoja ľudských zdrojov. Súbor opatrení v oblasti ľudských zdrojov sa premietne do ucelenej stratégie posilnenia a riadenia administratívnych kapacít zameranej na systémové zvyšovanie výkonnosti a dosiahnutie pozitívnych zmien už od začiatku programového obdobia 2014 – 2020.

Na základe výsledkov realizovanej analýzy administratívnych kapacít SR na národnej úrovni prijme ucelenú stratégiu posilnenia a riadenia administratívnych kapacít. Opatrenia realizované v rámci tejto stratégie budú zamerané najmä na zvýšenie kvality ľudských zdrojov s osobitným dôrazom na nasledovné oblasti:

- stanovenie optimalizovanej pôsobnosti pre jednotlivé typové pozície, identifikácia a eliminácia duplicitných činností a vytvorenie štandardizovanej personálnej štruktúry pre administráciu projektového (programového) cyklu;
- vytvorenie štandardizovaného systému hodnotenia výkonnosti a zjednotenie odmeňovania zamestnancov pre všetky subjekty, ktorý bude prevenciou pred vnútornou fluktuáciou v rámci štátnej správy a presunom administratívnych kapacít medzi jednotlivými subjektmi len na základe vyššieho garantovaného príjmu na inom subjekte;
- vytvorenie štandardizovaného systému kariérneho rastu a vzdelávania, ktorý by poskytoval perspektívu rozvoja administratívnych kapacít;
- stanovenie kritérií pre schémy tvorby administratívno-personálnych potrieb jednotlivých subjektov a vytvorenie kvalifikačných štandardov pre jednotlivé pozície;
- vytvorenie systému tvorby opatrení na riešenie problémov administratívnych kapacít na základe výsledkov analýz, auditov a kontrol;
- obmedzenie vplyvu politických cyklov na personálne zmeny bude do 31. 12. 2014 zabezpečené prijatím nového zákona o štátnej službe, upravujúcim legislatívno-právne normy a postupy výberu a preraďovania zamestnancov a ukončovania pracovného pomeru smerom k objektívnosti a transparentnosti riadenia ľudských zdrojov. Legislatívna úprava bude doplnená konkrétnymi opatreniami vo vzťahu k EŠIF a to najmä:
 - zadané návrhu optimalizácie organizačnej štruktúry a vytvorenie štandardizovanej personálnej štruktúry v rámci subjektov zapojených do implementácie EŠIF,

²⁷² Bližšie sú opatrenia v oblasti verejného obstarávania špecifikované v rámci vyhodnotenia ex ante kondicionality „Verejné obstarávanie“

- osobitný centrálny dohľad nad výkonom organizačných zmien na úrovni subjektov zapojených do implementácie EŠIF,
- prepojenie oprávnenosti výdavkov na financovanie administratívnych kapacít – identifikácia neoprávnenosti výdavkov v prípade účelových a politicky motivovaných zásahov v oblasti administratívnych kapacít.
- zavedenie systematických opatrení umožňujúcich kontrolu výkonu verejnej moci a podporujúcich boj proti korupcii. Na národnej úrovni je ako zodpovedný gestor v tejto oblasti určené MV SR, ktoré bude zastrešovať v rámci komplexnej reformy verejnej správy aj aktivity v tejto oblasti v úzkej spolupráci so sekciou kontroly a boja proti korupcii ÚV SR. Špecifické opatrenia v oblasti systému riadenia EŠIF zastreší CKO, v úzkej spolupráci s MV SR ako národným gestorom a ostatnými relevantnými subjektmi. CKO v tejto súvislosti pripraví stratégiu²⁷³ obsahujúcu konkrétne opatrenia, ktorá bude založená na nasledujúcich princípoch:
 - zvýšenie transparentnosti procesov efektívnym zapojením zástupcov partnerov do vykonávaných činností a zintenzívnenie spolupráce s týmito zástupcami,
 - zvýšenie verejnej kontroly prostredníctvom sprístupnenia čo najširšieho rozsahu údajov,
 - zavedenie opatrení na boj proti podvodom²⁷⁴ a zvýšený dohľad CKO nad rozhodovacou právomocou RO na úrovni najrizikovejších procesov (napr. centrálny výber hodnotiteľov, proces výberu projektov a VO).
- Posilnenie administratívnych kapacít žiadateľov a prijímateľov. V tejto oblasti sú plánované viaceré opatrenia²⁷⁵, ktoré je možné rozdeliť na nasledujúce kľúčové oblasti:
 - zabezpečenie zvýšenej dostupnosti informácií a poradenstva pre žiadateľov a prijímateľov²⁷⁶,
 - zmena systému implementácie národných projektov a veľkých projektov – zvýšenie dôrazu na aktívnu spoluprácu RO a prijímateľa pri príprave projektov, najmä v prípravnej fáze, s vhodným zapojením expertov JASPERS (veľké projekty),
 - zabezpečenie systému vzdelávania žiadateľov/prijímateľov o podmienkach implementácie EŠIF (školenia, semináre, atď.).

Pri stanovovaní počtu administratívnych kapacít zapojených do EŠIF sa bude vychádzať zo záverov realizovanej analýzy AK, so zohľadnením:

- súčasného stavu administratívnych kapacít (cca 2 500 AK);
- zvýšenej potreby administratívnych kapacít pri súbehu dvoch programových období;
- novej štruktúry subjektov a identifikovaných potrieb administratívnych kapacít pre programové obdobie 2014 – 2020.

Systémy a nástroje efektívnej verejnej správy a zhodnotenie budúcich kapacitných potrieb

Na základe analýzy administratívnych kapacít, zhodnotenia výkonnosti a efektívnosti, ako aj miery synergie a stability ľudských zdrojov v programovom období 2007 – 2013, bude definovaná potreba administratívnych systémov a nástrojov pre nasledujúce programové obdobie s dôrazom na nasledovné oblasti:

- zavedenie jednotnej metodiky pre implementáciu finančnej pomoci z EŠIF;
- zjednodušenie a sprehľadnenie procesov riadenia a finančného riadenia, identifikácia možností automatizácie procesov a rozšírenia elektronickej výmeny podkladov, dokumentov a informácií;

²⁷³ Centrálny koordinačný orgán predloží stratégiu na schválenie Vláde SR, pričom o podrobnejších krokoch bude priebežne EK informovať

²⁷⁴ Povinné zavedenie minimálnych štandardov požadovaných čl. 125 ods. 4, písm. c) v súlade s Usmernením k posúdeniu rizika podvodov a efektívne a primerané opatrenia na boj proti podvodom

²⁷⁵ Ďalšie opatrenia budú prijímané na základe výsledkov a odporúčaní, ktoré budú súčasťou analýzy administratívnych kapacít, ktorej dôležitá časť je venovaná aj oblasti zlepšenia kapacít prijímateľov

²⁷⁶ Konkrétne formy zabezpečenia najvhodnejšieho spôsobu posilnenia oblasti poskytovania informácií bude zvolená na základe výsledkov analýzy administratívnych kapacít, v spojení s výsledkami z dotazníka zameraného na identifikáciu najvhodnejších spôsobov eliminácie administratívnej záťaže, ktorý je uvedený vo vzťahu k opatreniam v kapitole 2.6 Partnerskej dohody

- zavedenie opatrení pre zvýšenie kvality, dostupnosti, transparentnosti a spoľahlivosti verejných služieb a služieb poradenstva v oblasti implementácie EŠIF, elektronizácia časti agendy služieb;
- vytvorenie a zavedenie spoločnej metodiky a jednotného výkladu inštitútov a postupov zadávania verejných zákaziek a kontroly VO na centrálnej úrovni i v spolupráci s ÚVO;
- posilnenie hodnotenia programov a vykonania štúdií a analýz s využitím prostriedkov technickej pomoci;
- sledovanie a pravidelné vyhodnocovanie výsledkov realizovaných programov/projektov a zavedenie postupov pre tvorbu a distribúciu finančných prostriedkov v súlade so zisteniami a pravidlami strategického hodnotenia;
- realizácia pravidelného porovnania výkonnosti jednotlivých subjektov a benchmarking implementačného systému, ktorý bude slúžiť ako identifikátor rozdielov a nedostatkov v realizácii EŠIF a ako nástroj pre uplatnenie tzv. „best practice“.

Využitie zdrojov technickej pomoci bude v plnej miere rešpektovať uvedené opatrenia orientované na zlepšenie administratívnych kapacít na úrovni PD SR, ako i na úrovni OP SR. Pre celkové zlepšenie kvality a efektívnosti implementácie EŠIF v programovom období 2014 – 2020 prostredníctvom naplnenia vyššie uvedených cieľov je nevyhnutné optimalizáciu procesov, AK zapojených do implementácie EŠIF, posilnenie riadenia a opatrenia na zvýšenie kvality implementácie podporovať prostredníctvom technickej pomoci.

2.6 Súhrn plánovaných opatrení v programoch, vrátane orientačného harmonogramu na dosiahnutie zníženia administratívnej záťaže prijímateľov

V súvislosti s opatreniami na dosiahnutie zníženia administratívnej záťaže je potrebné identifikovať a odstrániť bariéry až na úroveň žiadateľov o poskytnutie pomoci z EŠIF, pri zohľadnení špecifik EPFRV a ENRF. Viaceré opatrenia v tejto oblasti boli, alebo v programovom období 2007 – 2013 sú priebežne prijímané (ako napr. vyžadovanie oficiálnych potvrdení preukazujúcich splnenie podmienok poskytnutia pomoci až vo fáze pred vydaním rozhodnutia o schválení a bez nutnosti ich predkladania zo strany väčšiny neúspešných žiadateľov, spustenie testovacej verzie centrálného dožadovania dokladov preukazujúcich splnenie niektorých podmienok poskytnutia pomoci). V programovom období 2014 – 2020 sa počíta so zavedením ďalších opatrení, ktorými sa zvýši efektívnosť poskytovania finančných prostriedkov z EŠIF. Potenciál znižovania administratívnej záťaže pri poskytovaní finančných prostriedkov z EŠIF v programovom období 2014 – 2020, ktorý bol identifikovaný na základe skúseností CKO a jednotlivých subjektov zapojených do implementácie pomoci v programovom období 2007 – 2013²⁷⁷ sa týka najmä nasledujúcich oblastí:

- potreba zjednodušenia, sprehľadnenia a zjednotenia formy a obsahu vyhlasovaných výziev na predkladanie žiadostí o NFP v rámci jednotlivých EŠIF;
- potreba zavedenia možnosti dvojkolového výberu žiadostí o NFP s dôrazom na minimalizáciu administratívnej a finančnej náročnosti prvého kola výberu;
- potreba zvýšenia dostupnosti informácií o možnostiach a podmienkach získania pomoci z EŠIF a centralizovaného poskytnutia kvalitného a odborného poradenstva v danej oblasti,

²⁷⁷ Navrhované identifikované oblasti s potenciálom znižovania administratívnej záťaže vychádzajú zo skúseností CKO z programového obdobia 2007 – 2013, pri ktorých boli identifikované najväčšie problémy spojené so zvýšenou administratívnou záťažou. Rovnako vzhľadom na potrebu identifikácie slabých miest na úrovni súčasných pravidiel implementácie CKO absolvoval kolo priamych konzultácií s jednotlivými RO. Ich cieľom bolo identifikovanie slabých miest súčasných pravidiel implementácie s cieľom zvýšenia efektívnosti poskytovania pomoci a odstraňovania administratívnych bariér. Závety slúžili práve na možnosť zamerať sa na miesta s najväčším potenciálom zníženia administratívnej záťaže a zefektívnenia pravidiel implementácie v prospech žiadateľov/prijímateľov, ktorých sumarizácia je obsahom tejto kapitoly. Nakoľko znižovanie administratívnej záťaže má zjednodušiť procesy primárne na úrovni žiadateľov/prijímateľov, budú navrhované systémové opatrenia doplnené o konkrétne návrhy, ktoré vziđu z prieskumu na úrovni partnerov a prijímateľov, ktorý sa vykonáva vo forme dotazníka. Závety z vykonaného prieskumu budú slúžiť na zapracovanie vhodných spôsobov zníženia administratívnej záťaže do Systému riadenia a kontroly pre programové obdobie 2014 – 2020.

vrátane zvýšenia informovanosti a publicity o EŠIF prostredníctvom printových a elektronických médií;

- potreba štandardizácie dokumentov týkajúcich sa podmienok poskytnutia pomoci a ich koncipovania s dôrazom na „user-friendly“ formát;
- potreba zabezpečenia výmeny relevantných informácií o žiadateľoch a projektoch, ktorými disponujú štátne orgány priamou vzájomnou komunikáciou, bez ich vyžadovania od žiadateľov a maximalizácia pozitívnych efektov spojených so zavedením efektívneho IT systému aj pri komunikácii vo väzbe poskytovateľ – prijímateľ;
- úprava existujúcich informačných systémov v kontexte princípov e-kohézie, ktoré umožnia výrazné zníženie administratívnej záťaže a pracnosti implementácie EŠIF na strane žiadateľa, prijímateľa, poskytovateľa, auditu a kontroly. Bližšie očakávané prínosy zavedenia princípov e-kohézie sú popísané v časti 4.1.

Na tieto oblasti je žiaduce nadviazať aj pri nastavovaní procesov implementácie projektov a nárokov kladených na administratívu vo vzťahu k prijímateľom (najmä dostupné, kvalitné a zrozumiteľné informácie v podobe umožňujúcej jednoduchú prácu s nimi, overovanie informácií o prijímateľoch a projektoch priamou komunikáciou s relevantnými štátnymi organizáciami bez ich vyžadovania od prijímateľov a pod.). Okrem uvedených oblastí, sú navrhované nasledujúce opatrenia smerované na znižovanie administratívnej záťaže prijímateľov:

Plánované opatrenia	Začiatok realizácie opatrenia	Plná realizácia opatrenia
Zapojenie zamestnancov do systému nepretržitého vzdelávania subjektov zapojených do implementácie EŠIF, s dopadom na zefektívnenie procesov implementácie a priame zníženie administratívnej záťaže prijímateľov	1. 1. 2014	31. 12. 2014 a následne priebežne počas celého programového obdobia 2014 – 2020
Pre EŠIF okrem EPFRV - prebudovanie súčasného informačného systému ITMS II na systém plne zohľadňujúci požiadavky e-kohézie, ktorého dizajn a funkcionality budú zodpovedať súčasným svetovým štandardom inteligentných otvorených informačných systémov. Pre Program rozvoja vidieka Pôdohospodárska platobná agentúra plánuje zavedenie elektronickej komunikácie v rovnakom termíne plnej realizácie opatrenia.	1. 1. 2014	31. 12. 2015
Zavedenie jednotných, jasných a efektívnych pravidiel zmenového konania umožňujúceho optimálne reagovať na zmenené podmienky realizácie projektu	1. 1. 2014	31. 12. 2014
Zverejňovanie modelových vzorov dokumentácie k verejnému obstarávaniu na úrovni Úradu pre verejné obstarávanie v užívateľsky jednoduchom on-line prostredí s cieľom šírenia príkladov dobrej praxe v oblasti verejného obstarávania	1. 11. 2013	1. 7. 2014

Zároveň boli identifikované aj nasledujúce oblasti s významným potenciálom ďalšieho znižovania administratívnej záťaže prijímateľov:

- zabezpečenie čo najširšieho využitia zjednodušeného vykazovania výdavkov projektov v rámci tých OP, ktoré sú vzhľadom na ich charakter pre využitie jednotlivých spôsobov vykazovania výdavkov vhodné (významný podiel chýb súvisiacich s oprávnenosťou výdavkov je dôsledkom komplikovanosti systému vykazovania výdavkov využívanom v programovom období 2007 – 2013, tzv. princíp skutočných výdavkov);
- vytvorenie jednotnej a unifikovanej dokumentácie upravujúcej spôsob a postupy implementácie projektov, vrátane pravidelnej aktualizácie zoznamov opakujúcich sa nedostatkov a pochybení a šírenia príkladov dobrej praxe v implementácii projektov;
- zabezpečenie jednotnej siete subjektov poskytujúcich poradenskú a informačnú službu s cieľom zvýšiť dostupnosť informácií pre prijímateľov, uľahčiť prípravu podkladov spojených s implementáciou projektu a znížiť finančnú náročnosť riadenia projektov spojenú s potrebou externe zabezpečovaných poradenských služieb pri implementácii projektov. Vo vzťahu k poskytovaniu informácií o možnostiach financovania z Programu rozvoja vidieka bude hlavnú úlohu vykonávať Národná sieť rozvoja vidieka SR a jej regionálne pracoviská, pričom všeobecné informácie ohľadne využívania finančných prostriedkov z EŠIF sa budú poskytovať na jednom mieste;
- zavedenie dodržiavania pravidiel prehľadného a efektívneho projektového riadenia a poskytnutie odborného poradenstva v danej oblasti pre prijímateľov v rámci štruktúr jednotnej siete informačných a poradenských centier vrátane Národnej siete rozvoja vidieka SR. Aj v rámci implementačnej fázy bude cieľom zabezpečiť kompletnú dostupnosť informácií na jednom mieste, vrátane nastavenia efektívneho prepojenia informačných kanálov pre Program rozvoja vidieka a ostatných programov spolufinancovaných z EŠIF;
- s ohľadom na identifikované „slabé miesta“ pri poskytovaní pomoci z ENRF sú navyše plánované opatrenia na zvýraznenie povinnosti prijímateľa realizovať projekt v súlade so schválenou žiadosťou o NFP a povinnosti dodržania podmienok udržateľnosti projektu. Cieľom má byť eliminácia potreby opakovaných žiadostí o zmenu projektu, resp. prípadov mimoriadneho ukončenia zmluvného vzťahu. Opatrenia v oblasti znižovania administratívnej záťaže pre projekty podporované prostredníctvom ENRF sa zameriavajú najmä na redukciu povinných príloh k žiadosti o NFP a nadviažu na opatrenia týkajúce sa predkladania vybraných príloh len pri žiadateľoch, pri ktorých boli overené ostatné podmienky potrebné na schválenie žiadosti o NFP.

Vyššie uvedené opatrenia sa budú aplikovať na všetky EŠIF so zohľadnením osobitných potrieb ENRF a EPFRV. Cieľom je v čo najväčšej miere zakotviť opatrenia na zníženie administratívnej záťaže na centrálnej úrovni, ktorá zabezpečí ich povinné zavedenie na úrovni všetkých subjektov poskytujúcich pomoc z EŠIF. Vo vzťahu k aplikácii konkrétnych opatrení na Program rozvoja vidieka spolufinancovaného z EPFRV sa zabezpečí efektívny systém výmeny informácií a pravidelných konzultácií umožňujúcich využiť jednotlivé opatrenia v prípade relevantnosti aj na projekty spolufinancované z EPFRV.

3 Integrovaný prístup k územnému rozvoju podporovaný z EŠIF, alebo súhrn integrovaných prístupov k územnému rozvoju na základe obsahu programov

V programovom období 2007 – 2013 sa uplatňoval prístup územnej koncentrácie s cieľom smerovať investície v území podľa tematickej príslušnosti. Obce a mestá boli rozdelené na inovačné a kohézne póly rastu a vidiecke oblasti. Realizované projekty však boli implementované ako dopytovo orientované, čo vytváralo tlak na administráciu a spôsobovalo to vysoké finančné výdavky žiadateľov na spracovanie projektových žiadostí. Skúsenosti z programového obdobia 2007 – 2013 poukázali na nedostatky v oblasti prípravy, plánovania a pri činnostiach spojených s rozhodovaním na miestnej, regionálnej a národnej úrovni. Bez tejto vzájomnej previazanosti dochádza k presadzovaniu individuálnych projektov, ktoré majú slabší vplyv na celkové dosahovanie stanovených cieľov v Národnom strategickom referenčnom rámci SR na roky 2007 – 2013.

V programovom období 2014 – 2020 sa pristupuje k uplatneniu integrovaného prístupu tak, aby EŠIF čo najvýraznejšie prispievali k cieľom Stratégie Európa 2020. Predpokladom uplatnenia integrovaného prístupu je zlepšenie mechanizmov pre priamu účasť partnerov na miestnej a regionálnej úrovni na príprave a rozhodovaní o implementácii EŠIF na základe rozvojového potenciálu územia. Hlavnou úlohou územnej koncentrácie pre jednotlivé tematické ciele je členenie územia podľa jeho charakteru, funkčnosti a rozvojového potenciálu, ako predpokladu pre smerovanie investícií EŠIF do riešenia špecifických problémov regiónov s efektívnym využitím miestneho potenciálu a zdrojov. Základným východiskom tohto členenia je celoštátny územno-plánovací dokument, a to KURS (pozri časť 1.1.1 Územná koncentrácia investičných priorít tematických cieľov).

V podmienkach SR sa budú využívať aj globálne granty pre mimovládne neziskové organizácie, ktoré budú tematicky a územne zamerané, a to prostredníctvom podpory z ESF a EFRR. Globálne granty budú implementované prostredníctvom malých projektov sprostredkovateľskými mimovládnyimi neziskovými organizáciami, pri zabezpečení čo najširšieho využitia zjednodušeného vykazovania výdavkov.

3.1 Opatrenia na zabezpečenie integrovaného prístupu k využívaniu EŠIF pre územný rozvoj špecifických subregionálnych oblastí

Opatrenia na zabezpečenie integrovaného prístupu na využívanie EŠIF sa budú uplatňovať na viacerých úrovniach a budú založené na posilnení viacúrovňového plánovania a spolupráce.

3.1.1 Miestny rozvoj vedený komunitou (CLLD)

Prostredníctvom nástroja miestny rozvoj vedený komunitou (CLLD) budú v SR riešené výzvy na miestnej úrovni spôsobom, ktorý bol doteraz známy pod prístupom LEADER. Pre miestnu úroveň je typická široká rozmanitosť potrieb a výziev, ktorým jednotlivé územia čelia. Pri ich identifikácii ide o riešenia, ktoré majú priamy dopad na dané územie, a to za predpokladu, že príslušná miestna komunita disponuje organizačnou, technickou a finančnou kapacitou na ich riešenie.

Hlavné výzvy na miestnej úrovni sú:

- A. Sociálno-ekonomická zaostalosť
- nízka konkurencieschopnosť zaostávajúcich vidieckych oblastí,
 - nedostatočná podpora živnostníkov a samostatne hospodáriacich roľníkov (SHR), mikro a malých podnikov najmä v poľnohospodárskom sektore,
 - nedostatočná kvalifikácia a prax pracovnej sily,
 - vysoká miera nezamestnanosti, hlavne mladých na vidieku, čím sa zvyšuje riziko chudoby,

- chýbajúce príležitosti na vznik miestnych trhov a tvorbu krátkych produkčno-spotrebiteľských reťazcov (napr. potravinových),
- slabo rozvinutá miestna ekonomika a absencia zavádzania inovácií na miestnej úrovni,
- nedostatočné využívanie zdrojov vo vidieckych oblastiach, napr. prírodno-kultúrneho dedičstva.

B. Nízka kvalita života

- nedostatočne rozvinutá sociálna a technická infraštruktúra vo vidieckych oblastiach,
- nízka atraktivita územia pre obyvateľov a slabé možnosti alternatívneho trávenia voľného času,
- nízke povedomie o hodnotách kultúrneho dedičstva a o ochrane prírodných zdrojov vo vidieckych oblastiach,
- nízka odolnosť a ochrana voči živelným katastrofám vo vidieckych oblastiach,
- nedostatočné zavádzanie nových progresívnych (zelených) technológií a inovácií vo vidieckych oblastiach,
- nedostatočná podpora sociálnej inklúzie zmiernenia chudoby a hospodárskeho rastu vo vidieckych oblastiach.

C. Chýbajúca infraštruktúra miestnych služieb vo vidieckych oblastiach

- nízka efektívnosť, slabá kvalita a diverzita miestnych služieb,
- nízka, alebo žiadna miera zapojenia miestnych partnerov do prípravy a implementácie projektov a dominancia podpory subjektov verejného sektora.

Medzi hlavné prioritné oblasti riešené prostredníctvom prístupu CLLD patria:

- rozvoj miestnej ekonomiky a zamestnanosti využitím miestnych zdrojov a zavádzanie inovácií vo vidieckych oblastiach, ako aj podpora rôznych foriem zamestnávania vo vidieckych oblastiach,
- ochrana životného prostredia, adaptácia na dôsledky klimatickej zmeny, efektívne a udržateľné hospodárenie so zdrojmi vo vidieckych oblastiach,
- budovanie kapacít a rozvoj občianskej spoločnosti v regióne,
- zvýšenie kvality a bezpečnosti vybavenosti a fyzickej regenerácie vidieckych oblastí.

Uplatnenie prístupu CLLD bude primárne prispievať k TC 9. Jednotlivé stratégie miestneho rozvoja budú môcť prispievať aj k ďalším tematickým cieľom v závislosti od stanovených cieľov miestnych stratégií, a to k tematickým cieľom 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8 a 10.

Cieľové územie

Z hľadiska typológie územia bude oprávnenou oblasťou pre CLLD územie miestnej akčnej skupiny (MAS) s celkovou hustotou osídlenia do 150 obyvateľov/km². V podmienkach SR to budú najmä vidiecke oblasti, ktorých súčasťou môžu byť aj menšie, prípadne stredne veľké mestá, alebo mestské časti. Kritériom pre oprávnenosť MAS je územie celej miestnej akčnej skupiny, nie územia (katastre) jej jednotlivých členov. Počet obyvateľov na území miestnej akčnej skupiny musí byť vyšší ako 10 000 obyvateľov a nesmie prekročiť počet 150 000 obyvateľov.

Identifikácia EŠIF použitých pre CLLD a ich alokácia

Cieľom CLLD je posilnenie hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti prevažne vidieckeho územia a zaistenie dlhodobého udržateľného rozvoja územia s riešením vzťahov medzi vidieckymi rozvojovými centrami a ich funkčným zázemím, a to prostredníctvom multifondového miestneho rozvoja vedeného komunitou. Na podporu CLLD sa bude využívať EPFRV prostredníctvom PRV SR (opatrenie Iniciatíva LEADER) a EFRR prostredníctvom Integrovaného regionálneho operačného programu (ďalej len „IROP“). CLLD sa nebude implementovať prostredníctvom ESF. Alokácia z EPFRV

na podporu CLLD bude vo výške najmenej 5 % príspevku tohto fondu EÚ v rámci alokácie PRV SR a alokácia z EFRR prostredníctvom IROP predstavuje indikatívnu alokáciu vo výške 30 mil. EUR.

Rozsah stratégií miestneho rozvoja

Integrované stratégie miestneho rozvoja budú pripravované ako multifondové stratégie, t. j. financované z EPFRV a EFRR. S cieľom zvýšiť prínos k plneniu cieľov Stratégie Európa 2020 môže mať ich rozsah širšie zameranie s priemetom na realizáciu aktivít z ostatných nástrojov podpory EÚ a SR mimo EŠIF.

SR neuplatní financovanie prevádzkových nákladov na chod MAS a nákladov na oživenie stratégií prostredníctvom hlavného (lead) fondu. Tieto náklady budú financované pomerne z oboch fondov (EPFRV a EFRR) podľa podielu každého z fondov na financovaní CLLD. SR v rámci CLLD nebude implementovať opatrenia v rámci prípravnej podpory.

Koordinácia a administratívne zabezpečenie CLLD

Hlavným orgánom zodpovedným za koordináciu prípravy a implementácie CLLD na národnej úrovni bude Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR z pozície riadiaceho orgánu pre PRV SR 2014 – 2020 (ďalej aj „gestor CLLD“). Gestor CLLD spolu s riadiacim orgánom pre IROP (ďalej „RO pre IROP“) vytvorí Koordinačný orgán pre prípravu a implementáciu CLLD, ktorého hlavnou úlohou bude vecné a časové zladzovanie činností vo vzťahu k CLLD. MAS budú vyberané viackolovým systémom. Vyhlásenie výziev na výber MAS bude v kompetencii gestora CLLD. Pre výber stratégií miestneho rozvoja a následné pridelenie štatútu MAS vytvorí gestor CLLD výberovú komisiu so zastúpením RO pre IROP. V rámci oblastí, ktoré budú vyžadovať spoločný koordinovaný prístup, bude gestor CLLD pri implementácii CLLD spolupracovať s RO pre IROP a inými relevantnými partnermi.

Medzi hlavné úlohy MAS, okrem mobilizácie obyvateľov a mapovania územia s cieľom jeho rozvoja v zmysle cieľov stratégie miestneho rozvoja, patrí:

- vypracovanie integrovanej stratégie miestneho rozvoja,
- administratívna činnosť MAS: vyhlásenie výzvy, príjem žiadostí o podporu, administratívna kontrola žiadostí o podporu a príloh, hodnotenie projektov podľa výberových kritérií, výber projektov a ich schválenie, kontrola realizácie projektov, vedenie zložiek projektov a uchovávanie dokladov (archivácia), aktualizácia stratégie miestneho rozvoja, vrátane štúdií a analýz dotknutej oblasti/časti stratégie a územia,
- zber informácií pre monitorovanie a hodnotenie,
- publicita a informovanie o dotknutej oblasti a výsledkoch stratégie miestneho rozvoja,
- realizácia seminárov, školení, konferencií, workshopov pre členov MAS zameraných na rozširovanie ich vedomostí a zručností pri vykonávaní stratégie miestneho rozvoja a s tým spojených prác,
- sieťovanie a spolupráca s inými MAS, resp. subjektmi na vidieku.

3.1.2 Integrované územné investície (IÚI)

Základná požiadavka pre implementáciu integrovaných územných investícií (ďalej aj „IÚI“) je existencia strategického dokumentu, ktorý definuje najmä celkové ciele, vrátane očakávaných výsledkov; príslušné územie, na ktorom sa majú IÚI realizovať; investičné priority zodpovedajúcich OP; implementačné procesy výkonu stratégií a monitorovací mechanizmus, vrátane výsledkových ukazovateľov.

IÚI sa budú realizovať na základe tzv. regionálnych integrovaných územných stratégií (ďalej aj „RIÚS“), a to prostredníctvom IROP. RIÚS budú východiskovými strategickými dokumentmi pre realizáciu IÚI na regionálnej úrovni, s dopadom na miestnu úroveň. Na základe RIÚS sa budú realizovať IÚI na úrovni regiónu v zmysle individuálnych a integrovaných projektov, ktorých vzájomná realizácia prispieva k plneniu cieľov danej RIÚS. Integrovaný prístup v danom funkčnom území bude zabezpečený tým, že na základe RIÚS bude predkladaný obmedzený počet projektov, navrhnutých

v kontexte príspevku k rozvoju celého funkčného územia RIÚS, t. j. z hľadiska ich dopadov a územného rozmiestnenia na úrovni regiónu (NUTS 3), alebo subregionálnej úrovni. RIÚS bude obsahovať analyticko-strategickú časť (analýza, tematické oblasti podpory, očakávané výsledky) a programovú časť (zoznam projektových zámerov²⁷⁸ a harmonogram ich implementácie, proces monitorovania a hodnotenia). Každá RIÚS bude územne pokrývať územie vyššieho územného celku, t. j. celkovo bude implementovaných 8 RIÚS, vrátane BSK, ktoré spoločne pokrývajú územie celej SR.

Opatrenia a aktivity vychádzajúce z RIÚS budú financované zo všetkých tematických prioritných osí IROP. Na zabezpečenie integrovaného charakteru a komplexných riešení budú opatrenia financované z IROP komplementárne podporované „mäkkými“ opatreniami financovanými z ESF prostredníctvom Operačného programu Ľudské zdroje (ďalej len „OP LZ“). V RIÚS budú navrhované aj „mäkké“ opatrenia, ktoré budú komplementárne zodpovedať investičným aktivitám IROP. Koordinácia podpory medzi IROP a OP LZ bude zabezpečovaná na úrovni RO, a to prostredníctvom pracovných skupín pre oblasť deinštitucionalizácie poskytovania sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti a pre oblasť vzdelávania.

Model RIÚS predstavuje aplikáciu princípu partnerstva v súlade čl. 5 nariadenia EP a Rady (EÚ) č. 1303/2013. Nositeľom RIÚS bude „partnerstvo pre tvorbu a implementáciu RIÚS“ (ďalej aj „partnerstvo“) zložené z orgánov regionálnej samosprávy (vyššie územné celky), miestnej samosprávy (mestá a obce), štátnej správy, miestnych iniciatív (miestne akčné skupiny, združenia obcí) a ďalších sociálno-ekonomických partnerov (podnikateľský sektor, záujmové združenia, tretí sektor). Regionálne partnerstvo bude inštitucionalizované vo forme Rady partnerstva pre RIÚS, zloženej z vybraných zástupcov subjektov tvoriacich partnerstvo. Rada partnerstva pre RIÚS bude mať rozhodujúcu úlohu pri príprave RIÚS, najmä čo sa týka definovania územného priemetu cieľov IROP, ktoré sa majú realizovať na území pokrývanom RIÚS.

Z pozície gestora prípravy a implementácie RIÚS (ďalej len „gestor RIÚS“) budú koordinačné a technicko-organizačné úlohy spojené s prípravou RIÚS a jej implementáciou plniť orgány vyšších územných celkov. Všetky zásadné rozhodnutia a výstupy gestorov RIÚS budú podliehať schváleniu Radou partnerstva pre RIÚS. Úloha RO pre IROP bude vo vzťahu k partnerstvu potvrdzovať jeho rozhodnutia, ako napr. schvaľovanie RIÚS, schvaľovanie predložených žiadostí o podporu na základe projektových zámerov schválených na úrovni Rady partnerstva pre RIÚS a dohliadať na napĺňanie stratégie IROP.

RIÚS bude vychádzať z programov hospodárskeho a sociálneho rozvoja samosprávnych krajov, programov hospodárskeho a sociálneho rozvoja miest a obcí, regionálnych, sektorových koncepcných a ďalších relevantných strategických dokumentov. RIÚS bude záväzným akčným plánom implementácie IROP v danom regióne definujúcim konkrétne plánované opatrenia s dôrazom na skutočný integrovaný prístup pre rozvoj územia.

Tabuľka 16: Indikatívna finančná alokácia pre IÚI okrem URM

Prioritná os	Fond	Indikatívna alokácia v EUR (zdroje EÚ)
PO 1 Bezpečná a ekologická doprava v regiónoch	EFRR	302 000 000,00
PO 2 Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám	EFRR	478 913 197,00
PO 3 Konkurencieschopné a atraktívne regióny pre podnikanie a zamestnanosť	EFRR	106 000 000,00
PO 4 Zlepšenie kvality života v regiónoch s dôrazom na životné prostredie	EFRR	20 828 116,00
Spolu IROP	EFRR	907 741 313,00

²⁷⁸ Projektovým zámerom sa rozumie široká identifikácia toho, čo sa má dosiahnuť

3.1.3 Udržateľný mestský rozvoj, vrátane princípov na identifikovanie mestských oblastí, kde sa majú integrované aktivity udržateľného mestského rozvoja uskutočniť a indikatívna alokácia určená na aktivity v rámci EFRR na vnútroštátnej úrovni

V podmienkach SR je integrovaný mestský rozvoj legislatívne ustanovený v zákone č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja, ktorý vyšším územným celkom a obciam ustanovuje vypracovať program hospodárskeho a sociálneho rozvoja v prípade, ak sa chcú uchádzať o verejné zdroje. Musia pritom rešpektovať hlavne výstupy nástrojov územného plánovania ustanovené Stavebným zákonom, ktoré sústavne a komplexne riešia priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia, určujú jeho zásady rozvoja a navrhujú vecnú a časovú koordináciu činností ovplyvňujúcich životné prostredie, ekologickú stabilitu, kultúrno-historické hodnoty územia, územný rozvoj a tvorbu krajiny v súlade s princípmi udržateľného rozvoja.

Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 (KURS), v znení KURS 2011, ako hierarchicky najvyšší nástroj územného plánovania, vymedzil na základe komplexného zhodnotenia systému osídlenia SR najvýznamnejšie priestory mestského rozvoja. Toto bolo stanovené ako hlavné kritérium pre vymedzenie podporovaných mestských oblastí, nakoľko KURS je komplexne spracovaný a prerokovaný, dlhodobo platný dokument schválený vládou SR, ktorý je priebežne aktualizovaný.

Mestami navrhnutými na podporu sú Bratislava, Košice a centrá osídlenia prvej skupiny, ktoré tvoria jej prvú podskupinu vymedzenú KURS, t. j. všetky krajské mestá SR. Do oprávneného územia podpory udržateľného mestského rozvoja (UMR) sa pritom zahŕňa jednak vlastné administratívne územie mesta, ako aj jadrové pásmo ťažiska osídlenia prvej úrovne vymedzené v KURS, ktoré spolu predstavujú mestské funkčné oblasti²⁷⁹ (pozri časť 1.2.1.1).

Centrum najvyššieho významu – hlavné mesto SR Bratislava, predstavuje koncentráciu najvýznamnejších vzdelávacích, výskumných, zdravotných, finančných, kultúrnych a ostatných obslužných zariadení celoštátneho významu. Druhé najvýznamnejšie centrum je mesto Košice. Ďalej sú to mestá, ktoré plnia aj funkciu krajských miest. Ide o mestá medzinárodného a celoštátneho významu: Banská Bystrica, Nitra, Prešov, Trenčín, Trnava a Žilina.

Veľmi dôležitým faktorom dopĺňajúcim uvedené hlavné kritérium sú aj skúsenosti z predchádzajúceho obdobia, existujúci dostatočný potenciál a kapacita k naplneniu cieľov ekonomického rastu, tvorby pracovných miest za súčasného zohľadňovania požiadaviek na sociálny rozvoj a environmentálnu udržateľnosť. U všetkých krajských miest sa predpokladá dostatočná pripravenosť, kapacita a dosiahnutie multiplikačných a synergických efektov. Taktiež sa očakáva ich zvýšená schopnosť na podporu inovačných opatrení (štúdie a pilotné projekty) s cieľom identifikovať a realizovať nové riešenia problémov súvisiacich s UMR.

Integrované opatrenia UMR budú podporované prostredníctvom rozsahu prioritných osí IROP. Podpora ostatných identifikovaných oblastí prispievajúcich k UMR, ktoré tematicky nepokrýva IROP, môže byť zabezpečená z ostatných relevantných programov SR prostredníctvom mechanizmu zvýhodňovania projektov prispievajúcich k UMR vo výberovom procese, resp. prostredníctvom vyhlasovania priamo cielených výziev na realizáciu opatrení UMR.

UMR sa bude realizovať ako súčasť modelu RIÚS, pričom samotné stratégie budú obsahovať špecifickú časť venovanú UMR vo vzťahu k stanoveným mestským funkčným oblastiam. Za účelom prípravy stratégie UMR vytvorí krajské mesto partnerstvo za účasti zástupcov partnerov tvoriacich mestskú funkčnú oblasť. Zástupca krajského mesta bude zastupovať svoju mestskú funkčnú oblasť

²⁷⁹ Mestské funkčné oblasti krajských miest sú stanovené v návrhu analýzy rozvojového potenciálu regiónov SR a ich územných rozdielov s priemetom na tematickú koncentráciu EŠIF v Partnerskej dohode SR na roky 2014 – 2020

v Rade regionálneho partnerstva pre RIÚS. Schvaľovanie projektových zámerov vychádzajúcich zo stratégií pre UMR bude vykonávané zo strany orgánov miest a obcí vo funkčných územiach UMR.

Tabuľka 17: Indikatívna alokácia určená na integrované aktivity udržateľného mestského rozvoja v rámci EFRR na národnej úrovni

Fond	Indikatívna alokácia určená na integrované aktivity udržateľného mestského rozvoja (EUR)	Podiel na celkovej alokácii fondu (%)
EFRR	376 351 673,-	5

3.1.4 Hlavné prioritné oblasti spolupráce v rámci EŠIF, v prípade potreby zohľadňujúce makroregionálne stratégie

SR bude v programovom období 2014 – 2020 spolupracovať na implementácii programov cezhraničnej spolupráce (SR – ČR, HU – SR, PL – SR, SR – AT) v súlade s národnými, ako aj nadnárodnými stratégiami s cieľom zabezpečiť komplementaritu s hlavnými programami SR pri identifikácii riešení spoločných výziev, ktoré ovplyvňujú určitú geografickú oblasť.

Investície v rámci cezhraničnej spolupráce sa primárne prejavujú na kvalite života obyvateľov a fungovaní verejných a súkromných inštitúcií pôsobiacich v danom území. Na základe tohto predpokladu sa cezhraničná spolupráca v nasledujúcom období sústreďuje na zhodnocovanie vnútorného potenciálu v prospech ďalšieho vyváženého rozvoja prihraničného územia.

Pre aktivity smerujúce k podpore projektov, ktoré naplňujú integrované riešenia na danom území sú relevantné nasledovné oblasti podpory využívané komplementárnym spôsobom:

- v oblasti dopravy budú programy cezhraničnej spolupráce zamerané najmä na aktivity, ktoré prispievajú ku kvalite a bezpečnosti vybraných úsekov cestnej siete s cieľom zlepšiť prepojenosť prihraničných území a podporia využívanie ekologických foriem dopravy,
- v oblasti životného prostredia budú aktivity zamerané na ochranu a rozvoj kultúrneho a prírodného dedičstva a ochranu a zachovanie biodiverzity;
- v oblasti výskumu a inovácií budú programy cezhraničnej spolupráce podporovať aktivity zamerané na prepájanie a podporu cezhraničnej spolupráce medzi subjektmi výskumu, vývoja a podnikateľskou sférou, vytváranie cezhraničných inovačných platforiem (sietí), prenos výsledkov aplikovaného výskumu do praxe a jeho ďalšej komercializácie subjektmi pôsobiacimi v cezhraničnom regióne;
- v oblasti vzdelávania budú programy cezhraničnej spolupráce zamerané na aktivity, ktoré budú prispievať k posilneniu odborného a celoživotného vzdelávania, predovšetkým pre potreby praxe;
- v oblasti posilňovania inštitucionálnych kapacít a efektívnej verejnej správy budú programy cezhraničnej spolupráce zamerané na aktivity, ktoré prispievajú k zintenzívneniu väzieb prostredníctvom miestnych iniciatív a zlepšovaniu inštitucionálnej spolupráce, vrátane rozvoja ľudských zdrojov a strategického plánovania.

Na základe skúseností z programového obdobia 2007 – 2013 je záujem aj o posilnenie cezhraničných vzťahov prostredníctvom realizácie malých projektov založených na aktivitách typu „ľudia ľuďom“. Predpokladá sa podpora širokospektrálne zameraných aktivít s prevažne neinvestičným charakterom.

Operačný program ENI HU-SK-RO-UA 2014 – 2020 bude naďalej podporovať zintenzívnenie a prehĺbenie oblastí rozvoja vzájomnej spolupráce medzi jednotlivými regiónmi s prihliadnutím na udržateľnosť v sociálnej, environmentálnej a ekonomickej oblasti. Program zároveň deklaruje potrebu zvýšenej podpory štvorstrannej spolupráce pri príprave tzv. strategických projektov.

Iniciatíva LEADER Programu rozvoja vidieka SR 2014 – 2020 nadviaže na skúsenosti z programového obdobia 2007 – 2013 a bude pokračovať v podpore nadnárodnej spolupráce miestnych akčných skupín v rámci EÚ, ako i z tretích krajín. Podporené budú činnosti zamerané najmä na hľadanie

spoločného potenciálu rozvoja, budovanie spoločných tradícií, zvyšovanie turistického potenciálu spolupracujúcich území, ale aj výmenu skúseností, informačné a propagačné aktivity na vidieku a pod. Na účely zabezpečenia komplementarity medzi programami EÚS a projektmi nadnárodnej spolupráce bude realizovaná spolupráca miestnych akčných skupín v rámci iniciatívy LEADER s partnermi zo susediacich krajín zahrnutých do programov EÚS, a to nielen pri tvorbe stratégie rozvoja územia, ale aj pri plánovaní projektov spolupráce v rámci iniciatívy LEADER.

Komplementarita a synergia v rámci identifikovaných spoločných aktivít bude zabezpečená výlučne podporou spoločných projektov s významným cezhraničným dopadom. Ich realizáciou sa bude klásť dôraz na riešenie spoločných cezhraničných problémov, tvorbu nových spoločných produktov a nástrojov s ich využitím pre cieľové skupiny na oboch stranách hranice. Programy cezhraničnej spolupráce tak budú vytvárať priaznivé podmienky pre zintenzívnenie a rozšírenie cezhraničných väzieb, čo poukazuje na jasnú doplnkovosť k národným programom. Zároveň bude pre dosiahnutie komplementarity s ostatnými programami financovanými z EŠIF zabezpečená koordinácia na riadiacej úrovni, a to zriadením formálnej pracovnej komisie s pravidelným časovým intervalom jej zasadnutia za účelom zabezpečenia koordinácie medzi programami EŠIF a programami Európskej územnej spolupráce, resp. ostatnými nástrojmi podpory EÚ a SR. (Bližšie viď kap. 2.1)

Programy cezhraničnej spolupráce, na ktorých sa podieľa SR, môžu vďaka svojmu zameraniu podporiť čiastočné riešenia cieľov Stratégie EÚ pre dunajský región (ďalej len „Dunajská stratégia“) prostredníctvom implementácie aktivít v oblasti ochrany životného prostredia, prírodného a kultúrneho dedičstva, udržateľnej dopravy, zvýšenia inštitucionálnej spolupráce a zefektívnenia spolupráce v oblasti školstva, vedy a výskumu, ako aj podpory cezhraničnej spolupráce medzi podnikateľskými subjektmi. Hlavné programy budú plnením svojich cieľov synergicky podporovať plnenie priorít Dunajskej stratégie, a to aj prostredníctvom opatrení na podporu rozvoja znalostnej spoločnosti prostredníctvom výskumu, vzdelávania a IKT, ako aj investíciami do ľudí, ich zručností a podporou zamestnanosti a sociálnej inklúzie, vrátane začlenenia marginalizovaných rómskych komunít.

Nadnárodný program EÚS pre Strednú Európu na obdobie 2014 – 2020 sa zameriava na posilnenie nadnárodného charakteru spolupráce medzi členskými štátmi EÚ v otázkach strategického významu. Program bude naďalej podporovať spoluprácu v krajinách a regiónoch strednej Európy, čím prispeje k zlepšeniu výskumu, inovácií a konkurencieschopnosti, využívaniu obnoviteľných zdrojov energie a nízkouhlíkových stratégií, ochrane životného prostredia a udržateľného využívania kultúrneho a prírodného dedičstva, regenerácii nevyužitých priemyselných zón a priestorov s environmentálnou záťažou, zvýšeniu využívania regionálnej dopravy a podpore prechodu na nízkouhlíkové dopravné systémy. Taktiež sa v rámci tohto programu očakáva podpora implementácie Dunajskej stratégie v oblasti strednej Európy. Potenciál dunajského priestoru na rozvoj výskumu, vývoja a inovácií so zapojením súkromného a verejného sektora bude podporený vypracovaním tzv. dunajskej štúdie a jej praktickým využitím.

Program EÚS pre dunajský región (ďalej len „ETC Dunaj“) sa bude geograficky zameriavať na tie isté krajiny ako Dunajská stratégia, pričom SR v ňom bude zohrávať aktívnu úlohu pri udržateľnom rozvoji regiónu. Program bude zameraný na posilnenie tých aktivít, ktoré prinášajú pridanú hodnotu vo forme cezhraničných riešení a foriem spolupráce a predstavujú udržateľné riešenie aktuálnych problémov, či už environmentálnych, sociálnych, kultúrnych a ekonomických. ETC Dunaj bude plniť funkciu doplnkového zdroja pre financovanie Dunajskej stratégie, najmä pre lepšiu identifikáciu, sieťovanie a koordináciu spoločných opatrení a aktivít. Prioritne sa bude program obsahovo zameriavať na otázky zmeny klímy a predchádzania rizikám, ochrany životného prostredia, využívania zdrojov a udržateľnej dopravy. V týchto oblastiach sa budú identifikovať prednostne projekty, ktoré budú synergickým spôsobom naplňovať cieľ 1 Investovanie do rastu a zamestnanosti a cieľ 2 Európska územná spolupráca. V rámci programu ETC Dunaj boli identifikované tematické ciele, ktoré sú v korelácii s tematicky koncentrovanými zdrojmi stanovenými v hlavných programoch SR. Pre účely spolupráce a transferu poznatkov za oblasť výskumu a inovácií sa predpokladá začatie II. etapy

implementačnej fázy v širšej spolupráci s krajinami CZ, AT, HU, DE, RO, RS, HR, SI a zriadenie Inovačného fondu pre dunajský región. Pre dosiahnutie konkurencieschopnosti a zamestnanosti je potrebné v kľúčových oblastiach posilniť spoluprácu pre vytváranie sietí, spolupráce, ktoré budú zahŕňať nadnárodné spoločnosti, MSP, univerzity, výskumné centrá a regionálne a miestne samosprávy. V rámci výskumu, vývoja a inovácií má SR záujem o medzinárodnú spoluprácu v rámci Dunajskej stratégie pri budovaní štruktúr ESFRI²⁸⁰. Zámerom je tiež iniciovať rozšírenie spolupráce regionálnych skupín strednej a východnej Európy aj o krajiny západného Balkánu, najmä v oblasti energetiky so zameraním na bezpečnosť, vývoj v oblasti zlepšovania účinnosti materiálov a systémov slúžiacich na prenosy energie a tvorby sietí pre účasť SR v globálnych projektoch v týchto oblastiach.

Rozvoj dopravnej infraštruktúry, vrátane rozvoja dunajskej vodnej cesty a zabezpečenie splavnosti Dunaja považuje SR za jednu z hlavných priorít. V oblasti dopravy je potrebné využiť potenciál splavnosti Dunaja v pôvodnom toku, vrátane vybudovania TEN-T, ktoré by odbremenili prepravné cesty regiónu, najmä od kamiónovej dopravy, čo by malo priaznivejšie dôsledky na životné prostredie a taktiež sa tým umožní rýchla a cenovo efektívna preprava tovarov. Rozvoj dopravnej infraštruktúry dobudovaním ciest II. a III. triedy je potrebné realizovať s priamym napojením na dopravné koridory so zreteľom na medzinárodné a regionálne prepojenia. V kontexte EÚS sa predpokladá aj financovanie lokálnych ciest a mostov ako súčasť operácií zameraných na zvýšenie pracovnej mobility v prihraničnom pásme. Predpokladom je vybudovanie integrovanej dopravy prostredníctvom spolupráce medzi SR a PL, HU a AT. Prepojenosť medzi jednotlivými časťami regiónu umožní plnohodnotný rozvoj miest a obcí regiónu, zvýšenie ich konkurencieschopnosti a súdržnosti. Čiastočne sa Dunajská stratégia bude realizovať aj prostredníctvom spoločných aktivít v rámci Európskeho výskumného priestoru, alebo Horizontu 2020, ako aj realizáciou opatrení smerujúcich k podpore konkurencieschopnosti podnikov, vrátane rozvoja klastrov prostredníctvom vytvárania cezhraničných sietí spolupráce, spoločných aktivít v rámci dunajského regiónu a podporou prepojení medzi inštitúciami, ktoré sa zaoberajú inováciami, a tými, ktoré podporujú podnikanie.

Z hľadiska energetickej bezpečnosti SR a z pohľadu udržateľného rozvoja dunajského regiónu je budovanie energetickej infraštruktúry nevyhnutné. Energetickú bezpečnosť je možné zvýšiť využívaním geotermálnej energie pri súčasnom rešpektovaní ochrany životného prostredia. Výraznejšie využívanie energie Dunaja a jeho prítokov, ako obnoviteľného zdroja energie pri súčasnej diverzifikácii energetických zdrojov, prispeje aj k plneniu záväzkov v oblasti znižovania emisií skleníkových plynov. Pre posilnenie energetickej bezpečnosti dunajského regiónu je nevyhnutné zabezpečiť kompatibilitu a prepojenosť národných energetických sietí. Z tohto dôvodu vynaloží SR úsilie na hľadanie nových možností a riešení pre zlepšenie koordinácie a kooperácie aktivít s cieľom zintenzívnenia skutočnej integrácie regiónov s rešpektovaním zmeny národných politík na budovanie energetickej infraštruktúry.

Implementáciou aktivít v oblasti životného prostredia sa podporí plnenie priorít II. piliera Dunajskej stratégie „Ochrana životného prostredia v podunajskej oblasti“. S účasťou integrovaného prístupu dunajského regiónu v oblasti životného prostredia, ktorému je potrebné venovať osobitnú pozornosť, je kvalita vody a výdatnosť vodných zdrojov. Aktivity, pri ktorých možno očakávať príspevok k plneniu Dunajskej stratégie budú tiež súvisieť s riešením problematiky environmentálnych záťaží, ochrany biodiverzity a biotopov, posilnenia sústavy NATURA 2000, ako aj aktivitami zameranými na zlepšenie nakladania s odpadmi tak, aby nedochádzalo k prekryvaniu s aktivitami realizovanými v národných programoch. V rámci programov nadnárodnej spolupráce je potrebné vo väčšej miere zapájať do partnerstiev aj Európske zoskupenia územnej spolupráce (ďalej len „EZÚS“).

Zvýšenie synergického efektu sa bude v praxi dosahovať sústredením inštitucionálnych administratívnych kapacít pri koordinácii Dunajskej stratégie a programov nadnárodnej spolupráce, ako aj iniciatívy LEADER. Finančné prostriedky z programov nadnárodnej spolupráce by mali byť

²⁸⁰ Európske strategické fórum výskumnej infraštruktúry

prednostne využívané aj na projekty napĺňajúce ciele Dunajskej stratégie. V praxi sa bude implementácia prioritných oblastí Dunajskej stratégie realizovať cez relevantné tematické ciele programov nadnárodnej spolupráce (tabuľka č.19).

Synergické prepojenia medzi prioritnými oblasťami Dunajskej stratégie, hlavnými programami SR, programami EÚS a ostatnými nástrojmi podpory budú dosiahnuté aj prostredníctvom zriadenia samostatnej pracovnej skupiny za účelom zabezpečenia implementácie Dunajskej stratégie v podmienkach SR. V prípade aktivít, ktoré prispievajú k plneniu cieľov Dunajskej stratégie, riadiaci orgán vyhodnotí komplementaritu a synergiu výzvy s aktivitami Dunajskej stratégie pred jej vyhlásením a vyhodnotenie príspevku predloží tejto pracovnej skupine na vyjadrenie.

Tabuľka 18

Prioritné oblasti Dunajskej stratégie	ETC Stredná Európa				ETC Dunaj				
	TC 1	TC 4	TC 6	TC 7	TC 1	TC 5	TC 6	TC 7	TC 11
1. Zlepšiť mobilitu a multimodalitu		X		X				X	
2. Podporovať udržateľné energetické zdroje		X	X				X		
3. Podporovať kultúru a cestovný ruch, kontakty medzi ľuďmi			X						
4. Obnoviť a udržať kvalitu vôd			X				X		
5. Riadiť riziká v oblasti životného prostredia			X			X	X		
6. Chrániť biodiverzitu, krajinu a kvalitu ovzdušia a pôd			X				X		
7. Rozvíjať znalostnú spoločnosť prostredníctvom výskumu, vzdelávania a informačných technológií	X				X				
8. Podporovať konkurencieschopnosť podnikov vrátane rozvoja zoskupení	X				X				
9. Investovať do ľudí a zručností	X				X				X
10. Zvýšiť inštitucionálnu kapacitu a spoluprácu									X
11. Spolupracovať s cieľom podporiť bezpečnosť a riešiť organizovanú a závažnú trestnú činnosť									

Napĺňanie Dunajskej stratégie bude možné realizovať aj cez relevantné hlavné programy podľa oblasti pôsobnosti. Tabuľka č. 20 zobrazuje synergické prepojenia medzi prioritnými oblasťami Dunajskej stratégie a hlavnými programami EŠIF.

Tabuľka 19

Prioritné oblasti dunajskej stratégie	OP Val	OP II	OP LZ	OP KŽP	IROP	OP EVS	PRV
1. Zlepšiť mobilitu a multimodalitu		X			X		
2. Podporovať udržateľné energetické zdroje	X			X	X		
3. Podporovať kultúru a cestovný ruch, kontakty medzi ľuďmi					X		X
4. Obnoviť a udržať kvalitu vôd				X	X		X
5. Riadiť riziká v oblasti životného prostredia				X			
6. Chrániť biodiverzitu, krajinu a kvalitu ovzdušia a pôd				X	X		X
7. Rozvíjať znalostnú spoločnosť prostredníctvom výskumu, vzdelávania a informačných technológií	X	X	X				

Prioritné oblasti dunajskej stratégie	OP Val	OP II	OP IZ	OP KŽP	IROP	OP EVS	PRV
8. Podporovať konkurencieschopnosť podnikov vrátane rozvoja zoskupení	X				X		X
9. Investovať do ľudí a zručností	X		X		X	X	X
10. Zvýšiť inštitucionálnu kapacitu a spoluprácu						X	
11. Spolupracovať s cieľom podporiť bezpečnosť a riešiť organizovanú a závažnú trestnú činnosť							

Cieľom programu medziregionálnej spolupráce INTERREG EUROPE je vytvoriť priestor pre identifikovanie, šírenie a výmenu skúseností a osvedčených postupov medzi regiónmi a ich následný transfer do hlavných programov SR. V rámci programu INTERREG EUROPE boli identifikované tematické ciele, ktoré odzrkadľujú tematickú koncentráciu stanovenú pre hlavné programy SR. Program bude podporovať aktivity s cieľom identifikovať osvedčené postupy v oblasti výskumu a inovácií, podpory MSP vo všetkých etapách ich životného cyklu, v oblasti prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo, ochrany prírodného a kultúrneho dedičstva a v oblasti podpory efektívneho využívania zdrojov, ako aj prenos týchto poznatkov do regionálnych rozvojových politík a hlavných programov SR. Týmto sa zároveň prispeje k celkovému zlepšeniu a zefektívneniu ich implementácie.

Synergia s hlavnými programami SR bude dosiahnutá prostredníctvom dvoch typov intervencií, a to platforiem zameraných na politické vzdelávanie (Policy Learning Platforms), ktoré zabezpečia kapitalizáciu získaných poznatkov v jednotlivých tematických oblastiach a podporia ich prenos do hlavných programov SR, ako aj prostredníctvom projektov medziregionálnej spolupráce (Interregional Cooperation Projects), ktorých povinným výstupom budú akčné plány popisujúce proces prenosu získaných poznatkov do hlavných programov SR a ktorých implementácia sa bude monitorovať na úrovni programu. INTERREG EUROPE bude rovnako spolupracovať s ostatnými programami EÚS hlavne v oblasti zefektívnenia implementácie programu INTERREG EUROPE, ako aj kapitalizácie a prenosu získaných poznatkov do hlavných programov a programov cieľa EÚS.

Program INTERACT III bude v programovom období 2014 – 2020 poskytovať podporu regiónom a členským štátom EÚ pri účinnejšej a efektívnejšej realizácii programov EÚS. Program bude naďalej pokračovať v identifikácii novej spolupráce a zameria sa na metodologické a inovatívne aspekty. Program bude zameraný hlavne na zdieľanie riadenia a expertízu v oblasti kontroly, podporu inováčných prístupov v oblasti spolupráce, a podporu tematických väzieb, ako aj dosahovanie úspešnej spolupráce.

Cieľom programu ESPON 2014 – 2020 bude prostredníctvom výskumu prehlbovať dôkazy a poznatky o Európskej územnej štruktúre, trendoch a perspektívach a zabezpečovať plynulú, efektívnu, cielenú a integrovanú implementáciu politiky súdržnosti a sektorových politík, ktoré zahŕňajú územný rozmer. Program bude využívať svoj potenciál pri meraní a hodnotení kvality územia inými typmi ukazovateľov ako len na základe HDP a tým prinesie komplementárnosť k Európskym zdrojom dát a kompatibilné informácie v širšom priestore. Vytvorená databáza poznatkov o území bude slúžiť tvorcom politík na všetkých úrovniach. Šírenie získaných poznatkov bude na národnej úrovni zabezpečené prostredníctvom organizovania informačných dní a vydávania informačných materiálov. Synergiu s ostatnými programami EÚS bude program ESPON 2014 – 2020 uskutočňovať prostredníctvom podpory pri implementácii hlavných programov SR a budovaní analytických kapacít v oblasti územného plánovania.

Hlavným poslaním programu URBACT III bude podpora integrovaného prístupu k udržateľnému mestskému rozvoju. Pre zainteresované subjekty zapojené do realizácie udržateľného mestského

rozvoja, poskytne program prostredníctvom spolupracujúcich sietí miest prenos poznatkov a výmenu skúseností potrebných na účinnú prípravu politík pre inovatívne mestské riešenia.

V podmienkach SR bude program URBACT III napomáhať mestám pri realizácii integrovaných mestských stratégií a zároveň im umožní využiť techniky integrovaného a participatívneho plánovania. Synergia s hlavnými programami SR bude dosiahnutá aj v oblasti budovania administratívnych kapacít miest pri podpore nástrojov územného rozvoja, ako aj vo vzťahu k verejnej správe na miestnej, regionálnej a národnej úrovni.

V rámci územnej spolupráce budú naďalej podporované EZÚS s cieľom uľahčovať a podporovať prípravu spoločných strategických a programových dokumentov územnej spolupráce, aktivity smerujúce k rozvoju územných špecifik s dôrazom na rozvoj prírodného a kultúrneho dedičstva a vytváranie partnerstiev.

3.1.5 V prípade vhodnosti, integrovaný prístup na riešenie špecifických potrieb geografických oblastí najviac postihnutých chudobou, alebo cieľových skupín najviac ohrozených diskrimináciou, alebo sociálnym vylúčením, s osobitným ohľadom na marginalizované skupiny, osoby s postihnutím, dlhodobo nezamestnaných a mladých ľudí zaradených mimo pracovného pomeru, vzdelávania alebo školenia

V SR bude integrovaný prístup na riešenie špecifických potrieb geografických oblastí najviac zasiahnutých chudobou, alebo cieľových skupín najviac ohrozených diskrimináciou, alebo sociálnym vylúčením realizovaný pre cieľovú skupinu MRK.

V podmienkach SR sú najviac zasiahnuté chudobou segregované a separované rómske komunity, ktorých priestorové rozptýlenie identifikuje Atlas rómskych komunít 2013 na úrovni LAU2²⁸¹. Integrovaný prístup bude na úrovni SR realizovaný najmä v rámci OP ĽZ prostredníctvom ESF a EFRR.

Stratégia Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020²⁸² a Revidovaný národný akčný plán Dekády začleňovania rómskej populácie 2005 – 2015 na roky 2011 – 2015²⁸³ je v súlade s odporúčaniami Rady o účinných opatreniach na integráciu Rómov v členských štátoch²⁸⁴ a Sociálnym investičným balíkom²⁸⁵.

Investičnou podporou štyroch opatrení (vzdelávanie, zamestnanosť, bývanie a zdravotná starostlivosť) sa dosiahne integrovaný prístup k inklúzii obyvateľov MRK.

Previazanosť a vzájomná interakcia týchto opatrení poukazuje na to, že vzájomnou kombináciou jedného opatrenia s iným opatrením sa vytvárajú predpoklady pre naplnenie cieľov týchto opatrení napr.:

- ak sa zvýši podiel rómskych domácností s prístupom k bývaniu a inžinierskym sieťam je možné predpokladať, že sa tým aj súbežne zvýši hygienický štandard a zlepší sa kvalita zdravia cieľovej skupiny, alebo
- podporou a zlepšením prístupu ku kvalitnému inkluzívnemu vzdelávaniu sa zvyšuje miera participácie cieľovej skupiny na trhu práce²⁸⁶,

²⁸¹ Atlas rómskych komunít 2013 (http://www.minv.sk/?atlas_2013)

²⁸² http://www.minv.sk/swift_data/source/romovia/dokumenty/StrategiaSR_integraciaRomov.pdf

²⁸³ <http://www.minv.sk/?romske-komunity-uvod&subor=160529>

²⁸⁴ COM(2013) 460 final http://ec.europa.eu/justice/discrimination/files/com_2013_460_en.pdf

²⁸⁵ COM(2013) 83 final <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2013:0083:FIN:SK:PDF>

²⁸⁶ v Sociálnom investičnom balíku je uvedené (str. 13): „Existuje všeobecný konsenzus, že skoré a kvalitné predškolské vzdelávanie a starostlivosť je efektívnym prostriedkom pre prevenciu predčasného ukončovania školskej dochádzky a je posilňujúcim prvkom pre budúce štúdium, zdravie, budúcu zamestnanosť a sociálnu mobilitu.“

- investíciami do sietí funkčných komunitných centier vytvoria predpoklad pre realizáciu adresných programov a aktivít smerujúcich k podpore komunitného rozvoja, aktívnej participácie obyvateľov MRK a senzibilizačným aktivitám.

Cieľom súbežnej intervencie fondov EÚ a hlavných typov aktivít uvedených v tabuľke č.21 je doceliť väčšiu integráciu separovaných a segregovaných rómskych komunit do spoločnosti, a to aj vo vzťahu k plneniu priorít Stratégie SR pre integráciu Rómov do roku 2020. Okrem toho bude v rámci OP SR využitý aj sociálny aspekt vo VO, ktorý by mal priniesť vyššiu mieru účasti na trhu práce nielen pre MRK. V rámci uplatnenia prístupu miestny rozvoj vedený komunitou bude na úrovni dotknutých programov, ako aj ich riadiacej dokumentácie stanovená povinnosť uplatňovať sociálny aspekt pri verejnom obstarávaní na úrovni LAU 2. Tento aspekt sa bude uplatňovať vo vzťahu k operáciám realizovaných v obciach, ktoré sú identifikované v Atlase rómskych komunit 2013. Tieto operácie budú tiež zvýhodnené vo výberovom procese na základe stanovených kritérií.

DRAFT

Tabuľka 20: Úloha a prínos EŠIF na realizáciu integrovaného prístupu k riešeniu osobitných potrieb geografických oblastí najviac zasiahnutých chudobou alebo cieľových skupín najviac ohrozených diskrimináciou alebo sociálnym vylúčením

Špecifická cieľová skupina alebo geografická oblasť	Stručný opis potrieb	EŠIF, ktoré budú použité	Hlavné typy plánovaných aktivít, ktoré sú súčasťou integrovaného prístupu	Program
<p>V súvislosti s inklúziou marginalizovaných rómskych komunít (MRK), geografické oblasti budú identifikované na úrovni územných samospráv.</p> <p>Oprávnenými územiami budú územné samosprávy zaradené v Atlase rómskych komunít vykazujúce určený stupeň segregáčného indexu.</p>	<p>Obyvatelia marginalizovaných rómskych komunít postihnutí chudobou a vysokou mierou sociálneho vylúčenia z dôvodu nerovného prístupu k bývaniu, vzdelávaniu, zamestnanosti a zdravotnej starostlivosti si vyžadujú integrovaný prístup.</p>	<p>ESF</p>	<p>systematická podpora detí z prostredia MRK na predprimárnom vzdelávaní</p>	<p>OP LZ</p>
			<p>poradenstvo pre prechod medzi úrovňami vzdelania (od materských škôl na základnú, zo základnej na sekundárnu) vrátane zapojenie rodičov</p>	
			<p>podpora programov druhošancového vzdelávania, s dôrazom na také, ktoré sú priamo napojené na trh práce</p>	
			<p>podpora systematického poskytovania sociálnych a asistenčných služieb zameraných na zvýšenie zamestnateľnosti ľudí žijúcich v prostredí MRK (t. j. TSP, komunitní pracovníci/pracovníčky v oblasti sociálnych služieb)</p>	
			<p>podpora inovatívnych programov zameraných na zvyšovanie lokálnej zamestnanosti prostredníctvom podpory sociálnych a obecných podnikov a podnikateľských inkubátorov</p>	
			<p>podpora existencie a fungovania komunitných centier v obciach s prítomnosťou MRK</p>	
<p>podpora systematického poskytovania služieb a asistencie prostredníctvom programu komunitných pracovníkov v oblasti zdravotnej výchovy v obciach s prítomnosťou separovaných a segregovaných MRK</p>				

Špecifická cieľová skupina alebo geografická oblasť	Stručný opis potrieb	EŠIF, ktoré budú použité	Hlavné typy plánovaných aktivít, ktoré sú súčasťou integrovaného prístupu	Program
			<p>podpora programov zameraných na dosiahnutie vyššieho hygienického štandardu marginalizovaných rómskych osídlení a systematické znižovanie počtu nelegálnych obydí charakteristických extrémne nízkou mierou hygienických štandardov aj prostredníctvom poskytovania technickej asistencie obciam s prítomnosťou MRK zameranej na vysporiadavanie pozemkov</p> <p>program asistencie obciam s prítomnosťou MRK zameraný na zvýšenie absorpcie EŠIF</p>	
		EFRR	<p>podpora programov prestupného bývania v rámci sociálnej mobility a integrácie obyvateľov MRK (výstavba a rekonštrukcia obydí)</p> <p>podpora prístupu k pitnej vode v prostredí separovaných a segregovaných MRK s dôrazom na nízkonákladové opatrenia ako napr. vrtanie a kopanie studní</p> <p>podpora výstavby, rekonštrukcie a modernizácie predškolských zariadení</p> <p>podpora, výstavby, rekonštrukcie, modernizácie komunitných centier.</p> <p>podpora mikrofinančných nástrojov</p> <p>podpora rekonštrukcie a výstavba priestorov sociálnych podnikov, podnikateľských inkubátorov</p>	OP ĽZ

Tabuľka 21: Príspevok operačného programu na riešenie osobitných potrieb geografických oblastí/cieľových skupín, ktoré sú najviac postihnuté chudobou

Cieľová skupina/ geografická oblasť	Hlavné typy plánovaných aktivít, ktoré sú súčasťou integrovaného prístupu	Prioritná os	Investičné priority	Fond	Kategórie regiónu
Obyvatelia marginalizovaných rómskych komunít Oprávnenými územiami budú územné samosprávy zaradené v Atlase rómskych komunít vykazujúce určený stupeň segregáčného indexu	<p>Systematická podpora detí z prostredia MRK na predprimárnom vzdelávaní</p> <p>Systematická podpora výchovno-vzdelávacích aktivít a voľnočasových aktivít pre deti z MRK s hlavným dôrazom na prepájanie majority s minoritou</p> <p>Podpora systematického poskytovania sociálnych a asistenčných služieb v obciach s prítomnosťou MRK zameraných na zvýšenie zamestnateľnosti ľudí žijúcich v prostredí MRK (t.j. TSP, komunitní pracovníci / pracovníčky v oblasti sociálnych služieb)</p> <p>Podpora inovatívnych programov zameraných na zvyšovanie lokálnej zamestnanosti prostredníctvom podpory subjektov sociálnej ekonomiky</p> <p>Podpora existencie a fungovania komunitných centier v obciach s prítomnosťou MRK.</p> <p>Podpora systematického poskytovania služieb a asistencie prostredníctvom programu komunitných pracovníkov v oblasti zdravotnej výchovy v obciach s prítomnosťou separovaných a segregovaných MRK</p> <p>Podpora programov zameraných na dosiahnutie vyššieho hygienického štandardu marginalizovaných rómskych osídlení a systematické znižovanie počtu nelegálnych obydlií charakteristických extrémne nízkou mierou hygienických štandardov aj prostredníctvom poskytovania technickej asistencie obciam s prítomnosťou MRK zameranej na vysporiadavanie pozemkov</p> <p>Program asistencie obciam s prítomnosťou MRK zameraný na zvýšenie absorpcie EŠIF</p>	Integrácia marginalizovaných rómskych komunít	Sociálno-ekonomická integrácia marginalizovaných komunít, ako sú Rómovia	ESF	Menej rozvinutý región
Obyvatelia	Podpora programov prestupného bývania v rámci sociálnej mobility a	Technická	Poskytovani	EFRR	Menej

Cieľová skupina/ geografická oblasť	Hlavné typy plánovaných aktivít, ktoré sú súčasťou integrovaného prístupu	Prioritná os	Investičné priority	Fond	Kategórie regiónu
marginalizovaných rómskych komunít Oprávnenými územiami budú územné samosprávy zaradené v Atlase rómskych komunít vykazujúce určený stupeň segregáčného indexu.	integrácie obyvateľov MRK Podpora prístupu k pitnej vode v prostredí separovaných a segregovaných MRK s dôrazom na nízkonákladové opatrenia ako napr. vŕtanie a kopanie studní Podpora výstavby, rekonštrukcie a modernizácie predškolských zariadení. Podpora výstavby, rekonštrukcie, modernizácie komunitných centier.	vybavenosť v obciach s prítomnosťou MRK	e podpory fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných komunít v mestských a vidieckych oblastiach.		rozvinutý región
Obyvatelia marginalizovaných rómskych komunít Oprávnenými územiami budú územné samosprávy zaradené v Atlase rómskych komunít vykazujúce určený stupeň segregáčného indexu.	Podpora nákupu zariadení, technológií a licencií potrebných na realizáciu schváleného podnikateľského plánu subjektom sociálnej ekonomiky s dôrazom na využívanie mikropôžičiek		Poskytovanie podpory sociálnym podnikom		

4 Opatrenia na zabezpečenie účinného vykonávania EŠIF

4.1 Vyhodnotenie existujúcich systémov elektronickej výmeny údajov a súhrn plánovaných opatrení s cieľom postupne umožniť, aby sa všetky výmeny informácií medzi prijímateľmi a orgánmi zodpovednými za riadenie a kontrolu programov uskutočňovali prostredníctvom elektronickej výmeny údajov

SR plánuje upraviť súčasný informačný systém ITMS pre EŠIF, okrem EPFRV, a informačný systém Pôdohospodárskej platobnej agentúry pre EPFRV (ďalej aj „IS PPA“) najmä v zmysle požiadaviek princípov e-kohézie uvedených v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013 a požiadaviek zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj „zákon o e-Governmente“), ktorý predstavuje všeobecnú právnu úpravu spôsobu výkonu verejnej moci elektronickými prostriedkami.

Princípy e-kohézie budú implementované vytvorením centralizovaných IS, navzájom prepojených a zároveň integrovaných s inými IS verejnej správy (ďalej aj „IS VS“). Pre EŠIF budú použité nasledovné IS, a to: ITMS2014+ a IS PPA, ktorý bude zahŕňať administráciu iba EPFRV aj EPZF (nie je súčasťou EŠIF), a to z dôvodu, že ide o previazané typy podpôr, ktoré by bolo neefektívne a finančne nákladné oddeliť prostredníctvom samostatných informačných systémov.

V podmienkach SR budú tieto dva samostatné IS (ITMS2014+ a IS PPA) do určitej miery medzi sebou zdieľať dáta a informácie v nich uložené.

Súčasný stav ITMS čiastočne pokrýva určité požiadavky na implementáciu princípov e-kohézie. Ide o tieto požiadavky:

- **Only once encoding** – ITMS predstavuje centralizovaný IS s jednotnou databázou. Určité údaje a informácie sú už v súčasnosti do ITMS vložené iba raz. Následne sú systematicky aktualizované a využívané viacerými užívateľmi/orgánmi;
- **e-Submission** – ITMS podporuje niektoré hlavné formuláre vo forme inteligentných elektronických formulárov. Technológia formulárov, metóda ich vyplňania a ich spracovanie nie vždy dosahuje potrebnú úroveň štruktúrovateľnosti dát v IS, ktorú je možné efektívne využiť pre analytické a štatistické potreby;
- **e-Signature** – ITMS v súčasnosti nemá implementované moduly, resp. funkcionality, ktoré by spĺňali požiadavku EK v oblasti elektronického podpisovania dokumentov, alebo iného typu autorizácie dokumentov a informácií;
- **e-Storage** – ITMS je systém s jednotnou databázou, ktorý už v súčasnosti poskytuje možnosti pre ukladanie určitých dokumentov v elektronickej podobe;
- **Interoperability** – ITMS disponuje modulom pre riadenie integračných akcií. Súčasná miera interoperability v nadväznosti na možnosti, ktoré ponúka e-Government, je málo rozvinutá;
- **e-Audit** – ITMS obsahuje základné procesy a funkcionality pre sledovanie aktivity používateľov v IS.

Súčasný stav IS PPA zatiaľ pokrýva požiadavky na implementáciu princípu e-kohézie len veľmi obmedzene. Čiastočne sú pokryté tieto požiadavky:

- **Only once encoding** – IS PPA predstavuje čiastočne centralizovaný IS s jednotnou databázou. Určité údaje a informácie sú už v súčasnosti do IS PPA vložené iba raz, alebo sú systematicky aktualizované a následne sú zdieľané v rámci rôznych typov podpôr;
- **e-Submission** – IS PPA podporuje malú časť formulárov, hlavne v neprojektových podporách;
- **e-Signature** – IS PPA v súčasnosti nemá implementované moduly, resp. funkcionality, ktoré by spĺňali požiadavku EK v oblasti elektronického podpisovania dokumentov, alebo iného typu autorizácie dokumentov a informácií;
- **e-Storage** –jednotná databáza vytvára priestor pre ukladanie dokumentácie, zatiaľ hlavne u neprojektových podpôr aj v elektronickej podobe;
- **Interoperability** – IS PPA zatiaľ disponuje modulom pre riadenie integračných akcií vo veľmi obmedzenej miere, hlavne u neprojektových podpôr;
- **e-Audit** – IS PPA obsahuje základné procesy a funkcionality pre sledovanie aktivity používateľov v IS.

Zákon o e-Governmente stanovuje pre IS VS povinne používať pre elektronický výkon verejnej moci nasledovné spoločné moduly:

- a) modul elektronických schránok,
- b) autentifikačný modul (IAM),
- c) modul elektronických formulárov,
- d) modul elektronického doručovania.

Systém ITMS a ani IS PPA momentálne nedisponujú integráciou na uvedené povinné moduly, ani ich natívne implementovanými variantmi, okrem proprietárneho IAM modulu, ktorý však nespĺňa všetky náležitosti definované zákonom o e-Governmente.

Pre naplnenie princípov e-kohézie a zákonných podmienok je nevyhnutné súčasné systémy ITMS a IS PPA upraviť.

V programovom období 2014 – 2020 bude IS pre monitorovanie EFRR, ESF, KF a ENRF (ďalej aj „ITMS2014+“) základným nástrojom pre sledovanie využívania finančnej pomoci z fondov EÚ.

ITMS2014+ vznikne prebudovaním ITMS II na základe požiadaviek definovaných legislatívou EÚ, právnym poriadkom SR, ako aj riadiacou dokumentáciou relevantných subjektov a orgánov. ITMS2014+ ako nástroj pre zber, prenos, spracovanie, uchovávanie a poskytovanie relevantných informácií a dát predstavuje jeden z kľúčových nástrojov, ktorý výrazným spôsobom ovplyvní efektívnosť realizácie EŠIF pozitívnym smerom. ITMS2014+ bude slúžiť všetkým žiadateľom a prijímateľom, orgánom štátnej správy, územnej samosprávy, ich príspevkovým organizáciám a ďalším subjektom zapojeným do prípravy, administrácie, výberu, kontroly, analýzy (pokročilé štatistické metódy, manažérske prehľady a pod.), monitorovania a hodnotenia poskytovaných finančných prostriedkov z EŠIF.

Plánovanou úpravou existujúcich autentifikačných procesov v ITMS a IS PPA sa zabezpečí ich súlad s požiadavkami a štandardmi, ktoré definuje zákon o e-Governmente a princípy e-kohézie. Úpravou existujúceho autentifikačného modulu ITMS a vytvorením uvedeného modulu v IS PPA sa zabezpečí primárny súlad s princípom *e-Audit*. Sekundárne sa zabezpečí vytvorenie základných predpokladov pre implementáciu princípov *Only once encoding*, *e-Submission* a *e-Signature*. Modifikáciou autentifikačného modulu ITMS sa zjednodušia a rozšíria možnosti:

- jednoznačného identifikovania, autentifikovania a autorizácie používateľa v ITMS2014+,
- definovania a priradovania používateľských rolí a prístupových práv k jednotlivým modulom, funkcionalitám a dátovým štruktúram ITMS2014+,
- vytvárania sofistikovanejších hierarchických skupín používateľov ITMS2014+, ktoré budú flexibilnejšie reflektovať rozloženie kompetencií orgánov v rámci procesov implementácie EŠIF.

Jedinečnou identitou v rámci inovovaného modulu auditu v ITMS sa zabezpečí zlepšenie zaznamenávania aktivít používateľov v systéme. Úprava autentifikačného modulu prinesie:

- sofistikovanejšie zachytávanie auditných stôp o vykonaných operáciách a procesoch v rámci ITMS2014+,
- detailnejšie a exaktnejšie vypovedacie možnosti procesov vykonávaných automaticky v ITMS2014+,
- väčšiu transparentnosť vo vykonaných používateľských operáciách,
- používateľsky prijateľnejšie prostredie pre vyhľadávanie a filtrovanie v rámci auditného modulu,
- používateľsky prijateľnejšie prostredie pre interpretáciu zbieraných a uchovávaných dát,
- vyčlenenie auditného modulu, ako samostatného bloku na úrovni databázy ITMS2014+, spolu s procesmi a zálohovaním dát, s dôrazom na zvýšenie ich bezpečnosti a dostupnosti.

Jedným zo slabých miest súčasného ITMS je práca s dokumentmi a prílohami v elektronickej podobe, ktoré sú vyžadované v rámci procesov implementácie ŠF a KF. Pre splnenie požiadaviek *Only once encoding*, *e-Storage* a *e-Submission* je potrebná modifikácia funkcionalít a procesov ITMS týkajúcich sa práce s dokumentmi v elektronickej podobe. Rozšírenie možností pre prácu s dokumentmi a prílohami v elektronickej podobe bude v súlade s nasledovnými požiadavkami a princípmi:

- zabezpečenia súladu s procesmi vyplývajúcimi z legislatívy riadenia registratúry a pod.,
- vytvorenia prívetivého prostredia pre prácu s dokumentmi a prílohami v elektronickej podobe,
- spracovania veľkého množstva dokumentov bez dopadu na celkový výkon aplikácie, a to rovnomerným rozložením záťaže v čase,
- zachovania integrity v dlhodobom časovom horizonte (archivácia dokumentov do roku 2025),
- nemennosti, nezmazateľnosti a dostupnosti schválených dokumentov,
- definovania základných metadát dokumentov,
- kategorizácie, resp. agregácie dokumentov na základe metadát a rôznych pohľadov,
- v relevantných prípadoch, umožnenia zberu a následného jednoduchého a presného vyhodnocovania podrobných mikroúdajov o účastníkoch operácií,
- zavedenia myšlienky priečinka pre dokumenty na opakované použitie,
- zavedenia myšlienky projektového spisu,
- vytvárania verzií pri určitých typoch dokumentov,

- fulltextového vyhľadávania v rámci dokumentov a príloh,
- administrácie a nastavenia práv nad uloženými dokumentmi,
- vytvorenia workflowu riadenia dokumentov (schvaľovanie, pripomienkovanie).

Požiadavka *e-Submission* bude zabezpečená v ITMS2014+ modifikáciou technológie a vybraných formulárov v ITMS, čo zabezpečí:

- podporu pre všetky bežne používané webové prehliadače, bez potreby inštalácie akéhokoľvek dodatočného špeciálneho softvéru, podporu pre mobilné zariadenia,
- unifikovaný používateľsky prívetivý dizajn formulárov,
- interaktívnosť elektronických formulárov pre používateľa formou nápovede, a to prostredníctvom multimediálnej príručky pre jednoduchšie pochopenie formulárov a procesov ich vypĺňania,
- zavedenie jednoduchého nástroja pre otestovanie kompatibility klientskej stanice s minimálnymi technickými požiadavkami na prácu s ITMS2014+ a inteligentnými elektronickými formulármi,
- transformáciu formulárov pre podporu viacjazyčných mutácií (minimálne anglický a slovenský jazyk).

Reporting je v súčasnom systéme ITMS rozpracovaný do širokej úrovne od statických cez dynamické reporty, až k nástrojom postaveným na OLAP technológii. I napriek tomu, nedostatočná štruktúrovanosť a vypovedacia schopnosť dát limituje súčasný stav reportingu v ITMS. Medzi dôležité aspekty, ktorých úprava prispeje k vyššej vypovedacej hodnote patrí:

- úprava logického modelu dát,
- úprava reportov s vyššou pridanou hodnotou do stavu, kde používateľ bude môcť ovplyvňovať viac faktorov, ktoré vedú ku korektnému výsledku, t. j. aplikácia minimalizuje dopady chýb používateľa pri vytváraní analýz a štatistických prehľadov,
- úprava používateľského rozhrania pre prácu s OLAP kockami a pre jednoduché, intuitívne vytváranie analýz a štatistických prehľadov,
- zavedenie myšlienky ukladania šablón používateľom definovaných reportov a prehľadov,
- úprava sofistikovaných výstupov do podoby, ktorá bude obsahovať aj tzv. vizuálny databázový model extrahovaných dát pre lepšie pochopenie analyzovanej domény/oblasti.

Proprietárny workflow mechanizmus v ITMS sa dostáva v súčasných nárokoch na škálovateľnosť, funkčnosť a auditovateľnosť systému implementácie ŠF a KF na hranu svojich možností. Modifikáciou sa dosiahne spružnenie vybraných procesov definovaných v princípe e-kohézie a v zákone o e-Governmente, a to hlavne v častiach týkajúcich sa požiadavky *Interoperability*, resp. integrácie ITMS s inými IS VS. Základné požiadavky na úpravu sú:

- úprava súčasnej statickej možnosti vytvárania workflowov do podoby s vyššou používateľskou interaktívnosťou – tzv. „drag and drop“ konfigurátor workflowov. Takýto konfigurátor prinesie administrátorom jednotlivých workflowov možnosť navrhnutia a definovania jednotlivých stavov, fáz a ich prechodov v graficko – interpretačnom nástroji,
- rozšírenie možností pre vytváranie a správu prechodových polí a podmienok prechodu medzi dôležitými stavmi, resp. fázami workflowu,
- zjednodušenie vyvolania automaticky vykonávaných akcií systému ITMS2014+ pri posune objektu do určeného stavu, resp. fázy v rámci workflowu. Určitý súbor prechodových akcií môže byť definovaný priamo v ITMS2014+, bez potreby zmeny zdrojového kódu, resp. servisného zásahu zo strany vývojárov, ako je tomu v súčasnosti,
- dopracovanie funkcionalít na sledovanie dodržiavania definovaných leadtimeov, na úrovni procesu ako celku, na úrovni jednotlivých stavov a ľubovoľne definovaných skupín stavov. Procesy a jednotlivé stavy bude možné sledovať a ovplyvniť toto sledovanie (pozastaviť sledovanie leadtimeu procesu) na úrovni pracovných, alebo kalendárnych dní v rámci celého workflowu priradeného k danému objektu,

- rozšírenie funkcionalít vizuálneho upozornenia a upozornení prostredníctvom notifikácií pri blížiacom sa alebo prekročenom mílniku v rámci workflowu. Súčasťou úpravy je doplnenie možnosti zostavovania zoznamov s objektmi, ktoré prekračujú spomenuté mílniky workflowu.

Úpravou existujúceho IS PPA sa zabezpečí:

- plne elektronická komunikácia so žiadateľmi, resp. prijímateľmi podpôr v rámci všetkých procesov a tiež administrácie podpôr a ochrany finančných záujmov EÚ,
- plnohodnotné zavedenie funkcionalít na prácu s elektronickými formulármi,
- elektronický archív príloh a podpornej dokumentácie,
- plne elektronická komunikácia a obeh dokumentov v rámci IS PPA,
- jednoznačné identifikovanie, autentifikovanie a autorizácia používateľa v IS PPA,
- aktívne definovanie a priradovanie používateľských rolí a prístupových práv k jednotlivým modulom, funkcionalitám a dátovým štruktúram,
- previazanie jednotlivých modulov a procesov na proces kontroly zachytený v module eKontrola,
- vytváranie sofistikovanejších hierarchických skupín používateľov IS PPA,
- úprava reportov a monitorovania.

ITMS2014+ prostredníctvom webového portálu poskytne žiadateľom prístup k informáciám o aktuálne vyhlásených výzvach a možnostiach predloženia žiadosti o NFP. Pre tento účel budú využívané proaktívne služby ITMS2014+. Po schválení žiadosti o NFP umožní webový portál prijímateľom predkladanie informácií o realizácii jednotlivých aktivít projektu, informácií o realizovaných výdavkoch prijímateľa v rámci projektu, a to v nadväznosti na aktivity a očakávané výsledky a výstupy projektu. Webový portál zároveň poskytne žiadateľom/prijímateľom nástroj na získavanie informácií o stave spracovania predložených dokumentov, úpravu a správu informácií o svojom projekte, efektívnu komunikáciu s poskytovateľom pomoci v elektronickej podobe a nástroj na informovanie verejnosti o podporených žiadostiach o NFP v rámci programového obdobia 2014 – 2020.

ITMS2014+ bude užívateľsky prijateľný, jednoduchý, intuitívny a interaktívny IS. Architektúra a dizajn ITMS2014+ bude zodpovedať súčasne platným štandardom pre navrhovanie inteligentných otvorených IS, pri rešpektovaní efektívneho alokovania a použitia finančných prostriedkov na ďalší vývoj, prevádzku a údržbu ITMS2014+.

Predpokladom pre vytvorenie efektívneho systému na výmenu informácií a dát medzi prijímateľom a poskytovateľom pomoci, ako aj ďalšími orgánmi zapojenými do implementácie EŠIF výlučne v elektronickej podobe je integrácia ITMS2014+ s inými IS VS. Integráciou ITMS2014+ s inými IS VS sa dosiahne nižšia administratívna a časová záťaž subjektov, zvýšenie konzistentnosti a validity dát. Externé IS, s ktorými je potrebné ITMS2014+ integrovať, je možné rozdeliť do troch rámcových skupín, a to základné externé IS, validačné a komunikačné externé IS a prezentačné externé IS. Skupina základných externých IS predstavuje IS VS SR a EK, kde integrácia s ITMS2014+ je nevyhnutná z hľadiska zabezpečenia implementácie EŠIF v SR v programovom období 2014 – 2020. Medzi tieto IS patria²⁸⁷: Informačný systém účtovníctva fondov (ISUF), IS PPA, Štátna pokladnica SR (ŠP), Rozpočtový informačný systém (RIS), SFC2014.

Skupina validačných a komunikačných externých IS predstavuje IS VS SR a EK, kde integrácia s ITMS2014+ prispeje k znižovaniu administratívnej záťaže subjektov zapojených do implementácie EŠIF, k zvyšovaniu validačných procesov dát ITMS2014+ a k zvyšovaniu interoperability ITMS2014+ a iných IS VS SR. Medzi tieto IS patria najmä:

²⁸⁷ Rozpočtový IS a Štátna pokladnica sú IS určené na riadenie verejných financií v oblasti štátneho rozpočtu a realizácie platieb, pričom elektronická výmena informácií a prepojenie na implementáciu pomoci z fondov EÚ je zabezpečené už od roku 2004 prostredníctvom systému ISUF, ktorý slúži ako jednotný účtovný systém pre fondy EÚ s väzbou na poskytovanie informácií pre konsolidovanú účtovnú závierku ústrednej štátnej správy v SR, zabezpečuje procesy účtovania a spracovanie žiadostí o platbu prijímateľa, súhrnné žiadosti o platbu, žiadosti o platbu na EK a systému vysporiadania finančných vzťahov

- Ústredný portál verejnej správy a jeho moduly (napr. IAM, e-Desk, e-Notify, Modul elektronického doručovania a pod.),
- Základné číselníky a registre (napr. číselník právnych foriem, register fyzických osôb, register právnických osôb, register adries, a pod.),
- Elektronické služby verejného obstarávania,
- Elektronické služby sociálnej poisťovne a zdravotných poisťovní,
- Elektronické schránky,
- CEDIS,
- Irregularity management system (IMS) – Systém riadenia nezrovnalostí,
- a ďalšie relevantné IS.

Skupina prezentačných externých IS predstavuje IS VS SR a EK, kde integrácia s ITMS2014+ prinesie distribúciu a výmenu dát ohľadne implementácie EŠIF s inými IS a bude slúžiť na získavanie dát pre sekundárne analýzy vplyvu implementácie EŠIF na ekonomiku SR. Medzi tieto IS patria najmä: Elektronické služby ŠÚ SR, Mapa podporených projektov a prijímateľov v programovom období 2014 – 2020, a ďalšie relevantné IS a aplikácie.

IS PPA bude integrovaný so všetkými z uvedenými IS VS, s výnimkou CEDIS a Mapy podporených projektov a prijímateľov v programovom období 2014 – 2020.

V podmienkach SR bude vytvorený efektívny systém na výmenu informácií a dát medzi prijímateľom a poskytovateľom pomoci a ďalšími orgánmi zapojenými do implementácie EŠIF v elektronickej podobe s cieľom splnenia termínu do 31. 12. 2015. Výmena informácií a dát medzi prijímateľom a poskytovateľom pomoci a ďalšími orgánmi zapojenými do implementácie EŠIF v elektronickej podobe bude realizovaná iba pre určité procesy, formuláre a informácie tak, aby bola zabezpečená maximálna efektívnosť vynaložených finančných prostriedkov. Stratégia pre splnenie požiadavky je v postupnom nasadzovaní a uvoľňovaní funkcionalít ITMS2014+, ktoré prispievajú k možnostiam výmeny informácií a dát v elektronickej podobe. Rámcový pohľad na jednotlivé kroky zohľadňuje proces implementácie EŠIF a je závislý na budovaní iných IS VS SR:

1. Funkcionality ITMS2014+ na automatické získavanie/vkladanie informácií, štruktúrovaných dokumentov o žiadateľoch a prijímateľoch z referenčných IS. Termín uvoľnenia do prevádzky je 31. 12. 2014.
2. Funkcionality ITMS2014+ na automatické a manuálne získavanie/vkladanie informácií, štruktúrovaných dokumentov týkajúcich sa podpornej dokumentácie, ktorá sa vyžaduje pre poskytnutie finančného príspevku. Termín uvoľnenia do prevádzky je 31. 12. 2014.
3. Funkcionality ITMS2014+ na predkladanie a spracovanie rôznych informácií a dokumentov spojených s implementáciou projektov podporených z EŠIF v elektronickej podobe. Termín uvoľnenia do prevádzky je 31. 12. 2015.
4. Plná funkčnosť elektronickej výmeny dát ITMS2014+ v zmysle požiadaviek e-kohézie. Termín uvoľnenia do prevádzky je 31. 12. 2015.

Termín uvoľnenia plne funkčnej výmeny dát IS PPA do prevádzky je 31. 12. 2015.

V prechodnom období (do plnej funkčnosti systému) budú postupne sprístupňované funkcionality, ktoré umožnia prechod z „papierového“ procesu na elektronickej. Papierová komunikácia prestane byť povinná v častiach ITMS2014+, pre ktoré bude sprístupnená konkrétna funkcionalita systému. Súbežné požadovanie údajov v papierovej a elektronickej forme bude eliminované včas tak, aby bola zabezpečená minimálna administratívna náročnosť.

Vytvorenie efektívneho IS pre monitorovanie EŠIF je podmienené zmenou procesného modelu implementácie EŠIF na programové obdobie 2014 – 2020 a dobudovaním validačných a komunikačných IS VS.

Procesný model implementácie EŠIF musí byť jednoduchý, prehľadný a to na všetkých úrovniach implementácie. Pre efektívny vývoj ITMS2014+ je potrebné docieľiť redukciiu a optimalizáciu

procesov a štandardizovaných formulárov spojených s implementáciou EŠIF. Minimalizovaním počtu a definovaním relevantného obsahu štandardizovaných formulárov sa dosiahne zníženie počtu procesov a úkonov na strane žiadateľa/prijímateľa, ale aj poskytovateľa pomoci. Detailný, jednoduchý a jasný procesný model zabezpečí zvýšenie konzistentnosti, integrity a relevantnosti dát v ITMS2014+.

ITMS2014+ bude integrovaný s relevantnými základnými komponentmi e-Government architektúry v SR. Ďalej sa počíta s implementáciou zásady jedného vkladania dát tak, aby všetky subjekty verejnej správy vystupovali voči žiadateľom/prijímateľom ako „jeden subjekt“. Táto funkcionálna ITMS2014+ je výrazne ovplyvnená úrovňou interoperability IS VS a harmonogramom uvoľňovania jednotlivých IS VS do prevádzky.

Aj napriek tomu, že pre potreby riadenia EPFRV bude vytvorený samostatný informačný systém IS PPA, bude zabezpečená jeho interoperabilita s ITMS2014+ do takej miery, aby bola umožnená efektívna podpora implementácie jednotlivých programov, zber a vyhodnocovanie potrebných dát pre účely monitorovania, hodnotenia a spoľahlivého informovania EÚ, ako aj verejnosti o využívaní finančnej pomoci EÚ.

5 Strategické environmentálne posudzovanie (SEA)

Návrh PD SR bol ako strategický dokument posúdený z hľadiska vplyvu na životné prostredie podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 24/2006 Z. z.“) v súlade s ustanoveniami smernice Európskeho parlamentu a Rady 2001/42/ES z 27. júna 2001 o posudzovaní vplyvov určitých plánov a programov na životné prostredie.

V rámci posudzovania strategického dokumentu boli zhodnotené jeho predpokladané vplyvy na životné prostredie, vrátane zdravia (primárne, sekundárne, kumulatívne, synergické, krátkodobé, strednodobé, dlhodobé, trvalé, dočasné, pozitívne i negatívne). Vplyvy strategického dokumentu na životné prostredie boli posudzované komplexne, a to najmä z hľadiska únosného zaťaženia územia; vplyvu na obyvateľstvo, jeho zdravie a aktivity; horninové prostredie a pôdu; vplyvu na ovzdušie a klimatické pomery dotknutého územia; vplyvu na vodné pomery; vplyvu na faunu, flóru, ich biotopy a chránené územia, vrátane sústavy chránených území Natura 2000.

Výsledok posudzovania bol uvedený v správe o hodnotení, ktorá bola spolu s návrhom PD SR sprístupnená verejnosti a všetkým dotknutým orgánom, vrátane orgánov zodpovedných za ochranu životného prostredia a zdravia. Opodstatnené požiadavky a pripomienky verejnosti a dotknutých orgánov k návrhu PD SR a k správe o hodnotení boli zohľadnené pri vypracovaní konečného znenia návrhu PD SR.

Pri realizácii strategického dokumentu bude nevyhnutné dôsledne akceptovať požiadavky, ktoré vyplývajú zo všeobecne záväzných právnych predpisov SR v oblasti ochrany životného prostredia a zdravia obyvateľstva.

Prípadné negatívne vplyvy strategického dokumentu na životné prostredie predpokladané v etape strategického posudzovania je možné eliminovať, prípadne zmierniť realizáciou účinných opatrení, napr. prehodnotením technického a využiteľného potenciálu obnoviteľných zdrojov energie v SR; vypracovaním zásad pre stanovenie únosnosti jednotlivých regiónov pre umiestnenie energetických zariadení s využívaním obnoviteľných zdrojov energie; podrobnejším rozpracovaním opatrení súvisiacich s cieľmi Dunajskej stratégie; zohľadnením všetkých vplyvov identifikovaných v procese strategického hodnotenia návrhu PD SR už pri príprave jednotlivých operačných programov SR na

programové obdobie 2014 - 2020. Pripravované OP musia byť pred ich schválením tak, ako PD SR, podrobené strategickému environmentálnemu hodnoteniu (SEA) podľa zákona SR č. 24/2006 Z. z..

Dňa 7. 11. 2013 sa uskutočnilo verejné prerokovanie k správe o hodnotení PD SR a k návrhu PD SR podľa § 17, ods. 9 zákona SR č. 24/2006 Z. z., pričom relevantné pripomienky boli zapracované do návrhu PD SR. Na základe odborného posudku posudzovateľa SEA zo dňa 13. 12. 2013 bolo vydané súhlasné stanovisko Ministerstva životného prostredia SR k návrhu PD SR, ktorým bol dňa 27. 12. 2013 formálne ukončený proces SEA.

Vplyvy návrhu PD SR na životné prostredie, ktoré bolo možné predpokladať a identifikovať v rámci procesu SEA, nie sú takého charakteru, aby spôsobili závažný vplyv na životné prostredie dotknutého územia a ktoré by boli prekážkou schválenia návrhu PD SR.

DRAFT

Zoznam skratiek

AZ	Administratívna záťaž
BAT	Best Available Technology – najlepšia dostupná technológia
AOTP	Aktívne opatrenia trhu práce
APTP	Aktívna politika trhu práce
APVV	Agentúra na podporu výskumu a vývoja
ARRA	Akademická rankingová a ratingová agentúra
ASFEU	Agentúra Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky pre štrukturálne fondy Európskej únie
AT	Rakúsko
BPK	Biologické prvky kvality
BSK	Bratislavský samosprávny kraj
CEF	Nástroj na prepájanie Európy
CKO	Centrálny koordinačný orgán
CLLD	Miestny rozvoj vedený komunitou
CO	Certifikačný orgán
CZ	Česká republika
CZT	Centralizované zásobovanie teplom
ČOV	Čistička odpadových vôd
DE	Digitálna ekonomika
EAO	Ekonomicky aktívne obyvateľstvo
EFRR	Európsky fond regionálneho rozvoja
EHS	Európske hospodárske spoločenstvo
EIA	Posudzovanie vplyvov na životné prostredie
EIB	Európska investičná banka
EK	Európska komisia
ENRF	Európsky námorný a rybársky fond
EO	Ekvivalentný obyvateľ
EPFRV	Európsky poľnohospodársky fond rozvoja vidieka
EPZF	Európsky poľnohospodársky záručný fond
ERA	Európsky výskumný priestor
ES	Európske spoločenstvo
ESF	Európsky sociálny fond
ESO	Efektívne, spoľahlivá a otvorená verejná správa
EŠIF	Európske štrukturálne a investičné fondy
ETS	Systém obchodovania s emisiami
EÚ	Európska únia
EÚS	Európska územná spolupráca
EZÚS	Európske zoskupenie územnej spolupráce
FEAD	Fond Európskej pomoci pre najodkázanejšie osoby
HDP	Hrubý domáci produkt
HNV	Územie s vysokou prírodnou hodnotou
HR	Chorvátsko
HU	Maďarsko
IDS	Integrovaný dopravný systém
IKT	Informačno-komunikačné technológie
IPKZ	Integrovaná prevencia a kontrola znečisťovania
IROP	Integrovaný regionálny operačný program
IS PPA	Informačný systém Pôdohospodárskej platobnej agentúry
IS VS	Informačný systém verejnej správy
ISUF	Informačný systém účtovníctva fondov

IT	Informačné technológie
ITMS	IT monitorovací systém
IÚI	Integrované územné investície
IZM	Iniciatíva na podporu zamestnanosti mladých ľudí
IZS	Integrovaný záchranný systém
JKM	Jednotné kontaktné miesta
KF	Kohézny fond
KIBS	Znalostne intenzívne služby pre podniky
KO	Komunálny odpad
KSK	Košický samosprávny kraj
KURS	Koncepcia územného rozvoja Slovenska
KVET	Kombinovaná výroba elektriny a tepla
LPIS	Informačný systém produkčných blokov na poľnohospodárskej pôde
MAS	Miestne akčné skupiny
MDVRR SR	Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky
MF SR	Ministerstvo financií Slovenskej republiky
MH SR	Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky
MHD	Mestská hromadná doprava
MK SR	Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky
MO SR	Ministerstvo obrany Slovenskej republiky
MPRV SR	Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky
MPSVR SR	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky
MRK	Marginalizované rómske komunity
MS SR	Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky
MSP	Mikro, malé a stredné podniky
MŠ	Materská škola
MŠVVŠ SR	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky
MU	Mimoriadna udalosť
MV SR	Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky
MZ SR	Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky
MZVEZ SR	Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky
MŽP SR	Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
NARMSP	Národná agentúra rozvoja malého a stredného podnikania
NFP	Nenávratný finančný príspevok
NPR	Národný program reforiem Slovenskej republiky
NR SR	Národná rada Slovenskej republiky
NUTS	Nomenklatúra územných štatistických jednotiek
OA	Orgán auditu
OECD	Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj
OP	Operačný program
OP EVS	Operačný program Efektívna verejná správa
OP II	Operačný program Integrovaná infraštruktúra
OP IS	Operačný program Informatizácia spoločnosti
OP KŽP	Operačný program Kvalita životného prostredia
OP LZ	Operačný program Ľudské zdroje
OP RH	Operačný program Rybné hospodárstvo
OP TP	Operačný program Technická pomoc
OP VaI	Operačný program Výskum a inovácie
OP ZaSI	Operačný program Zamestnanosť a sociálna inklúzia
OVP	Odborné vzdelávanie a príprava
OSN	Organizácia spojených národov

OZE	Obnoviteľné zdroje energie
PD SR, resp. PD	Partnerská dohoda Slovenskej republiky
POH SR	Program odpadového hospodárstva Slovenskej republiky
POVAPSYS	Povodňový varovný a predpovedný systém
PPVI	Podpredseda vlády Slovenskej republiky pre investície
PRV	Program rozvoja vidieka
RC	Rýchlostná cesta
RIS	Riečny informačný systém
RIS3	Stratégia výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu Slovenskej republiky
RIÚS	Regionálne integrované územné stratégie
RO	Riadiaci orgán
RS	Srbsko
RzIS	Rezortný informačný systém
SARIO	Slovenská agentúra pre rozvoj investícií a obchodu
SEA	Strategické environmentálne hodnotenie
SHMÚ	Slovenský hydrometeorologický ústav
SHR	Samostatne hospodáriaci roľníci
SIEA	Slovenská inovačná a energetická agentúra
SK8	Združenie samosprávnych krajov v Slovenskej republike
SKM	Spoločné kontaktné miesto
SNSĽP	Slovenské národné stredisko pre ľudské práva
SORO	Sprostredkovateľský orgán pod riadiacim orgánom
SOŠ	Stredná odborná škola
SPP	Spoločná poľnohospodárska politika
SPRH	Spoločná politika rybného hospodárstva
SR	Slovenská republika
SŠ	Stredná škola
ŠP	Štátna pokladňa
ŠÚ SR	Štatistický úrad Slovenskej republiky
TC	Tematický cieľ
TEN-T	Transeurópska dopravná sieť
THFK	Tvorba hrubého fixného kapitálu
ŽZP	Ťažko zdravotne postihnutý
UGKK SR	Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky
UMR	Udržateľný mestský rozvoj
UNDP	Rozvojový program OSN
ÚNMS SR	Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo Slovenskej republiky
ÚNS	Ústredná nákladná stanica
ÚPSVR	Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny
ÚPVS	Ústredný portál verejnej správy Slovenskej republiky
ÚRSO	Úrad pre reguláciu sieťových odvetví
ÚSVRK	Úrad splnomocnenca vlády Slovenskej republiky pre rómske komunity
ÚSVROS	Úrad splnomocnenca vlády Slovenskej republiky pre rozvoj občianskej spoločnosti
ÚV SR	Úrad vlády Slovenskej republiky
ÚVO	Úrad pre verejné obstarávanie
Územie HNV	Územia s vysokou prírodnou hodnotou
Val	Výskum a inovácie
VaV	Výskum a vývoj
VO	Verejné obstarávanie
VS	Verejná správa

VŠ	Vysoká škola
VÚC	Vyšší územný celok
VVal	Výskum, vývoj a inovácie
VZPS	Výberové zisťovanie pracovných síl
ZMOS	Združenie miest a obcí Slovenska
ZP	Zdravotne postihnutý
ZŠ	Základná škola
ŽSK	Žilinský samosprávny kraj
ŽSR	Železnice Slovenskej republiky

DRAFT